

RADA MINISTRÓW

U S T A W A B U D Ż E T O W A
NA R O K 2 0 0 4

UZASADNIENIE

Warszawa, wrzesień 2003

SPIS TREŚCI

Wstęp	7
Rozdział I	
Ocena sytuacji makroekonomicznej Polski w latach 2003-06	11
Wstęp	
1. Kształtowanie się czynników wzrostu gospodarczego	11
1.1. Praca	11
1.2. Kapitał (inwestycje w gospodarce)	14
1.3. Zmiany technologiczne	16
2. Zagregowany popyt	17
2.1. Popyt krajowy	17
2.2. Popyt zagraniczny	19
3. Produkt krajowy brutto	22
4. Stopy procentowe	23
5. Kurs walutowy	24
6. Inflacja	25
7. Lata 2005-06	26
Rozdział II	
Przewidywane wykonanie budżetu państwa w 2003 r.	29
Rozdział III	
Podstawowe wielkości budżetu państwa w 2004 roku	31
Rozdział IV	
Dochody budżetu państwa	35
1. Warunki realizacji dochodów budżetu państwa	35
2. Zmiany systemowe	36
3. Dochody podatkowe	38
3.1. Podatek od towarów i usług	39
3.2. Podatek akcyzowy	40
3.3. Podatek od gier	42
3.4. Podatek dochodowy od osób prawnych	42

3.5. Podatek dochodowy od osób fizycznych	44
4. Dochody niepodatkowe	46
4.1. Cło	46
4.2. Dywidendy i wpłaty z zysku	47
4.3. Dochody jednostek budżetowych	48
4.4. Wpłaty z zysku NBP	49
4.5. Pozostałe dochody niepodatkowe	50
4.6. Wpłaty jednostek samorządu terytorialnego	51
5. Dochody zagraniczne	52
6. Wpłaty dla budżetu państwa z Unii Europejskiej	53

Rozdział V

Wydatki budżetu państwa w 2004 r.	55
1. Struktura wydatków	56
2. Wydatki w układzie zadaniowym	59
3. Wydatki według podstawowych grup ekonomicznych	67
4. Wydatki budżetu państwa według działów	85
5. Środki bezzwrotne pochodzące z zagranicy i wydatki nimi finansowane	231
6. Wynagrodzenia w państwowej sferze budżetowej	232
7. Państwowe fundusze celowe	235
7.1. Fundusz Ubezpieczeń Społecznych	236
7.2. Fundusz Emerytalno-Rentowy	237
7.3. Fundusz Prewencji i Rehabilitacji	239
7.4. Fundusz Administracyjny	240
7.5. Fundusz Pracy	241
7.6. Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych	243
7.7. Państwowy Fundusz Kombatantów	244
7.8. Fundusz Alimentacyjny	245
7.9. Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	246
7.10. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	250
7.11. Centralny Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych	251

7.12. Państwowy Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym	254
7.13. Fundusz Promocji Twórczości	256
8. Zakłady budżetowe, gospodarstwa pomocnicze i środki specjalne	257
9. Finansowanie rozwoju regionalnego i kontraktów wojewódzkich	270
Rozdział VI	
Rozliczenia z Unią Europejską	271
Rozdział VII	
Finansowanie deficytu budżetu państwa	279
1. Finansowanie deficytu budżetowego w 2003 r.	279
1.1. Finansowanie krajowe	279
1.2. Finansowanie zagraniczne	282
2. Finansowanie deficytu budżetowego, ujemnego salda przychodów z prywatyzacji i ich rozdysponowania oraz prefinansowania w 2004 r.	284
2.1. Finansowanie krajowe	285
2.2. Finansowanie zagraniczne	288
Rozdział VIII	
Państwowy dług publiczny, potencjalne zobowiązania Skarbu Państwa z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń oraz należności Skarbu Państwa	291
1. Państwowy dług publiczny oraz dług Skarbu Państwa	291
1.1. Państwowy dług publiczny	291
1.2. Dług Skarbu Państwa	293
1.3. Konsekwencje wysokiego tempa wzrostu państwowego długu publicznego	296
2. Potencjalne zobowiązania Skarbu Państwa z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń	297
3. Należności Skarbu Państwa	298
3.1. Zaległości podatkowe i niepodatkowe	299
3.2. Należności z tytułu przejściowego wykupienia odsetek od kredytów mieszkaniowych	303
3.3. Należności Skarbu Państwa z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń Skarbu Państwa	304
3.4. Należności z tytułu udzielonych kredytów zagranicznych	304

3.5. Należności z tytułu „collaterali”	305
3.6. Należności z tytułu udostępnienia środków z kredytów zagranicznych podmiotom krajowym	305
3.7. Należności z tytułu pożyczek udzielonych ze środków budżetu państwa kasom chorych	305
3.8. Należności z tytułu pożyczek udzielonych ze środków budżetu państwa Funduszowi Ubezpieczeń Społecznych	306
3.9. Należności Skarbu Państwa od Międzynarodowego Banku Inwestycyjnego w Moskwie w związku z wystąpieniem RP z tego Banku	306
3.10. Inne należności	306
Rozdział IX	
Kierunki prywatyzacji majątku Skarbu Państwa w 2004 r.	309
1. Podstawy prawne	309
2. Cele prywatyzacji	309
3. Zasoby majątku państwowego do prywatyzacji	310
4. Metody realizacji celów – programy prywatyzacji	312
4.1. Prywatyzacja pośrednia	312
4.2. Prywatyzacja bezpośrednia	326
4.3. Narodowe Fundusze Inwestycyjne (NFI)	327
4.4. Prywatyzacja jednostek badawczo-rozwojowych	328
4.5. Prywatyzacja mienia rolnego Skarbu Państwa	329
4.6. Prywatyzacja mienia wojskowego Skarbu Państwa	331
5. Regulacje prawne	332
6. Przewidywane przychody z prywatyzacji i ich rozdysponowanie	335
7. Promocja prywatyzacji	336
8. Uwarunkowania procesów prywatyzacji	336
Rozdział X	
Sektor finansów publicznych	339
1. Kształt sektora finansów publicznych	339
2. Dochody, wydatki oraz wynik sektora finansów publicznych	340
Rozdział XI	
Polska a kryteria zbieżności	343
1. Kryterium stabilności cen	343

2. Kryterium stóp procentowych	344
3. Kryterium kursu walutowego	345
4. Kryteria fiskalne	345

Rozdział XII

Omówienie artykułów ustawy budżetowej na rok 2004	351
--	------------

Spis tablic

Wstęp

1. Kolejne miesiące 2003r. przynoszą informację o poprawiającym się stanie gospodarki, zahamowaniu tempa wzrostu bezrobocia i stabilizacji cen. Dane te pozwalają przypuszczać, że gospodarka ponownie wkracza na ścieżkę szybkiego rozwoju gospodarczego.

W przedstawionym projekcie budżetu państwa przyjęto, że w 2004 r.:

- produkt krajowy brutto wzrośnie realnie o 5,0% wobec 3,5% w 2003 r.;
- ceny towarów i usług konsumpcyjnych średnio wzrosną o 2,0%, co oznacza jednocześnie, że wynagrodzenia finansowane z budżetu zwiększą się o 3% nie licząc zmian w wynagrodzeniach pracowników szkół wyższych (kolejna faza reformy) oraz w wynagrodzeniach nauczycieli osiągających kolejny szczebel awansu zawodowego;
- emerytury i renty zostaną zwaloryzowane od 1 marca 2004 r. wskaźnikiem wynoszącym ok. 1,3%.

Przedstawiony projekt ustawy budżetowej na 2004 r. oparty jest na założeniach makroekonomicznych dotyczących przewidywanego rozwoju sytuacji gospodarczej w ostatnim kwartale 2003 r. oraz w 2004 r., a w konsekwencji wynikających z tych założeń szacunków dochodów i wydatków budżetu państwa oraz pozostałych części sektora finansów publicznych.

2. W projekcie antycypowane są zmiany systemowe, jakie wynikają dla podziału wpływów z podatków dochodowych pomiędzy budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego w związku z nowymi regulacjami przewidzianymi w ustawie o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, będącej obecnie przedmiotem prac Parlamentu. Następstwem tych zmian jest również nowy podział zadań finansowanych przez administrację rządową i samorządową.
3. Dochody budżetu państwa i jednostek samorządu terytorialnego oszacowano uwzględniając równocześnie zmiany w systemie podatków. Do najważniejszych z nich należą:
 - zawarte w nowelizacji ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych propozycje obniżenia stawki tego podatku z 27% do 19% oraz propozycje rozszerzenia bazy dochodów objętych opodatkowaniem w następstwie wyeliminowania części ulg i zwolnień;
 - zawarte w nowelizacji ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych propozycje ograniczenia ulg i zwolnień oraz proponowania podatnikom prowadzącym pozarolniczą działalność gospodarczą opcja pozostania w dotychczasowym systemie PIT lub też przyjęcia zasady opodatkowania dochodów z tej działalności liniową stawką 19%. Wybór tej opcji pociąga jednak za sobą rezygnację z możliwości wspólnego z małżonkiem opodatkowania dochodów, utracenie kwoty wolnej od podatku i rezygnację z korzystania z ulg i zwolnień przysługujących podatnikom w ramach PIT;

- zmiany w zasadach opodatkowania akcyzą wprowadzane nową ustawą o podatku akcyzowym;
- zmiany w wysokości stawek podatku od towarów i usług oraz w zasadach rozliczenia tego podatku wprowadzone nową ustawą o podatku od towarów i usług.

Wszystkie wyżej wymienione ustawy są przedmiotem prac Parlamentu.

Zważywszy na ten stan uznać należy prognozę dochodów budżetu za obarczoną ryzykiem pewnych korekt w następstwie decyzji Parlamentu o ostatecznym kształcie opracowywanych aktualnie regulacji ustawowych.

4. W reformie systemu podatków dochodowych podjęto kolejną próbę porządkowania zasad udzielania wsparcia ze środków publicznych wybranym grupom społecznym. W związku z tym w propozycji wycofania ulg i zwolnień w tej grupie podatków towarzyszy zwiększenie wydatków na określone cele. Środki rekompensujące osobom i rodzinom ekonomicznie najsłabszym efekty zniesienia ulg i zwolnień zostały ujęte w rezerwach celowych. Rekompensowaniu podlegać będą następstwa opodatkowania stypendiów studenckich i doktoranckich. Zwiększone wydatki na pomoc socjalną dla uczelni wyższych pozwolą na podwyższenie indywidualnego stypendium. Środki na ten cel zostaną zwiększone o około 600 mln zł; przewiduje się również zwiększenie dofinansowania Funduszu Pożyczek i Kredytów Studenckich (o około 300 mln zł). Te działania mają zastąpić dotychczasowe regulacje podatkowe związane z ulgami i zwolnieniami (likwidacje możliwości odliczania wydatków na czesne oraz zakup pomocy naukowych). Przewidywane są też nowe rozwiązania dotyczące dofinansowania dojazdu młodzieży do szkół (zamiast ulgi podatkowej wsparcia zasiłkiem rodzin niezamożnych finansujących kształcenie dzieci) oraz środki na opłacanie umów o praktyczną naukę zawodu (zamiast tzw. „ulg uczniowskiej”)

Ostateczne rozliczenia środków kompensujących likwidację ulg i zwolnień podatkowych nastąpi po podjęciu przez Parlament decyzji o ostatecznym kształcie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, jaka będzie obowiązywała w 2004 r. Takie skorelowanie wydatków i dochodów jest niezbędne w obecnej fazie prac nad ustawą budżetową w 2004 r.

5. Budżet państwa na 2004 r. będzie budżetem pierwszego roku członkostwa w Unii Europejskiej, co sprawia że w dochodach, wydatkach, przychodach oraz rozchodach budżetu po raz pierwszy pojawią się nowe pozycje. Rozliczenia dochodów i wydatków między budżetem Polski i budżetami Unii Europejskiej ujęte zostały w nowej części (84) oraz w części (19). Do dochodów części (84) zaliczono specjalne ryczałtowe kwoty na poprawę płynności budżetowej – 2.107,0 mln zł, natomiast w części (19) zaplanowano instrument finansowy Schengen – 439.153 tys. zł.

W wydatkach zostały ujęte rozliczenia z budżetem ogólnym Unii Europejskiej z tytułu środków własnych (składka członkowska) w wysokości 5.833,0 mln zł.

W przychodach budżetu państwa uwzględniona została wpłata z Unii Europejskiej na rzecz refundacji kosztów strony polskiej związanych z prefinansowaniem programów realizowanych z wykorzystaniem funduszy strukturalnych oraz na świadczenia wynikające z programów Wspólnej

Polityki Rolnej. Przewiduje się, że w 2004r. budżet państwa prefinansuje łącznie wydatki w wysokości 5.463,9 mln zł, z czego w ciągu roku ok. 966 mln zł zostanie zrefinansowane z budżetu ogólnego Unii Europejskiej.

Dodatkowo, w poszczególnych częściach budżetu, u dysponentów oraz w rezerwach celowych, w wydatkach znajdują się środki na współfinansowanie programów unijnych. Łącznie na ten cel budżet 2004 r. będzie dysponował kwotą ok. 4.000 mln zł, co stanowi pulę środków umożliwiającą absorpcję przewidywanych płatności z Unii Europejskiej w kwocie ponad 13.643 mln zł.

6. W projekcie ustawy budżetowej na 2004 r. ponad 31,5% wydatków zostanie przeznaczony na świadczenia społeczne i emerytury. Na wydatki związane z realizacją podstawowych zadań państwa przeznaczony zostanie 31,6% środków, a na wsparcie rozwoju edukacyjnego, ochronę zdrowia i kulturę 21,4%.

Wyraźnie więcej niż w latach poprzednich zostanie przeznaczony w budżecie 2004 r. na wydatki inwestycyjne, restrukturyzując różnych dziedzin gospodarki oraz współfinansowanie programów realizowanych z udziałem funduszy unijnych (będą to wydatki inwestujące w rozwój kadr – szkolenia – i dóbr materialnych), a więc wydatki ogólne zmierzające do stwarzania podstaw do dalszego dynamicznego rozwoju gospodarki polskiej.

Budżet na 2004 r. będzie zatem kolejnym budżetem na rzecz wprowadzenia gospodarki kraju na ścieżkę szybkiego rozwoju.

7. Projekt ustawy budżetowej na 2004 r. został przedstawiony partnerom społecznym w Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych. Odrębne opinie wyrazili przedstawiciele pracodawców oraz przedstawiciele związków zawodowych. Część sugestii dotycząca bardziej precyzyjnego opisu wydatków związanych z finansowaniem niektórych zadań została uwzględniona w ostatecznym kształcie omówienia projektu ustawy.

Rozdział I

Ocena sytuacji makroekonomicznej Polski w latach 2003-06

Wstęp

O ile lata 1998-2001 były okresem systematycznego zmniejszania się tempa wzrostu gospodarczego, o tyle rok 2002 przyniósł stopniowe przełamywanie negatywnej tendencji. Dynamika realna produktu krajowego brutto zwiększała się z okresu na okres i w skali całego 2002 r. wyniosła 101,4%. Wzrostowi dynamiki PKB towarzyszyły zmiany w zakresie popytu krajowego. O ile w 2001 r. zanotowano jego spadek, to w 2002 r. odnotowano wzrost tej wielkości ekonomicznej o 0,9%. Czynnikiem wzrostu popytu krajowego był popyt konsumpcyjny, który pozwolił zrekompensować ujemne, głównie na skutek wciąż słabego popytu inwestycyjnego, tempo wzrostu akumulacji. Za pozytywny należy uznać fakt zmniejszania się w kolejnych okresach ubiegłego roku spadku nakładów brutto na środki trwałe. Eksport w 2002 r. przyspieszył do 4,8% w porównaniu ze wzrostem o 3,1% w 2001 r. Dane za I półrocze 2003 r. dotyczące kształtowania się podstawowych wskaźników aktywności ekonomicznej pozwalają przypuszczać, iż PKB w tym okresie wzrósł realnie o ok. 3,0%. Takie wyniki pozwalają prognozować wzrost gospodarczy w całym 2003 r. na poziomie 3,5%, a w 2004 r., m.in. w związku z akcesją Polski do UE, przewiduje się dalsze jego przyspieszenie (realny wzrost PKB wyniesie ok. 5,0%).

Przyspieszenie tempa wzrostu gospodarczego

1. Kształtowanie się czynników wzrostu gospodarczego

1.1 Praca

Rok 2003 będzie kolejnym rokiem, w którym odnotujemy spadek przeciętnego zatrudnienia w gospodarce narodowej. Przeciętna liczba zatrudnionych w gospodarce narodowej¹ w I półroczu br. była o 3,0% niższa niż w I półroczu 2002 r. (przed rokiem spadek ten wyniósł 4,1%), w tym liczba zatrudnionych w sektorze przedsiębiorstw w kolejnych miesiącach br. zmniejszała się i w I półroczu br. pozostała na poziomie 4.726 tys. osób, tj. o 4,1% mniejsza niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Największe zmiany zatrudnienia dotyczą przetwórstwa przemysłowego, budownictwa oraz handlu i napraw. Szacuje się, że przeciętne zatrudnienie w gospodarce narodowej w 2003 r. będzie o 1,5% mniejsze niż przed rokiem².

Spadek zatrudnienia w gospodarce narodowej w 2003 r.

¹ Bez jednostek zatrudniających do 9 osób.

² Przewidywane wykonanie przeciętnego zatrudnienia w gospodarce narodowej w 2003 r. oraz w latach następnych sporządzono na podstawie własnych szacunków przeciętnej liczby zatrudnionych w 2002 r. Analizy Ministerstwa Finansów wskazują bowiem, że dane o zatrudnieniu w gospodarce narodowej w 2002 r., opublikowane przez GUS w Małym Roczniku

Konsekwencją takiego kształtowania się popytu na pracę, przy bardzo wysokiej podaży pracy, jest wysokie bezrobocie. Z przeprowadzonych rachunków wynika, że na koniec 2003 r. liczba bezrobotnych wyniesie 3.280 tys. osób, a stopa bezrobocia może ukształtować się na poziomie 18,4%.

...i wzrost stopy bezrobocia do 18,4% na koniec br.

W 2004 r. sytuacja na rynku pracy zacznie ulegać stopniowej poprawie. Wprawdzie kontynuacja procesów restrukturyzacji będzie negatywnie oddziaływać na ilość oferowanych miejsc pracy, jednak wyższe tempo wzrostu gospodarczego pozwala szacować, że ograniczenie zatrudnienia z powyższych przyczyn będzie mniejsze niż w latach 2000-03. Pozytywnym czynnikiem kształtującym rynek pracy w 2004 r. i w latach następnych będzie wzrost liczby miejsc pracy w sektorze usług. Miejsca pracy utworzone w tym sektorze pozwolą na stopniowe rekompensowanie spadku liczby miejsc pracy w pozostałych sektorach. Ponadto obniżenie stawki podatku dochodowego od osób prawnych z 27% w 2003 r. do 19% w 2004 r. wpłynie na zdynamizowanie tworzenia nowych miejsc pracy w małych i średnich przedsiębiorstwach. Zakłada się również, że propozycje rozwiązań zawarte w rządowym programie "Przedsiębiorczość – Rozwój – Praca II" (w tym wejście w życie ustaw o wolności gospodarczej oraz o promocji zatrudnienia) wpłyną dodatnio na rozwój przedsiębiorczości, tym samym umożliwiając tworzenie miejsc pracy w małych i średnich przedsiębiorstwach.

Poprawa sytuacji na rynku pracy w 2004 r.

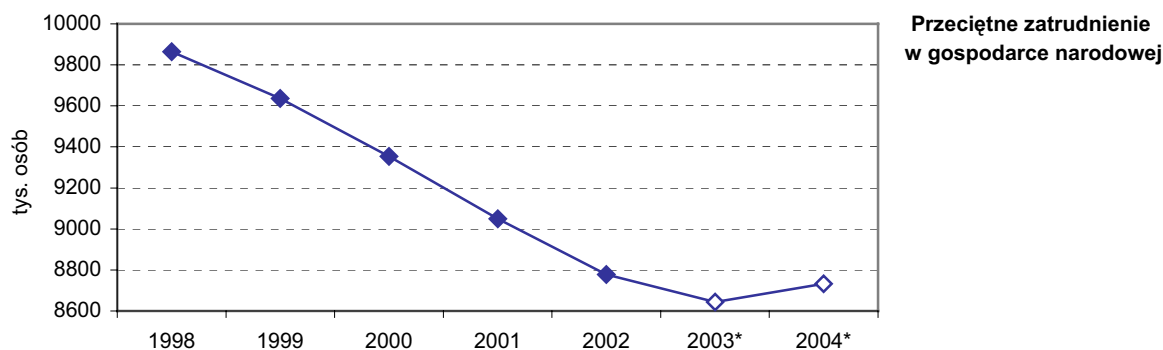
Szacuje się, że przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w 2004 r. wzrośnie o 0,5% (tj. o około 26 tys. osób), natomiast w jednostkach sfery budżetowej³, w wyniku dalszej stopniowej racjonalizacji zatrudnienia, liczba zatrudnionych spadnie o 0,5% (o około 8 tys. osób). Na podstawie prognoz zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw i w jednostkach sfery budżetowej oraz przyjmując, że w pozostałych jednostkach gospodarki będzie kontynuowany stopniowy wzrost miejsc pracy szacuje się, iż przeciętne zatrudnienie w gospodarce narodowej w 2004 r. będzie o 1,0% (tj. o około 90 tys. osób) wyższe niż w roku 2003 r.

Rok 2004 – wyższy wzrost PKB, większe zatrudnienie

Kształtowanie się zatrudnienia w gospodarce narodowej w latach 1998-2004 przedstawiono na poniższym wykresie:

Statystycznym, są niespójne. Ostateczne informacje o przeciętnym zatrudnieniu w gospodarce narodowej w 2002 r. będą opublikowane w Dużym Roczniku Statystycznym 2003, tj. około listopada br.

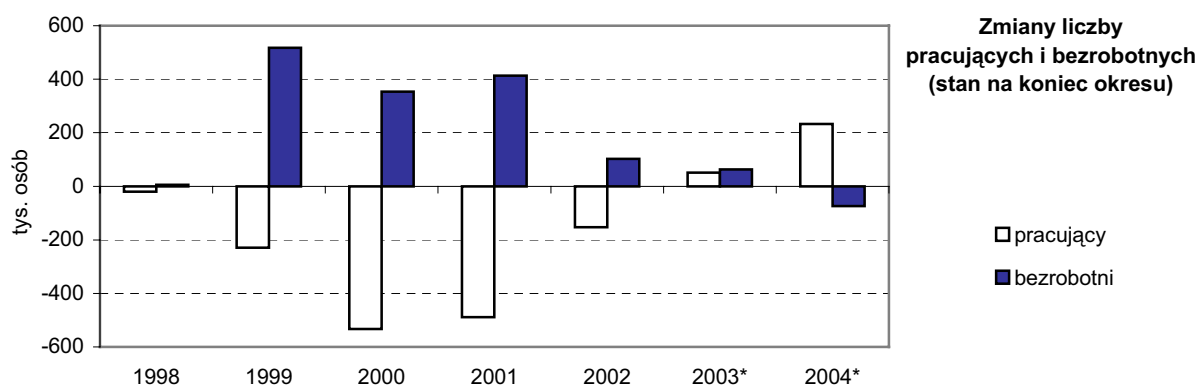
³ Według zakresu prezentowanego przez GUS, tj. łącznie z samorządową sferą budżetową.

Biorąc pod uwagę prognozowane zatrudnienie oraz zakładając, że wzrośnie liczba pracodawców i pracujących na własnych rachunek szacuje się, że liczba pracujących na koniec 2004 r. będzie wyższa o około 1,6% niż na koniec 2003 r., co w wielkościach absolutnych oznacza wzrost o 230 tys. osób.

...wzrost liczby pracujących

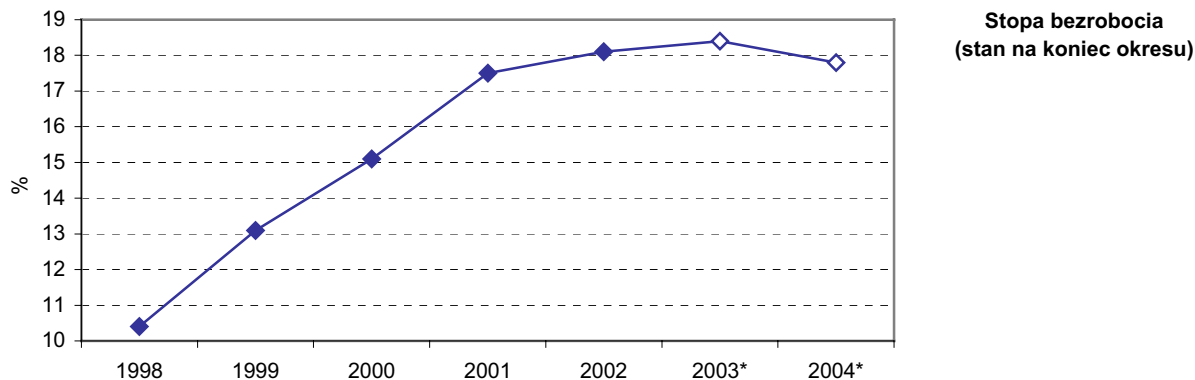
Poniższy wykres ilustruje kształtowanie się zmiany liczby bezrobotnych i pracujących (w tys. osób) w latach 1998-2004.

Rok 2004 będzie następnym, w którym na rynek pracy "wejdzie" kolejna grupa osób urodzonych w okresie wyżu demograficznego. Szacuje się, że liczba osób w wieku produkcyjnym, a więc w wieku 18-59/64 lat, może być większa o około 200 tys. osób. Wynikający z prognozy makroekonomicznej wzrost popytu na pracę w 2004 r. pozwoli na częściowe zlikwidowanie tej nadwyżki. Szacuje się, że liczba bezrobotnych na koniec 2004 r. może wynieść około 3,2 mln osób, a stopa bezrobocia około 17,8%.

... i spadek stopy bezrobocia do 17,8% na koniec 2004 r.

Kształtowanie się stopy bezrobocia w latach 1998-2004 obrazuje poniższy wykres:

1.2 Kapitał (inwestycje w gospodarce)

Drugim, obok czynnika pracy, czynnikiem produkcji determinującym tempo wzrostu gospodarczego jest poziom i dynamika akumulacji kapitału rzeczowego. O bieżącym poziomie akumulacji kapitału rzeczowego decydują nakłady inwestycyjne poniesione w latach poprzednich. Stworzone dzięki tym nakładom moce produkcyjne są efektywnie wykorzystywane po zakończeniu całego cyklu inwestycyjnego.

Kapitał funkcją inwestycji w przeszłości

W latach 1994-97 miał miejsce boom inwestycyjny. Jednakże począwszy od 1999 r. nastąpił proces stopniowego zwalniania tempa wzrostu aktywności inwestycyjnej, a w latach 2001 i 2002 zanotowano spadek nakładów inwestycyjnych, w 2002 r. o 10%. Było to w głównej mierze efektem prowadzenia restrykcyjnej polityki makroekonomicznej i kosztownego schłodzenia koniunktury gospodarczej. W szczególności czynnikiem silnie oddziaływującym na niską aktywność inwestycyjną były zbyt wysokie stopy procentowe, a zwłaszcza wysokie oprocentowanie kredytów dla przedsiębiorstw. Na decyzje inwestycyjne wpływała także w istotny sposób ocena perspektyw gospodarczych.

Boom inwestycyjny w latach 1994-1997

Ujemne tempo wzrostu inwestycji

W przypadku przedsiębiorstw zatrudniających powyżej 49 pracowników nakłady inwestycyjne w 2002 r. wyniosły 56,7 mld zł, a deflowane cenami inwestycyjnymi tempo ich wzrostu, w stosunku do roku 2001, było ujemne i wyniosło minus 16,6%. Wartość kosztorysowa inwestycji rozpoczętych, które świadczą o koniunkturze w budownictwie i potencjalnym popycie na wykonawstwo robót budowlano-montażowych w przyszłości, wyniosła w 2002 r. 19,4 mld zł, osiągając przy tym ujemne tempo wzrostu (minus 19,5%). Inwestycje w środki trwałe spadły o 16,6%, z czego inwestycje w budynki i budowlę obniżyły się o 23,4%, inwestycje w maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia spadły o 11,7%, a inwestycje w środki transportu zmniejszyły się o 12,2%.

Nakłady inwestycyjne w 2002 r. zmniejszyły się

W ubiegłym roku nakłady inwestycyjne w przemyśle, wyliczone z nakładów ogółem⁴, były niższe o 0,8%, z tego w przetwórstwie przemysłowym o 0,9%, w budownictwie o 34,3%, w handlu i naprawach o 17,9%, w transporcie o 22,7%.

W pierwszym półroczu 2003 r. nakłady inwestycyjne zmniejszyły się o 2,2% w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego i wyniosły 21,7 mld zł. Nakłady inwestycyjne w przemyśle, wyliczone z nakładów ogółem, wzrosły o 6,2%, z tego w przetwórstwie przemysłowym o 15,7%, natomiast spadły w budownictwie o 37,7%, handlu i naprawach o 5,6%, w transporcie o 7,5%.

W pierwszym półroczu 2003 r. nakłady inwestycyjne wciąż spadały

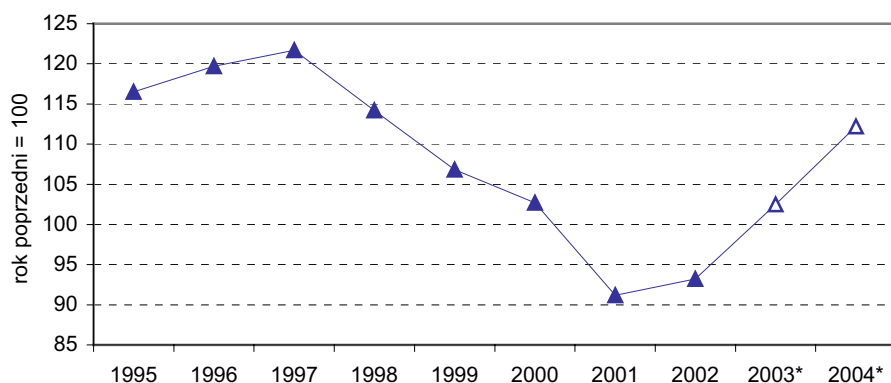
W latach 1998-2001 istotnym źródłem finansowania wydatków inwestycyjnych były bezpośrednie inwestycje zagraniczne (BIZ), które średnio wynosiły około 6,7 mld USD rocznie. W 2002 r. napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych uległ dramatycznemu załamaniu i wyniósł 3,8 mld USD. W 2003 r. oczekiwany jest nieznaczny tylko wzrost napływu BIZ. Spadek BIZ w porównaniu z latami ubiegłymi jest skutkiem malejących wpływów z prywatyzacji oraz sytuacji makroekonomicznej Polski, a nade wszystko ogólnej dekonunktury w gospodarce światowej, co spowodowało spadek inwestycji zagranicznych w skali globalnej z 1,5 biliona USD w 1999 r. do ok. 0,5 biliona USD w 2002 r. W 2004 r. – w związku z zapowiadaniem przyspieszenia prywatyzacji oraz oczekiwanym wzrostem zainteresowania inwestorów zagranicznych lokowaniem kapitału w Polsce związanym z akcesją do Unii Europejskiej - przyspieszeniu ulegną inwestycje bezpośrednie typu *greenfield* (między innymi inwestycje długoterminowe związane z dostosowaniem Polski do standardów UE), wskutek czego bezpośrednie inwestycje zagraniczne wzrosną do poziomu ok. 5,2 mld USD.

Odbicie zagranicznych inwestycji bezpośrednich

W związku ze spadkiem nakładów inwestycyjnych w latach 2001-2002 potencjał produkcyjny gospodarki polskiej zmniejszył się. Oczekuje się jednak, że od 2003 r. tempo inwestycji będzie dodatnie i będzie przyspieszać, co skutkować będzie w najbliższej przyszłości zwiększeniem tempa wzrostu kapitału rzeczowego, a co za tym idzie i produktu potencjalnego. Warunkiem wzrostu potencjalnego PKB w latach następnych jest utrzymanie wysokiego tempa wzrostu wydatków inwestycyjnych w gospodarce.

Oczekiwane przyspieszenie tempa wzrostu produktu potencjalnego

⁴ Nakłady inwestycyjne ogółem liczone są przez GUS według zasad systemu rachunków narodowych zgodnie z zaleceniami „ESA 1995”. Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady, które nie zwiększają wartości środków trwałych. Nakłady inwestycyjne ogółem prezentowane są również w podziale na podstawowe sektory gospodarki.

Dynamika nakładów brutto na środki trwałe

1.3 Zmiany technologiczne

W okresie jednego roku rozwój technologiczny w kraju jest czynnikiem, który w ograniczony sposób wpływa na wzrost gospodarczy, jednak wraz z wydłużaniem badanego okresu jego rola wzrasta. Tak więc rozpatrując perspektywy wzrostu gospodarczego w okresie kilku lat nie można tego czynnika pomijać. Technologia wpływa na wydajność pracy oraz produktywność kapitału, a pewnym jej indykatorem może być produkcja w działach przemysłu uznanych za nośniki postępu technicznego. W roku 2002 produkcja w działach przemysłu uznawanych za nośniki postępu technicznego zwiększyła się o 2,8% w stosunku do roku 2001 (w tym produkcja dóbr zaopatrzeniowych wzrosła o 0,5%, a dóbr inwestycyjnych zmniejszyła się o 1%).

W perspektywie długookresowego wzrostu czynnik zmian technologicznych zaczyna odgrywać w gospodarce bardzo istotną rolę

Można przypuszczać, że wraz z poprawą koniunktury w przemyśle wzrosnie również dynamika wzrostu w działach warunkujących postęp technologiczny. Wiąże się on z głęboką przebudową systemu tworzenia i wdrażania innowacji, w tym przekształceniami w zapleczu badawczym gospodarki. Planuje się ograniczenie form podmiotowego finansowania bezpośredniego zaplecza badawczo – rozwojowego gospodarki na rzecz finansowania przedmiotowego i komercjalizacji badań. W I półroczu 2003 r. poziom produkcji działów uznawanych za nośniki postępu technicznego liczony w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 49 osób zwiększył się o 17,1%, w porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego (w tym produkcja dóbr zaopatrzeniowych wzrosła o 8%, a produkcja dóbr inwestycyjnych o 10%).

Oczekujemy, że wraz z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej postęp technologiczny ulegnie dalszej intensyfikacji, co będzie wynikać z dostosowań do unijnych standardów oraz zwiększenia swobody przepływu kapitału i technologii.

2. Zagregowany popyt

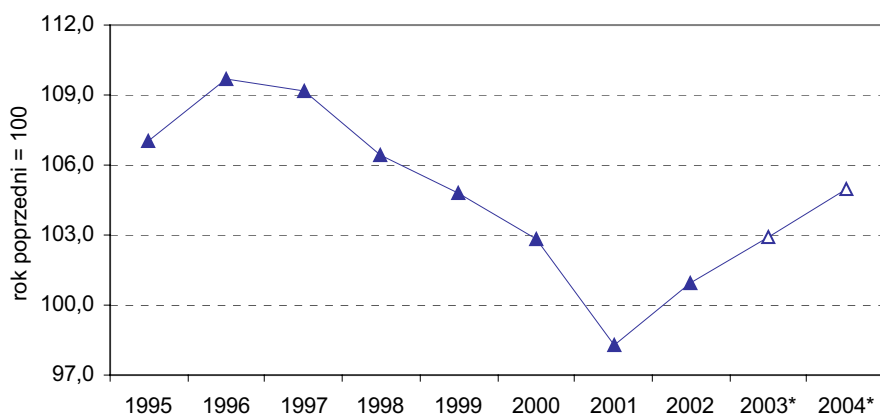
2.1 Popyt krajowy

Wzrost dynamiki PKB w 2002 r. był pochodną zwiększającego się tempa wzrostu popytu krajowego. O ile w I i II półroczu 2001 r. zanotowano spadek popytu krajowego (odpowiednio o 1,4% i 1,9%), to w 2002 r. odnotowano wzrost tej wielkości ekonomicznej - w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego - odpowiednio o 0,5% w I półroczu i o 1,2% w II półroczu. Wzrost popytu krajowego w 2002 r. kształtował się pod wpływem tempa wzrostu akumulacji z jednej strony i tempa wzrostu spożycia ogółem z drugiej strony.

Popyt krajowy w latach 2000-02

W I kwartale 2003 r. nastąpiło dalsze odbudowanie popytu krajowego (dynamika realna wyniosła 102,3% wobec 99,9% w I kw. 2002 r.), a jego wkład we wzrost PKB wyniósł 2,4 pkt. proc. Przewiduje się, że w skali całego 2003 r. tempo wzrostu popytu krajowego ukształtuje się na poziomie 2,9%, a w 2004 r. wyniesie ok. 5,0%.

Odbudowy popytu krajowego ciąg dalszy...

Dynamika popytu krajowego

Podstawowymi składowymi popytu krajowego są: akumulacja (w tym nakłady brutto na środki trwałe i przyrost materialnych środków obrotowych) oraz spożycie ogółem (w tym spożycie indywidualne i spożycie zbiorowe).

Składowe popytu krajowego

Zgodnie z prognozą akumulacja w 2003 r. wzrośnie realnie o 4,1% (wobec spadku o 6,9% w 2002 r.), a w 2004 r. wzrośnie o 12,0%. Popyt konsumpcyjny wzrośnie natomiast w 2003 r. o 2,7%, a w 2004 r. o kolejne 3,3%.

Prognoza akumulacji i popytu konsumpcyjnego

Wzrost akumulacji w 2003 r. związany jest z odradzającą się powoli aktywnością inwestycyjną w gospodarce oraz dużym przyrostem zapasów. Nakłady brutto na środki trwałe zwiększą się w 2003 r. realnie o 2,5% (wobec spadku o 6,8% w 2002 r.). Powolny wzrost inwestycji to w głównej mierze wynik ciągle jeszcze słabej kondycji finansowej

Aktywność inwestycyjna w gospodarce i zapasy

przedsiębiorstw, spowodowanej niedostatecznym postępowaniem jakości zarządzania oraz stosunkowo wysokimi kosztami kredytów inwestycyjnych. Przewiduje się, że w 2004 r. - na skutek poprawy sytuacji finansowej przedsiębiorstw, dalszych obniżek stóp procentowych oraz akcesji Polski do UE - nastąpi ożywienie procesów inwestycyjnych (realny wzrost o 12,2%). Ożywienie w inwestycjach oraz odbudowa materialnych środków obrotowych dadzą w efekcie wkład akumulacji we wzrost gospodarczy na poziomie 2,4 pkt. proc. w porównaniu z 0,8 pkt. proc. w roku bieżącym.

Na przewidywane zwiększenie popytu konsumpcyjnego wpłynie wzrost zarówno spożycia indywidualnego (finansowanego z dochodów osobistych), jak i zbiorowego (finansowanego ze społecznych funduszy spożycia). Indywidualny popyt konsumpcyjny uzależniony będzie przede wszystkim od poziomu dochodów gospodarstw domowych, skłonności do oszczędzania oraz dostępności i kosztu kredytu konsumpcyjnego.

Czynniki wzrostu popytu konsumpcyjnego

Podstawowe źródło dochodów gospodarstw domowych stanowią wynagrodzenia i świadczenia społeczne. Pozostałe źródła to dochody z tytułu własności, odsetki od wkładów oszczędnościowych, itp.

Struktura dochodów gospodarstw domowych

Biorąc pod uwagę prognozowane dynamiki:

- zatrudnienia w gospodarce narodowej (98,5% w 2003 r. i 101,0% w 2004 r.),
- realnych wynagrodzeń w gospodarce narodowej (102,5% w 2003 r. i 102,0% w 2004 r.),
- liczby emerytów i rencistów (99,7% w 2003 r. i 99,5% w 2004 r.),
- realnych emerytur i rent (odpowiednio w latach 2003-04 104,3% i 101,1% w przypadku pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych oraz 102,9% i 99,9% w przypadku rolników indywidualnych),
- a także inne prognozowane wpływy dochodowe, przewiduje się, że dochody do dyspozycji brutto w 2003 r. będą realnie wyższe w stosunku do roku przedniego o 2,4%, a w 2004 r. nastąpi ich realny wzrost o 3,0 %.

Dodatkowe wypłaty dla ludności z tytułu rekompensat dla sfery budżetowej, ważne z punktu widzenia kształtowania się dynamiki dochodów gospodarstw domowych, w 2003 r. wyniosą ok. 3,3 mld zł, a w 2004 r. 1,5 mld zł.

Dodatkowe fundusze ludności

Zakładając, że skłonność do oszczędzania w 2004 r. będzie nieco mniejsza od szacowanej w 2003 r., a także że zwiększy się dostępność kredytu konsumpcyjnego (ze względu na niższe stopy procentowe), spożycie indywidualne wzrośnie realnie o 3,0% w 2003 r. i 3,8% w 2004 r., pociągając za sobą 1,9 pkt. proc. i 2,4 pkt. proc. wkłady we wzrost PKB.

Wzrost spożycia indywidualnego...

Wzrost spożycia zbiorowego determinowany jest wysokością i

strukturą wydatków sektora publicznego na zakup dóbr i usług, które nieodpłatnie świadczone są na rzecz społeczeństwa. Planowany wzrost tych wydatków w 2003 r. i w 2004 r. przyczyni się do realnego wzrostu ... i spożycia zbiorowego

... i spożycia zbiorowego

2.2 Popyt zagraniczny

Wbrew oczekiwaniom, po poprawie koniunktury w I połowie 2002 r., w II połowie nie nastąpiło dalsze przyspieszenie wzrostu gospodarczego. Ocenia się jednak, że gospodarka światowa w 2002 r. rosła nieco szybciej niż w 2001 r., choć przy wyraźniejszym zróżnicowaniu temp wzrostu w poszczególnych regionach.

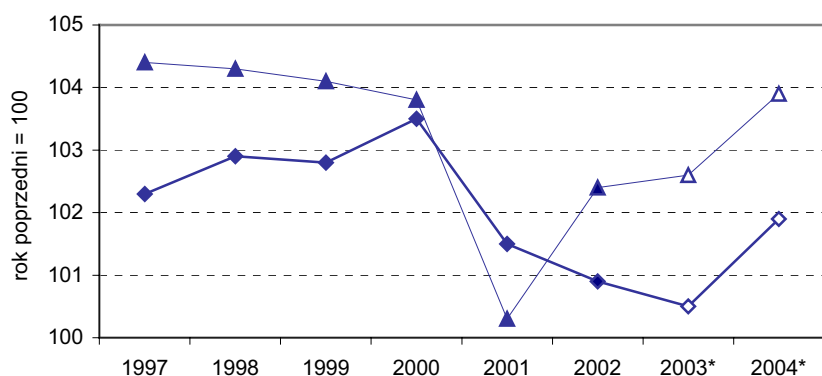
Szybsze tempo wzrostu gospodarczego w 2002 r.

Wstępne wyniki makroekonomiczne w I półroczu 2003 r. wskazują, że gospodarka światowa nie weszła jeszcze na ścieżkę szybkiego wzrostu gospodarczego, choć dynamika PKB w II kwartale br. w niektórych krajach (m.in. w USA i Japonii) okazała się lepsza od oczekiwań. W dalszym ciągu pogarsza się sytuacja gospodarcza w krajach strefy euro, a niektóre kraje tego obszaru (Niemcy, Włochy, Holandia) znajdują się w recesji.

W I półroczu 2003 r. gospodarka światowa nie weszła jeszcze na ścieżkę szybkiego wzrostu gospodarczego

Przewiduje się, że w II połowie 2003 r. w gospodarce światowej powinna nastąpić stopniowa poprawa koniunktury, która będzie kontynuowana w 2004 r. W efekcie tempo wzrostu rzeczywistego PKB w części krajów będzie wyższe lub zbliżone do tempa wzrostu potencjalnego PKB. Temu scenariuszowi sprzyjać powinny ustąpienie niepewności związanych z wojną w Iraku i w konsekwencji oczekiwana poprawa nastrojów podmiotów gospodarczych i gospodarstw domowych, stabilizacja sytuacji na rynkach kapitałowych oraz łagodna polityka makroekonomiczna.

Oczekiwana poprawa koniunktury w II połowie 2003 r. i w 2004 r.

Dynamika PKB w latach 1997-2004 (lata 2003-2004 prognoza MFW)

USA
strefa euro

W krajach strefy euro, czyli w regionie, który jest głównym partnerem handlowym Polski, wzrost gospodarczy w 2003 r. będzie na niższym poziomie od zanotowanego w 2002 r. Oczekuje się, że wzrost aktywności gospodarczej nastąpi dopiero w 2004 r. Będzie on jednak niższy niż w USA, przede wszystkim z powodu słabszego impulsu ze strony polityki makroekonomicznej, aprecjacji kursu euro, a także braku zdecydowanych

Brak poprawy koniunktury w strefie euro w 2003 r. Oczekiwania na lepsze wyniki gospodarki w 2004 r.

postępów w przeprowadzaniu reform strukturalnych.

Pomimo umiarkowanego ożywienia światowej koniunktury, słabych wyników gospodarek strefy euro, a w szczególności bardzo trudnej sytuacji gospodarki niemieckiej, odnotowujemy zdecydowane przyspieszenie eksportu. Stagnacja gospodarcza w Niemczech nie wpłynęła negatywnie na polski eksport, a wzrost eksportu do naszych zachodnich sąsiadów w ujęciu dolarowym wyniósł w I półroczu br. 26,8%. Udział Niemiec w polskim eksporcie ukształtował się na takim samym poziomie jak w I półroczu 2002 r. i wyniósł 32,8%. Od początku 2003 r. eksport w ujęciu płatniczym kontynuował wzrostowy trend zapoczątkowany w drugiej połowie 2002 r. W okresie styczeń-czerwiec wpływy z eksportu towarów wyniosły 19,2 mld USD, co oznacza wzrost aż o 29,4% w porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego. Jednocześnie umiarkowany popyt krajowy, szczególnie inwestycyjny, spowodował, że wyłaty za import wzrosły w mniejszym stopniu niż wpłaty z tytułu eksportu i wyniosły 23,9 mld USD (wzrost o 21,2% w stosunku do okresu I-VI 2002 r.). Bardzo wysokie dynamiki w dolarowe wynikają w dużej mierze z deprecjacji waluty amerykańskiej. Dynamiki wyrażone w EUR wyniosły w okresie I-VI odpowiednio 105,1% (YoY) dla eksportu i 98,5% (YoY) dla importu. Wskutek niskiej dynamiki importu przy utrzymującej się wysokiej dynamice eksportu odnotowano spadek deficytu towarowego po sześciu miesiącach 2003 r. do 4,7 mld USD wobec 4,9 mld USD w analogicznym okresie roku ubiegłego (spadek o 3,8%). Wśród pozostałych pozycji rachunku obrotów bieżących na uwagę zasługuje ponad-dwukrotny wzrost nadwyżki niesklasyfikowanych obrotów bieżących do 2,9 mld USD w okresie I-VI 2003 r. z 1,3 mld USD przed rokiem. Odnotowano również wzrost pozytywnego salda transferów bieżących do 1,2 mld USD (wzrost o 30,0%). Mniej korzystne zmiany nastąpiły na rachunkach usług oraz dochodów. Negatywne saldo usług uległo pogłębieniu do 777 mln USD (wzrost o 50,6%), a negatywne saldo dochodów ukształtowało się na poziomie 1,3 mld USD wobec 0,8 mld USD przed rokiem. Z uwagi na małe znaczenie ostatnich dwóch wymienionych pozycji oraz wspomniany już zdecydowany wzrost salda niesklasyfikowanych obrotów bieżących, deficyt na rachunku obrotów bieżących spadł do 2,6 mld USD (spadek o 33,3% w porównaniu z I-VI 2002 r.) i w relacji do PKB wyniósł zaledwie 2,7%.

Dalszy spadek deficytu na rachunku obrotów bieżących

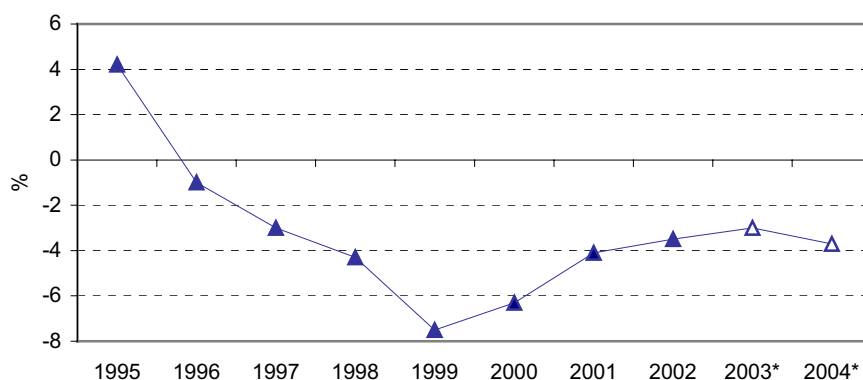
Dodatnie saldo bilansu kapitałowego i finansowego po sześciu miesiącach 2003 r. wyniosło 3,6 mld USD (wzrost o 30,8% w porównaniu do okresu I-VI 2002 r.). Wzrost ten wynikał głównie ze wzrostu dodatniego salda pozostałych inwestycji, które wyniosły 430 mln USD wobec 133 mln USD w roku 2002, oraz wzrostu salda inwestycji portfelowych o 23,8% do poziomu 2,2 mld USD. Jednocześnie odnotowano spadek salda inwestycji bezpośrednich, które w analizowanym okresie było o 333 mln (18,1%) niższe niż przed rokiem i

Wzrost dodatniego salda bilansu kapitałowego i finansowego

wyniosło 1,5 mld USD.

W pozostałej części bieżącego roku oraz w 2004 r. poprawa klimatu gospodarczego w państwach Unii Europejskiej, relatywnie silne euro oraz dalsza poprawa konkurencyjności polskiej oferty eksportowej będą stymulować wzrost eksportu. Jednocześnie zwiększenie popytu krajowego, zarówno konsumpcyjnego, jak i inwestycyjnego, zdynamizuje import powodując umiarkowany wzrost deficytu obrotów handlowych. Szybki wzrost gospodarczy przełoży się na zwiększenie ujemnego salda dochodów oraz usług. Efektem oddziaływania tych czynników będzie niewielki wzrost relacji deficytu na rachunku bieżącym do PKB do poziomu 3,7% na koniec roku 2004. Przystąpienie do UE i związane z tym zmniejszenie ryzyka makroekonomicznego Polski oraz tzw. gra na konwergencję będzie sprzyjać utrzymaniu się nadwyżki na rachunku kapitałowym i finansowym.

Wzrost relacji deficytu na rachunku bieżącym do PKB

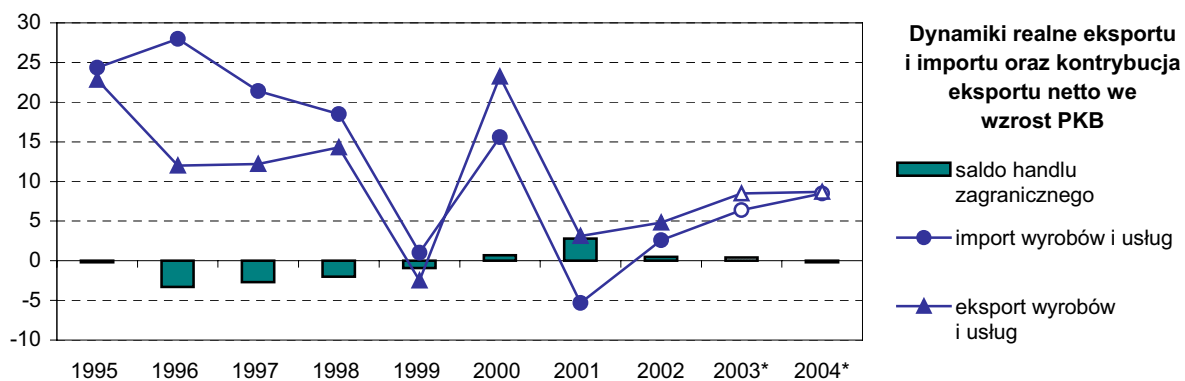
Saldo obrotów bieżących w relacji do PKB

Szacuje się, że w 2003 r. eksport (według metodologii rachunków narodowych) wzrośnie realnie o 8,5% w porównaniu do 4,8% wzrostu w roku ubiegłym. Przewiduje się również 6,4% wzrost importu, co jest wynikiem oczekiwanego 2,9% wzrostu popytu krajowego. W efekcie wkład eksportu netto we wzrost PKB w 2003 r. wyniesie 0,4 pkt. proc. wobec 0,5 pkt. proc. w 2002 r.

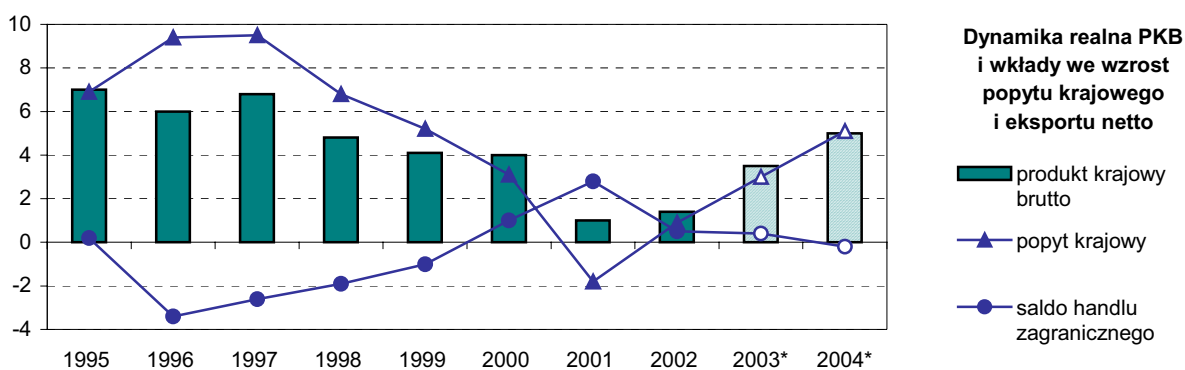
Spadek wkładu eksportu netto we wzrost PKB w 2003 r.

W związku z przewidywaną poprawą wskaźników aktywności gospodarczej na świecie w 2004 r. prognozuje się, że eksport Polski wzrośnie o 8,7%. Wyższe niż w roku bieżącym będzie także tempo wzrostu importu, które szacowane jest na poziomie 8,5%. Będzie to wynikać ze stosunkowo wysokiego tempa wzrostu popytu krajowego (5,0% w porównaniu z 2,9% w 2003 r.). W rezultacie wkład eksportu netto we wzrost PKB w 2004 r. będzie negatywny i wyniesie minus 0,2 pkt. proc.

Przyspieszenie tempa wzrostu importu i eksportu w 2004 r.

3. Produkt krajowy brutto

Przewiduje się, że w roku bieżącym tempo wzrostu PKB przyspieszy do 3,5% w porównaniu z 1,4% wzrostem w 2002 r. Szacuje się, że w 2004 r. PKB wzrośnie o 5,0% realnie. To tempo wzrostu gospodarczego jest wypadkową zmian przewidywanych w podstawowych składowych PKB.

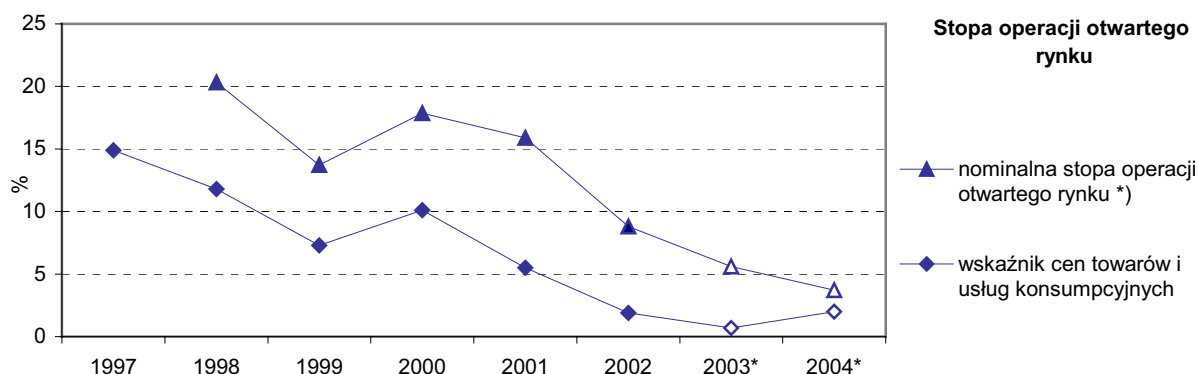
Przyspieszenie tempa wzrostu PKB

4. Stopy procentowe

Zakończenie procesu obniżania inflacji i przejście do fazy stabilizowania inflacji w Polsce na niskim poziomie pozwoliło Radzie Polityki Pieniężnej na ustalenie ciągłego celu inflacyjnego na poziomie 2,5% z granicami tolerancji +/-1 pkt proc. począwszy od 2004 r., co stwierdzono w dokumencie pt. „Strategia polityki pieniężnej po 2003 r.”. RPP zakłada przy tym kontynuację prowadzenia polityki monetarnej w 2004 r. w ramach dotychczasowej strategii bezpośredniego celu inflacyjnego. Kadencja obecnie urzędujących dziewięciu członków RPP upływa z początkiem 2004 r. i zostanie wówczas powołana nowa Rada w równej liczbie przez Sejm, Senat i Prezydenta RP. Kluczową dla budżetu państwa stopą procentową pozostanie stopa referencyjna, za pomocą której Narodowy Bank Polski oddziałuje bezpośrednio na poziom krótkoterminowych stóp procentowych na rynku międzybankowym, a

Ciągły cel inflacyjny NBP na poziomie 2,5% z tolerancją +/- 1 pkt proc. od 2004 r.

pośrednio na poziom innych rynkowych stóp procentowych.

*) stopa 28-dniowych operacji otwartego rynku przeprowadzanych przez NBP od lutego 1998 r. Od 2003 r. przeprowadzane są operacje z terminem 14 dniowym, czyli podobnie jak w ESBC.

Brak zagrożenia pojawienia się presji inflacyjnej, zarówno od strony czynników podażowych, jak i popytowych, sprawia iż utrzymują się oczekiwania rynkowe na dalsze obniżki podstawowych stóp procentowych NBP w 2003 i 2004 r. Oczekuje się, iż obniżki te nie będą powodować przyspieszenia inflacji i jednocześnie będą oznaczać korzystniejsze warunki pieniężne dla sektora niefinansowego. W rezultacie średnia stopa operacji otwartego rynku (stopa referencyjna) ukształtuje się w 2003 r. na poziomie 5,6%.

Przestrzeń dla dalszych obniżek stóp proc. wciąż istnieje

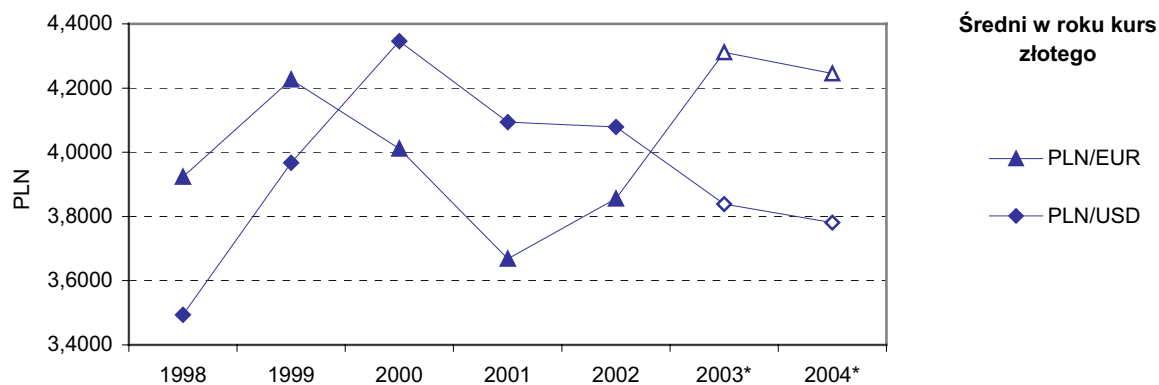
Dalszemu stopniowemu rozluźnianiu polityki pieniężnej w roku 2004 będzie sprzyjał brak zagrożeń dla realizacji celu inflacyjnego ze strony czynników popytowych (wysokie bezrobocie i niska dynamika wynagrodzeń), stabilizacja oczekiwań inflacyjnych oraz bezpieczny poziom deficytu w obrotach bieżących bilansu płatniczego. Obniżki nominalnych stóp procentowych przy relatywnie stabilnej stopie inflacji będą oznaczać spadek realnych stóp procentowych. Uwzględniając uwarunkowania makroekonomiczne przyjęto, że w 2004 r. średnioroczna stopa procentowa operacji otwartego rynku ukształtuje się na poziomie 3,7%.

Złagodzenie polityki pieniężnej w 2004 r.

5. Kurs walutowy

Od 12 kwietnia 2000 r. w Polsce obowiązuje system płynnego kursu walutowego. Jedynym odstępstwem od systemu czystego kursu płynnego jest prowadzenie przez NBP rachunku walutowego Rządu, na którym gromadzona jest część wpływów z dużych prywatyzacji i emisji obligacji na rynku międzynarodowym, co wpływa na zmniejszenie presji aprecjacyjnej na złotego.

System płynnego kursu walutowego

Reżim kursu płynnego charakteryzują stosunkowo długie okresy niedopasowania kursu rynkowego do kursu równowagi (szczególnie w warunkach płytkiego rynku walutowego), które mogą się nasilić zarówno w okresie przedakcesyjnym, jak i po integracji Polski z Unią Europejską. W ramach tego systemu kurs walutowy wyznaczany jest wyłącznie przez oddziaływanie sił popytu i podaży na rynku walutowym, które są szczególnie wrażliwe na sytuację polityczną w kraju, sytuację geopolityczną oraz wydarzenia na globalnym rynku walutowym, a zwłaszcza na rynku eurodolarowym.

Uwarunkowania kształtowania się kurs w ramach reżimu kursu płynnego

Uwzględniając powyższe czynniki wpływające na popyt i podaż walut zagranicznych oraz prognozę kształtowania się kursu euro w dolarach amerykańskich w latach 2003-2004 szacuje się, że w 2003 r. złoty straci na wartości w stosunku do euro oraz umocni się w relacji do dolara amerykańskiego, a jego średnioroczny kurs ukształtuje się na poziomie 4,31 PLN/EUR oraz 3,84 PLN/USD. Natomiast w 2004 r. złoty umocni się do poziomu 4,25 PLN/EUR (średnio w roku) oraz 3,78 PLN/USD.

Powrót złotego na ścieżkę aprecjacji

6. Inflacja

Proces dezinflacji notowany w Polsce na przestrzeni ostatniej dekady, w latach 2001–03 uległ przyspieszeniu. W 2001 r. średnioroczny wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych wyniósł 5,5% (wobec 10,1% w 2000 r.), a w 2002 r. obniżył się do 1,9%. W 2003 r. silna tendencja spadkowa inflacji nadal się utrzymuje. W okresie styczeń – sierpień 2003 r., w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego, wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych wyniósł 0,5%, a w całym 2003 r. prognozowany jest na 0,7%. W 2003 r. inflacja ukształtuje się poniżej dolnej granicy celu inflacyjnego ustalonego przez Radę Polityki Pieniężnej w wysokości 3% +/- 1 pkt. proc. na koniec roku.

Silna dezinflacja, a potem stabilizacja na niskim poziomie

Do głównych czynników wpływających na obniżenie tempa inflacji w latach 2001–03 należą:

- osłabienie dynamiki popytu krajowego, przy utrzymującej się wysokiej stopie bezrobocia,
- niski poziom cen żywności wynikający z wysokiej podaży produktów

rolnych,

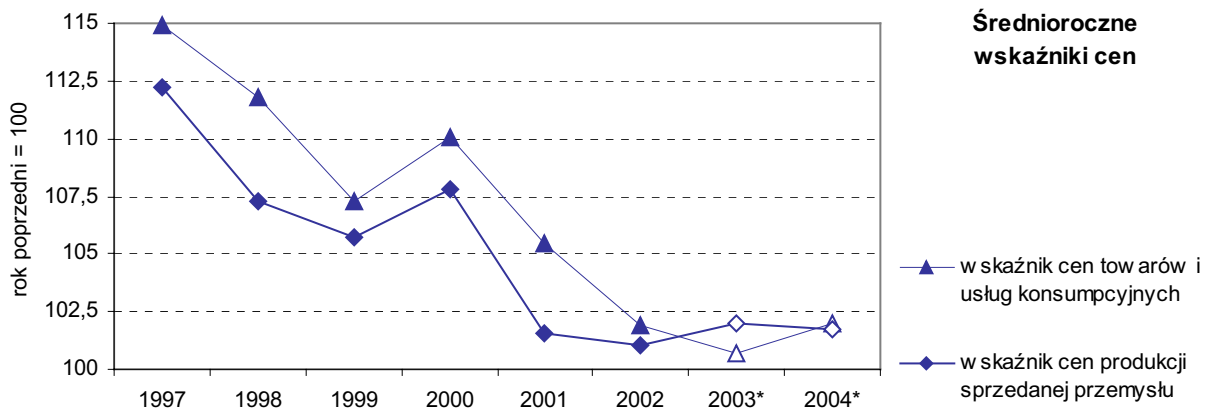
- spadek oczekiwań inflacyjnych w gospodarce,
- nadal relatywnie wysoki poziom realnych stóp procentowych,
- pogłębianie się konkurencji na rynku.

W 2004 r. poziom inflacji będzie kształtował się pod wpływem stopniowej odbudowy popytu krajowego (wzrost o 5,0% wobec wzrostu o 2,9% w 2003 r. i o 0,9% w 2002 r.) oraz nadal niskich oczekiwań inflacyjnych determinowanych m.in. poprzez wysoką stopę bezrobocia (17,8%) i niską realną dynamikę przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej (2,0%). Mniej korzystnie, z punktu widzenia procesów inflacyjnych, mogą kształtować się ceny żywności.

Dynamika cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2004 r. prognozowana jest na 2,0% średnio w roku i 2,5% w relacji grudzień 2004 r. do grudnia 2003 r., co jest spójne z celem inflacyjnym wyznaczonym przez Radę Polityki Pieniężnej w „Strategii polityki pieniężnej po 2003 roku” (ustabilizowanie stopy inflacji na poziomie 2,5% z dopuszczalnym przedziałem wahań +/- 1 punkt procentowy).

W przypadku cen produkcji sprzedanej przemysłu oraz cen nakładów inwestycyjnych, od 2003 r. można oczekiwać niewielkiego przyspieszenia tempa ich wzrostu, częściowo kompensującego wyjątkowo niską dynamikę z lat 2001-02 i wynikającego z prognozowanego zwiększenia dynamiki popytu krajowego (a zwłaszcza nakładów brutto na środki trwałe). Średni wzrost cen produkcji sprzedanej przemysłu prognozowany jest na 2,0% w 2003 r. i 1,7% w 2004 r., a cen nakładów inwestycyjnych na 1,0% w 2003 r. i 2,0% w 2004 r.

Ceny inwestycyjne i przemysłowe nieznacznie przyspieszą wraz ze wzrostem gospodarki

7. Lata 2005-06

W latach 2005-06 w gospodarce światowej należy oczekiwać umocnienia pozytywnych tendencji i wzrostu rzeczywistego PKB na poziomie lub powyżej potencjalnego PKB. Jednocześnie przewiduje się, że będzie to okres stopniowego zaostrzania polityki makroekonomicznej,

Spodziewany dalszy wzrost w latach 2005-06

w szczególności polityki pieniężnej.

Lata 2005-06 będą także okresem dalszego przyspieszenia tempa wzrostu gospodarczego w Polsce. Dynamika PKB wyniesie 105,0% w 2005 r. i 105,6% w 2006 r. Przy pomyślnym zbiegu światowej koniunktury tempo to może być jeszcze wyższe. Przewiduje się dalszy wzrost popytu konsumpcyjnego, w tym spożycia indywidualnego o 4,3% w 2005 r. i 5,0% w 2006 r. Tempo wzrostu akumulacji w latach 2005-06 ustabilizuje się średnio na poziomie 11,5% (w tym popyt inwestycyjny na poziomie ok. 11,7%). Kontynuowane będą pozytywne tendencje w zakresie eksportu⁵ (realny wzrost wyniesie 9,0% w 2005 r. oraz 9,1% w 2006 r.) i importu (realny wzrost w 2005 r. wyniesie 9,7%, a w 2006 r. wyniesie 9,9%).

Kontynuacja wzrostu gospodarczego

Dzięki poprawie sytuacji zewnętrznej i przystąpieniu do Unii Europejskiej w maju 2004 r., w 2005 r. i 2006 r., dynamika eksportu w ujęciu bilansu płatniczego ulegnie przyspieszeniu do poziomu odpowiednio 111,0% i 111,2%. Pomimo to oczekiwany jest wzrost deficytu na rachunku obrotów bieżących. Ograniczony wzrost tego deficytu do rozmiarów bezpiecznych z punktu widzenia finansowania i postrzegania przez zagranicznych inwestorów nie jest jednak zjawiskiem negatywnym w perspektywie rosnącego PKB i spadającego bezrobocia. Deficyt ten w relacji do PKB wyniesie 4,2% w roku 2005 i 5,1% w roku następnym.

W latach 2005-06 celem inflacyjnym będzie ustabilizowanie inflacji na niskim poziomie oraz dążenie do spełnienia inflacyjnego kryterium konwergencji umożliwiającego przystąpienie Polski do Unii Gospodarczej i Walutowej (tj. trwałe osiągnięcie inflacji nie wyższej niż 1,5 pkt. proc. od średniej stopy inflacji w trzech krajach Unii Europejskiej o najniższej inflacji)⁶. Niewielkie przyspieszenie dynamiki cen w latach 2005-06 będzie wynikać z przewidywanego wzrostu dynamiki popytu oraz z dalszych dostosowań poziomu cen w Polsce do cen w krajach Unii Europejskiej. Prognozowany na ten okres wzrost cen w Polsce nie powinien przekraczać 3%.

Cel inflacyjny: spełnienie kryterium z Maastricht

W omawianym okresie polityka pieniężna banku centralnego będzie nakierowana na osiągnięcie stabilizacji cenowej na poziomie zapewniającym Polsce spełnienie inflacyjnego kryterium konwergencji. Realizacji tego celu będzie więc podporządkowana polityka stóp procentowych banku centralnego. Jednocześnie istotną przesłanką dla stabilizacji poziomu nominalnych stóp procentowych na poziomie oscylującym wokół 4% będzie wzrost wiarygodności kredytowej Polski związany z członkostwem w Unii Europejskiej. Prognozuje się, że

Polityka stóp procentowych NBP podporządkowana osiągnięciu celu inflacyjnego

⁵ Eksport i import towarów i usług w ujęciu rachunków narodowych.

⁶ Od sierpnia 2002 r. Polska spełnia inflacyjne kryterium konwergencji. W sierpniu 2003 r. inflacja mierzona zharmonizowanym wskaźnikiem cen konsumpcyjnych za ostatnie 12 m-cy wyniosła w Polsce 0,7%, podczas gdy w trzech krajach UE o najniższej inflacji kształtowała się średnio na poziomie 1,3%.

średnioroczna stopa operacji otwartego rynku ukształtuje się w 2005 r. na poziomie 3,8%, a w 2006 r. wyniesie 4,0%.

Prognoza kursu złotego na lata 2005-2006 zakłada, że będzie się on w tym okresie kształtował na stosunkowo stabilnym poziomie. Zakłada się również, że w okresie tym złoty zostanie włączony do Europejskiego Mechanizmu Kursowego II (ERM II), w ramach

którego konieczne będzie wyznaczenie centralnego kursu złotego w relacji do euro, od którego rynkowy kurs PLN/EUR będzie mógł się odchyłać maksymalnie o +/- 15%.

Mimo, że średniookresowa perspektywa rozwoju sytuacji na rynku pracy będzie determinowana przez kontynuację procesów restrukturyzacyjnych i prywatyzacyjnych, a także przez czynniki demograficzne, to jednak powrót polskiej gospodarki na ścieżkę szybkiego wzrostu gospodarczego pozwoli na odwrócenie spadkowych tendencji w zatrudnieniu. Zwiększanie nakładów inwestycyjnych, rozwój eksportu wraz ze wzrostem popytu konsumpcyjnego będą pobudzać wzrost gospodarczy i tym samym dodatnio oddziaływać na tworzenie miejsc pracy. Realizacja zadań przedstawionych w rządowym programie „Przedsiębiorczość-Rozwój-Praca II” umożliwi rozwój przedsiębiorczości i powstawanie nowych miejsc pracy. Wzrost popytu na pracę będą dodatkowo stymulować proponowane mechanizmy wspierające zatrudnienie (w przypadku absolwentów zasadniczym mechanizmem będzie czasowe obniżenie kosztów zatrudniania absolwentów w małych i średnich przedsiębiorstwach). Dodatkowo wspierane będzie dostosowywanie kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy, poradnictwo zawodowe i pośrednictwo pracy oraz wolontariat jako szansa na zdobycie pierwszego doświadczenia zawodowego i sprawdzenia umiejętności zawodowych, co znajdzie również odzwierciedlenie w poprawie sytuacji na rynku pracy.

Realizacja rządowego programu „Przedsiębiorczość-Rozwój-Praca II”...

Członkostwo w Unii Europejskiej będzie szansą, a zarazem wyzwaniem dla polskiej gospodarki, stwarzając warunki do koniecznego zwiększenia inwestycji i poprawy konkurencyjności gospodarki. Zwiększony napływ inwestycji zagranicznych będzie się wiązać ze wzrostem liczby miejsc pracy w przedsiębiorstwach z kapitałem zagranicznym oraz w przedsiębiorstwach krajowych, kooperujących w różnych fazach produkcji z przedsiębiorstwami zagranicznymi (efekt mnożnikowy). Również napływ funduszy strukturalnych, przeznaczanych m.in. na tworzenie i utrzymanie miejsc pracy oraz aktywizację bezrobotnych będzie miał pozytywny wpływ na rynek pracy. Prognozuje się, że od 2005 r. odnotowywać się będzie znaczący wzrost popytu na pracę, co pozwoli na dalsze zmniejszanie bezrobocia. Na koniec 2006 r. stopa bezrobocia kształtować się będzie na poziomie około 15,1%. Ze względu na wciąż wysoką bezwzględną wielkość bezrobocia, lata 2005-06 będą kolejnymi latami wzrostu efektywności produkcji przy

...oraz członkostwo Polski w Unii Europejskiej...

...zaowocują znaczną poprawą sytuacji na rynku pracy i stopniowym, odczuwalnym spadkiem bezrobocia

szacowanym na poziomie 2,2% średnim tempie wzrostu realnych płac w gospodarce narodowej.

Rozdział II

Przewidywane wykonanie budżetu państwa w 2003 r.

W ustawie budżetowej na rok 2003 z dnia 18 grudnia 2002 r. ustalono:

- 1) dochody budżetu państwa w kwocie 155.697.654 tys. zł,
- 2) wydatki budżetu państwa w kwocie 194.431.654 tys. zł,
- 3) deficyt budżetu państwa w kwocie 38.734.000 tys. zł.

Na podstawie analizy wykonania budżetu państwa w okresie styczeń – lipiec 2003 r. można stwierdzić, że – mimo wysokiego tempa wzrostu gospodarczego, zbliżonego do zakładanego przy konstrukcji budżetu państwa na 2003 rok – dochody budżetu państwa będą niższe niż pierwotnie zakładano. Jest to spowodowane przede wszystkim:

- 1) niższym niż prognozowano wzrostem cen towarów i usług (0,7% wobec zakładanych 2,3%),
- 2) wzrostem eksportu, co powoduje zwiększony zwrot podatku VAT.

Szacuje się, że dochody budżetu państwa wyniosą w 2003 roku 152.009.937 tys. zł i będą o 3.687.717 tys. zł niższe niż planowano. Po odliczeniu dodatkowych dochodów, o których mowa w art. 49 ustawy budżetowej na 2003 rok w kwocie 820.000 tys. zł – dochody będą niższe o 2.887.717 tys. zł.

Niższy niż prognozowano wskaźnik wzrostu cen towarów i usług powoduje, że niższe będą też w 2003 roku wydatki budżetu państwa. Aktualnie ocenia się, że koszty obsługi długu będą niższe od planowanych o około 1.052.000 tys. zł nie zostaną również uruchomione rezerwy celowe na kwotę około 1.000.000 tys. zł.

Przewiduje się, że deficyt budżetu państwa zostanie zrealizowany w wysokości 38.734.000 tys. zł, tj. w wysokości ustalonej w ustawie budżetowej.

Rozdział III

Podstawowe wielkości budżetu państwa w 2004 roku

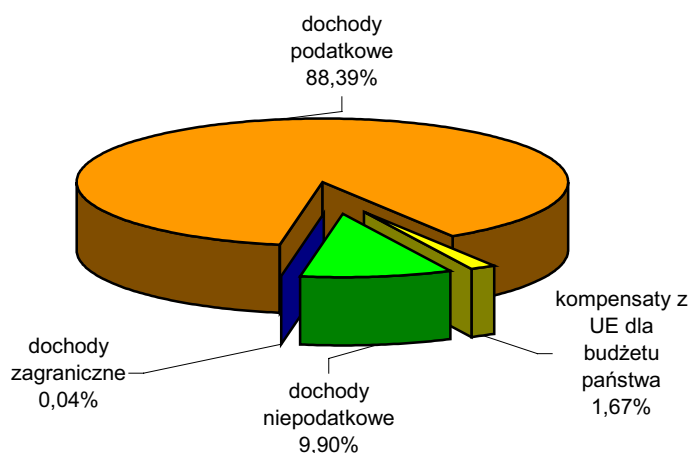
W projekcie ustawy budżetowej na 2004 rok zaplanowano:

- dochody budżetu państwa na kwotę 152.750.084 tys. zł
- wydatki budżetu państwa na kwotę nie większą niż 198.250.084 tys. zł
- deficyt budżetu państwa na kwotę nie większą niż 45.500.000 tys. zł.

Na planowaną wysokość dochodów budżetu państwa w 2004 roku mają wpływ:

- 1) oczekiwany rozwój sytuacji gospodarczej – przewidywane przyspieszenie tempa wzrostu gospodarczego wiązać się będzie ze zwiększeniem dynamiki cen towarów i usług konsumpcyjnych, co będzie miało również wpływ na nominalny poziom dochodów budżetu;
- 2) planowane zmiany systemowe w obszarze finansów publicznych, z których najważniejszą jest zmiana zasad zasilania jednostek samorządu terytorialnego w środki publiczne. Planowane jest zwiększenie udziału jednostek samorządu terytorialnego we wpływach z podatków bezpośrednich, co jest konsekwencją działań zmierzających do dalszej decentralizacji środków publicznych oraz do zwiększenia ekonomicznej samodzielności jednostek samorządowych w gospodarowaniu własnymi dochodami;
- 3) uwzględnienie skutków wejścia Polski do Unii Europejskiej w maju przyszłego roku - spowoduje to m.in. zmiany w systemie podatkowym, z których najważniejsze dotyczyć będą wprowadzenia nowych przepisów dotyczących podatku akcyzowego, w celu dostosowania obowiązujących rozwiązań systemowych do standardów Unii Europejskiej oraz wprowadzenia nowych przepisów dotyczących podatku od towarów i usług (nowa ustawa o VAT), które w całości objęte są dyrektywami Unii Europejskiej.
- 4) zmiany w systemie podatków dochodowych, z których najważniejsze to:
 - obniżenie stawki podatku dochodowego od osób prawnych z 27% do 19%,
 - wprowadzenie możliwości korzystania z 19% stawki podatku dochodowego dla osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą, a rozliczających się wg zasad podatku dochodowego od osób fizycznych,
 - likwidacja części ulg i zwolnień w podatkach dochodowych.

Strukturę dochodów budżetu państwa według źródeł przedstawia poniższy wykres:

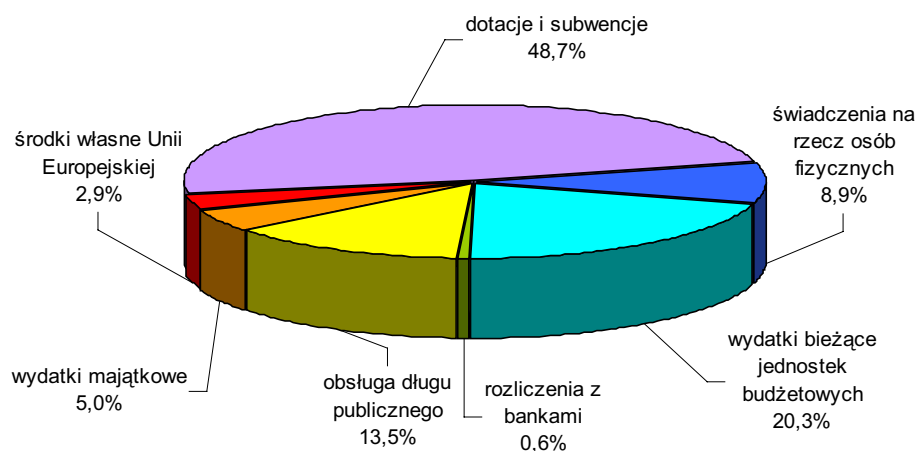

Wpływ na wysokość planowanych w ustawie na 2004 rok wydatków budżetu państwa będą miały wprowadzone zmiany zakresu zadań finansowanych z budżetu państwa. Zgodnie z projektem ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego część zadań realizowanych przez j.s.t. a finansowanych dotychczas subwencjami lub dotacjami z budżetu państwa będzie przejęte przez te jednostki do finansowania z dochodów własnych. Oznacza to zmniejszenie wydatków państwa w tym zakresie.

Drugim ważnym czynnikiem mającym wpływ na wysokość wydatków w 2004 roku jest zmiana sposobu refundacji FUS ubytku dochodów z tytułu wprowadzenia reformy ubezpieczeń społecznych (głównie składki do OFE). Ubytek ten będzie refundowany z wpływów z prywatyzacji lub emisji obligacji.

Wydatki na zadania finansowane z budżetu państwa w 2004 roku będą dodatkowo wspierane środkami bezzwrotnymi pochodzącymi z zagranicy w kwocie około 11,3 mld zł.

Struktura wydatków według podstawowych grup ekonomicznych przedstawia się następująco:

Na sfinansowanie planowanego w 2004 roku deficytu budżetowego, ujemnego salda przychodów z prywatyzacji i ich rozdysponowania oraz prefinansowania w kwocie netto 55.982,4 mln zł złożą się:

- dodatnie saldo finansowania ze źródeł krajowych w kwocie 53.723,1 mln zł
- dodatnie saldo finansowania zagranicznego w kwocie 2.259,3 mln zł.

Dobór instrumentów finansowania będzie dokonywany zgodnie ze „Strategią zarządzania długiem”, której jednym z podstawowych celów jest minimalizacja kosztów obsługi długu przy ograniczeniach dopuszczalnego poziomu ryzyka związanego ze strukturą długu. Założono poprawę obecnego stanu parametrów długu, której skala będzie uzależniona od bieżącej i prognozowanej sytuacji rynkowej.

Przewidywany rozwój sytuacji gospodarczej ma niewątpliwie wpływ na cały kształt budżetu państwa. Tak więc przy planowaniu budżetu państwa brane są pod uwagę wszystkie czynniki makroekonomiczne. Do podstawowych danych makroekonomicznych branych pod uwagę przy tworzeniu projektu ustawy budżetowej na 2004 rok należą:

- **Produkt Krajowy Brutto** – przewiduje się przyspieszenie tempa wzrostu gospodarczego do 3,5% w 2003 roku, natomiast w roku 2004 szacuje się, że PKB wzrośnie realnie o 5%.
- **dynamika cen towarów i usług konsumpcyjnych** – w 2004 roku poziom inflacji będzie się kształtował pod wpływem stopniowej odbudowy popytu krajowego oraz nadal niskich oczekiwań inflacyjnych. Średnioroczna inflacja wyniesie: 0,7% w 2003 roku oraz 2,0% w roku 2004.
- **stopa bezrobocia** – szacuje się, że stopa bezrobocia w 2004 roku będzie niższa o 0,6 punktu procentowego w stosunku do roku 2003 i wyniesie 17,8%, a przeciętne zatrudnienie w gospodarce narodowej w 2004 roku będzie o 1,0% wyższe niż w roku 2003.
- **stopy procentowe** – utrzymują się oczekiwania rynkowe dalszej obniżki podstawowych stóp procentowych NBP. Oczekuje się również, że obniżki te nie będą powodować przyspieszenia inflacji i jednocześnie będą oznaczać korzystniejsze warunki pieniężne dla sektora niefinansowego.
- **kurs walutowy** – szacuje się, że w 2004 roku średnioroczny kurs złotego wzrośnie w porównaniu z rokiem 2003 i ukształtuje się w relacji do euro na poziomie 4,25 PLN/EUR (w 2003 r. – 4,31 PLN/EUR), a w relacji do dolara na poziomie 3,78 PLN/USD (w 2003 r. – 3,84 PLN/USD).
- **wynagrodzenie w państwowej sferze budżetowej** – w roku 2004 przewidywany jest średnio 3% wzrost tych wynagrodzeń.
- **wynagrodzenia w gospodarce narodowej** – przewiduje się, że przeciętne wynagrodzenie brutto w gospodarce narodowej w 2004 roku wyniesie 2.290 zł.

Rozdział IV

Dochody budżetu państwa

1. Warunki realizacji dochodów budżetu państwa

Prognoza dochodów budżetu państwa w 2004 r. jest pochodną spodziewanego scenariusza rozwoju sytuacji gospodarczej, planowanych zmian systemowych jak również uwzględnia skutki wejścia naszego kraju do Unii Europejskiej w maju przyszłego roku.

Do najważniejszych czynników makroekonomicznych mających wpływ na dochody budżetu państwa w 2004 r. należy zaliczyć:

- przyspieszenie tempa wzrostu gospodarczego z przewidywanego 3,5% w 2003 r. do 5,0% w 2004 r.,
- przyspieszenie tempa wzrostu spożycia ogółem do 3,3%,
- zwiększenie się dynamiki przeciętnego zatrudnienia w gospodarce narodowej z 98,5% w 2003 r. do 101,0% w 2004 r.

Przyspieszeniu tempa wzrostu gospodarczego towarzyszyć będzie zwiększenie dynamiki cen towarów i usług konsumpcyjnych, które będzie miało również wpływ na nominalny poziom dochodów budżetu.

W prognozie dochodów budżetu na 2004 r. uwzględniono likwidację środka specjalnego w aparacie skarbowym oraz wpłatę do budżetu państwa 750,0 mln zł z Agencji Nieruchomości Rolnych. Dochody budżetu państwa zostaną również zasilone wpłatami budżetu Unii Europejskiej w wysokości 2.546,2 mln zł, w tym 2.107,0 mln zł to tzw. kompensata budżetowa, a 439,2 mln zł transfer na dostosowanie granicy zewnętrznej UE.

Dochody budżetu państwa w latach 2002 – 2004 prezentuje poniższa tablica:

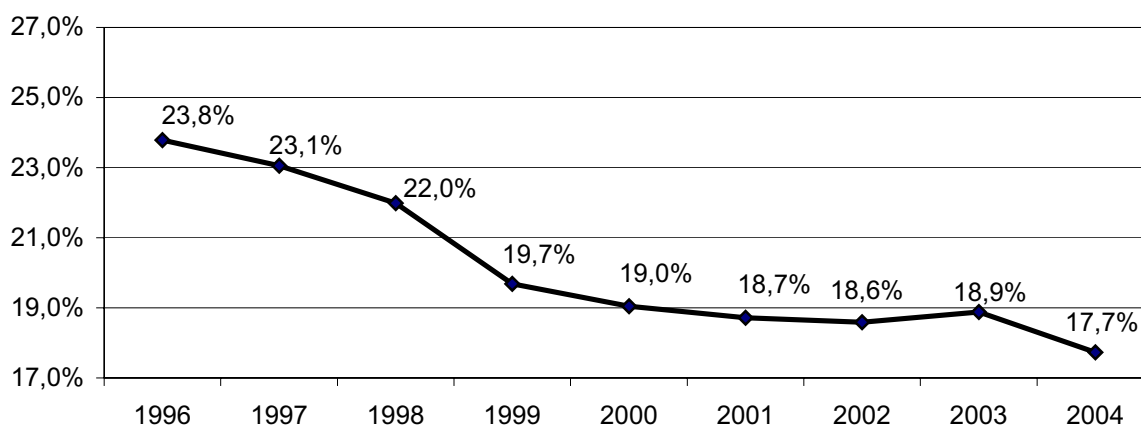
Wyszczególnienie	Jedn.	2002	2003 PW	2004 Prognoza
1	2	3	4	5
Dochody budżetu państwa	mln zł	143.519,8	152.009,9	152.750,1
<i>Dynamika nominalna</i>	%%	102,1	105,9	100,5
<i>Dynamika realna</i>	%%	100,2	105,2	98,5

W relacji do PKB	%%	18,6	18,9	17,7
------------------	----	------	------	------

Widoczny w 2004 r. znaczny spadek relacji dochodów budżetu państwa do PKB spowodowany jest głównie zmniejszeniem obciążeń podatkowych przedsiębiorców (obniżenie stawki CIT do 19%), nowymi zasadami naliczania udziałów jednostek samorządu terytorialnego w podatkach dochodowych oraz skutkami wejścia naszego kraju do Unii Europejskiej w 2004 r., w tym wejścia do jednolitego obszaru celnego Unii i związanego z tym zmniejszeniem dochodów z cła.

Poniższy wykres prezentuje relację dochodów budżetu państwa do PKB w latach 1996 - 2004.

Dochody budżetu państwa w relacji do PKB*

* - PKB wg nowej metodologii, dane do 1999 r. sprowadzone do porównywalności.

2. Zmiany systemowe

W 2004 r. zmiany w systemie podatkowym podporządkowane będą przyszłorocznej akcesji naszego kraju do Unii Europejskiej, jak również konieczności stworzenia dogodnych warunków do szybkiego rozwoju gospodarczego.

Do najważniejszych zmian w systemie podatkowym w 2004 r., związanych z wejściem do Unii Europejskiej, należy zaliczyć:

- wprowadzenie nowych przepisów dotyczących podatku akcyzowego (nowa ustawa o akcyzie), co ma między innymi na celu dostosowanie obowiązujących rozwiązań systemowych w obszarze tego podatku do standardów Unii Europejskiej. Związane z tym jest między innymi wprowadzenie tzw. składów podatkowych, wprowadzenie systemu zawieszenia poboru podatku akcyzowego oraz wprowadzenie procedur obrotu wyrobami akcyzowymi z podatkiem zawieszonym oraz podatkiem zapłaconym,

- wprowadzenie nowych przepisów dotyczących podatku od towarów i usług (nowa ustawa o VAT). Przepisy dotyczące tego podatku są w całości objęte dyrektywami Unii Europejskiej. Wydanie nowej ustawy w tym zakresie jest konieczne, gdyż strona polska w swoim stanowisku negocjacyjnym zadeklarowała pełne dostosowanie polskich przepisów do przepisów unijnych. Obowiązujące do tej pory przepisy były wielokrotnie zmieniane, w związku z czym istnieje także konieczność ich uporządkowania. Nowa ustawa ureguluje w sposób całościowy rozliczanie podatku VAT, w tym rozliczanie podatku w handlu wewnątrzspółnotowym (np. import z krajów UE). Nastąpi także ostateczne rozdzielenie prawodawstwa dotyczącego VAT i akcyzy jak ma to miejsce w krajach Unii.

Do najważniejszych zmian mających na celu zdynamizowanie wzrostu gospodarczego należy zaliczyć:

- obniżenie stawki podatku CIT z 27% do 19% połączone z likwidacją ulg i zwolnień; obniżenie stawki w tak znacznym wymiarze, tzn. o 8 pkt proc., było w latach poprzednich rozłożone na okres 3 lat (stopniowe obniżanie stawki CIT, łącznie o 8 pkt proc., miało miejsce w latach 1999-2001),
- wprowadzenie 19% stawki podatku PIT dla osób prowadzących działalność gospodarczą, rozliczających się dotychczas według progresywnej stawki podatkowej.

Wysoki poziom obciążeń fiskalnych, którym obarczeni są przedsiębiorcy w niekorzystny sposób wpływa na proces wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy. Zmniejszenie stawek podatkowych dla przedsiębiorstw płacących CIT powiększa kwoty dochodu do dyspozycji tych podatników, które przeznaczane na rozwój, stworzą korzystne warunki dla wzrostu inwestycji i ograniczania bezrobocia. Mając na uwadze, że znaczna grupa przedsiębiorców tzw. małego i średniego biznesu rozlicza się z podatku wg PIT, oraz że jest to grupa dysponująca dużym potencjałem rozwoju (a więc i potencjałem tworzenia miejsc pracy), zasadnym jest także w ich przypadku obniżenie stawki podatku dochodowego do poziomu 19%.

Do jednej z najważniejszych zmian systemowych w obszarze finansów publicznych należy zaliczyć zmianę zasad zasilania jednostek samorządu terytorialnego w środki publiczne. Nowe rozwiązania zmierzają do dalszej decentralizacji środków publicznych oraz do zwiększenia ekonomicznej samodzielności jednostek samorządowych w gospodarowaniu własnymi dochodami. Cel ten ma zostać zrealizowany m.in. poprzez zwiększenie udziału jednostek samorządu terytorialnego we wpływach z podatków bezpośrednich. Takie rozwiązanie silniej zwiąże sytuację finansową jednostek samorządu terytorialnego ze stanem gospodarki kraju. Zwiększenie strumienia środków oraz uelastycznienie zasad gospodarki finansowej rozbuduje możliwość absorpcji środków unijnych przez samorządy.

Od 2004 r. nastąpi ujednoczenie opodatkowania zysków kapitałowych jednolitą stawką 19% i dodatkowo zwiększenie bazy podatkowej z uwagi na wygaśnięcie zwolnienia z końcem 2003 r.

dotyczącego zbycia obligacji, papierów wartościowych w obrocie publicznym oraz dochodów z realizacji praw wynikających z papierów wartościowych.

Istotne znaczenie dla poprawy funkcjonowania przedsiębiorstw będzie miał także proces porządkowania i zmian w regulacjach odnoszących się do działalności gospodarczej mający na celu zmniejszenie barier proceduralnych, skrócenie i uporządkowanie procedur, w tym przyspieszenie sądowego postępowania gospodarczego.

3. Dochody podatkowe

Przewidywane wykonanie dochodów podatkowych w 2003 r. wyniesie 134.730,0 mln zł. W porównaniu do ustawy budżetowej dochody te będą mniejsze o 3.881,6 mln zł, tj. o 2,8%.

Prognozuje się, że dochody podatkowe w 2004 r. wyniosą 135.011,6 mln zł, tj. o 1,8% realnie mniej niż w 2003 r. (przy użyciu wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych jako deflatora). Relacja tych dochodów do PKB spadnie z 16,7% w 2003 r. do poziomu 15,7% w 2004 r.

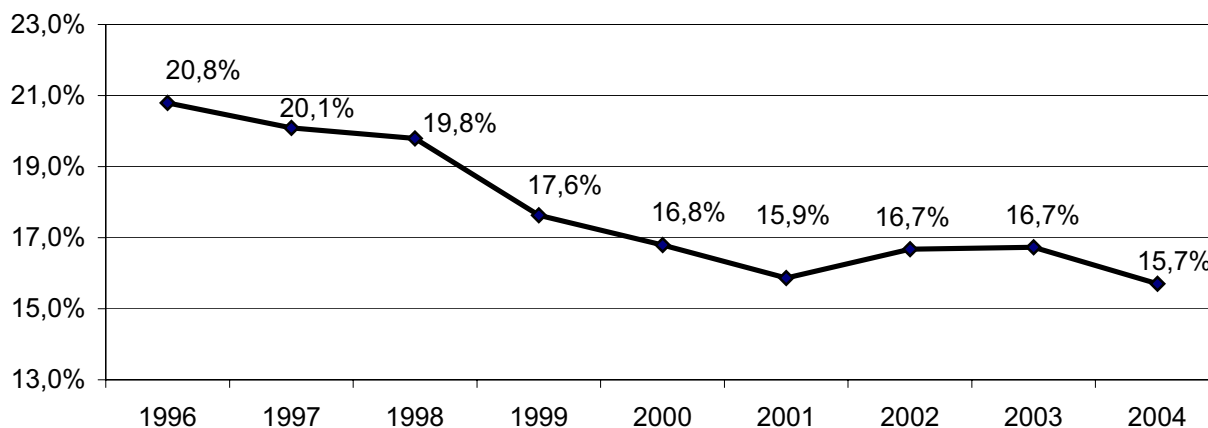
W prognozie dochodów podatkowych budżetu na 2004 r. uwzględniono między innymi pozytywne założenia odnośnie procesu gromadzenia dochodów przez budżet państwa w 2004 r. wynikające po części z oczekiwanej poprawy działania służb skarbowych.

Dochody podatkowe budżetu państwa w latach 2002 - 2004 prezentuje poniższa tablica:

Wyszczególnienie	Jedn.	2002	2003 PW	2004 Prognoza
1	2	3	4	5
Dochody podatkowe	mln zł	128.750,9	134.730,0	135.011,6
<i>Dynamika nominalna</i>	%%	108,1	104,6	100,2
<i>Dynamika realna</i>	%%	106,1	103,9	98,2
<i>W relacji do PKB</i>	%%	16,7	16,7	15,7

Poniższy wykres prezentuje relację podatkowych dochodów budżetu państwa do PKB w latach 1996 - 2004.

Dochody podatkowe budżetu państwa w relacji do PKB*

* - PKB wg nowej metodologii, dane do 1999 r. sprowadzone do porównywalności.

3.1. Podatek od towarów i usług

W 2003 r. dochody budżetu państwa z tytułu podatku od towarów i usług (VAT) zostaną zrealizowane w wysokości 60.200,0 mln zł, tj. na poziomie niższym od planowanego w ustawie budżetowej o 1.388,2 mln zł, tj. o 2,3%. Na odmienny niż zakładano poziom dochodów wpłynęło przede wszystkim:

- niższe niż zakładano na etapie ustawy budżetowej przewidywane wykonanie inflacji w 2003 r. (wyniesie ona 0,7% wobec 2,3% zakładanych w ustawie),
- niższa realna dynamika spożycia ogółem, która w br. według aktualnych szacunków wyniesie 2,7% wobec 2,8% zakładanych w ustawie budżetowej.

Dochody budżetu państwa z podatku od towarów i usług w 2004 r. prognozowane są w wysokości 67.639,9 mln zł, tj. o 12,4% więcej niż w 2003 r. Relacja tych dochodów do produktu krajowego brutto zwiększy się z 7,5% w 2003 r. do 7,9% w 2004 r.

Prognozę dochodów z tytułu podatku od towarów i usług na 2004 r. sporządzono zakładając m.in. następujące wielkości makroekonomiczne:

- realna dynamika spożycia 103,3%,
- średnioroczna dynamika cen towarów i usług konsumpcyjnych 102,0%.

Prognoza na 2004 r. uwzględnia również zmiany systemowe, do których należy zaliczyć:

- wzrost stawki podatku z 7% do 22% na artykuły dziecięce (ubrania dziecięce, ubrania niemowlęce, obuwie dziecięce, przybory szkolne) i instrumenty muzyczne,
- dostosowania stawek VAT w budownictwie (wzrost do 22% stawki na materiały budowlane),
- wypłatę należnych zwrotów podatku VAT dla zakładów pracy chronionej i zakładów aktywności zawodowej wynikających z wyroku Trybunału Konstytucyjnego oraz zastąpienie ulg podatkowych dla zakładów pracy chronionej i zakładów aktywności zawodowej systemem dotacji,
- wprowadzenie obowiązku posiadania kas fiskalnych przez taksówkarzy.

Ponadto na wysokość dochodów z tytułu podatku od towarów i usług w 2004 r. wpłynie przystąpienie Polski do wspólnego rynku Unii Europejskiej. Konsekwencją przystąpienia Polski do wewnętrznego rynku Wspólnoty (zniesienie granic celnych) będzie zmiana zasad rozliczeń podatku VAT w obrocie pomiędzy Polską a pozostałymi krajami członkowskimi. Zdecydowaną korzyścią dla przedsiębiorstw będzie tu zmiana sposobu opłacania podatku od importu. Zmiana ta będzie skutkować istotną poprawą płynności finansowej importerów. Dotychczas płacony podatek w terminach związanych z odprawą celną będzie bowiem rozliczany w momencie składania deklaracji podatku VAT.

Dochody budżetu państwa z podatku od towarów i usług w latach 2002 - 2004 prezentuje poniższa tablica:

Wyszczególnienie	Jedn.	2002	2003 PW	2004 Prognoza
1	2	3	4	5
Dochody z podatku od towarów i usług	mln zł	57.441,7	60.200,0	67.639,9
<i>Dynamika nominalna</i>	%%	108,6	104,8	112,4
<i>Dynamika realna</i>	%%	106,6	104,1	110,2
<i>W relacji do PKB</i>	%%	7,4	7,5	7,9

3.2. Podatek akcyzowy

W 2003 r. dochody budżetu państwa z tytułu podatku akcyzowego szacowane są w wysokości 34.000,0 mln zł, tj. na poziomie niższym od planowanego w ustawie budżetowej o 413,0 mln zł, tj. o 1,2%. Niższe od planu przewidywane wykonanie dochodów jest pochodną między innymi nieco niższego spodziewanego wykonania dochodów z akcyzy od samochodów osobowych i pozostałych wyrobów akcyzowych oraz nieznacznie wyższej od planowanej realizacji dochodów od paliw silnikowych i wyrobów spirytusowych.

Szacuje się, że w 2004 r. dochody budżetu państwa z podatku akcyzowego wyniosą 34.614,7 mln zł, tj. o 614,7 mln zł więcej niż przewidywane wykonanie w 2003 r. Oznacza to

nominalny wzrost dochodów z akcyzy o 1,8%. Relacja dochodów budżetu państwa z podatku akcyzowego do produktu krajowego brutto zmniejszy się z 4,2% w 2003 r. do 4,0% w 2004 r.

Prognoza dochodów z tytułu podatku akcyzowego na 2004 r. została opracowana z uwzględnieniem prognozy zmiany wolumenu sprzedaży głównych wyrobów akcyzowych. Ponadto uwzględniono uwarunkowania systemowe, do których należą:

- wprowadzenie podwyżki stawek podatku akcyzowego dla wyrobów spirytusowych, która wyniesie średniorocznie 1,1%,
- wprowadzenie podwyżki stawek podatku akcyzowego na paliwa silnikowe, która średniorocznie wyniesie 1,1%,
- w przypadku stawki podatku akcyzowego na wyroby tytoniowe, zakłada się wzrost średnioroczny na poziomie 9,1%,
- wprowadzenie podwyżki stawek podatku akcyzowego na wino i piwo, która wyniesie średniorocznie 1,1%,
- wejście w życie nowej ustawy o akcyzie, która w sposób całościowy reguluje kwestie dotyczące tego podatku. Jedną ze zmian systemowych będzie wprowadzenie tzw. składów podatkowych i związanej z tym możliwości obrotu towarami akcyzowymi w systemie zawieszenia podatku. Wprowadzenie tego typu rozwiązania jest podyktowane koniecznością dostosowania naszego prawodawstwa do przepisów i procedur wspólnotowych. Wywoła to jednorazowy negatywny skutek dla dochodów budżetu państwa w 2004 r., polegający na jednorazowym przesunięciu czasowym dochodów z akcyzy. Skutek finansowy oszacowano na około 0,6 mld zł (skutek oszacowany łącznie dla wszystkich dochodów z akcyzy). Skutek ten nie będzie miał wpływu na dochody budżetu państwa z akcyzy w latach późniejszych.

Należy zauważyć, że planowane na 2004 r. średnioroczne wzrosty stawek podatku akcyzowego są niższe niż prognozowany wskaźnik wzrostu cen dóbr i usług konsumpcyjnych. W sytuacji, w której większość stawek akcyzy jest wyrażona kwotowo na jednostkę wyrobu, podwyższenie stawek w tempie mniejszym niż tempo wzrostu cen powoduje spadek realnego obciążenia podatkowego. Jedynie w przypadku wyrobów tytoniowych, średnioroczne tempo wzrostu stawki akcyzy znacznie przekracza prognozowane tempo wzrostu cen. Jest to spowodowane koniecznością dostosowania, do końca 2008 r., stawki na wyroby tytoniowe do minimalnej stawki obowiązującej w Unii Europejskiej.

W prognozie dochodów z podatku akcyzowego na 2004 r. uwzględniono także efekt otwarcia granicy z krajami Unii Europejskiej. Założono, że stosunkowo wysokie limity dotyczące wwozu towarów akcyzowych przez osoby fizyczne wywołają ujemny skutek dla dochodów budżetu państwa z podatku akcyzowego.

Dochody budżetu państwa z podatku akcyzowego w latach 2002 - 2004 prezentuje poniższa tablica:

Wyszczególnienie	Jedn.	2002	2003 PW	2004 Prognoza
1	2	3	4	5
Dochody z podatku akcyzowego	mln zł	31.489,8	34.000,0	34.614,7
Dynamika nominalna	%%	109,1	108,0	101,8
Dynamika realna	%%	107,1	107,2	99,8
W relacji do PKB	%%	4,1	4,2	4,0

3.3. Podatek od gier

Szacuje się, że w 2003 r. dochody budżetu państwa z tytułu podatku od gier zostaną zrealizowane w wysokości 730,0 mln zł, tj. na poziomie niższym niż zaplanowano w ustawie budżetowej o 130 mln zł, tj. o 15,1%.

Dochody budżetu państwa z tytułu podatku od gier na 2004 r. założono w wysokości 922,1 mln zł, tj. o 26,3% więcej niż w 2003 r.

Prognoza dochodów na 2004 r. została opracowana z uwzględnieniem wykonania dochodów w 2003 r. oraz tendencji rozwojowej rynku gier.

3.4. Podatek dochodowy od osób prawnych

W 2003 r. dochody budżetu państwa z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych szacuje się w wysokości 13.800,0 mln zł, tj. na poziomie niższym od planowanego w ustawie budżetowej o 594,7 mln zł, tj. o 4,1%.

Niższe planowane wykonanie dochodów z podatku dochodowego od osób prawnych w 2003 r. jest pochodną poniższych zjawisk:

- ubytek wynikający z wyższego salda rozliczeń za rok podatkowy 2002. Zgodnie z obowiązującymi przepisami urzędy skarbowe zobowiązane są do zwrotu nadpłat podatku do końca drugiego kwartału następującego po roku podatkowym. Z informacji pobranych z deklaracji podatkowych wynika, iż saldo rozliczeń podatku za 2002 r. było o ok. 0,8 mld zł wyższe niż w rozliczeniu za 2001 r.,
- straty z lat ubiegłych – na mocy przepisów ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych przedsiębiorstwa mają możliwość odliczania w trakcie roku podatkowego strat poniesionych w

poprzednich latach, stąd też efekty ożywienia gospodarczego postrzegane poprzez pryzmat wysokości uiszczanego podatku CIT są widoczne dopiero z pewnym opóźnieniem.

Dochody budżetu państwa z podatku dochodowego od osób prawnych w 2004 r. prognozowane są w wysokości 10.293,6 mln zł, tj. o 25,4% mniej niż w 2003 r. Relacja dochodów budżetu państwa z podatku dochodowego od osób prawnych do produktu krajowego brutto spadnie z 1,7% w 2003 r. do 1,2% w 2004 r.

Największe znaczenie dla podatku dochodowego od osób prawnych w 2004 r. będzie miało obniżenie stawki podatku o 8 pkt proc. do poziomu 19%. Jest to bardzo znacząca obniżka, która z pewnością wpłynie na zdynamizowanie wzrostu gospodarczego stanowiąc skuteczne narzędzie sprzyjające poprawie aktywności gospodarczej przedsiębiorstw oraz istotnie przyczyniając się do wzrostu napływu inwestycji zagranicznych. Ponadto proces obniżania stawek podatku CIT jest zbieżny z obserwowanym w krajach Unii Europejskiej i krajach kandydackich i jest przejawem dbałości o konkurencyjność polskich przedsiębiorstw.

Prognozę dochodów z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych na 2004 r. sporządzono zakładając m.in. następujące wielkości makroekonomiczne:

- średnioroczna dynamika cen produkcji przemysłowej 101,7%,
- średnioroczna dynamika cen inwestycyjnych 102,0%,
- dynamika produktu krajowego brutto 105,0%.

Prognoza uwzględnia również zmiany systemowe takie jak:

- obniżenie stawki podatku o 8 pkt proc. do poziomu 19%;
- likwidacja ulg podatkowych, zwolnień i darowizn;
- zmiana stawki podatku od dywidendy z 15% na 19%.

Ponadto w prognozie dochodów budżetu państwa w przyszłym roku założono (zgodnie z propozycjami projektu ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego) wzrost udziału jednostek samorządu terytorialnego we wpływach z podatków dochodowych.

Dochody budżetu państwa z podatku od osób prawnych w latach 2002 - 2004 przedstawia poniższa tablica:

Wyszczególnienie	Jedn.	2002	2003 PW	2004 Prognoza
1	2	3	4	5

Dochody z podatku dochodowego od osób prawnych	mln zł	15.008,4	13.800,0	10.293,6
<i>Dynamika nominalna</i>	%%	113,5	91,9	74,6
<i>Dynamika realna</i>	%%	111,4	91,3	73,1
<i>W relacji do PKB</i>	%%	1,9	1,7	1,2

3.5. Podatek dochodowy od osób fizycznych

Szacuje się, że w 2003 r. dochody budżetu państwa z podatku dochodowego od osób fizycznych zostaną zrealizowane w wysokości 26.000 mln zł i będą niższe od dochodów przyjętych w ustawie budżetowej o 1.355,7 mln zł, tj. o 5,0%.

Na niższe prognozowane wykonanie dochodów w 2003 r., w odniesieniu do wielkości założonych w ustawie budżetowej na 2003 r., wpłynęło głównie:

- słabsze od pierwotnie zakładanego kształtowanie się wzrostu funduszu wynagrodzeń,
- zwiększenie podstawy obliczania składki na ubezpieczenie zdrowotne dla osób prowadzących działalność gospodarczą, co ze względu na fakt, że część tej składki odliczana jest od podatku powoduje zmniejszenie wpływów z podatku,
- wzrost bieżących zaległości podatkowych.

Dochody budżetu państwa z podatku dochodowego od osób fizycznych w 2004 r. prognozowane są w wysokości 21.541,3 mln zł, tj. o 17,1% mniej niż kwota prognozowanego wykonania w 2003 r. Relacja dochodów budżetu państwa z podatku dochodowego od osób fizycznych do produktu krajowego brutto spadnie z 3,2% w 2003 r. do poziomu 2,5% w przyszłym roku.

W podatku dochodowym od osób fizycznych istotne znaczenie ma wprowadzenie dla podatników prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą możliwości opodatkowania dochodów stawką 19% w miejsce obecnych stawek progresywnych, co ujednotolica opodatkowanie firm niezależnie od formy organizacyjnej i prawnej.

Do prognozy dochodów z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych na 2004 r. przyjęto m.in. następujące wielkości makroekonomiczne determinujące podstawę do opodatkowania:

- realną dynamikę wynagrodzeń w gospodarce narodowej (101,8%), emerytur i rent pracowniczych (100,9%), emerytur i rent rolniczych (99,7%),
- dynamikę zatrudnienia w gospodarce narodowej (101,0%), liczby emerytów i rencistów z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych (100,0%) oraz spadek liczby emerytów i rencistów z rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych (97,7%),
- średnioroczny wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych (2,0%).

Prognoza wpływów z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych na 2004 r. uwzględnia także skutki proponowanych na ten rok zmian systemowych oraz projekcje dotyczące wykorzystania ulg od dochodu i podatku m.in.:

w tym zwiększające kwotę prognozowanych wpływów:

- likwidacja ulg za wykształcenie uczniów,
- podwyższenie stawki podatku od dywidendy z 15% do 19%,
- likwidacja możliwości odliczania darowizn na obecnych zasadach,
- likwidacja możliwości odliczania składek na rzecz organizacji, do których przynależność podatnika jest obowiązkowa,
- likwidacja niektórych zwolnień przedmiotowych,
- likwidacja ulg i zwolnień w zryczałtowanym podatku dochodowym od osób fizycznych,

w tym zmniejszające kwotę prognozowanych wpływów:

- wprowadzenie możliwości odliczania kwot przekazywanych na rzecz organizacji prowadzących działalność pożytku publicznego w sferze zadań publicznych,
- wprowadzenie dla podatników prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą możliwości opodatkowania dochodów 19% podatkiem liniowym.

Od 2004 r. zwiększony zostanie udział samorządów we wpływach z podatku PIT.

Dochody budżetu państwa z podatku dochodowego od osób fizycznych w latach 2002 - 2004 przedstawia poniższa tablica:

Wyszczególnienie	Jedn.	2002	2003 PW	2004 Prognoza
1	2	3	4	5
Dochody z podatku dochodowego od osób fizycznych	mln zł	24.139,0	26.000,0	21.541,3
<i>Dynamika nominalna</i>	%%	103,0	107,7	82,9
<i>Dynamika realna</i>	%%	101,0	107,0	81,2
<i>W relacji do PKB</i>	%%	3,1	3,2	2,5

4. Dochody niepodatkowe

Szacuje się, że w 2003 r. dochody niepodatkowe zostaną zrealizowane w wysokości 17.141,3 mln zł i będą wyższe od dochodów przyjętych w ustawie budżetowej o 232,4 mln zł, tj. o 1,4%.

Prognozuje się, że w 2004 r. dochody niepodatkowe osiągną kwotę 15.123,7 mln zł, tj. nominalnie o 11,8%, a realnie o 13,5% poniżej poziomu z 2003 r. Relacja dochodów niepodatkowych do produktu krajowego brutto spadnie z 2,1% w 2003 r. do 1,8% w 2004 r.

Dochody niepodatkowe w latach 2002 – 2004 przedstawia poniższa tablica:

Wyszczególnienie	Jedn.	2002	2003 PW	2004 Prognoza
1	2	3	4	5
Dochody niepodatkowe w tym:	mln zł	14.271,2	17.141,3	15.123,7
Dywidenda	“	637,1	800,0	700,0
Wpłaty z zysku NBP	“	2.582,2	4.680,9	4.212,7
Dochody jednostek budżetowych	“	6.637,7	7.095,0	6.293,9
Pozostałe dochody niepodatkowe	“	361,8	305,0	826,2
Wpłaty gmin	“	246,7	275,4	1.166,9
Cło (łącznie ze składką do UE)	“	3.805,8	3.700,0	1.924,0
Opłata restrukturyzacyjna	“	-	285,0	-
Dynamika nominalna dochodów niepodatkowych	%%	70,5	120,1	88,2
Dynamika realna dochodów niepodatkowych	%%	69,2	119,3	86,5
W relacji do PKB	%%	1,8	2,1	1,8

4.1. Cło

Szacuje się, że w 2003 r. dochody z cła zostaną zrealizowane w wysokości 3.700,0 mln zł i będą niższe od dochodów przyjętych w ustawie budżetowej (zawierające tzw. dochody warunkowe w kwocie 255 mln zł, dodane w trakcie prac parlamentarnych) o 150,0 mln zł, tj. o 3,9%.

Prognozuje się, że w 2004 r. dochody z cła (wraz ze składką do UE) wyniosą 1.924,0 mln zł i będą niższe od dochodów przewidywanych w 2003 r. o 48,0%. Relacja tych dochodów do produktu krajowego brutto spadnie z 0,5% w 2003 r. do 0,2% w 2004 r.

Do prognozy dochodów z cła w 2004 r. przyjęto m.in. następujące założenia:

- do momentu wstąpienia do Unii Europejskiej (do 30 kwietnia 2004 r.):
 - import (wg statystyki GUS) za cztery miesiące wyniesie 20.147,0 mln EUR,
 - udział importu nie podlegającego ocłeniu 8,4%,
 - stawka celna, uwzględniająca zmniejszenie cła z uwagi na wykorzystane kontyngenty celne oraz cło od osób fizycznych, ukształtuje się na poziomie 1,59%.
- po wstąpieniu Polski do Unii Europejskiej (po 30 kwietnia 2004 r.):

- import (wg statystyki GUS) za osiem miesięcy wyniesie 12.844,0 mln EUR. Import podlegający oczeniu, za ten okres zmniejszy się o import z obszaru krajów Unii Europejskiej i krajów, które od 1 maja 2004 r. zostaną przyłączone do UE. Założono, że jego wielkość w porównaniu do sytuacji przed akcesyjnej wyniesie około 30%,
- stawka celna, uwzględniająca zmniejszenie cła z uwagi na wykorzystane kontyngenty celne ukształtuje się na poziomie 1,25%.

Dla obu okresów przyjęto wspólne założenia:

- wzrost importu w EURO (wg statystyki GUS) w całym 2004 r. o 9,8%,
- średni kurs złotego – 4,25 PLN/EURO.

Dochody budżetu państwa z tytułu cła w latach 2002 – 2004 prezentuje poniższa tablica:

Wyszczególnienie	Jedn.	2002	2003 PW	2004 Prognoza
1	2	3	4	5
Dochody z cła	mln zł	3.805,8	3.700,0	1.924,0
<i>Dynamika nominalna</i>	%%	93,7	97,2	52,0
<i>Dynamika realna</i>	%%	92,0	96,5	51,0
<i>W relacji do PKB</i>	%%	0,5	0,5	0,2

4.2. Dywidendy i wpłaty z zysku

Na dochody budżetu państwa z tytułu dywidend i wpłat z zysku składają się następujące pozycje:

- wpłaty z zysku od przedsiębiorstw państwowych i jednoosobowych spółek Skarbu Państwa,
- dywidendy od udziałów Skarbu Państwa w spółkach.

Szacuje się, że w 2003 r. dochody budżetu państwa z dywidend i wpłat z zysku zostaną zrealizowane w wysokości 800,0 mln zł i będą wyższe od dochodów przyjętych w ustawie budżetowej o 130,0 mln zł, tj. o 19,4%.

W 2004 r. dochody z dywidend i wpłat z zysku prognozowane są w kwocie 700,0 mln zł, tj. nominalnie o 12,5% poniżej poziomu z 2003 r. Relacja tych dochodów do produktu krajowego brutto w 2004 r. wyniesie 0,1%.

Prognozę dochodów na 2004 r. opracowano z uwzględnieniem następujących założeń:

- zmniejszenia liczby podmiotów zobowiązanych do dokonania wpłat z zysku w wyniku planowanej prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych i jednoosobowych spółek Skarbu Państwa,

- utrzymania stawki wpłat z zysku od przedsiębiorstw państwowych i jednoosobowych spółek Skarbu Państwa na niezmiennym poziomie, tj. 15%.

Dochody budżetu państwa z dywidend i wpłat z zysku w latach 2002 – 2004 prezentuje poniższa tablica:

Wyszczególnienie	Jedn.	2002	2003 PW	2004 Prognoza
1	2	3	4	5
Dywidendy i wpłaty z zysku	mln zł	637,1	800,0	700,0
<i>Dynamika nominalna</i>	%%	71,7	125,6	87,5
<i>Dynamika realna</i>	%%	70,3	124,7	85,8
<i>W relacji do PKB</i>	%%	0,1	0,1	0,1

4.3. Dochody jednostek budżetowych

Głównymi pozycjami dochodów jednostek budżetowych są dochody w następujących działach: administracja publiczna, wymiar sprawiedliwości, obsługa długu publicznego, gospodarka mieszkaniowa oraz różne rozliczenia.

Szacuje się, że w 2003 r. dochody jednostek budżetowych zostaną zrealizowane w wysokości 7.095,0 mln zł i będą wyższe od dochodów przyjętych w ustawie budżetowej o 889,2 mln zł, tj. o 14,3%.

Dochody budżetu państwa z tytułu dochodów jednostek budżetowych w 2004 r. prognozowane są w wysokości 6.293,9 mln zł, co oznacza w porównaniu z 2003 r. zmniejszenie o 11,3%. Relacja tych dochodów do produktu krajowego brutto obniży się z 0,9% w 2003 r. do 0,7% w 2004 r.

Dochody jednostek budżetowych w latach 2002 – 2004 przedstawia poniższa tablica:

Wyszczególnienie	Jedn.	2002	2003 PW	2004 Prognoza
1	2	3	4	5
Dochody jednostek budżetowych	mln zł	6.637,7	7.095,0	6.293,9
<i>Dynamika nominalna</i>	%%	72,5	106,9	88,7
<i>Dynamika realna</i>	%%	71,2	106,1	87,0
<i>W relacji do PKB</i>	%%	0,9	0,9	0,7

4.4. Wpłaty z zysku NBP

W 2003 r. dochody budżetu państwa z tytułu wpłaty z zysku Narodowego Banku Polskiego wyniosły 4.680,9 mln zł. Wpłata z zysku NBP do budżetu państwa w 2003 r. stanowiła kwotę ostatecznego rozliczenia zysku NBP wypracowanego w 2002 r. (4.837,4 mln zł) pomniejszonego o odpisy na fundusze własne banku centralnego (156,5 mln zł). Jednorazowa wpłata z zysku wypracowanego w 2002 r. nastąpiła w czerwcu br., po zatwierdzeniu rocznego sprawozdania finansowego NBP przez Radę Ministrów i jest wykonaniem dochodów budżetu państwa z tego tytułu na cały 2003 r.

W 2004 r. wpływy do budżetu państwa pochodzące z wpłaty z zysku NBP prognozuje się w wysokości 4.212,7 mln zł, co oznacza zmniejszenie o 10,0% w porównaniu z 2003 r. Relacja tych dochodów do produktu krajowego brutto zmaleje z 0,6% w 2003 r. do 0,5% w 2004 r.

Prognozowany na 2004 r. spadek wpłaty z zysku NBP związany jest z przewidywanym niewielkim pogorszeniem wyniku finansowego NBP w 2003 r. w porównaniu z 2002 r. Obniżenie wyniku finansowego NBP związane jest z większą skalą spadku przychodów niż kosztów ponoszonych przez bank centralny.

O wielkości przychodów osiąganych przez bank centralny decydują głównie przychody z inwestowanych za granicą aktywów walutowych oraz kształtowanie się kursu złotego w stosunku do walut obcych. Prognoza wyniku finansowego NBP w 2003 r. zakłada również, że w związku z zakończeniem operacji bezwarunkowej sprzedaży przez NBP skarbowych obligacji konwersyjnych zmniejszą się - w porównaniu z rokiem poprzednim - przychody NBP od tych papierów wartościowych, w tym przychody z odpisów aktualizujących wartość aktywów finansowych.

Przewidywany spadek kosztów ogółem NBP w 2003 r. wynika przede wszystkim z niższego poziomu nominalnych stóp procentowych NBP oraz ze zmniejszenia poziomu operacyjnej nadpłynności systemu bankowego. Oczekuje się, że czynniki te wpłyną na spadek kosztów banku centralnego z tytułu odsetek, dyskonta i premii.

Wpłaty z zysku NBP w latach 2002 - 2004 przedstawia poniższa tablica:

Wyszczególnienie	Jedn.	2002	2003 PW	2004 Prognoza
1	2	3	4	5
Wpłaty z zysku NBP	mln zł	2.582,2	4.680,9	4.212,7
<i>Dynamika nominalna</i>	%%	53,0	181,3	90,0
<i>Dynamika realna</i>	%%	52,0	180,0	88,2
<i>W relacji do PKB</i>	%%	0,3	0,6	0,5

4.5. Pozostałe dochody niepodatkowe

Główną pozycję w pozostałych dochodach niepodatkowych stanowią różnego rodzaju wpłaty o charakterze sankcyjnym, a zwłaszcza odsetki od zaległych zobowiązań podatkowych i innych zobowiązań wobec budżetu państwa pomniejszone o odsetki płacone przez urzędy skarbowe podatnikom.

Szacuje się, że w 2003 r. pozostałe dochody niepodatkowe zostaną zrealizowane w wysokości 305,0 mln zł i będą niższe od dochodów przyjętych w ustawie budżetowej o 293,2 mln zł, tj. o 49,0%. Niższe przewidywane wykonanie pozostałych dochodów niepodatkowych w stosunku do ustawy wynika głównie ze stosunkowo słabego wykonania tych dochodów w I półroczu br. Było to spowodowane między innymi faktem, że w I półroczu 2003 r. urzędy skarbowe poniosły koszty zwrotów m. in. wcześniej pobranych podatków w wysokości 149 mln zł. Ponadto nastąpiło znaczne obniżenie poziomu głównej pozycji pozostałych dochodów niepodatkowych – odsetek od nieterminowych wpłat podatków. W pierwszym półroczu br. wpłynęło do budżetu z tego tytułu zaledwie 248,0 mln zł.

Prognozuje się, że pozostałe dochody niepodatkowe w 2004 r. wyniosą 826,2 mln zł, tj. w porównaniu z 2003 r. wystąpi wzrost o 170,9%. Relacja tych dochodów do produktu krajowego brutto zwiększy się z 0,04% w 2003 r. do 0,1% w 2004 r.

Prognozę dochodów na 2004 r. opracowano z uwzględnieniem następujących założeń:

- zmniejszenia się kwoty zwrotów dokonywanych przez urzędy skarbowe,
- zwiększenia pozostałych dochodów związanego z procesem likwidacji środka specjalnego w aparacie skarbowym.

Pozostałe dochody niepodatkowe w latach 2002-2004 prezentuje poniższa tablica:

Wyszczególnienie	Jedn.	2002	2003 PW	2004 Prognoza
1	2	3	4	5
Pozostałe dochody niepodatkowe	mln zł	361,8	305,0	826,2
<i>Dynamika nominalna</i>	%%	33,0	84,3	270,9
<i>Dynamika realna</i>	%%	32,3	83,7	265,6
<i>W relacji do PKB</i>	%%	0,05	0,04	0,1

4.6. Wpłaty jednostek samorządu terytorialnego

Szacuje się, że dochody budżetu państwa z tytułu wpłat jednostek samorządu terytorialnego na zwiększenie części podstawowej subwencji ogólnej w 2003 r. wyniosą 275,4 mln zł, co stanowi 100,0% kwoty określonej w ustawie budżetowej na 2003 r.

Prognozuje się, że wpłaty jednostek samorządu terytorialnego w 2004 r. wyniosą 1.166,9 mln zł, co oznacza w porównaniu z 2003 r. wzrost o 323,7%. Wysoki wzrost dochodów jest konsekwencją wprowadzenia w projekcie ustawy o dochodach jednostek samorządu obowiązku dokonywania wpłat nie tylko przez gminy ale również przez powiaty i województwa, jak też zwiększenia udziałów JST w podatkach dochodowych.

Relacja tych dochodów do produktu krajowego brutto zwiększy się z 0,03% w 2003 r. do 0,14% w 2004 r.

Wpłaty będą dokonywać:

- gminy, w których dochód na 1 mieszkańca jest wyższy od 140% średniego dochodu na 1 mieszkańca w kraju,
- powiaty, w których dochód na 1 mieszkańca jest wyższy od 110% średniego dochodu na 1 mieszkańca w kraju
- województwa, w których dochód na 1 mieszkańca jest wyższy od średniego dochodu na 1 mieszkańca w kraju.

Wprowadzone zostaną:

- trzy kategorie gmin dokonujących wpłat:
 - dla gmin, w których dochód na 1 mieszkańca jest wyższy od 140% i niższy od 180% średniego dochodu na 1 mieszkańca kraju,
 - dla gmin, w których dochód na 1 mieszkańca zawiera się pomiędzy 180% a 220% średniego dochodu na 1 mieszkańca kraju,
 - dla gmin, w których dochód na 1 mieszkańca jest wyższy od 220% średniego dochodu na 1 mieszkańca kraju.
- trzy kategorie powiatów dokonujących wpłat:
 - dla powiatów, w których dochód na 1 mieszkańca jest wyższy od 110% i nie wyższy niż 120% średniego dochodu na 1 mieszkańca kraju,
 - dla powiatów, w których dochód na 1 mieszkańca zawiera się pomiędzy 120% a 125% średniego dochodu na 1 mieszkańca kraju,

- dla powiatów, w których dochód na 1 mieszkańca jest wyższy od 125% średniego dochodu na 1 mieszkańca kraju.
- dwie kategorie województw dokonujących wpłat:
 - dla województw, w których dochód na 1 mieszkańca jest nie wyższy niż 170% średniego dochodu na 1 mieszkańca kraju,
 - dla województw, w których dochód na 1 mieszkańca jest wyższy niż 170% średniego dochodu na 1 mieszkańca kraju.

Wpłaty jednostek samorządu terytorialnego w latach 2002 – 2004 przedstawia poniższa tablica:

Wyszczególnienie	Jedn.	2002	2003 PW	2004 Prognoza
1	2	3	4	5
Wpłaty jednostek samorządu terytorialnego	mln zł	246,7	275,4	1.166,9
<i>Dynamika nominalna</i>	%%	135,1	111,6	423,7
<i>Dynamika realna</i>	%%	132,6	110,9	415,4
<i>W relacji do PKB</i>	%%	0,03	0,03	0,14

5. Dochody zagraniczne

Na kwotę dochodów zagranicznych składają się odsetki od udzielonych przez Polskę kredytów i pożyczek zagranicznych oraz od rachunków specjalnych, odsetki otrzymane od podmiotów gospodarczych z tytułu udostępnionych kredytów zagranicznych, prowizje z tytułu gwarantowania kredytów zagranicznych oraz inne wpływy z tytułu gwarancji i poręczeń.

Szacuje się, że w 2003 r. dochody zagraniczne wyniosą 138,7 mln zł i będą niższe od dochodów przyjętych w ustawie budżetowej o 38,5 mln zł, tj. o 21,7%.

Dochody zagraniczne budżetu państwa w 2004 r. prognozuje się w kwocie 68,6 mln zł.

Dochody zagraniczne w latach 2002 – 2004 przedstawia poniższa tablica:

Wyszczególnienie	Jedn.	2002	2003 PW	2004 Prognoza
1	2	3	4	5
Dochody zagraniczne	mln zł	497,7	138,7	68,6
<i>Dynamika nominalna</i>	%%	42,4	27,9	49,5
<i>Dynamika realna</i>	%%	41,6	27,7	48,5
<i>W relacji do PKB</i>	%%	0,06	0,02	0,01

6. Wpłaty do budżetu państwa z Unii Europejskiej

Jednym z priorytetów Polski w zakończonych 13 grudnia 2002 r. w Kopenhadze negocjacji akcesyjnych było uzyskanie pozycji beneficjanta netto od pierwszego roku członkostwa w Unii Europejskiej, która to sprzyjałaby zachowaniu makroekonomicznej stabilności finansowej oraz utrzymaniu tendencji wzrostowych w gospodarce. Najistotniejszym problemem negocjacyjnym było określenie odpowiedniego przepływu strumieni środków związanych z przystąpieniem do UE w wymiarze kasowym między Polską a budżetem UE.

Ostatecznie Polsce zostały przyznane dodatkowe środki w ramach dwóch instrumentów finansowych:

- środki na finansowanie dostosowania granicy zewnętrznej oraz polskich lotnisk międzynarodowych do wymogów traktatu z Schengen. Dochody budżetu z tego tytułu wyniosą w 2004 r. 439,2 mln zł,
- środki z tytułu kompensat budżetowych; instrument ten ma na celu niwelowanie negatywnych skutków dla budżetu państwa związanych z niedopasowaniem czasowym i strukturalnym przepływów kasowych między budżetem Polski i budżetem UE. Część środków będzie pochodzić ze specjalnego instrumentu – ryczałtu na znielowanie problemu luki kasowej, a pozostałe z przesunięcia ok. 12% środków na zobowiązania przewidzianych na fundusze strukturalne dla Polski w latach 2004-2006. Pozwolą one na stopniowe przeprowadzenie koniecznych adaptacji w strukturze finansów publicznych, co wymagać będzie utrzymania odpowiedniej płynności budżetowej, w szczególności w pierwszych latach po uzyskaniu członkostwa. Dochody budżetu z tego tytułu wyniosą 2.107,0 mln zł w 2004 r.

Uzyskane warunki udziału Polski w tworzeniu i wykorzystaniu budżetu UE oznaczają, że od momentu akcesji Polska będzie z niego więcej otrzymywała niż wpłacała. Wysokości wynegocjowanych kwot determinowane były ramami finansowymi UE na lata 2000 – 2006, które określone zostały przez Radę Europejską w Berlinie w 1999 r.

Rozdział V

Wydatki budżetu państwa w 2004 r.

W 2004 roku ulegnie zmianie zakres zadań finansowanych z budżetu państwa. Zgodnie z projektem ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego część zadań realizowanych przez j.s.t. a finansowanych dotychczas subwencjami lub dotacjami z budżetu państwa będzie przejęte przez te jednostki do finansowania z dochodów własnych. Oznacza to zmniejszenie wydatków, ale i dochodów budżetu państwa.

Zmianie ulegnie także sposób refundacji FUS ubytku dochodów z tytułu wprowadzenia reformy ubezpieczeń społecznych (głównie składki do OFE). Ubytek ten będzie refundowany – zgodnie z ustawą z dnia 25 czerwca 1997 r. o wykorzystaniu wpływów z prywatyzacji części mienia Skarbu Państwa na cele związane z reformą systemu ubezpieczeń społecznych – z wpływów z prywatyzacji lub emisji obligacji, jeżeli wpływy z prywatyzacji nie pokryją tego ubytku.

* *
*
*

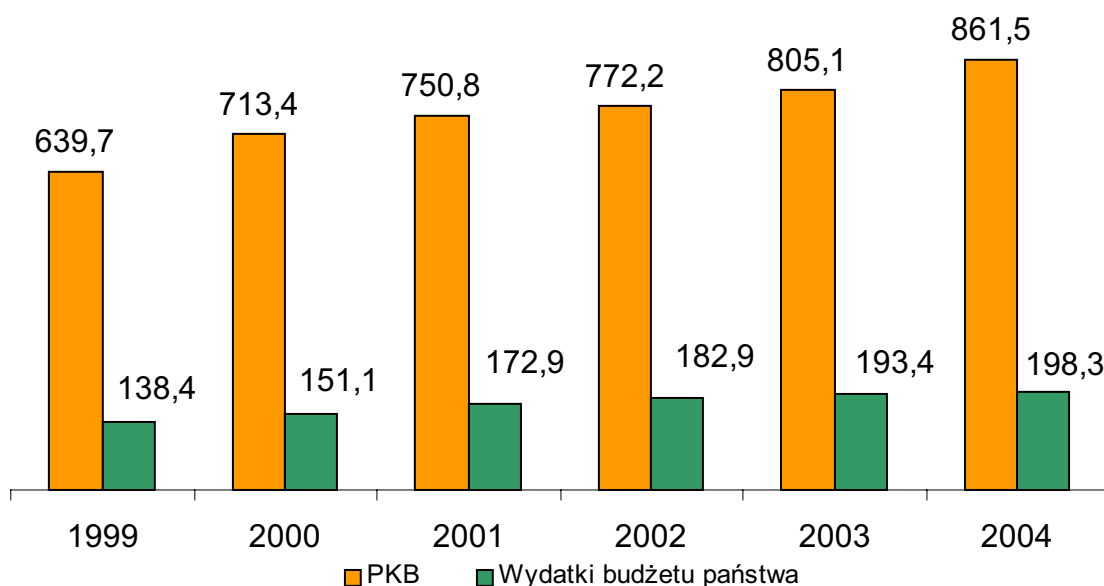
Ustalony w projekcie ustawy budżetowej limit wydatków na rok 2004 wynosi 198.250.084 tys. zł.

W stosunku do przewidywanego wykonania wydatków budżetu państwa w 2003 r. jest to nominalnie o 2,5% więcej, co oznacza realny wzrost o 0,5%.

W stosunku do szacowanego PKB wydatki budżetu państwa w 2004 r. będą stanowiły 23,0%. Przewiduje się, że w 2003 r. udział wydatków budżetu państwa w PKB wyniesie 24,0%.

Udział wydatków budżetu państwa w PKB w latach 1999 - 2004 wynosi odpowiednio: 21,6%, 21,2%, 23,0%, 23,7%, 24,0%, 23,0%. Zmniejszenie tego udziału w latach 1999-2000 było spowodowane zmianami w sektorze finansów publicznych. W wyniku reform część wydatków została przypisana jednostkom samorządu terytorialnego oraz Kasom Chorych. Jednak począwszy od 2001 r. udział wydatków ponownie wzrasta w wyniku decyzji związanych z nowymi zadaniami rządu (modernizacja armii, zwiększone nakłady na integracje z Unią Europejską, reforma oświaty).

w mld zł

Wydatki na zadania finansowane z budżetu państwa w 2004 r. będą dodatkowo wspierane środkami bezzwrotnymi pochodzącymi z zagranicy o kwotę 11.319.108 tys. zł.

Wydatki budżetu państwa realizowane są przez: ministrów, wojewodów i innych dysponentów części budżetowych. Każdy wydatek budżetu państwa przypisany jest do określonego dysponenta części budżetowej, w podziale na działy i rozdziały klasyfikacji budżetowej, a ponadto określony jest charakter ekonomiczny wydatku (tj. określenie czy jest to dotacja lub subwencja, świadczenie na rzecz osób fizycznych, wydatek bieżący jednostek budżetowych, wydatek majątkowy, rozliczenie z bankami, obsługa długu publicznego). Takie „adresowanie” wydatków zawarte jest w załączniku nr 2 do projektu ustawy budżetowej, który jest załącznikiem podstawowym informującym o wielkości i strukturze wydatków. Niektóre wydatki uszczegółowione są dodatkowo w pozostałych załącznikach do ustawy.

1. Struktura wydatków

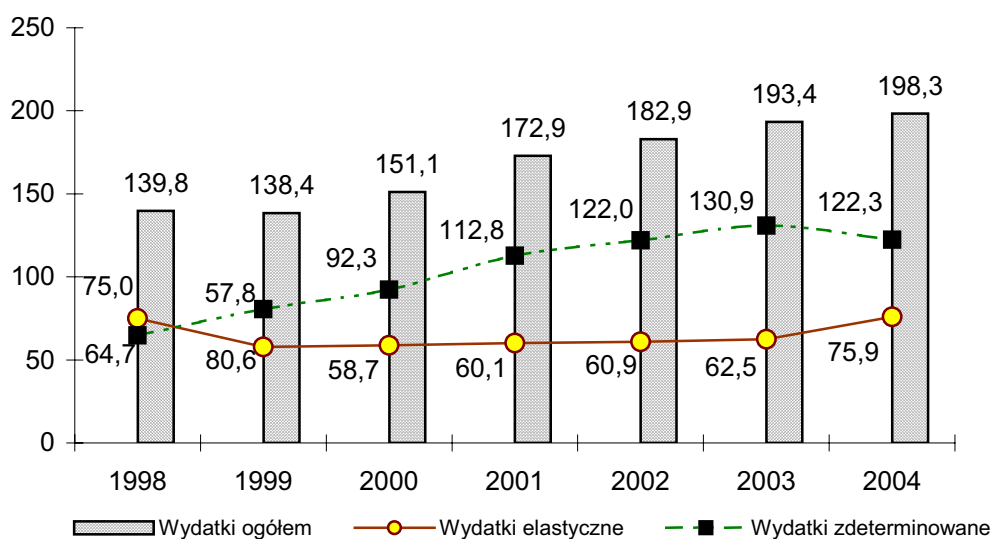
Strukturę wydatków budżetu państwa w 2004 r., podobnie jak w latach poprzednich, kształtuje kwota środków jakie bezwzględnie trzeba przeznaczyć na finansowanie wydatków prawnie zdeterminowanych.

Proporcje pomiędzy wydatkami, które bezwzględnie muszą być sfinansowane, a wydatkami jakie można uznać za elastyczne w latach 2000-2004 przedstawia poniższe zestawienie:

Wydatki	2000 r.	2001 r.	2002 r.	2003 r.	Ustawa 2004 r.
Ogółem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Wydatki zdeterminowane	61,1	65,2	66,7	67,7	61,7
Wydatki elastyczne	38,9	34,8	33,3	32,3	38,3

Jak z powyższego wynika udział wydatków prawnie zdeterminowanych w wydatkach ogółem w 2004 r. wynosi 61,7 % i jest niższy niż w 2003 r. o 6,0 punktów procentowych.

w mld zł

Od 1999 r. udział wydatków prawnie zdeterminowanych wyraźnie wzrasta, co jest wynikiem przede wszystkim znacznych kosztów jakie budżet państwa ponosi po wprowadzeniu w życie reformy ubezpieczeń społecznych i reformy w ochronie zdrowia oraz rozwiązań systemowych dotyczących finansowania niektórych wydatków.

W 2004 r. udział ten będzie zdecydowanie niższy, ze względu na zmianę zasad finansowania refundacji z tytułu przekazania części składki emerytalnej do Otwartych Funduszy Emerytalnych.

Wydatki prawnie zdeterminowane

Wydatki zaliczone do grupy wydatków prawnie zdeterminowanych w 2004 r. wyniosą 122.318.940 tys. zł i w stosunku do 2003 roku będą niższe o 8.530.852 tys. zł.

Do wydatków prawnie zdeterminowanych zaliczono:

- subwencje dla jednostek samorządu terytorialnego – 31.063.128 tys. zł,
- finansowanie dróg – 1.857.600 tys. zł,
- koszty obsługi długu publicznego – 26.986.000 tys. zł,

- dotację dla FUS – 20.916.977 tys. zł,
- dotację dla KRUS – 15.103.954 tys. zł,
- świadczenia emerytalno-rentowe żołnierzy i funkcjonariuszy oraz uposażenia sędziów i prokuratorów w stanie spoczynku – 8.571.275 tys. zł,
- składki na ubezpieczenie społeczne za osoby przebywające na urloпах wychowawczych i macierzyńskich oraz za osoby niepełnosprawne – 988.181 tys. zł,
- dotacja dla Funduszu Alimentacyjnego – 1.535.000 tys. zł
- dotacja dla Funduszu Pracy – 3.144.000 tys. zł,
- zasiłki rodzinne, pielęgnacyjne i wychowawcze – 5.327.515 tys. zł,
- składki na ubezpieczenie zdrowotne finansowane z budżetu państwa – 684.161 tys. zł,
- wydatki urzędów naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa – 1.632.397 tys. zł,
- wydatki sądów powszechnych – 3.770.252 tys. zł,
- dopłaty do wykupu kredytów mieszkaniowych i refundacja premii gwarancyjnych wypłaconych oszczędzającym na książeczkach mieszkaniowych – 738.500 tys. zł.

Na spadek wydatków prawnie zdeterminowanych wpłynęła przede wszystkim zmiana zakresu zadań finansowanych z budżetu państwa.

Wydatki uznane za elastyczne

Na wydatki uznane za elastyczne planuje się wydatkować 75.931.144 tys. zł, tj. 38,3% ogółu zaplanowanych na 2004 r. wydatków budżetu państwa. W porównaniu do 2003 r. wydatki te będą wyższe o 13.400.841 tys. zł, tj. o 21,4% co oznacza, że realnie będą wyższe o 19,0%.

Wydatki elastyczne obejmują przede wszystkim: wynagrodzenia i wydatki rzeczowe (bieżące) jednostek budżetowych, dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego, dotacje dla jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych (dotacje do szkół wyższych, jednostek naukowo-badawczych itp.), dotacje do podmiotów gospodarczych i dotacje do jednostek nie zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz wydatki majątkowe.

2. Wydatki w układzie zadaniowym

Wydatki przedstawione w takim układzie informują o najważniejszych zadaniach finansowanych przez budżet państwa, bez względu na to kto jest dysponentem środków.

1. Pierwszą bardzo ważną grupą wydatków są wydatki związane z wypłatą świadczeń z ubezpieczenia społecznego i wydatki o charakterze socjalnym. Do wydatków tych zaliczono wydatki klasyfikowane w dziale obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (dotacje do FUS, KRUS i składki na ubezpieczenia społeczne finansowane z budżetu państwa za osoby: przebywające na urloпах wychowawczych, pobierające zasiłek macierzyński i niepełnosprawne oraz świadczenia emerytalno-rentowe dla żołnierzy i funkcjonariuszy a także uposażenia sędziów i prokuratorów w stanie spoczynku oraz dotacje do Funduszu Alimentacyjnego) na kwotę 47.106.279 tys. zł, w dziale pomoc społeczna (łącznie z rezerwami celowymi) na kwotę 9.273.337 tys. zł i w dziale pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej (łącznie z rezerwami celowymi) na kwotę 5.146.500 tys. zł. Ponadto dołączono wydatki o charakterze socjalnym sklasyfikowane w innych działach gospodarki narodowej, a mianowicie:

- dopłaty do ulgowych przejazdów w transporcie kolejowym – 370.000 tys. zł; wydatki na ten cel zaliczone są do działu transport i łączność w związku z tym, że środki otrzymują przewoźnicy, ale sam wydatek ma charakter socjalny,
- składki na ubezpieczenie zdrowotne finansowane w dziale ochrona zdrowia – 684.161 tys. zł,
- dopłaty do posiłków sprzedawanych w barach mlecznych – 18.000 tys. zł; dotacja zaklasyfikowana jest do działu hotele i restauracje,
- dotację do Funduszu Kościelnego – 78.333 tys. zł; dotacja ujęta jest w dziale różne rozliczenia, do wydatków socjalnych zaliczono środki przeznaczone na opłacenie składek z tytułu ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego za osoby duchowne oraz dofinansowanie działalności charytatywno-opiekuńczej.

Łącznie wydatki zaliczone do tej grupy w 2004 r. wyniosą 62.676.610 tys. zł i będą niższe od wydatków w 2003 r. (71.372.484 tys. zł) o 8.695.874 tys. zł tj. realnie o 13,9%. Wpłynęła na to przede wszystkim zmiana zasad finansowania refundacji ubytków dochodów FUS z tytułu przekazywania części składek do OFE. Wydatki przedstawione w tej grupie zadaniowej zaangażują 31,6% zaplanowanych na 2004 r. wydatków budżetu państwa, a ich udział w PKB szacuje się na 7,3%.

2. Drugą znaczącą grupę wydatków stanowią wydatki dla których wspólnym mianownikiem jest zapewnienie finansowania podstawowych zadań państwa jakimi są: funkcjonowanie państwa

łącznie z utrzymaniem sił zbrojnych, zapewnieniem ładu i bezpieczeństwa wewnętrznego oraz spłaty zaciągniętych długów i zobowiązań.

Do grupy tej zaliczono wydatki sklasyfikowane w działach:

- wymiar sprawiedliwości – 6.340.906 tys. zł, łącznie z rezerwami celowymi, (w 2003 r. - 5.886.806 tys. zł); w porównaniu do 2003 r. wydatki przeznaczone na zadania realizowane w tym dziale będą wyższe o 7,7%, a realnie 5,6%, wzrost spowodowany jest głównie planowanym zwiększeniem zatrudnienia,
- bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa – 8.419.382 tys. zł, łącznie z rezerwami celowymi, (w 2003 r. - 8.366.797 tys. zł); wydatki zaplanowane w 2004 r. na zadania z zakresu bezpieczeństwa publicznego będą wyższe niż w 2003 r. o 0,6%, a realnie spadły o 1,3%.
- obrona narodowa – 11.328.887 tys. zł, łącznie z rezerwami celowymi, (w 2003 r. – 10.087.415 tys. zł); wydatki na obronę narodową w 2004 r. będą wyższe od przewidywanego wykonania 2003 r. o 12,3%, tj. realnie o 10,1%,
- urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa – 1.796.387 tys. zł, łącznie z rezerwami celowymi, (w 2003 r. – 1.552.004 tys. zł); plany budżetów urzędów zaliczanych do tego działu włączane są, przez Ministra Finansów bez weryfikacji, do budżetu państwa. Planowane wydatki w 2004 r. w porównaniu z 2003 r. będą wyższe o 15,7%, a realnie o 13,5%,
- administracja publiczna – 7.602.776 tys. zł, łącznie z rezerwami celowymi, (w 2003 r. – 6.497.734 tys. zł); wydatki w dziale administracja publiczna w 2004 r. będą wyższe niż 2003 r. o 17,0%, tj. realnie o 14,7%,
- obsługa długu publicznego – 26.986.000 tys. zł (w 2003 r. – 26.105.041 tys. zł); w porównaniu do 2003 r. wydatki związane z obsługą długu publicznego będą wyższe o 3,4%, tj. realnie o 1,3%. Jest to głównie wynikiem przewidywanych wyższych kosztów obsługi zadłużenia zagranicznego. Udział wydatków z tytułu obsługi długu publicznego w prognozowanym PKB wyniesie 3,1% i będzie niższy o 0,1 punkt procentowy od szacowanego udziału w roku bieżącym,

Grupę tę uzupełniono o planowane zadania w zakresie druku i kolportażu znaków akcyzy, formularzy podatkowych i druków resortowych oraz usług pocztowych i bankowych związanych z rozliczaniem podatków, opłat i niepodatkowych należności budżetowych. Wydatki te zaplanowano w wysokości 145.221 tys. zł. Do tej pory zadania te nie były wyodrębnione.

Ponadto do tej grupy zaliczono środki zaplanowane w rezerwach w wysokości 135.156 tys. zł, a związane z finansowaniem podstawowych zadań państwa, tj. zaplanowane na:

- rezerwy płacowe związane ze zmianami organizacyjnymi i nowymi zadaniami – 17.283 tys. zł,
- środki na szkolenia i wynagrodzenia związane z funkcjonowaniem służby cywilnej – 7.673 tys. zł,
- rezerwy na zwiększenie wynagrodzeń przeznaczonych na wypłaty wynagrodzeń dla osób odwołanych z kierowniczych stanowisk państwowych, nagród jubileuszowych, odpraw emerytalnych i odpraw w związku z przejściem na rentę z tytułu niezdolności do pracy oraz ekwiwalentów za niewykorzystany urlop wypoczynkowy dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, dla pracowników jednostek organizacyjnych stanowiących wyodrębnioną część budżetową, w których limit zatrudnienia nie przekracza 50 osób, wraz z pochodnymi od wynagrodzeń – 6.200 tys. zł,
- wyposażenie państwowych jednostek budżetowych w sprzęt komputerowy niezbędny do korzystania z systemu bankowości elektronicznej oraz komunikacji z systemem informatycznym wdrażanym do obsługi rachunku centralnego budżetu państwa – 25.000 tys. zł,
- dofinansowanie inwestycji określonych w programie współpracy przygranicznej - 5.000 tys. zł,
- środki na finansowanie składek do organizacji międzynarodowych oraz na zagraniczną pomoc rozwojową i humanitarną – 4.000 tys. zł, oraz
- leasing specjalnego środka transportu – 8.000 tys. zł,
- rezerwę ogólną Rady Ministrów – 62.000 tys. zł.

Łącznie wydatki przeznaczone na sfinansowanie zadań zaliczonych do tej grupy wyniosą 62.754.715 tys. zł i będą wyższe niż w 2003 r. o 3.991.624 tys. zł, tj. o 6,8%, a realnie o 4,7%. Udział tej grupy wydatków w wydatkach ogółem w 2004 r. wyniesie 31,7%, a w prognozowanym PKB – 7,3% podobnie jak w bieżącym roku.

3. Trzecią grupę wydatków stanowią wydatki związane z nauką i edukacją, ochroną zdrowia, kulturą i ochroną dziedzictwa narodowego oraz kulturą fizyczną i sportem, czyli wydatki związane z inwestycją w człowieka, a przyczyniające się nie tylko do rozwoju cywilizacyjnego, ale również gospodarczego państwa w dłuższej perspektywie.

Do tej grupy zaliczono wydatki w dziale:

- nauka – 2.791.191 tys. zł, (w 2003 r. – 2.729.443 tys. zł); wydatki w dziale nauka będą wyższe niż w 2003 r. o 2,3%, a realnie o 0,3%,

- szkolnictwo wyższe – 8.007.609 tys. zł, łącznie z rezerwami celowymi, (w 2003 r. – 7.094.218 tys. zł); wydatki na szkolnictwo wyższe będą w 2004 r. większe w porównaniu do 2003 r. o 12,9%, tj. realnie o 10,7%, gdzie najwyższy wzrost nastąpi głównie w nakładach na działalność dydaktyczną (12,0%) przy ograniczeniu nakładów na wyższe szkoły wojskowe i Fundusz Pożyczek i Kredytów Studenckich,
- oświata i wychowanie – 970.806 tys. zł, łącznie z rezerwami celowymi, (w 2003 r. – 1.472.677 tys. zł); w porównaniu do roku 2003 wydatki w tym dziale zostały pomniejszone głównie o środki przekazane jednostkom samorządu terytorialnego,
- edukacyjna opieka wychowawcza – 251.731 tys. zł łącznie z rezerwami celowymi, (2003 r. – 270.095 tys. zł), oraz
- subwencję oświatową – 25.082.854 tys. zł (w 2003 r. – 24.321.215 tys. zł); wydatki na subwencje dla jednostek samorządu klasyfikowane są w dziale różne rozliczenia.
- ochrona zdrowia – 2.719.744 tys. zł, łącznie z rezerwami celowymi, (w 2003 r. – 3.138.180 tys. zł); wydatki w tym dziale przedstawiono w warunkach porównywalnych, tj. bez składek na ubezpieczenie zdrowotne, płaconych z budżetu państwa, które zaliczono do wydatków socjalnych.

Od 1999 r. wydatki na ochronę zdrowia finansowane są przede wszystkim przez Kasy Chorych (obecnie Narodowy Fundusz Zdrowia), ale nie bez znaczenia są nakłady na ochronę zdrowia z budżetu państwa.

Nakłady na ochronę zdrowia w latach 2003–2004 według poszczególnych źródeł finansowania przedstawiają się następująco:

	2003 r.	2004 r.
	(w tys. zł)	
1) wydatki budżetu państwa w dziale ochrona zdrowia bez składek na ubezpieczenie zdrowotne	3.138.180	2.719.744
2) składki na ubezpieczenie zdrowotne płacone z budżetu państwa, w tym	2.123.650	2.191.912
- składki zdrowotne płacone przez KRUS w ramach dotacji z budżetu państwa	1.497.268	1.442.047
3) wysokość składek na ubezpieczenie zdrowotne odprowadzonych z podatku dochodowego od osób fizycznych	26.170.800	27.982.219
4) spłata pożyczki zaciągniętej w 2000 r.	0	-190.748
Razem	31.432.630	32.703.127

Z powyższego zestawienia wynika, że nakłady na ochronę zdrowia w 2004 r. będą wyższe niż nakłady poniesione w 2003 r. o 1.270.497 tys. zł

Opisane nakłady na ochronę zdrowia nie obejmują wydatków ponoszonych przez jednostki samorządu terytorialnego ze środków własnych.

- kultura i ochrona dziedzictwa narodowego – 931.501 tys. zł, łącznie z rezerwami celowymi, (w 2003 r. - 878.336 tys. zł);
- kultura fizyczna i sport – 136.153 tys. zł (w 2003 r. – 148.975 tys. zł).

Ponadto do grupy tej zaliczono środki znajdujące się w rezerwach celowych na łączną kwotę 1.578.900, na którą składają się głównie środki na:

- dofinansowanie zadań (stypendia i pomoc socjalna dla studentów – do 600.000 tys. zł, finansowanie umów o naukę zawodu – do 350.000 tys. zł, refundacja kosztów dojazdów do szkół średnich młodzieży z rodzin ubogich – do 150.000 tys. zł, zwiększenie środków Funduszu Kredytów i Pożyczek Studenckich – do 300.000 tys. zł, ubruttowienie wynagrodzeń pracowników MSZ – do 176.000 tys. zł) w związku z likwidacją ulg i zwolnień w podatku dochodowym od osób fizycznych – 1.576.000 tys. zł
- środki na realizację Strategicznego Programu Rządowego dla Oświecenia – 1.400 tys. zł,
- pomoc techniczna dla państw w drodze transformacji w tym dofinansowanie Specjalistycznych Studiów Wschodnich Uniwersytetu Warszawskiego – 1.500 tys. zł.

Łącznie wydatki zaliczone do tej grupy wyniosą w 2004 r. 42.470.489 tys. zł i będą wyższe od poniesionych na ten cel w 2003 r. o 2.105.042 tys. zł, tj. o 5,2%, a realnie o 3,2%. Udział tej grupy wydatków w wydatkach ogółem budżetu państwa wyniesie 21,4%, a w prognozowanym PKB – 4,9%.

4. Następną grupę tworzą wydatki związane z szeroko rozumianą gospodarką, a więc wydatki na infrastrukturę i środowisko, gospodarkę, gospodarkę mieszkaniową i rolnictwo. Do tej grupy zaliczono więc wydatki sklasyfikowane w działach:

- transport i łączność – 3.808.738 tys. zł, łącznie z rezerwami celowymi, (bez dopłat do ulgowych przewozów pasażerskich PKP, które ujęto w grupie wydatków socjalnych); w 2003 r. przewiduje się, że wydatki te wyniosą 4.302.248 tys. zł.
- gospodarka komunalna i ochrona środowiska – 138.908 tys. zł (w 2003 r. – 516.436 tys. zł),
- działalność usługowa – 390.168 tys. zł, łącznie z rezerwami celowymi, (w 2003 r. – 615.291 tys. zł),
- leśnictwo – 35.625 tys. zł (w 2003 r. – 49.705 tys. zł),

- ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty przyrody chronione – 83.702 tys. zł (w 2003 r. – 82.946 tys. zł),
- rolnictwo i łowiectwo – 3.495.303 tys. zł, łącznie z rezerwami celowymi, (w 2003 r. – 4.510.672 tys. zł) łącznie z dotacjami dla Agencji Rynku Rolnego (która znajduje się w dziale handel) i Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa,
- górnictwo i kopalnictwo – 2.215.163 tys. zł, łącznie z rezerwami celowymi, (w 2003 r. – 1.031.743 tys. zł),
- przetwórstwo przemysłowe – 124.813 tys. zł (w 2003 r. – 322.802 tys. zł),
- handel – 163.912 tys. zł, łącznie z rezerwami celowymi, (z wyłączeniem dotacji dla Agencji Rynku Rolnego, którą zaliczono do finansowania zadań związanych z rolnictwem), (w 2003 r. – 146.852 tys. zł)
- rybołówstwo i rybactwo – 31.909 tys. zł (w 2003 r. – 41.337 tys. zł),
- informatyka – 153.472 tys. zł (w 2003 r. – 147.003 tys. zł),
- turystyka – 38.429 tys. zł (w 2003 r. – 42.630 tys. zł),
- gospodarka mieszkaniowa – 1.602.170 tys. zł (w 2003 r. – 1.937.069 tys. zł),

Ponadto w rezerwach celowych zaplanowano wydatki na rozwój regionalny i gospodarczy, realizowane głównie w ww. działach na kwotę 4.650.072 tys. zł z przeznaczeniem głównie na:

- integrację z Unią Europejską, tym m.in.: dopłaty bezpośrednie dla rolnictwa, współfinansowanie budowy dróg i autostrad, współfinansowanie programu SAPARD oraz innych programów przedakcesyjnych, współfinansowanie PROW i programów realizowanych z funduszu strukturalnych i Funduszu Spójności, uzupełnienie środków na wpłatę do budżetu Unii, a także na pokrycie zobowiązań wobec UE z tytułu realizacji projektów – 3.602.364 tys. zł,
- kredytowanie usuwania skutków klęsk żywiołowych wraz z rezerwą na ten cel – 759.420 tys. zł,
- środki na realizację zadań wynikających z ustawy o finansowym wspieraniu inwestycji – 130.000 tys. zł,
- program dla Odry 2006 – 91.288 tys. zł,

Wydatki w tej grupie w 2004 r. wyniosą 16.932.384 tys. zł i będą nominalnie niższe o 4,8%, (po dodaniu do przewidywanego wykonania nie przydzielonych jeszcze do poszczególnych działów w 2003 r. środków z rezerw celowych) niż przewidywane wykonanie w 2003 r. Realnie spadną one o 6,6%. Udział tej grupy w wydatkach ogółem wyniesie 8,5%, a w PKB – 2,0%.

5. Ostatnią grupę stanowią wydatki, które nie zostały przyporządkowane do żadnej z wyżej wymienionych grup:

- zaplanowane dla samorządów subwencje, bez wskazania konkretnych celów na jakie mają być przeznaczone; od władz samorządowych będzie zależało, na co zostaną przekazane i czy zostaną w efektywny sposób wykorzystane, a więc:
 - część wyrównawcza subwencji ogólnej dla gmin – 3.468.555 tys. zł,
 - część rekompensująca subwencji ogólnej dla gmin – 237.076 tys. zł,
 - część wyrównawcza subwencji ogólnej dla powiatów – 649.124 tys. zł,
 - część wyrównawcza subwencji ogólnej dla samorządów województw – 458.654 tys. zł,
 - część równoważąca subwencji ogólnej dla gmin – 342.943 tys. zł,
 - część równoważąca subwencji ogólnej dla powiatów – 475.853 tys. zł,
 - część regionalna subwencji ogólnej dla województw – 348.069 tys. zł, oraz
 - dotacje i subwencje dla partii politycznych – 54.551 tys. zł,
 - inne wydatki zaliczone do działu różne rozliczenia – 38.882 tys. zł.
- rozliczenia z budżetem ogólnym Unii Europejskiej z tytułu środków własnych – 5.833.024 tys. zł. Na kwotę tę składają się:
 - wpłata obliczona na podstawie Produktu Narodowego Brutto – 4.080.717 tys. zł,
 - wpłata obliczona zgodnie z metodologią UE na podstawie podatku od towarów i usług uwzględniająca finansowanie rabatu brytyjskiego – 1.317.899 tys. zł,
 - wpłata z tytułu udziału w opłatach celnych i opłatach rolnych – 434.408 tys. zł,

Ponadto w rezerwach celowych tej grupy umieszczono pozycje które trudno jest sklasyfikować przy odpowiednim dziale takie jak:

- kontrakty wojewódzkie oraz współfinansowanie programów rozwoju regionalnego – 880.000 tys. zł,
- rezerwa subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego – 91.527 tys. zł,
- rezerwa celowa na finansowanie inwestycji rozpoczętych przed 1 stycznia 1999 r. na drogach publicznych powiatowych i wojewódzkich oraz na drogach krajowych w miastach na prawach powiatu oraz na dofinansowanie rzecznych przepraw promowych – 285.106 tys. zł,

- zobowiązania wymagalne Skarbu Państwa – 238.522 tys. zł,
- wkład Polski w finansowanie inicjatywy na rzecz redukcji zadłużenia najuboższych krajów rozwijających się – 6.000 tys. zł,
- wydatki finansowane ze zwrotów niewykorzystanych środków kredytowych z Międzynarodowych Instytucji Finansowych – 8.000 tys. zł.

Łącznie rezerwy przypisane do tej grupy wyniosły w sumie 1.509.155 tys. zł.

Wydatki w tej grupie planuje się na 13.415.886 tys. zł. Udział jej w wydatkach ogółem wynosi 6,8%, a PKB 1,6%.

3. Wydatki według podstawowych grup ekonomicznych

Wyszczególnienie	2003 r.	Projekt budżetu na 2004 r.	3:2	Struktura wydatków	
				2003 r.	2004 r.
	w tys. zł		%%		
1	2	3	4	5	6
Ogółem	193.380.095	198.250.084	102,5	100,0	100,0
1. Dotacje i subwencje	105.646.962	96.646.607	91,5	54,6	48,7
2. Świadczenia na rzecz osób fizycznych	16.361.341	17.571.297	107,4	8,5	8,8
3. Wydatki bieżące jednostek budżetowych	34.602.678	40.341.766	116,6	17,9	20,4
4. Rozliczenia z bankami	1.572.804	1.231.862	78,3	0,8	0,6
5. Obsługa długu publicznego	25.854.020	26.766.564	103,5	13,4	13,5
6. Wydatki majątkowe	9.342.290	9.858.964	105,5	4,8	5,0
7. Środki własne Unii Europejskiej		5.833.024			2,9

Struktura wydatków budżetu państwa w 2004 r. w stosunku do 2003 r. ulegnie pewnym zmianom. Wzrasta udział wydatków na wydatki bieżące jednostek budżetowych (o 2,5%), świadczenia na rzecz osób fizycznych (o 0,4%), na wydatki majątkowe (o 0,2%) oraz na obsługę długu publicznego (o 0,1%), natomiast spada udział wydatków na dotacje i subwencje (o 5,9%) i na rozliczenia z bankami (o 0,2%).

Obniżenie udziału dotacji i subwencji wynika przede wszystkim ze zmiany zasad:

- finansowania niektórych zadań realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego (zgodnie z projektem ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego),
- refundowania FUS ubytku składki w wyniku reformy ubezpieczeń społecznych.

Ponadto, należy zauważyć, że przy opracowywaniu projektu budżetu na rok 2004 po raz pierwszy występuje grupa wydatków na „Środki własne Unii Europejskiej”, do której zalicza się wydatki na wpłatę obliczoną na podstawie Produktu Narodowego Brutto, wpłatę obliczoną zgodnie z metodologią wynikającą z przepisów Unii Europejskiej, na podstawie podatku od towarów i usług, wpłatę z tytułu udziału w opłatach celnych i opłatach rolnych oraz wpłatę z tytułu udziału w opłatach cukrowych. Planuje się, że w 2004 r. udział tej grupy wydatków w wydatkach ogółem budżetu państwa wyniesie 2,9%.

Największy udział w wydatkach budżetu państwa w 2004 r. stanowią nadal dotacje i subwencje (48,7%), tj. grupa wydatków, w której 42,9% stanowią dotacje dla funduszy celowych, a 38,1% to dotacje i subwencje dla jednostek samorządu terytorialnego. Na pozostałe dotacje pozostaje więc 19,0% zaplanowanych wydatków w tej grupie, w tym 13,2% na dotacje podmiotowe i 4,3% na dotacje zaplanowane w rezerwach.

W grupie dotacje i subwencje ujęte w rezerwach celowych zostały wydatki w kwocie 4.175.935 tys. zł, w tym:

- kredyt na restrukturyzację sektora węglowego – 1.198.230 tys. zł,
- dofinansowanie zadań (stypendia i pomoc socjalna dla studentów – do 600.000 tys. zł, finansowanie umów o naukę zawodu – do 350.000 tys. zł, refundacja kosztów dojazdów do szkół średnich młodzieży z rodzin ubogich – do 150.000 tys. zł) w związku z likwidacją ulg i zwolnień w podatku dochodowym od osób fizycznych – 1.100.000 tys. zł.

Wydatki budżetu państwa na **subwencje i dotacje** przeznaczone są głównie na subwencje i dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego oraz dotacje dla funduszy celowych, szkół wyższych, jednostek naukowych, jednostek rolnictwa, instytucji kultury oraz na finansowanie zadań gospodarczych.

Szczegółowe dane o wydatkach budżetu państwa na subwencje i dotacje przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	2003 r.	Projektu budżetu na 2004 r.	3:2
	w tys. zł		%%
1	2	3	4
Ogółem	105.646.962	96.646.607	91,5
1. Subwencje dla jednostek samorządu	31.967.416	31.063.128	97,2
2. Dotacje do funduszy celowych	48.211.883	41.502.823	86,1
- Fundusz Ubezpieczeń Społecznych	27.967.454	20.916.977	74,8
- Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego	15.043.199	15.094.846	100,3
z tego:			
- Fundusz Emerytalno-Rentowy	15.013.899	15.065.746	100,3
- Fundusz Prewencji i Rehabilitacji	29.300	29.100	99,3
- Fundusz Pracy	3.944.000	3.144.000	79,7
- Państwowy Fundusz Kombatantów	8.000	62.000	775,0
- Fundusz Alimentacyjny	1.249.230	1.535.000	122,9
- Państwowy Fundusz Rehabilitacji i Osób Niepełnosprawnych		750.000	
3. Dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego	9.950.058	5.814.448	58,4
- dotacje dla gmin	4.285.842	2.172.721	50,7
- dotacje dla powiatów	4.627.215	3.563.151	77,0
- dotacje dla samorządu województwa	1.037.001	78.576	7,6
4. Dotacje na finansowanie ustawowo określonych zadań bieżących realizowanych przez pozostałe jednostki sektora finansów publicznych	101.634	338.703	333,3
5. Dotacje przedmiotowe	780.932	581.166	74,4
- jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych,	355.029	84.397	23,8
z tego:			
- zakłady budżetowe i gospodarstwa pomocnicze	42.486	49.463	116,4
- pozostałe jednostki	312.543	34.934	11,2
- jednostki nie zaliczane do sektora finansów publicznych	425.903	496.769	116,6
6. Dotacje podmiotowe	12.503.421	12.692.091	101,5
- jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych	11.345.651	11.664.817	102,8
z tego:			
- szkoły wyższe	6.290.415	7.008.739	111,4
- jednostki naukowe	1.815.488	1.755.169	96,7
- niepubliczne szkoły oraz placówki oświatowe	9.000	9.243	102,7
- instytucje kultury	314.151	392.550	125,0
- samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej	109.794	104.822	95,5
- pozostałe jednostki	2.806.803	2.412.294	85,9

1	2	3	4
- jednostki nie zaliczane do sektora finansów publicznych	1.157.770	1.027.274	88,7
7. Dotacje dla zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych na pierwsze wyposażenie w środki obrotowe	222	225	101,4
8. Dotacje dla użytkowników zabytków nie będących jednostkami budżetowymi na finansowanie i dofinansowanie prac remontowych i konserwatorskich przy tych zabytkach	16.700	20.751	124,3
9. Dotacje dla jednostek nie zaliczanych do sektora finansów publicznych	348.772	293.298	84,1
z tego:			
- fundacje	46.865	31.021	66,2
- stowarzyszenia	184.032	181.330	98,5
- pozostałe jednostki	117.875	80.947	68,7
10. Dopłaty kredytowe w tym:	170.506	105.697	62,0
- dopłaty do oprocentowania kredytów na cele rolnicze	150.480	99.697	66,3
11. Subwencje dla partii politycznych	40.342	40.342	100,0
12. Rezerwy	1.555.074	4.175.935	x

Subwencje i dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego na finansowanie zadań bieżących zaplanowano na 2004 r. w wysokości 36.877.576 tys. zł, z tego na:

- subwencje ogólne z budżetu państwa – 31.063.128 tys. zł,
- dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego na finansowanie zadań bieżących – 5.814.448 tys. zł.

Z kwoty zaplanowanej na 2004 r. na subwencje ogólne przypada na:

- część wyrównawczą subwencji ogólnej dla gmin – 3.468.555 tys. zł,
- część wyrównawczą subwencji ogólnej dla powiatów – 649.124 tys. zł,
- część wyrównawczą subwencji ogólnej dla województw – 458.654 tys. zł,
- część równoważącą subwencji ogólnej dla gmin – 342.943 tys. zł,
- część równoważącą subwencji ogólnej dla powiatów – 475.853 tys. zł,
- część regionalną subwencji ogólnej dla województw – 348.069 tys. zł,
- część rekompensującą subwencji ogólnej dla gmin – 237.076 tys. zł,
- część oświatową subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego – 25.082.854 tys. zł.

Bardziej szczegółowe informacje o subwencji ogólnej zostały zawarte w dalszej części rozdziału przy omówieniu działu różne rozliczenia.

Na rok 2004 dla jednostek samorządu terytorialnego na finansowanie zadań bieżących zaplanowano dotacje w wysokości 6.780.197 tys. zł (w tym dotacje w rezerwach celowych – 965.749 tys. zł).

Z kwoty dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego, zaplanowanych przez dysponentów części w wysokości 5.814.448 tys. zł przypada na dotacje dla:

- gmin – 2.172.721 tys. zł,
- powiatów – 3.563.151 tys. zł,
- samorządów województw – 78.576 tys. zł.

Kwota dotacji w wysokości 5.814.448 tys. zł nie uwzględnia dotacji na finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej i zadań realizowanych na podstawie porozumień z organami administracji rządowej oraz dotacji na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego, które to zadania stosownie do postanowień rządowego projektu ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego od 2004 r. przekazane zostaną jednostkom samorządu terytorialnego jako zadania własne finansowane z dochodów własnych tych jednostek lub z subwencji.

W 2004 r. z kwoty dotacji dla gmin na finansowanie zadań bieżących w łącznej wysokości 2.172.721 tys. zł przypada na :

- finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej – 2.162.230 tys. zł,
- zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej - 10.391 tys. zł,
- dofinansowanie zadań własnych - 100 tys. zł.

Z zaplanowanych dla powiatów dotacji na finansowanie zadań bieżących w łącznej kwocie 3.563.151 tys. zł, przypada na:

- finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej – 1.854.614 tys. zł,
- zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej – 10.989 tys. zł,
- dofinansowanie zadań własnych – 1.697.548 tys. zł.

Dotacje dla samorządów województw na finansowanie zadań bieżących zaplanowano w łącznej kwocie 78.576 tys. zł, z tego na:

- finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej – 77.565 tys. zł,
- zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej - 1.011 tys. zł.

Dotacje dla państwowych funduszy celowych zaplanowano w kwocie 41.502.823 tys. zł.

W kwocie tej w 50,4% partycypuje Fundusz Ubezpieczeń Społecznych a w 36,4% Fundusz Emerytalno-Rentowy KRUS. Na pozostałe fundusze celowe przewidziano więc 13,2% środków zaplanowanych na dotacje dla państwowych funduszy celowych.

Szczegółowe omówienie państwowych funduszy celowych zostało przedstawione w rozdziale 7.

Planuje się, że w 2004 r. na dotacje podmiotowe i przedmiotowe zostanie wydatkowana kwota 13.273.257 tys. zł z czego dla:

- jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych zaplanowano środki w łącznej wysokości 11.749.214 tys. zł; z kwoty tej przypada na:
 - dotacje podmiotowe – 11.664.817 tys. zł,
 - dotacje przedmiotowe – 84.397 tys. zł,
- jednostek gospodarczych nie zaliczanych do sektora finansów publicznych zaplanowano w wysokości 1.524.043 tys. zł; środki te zostały przeznaczone na:
 - dotacje podmiotowe – 1.027.274 tys. zł,
 - dotacje przedmiotowe – 496.769 tys. zł.

Na **dopłaty do odsetek od kredytów** przewidziano na 2004 r. środki w wysokości 105.697 tys. zł, z tego na dopłaty do oprocentowania kredytów:

- na cele gospodarki rolnej – 99.697 tys. zł,
- na skup i przechowywanie zapasów ryb morskich – 1.000 tys. zł,

oraz na:

- dofinansowanie Funduszu Żeglugi Śródlądowej i Funduszu Rezerwowego – 5.000 tys. zł. Fundusze te utworzone zostały w Banku Gospodarstwa Krajowego i przeznaczają zgromadzone środki na wypłaty dla armatorów za trwałe wyłączenia statków z eksploatacji w przewozach rzeczy, a także na realizację przedsięwzięć promujących śródlądowy transport wodny.

Wydatki na **świadczenia na rzecz osób fizycznych** zaplanowano w kwocie 17.571.297 tys. zł. Przeważającą część tych wydatków (75,6%) stanowią świadczenia emerytalno-rentowe dla tzw. służb mundurowych i uposażenia sędziów i prokuratorów w stanie spoczynku oraz zasiłki rodzinne i pielęgnacyjne.

Na świadczenia emerytalno-rentowe dla tzw. służb mundurowych oraz uposażenia sędziów i prokuratorów w stanie spoczynku zaplanowano 8.323.901 tys. zł, z czego przypada na świadczenia dla:

- tzw. „służb mundurowych” – 8.092.699 tys. zł,
- sędziów i prokuratorów w stanie spoczynku – 231.202 tys. zł.

Na zasiłki rodzinne, pielęgnacyjne i wychowawcze zaplanowano 4.954.873 tys. zł. Z kwoty tej przypada na zasiłki wypłacane głównie przez:

- Zakład Ubezpieczeń Społecznych – 4.413.894 tys. zł,
- Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego – 474.400 tys. zł,
- resort spraw wewnętrznych, resort obrony narodowej, resort sprawiedliwości oraz Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencję Wywiadu dla tzw. służb mundurowych – 64.772 tys. zł,
- Sąd Najwyższy, Naczelny Sąd Administracyjny, Trybunał Konstytucyjny, Instytut Pamięci Narodowej, Sądy powszechne – 1.629 tys. zł,
- wojewodów – 178 tys. zł.

Pozostałe wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych zaplanowano w kwocie 4.292.523 tys. zł, w tym:

- nagrody i wydatki osobowe nie zaliczone do wynagrodzeń – 2.060.455 tys. zł,
- dopłaty do Funduszu Pożyczek i Kredytów Studenckich – 81.700 tys. zł,
- różne stypendia (np. doktoranckie, naukowe, za osiągnięcia w nauce, dla osób zajmujących się twórczością artystyczną) – 41.946 tys. zł,
- stypendia i inne formy pomocy dla uczniów – 1.566 tys. zł.

Wydatki bieżące jednostek budżetowych zaplanowano w wysokości 40.341.766 tys. zł.

Z ogólnej kwoty wydatków bieżących jednostek budżetowych przypada na:

- 1) wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń – 22.913.426 tys. zł,
- 2) zakupy towarów i usług – 9.723.268 tys. zł,
- 3) pozostałe wydatki – 7.705.072 tys. zł; środki te przeznaczone są głównie na:
 - podróże służbowe krajowe i zagraniczne – 421.148 tys. zł,
 - składki do organizacji międzynarodowych – 388.737 tys. zł,
 - odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych – 279.746 tys. zł,
 - koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego – 371.332 tys. zł,

- wydatki na sfinansowanie kosztów emisji skarbowych papierów wartościowych oraz innych kosztów i prowizji – 219.436 tys. zł,
- składki na ubezpieczenie zdrowotne – 251.106 tys. zł,
- staże i specjalizacje medyczne – 126.800 tys. zł,
- różne opłaty i składki – 104.766 tys. zł,
- fundusz dyspozycyjny – 97.433 tys. zł,
- fundusz operacyjny – 80.366 tys. zł,
- wydatki zaplanowane w rezerwach – 5.032.067 tys. zł.

Wydatki na **rozliczenia z bankami** w kwocie 1.231.862 tys. zł obejmują m.in.:

- refundację premii gwarancyjnych od wkładów zgromadzonych na książeczkach mieszkaniowych – 604.500 tys. zł,
- wykup odsetek od kredytów mieszkaniowych – 130.000 tys. zł,
- dofinansowanie Krajowego Funduszu Mieszkaniowego – 450.000 tys. zł,
- Fundusz Termomodernizacji – 39.600 tys. zł.

Na wydatki na **obsługę długu publicznego** w wysokości 26.766.564 tys. zł składają się:

- 1) koszty obsługi długu krajowego w kwocie 20.957.200 tys. zł, z czego przypada na:
 - obsługę krajowych skarbowych papierów wartościowych 19.895.000 tys. zł,
 - rozliczenia z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa lub jednostkę samorządu terytorialnego 1.062.200 tys. zł,
- 2) koszty obsługi długu zagranicznego – 5.809.364 tys. zł, z tego na:
 - odsetki i opłaty od otrzymanych pożyczek i kredytów zagranicznych - 5.054.155 tys. zł,
 - wypłaty z tytułu gwarancji i poręczeń udzielonych przez Skarb Państwa lub jednostkę samorządu terytorialnego – 755.209 tys. zł.

Na finansowanie **wydatków majątkowych** zaplanowano 9.858.964 tys. zł, z tego:

- 1) finansowanie inwestycji wieloletnich realizowanych przez administrację rządową - 474.839 tys. zł oraz na finansowanie programów wieloletnich – 207.939 tys. zł,
- 2) rezerwa na kontrakty wojewódzkie oraz współfinansowanie programów rozwoju regionalnego 880.000 tys. zł,

- 3) finansowanie lub dofinansowanie pozostałych inwestycji budowlanych oraz zakupów gotowych dóbr inwestycyjnych – 8.296.186 tys. zł.

Środki budżetu państwa finansujące realizację inwestycji przeznacza się na:

- wydatki realizowane przez państwowe jednostki budżetowe – 5.267.150 tys. zł, z czego na budownictwo inwestycyjne – 1.933.264 tys. zł, a na zakupy gotowych dóbr inwestycyjnych – 3.333.886 tys. zł,
- dotacje na inwestycje i zakupy jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych – 1.094.654 tys. zł, w tym dla zakładów budżetowych – 10.810 tys. zł,
- dotacje na inwestycje i zakupy jednostek nie zaliczanych do sektora finansów publicznych – 312.832 tys. zł,
- dotacje na inwestycje i zakupy inwestycyjne z zakresu administracji rządowej zlecone do realizacji jednostkom samorządowym – 137.999 tys. zł,
- dotacje na współfinansowanie inwestycji i zakupów inwestycyjnych realizowanych przez gminy na podstawie porozumień z organami administracji rządowej - 87 tys. zł,
- rezerwy celowe – 3.046.242 tys. zł.

Dysponenci części budżetowych zaplanowali w swoich budżetach wydatkowanie na cele majątkowe łącznie 6.813.368 tys. zł, z czego 515.152 tys. zł przeznaczą na współfinansowanie programów realizowanych ze środków bezzwrotnych pochodzących z Unii Europejskiej oraz 143.155 tys. zł na współfinansowanie inwestycji realizowanych z pożyczek i kredytów zagranicznych z międzynarodowych instytucji finansowych. Ponadto, Ministerstwo Spraw Zagranicznych planuje przeznaczyć 6.941 tys. zł na realizację programu Nowej Polityki Wizowej.

Od roku 2004 r., w ramach systemu **środków własnych Unii Europejskiej**, Polska podobnie jak i inne Państwa Członkowskie, odprowadzać będzie do budżetu ogólnego Unii Europejskiej, składkę obliczoną zgodnie z metodologią Unii Europejskiej.

W projekcie ustawy budżetowej na 2004 r. zaplanowano na ten cel wydatki w wysokości 5 833 024 tys. zł, z czego przypadać ma na:

- wpłatę obliczoną na podstawie Produktu Narodowego Brutto – 4.080.717 tys. zł,
- wpłatę obliczoną, zgodnie z metodologią UE, na podstawie podatku od towarów i usług, uwzględniającą finansowanie Rabatu brytyjskiego – 1.317.899 tys. zł,
- wpłatę z tytułu udziału w opłatach celnych i opłatach rolnych – 434.408 tys. zł.

Inwestycje wieloletnie

Ustawa o finansach publicznych z dnia 26 listopada 1998 r. (Dz.U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148 z późn. zmianami) precyzuje, że inwestycjami wieloletnimi mogą być inwestycje spełniające następujące warunki:

- 1) w całości lub w części finansowane są ze środków budżetu państwa,
- 2) okres realizacji inwestycji przekracza rok budżetowy,
- 3) całkowita wartość kosztorysowa danej inwestycji jest wyższa od kwoty określonej przez Ministra Finansów w rozporządzeniu w sprawie szczegółowych zasad, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu budżetu państwa; na 2004 r. wartość ta określona została na 60,0 mln zł.

Zgodnie z art. 78 ust. 1 ustawy o finansach publicznych inwestycje wieloletnie ujmowane są w wykazie stanowiącym załącznik do ustawy budżetowej.

W projekcie ustawy budżetowej na 2004 r. „Wykaz inwestycji wieloletnich na 2004” stanowi załącznik nr 6 do tej ustawy. Zakres podmiotowy „Wykazu...” obejmuje inwestycje wieloletnie jednostek budżetowych oraz innych jednostek sektora finansów publicznych. W projekcie ustawy budżetowej na 2004 r. załącznik nr 6 obejmuje 37 zadań inwestycyjnych, w tym 3 zadania po raz pierwszy wpisane do „Wykazu Inwestycji Wieloletnich”. Są to 2 obiekty realizowane dla potrzeb sądownictwa i prokuratur oraz 1 ambasada. W porównaniu do 2003 r. liczba inwestycji wieloletnich w „Wykazie...” spadła o 9, gdyż obok wprowadzenia 3 nowych inwestycji planowane jest w 2003 r. ukończenie 11 zadań, a ponadto, jak stwierdził realizujący inwestycję polegającą na budowie drogowego przejścia granicznego w Dorohusku – Wojewoda Lubelski, jej finansowanie zostanie zakończone o rok wcześniej niż planowano, ponieważ dla jej ukończenia wystarczą środki przyznane w 2003 r.

Zgodnie z art. 78 ust. 2 pkt 7 ustawy o finansach publicznych projekt załącznika nr 6 zawiera także, dla 25 inwestycji, których ukończenie planowane jest po 2004 r. prognozę finansowania ich w latach 2005- 2006.

Wśród inwestycji wieloletnich kontynuowanych i po raz pierwszy wprowadzonych do załącznika nr 6 w 2004 r. realizację 1 rozpoczęto w latach siedemdziesiątych, 2 w latach osiemdziesiątych, 6 w latach dziewięćdziesiątych, 25 w latach 2000-2003, a realizacja 3 rozpocznie się w 2004 r. Już 91,9 % inwestycji wieloletnich rozpoczęto realizować po 1990 r., a jedynie 8,1% przed tą datą, co oznacza odwrócenie proporcji w stosunku do sytuacji sprzed 5 - 6 lat.

Łączna wartość kosztorysowa inwestycji wieloletnich wynosi 11.662.390 tys. zł, a nakłady z budżetu państwa niezbędne do poniesienia ze środków budżetowych w 2004 r. i latach następnych to 2.378.453 tys. zł.

W projekcie ustawy budżetowej na 2004 r. zaplanowano na inwestycje wieloletnie dotację budżetową w wysokości 474.839 tys. zł, co w porównaniu do 2003 r. oznacza spadek dotacji do poziomu 46,3%.

Inwestycje wieloletnie, kierując się ich planowanym przeznaczeniem sklasyfikować można w 5 zbiorów. Są nimi: obiekty służby zdrowia, inwestycje komunikacyjne, szkoły wyższe, inwestycje na rzecz sądownictwa i służby dyplomatycznej.

Inwestycje wieloletnie występują w następujących działach: transport i łączność, szkolnictwo wyższe, ochrona zdrowia, administracja publiczna, urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa, wymiar sprawiedliwości.

Najliczniejszą grupę inwestycji wieloletnich stanowią inwestycje komunikacyjne wykazywane w dziale transport i łączność.

Inwestycje komunikacyjne prezentowane w „Wykazie...” to: 22 przedsięwzięcia dotyczące transportu drogowego oraz 3 inwestycje na przejściach granicznych, łącznie 25 inwestycji wieloletnich o wartości kosztorysowej 8.228.653 tys. zł. Zakończenie tych inwestycji przewidziano na lata 2004-2006 po zaangażowaniu nakładów z budżetu państwa w wysokości 205.659 tys. zł. Na finansowanie realizacji tych inwestycji w 2004 r. przeznaczają się ze środków budżetu państwa 186.581 tys. zł.

Wśród 22 komunikacyjnych inwestycji wieloletnich realizowanych na rzecz transportu drogowego jest 7 obwodnic: Poznania, Piasek, Jędrzejowa, Oleśnicy, Szubina, Torunia, Kutna, 4 odcinki autostrady A4, 1 odcinek autostrady A-2, 4 projekty modernizacji dróg krajowych: nr 4,6,7,50; sześć pozostałych to:

- budowa dróg ekspresowych: Żywiec - Zwardoń oraz Bielsko-Biała - Cieszyn,
- budowa dróg: S-1 i S-7,
- II etap budowy węzła Radzikowskiego,
- budowa Trasy Podkarpowej w Stalowej Woli.

Osiem inwestycji drogowych planuje się ukończyć w 2004 r. kosztem 732.892 tys. zł. Źródłami finansowania będą: środki budżetowe - 72.935 tys. zł, kredyt - 230.233 tys. zł, środki z funduszy Phare i ISPA - 47.124 tys. zł oraz - Krajowy Fundusz Drogowy 382.600 tys. zł

Na rok 2005 zaplanowano zakończenie 10 inwestycji, które zostaną zrealizowane kosztem 2.552.977 tys. zł. Źródłami finansowania będą: środki budżetowe - 374 tys. zł, środki z funduszy

Phare i ISPA - 1.078.662 tys. zł, kredyt - 261.969 tys. zł, środki własne inwestorów 34.317 tys. zł oraz - Krajowy Fundusz Drogowy - 1.177.655 tys. zł

Przewiduje się również zrealizowanie kosztem 1.393.729 tys. zł czterech inwestycji drogowych w 2006 r. Źródłami finansowania będą: środki budżetowe - 34 tys. zł, środki z funduszu ISPA - 413.916 tys. zł, kredyt- 250.914 tys. zł oraz Krajowy Fundusz Drogowy -728.865 tys. zł.

W 2004 r. obok dotychczasowych źródeł finansowania inwestycji drogowych pojawi się nowe źródło - Krajowy Fundusz Drogowy, który w znaczącym wymiarze zastąpi środki budżetowe planowane w budżecie Ministra Infrastruktury stając się obok unijnych środków pomocowych najistotniejszym źródłem finansowania modernizacji i budowy dróg.

W projekcie budżetu państwa na 2004 r. występują 3 inwestycje wieloletnie realizowane na drogowych przejściach granicznych, w tym dwie, których budowę przewidziano w przyjętej 6 czerwca 2000 r. przez Radę Ministrów „Strategii zintegrowanego zarządzania granicą” i jedna wprowadzona do „Wykazu...” z uwagi na potrzebę wypełnienia ustaleń umowy między rządami RP i Federacji Rosyjskiej określającej zasady współpracy z Obwodem Kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej.

Realizowane inwestycje wieloletnie na przejściach granicznych w porównaniu do innych - z wyjątkiem inwestycji komunikacyjnych - rodzajów przedsięwzięć inwestycyjnych wyróżniają się m.in. tym, że rozpoczynano je w okresie ostatnich siedmiu lat, w znacznie mniejszym stopniu będą więc dotknięte ujemnymi skutkami znaczącego wydłużenia cyklu realizacji niż inwestycje w ochronie zdrowia.

Realizacja 3 inwestycji na drogowych przejściach granicznych powinna zakończyć się w latach 2004-2005.

Dwa z tych przejść granicznych, tj. w Kuźnicy i w Grzechotkach budowane są na granicy wschodniej i mają łączną wartość kosztorysową w wysokości 380.289 tys. zł. Dotacja budżetowa zaplanowana na ich realizację w 2004 r. wynosi 107. 545 tys. zł. w tym :

- drogowe przejście graniczne w Kuźnicy Białostockiej - 62.306 tys. zł. Dzięki tym środkom budżetowym oraz środkom z Phare w wysokości 7.175 tys. zł. planuje się zakończyć w 2004 r. realizację tej inwestycji tj. wybudować lądowisko i studnię głębinową, dokonać zakupu cysterny do kontroli paliw, sprzętu kwaterunkowego, i drogowego, wyposażenia sanitarnego i urządzeń niezbędnych do kontroli granicznej takich jak: stacjonarny generator promieni rentgenowskich, dla samochodów ciężarowych, mobilny generator promieni rentgenowskich dla samochodów ciężarowych, stacjonarne urządzenie rentgenowskie dla kontroli bagażu, wykrywacze przemytu, urządzenie do wykrywania materiałów wybuchowych i narkotyków, boroskopy z osprzętem, urządzenia do kontroli paliw.

- drogowe przejście graniczne w Grzechotkach - 45.239 tys. zł. Dzięki tym środkom i kwocie 25.090 tys. zł środków z Phare zaplanowano wykonanie w 2004 r.: budynku straży granicznej i administracji celnej, budynku obsługi przejścia, budynku odpraw samochodów ciężarowych, budynku odpraw szczegółowych, magazynu celnego, wiat, budynku węzła sanitarnego, stacji trafo, zadaszenia przejścia, oświetlenia terenu, kiosków kontrolerskich oraz przebudowy linii energetycznej.

Na granicy południowej w 2004 r. kosztem 5.693 tys. zł ma być zakończona budowa drogowego przejścia granicznego Zwardoń-Myto, co powinno przynieść efekt w postaci odpraw celnych 3000 samochodów osobowych i ciężarowych oraz 7000 odpraw dla pieszych przekraczających granicę na tym drogowym przejściu granicznym. Do zakończenia inwestycji pozostało ukończyć wiadukt, wykonać parkingi, zainstalować urządzenia teletechniczne wzdłuż drogi ekspresowej i dokonać rozruchu.

W dziale szkolnictwo wyższe w roku 2004 dzięki środkom budżetowym w łącznej wysokości 79.726 tys. zł realizowane będą 4 inwestycje wieloletnie zwiększające potencjał bazy badawczej i socjalnej szkół wyższych. Są to: budowa obiektów dydaktyczno-socjalnych Collegium Polonicum Uniwersytetu Europejskiego „Viadrina”, rozbudowa Kampusu Poznań-Morasko, budowa Biblioteki Głównej Uniwersytetu Wrocławskiego oraz budowa Instytutu Stomatologii Akademii Medycznej w Poznaniu.

Obiekty Collegium Polonicum Uniwersytetu Europejskiego „Viadrina” powinny zostać oddane do użytku w 2004 r. Nakłady środków budżetowych niezbędne do ukończenia tej inwestycji wynoszą 4.582 tys. zł. Zostaną one przeznaczone na dokończenie budowy ostatniego z siedmiu domów akademickich, które mają powstać w ramach realizacji tej inwestycji.

W 2004 r. powinna też zakończyć się rozbudowa Kampusu Poznań-Morasko. Wartość kosztorysowa tej inwestycji wynosi 178.701 tys. zł, a nakłady z budżetu niezbędne do jej ukończenia to 15.144 tys. zł. Dzięki tym środkom planuje się wykonanie robót wykończeniowych w budynkach: Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych oraz Wydziału Biologii.

Na rok 2006 zaplanowano ukończenie budowy Biblioteki Głównej Uniwersytetu Wrocławskiego. Wymagać to będzie zaangażowania 131.371 tys. zł, w tym 65.221 tys. zł środków budżetowych i 66.150 tys. zł środków własnych inwestora. W r. 2004 na realizację tej inwestycji zaplanowano w budżecie 25.000 tys. zł. W 2004 r. planuje się: zakończenie budowy sieci hydrantowej zewnętrznej i linii kablowych SN 20 kv, wykonanie dachu i przyłączy wodociągowych do budynku, osiągnięcie stanu surowego otwartego budynku a także wykonanie: ścian działowych, instalacji sanitarnych wewnętrznych, instalacji elektrycznych wewnętrznych, w tym niskoprądowych instalacji wentylacyjnych wewnętrznych

Na 2006 zaplanowano także ukończenie budowy Instytutu Stomatologii Akademii Medycznej w Poznaniu. Nakłady niezbędne do ukończenia tej inwestycji wynoszą 120.630 tys. zł, w tym 80.125 tys. zł środków budżetowych i 40.505 tys. zł środków własnych. W roku 2004 na finansowanie realizacji tej inwestycji przewidziano tylko środki budżetowe w wysokości 35.000 tys. zł. Zostaną one przeznaczone na wykonanie następujących prac:

- w budynku A (dydaktyczny) wykonanie instalacji: wodno-kanalizacyjnej, c.o, wentylacyjnej, elektrycznej, gazów medycznych, a także roboty wykończeniowe i częściowe wyposażenie budynku .
- w budynku B (laboratoria, zespół obsługi dzieci i dorosłych, pracownie fantomów) wykonanie instalacji: wodno-kanalizacyjna, c.o, wentylacyjna, elektryczna, gazów medycznych, roboty wykończeniowe i wyposażenie budynku
- w budynku C (zespół przyjęć, pracownie RTG, zespół obsługi dorosłych) wykonanie instalacji: wodno-kanalizacyjna, c.o, .wentylacyjna, elektryczna, gazów medycznych, roboty wykończeniowe i częściowe wyposażenie budynku. Realizacja tego zakresu rzeczowego pozwoli na częściowe uruchomienie budynku A i C oraz pełne uruchomienie budynku B.

Licząc 5 przedsięwzięć grupą inwestycji wieloletnich są projekty realizowane w dziale ochrona zdrowia. Są to szpitale budowane przez ministra zdrowia. Wartość kosztorysowa tych inwestycji wynosi 2.447.504 tys. zł, a nakłady budżetu państwa niezbędne do poniesienia dla ich ukończenia, a tym samym uzyskania 3.925, nowych łóżek szpitalnych, to 1.721.677 tys. zł. W projekcie budżetu państwa na rok przyszły zaplanowano dla inwestycji wieloletnich w dziale ochrona zdrowia środki budżetowe w wysokości 178.000 tys. zł.

Część z projektów inwestycyjnych w dziale ochrona zdrowia to grupa inwestycji wieloletnich nadal znacząco odczuwająca skutki niezbilansowania w latach osiemdziesiątych planów inwestycyjnych z możliwościami ich realizacji. Z aktualnie prowadzonych 5 inwestycji wieloletnich realizację 1 rozpoczęto w latach siedemdziesiątych, 2 w latach osiemdziesiątych i 2 w latach dziewięćdziesiątych. Konsekwencją wydłużonych cykli realizacyjnych staje się konieczność wprowadzania korekt do pierwotnego zakresu rzeczowego inwestycji spowodowanych: zmianami w funkcjach jakie będzie wykonywał obiekt, starzeniem się pierwotnie zaprojektowanego wyposażenia, zniszczeniami źle zakonserwowanego, za wcześniej zakupionego wyposażenia, wadami wykonawstwa elementów inwestycji wybudowanych w latach siedemdziesiątych i osiemdziesiątych, nowymi technologiami prac budowlanych, zmianami w przepisach regulujących normy techniczne i ekologiczne. Ujemne skutki wymienionych zjawisk utrudniają, a czasem uniemożliwiają przeprowadzenie obiektywnej analizy i oceny efektywności realizacji poszczególnych inwestycji wieloletnich np. pozwalają ukryć skutki decyzji nieracjonalnych. W ostatnich latach nasiliło się zjawisko wykorzystywania przez inwestorów ujemnych skutków znacznego wydłużenia cykli realizacyjnych jako pretekstu do dalszego przeciągania okresu realizacji inwestycji.

Dla grupy inwestycji wieloletnich realizowanych na rzecz ochrony zdrowia charakterystyczne jest to, że w przypadku tych inwestycji możliwe jest mniej niż proporcjonalne finansowanie realizacji inwestycji, aż do etapu osiągnięcia na obiekcie stanu surowego zamkniętego. Natomiast kolejne etapy cyklu realizacyjnego, tj. instalacja sieci wewnętrznych (elektrycznej, kanalizacyjnej, ciepłej, gazów medycznych, transmisji danych), robót wykończeniowych, a zwłaszcza zakupu wyposażenia wymagają zwiększonego finansowania. Zależność tę wykorzystano m.in. przy prognozowaniu dotacji na 2005 i 2006 r.

W grupie inwestycji wieloletnich polegających na budowie lub rozbudowie szpitali klinicznych i specjalistycznych przyjętych do realizacji przed 2001 r. były obiekty, które z uwagi na swoje gigantyczne rozmiary mają dużą wartość kosztorysową i wymagają znacznych nakładów na ich realizację, co przy aktualnych możliwościach budżetu sprawia, że ich cykl realizacyjny bardzo wydłuża się. Przykładem takich inwestycji są obiekty, które do 2003 r. włącznie były realizowane na rzecz akademii medycznych:

- Akademickie Centrum Medyczne w Zabrze,
- Centrum Kliniczno-Dydaktyczne Akademii Medycznej w Łodzi,
- Centrum Kliniczne Akademii Medycznej we Wrocławiu.

Gigantyczne rozmiary tych inwestycji rodzą m.in. wątpliwości czy programy medyczne tych inwestycji są optymalnie dostosowane do potrzeb społeczności lokalnych, co w przyszłości dałoby tym placówkom szansę na samofinansowanie ich działalności a więc przetrwanie i rozwój w warunkach gospodarki rynkowej.

Te wymienione trzy inwestycje przewidziano do ukończenia w latach 2006 - 2008.

W roku 2006 zaplanowano kosztem 301.793 tys. zł. oddanie do użytku Centrum Klinicznego Akademii Medycznej we Wrocławiu. W roku przyszłym przewiduje się przekazanie na finansowanie realizacji tej inwestycji środków w wysokości 77.000 tys. zł, dzięki którym planuje się:

- w budynku B'' (kliniki zabiegowe) dokończenie ścianek działowych, ukończenie instalacji: wentylacyjnych, klimatyzacyjnych, kanalizacyjnych, sanitarnych, co, ciepła technologicznego, elektrycznych, sygnalizacyjnych i automatycznych oraz roboty wykończeniowe,
- w budynku „K” (izba przyjęć i centralna apteka) roboty elewacyjne, dokończenie ścianek działowych, ukończenie instalacji: wentylacyjnych, klimatyzacyjnych, kanalizacyjnych, sanitarnych, co, ciepła technologicznego, elektrycznych, sygnalizacyjnych i automatycznych oraz roboty wykończeniowe,
- w budynku „FB” (zaplecze klinik) roboty elewacyjne, wykonanie okien, dokończenie ścianek działowych, ukończenie instalacji: wentylacyjnych, klimatyzacyjnych, kanalizacyjnych,

sanitarnych, co, ciepła technologicznego, elektrycznych, sygnalizacyjnych i automatycznych oraz roboty wykończeniowe,

- w budynku „J” (blok operacyjny) wykonanie okien, dokończenie ścianek działowych, ukończenie instalacji: wentylacyjnych, klimatyzacyjnych, kanalizacyjnych, sanitarnych, co, ciepła technologicznego, elektrycznych, sygnalizacyjnych i automatycznych oraz roboty wykończeniowe,
- w budynku „J1” (laboratorium) dokończenie robót budowlanych i instalacyjnych na poziomie parteru i przyziemia, dokończenie wyposażenia technologicznego i roboty wykończeniowe .

w budynku „Ap” (anatomia patologiczna) wykonanie okien, dokończenie ścianek działowych, ukończenie instalacji: wentylacyjnych, klimatyzacyjnych, kanalizacyjnych, sanitarnych, co, ciepła technologicznego, elektrycznych, sygnalizacyjnych i automatycznych oraz roboty wykończeniowe.

W 2004 r. na inwestycji tej prowadzone będą także prace na następujących obiektach: 2 stacje transformatorowe, centralna stacja gazów medycznych, kotłownia. Ponadto planuje się również dokończyć sieć energetyczną i infrastrukturę drogową oraz dokonać przyłączenia kanalizacji sanitarnej do kolektora “Ślęza”.

W roku 2008 zaplanowano kosztem 706.751 tys. zł. ukończenie Centrum Kliniczno–Dydaktycznego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. W roku przyszłym przewiduje się przekazanie na finansowanie realizacji tej inwestycji środków w wysokości 55.000 tys. zł, dzięki którym planuje się:

- w bloku łóżkowym wykonanie na poziomach 2-9; instalacji: wentylacyjnych, klimatyzacyjnych, kanalizacyjnych, sanitarnych, co, ciepła technologicznego, elektrycznych, sygnalizacyjnych i robót wykończeniowych oraz częściowe wyposażenie tych poziomów,
- w bloku diagnostyczno-zabiegowym roboty wykończeniowe w salach wykładowych i na ich zapleczu,
- wykonanie i uruchomienie węzła cieplnego z hydrofornią,
- wykonanie północnej części zewnętrznej sieci kanalizacyjnej.

Realizacja powyższego zakresu pozwoli na uruchomienie Izby Przyjęć oraz klinik: Dermatologii, Endokrynologii, Chorób Przemiany Materii oraz Przewodu Pokarmowego .

Także w roku 2008 zaplanowano kosztem 642.058 tys. zł oddanie do użytku Akademickiego Centrum Medycznego w Zabrze. W roku przyszłym przewiduje się przekazanie na finansowanie realizacji tej inwestycji środków w wysokości 1.000 tys. zł.

W roku 2005 planuje się kosztem 71.075 tys. zł. ukończenie dwóch innych inwestycji wieloletnich finansowanych z budżetu Ministra Zdrowia: Specjalistycznego Centrum Medycznego w Polanicy Zdroju i Instytutu Hematologii i Transfuzjologii w Warszawie.

W 2004 r. przewiduje się przekazanie Specjalistycznemu Centrum Medycznemu w Polanicy Zdroju dotacji w wysokości 15. 000 tys. zł, które posłużą do: wykonania robót budowlano-montażowych i wykończeniowych oraz zakupu wyposażenia w bloku F (krioterapia, bank tkanek, zakład anatomii patologicznej, oddział urologii, oddział chirurgii ogólnej, centralne laboratorium).

W 2004 r. przewiduje się przekazanie Instytutowi Hematologii i Transfuzjologii w Warszawie dotacji w wysokości 30 000 tys. zł, które posłużą do: wykonania w budynkach nr 1 i nr 2 oraz w tunelu komunikacyjnym 2 robót wykończeniowych oraz zakończenia robót na stacji sprężarek i stacji zagazowania tlenu, rozprężalni tlenu i podtlenu azotu, budowy zewnętrznej sieci ciepłej, kablowej i oświetlenia terenu.

W dziale administracja publiczna w 2004 r. planuje się rozpoczęcie realizacji pierwszej inwestycji wieloletniej prowadzonej poza granicami Polski a polegającej na modernizacji i przebudowie gmachu ambasady w Berlinie. W 2004 r. zaplanowano na realizację tej inwestycji środki budżetowe w wysokości 15.000 tys. zł. Zakończenie realizacji tej inwestycji przewidziano na 2006 r. nakładem 80.000 tys. zł .

W dziale urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa, w 2004 r. planuje się rozpoczęcie realizacji inwestycji wieloletniej polegającej na rozbudowie siedziby Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego i Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie. W 2004 r. zaplanowano na realizację tej inwestycji środki budżetowe w wysokości 5.532 tys. zł. Zostaną one wykorzystane na opracowanie dokumentacji projektowej i wstępne roboty budowlane. Zakończenie realizacji tej inwestycji przewidziano na 2006 r. nakładem 77.150 tys. zł .

W dziale wymiar sprawiedliwości w 2004 r. planuje się rozpoczęcie realizacji inwestycji wieloletniej polegającej na budowie budynku Sądu Rejonowego i Prokuratur Rejonowych w Białymstoku u zbiegu ulic Mickiewicza i Borsuczej wraz z salą specjalną do spraw karnych zorganizowanych grup przestępczych z terenu północno – wschodniej Polski. W 2004 r. zaplanowano na realizację tej inwestycji środki budżetowe w wysokości 10.000 tys. zł. Zakończenie realizacji tej inwestycji przewidziano na 2007 r. nakładem 130.829 tys. zł .

4. Wydatki budżetu państwa według działów

Wydatki budżetu państwa w poszczególnych działach gospodarki z uwzględnieniem rezerw celowych przedstawiają się następująco:

Wyszczególnienie	2003 r.	Projekt budżetu na 2004 r.	Rezerwy celowe	Projekt budżetu na 2004 r.			5:2
				Ogółem	Wydatki bieżące	majątkowe	
				w tysiącach złotych			
1	2	3	4	5	6	7	8
Ogółem	193.380.095	185.617.571	12.640.513	198.250.084	188.391.120	9.858.964	102,5
z tego:							
Rolnictwo i łowiectwo	3.757.827	2.479.780	266.950	2.746.730	2.503.727	243.003	73,1
Leśnictwo	49.705	35.625		35.625	35.625		71,7
Rybołówstwo i rybactwo	41.337	31.909		31.909	25.542	6.367	77,2
Górnictwo i kopalnictwo	1.031.743	913.183	1.301.980	2.215.163	2.212.663	2.500	214,7
Przetwórstwo przemysłowe	322.802	124.813		124.813	123.098	1.715	38,7
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	45						
Handel	899.697	907.853	4.632	912.485	906.351	6.134	101,4
Hotele i restauracje	16.600	18.000		18.000	18.000		108,4
Transport i łączność	4.902.248	3.069.468	1.109.270	4.178.738	1.830.869	2.347.869	85,2
Turystyka	42.630	38.429		38.429	38.429		90,1
Gospodarka mieszkaniowa	1.937.068	1.602.170		1.602.170	1.540.122	62.048	82,7
Działalność usługowa	615.291	365.522	24.646	390.168	375.777	14.391	63,4
Informatyka	147.002	153.472		153.472	139.972	13.500	104,4
Nauka	2.729.443	2.791.191		2.791.191	2.503.591	287.600	102,3
Administracja publiczna	6.497.734	7.601.776	1.000	7.602.776	7.095.096	507.680	117,0
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	1.552.004	1.632.397	163.990	1.796.387	1.544.599	251.788	115,7
Obrona narodowa	10.087.415	10.993.887	335.000	11.328.887	8.647.175	2.681.712	112,3
Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	53.673.120	47.116.003		47.116.003	47.112.854	3.149	87,8
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	8.366.796	8.398.992	20.390	8.419.382	8.190.193	229.189	100,6
Wymiar sprawiedliwości	5.886.806	6.340.906		6.340.906	5.950.582	390.324	107,7
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem		145.221		145.221	145.221		
Obsługa długu publicznego	26.105.041	26.986.000		26.986.000	26.986.000		103,4
Różne rozliczenia	34.445.853	37.122.359	7.809.118	44.931.477	43.293.419	1.638.058	130,4
Oświata i wychowanie	1.472.677	794.807	175.999	970.806	884.240	86.566	65,9
Szkolnictwo wyższe	7.094.218	7.634.071	373.538	8.007.609	7.694.257	313.352	112,9
Ochrona zdrowia	3.660.499	3.168.655	235.250	3.403.905	2.771.307	632.598	93,0
Pomoc społeczna	10.688.131	8.715.652	557.685	9.273.337	9.269.478	3.859	86,8
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	5.446.456	5.131.500	15.000	5.146.500	5.146.335	165	94,5
Edukacyjna opieka wychowawcza	270.096	151.031	100.700	251.731	248.404	3.327	93,2
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	516.436	138.908		138.908	106.847	32.061	26,9
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	891.454	794.136	137.365	931.501	843.234	88.267	104,5
Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	82.946	83.702		83.702	75.751	7.951	100,9
Kultura fizyczna i sport	148.975	136.153		136.153	133.008	3.145	91,4

1. Rolnictwo i łowiectwo

Wyszczególnienie	2003 r.	Projekt budżetu na 2004 r.			% 3:2
		Ogółem	z tego:		
			wydatki bieżące	majątkowe	
w tysiącach złotych					
1	2	3	4	5	6
Wydatki ogółem	3.757.827	2.746.730	2.503.727	243.003	73,1
z tego:					
Krajowe Centrum Doradztwa, Rozwoju Rolnictwa i Obszarów Wiejskich	37.238	36.509	32.724	3.785	98,0
Ośrodki doradztwa rolniczego	146.211	153.638	150.002	3.636	105,0
Upowszechnianie doradztwa rolniczego	4.904				
Prace geodezyjno-urzędzeniowe na potrzeby rolnictwa	25.933	26.084	26.084		100,5
Melioracje wodne	139.308	135.707	68.389	67.318	97,4
Spółki wodne	3.036	3.123	3.123		102,9
Infrastruktura wodociągowa i sanitacyjna wsi	14.429				
Stacja Chemiczno-Rolnicza	25.298	26.046	24.346	1.700	103,0
Nawozy wapniowe	51.636				
Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych	29.996	30.961	26.261	4.700	103,2
Postęp biologiczny w produkcji roślinnej	57.031	38.000	38.000		66,6
Ochrona roślin	8.905	9.504	9.504		106,7
Rolnictwo ekologiczne	7.305	7.500	7.500		102,6
Krajowe Centrum Hodowli Zwierząt	402	150		150	37,3
Postęp biologiczny w produkcji zwierzęcej	103.676	104.200	104.200		100,5
Inspekcja Weterynaryjna	217.245	259.476	208.691	50.785	119,4
z tego					
- Główny Inspektorat Weterynarii	14.189	43.597	4.435	39.162	307,3
- Wojewódzkie Inspektoraty Weterynarii	85.625	91.391	84.222	7.169	106,7
- Powiatowe Inspektoraty Weterynarii	117.431	124.488	120.034	4.454	106,0
Zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt oraz badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt i produktach pochodzenia zwierzęcego	53.725	12.058	12.058		22,4
Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno - Spożywczych	50.729	52.654	46.382	6.272	103,8
Monitoring jakości surowców rolnych i produktów spożywczych	2.840				
Monitorowanie dostępu polskich artykułów rolno-spożywczych do rynków zagranicznych i wielkości importu	325	325	325		100,0

1	2	3	4	5	6
Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	1.689.820	1.312.640	1.267.089	45.551	77,7
Dopłaty do oprocentowania kredytów na cele rolnicze	150.480	99.697	99.697		66,3
Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa	95.278	101.252	93.407	7.845	106,3
Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	137.458				
Pozostała działalność	95.612	70.256	57.945	12.311	73,5
Gospodarstwa pomocnicze	220				
Rezerwy celowe	608.787	266.950	228.000	38.950	x

x – wypełnienie pozycji jest niecelowe

Wydatki w tym dziale realizowane są z budżetów wojewodów oraz Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

W projekcie ustawy budżetowej na 2004 r. wydatki ogółem w dziale rolnictwo (z uwzględnieniem środków ujętych w rezerwach celowych) zostały zaplanowane w wysokości 2.746.730 tys. zł. Z kwoty tej przypada na wydatki bieżące – 2.503.727 tys. zł, a na majątkowe – 243.003 tys. zł.

W ramach wydatków bieżących finansowane będą:

- 1) koszty funkcjonowania i działalności jednostek budżetowych obsługi rolnictwa – 581.813 tys. zł, z tego:
 - Krajowe Centrum Doradztwa, Rozwoju Rolnictwa i Obszarów Wiejskich realizujące zadania w zakresie: określenia zasad doskonalenia zawodowego kadr doradczych, szkolenia kadr specjalistycznych dla doradztwa, w tym szczególnie przy obsłudze wykorzystania funduszy strukturalnych i instrumentów Wspólnej Polityki Rolnej, a także opracowania programów szkoleniowych, realizacji wydawnictw, tworzenia systemu informacji oraz realizacji działalności upowszechnieniowej z zakresu doradztwa, współpracy z uczelniami, jednostkami badawczo-rozwojowymi i współpracy zagranicznej w zakresie doradztwa i oceny procesu kształcenia w pozaszkolnych formach oświaty na rzecz rolnictwa i obszarów wiejskich – 32.724 tys. zł (w tym wynagrodzenia wraz z pochodnymi – 27.530 tys. zł),
 - ośrodki doradztwa rolniczego realizujące zadania w zakresie państwowego doradztwa rolniczego oraz wydające bezpłatnie opinie do składanych przez rolników wniosków kredytowych na przedsięwzięcia gospodarcze dofinansowywane (w formie dopłat do oprocentowania kredytów bankowych) przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa – 150.002 tys. zł (w tym wydatki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi – 130.936 tys. zł),

- Stacja Chemiczno-Rolnicza prowadząca badania gleb i roślin wynikające z potrzeb gospodarstw rolnych oraz inne badania wynikające z ochrony środowiska i produkcji nieskażonej żywności, jak również w zakresie jakości stosowanych w rolnictwie środków produkcji – 24.346 tys. zł (w tym wydatki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi – 18.401 tys. zł),
 - Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych realizujący zadania w zakresie badań naukowych i prac badawczo-rozwojowych, oceny wartości gospodarczej odmian, rejestracji odmian oraz prowadzenia księgi ochrony wyłącznego prawa odmian roślin uprawnych – 26.261 tys. zł (w tym wydatki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi – 3.660 tys. zł),
 - Inspekcja Weterynaryjna, realizująca zadania w zakresie państwowego nadzoru weterynaryjnego, a w szczególności związane z zapobieganiem, wykrywaniem i tłumieniem chorób zwierzęcych objętych obowiązkiem zgłaszania i zwalczania oraz nadzorem nad badaniem zwierząt rzeźnych, mięsa, innych produktów pochodzenia zwierzęcego, przeprowadzaniem kontroli granicznej – 208.691 tys. zł. W wydatkach tych koszty funkcjonowania Głównego Inspektoratu wynoszą 4.435 tys. zł (w tym wydatki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi – 2.876 tys. zł), wojewódzkich inspektoratów – 84.222 tys. zł (w tym wydatki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi – 73.759 tys. zł), oraz powiatowych inspektoratów – 120.034 tys. zł (w tym wydatki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi – 101.721 tys. zł),
 - Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych realizująca zadania w zakresie kontroli jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych oraz warunków składowania i transportu tych artykułów - 46.382 tys. zł (w tym wynagrodzenia wraz z pochodnymi – 23.839 tys. zł), z tego na wydatki Głównego Inspektoratu - 23.013 tys. zł, a wojewódzkich inspektoratów – 23.369.tys. zł,
 - Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa prowadząca obsługę granicznych przejść drogowych, kolejowych i morskich w zakresie ochrony terytorium kraju przed wnikaniem organizmów szkodliwych dla roślin uprawnych, chorób i szkodników roślin oraz prowadząca kontrolę produkcji nasiennej na terenie kraju, ustalająca tryb i szczegółowe warunki wydawania zezwoleń na wytwarzanie materiału szkółkarskiego i nadzorująca obrót materiałem siewnym - 93.407 tys. zł (w tym wydatki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi – 76.099 tys. zł). W wydatkach tych dla Głównego Inspektoratu zaplanowano 7.758 tys. zł, a wojewódzkich inspektoratów – 85.649 tys. zł,
- 2) zadania budżetowe na rzecz rolnictwa realizowane przez różne podmioty – 269.183 tys. zł, z tego:

- prace geodezyjno-urzędniowe dla potrzeb rolnictwa – 26.084 tys. zł; środki te przeznaczone będą między innymi na scalanie i wymianę gruntów, aktualizację i kontrolę ewidencji gruntów, modernizację map ewidencyjnych w systemie informatycznym, ponowną klasyfikację gleboznawczą gruntów zmeliorowanych, zrehabilitowanych i ulepszonych, opracowywanie map dla celów odnowienia ewidencji gruntów, sporządzanie planów urzędniowo-rolnych gmin, wsi i gospodarstw rolnych, z uwzględnieniem wymogów ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego, krajobrazu oraz ochrony gruntów rolnych, opracowanie dokumentacji geodezyjnej dla inwestycji i prac urzędniowo - rolnych,
- utrzymanie urządzeń melioracji wodnych – 68.389 tys. zł; dotacje te są przeznaczone na sfinansowanie prac w zakresie utrzymania i eksploatacji urządzeń melioracji wodnych podstawowych,
- dofinansowanie spółek wodnych realizujących zadania melioracyjne - 3.123 tys. zł,
- postęp biologiczny w produkcji roślinnej – 38.000 tys. zł; dotacje te udzielane będą między innymi na realizację zadań z zakresu hodowli roślin rolniczych i ogrodniczych, prowadzenia sadów zraznikowych i nasiennych, sadów i plantacji elitarnych, uzyskiwania i utrzymania wolnego od chorób wirusowych materiału szkółkarskiego, ochrony zasobów genowych roślin,
- ochrona roślin – 9.504 tys. zł; środki te przeznaczone będą na sfinansowanie kosztów rejestracji, sygnalizacji i prognozowania agrofagów, kontroli jakości środków ochrony roślin i pozostałości ich w płodach rolnych oraz na zapobieganie i zwalczanie organizmów szkodliwych roślin podlegających obowiązkowi zwalczania,
- rolnictwo ekologiczne – 7.500 tys. zł; dotacje te przeznaczone będą na sfinansowanie badań dla potrzeb rolnictwa ekologicznego i określenia stopnia zanieczyszczenia środowiska rolniczego oraz dla gospodarstw przedstawiających się na produkcję metodami ekologicznymi,
- postęp biologiczny w produkcji zwierzęcej – 104.200 tys. zł; dotacje te udzielane będą między innymi na zadania z zakresu hodowli zwierząt gospodarskich, import zasobów genetycznych, usługi związane z oceną wartości użytkowej, hodowlanej, unasienniania zwierząt oraz upowszechniania postępu biologicznego,
- zwalczanie zakaźnych chorób zwierząt oraz badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt i produktach pochodzenia zwierzęcego – 12.058 tys. zł; dotacje te udzielane będą między innymi na zapobieganie, wykrywanie i tłumienie chorób zwierząt, w tym na działania związane z ochroną przed zagrożeniem wystąpienia gąbczastej encefalopatii (BSE) oraz na zakup środków farmaceutycznych i dezynfekcyjnych, obserwacje i szczepienia zwierząt podejrzanych o zarażenie się wścieklizną, odszkodowania wypłacane posiadaczom zwierząt za zwierzęta zabite z nakazu wojewódzkiego lekarza weterynarii, badania w zakresie wykrywania różnych pozostałości chemicznych, biologicznych w

produktach spożywczych pochodzenia zwierzęcego oraz w tkankach i płynach ustrojowych zwierząt rzeźnych,

- monitorowanie dostępu polskich artykułów rolno-spożywczych do rynków zagranicznych i wielkości importu - 325 tys. zł,
- 3) dotacja dla Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa - 1.267.089 tys. zł z przeznaczeniem na wspieranie przemian w rolnictwie i jego otoczeniu między innymi w zakresie inwestycji w rolnictwie i przetwórstwie rolno-spożywczym, poprawę struktury agrarnej, przedsięwzięcia w zakresie oświaty, doradztwa oraz informacji. Agencja realizuje tę pomoc w formie dopłat do oprocentowania kredytów bankowych zaciągniętych na cele inwestycyjne przez podmioty gospodarcze prowadzące działalność w zakresie rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego oraz współfinansowania przedsięwzięć. Na wniosek kredytobiorcy może udzielić poręczenia kredytu lub gwarancji spłaty kredytu zaciągniętego na finansowanie inwestycji w rolnictwie. Agencja realizuje również inne zadania polityki rolnej państwa oraz wynikające z umów międzynarodowych o wykorzystaniu środków bezzwrotnych i kredytowej pomocy zagranicznej,
- 4) dopłaty do oprocentowania kredytów na cele rolnicze – 99.697 tys. zł; udzielane są zgodnie z ustawą z dnia 5 stycznia 1995 r. o dopłatach do oprocentowania niektórych kredytów bankowych z przeznaczeniem np. na: zakup środków obrotowych do produkcji rolniczej, do produkcji żywności metodami ekologicznymi, postępowanie biologiczne w rolnictwie, skup niektórych produktów rolnych od producentów krajowych oraz ich przechowywanie,
- 5) pozostałe wydatki – 57.945 tys. zł; przeznaczone na sfinansowanie między innymi usług w zakresie zbierania danych rachunkowych z gospodarstw rolnych (FADN), na realizację zadań integracyjnych zlecanych FAPA, dotację celową dla Państwowego Instytutu Weterynaryjnego w Puławach na finansowanie określonych zadań (w tym laboratoriów referencyjnych), dotację na likwidację Centralnego Laboratorium Przemysłu Tytoniowego oraz Ośrodka Badawczo-Rozwojowego Maszyn do Przetwórstwa Płodów Rolnych w Pleszewie.

Ponadto w rezerwach celowych zaplanowano kwotę 228.000 tys. zł z przeznaczeniem na:

- zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt, w tym na działania związane z ochroną przed zagrożeniem wystąpienia gąbczastej encefalopatii bydła (BSE) oraz dofinansowanie kosztów realizacji zadań Inspekcji Weterynaryjnej – 75.000 tys. zł,
- utrzymanie urządzeń melioracji wodnych podstawowych – 15.000 tys. zł,
- współfinansowanie programu „Aktywizacja obszarów wiejskich” – 7.000 tys. zł,

- kredyt na program aktywizacji obszarów wiejskich – 121.000 tys. zł,
- dopłaty do oprocentowania kredytów na wznowienie produkcji w gospodarstwach rolnych uszkodzonych w 2003 r. w wyniku suszy – 10.000 tys. zł.

Wydatki inwestycyjne w tym dziale zaplanowano w kwocie 243.003 tys. zł, z tego w budżetach:

- 1) Ministra właściwego do spraw rolnictwa – 63.877 tys. zł.

Środki budżetowe na zadania inwestycyjne zaplanowano m.in. dla: Krajowego Centrum Doradztwa, Rozwoju Rolnictwa i Obszarów Wiejskich w Brwinowie na modernizację budynków i infrastruktury, prace termoizolacyjne, budowę rurociągu tłoczno-ściekowego (1.350 tys. zł) oraz zakupy sprzętu komputerowego, audiowizualnego i środków transportowych (650 tys. zł), Stacji Chemiczno-Rolniczej w Wesolej na modernizację systemu grzewczego i ocieplenie budynku (380 tys. zł) oraz zakup środków transportu, aparatury i urządzeń laboratoryjnych (1.320 tys. zł), Centralnego Ośrodka Badania Odmian Roślin Uprawnych w Słupi Wielkiej na modernizację wiaty na maszyny, partycypację w gminnej oczyszczalni ścieków i wodociągu miejskim, modernizację parkingu (150 tys. zł) oraz zakup sprzętu dla doświadczalnictwa, uprawowo-siewnego, do zbiorów, laboratoryjnego, informatycznego, transportowego, poligraficznego, ciągników rolniczych i kotłów centralnego ogrzewania (4.550 tys. zł), Krajowego Centrum Hodowli Zwierząt na zakupy taboru samochodowego, sprzętu komputerowego, telekomunikacyjnego i aparatury laboratoryjnej (150 tys. zł), Głównego Inspektoratu Weterynarii na zakup sprzętu informatycznego i oprogramowań (240 tys. zł) oraz Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa na modernizację pomieszczeń na pracownię laboratorium (130 tys. zł) i zakup samochodu osobowego, sprzętu laboratoryjnego i kserokopiarki (270 tys. zł). Ponadto na współfinansowanie projektów Phare zaplanowana została kwota 54.687 tys. zł,

- 2) Ministra właściwego do spraw rozwoju wsi – 45.557 tys. zł na współfinansowanie kosztów realizacji projektów Phare,
- 3) Ministra właściwego do spraw rynków rolnych – 3.814 tys. zł dla Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych na modernizację laboratoriów (1.000 tys. zł) i na zakup sprzętu laboratoryjnego, komputerowego, transportowego i biurowego (2.329 tys. zł) oraz dla Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi na współfinansowanie projektów Phare (485 tys. zł),
- 4) Wojewodów – 90.805 tys. zł, w tym na budownictwo i zakupy inwestycyjne dla:
 - Ośrodków doradztwa rolniczego – 3.636 tys. zł,
 - Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych – 2.943 tys. zł,
 - Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa – 5.285 tys. zł
 - Wojewódzkich inspektoratów weterynarii – 7.169 tys. zł,
 - Powiatowych inspektoratów weterynarii – 4.454 tys. zł.

Na budowę urządzeń melioracji wodnych zaplanowana została kwota 67.318 tys. zł,

5) rezerwach celowych – 38.950 tys. zł na:

- kredyt na program aktywizacji obszarów wiejskich – 15.950 tys. zł,
- współfinansowanie programu „Aktywizacja Obszarów Wiejskich” – 23.000 tys. zł.

2. Leśnictwo

Wyszczególnienie	2003 r.	Projekt budżetu na 2004 r.			% 3:2
		Ogółem	z tego:		
			wydatki bieżące	majątkowe	
w tysiącach złotych					
1	2	3	4	5	6
Wydatki ogółem	49.705	35.625	35.625		71,7
z tego:					
Gospodarka leśna	2.171	624	624		28,7
Nadzór nad gospodarką leśną	11.237	39	39		0,3
Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	85				
Pozostała działalność	36.212	34.962	34.962		x

x – wypełnienie pozycji jest niecelowe

Zaplanowane na rok 2004 wydatki w dziale leśnictwo uwzględniają zmiany przewidziane w rządowym projekcie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Zgodnie z regulacjami ww. projektu ustawy od dnia 1 stycznia 2004 r. sprawowany przez starostów nadzór nad gospodarką leśną w lasach nie stanowiących własności Skarbu Państwa finansowany będzie z dochodów własnych powiatów. Do 31 grudnia 2003 r. na finansowanie tego zadania powiaty otrzymują dotacje celowe z budżetu państwa. Ponadto z dniem 1 stycznia 2004 r. do właściwości starostów jako zadania własne przechodzą - realizowane dotychczas jako zadania z zakresu administracji rządowej - zadania z zakresu gospodarki leśnej w lasach nie stanowiących własności Skarbu Państwa w tym m.in. sporządzanie uproszczonych planów urządzenia lasów i nadzór nad wykonaniem planów zatwierdzonych oraz wykonywanie inwentaryzacji stanu lasu.

W 2004 roku w ramach wydatków tego działu finansowane będą zadania budżetowe wynikające z ustawy o lasach takie jak: wykup lasów i gruntów nieprzydatnych rolniczo, rekultywacja gruntów przeznaczonych do zalesienia oraz ich zalesianie, zagospodarowanie terenów i ich ochrona związane z odnowieniem lub przebudową drzewostanów uszkodzonych przez emisje przemysłowe, pożary lub inne klęski żywiołowe.

Wydatki realizowane będą przez Ministra właściwego do spraw środowiska oraz wojewodów.

W projekcie ustawy budżetowej na 2004 r. wydatki ogółem zostały zaplanowane w wysokości 35.625 tys. zł.

Największą pozycję stanowią wydatki na pozostałą działalność, które zaplanowano w kwocie 34.962 tys. zł.

Wydatki te, realizowane przez Ministra właściwego do spraw środowiska, przeznaczone zostaną na:

- dotacje dla Lasów Państwowych na realizację zadań określonych w art. 54 ustawy o lasach - 33.897 tys. zł, z tego:
 - zalesienia gruntów rolnych w ramach realizacji zadań Krajowego Programu Zwiększania Lesistości wraz z ochroną i pielęgnacją upraw założonych na gruntach porolnych - 31.297 tys. zł.

Kwota dotacji pozwoli na zalesienie powierzchni 8 tys. ha gruntów porolnych oraz pielęgnację i ochronę upraw na powierzchni 25 tys. ha.
 - prowadzenie edukacji leśnej społeczeństwa - 2.000 tys. zł,
 - ochrona przyrody - 500 tys. zł,
 - wykup lasów i gruntów przeznaczonych do zalesień - 100 tys. zł.
- finansowanie kosztów monitoringu biologicznego lasu oraz zmian w polskim sektorze leśnodrzewnym wg standardów Komitetu Drzewnego, stałych obserwacji procesów hydrologicznych i erozyjnych w leśnych obszarach górskich, ekspertyz, opinii oraz tłumaczeń z zakresu leśnictwa i łowiectwa - 1.065 tys. zł.

Wydatki na gospodarkę leśną oraz nadzór nad gospodarką leśną w lasach nie stanowiących własności Skarbu Państwa realizowane są przez wojewodów.

Na gospodarkę leśną w lasach nie stanowiących własności Skarbu Państwa w 10 województwach (dotacje na zadania z zakresu administracji rządowej realizowane przez powiaty) zaplanowano 624 tys. zł.

W ramach tych wydatków finansowane będą koszty zagospodarowania i ochrony związanej z odnowieniem lub przebudową drzewostanów uszkodzonych w wyniku oddziaływania gazów i pyłów przemysłowych oraz pożarów lub innych klęsk żywiołowych spowodowanych czynnikami biotycznymi albo abiotycznymi, zagrażającymi trwałości lasów, a także koszty zalesienia gruntów przez właścicieli lub ich użytkowników wieczystych.

Wydatki na sprawowany przez wojewodę nadzór nad gospodarką leśną w lasach nie stanowiących własności Skarbu Państwa (w zakresie określonym w ustawie o lasach) zaplanowano w województwie opolskim w kwocie 39 tys. zł. Prowadzenie spraw z tego zakresu, w tym wydawanie decyzji administracyjnych w pierwszej instancji, Wojewoda powierzy, w drodze porozumienia, Dyrektorowi Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach.

3. Rybołówstwo i rybactwo

Wyszczególnienie	2003 r.	Projekt budżetu na 2004 r.			% 3:2
		Ogółem	z tego:		
			wydatki bieżące	majątkowe	
w tysiącach złotych					
1	2	3	4	5	6
Wydatki ogółem	41.337	31.909	25.542	6.367	77,2
z tego:					
Rybołówstwo	6.600				
Państwowa Straż Rybacka	13.490	14.751	13.332	1.419	109,3
Inspektoraty rybołówstwa morskiego	9.103	5.277	5.007	270	58,0
Wykup kwot połowowych dla rybołówstwa dalekomorskiego	2.984	2.000	2.000		67,0
Zarybianie polskich obszarów morskich	2.800	2.800	2.800		100,0
Dopłaty do oprocentowania kredytów na skup i przechowywanie zapasów ryb morskich	2.000	1.000	1.000		50,0
Pozostała działalność	4.360	6.081	1.403	4.678	x

x – wypełnienie pozycji jest niecelowe

Wydatki w tym dziale realizowane są z budżetu ministra właściwego do spraw rolnictwa oraz z budżetów wojewodów.

W projekcie ustawy budżetowej na 2004 r. wydatki ogółem zostały zaplanowane w wysokości 31.909 tys. zł. Z kwoty tej przypada na wydatki bieżące – 25.542 tys. zł, a na majątkowe – 6.367 tys. zł.

W ramach wydatków bieżących finansowane będą:

- 1) koszty funkcjonowania i działalności jednostek budżetowych – 18.339 tys. zł, z tego:
 - Państwowa Straż Rybacka – 13.332 tys. zł (w tym wynagrodzenia wraz z pochodnymi – 10.292 tys. zł). Państwowa Straż Rybacka realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym m.in. w zakresie kontroli dokumentów upoważniających do połowu ryb, ich przetwarzania i obrotu, dokonywania czynności sprawdzających w postępowaniu w sprawach o wykroczenia, nakładanie grzywien w drodze mandatu karnego,
 - Inspektoraty rybołówstwa morskiego – 5.007 tys. zł (w tym wynagrodzenia wraz z pochodnymi - 2.830 tys. zł). Jednostki te zostały powołane do kontroli przestrzegania przepisów ustawy z dnia 6 września 2001 r. o rybołówstwie morskim m.in. w zakresie kontroli dokumentów uprawniających do wykonywania rybołówstwa morskiego, narzędzi

połowowych i złowionych organizmów morskich, pomieszczeń statków, magazynów, przetwórci i innych pomieszczeń służących do przechowywania organizmów morskich na lądzie oraz sprawdzania, czy rybołówstwo morskie wykonywane jest zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i umowami międzynarodowymi,

- 2) dotacja na dofinansowanie wykupu kwot połowowych dla rybołówstwa dalekomorskiego, wynikająca z zawartych umów międzynarodowych i kontraktów handlowych – 2.000 tys. zł,
- 3) koszty zarybiania polskich obszarów morskich (zgodnie z przepisami art. 27 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o rybołówstwie morskim) - 2.800 tys. zł,
- 4) dopłaty do oprocentowania kredytów na skup i przechowywanie zapasów ryb morskich (art. 3 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 5 stycznia 1995 r. o dopłatach do oprocentowania niektórych kredytów bankowych) - 1.000 tys. zł,
- 5) pozostałe wydatki - związane głównie ze współfinansowaniem programów Phare oraz dostosowaniem polskiego przetwórstwa i obrotu produktów rybnych do przepisów unijnych (ekspertyzy, opracowania) – 1.403 tys. zł.

Wydatki inwestycyjne zaplanowano w wysokości 6.367 tys. zł. w tym w budżecie Ministra właściwego do spraw rolnictwa – 4.948 tys. zł, z przeznaczeniem na współfinansowanie programów Phare (4.678 tys. zł) oraz na zakupy inwestycyjne dla Okręgowych Inspektoratów Rybołówstwa Morskiego (270 tys. zł): w Słupsku - 130 tys. zł na zakup pontonu z silnikiem i samochodem osobowego, w Szczecinie - 40 tys. zł na zakup sprzętu komputerowego i audiowizualnego oraz w Gdyni - 100 tys. zł na zakup systemu nawigacji. Pozostała kwota – 1.419 tys. zł została zaplanowana w budżetach Wojewodów dla Państwowej Straży Rybackiej w województwach:

- dolnośląskim - 115 tys. zł na adaptację pomieszczeń garażowych na pomieszczenia biurowe dla Posterunku Państwowej Straży Rybackiej w Legnicy oraz zakup łodzi z osprzętem,
- kujawsko-pomorskim – 70 tys. zł na zakup środka transportu,
- lubuskim – 90 tys. zł na zakup samochodu terenowego i silnika do łodzi,
- łódzkim – 89 tys. zł na zakup środka transportu i noktowizorów,
- małopolskim - 100 tys. zł na zakup samochodu terenowego,
- mazowieckim - 262 tys. zł na budowę hangaru dla łodzi motorowej, zakup środków transportu, łodzi motorowej, środków łączności i udział w Ekofunduszu,
- podkarpackim - 110 tys. zł na zakup samochodu terenowego,
- podlaskim - 50 tys. zł na zakup samochodów terenowych,
- pomorskim – 50 tys. zł na zakup samochodów,

- śląskim - 27 tys. zł na zakup samochodu osobowego,
- warmińsko-mazurskim – 206 tys. zł na zakup samochodów osobowo-terenowych, silników do łodzi, łodzi oraz przyczep podłodziowych,
- wielkopolskim – 100 tys. zł na zakup samochodu, zabezpieczenie pomieszczeń na magazyn broni oraz zakup kserokopiarki,
- zachodniopomorskim - 150 tys. zł na zakup samochodu terenowego z wyposażeniem.

4. Górnictwo i kopalnictwo

Wyszczególnienie	2003 r.	Projekt budżetu na 2004 r.			% 3:2
		Ogółem	z tego:		
			wydatki bieżące	majątkowe	
w tysiącach złotych					
1	2	3	4	5	6
Wydatki ogółem	1.031.743	2.215.163	2.212.663	2.500	214,7
z tego:					
Górnictwo węgla kamiennego	950.452	827.800	825.300	2.500	87,1
Górnictwo węgla brunatnego	7	7	7		100,0
Kopalnictwo rud cynkowo-olowiowych	14.100	14.100	14.100		100,0
Kopalnictwo minerałów dla przemysłu chemicznego oraz do produkcji nawozów	118	6	6		5,1
Produkcja soli	61.000	61.000	61.000		100,0
Pozostała działalność	6.066	10.270	10.270		169,3
Rezerwy celowe		1.198.230	1.198.230		
		103.750	103.750		

W Dziale „Górnictwo i Kopalnictwo” przewidziano wydatki w łącznej wysokości 2.215.163 tys. zł, tj. o 1.183.420 tys. zł. więcej niż w roku 2003. Rozdysponowanie tych środków zaplanowano w sposób następujący.

Dotacje na wydatki bieżące dotyczą realizacji następujących zadań:

1. Dotacje dla górnictwa węgla kamiennego są przeznaczone na:
 - likwidację kopalń, zabezpieczenie kopalń sąsiednich przed zagrożeniami wodnymi oraz odsalanie wód dołowych w okresie likwidacji i po zakończeniu likwidacji kopalń,
 - restrukturyzację zatrudnienia, w tym na spłatę pożyczki zaciągniętej w Funduszu Pracy,
 - usuwanie szkód górniczych wywołanych reaktywacją starych zrobów,
 - wypłatę ekwiwalentów za deputaty węglowe dla emerytów i rencistów górniczych z kopalń całkowicie likwidowanych, wypłacanych przez ZUS.

Powyższe wydatki przeznaczone są na finansowanie skutków przechodzących reformy górnictwa węgla kamiennego, ujętych w programie na lata 1998-2002. Konieczność ponoszenia dalszych wydatków po formalnym zakończeniu programu jest rezultatem m.in. zaciągniętych zobowiązań wobec górników korzystających z wieloletnich form osłonowych.

Ponadto, kontynuowane muszą być prace likwidacyjne i zabezpieczające w kopalniach postawionych w stan całkowitej likwidacji.

W stosunku do kopalń postawionych w stan likwidacji, w których wydobywanie węgla zostało wstrzymane i nie osiągniętych w związku z tym dochodów z jego sprzedaży, ze środków budżetowych są finansowane koszty deputatów węglowych przysługujących emerytom i rencistom górniczym oraz rent wyrównawczych.

Podstawę do zaplanowania wydatków na finansowe wsparcie reformy górnictwa stanowią przepisy ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o dostosowaniu górnictwa węgla kamiennego do funkcjonowania w warunkach gospodarki rynkowej oraz o szczególnych uprawnieniach i zadaniach gmin górniczych (Dz. U. Nr 162, poz. 1112 ze zm.).

W ramach wydatków bieżących zaplanowano także pokrycie kosztów adaptacji zakładu górniczego „KDWK M-300 w likwidacji” dla ruchu turystycznego Skansenu GUIDO – 1.500 tys. zł.

2. Dotacje dla górnictwa węgla brunatnego w kwocie 7 tys. zł przeznaczono na świadczenia socjalne w Kopalni Węgla Brunatnego „Sieniawa”.
3. Dotacje w kwocie 14.100 tys. zł dla kopalnictwa rud cynkowo-ołowiowych przeznacza się na kontynuowanie procesów związanych z likwidacją kopalń dla następujących podmiotów:
 - Kopalni Rud Cynku i Ołowiu „Bolesław” i „Olkusz” wchodzące w skład Zakładów Górniczo-Hutniczych „Bolesław” – 11.700 tys. zł,
 - Zakładów Górniczych „Trzebieńka” – 2.400 tys. zł.
4. Dla kopalnictwa minerałów dla przemysłu chemicznego oraz do produkcji nawozów zaplanowano dotację na sfinansowanie świadczeń socjalnych dla pracowników b. Kopalni Barytu „Boguszów” – 6 tys. zł.
5. W produkcji soli dotacje przeznaczono na realizację poniższych zadań:
 - dla Kopalni Soli „Bochnia” - zakłady górnicze „Bochnia”, „Łęczkowice” i „Siedlec Moszczenica” na kontynuowanie procesów związanych z likwidacją i pracami zabezpieczającymi – 15.000 tys. zł,
 - dla Kopalni Soli „Wieliczka” na utrzymanie, zabezpieczenie i ratowanie zabytkowej części kopalni oraz na likwidację kopalni „Barycz” – 46.000 tys. zł.
6. Ponadto dotacje przeznaczono na realizację następujących zadań:
 - utrzymanie Centralnej Pompowni BOLKO Sp. z o.o. w Bytomiu - 10.000 tys. zł,
 - wypłatę deputatów węglowych dla byłych pracowników kopalń solnych na terenie obecnej Ukrainy – 30 tys. zł,
 - koszty zakupu projektu celowego związanego z opracowaniem programu optymalizacji ekonomicznej i ekologicznej skutków wydobywania węgla kamiennego – 200 tys. zł,

- likwidację skutków katastrofy kopalnianej w Wapnie – 40 tys. zł.
7. Środki zaplanowane w rezerwie celowej w wysokości 1.198.230 tys. zł, pochodzące z pożyczki z Międzynarodowych Instytucji Finansowych zostaną przeznaczone na finansowanie zadań określonych w przyjętym w dniu 28 stycznia 2003 r. „Programie restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w Polsce w latach 2003-2006 z wykorzystaniem ustaw anty kryzysowych i zainicjowaniem prywatyzacji niektórych kopalń”. Dla umożliwienia pełnej realizacji tego programu opracowany został projekt ustawy o restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w latach 2003-2006 oraz o zmianie niektórych ustaw, przyjęty przez Rząd RP w dniu 2 września 2003 r.

Program przewiduje:

- zmniejszenie zdolności wydobywczych w latach 2003-2006 o 9,2 mln ton,
- zmniejszenie stanu zatrudnienia o 27,2 tys. osób, w tym 8,4 tys. osób przy zastosowaniu instrumentów osłonowo-aktywizujących,
- aktywizację zawodową byłych pracowników górnictwa węgla kamiennego w formie m.in. stypendiów na przekwalifikowanie, bezpłatnych szkoleń zawodowych, pożyczek na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

Środki w wysokości 103.750 tys. zł zaplanowane w rezerwie celowej przeznaczone zostaną na finansowanie zadań wynikających z dokumentu „Program łagodzenia w regionie śląskim skutków restrukturyzacji zatrudnienia w górnictwie węgla kamiennego”.

Na cele inwestycyjne zaplanowano dotację w kwocie 2.500 tys. zł przeznaczoną dla Centralnej Stacji Ratownictwa Górniczego na zakup specjalistycznego przewoźnego wyciągu ratowniczego.

5. Przetwórstwo przemysłowe

Wyszczególnienie	2003 r.	Projekt budżetu na 2004 r.			% 3:2
		Ogółem	z tego:		
			wydatki bieżące	majątkowe	
w tysiącach złotych					
1	2	3	4	5	6
Wydatki ogółem	322.802	124.813	123.098	1.715	38,7
z tego:					
Drukarnie	13.221	14.874	14.874		112,5
Wydawanie podręczników szkolnych i akademickich	10.376	9.344	9.344		90,1
Zadania w zakresie bezpiecznego wykorzystania energii atomowej	11.780	12.390	11.645	745	105,2
Hutnictwo	24.000	24.000	24.000		100,0
Rozwój przedsiębiorczości	189.922	57.020	56.050	970	30,0
Rozliczenia związane z systemem dopłat do oprocentowania kredytów eksportowych o stałych stopach procentowych	671				
Pozostała działalność	59.433	6.519	6.519		11,0
Gospodarstwa pomocnicze	599	666	666		111,2
Rezerwy celowe	12.800				

Wydatki w tym dziale realizowane będą z budżetów ministrów właściwych do spraw: gospodarki, pracy, oświaty i wychowania, sprawiedliwości, szkolnictwa wyższego oraz Głównego Urzędu Statystycznego i Państwowej Agencji Atomistyki.

W ramach wydatków zaplanowanych w tym dziale finansowane będą m.in.: działalność jednostek budżetowych, dotacje (do produkcji podręczników akademickich i szkolnych, na restrukturyzację zatrudnienia w hutnictwie żelaza i stali, na zadania związane z bezpiecznym wykorzystaniem energii jądrowej), rozwój i wspomaganie małych i średnich przedsiębiorstw, wypłaty dla byłych pracowników Zakładów Produkcji Rud Uranu w Kowarach.

W projekcie ustawy budżetowej na 2004 r. wydatki ogółem zostały zaplanowane w wysokości 124.813 tys. zł, z tego: wydatki bieżące – 123.098 tys. zł, a wydatki inwestycyjne – 1.715 tys. zł.

Wydatki bieżące przeznaczone będą na:

- koszty funkcjonowania drukarni – 14.874 tys. zł, w tym na wynagrodzenia wraz z pochodnymi 9.760 tys. zł. Drukarnie realizują zadania w zakresie wydawnictw statystycznych i usług poligraficznych dla potrzeb Głównego Urzędu Statystycznego oraz ministra właściwego do spraw pracy.
- dopłaty do wydawania podręczników szkolnych i akademickich – 9.344 tys. zł, z tego:

- dotacja przedmiotowa na dofinansowanie produkcji wydawniczej podręczników akademickich – 8.476 tys. zł,
- dotacja przedmiotowa na sfinansowanie kosztów wydania podręczników szkolnych do kształcenia zawodowego - 700 tys. zł,
- dotacja podmiotowa dla wydawców podręczników dla zreformowanych szkół, w tym ponadgimnazjalnych - 168 tys. zł,
- koszty realizacji zadań w zakresie bezpiecznego wykorzystania energii jądrowej (art. 33 ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. Prawo atomowe)- 11.645 tys. zł; w ramach tych środków finansowane będą zadania zapewniające bezpieczeństwo jądrowe i ochronę radiologiczną kraju. Przewiduje się, że finansowane będą m.in. następujące zadania:
 - eksploatacja reaktora badawczego MARIA,
 - likwidacja reaktora badawczego EWA,
 - zapewnienie bezpieczeństwa i ochrony radiologicznej Ośrodka Jądrowego w Świerku,
 - wzorcowanie przyrządów dozymetrycznych,
 - wykonywanie pomiarów mocy dawki promieniowania jonizującego i skażeń promieniotwórczych w kraju,
 - eksploatacja zlokalizowanych w jednostkach naukowych i badawczo-rozwojowych akceleratorów, aparatów rentgenowskich i źródeł promieniowania gamma wykorzystywanych na potrzeby służby zdrowia w celach innych niż diagnostyka i terapia,
 - sporządzanie ocen oddziaływania obiektów jądrowych na środowisko i zdrowie ludzi oraz wykonywanie badań i analiz niezbędnych do sporządzania tych ocen,
 - tworzenie i wykorzystywanie modeli obliczeniowych służących do oceny sytuacji radiacyjnych, niezbędnych do podjęcia odpowiednich działań w kraju na wypadek zdarzeń radiacyjnych.
- rozwój przedsiębiorczości – 56.050 tys. zł. Środki przeznaczone będą na finansowanie zadań realizowanych przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości w tym m.in. zadań wynikających z programu „Kierunki działań Rządu wobec małych i średnich przedsiębiorstw” (50.820 tys. zł), na współfinansowanie realizacji programów Phare oraz na koszty realizacji programu wieloletniego „Tworzenie mechanizmów i struktur rozwoju elektronicznej gospodarki w Polsce”,
- restrukturyzację zatrudnienia w hutnictwie żelaza i stali - 24.000 tys. zł; w ramach tych środków finansowana będzie restrukturyzacja zatrudnienia (22.200 tys. zł) oraz monitoring restrukturyzacji tego sektora (1.800 tys. zł). Zasady udzielania oraz sposób wykorzystania dotacji będą określone w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw gospodarki,
- pozostała działalność – 6.519 tys. zł z przeznaczeniem na finansowanie:
 - wypłat świadczeń dla byłych pracowników Zakładów Produkcji Rud Uranu w Kowarach,

- badań statystycznych wynikających z ustawy o statystyce,
 - wdrożenia wyników zadań badawczych strategicznego programu rządowego pn.: "Bezpieczeństwo i ochrona zdrowia człowieka w środowisku pracy",
 - zadań związanych z postępowaniem z odpadami promieniotwórczymi i wypalonym paliwem jądrowym,
 - jednorazowych odszkodowań dla żołnierzy zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianych w zakładach wydobywania rud uranu,
- dotacje przedmiotowe dla gospodarstw pomocniczych - 666 tys. zł; dotacja przeznaczona jest na dofinansowanie kosztów wdrażania nieletnich do pracy społecznie użytecznej i przygotowywania do zawodu w warsztatach szkolnych prowadzonych w formie gospodarstw pomocniczych przy zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich.

Wydatki inwestycyjne w kwocie 1.715 tys. zł zaplanowane zostały w budżecie:

- Ministra właściwego do spraw gospodarki – 720 tys. zł na zakupy komputerów i oprogramowania dla Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości,
- Ministra właściwego do spraw pracy – 250 tys. zł na wydatki inwestycyjne związane ze współfinansowaniem realizacji projektów Phare przez Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej,
- Państwowej Agencji Atomistyki – 745 tys. zł, z czego dla Centralnego Laboratorium Ochrony Radiologicznej na przygotowanie pomieszczeń do uruchomienia laboratorium analizy nieznanymi materiałami promieniotwórczymi i rozszczepialnymi – 95 tys. zł oraz za zakupy inwestycyjne związane z: modernizacją wyposażenia technicznego i pomiarowego Laboratorium Badawczego Radiometrów Wojskowego Instytutu Chemii i Radiometrii (50 tys. zł), rozszerzeniem zakresu kalibracji akredytowanego Laboratorium Wzorcowania Przyrządów Dozymetrycznych Instytutu Fizyki Jądrowej (100 tys. zł), modernizacją akceleratora LAE 13 wykorzystywanego na potrzeby medyczne Instytutu Chemii i Techniki Jądrowej (200 tys. zł), modernizacją komory radiacyjnej używanej do sterylizacji materiałów medycznych Międzyresortowego Instytutu Techniki Radiacyjnej (100 tys. zł) oraz modernizacją systemów pomiarowych Działu Skażeń Wewnętrznych Laboratorium Pomiarów Dozymetrycznych Instytutu Energii Atomowej w związku z wymaganiami akredytacyjnymi (200 tys. zł).

6. Handel

Wyszczególnienie	2003 r.	Projekt budżetu na 2004 r.			% 3:2
		Ogółem	z tego:		
			wydatki bieżące	majątkowe	
w tysiącach złotych					
1	2	3	4	5	6
Wydatki ogółem	899.697	912.485	906.351	6.134	101,4
z tego:					
Inspekcja Handlowa	50.617	53.045	49.596	3.449	104,8
Agencja Rynku Rolnego	752.845	748.573	746.388	2.185	99,4
Agencja Rezerw Materiałowych	30.000	30.000	30.000		100,0
Promocja eksportu	63.635	73.635	73.135	500	115,7
Pozostała działalność	2.600	2.600	2.600		100,0
Rezerwy celowe		4.632	4.632		

Budżet w dziale handel realizowany będzie przez Ministra właściwego do spraw gospodarki, Ministra właściwego do spraw rynków rolnych, Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz wojewodów.

W ramach wydatków tego działu finansowane będą m.in.: koszty działalności i utrzymania Głównego Inspektoratu i Wojewódzkich Inspektoratów Inspekcji Handlowej, dotacje dla Agencji Rynku Rolnego i Agencji Rezerw Materiałowych, promocja eksportu, dotacje na zadania w zakresie ochrony praw konsumenckich zlecane jednostkom nie zaliczanym do sektora finansów publicznych.

W projekcie ustawy budżetowej na 2004 r. wydatki ogółem w dziale handel zaplanowano w kwocie 912.485 tys. zł, z tego wydatki bieżące w kwocie 906.351 tys. zł, a wydatki inwestycyjne w kwocie 6.134 tys. zł.

Wydatki bieżące zostaną przeznaczone na:

- 1) finansowanie kosztów działalności Inspekcji Handlowej – 49.596 tys. zł (w tym wynagrodzenia wraz z pochodnymi dla 1.628 pracowników – 41.950 tys. zł). W wydatkach tych koszty działalności Głównego Inspektoratu Inspekcji Handlowej wynoszą 7.632 tys. zł, a wojewódzkich inspektoratów – 41.964 tys. zł.

Inspekcja Handlowa została powołana do ochrony interesów konsumentów oraz interesów gospodarczych państwa. Do jej zadań należy m.in. kontrola legalności i rzetelności działania podmiotów prowadzących działalność gospodarczą, kontrola jakości i bezpieczeństwa towarów i usług oraz zwalczanie zjawisk nieuczciwej konkurencji,

- 2) dotacje dla Agencji Rynku Rolnego na utrzymanie rezerw państwowych produktów rolnych i artykułów żywnościowych, interwencyjny skup i sprzedaż produktów rolnych i ich przetworów, mający na celu stabilizację rynku produktów rolnych i żywnościowych oraz ochronę dochodów

uzyskiwanych z rolnictwa, udzielanie poręczeń kredytowych podmiotom gospodarczym realizującym zadania na rzecz Agencji - 746.388 tys. zł,

3) dotacje dla Agencji Rezerw Materiałowych - 30.000 tys. zł.

Agencja Rezerw Materiałowych realizuje zadania w zakresie gospodarowania rezerwami surowców, materiałów, paliw, produktów leczniczych i wyrobów medycznych. Agencja prowadzi samodzielną gospodarkę finansową w zakresie rezerw. Przychodami Agencji są przede wszystkim dotacje budżetowe określone corocznie w ustawie budżetowej oraz wpływy uzyskiwane z obrotu rezerwami. Uzyskane dochody Agencja przeznacza na finansowanie zmian wielkości i struktury rezerw, kosztów utrzymania i wymiany rezerw, kosztów funkcjonowania Agencji oraz inwestycji,

4) promocję eksportu - 73.135 tys. zł; w ramach tych wydatków finansowane będą:

- organizacja i przygotowanie udziału Polski w Światowej Wystawie EXPO 2005,
- działania wynikające z dokumentu „Założenia polityki handlowej wobec rynków wschodnich na lata 2003 – 2004”,
- działalność promocyjna wydziałów ekonomiczno-handlowych ambasad i konsulatów RP za granicą,
- dofinansowanie udziału polskich przedsiębiorców w targach i wystawach za granicą oraz inicjowanie i dofinansowanie wystaw narodowych,
- dofinansowanie udziału polskich przedsiębiorców w misjach gospodarczych za granicą lub organizacji misji przyjazdowych potencjalnych importerów polskich wyrobów na wybrane targi w Polsce,
- wsparcie działań w zakresie publikacji wydawnictw informacyjnych i promocyjnych,
- działalność w zakresie informacji gospodarczej,
- wsparcie finansowe, organizacyjne i merytoryczne konferencji, seminariów, szkoleń i innych imprez promocyjnych,
- wsparcie tworzenia Domów Polskich za granicą,
- kompleksowe programy promocyjne,
- system szkoleń dla przedsiębiorców – Akademia Handlu Zagranicznego,
- refundacja części kosztów uzyskania certyfikatów eksportowych i rejestracji znaków towarowych za granicą,
- program promocji selektywnej,
- promocję inwestycji zagranicznych w Polsce,

5) pozostałą działalność – 2.600 tys. zł, z tego na:

- wspieranie działalności instytucji i organizacji prowadzących szkolenia handlowców - 100 tys. zł,
 - przeprowadzenie szkoleń dla osób prowadzących lub podejmujących działalność handlową w oparciu o przygotowane programy szkoleniowe - 300 tys. zł,
 - zadania w zakresie ochrony praw konsumenckich zlecane jednostkom spoza sektora finansów publicznych – 2.200 tys. zł
- 6) w rezerwach celowych na koszty wdrożenia ustawy o systemie monitorowania paliw ciekłych zaplanowano kwotę 4.632 tys. zł

Wydatki inwestycyjne w tym dziale wynoszą 6.134 tys. zł i zostały zaplanowane w budżetach:

- 1) Ministra właściwego do spraw gospodarki – 500 tys. zł na finansowanie inwestycji zakupowych związanych z tworzeniem Teleinformatycznego Systemu Promocji Eksportu,
- 2) Ministra właściwego do spraw rynków rolnych – 2.185 tys. zł dla Agencji Rynku Rolnego na przygotowanie do pełnienia roli Agencji Płatniczej UE oraz na wdrażanie systemu kwotowania produkcji mleka w Polsce,
- 3) Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – 500 tys. zł z przeznaczeniem dla Głównego Inspektoratu Inspekcji Handlowej na zakupy inwestycyjne sprzętu komputerowego i oprogramowania, sprzętu laboratoryjnego i biurowego oraz samochodu,
- 4) Wojewodów – 2.949 tys. zł dla Wojewódzkich Inspektoratów Inspekcji Handlowej w następujących województwach:
 - dolnośląskim – 150 tys. zł na modernizację siedziby we Wrocławiu,
 - kujawsko-pomorskim – 10 tys. zł na zakup sprzętu antywłamaniowego i sprzętu łączności,
 - lubuskim – 120 tys. zł, na zakup sprzętu komputerowego i samochodu 9 osobowego,
 - łódzkim - 141 tys. zł, z tego 28 tys. zł na założenie instalacji elektrycznej i 113 tys. zł na zakup sprzętu komputerowego, ksero, kotła c.o i samochodu osobowego,
 - małopolskim - 150 tys. zł z przeznaczeniem na zakup sprzętu informatycznego, lic. Lex Polonica, projektora, kserokopiarek oraz samochodu osobowego,
 - mazowieckim - 520 tys. zł, z przeznaczeniem na zakupy specjalistycznego samochodu do przewożenia ładunków niebezpiecznych, przenośnego urządzenia do badania paliw, sprzętu komputerowego i oprogramowania oraz na prace związane z modernizacją siedziby,
 - opolskim - 100 tys. zł na zakup sprzętu komputerowego,
 - podkarpackim - 910 tys. zł na przebudowę budynku przy ul. 8-go Marca 5 w Rzeszowie oraz zakup sprzętu biurowego i oprogramowania,

- podlaskim - 62 tys. zł na zakupy sprzętu komputerowego, kserokopiarki i cyfrowych aparatów fotograficznych,
- pomorskim - 350 tys. zł na modernizację budynku Inspekcji oraz zakup środków transportu, sprzętu komputerowego i oprogramowania,
- śląskim – 100 tys. zł na zakup sprzętu komputerowego,
- świętokrzyskim - 100 tys. zł na zakup środka transportu,
- warmińsko-mazurskim – 100 tys. zł na zakupy samochodów osobowych, sprzętu komputerowego oraz kserokopiarki,
- zachodniopomorskim - 136 tys. zł na zakupy sprzętu komputerowego i samochodu osobowego.

7. Hotele i restauracje

Wyszczególnienie	2003 r.	Projekt budżetu na 2004 r.			% 3:2
		Ogółem	z tego:		
			wydatki bieżące	majątkowe	
w tysiącach złotych					
1	2	3	4	5	6
Wydatki ogółem	16 600	18 000	18 000		108,4
z tego:					
Bary mleczne	16 600	18 000	18 000		108,4

Z uwagi na duże zainteresowanie społeczne ubożeniem szerokiej grupy społecznej skutkujące silną presją (społeczną) na utrzymanie dotacji do posiłków sprzedawanych w barach mlecznych, jako pomoc państwa w zakresie wyżywienia ludzi, szczególnie o niskich dochodach osobistych na 2004 r. planuje się sfinansowanie dotacji do posiłków w wysokości 18.000 tys. zł

8. Transport i łączność

Wyszczególnienie	2003 r.	Projekt budżetu na 2004 r.			% 3:2
		Ogółem	z tego:		
			wydatki bieżące	majątkowe	
w tysiącach złotych					
1	2	3	4	5	6
Wydatki ogółem	4.902.248	4.178.738	1.830.869	2.347.869	85,2
z tego:					
Krajowe pasażerskie przewozy kolejowe	516.000	370.000	370.000		71,7
Infrastruktura kolejowa	195.652	240.000		240.000	122,7
Krajowe pasażerskie przewozy autobusowe	400.000				
Lokalny transport zbiorowy	81.000				
Autostrady płatne	85.000	80.000		80.000	94,1
Drogi publiczne krajowe	2.328.645	1.857.600	1.138.774	718.826	79,8
Drogi publiczne wojewódzkie	91.169				
Drogi publiczne powiatowe	15.973				
Drogi publiczne w miastach na prawach powiatu	81.930				
Drogi publiczne gminne	12.802				
Drogi wewnętrzne	81				
Przejścia graniczne	288.535	235.633	61.864	173.769	81,7
Infrastruktura portowa	19.173				
Urzędy żeglugi śródlądowej	2.950	2.629	2.629		89,1
Urzędy morskie	170.155	133.974	113.475	20.499	78,7
Ratownictwo morskie	17.926	18.809	18.059	750	104,9
Urząd Regulacji Telekomunikacji i Poczty	61.567	61.928	60.223	1.705	100,6
Zadania w zakresie telefonizacji	487	487	487		100,0
Inspekcja Transportu Drogowego	37.051	38.125	31.125	7.000	102,9
Urząd Lotnictwa Cywilnego	14.110	12.536	12.536		88,8
Resortowy Ośrodek Informacji Naukowej, Technicznej i Ekonomicznej	704	721	721		102,4
Fundusz Żeglugi Śródlądowej i Fundusz Rezerwow		5.000	5.000		
Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	13.325				
Pozostała działalność	34.778	12.026	11.976	50	34,6
Rezerwy celowe	433.235	1.109.270	4.000	1.105.270	x

x – wypełnienie pozycji jest niecelowe

Wydatki zaliczone do działu transport i łączność będą realizowane przez ministrów właściwych do spraw: transportu, gospodarki morskiej, łączności, gospodarki wodnej, Prezesa Urzędu Regulacji Telekomunikacji i Poczty oraz wojewodów.

W projekcie ustawy budżetowej na 2004 r. wydatki ogółem (z uwzględnieniem środków ujętych w rezerwach celowych) zostały zaplanowane w wysokości 4.178.738 tys. zł, z tego: wydatki bieżące – 1.830.869 tys. zł, wydatki majątkowe – 2.347.869 tys. zł.

Wydatki bieżące przeznaczono na finansowanie:

- 1) dopłat do ulgowych biletów kolejowych – 370.000 tys. zł.

Zgodnie z przepisami art. 39 ustawy z dnia 28 marca 2003r. o transporcie kolejowym przewoźnicy kolejowi wykonujący przewozy pasażerskie na obszarze kraju otrzymują z budżetu państwa dotację przedmiotową na wyrównanie utraconych przychodów z tytułu obowiązujących ustawowych ulg taryfowych określonych ustawą z dnia 20 czerwca 1992r. o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego.

- 2) dróg publicznych krajowych – 1.138.774 tys. zł; środki przeznaczone będą na bieżące utrzymanie, ochronę oraz zarządzanie drogami publicznymi krajowymi (z wyłączeniem dróg w miastach na prawach powiatu), których łączna długość wynosi około 17 tys. km.

Przewiduje się, że w ramach zaplanowanych wydatków zostaną sfinansowane:

- utrzymanie i remonty dróg oraz obiektów mostowych – 471.489 tys. zł,
- zimowe utrzymanie dróg – 124.360 tys. zł,
- dofinansowanie kosztów dokumentacji, odszkodowań i robót przygotowawczych związanych z realizacją zadań przy udziale pożyczki Banku Światowego i Europejskiego Banku Inwestycyjnego, środków z Unii Europejskiej – 40.000 tys. zł,
- remonty nawierzchni dróg z udziałem pożyczek Banku Światowego i Europejskiego Banku Inwestycyjnego – 246.209 tys. zł,
- zarządzanie siecią drogową – wydatki na utrzymanie i działalność Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad wraz z oddziałami terenowymi i biurami budowy autostrad – 256.716 tys. zł, z tego:
 - wynagrodzenia wraz z pochodnymi – 130.309 tys. zł,
 - wydatki administracyjne związane z utrzymaniem jednostek drogownictwa, m.in. opłaty i podatki, opłaty za energię i usługi, zakupy materiałów i wyposażenia – 117.502 tys. zł,
 - remonty zaplecza technicznego – 5.000 tys. zł,

- renty wyrównawcze, odszkodowania, ekwiwalenty za używanie odzieży roboczej i pranie, odprawy pośmiertne, odszkodowania za wypadki z tytułu zarządu drogami, odszkodowania za zniszczone plony i czasowe pozbawienie użytkowania pola – 3.905 tys. zł,
- 3) utrzymanie przejść granicznych - 61.864 tys. zł, z tego:
- lotniczych, morskich i kolejowych przejść granicznych – 24.400 tys. zł,
 - rzecznych przejść granicznych - 110 tys. zł,
 - drogowych przejść granicznych - 37.354 tys. zł,
- 4) kosztów utrzymania i działalności urzędów żeglugi śródlądowej - 2.629 tys. zł; z tego:
- świadczenia na rzecz osób fizycznych – 125 tys. zł,
 - wynagrodzenia wraz z pochodnymi – 1.851 tys. zł,
 - pozostałe koszty utrzymania jednostek oraz związane z pełnieniem przez urzędy funkcji kontrolnych na głównych szlakach wodnych żeglugi śródlądowej - 653 tys. zł,
- 5) kosztów utrzymania i działalności urzędów morskich w Gdyni, Słupsku i Szczecinie –113.475 tys. zł, z tego:
- świadczenia na rzecz osób fizycznych (głównie posiłki profilaktyczne, tzw. "strawne" załóg pływających, ekwiwalenty za pranie i używanie odzieży roboczej, wynagrodzenia radców prawnych z tytułu zastępstwa w postępowaniu sądowym, wynagrodzenie wypłacane za udział w posiedzeniach komisji egzaminacyjnej i dyscyplinarnej) – 1.584 tys. zł,
 - wynagrodzenia wraz z pochodnymi – 50.035 tys. zł,
 - pozostałe koszty funkcjonowania i działalności urzędów morskich (głównie koszty usług w zakresie utrzymania infrastruktury zapewniającej dostęp do portów, remonty oraz konserwacje budowli i jednostek pływających, ubezpieczenia załóg pływających, taboru pływającego oraz środków transportowych, zakup materiałów konserwacyjno-remontowych) – 61.856 tys. zł,
- 6) koszty utrzymania i działalności Morskiej Służby Poszukiwania i Ratownictwa (Służba SAR) – 18.059 tys. zł; z tego:
- świadczenia na rzecz osób fizycznych (głównie umundurowanie załóg statków i stacji brzegowych oraz świadczenia rzeczowe wynikające z przepisów bhp bądź ich ekwiwalenty) – 1.415 tys. zł,
 - wynagrodzenia wraz z pochodnymi – 13.000 tys. zł,
 - pozostałe wydatki (m.in. zakup paliwa do statków ratowniczych, remonty statków ratowniczych, opłaty za energię, usługi pocztowe i telefoniczne) – 3.644 tys. zł,

- 7) kosztów funkcjonowania Urzędu Regulacji Telekomunikacji i Poczty – 60.223 tys. zł, z tego:
- wynagrodzenia wraz z pochodnymi – 32.252 tys. zł,
 - wydatki związane z funkcjonowaniem Komisji Egzaminacyjnej do spraw nadawania uprawnień budowlanych w dziedzinie telekomunikacji, działalnością Rady Telekomunikacji oraz Rady Usług Pocztowych, a także świadczenia rzeczowe wynikające z przepisów bhp – 555 tys. zł,
 - pozostałe wydatki związane m.in. z kosztami podróży służbowych, zakupem materiałów biurowych, czasopism specjalistycznych, usług remontowych, opłatami za czynsz i energię elektryczną, a także wydatki na usługi telekomunikacyjne, pocztowe, internetowe, dzierżawę łączy - 27.416 tys. zł,

8) zadań w zakresie telefonizacji – 487 tys. zł; środki przeznaczone zostaną na dofinansowanie działalności ogólnotechnicznej i wspomagającej badania w dziedzinie telekomunikacji,

9) Inspekcji Transportu Drogowego – 31.125 tys. zł, z tego:

- świadczenia na rzecz osób fizycznych – 430 tys. zł,
- wynagrodzenia wraz z pochodnymi - 22.444 tys. zł,
- pozostałe koszty związane z funkcjonowaniem i działalnością Inspekcji Transportu Drogowego – 8.251 tys. zł.

Inspekcja Transportu Drogowego powołana została - zgodnie z ustawą z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym – z dniem 1 listopada 2001r. do kontroli przestrzegania przepisów w zakresie krajowego i międzynarodowego transportu drogowego. W skład Inspekcji wchodzi Główny Inspektorat Transportu Drogowego oraz 16 wojewódzkich inspektoratów transportu drogowego. Proces tworzenia Inspekcji rozpoczął się w 2002 r. i zakończy się w pierwszej połowie roku 2004.

10) wydatków Urzędu Lotnictwa Cywilnego – 12.536 tys. zł, z tego:

- świadczenia na rzecz osób fizycznych (głównie wynagrodzenia egzaminatorów Państwowej Lotniczej Komisji Egzaminacyjnej) - 100 tys. zł,
- wynagrodzenia wraz z pochodnymi – 8.996 tys. zł,
- pozostałe koszty związane z funkcjonowaniem i działalnością Urzędu Lotnictwa Cywilnego (m.in. podróże służbowe krajowe i zagraniczne, ubezpieczenia majątku i osób, czynsze, składki do organizacji międzynarodowych, zakup materiałów i usług) – 3.440 tys. zł,

11) kosztów utrzymania i działalności Resortowego Ośrodka Informacji Naukowej, Technicznej i Ekonomicznej - 721 tys. zł, z tego:

- wynagrodzenia wraz z pochodnymi – 468 tys. zł,

- pozostałe koszty związane z funkcjonowaniem jednostki oraz prenumeratą i zakupem wydawnictw, biuletynów, prasy polskiej i zagranicznej, dzienników urzędowych, poradników i informatorów – 253 tys. zł,

12) Funduszu Żeglugi Śródlądowej i Funduszu Rezerwowego – 5.000 tys. zł

Fundusz Żeglugi Śródlądowej i Fundusz Rezerwowy utworzone zostały w Banku Gospodarstwa Krajowego na podstawie ustawy z dnia 28 października 2002 r. o Funduszu Żeglugi Śródlądowej i Funduszu Rezerwowym. Fundusze te stanowią instrumenty regulacyjne w odniesieniu do żeglugi śródlądowej. Przychodami Funduszu Żeglugi Śródlądowej, zgodnie z zapisem ustawy, są m.in. składki wnoszone przez armatorów, odsetki od lokat środków Funduszu w bankach, darowizny i zapisy, a także środki przekazywane z budżetu państwa w wysokości określonej w ustawie budżetowej. Zgromadzone środki przeznacza się na wypłaty dla armatorów za trwałe wyłączenia statków z eksploatacji w przewozach rzeczy, a także na realizację przedsięwzięć promujących śródlądowy transport wodny, polegający w szczególności na dofinansowaniu zakupu, modernizacji lub przebudowie statków.

13) pozostałej działalności – 11.976 tys. zł, z tego na:

- zadania z zakresu bezpieczeństwa ruchu drogowego współfinansowane z Banku Światowego – 2.100 tys. zł,
- dofinansowanie usług zapewnienia łączności dla celów bezpieczeństwa życia i mienia na morzu z uwzględnieniem systemu GMDSS (umowa z Telekomunikacją Polską S.A.) – 7.100 tys. zł,
- finansowanie kosztów specjalistycznej osłony hydrometeorologicznej i hydrologicznej żeglugi bałtyckiej – 1.800 tys. zł,
- zadania tzw. służb państwowych – 830 tys. zł,
- pozostałe zadania z zakresu polityki transportowej – 60 tys. zł,
- wydatki na promocję morską – 50 tys. zł,
- wypłaty zasądzonych rent – 36 tys. zł.

Wydatki bieżące zaplanowane w rezerwach celowych w wysokości 4.000 tys. zł zostaną przeznaczone na:

- utrzymanie drogowych przejść granicznych – 3.000 tys. zł,
- dotacje do przesyłek pocztowych ustawowo zwolnionych z opłat – 1.000 tys. zł.

Wydatki inwestycyjne zaplanowano w wysokości 2.347.869 tys. zł, w tym 186.581 tys. zł na inwestycje wieloletnie (z tego 73.343 tys. zł na inwestycje drogowe w budżecie Ministra właściwego

do spraw transportu oraz 113.238 tys. zł na inwestycje drogowych przejść granicznych w budżetach wojewodów).

Pozostała kwota 2.161.288 tys. zł przeznaczona jest na inwestycje budowlane i zakupy inwestycyjne w budżetach:

- 1) Ministra właściwego do spraw gospodarki morskiej – 24.225 tys. zł z przeznaczeniem na zadania z zakresu:
 - przejść granicznych – 2.976 tys. zł, m.in. na dostosowanie bazy promów morskich w Świnoujściu do funkcjonowania na zewnętrznej granicy Unii Europejskiej, na rozbudowę morskiego przejścia granicznego w porcie Elbląg dla uruchomienia połączenia promowego Elbląg-Bałtysk oraz na zakup sprzętu dla morskich przejść granicznych,
 - urzędów morskich – 20.499 tys. zł na modernizację toru wodnego Szczecin-Świnoujście oraz rozbudowę wejścia do portu w Kołobrzegu,
 - ratownictwa morskiego – 750 tys. zł, na budowę pomieszczeń dla obsady dyżurnej Brzegowej Stacji Ratowniczej Świbno;
- 2) Ministra właściwego do spraw transportu – 1.002.190 tys. zł z przeznaczeniem na zadania z zakresu:
 - infrastruktury kolejowej – 240.000 tys. zł na modernizację linii kolejowych o znaczeniu państwowym (E-20 odcinek Mińsk Mazowiecki – Siedlce, E-20 odcinek Siedlce – Terespol, E-20 odcinek Rzepin - Granica Państwa, E-30 odcinek Legnica – Węglińiec, E-30, CE-30 odcinek Legnica - Wrocław – Opole, E-30 odcinek Węglińiec – Zgorzelec - Granica Państwa, CE-30 odcinek Węglińiec – Bielawa Dolna – Granica Państwa, E-20 Poznański Węzeł Kolejowy) oraz na poprawę stanu infrastruktury kolejowej w Polsce,
 - autostrad płatnych – 80.000 tys. zł na wykup gruntów pod autostrady,
 - dróg publicznych krajowych – 645.483 tys. zł, z tego m.in. na budowę i przebudowę dróg, obwodnic, mostów i wiaduktów – 596.483 tys. zł oraz na zakupy inwestycyjne – 49.000 tys. zł, z tego na wykup gruntów pod drogi krajowe (20.000 tys. zł) i pozostałe zakupy (29.000 tys. zł),
 - kolejowych i lotniczych przejść granicznych – 29.707 tys. zł na zakup sprzętu odprawowego, na dostosowanie przejścia granicznego Kraków-Balice i terminalu pasażerskiego Portu Lotniczego Gdańsk-Trójmiasto do przepisów układu z Schengen, na modernizację kolejowego przejścia granicznego Małaszewicze – Terespol – Brześć oraz na budowę punktu kontroli weterynaryjnej,
 - Inspekcji Transportu Drogowego – 7.000 tys. zł na zakup sprzętu komputerowego, maszyn i urządzeń technicznych (m.in. do ważenia pojazdów) oraz środków transportu,

- 3) Urzędu Regulacji Telekomunikacji i Poczty – 1.705 tys. zł m.in. na budowę przyłącza energetycznego, wykup lokalu oraz zakup sprzętu informatycznego z oprogramowaniem,
- 4) Wojewodów – 27.898 tys. zł budowy i modernizacji drogowych przejść granicznych (27.848 tys. zł) oraz na rozbudowę i modernizację Portu Lotniczego Szczytno - Szymany w województwie warmińsko-mazurskim (50 tys. zł),
- 5) w rezerwach celowych zaplanowano kwotę 1.105.270 tys. zł z przeznaczeniem na kredyty na infrastrukturę drogową i portową (1.095.270 tys. zł) oraz na budowę i modernizację drogowych przejść granicznych (10.000 tys. zł).

9. Turystyka

Wyszczególnienie	2003 r.	Projekt budżetu na 2004 r.			% 3:2
		Ogółem	z tego:		
			wydatki bieżące	majątkowe	
w tysiącach złotych					
1	2	3	4	5	6
Wydatki ogółem	42.630	38.429	38.429		90,1
z tego:					
Ośrodki informacji turystycznej	1.410				
Polska Organizacja Turystyczna	30.258	32.258	32.258		106,6
Zadania w zakresie upowszechniania turystyki	8.856	4.961	4.961		56,0
Pozostała działalność	2.106	1.210	1.210		57,5

Wydatki budżetowe w dziale turystyka przeznaczone będą głównie na finansowanie zadań z zakresu upowszechniania turystyki i promocji Polski jako kraju atrakcyjnego turystycznie.

Projekt wydatków budżetu na 2004 r. przyjęto w wysokości 38.429 tys. zł z przeznaczeniem na wydatki bieżące.

Dotacja dla Polskiej Organizacji Turystycznej została zaplanowana w wysokości 32.258 tys. zł z przeznaczeniem na zadania związane z promowaniem w kraju i za granicą turystycznych walorów Polski, zapewnieniem funkcjonowania i rozwijania polskiego systemu informacji turystycznej w kraju i na świecie, inicjowaniem i opiniowaniem planów rozwoju i modernizacji infrastruktury turystycznej. Organizacja ta wykonuje swoje zadania we współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego, organizacjami zrzeszającymi przedsiębiorców z dziedziny turystyki oraz z polskimi przedstawicielstwami zagranicznymi.

Wydatki na upowszechnianie turystyki zaplanowano w kwocie 4.961 tys. zł z przeznaczeniem na dofinansowanie zadań głównie w zakresie rozwoju turystyki i gospodarki turystycznej w aspekcie zagospodarowania turystycznego kraju, wsparcia merytorycznego i finansowego tworzenia regionalnych i lokalnych programów rozwoju gospodarki turystycznej, działań marketingowych, organizacji imprez turystycznych w szczególności dla dzieci i młodzieży oraz kształcenia i doskonalenia kadr dla turystyki.

W ramach pozostałej działalności zaplanowano kwotę 1.210 tys. zł przeznaczoną przede wszystkim na zadania zlecane stowarzyszeniom turystycznym w zakresie działań związanych z utrzymaniem szlaków turystycznych.

10. Gospodarka mieszkaniowa

Wyszczególnienie	2003 r.	Projekt budżetu na 2004 r.			% 3:2
		Ogółem	z tego:		
			wydatki bieżące	majątkowe	
w tysiącach złotych					
1	2	3	4	5	6
Wydatki ogółem	1 937 068	1.602.170	1.540.122	62.048	82,7
z tego:					
Gospodarka gruntami i nieruchomościami	42.977	25.257	25.177	80	58,8
Agencja Nieruchomości Rolnych	239	239	239		100,0
Wojskowa Agencja Mieszkaniowa	321.075	344.837	282.869	61.968	107,4
Refundacja premii gwarancyjnych od wkładów mieszkaniowych	729.988	604.500	604.500		82,8
Premie za systematyczne oszczędzanie na mieszkaniowych książeczkach oszczędnościowych	12	2	2		16,7
Wykup odsetek od kredytów mieszkaniowych	275.000	134.000	134.000		48,7
Krajowy Fundusz Mieszkaniowy	450.000	450.000	450.000		100,0
Fundusz Termomodernizacji	5.000	39.600	39.600		x 8
Refundacja spółdzielniom mieszkaniowym kosztów prac związanych z podziałem nieruchomości oraz ewidencją gruntów i budynków	1.886				
Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	4.063				
Pozostała działalność	106.828	3.735	3.735		3,5

Zaplanowane wydatki w dziale gospodarka mieszkaniowa realizowane będą przez Ministrów właściwych do spraw: budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej, obrony narodowej, Skarbu Państwa oraz wojewodów.

W projekcie ustawy budżetowej na 2004 r. wydatki ogółem zostały zaplanowane w wysokości 1.602.170 tys. zł, z tego wydatki bieżące – 1.540.122 tys. zł i wydatki inwestycyjne – 62.048 tys. zł.

Wydatki bieżące przeznaczone będą na finansowanie:

- 1) Zadań z zakresu gospodarki gruntami i nieruchomościami – 25.177 tys. zł.

Wydatki te przeznaczone zostaną na: ustalanie wartości nieruchomości dla potrzeb uwłaszczenia, wyceny nieruchomości Skarbu Państwa dla celów aktualizacji opłat za zarząd i wieczyste użytkowanie tych nieruchomości, opłaty za czynności egzekucyjne związane z windykacją należności Skarbu Państwa, zabezpieczenie nieruchomości przed zniszczeniem, gospodarowanie zasobem nieruchomości Skarbu Państwa, wypłaty odszkodowań za wywłaszczone

nieruchomości, regulowanie stanów prawnych oraz przygotowanie dokumentacji dla ustalenia cen nieruchomości wywłaszczanych na rzecz Skarbu Państwa.

Powyższe wydatki przeznaczone są na:

- dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego na zadania z zakresu administracji rządowej realizowane przez powiaty – 21.602 tys. zł,
- zadania realizowane przez wojewodów – 2.187 tys. zł,
- zadania realizowane przez Ministra właściwego do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej – 1.388 tys. zł, z przeznaczeniem na:
 - działalność Komisji Odpowiedzialności Zawodowej, Państwowej Rady Nieruchomości, Komisji Arbitrażowej – 973 tys. zł, w tym honoraria dla członków komisji 650 tys. zł,
 - monitoring rynku nieruchomości – 400 tys. zł,
 - druk świadectw dla rzeczoznawców majątkowych i licencji dla zarządców nieruchomości oraz pośredników w obrocie nieruchomościami – 15 tys. zł.

2) Zadań przekazanych do realizacji Agencji Nieruchomości Rolnych - 239 tys. zł.

Wydatki (zaplanowane w budżecie Ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa) przeznaczone są na sfinansowanie wykupu przez Skarb Państwa nieruchomości rolnych od rolników, którzy nabyli uprawnienia do emerytur i rent, stosownie do postanowień art. 58 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników.

3) Zadań przekazanych do realizacji Wojskowej Agencji Mieszkaniowej - 282.869 tys. zł.

Wydatki (zaplanowane w budżecie Ministra właściwego do spraw obrony narodowej) przeznaczone są na wypłatę równoważników i ekwiwalentów należnych osobom uprawnionym na podstawie ustawy o zakwaterowaniu sił zbrojnych oraz na wydatki związane z utrzymaniem miejsc internatowych i na remont kwater przed ich ponownym zasiedleniem.

4) Refundacji premii gwarancyjnych od wkładów mieszkaniowych – 604.500 tys. zł.

Wydatki te przeznaczone są na refundację premii gwarancyjnych z tytułu likwidowanych w 2004 r. książeczek mieszkaniowych, w związku z przeznaczeniem wkładu na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych.

Refundacja bankom wypłaconych premii gwarancyjnych od wkładów zgromadzonych na książeczkach mieszkaniowych następuje na podstawie przepisów ustawy z dnia 30 listopada 1995 r. o pomocy państwa w spłacie niektórych kredytów mieszkaniowych, udzielaniu premii gwarancyjnych oraz refundacji bankom wypłaconych premii gwarancyjnych.

5) Refundacji premii za systematyczne oszczędzanie na mieszkaniowych książeczkach oszczędnościowych – 2 tys. zł.

Zaplanowane wydatki na refundację premii za systematyczne oszczędzanie na książeczkach mieszkaniowych dotyczą tylko wpłat wniesionych na książeczki mieszkaniowe przed 1983 r. w ramach systematycznego oszczędzania. Wydatki te mają charakter wygasający.

6) Wykupu odsetek od kredytów mieszkaniowych – 134.000 tys. zł.

Wydatki te przeznaczone są na sfinansowanie należności banków z tytułu wykupu odsetek od kredytów mieszkaniowych (za trzy kwartały 2004 r.) oraz z tytułu wynagrodzenia za administrowanie i egzekwowanie zadłużenia kredytobiorców.

Zasady wykupu ze środków budżetu państwa odsetek od kredytów mieszkaniowych określają przepisy ustawy z dnia 30 listopada 1995 r. o pomocy państwa w spłacie niektórych kredytów mieszkaniowych, udzielaniu premii gwarancyjnych oraz refundacji bankom wypłaconych premii gwarancyjnych.

7) Działalności Krajowego Funduszu Mieszkaniowego – 450.000 tys. zł.

Zakres działalności Krajowego Funduszu Mieszkaniowego określają przepisy ustawy z dnia 26 października 1995 r. o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego.

Powyższe wydatki przeznaczone są przede wszystkim na udzielanie preferencyjnych kredytów na realizację budownictwa mieszkaniowego na wynajem oraz na budowę spółdzielczych mieszkań typu lokatorskiego, a także na finansowanie inwestycji z zakresu infrastruktury towarzyszącej budownictwu mieszkaniowemu.

8) Funduszu Termomodernizacji – 39.600 tys. zł.

Wydatki te są przeznaczone na zasilenie Funduszu Termomodernizacji, utworzonego w Banku Gospodarstwa Krajowego na podstawie ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o wspieraniu przedsięwzięć termomodernizacyjnych. Środki te służą sfinansowaniu premii udzielonych inwestorom w wysokości 25% kwoty kredytu bankowego udzielonego na realizację inwestycji ograniczającej zapotrzebowanie na energię cieplną.

9) Realizacji zadań zaliczonych do pozostałej działalności – 3.735 tys. zł.

Wydatki te będą realizowane przez:

- wojewodów - 95 tys. zł, z przeznaczeniem na: zakup materiałów i usług niezbędnych do realizacji zadań z zakresu gospodarki mieszkaniowej – 31 tys. zł (województwo opolskie) oraz opłaty z tytułu wyłączenia gruntów rolnych z produkcji rolnej z przeznaczeniem pod budowę cmentarza wojennego w Siemianowicach Śląskich - 64 tys. zł,
- Ministra właściwego do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej – 3.640 tys. zł.

Wydatki te są przeznaczone głównie na: wypłatę odszkodowań dla osób fizycznych z tytułu uprzedniego wywłaszczenia nieruchomości, wypłatę nagród dla laureatów konkursów za wybitne osiągnięcia twórcze w dziedzinie mieszkalnictwa oraz urbanistyki, wydawanie Biuletynu Budowlanego, monitoring oraz opracowania naukowo-badawcze w zakresie gospodarki komunalnej, monitoring mieszkaniowy i wysypisk komunalnych, działalność Krajowego Sekretariatu „Habitat”, organizację konferencji naukowej poświęconej mieszkalnictwu, opinie, oceny, referaty, ekspertyzy, w tym dotyczących funkcjonowania i modyfikacji instrumentów finansowania mieszkalnictwa, bilateralne studia transgraniczne i programy zagospodarowania przestrzennego obszarów wzdłuż granic Polski, przygotowanie podręczników i poradników metodologicznych związanych z nowymi regulacjami prawnymi z zakresu ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Wydatki inwestycyjne zostały zaplanowane w wysokości 62.048 tys. zł, z tego:

- 1) w budżecie Ministra właściwego do spraw obrony narodowej – 61.968 tys. zł na inwestycje mieszkaniowe Wojskowej Agencji Mieszkaniowej,
- 2) w budżecie Wojewody Pomorskiego - 80 tys. zł na zakup sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem dla starostw powiatowych do obsługi zadań z zakresu gospodarki gruntami i nieruchomościami.

11. Działalność usługowa

Wyszczególnienie	2003 r.	Projekt budżetu na 2004 r.			% 3:2
		Ogółem	z tego:		
			wydatki bieżące	majątkowe	
w tysiącach złotych					
1	2	3	4	5	6
Wydatki ogółem	615.291	390.168	375.777	14.391	63,4
z tego:					
Jednostki organizacji i nadzoru inwestycyjnego	542	542	542		100,0
Plany zagospodarowania przestrzennego	855	1.195	1.195		139,8
Roboty geologiczne (nieinwestycyjne)	4.746	4.735	4.735		99,8
Ośrodki dokumentacji geodezyjnej i kartograficznej	5.631	7.128	7.128		126,6
Prace geodezyjne i kartograficzne (nieinwestycyjne)	50.774	51.411	51.411		101,3
Opracowania geodezyjne i kartograficzne	8.846	7.984	7.984		90,3
Nadzór budowlany	78.319	89.814	82.663	7.151	114,7
Regionalne zarządy gospodarki wodnej	200.050	155.967	152.047	3.920	78,0
Państwowa służba hydrologiczno-meteorologiczna	15.597	12.916	12.916		82,8
Organizacja targów i wystaw	7.500				
Główny Urząd Geodezji i Kartografii	8.631	9.634	6.771	2.863	111,6
Centrum Badania Opinii Społecznej	3.000	3.080	3.080		102,7
Agencja Mienia Wojskowego	1.622	1.867	1.867		115,1
Cmentarze	4.878	5.218	5.131	87	107,0
Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	188.784				
Pozostała działalność	20.692	14.031	13.661	370	67,8
Rezerwy celowe	14.824	24.646	24.646		x

x – wypełnienie pozycji jest niecelowe

Zaplanowane wydatki w dziale działalność usługowa obejmują wydatki realizowane przez: Kancelarię Prezesa Rady Ministrów, Ministrów właściwych do spraw: budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej, gospodarki wodnej, obrony narodowej, środowiska oraz wojewodów.

W projekcie ustawy budżetowej na rok 2004 wydatki ogółem w dziale działalność usługowa (z uwzględnieniem wydatków ujętych w rezerwach celowych) zostały zaplanowane w wysokości 390.168 tys. zł, z tego wydatki bieżące – 375.777 tys. zł (w tym wynagrodzenia wraz z pochodnymi – 107.237 tys. zł) i wydatki majątkowe – 14.391 tys. zł.

Wydatki bieżące przeznaczono na finansowanie:

1. Jednostek organizacji i nadzoru inwestycyjnego – 542 tys. zł, z tego: w województwie śląskim (488 tys. zł) i mazowieckim (54 tys. zł).

W województwie śląskim wydatki zaplanowano na finansowanie opracowań specjalistycznych m.in. sporządzenie studiów przyrodniczo-krajobrazowych na potrzeby Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego, wykonanie planów miejscowych dla terenów będących pod prawną ochroną Wojewody, wypłatę nagród dla laureatów i wynagrodzeń dla sędziów biorących udział w konkursie „Architekta Roku Województwa Śląskiego”.

W województwie mazowieckim wydatki zaplanowano na zakup opracowań specjalistycznych związanych z planami zagospodarowania przestrzennego i rozwoju regionalnego.

2. Zagospodarowania przestrzennego – 1.195 tys. zł. Zaplanowane wydatki przeznaczone są na finansowanie zadań z zakresu zagospodarowania przestrzennego i polityki regionalnej związanych ze sprawowaniem przez wojewodów funkcji nadzoru, określonych w ustawie o zagospodarowaniu przestrzennym, tj. prowadzenie rejestru wojewódzkich zadań, współfinansowanie opracowania planów obszarów chronionych, opinii i wniosków do projektów planów miejscowych zagospodarowania przestrzennego gmin - wynikających z rządowej polityki regionalnej i programów rządowych w dostosowaniu do miejscowych warunków.

3. Robót geologicznych (nieinwestycyjnych) – 4.735 tys. zł, z tego na zadania realizowane przez:

- Ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej – 2.268 tys. zł, na państwową służbę hydrogeologiczną, tj. obserwacje sieci krajowej wód podziemnych wskazujące na zmiany poziomu i jakości wód w skali regionalnej, prowadzenie Banku Danych Hydrogeologicznych HYDRO i RBDH,
- Ministra właściwego do spraw środowiska – 1.727 tys. zł, na prowadzenie centralnej geologicznej bazy danych, jako miejsca przechowywania i udostępniania informacji geologicznych, koordynowanie wykonywanych prac kartografii geologicznej,
- wojewodów - 740 tys. zł; na zadania z zakresu kartografii geologicznej, geologii surowcowej i hydrogeologicznej oraz na wykonanie opinii dotyczących opracowań geologicznych, opracowanie dokumentacji dotyczącej zasobów złóż surowców mineralnych oraz dokumentacji hydrogeologicznej, zakup map geologicznych.

4. Ośrodków dokumentacji geodezyjnej i kartograficznej - 7.128 tys. zł; na dotacje na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego (z tego dla samorządów województw - 2.884 tys. zł i powiatów – 4.244 tys. zł), z przeznaczeniem na prowadzenie wojewódzkiego i powiatowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego w województwach: lubuskim, łódzkim, podkarpackim i śląskim.

5. Prac geodezyjnych i kartograficznych (nieinwestycyjnych) – 51.411 tys. zł, z tego na zadania realizowane przez:

- Ministra właściwego do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej – 10.930 tys. zł, w tym na zadania z zakresu kartografii topograficznej i tematycznej, systemów informacji geograficznej oraz promocję Państwowej Służby Geodezyjnej i Kartograficznej,
 - wojewodów – 40.481 tys. zł, z tego na:
 - dotacje na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego – 37.199 tys. zł (z tego dla samorządów województw – 2.919 tys. zł i powiatów – 34.280 tys. zł), z przeznaczeniem na prowadzenie ewidencji gruntów i budynków, zakładanie i utrzymanie osnów geodezyjnych oraz geodezyjnej sieci uzbrojenia terenu, tworzenie mapy numerycznej ewidencji gruntów zgodnie ze standardami technicznymi, aktualizacje i opracowania map zasadniczych dla poszczególnych obszarów, sporządzanie map topograficznych i tematycznych, prowadzenie wojewódzkich baz danych wchodzących w skład krajowego systemu informacji o terenie, dostosowanie danych z operatu ewidencji gruntów do potrzeb Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w budowie Zintegrowanego Systemu Zarządzania i Kontroli (IACS),
 - wydatki związane z prowadzeniem ewidencji przebiegu granic administracyjnych gmin i powiatów oraz powierzchni jednostek ewidencyjnych, a także zabezpieczenie geodezyjnych baz informatycznych – 3.282 tys. zł.
6. Opracowań geodezyjnych i kartograficznych – 7.984 tys. zł, z tego na:
- dotacje na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego – 7.233 tys. zł (z tego dla samorządów województw - 165 tys. zł i powiatów – 7.068 tys. zł), z przeznaczeniem na porządkowanie części opisowej i kartograficznej ewidencji gruntów i budynków ze stanem faktycznym na gruncie oraz ze stanem prawnym zawartym w księgach wieczystych, wprowadzenie zmian w operacie ewidencji gruntów, podziały i rozgraniczenia nieruchomości, przetwarzanie map ewidencyjnych do postaci rastrowej,
 - opracowanie dokumentacji geodezyjno-kartograficznej niezbędnej do regulacji stanów prawnych, gruntów i nieruchomości Skarbu Państwa oraz innych opracowań geodezyjnych dla nieruchomości przejmowanych od Skarbu Państwa, opracowanie planów zagospodarowania przestrzennego dla obszarów objętych planem ochrony przyrody – 751 tys. zł.
7. Nadzoru budowlanego – 82.663 tys. zł, z tego na zadania realizowane przez:
- Ministra właściwego do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej – 12.495 tys. zł, z przeznaczeniem na bieżącą działalność Głównego Urzędu Nadzoru Budowlanego, w tym na: wynagrodzenia wraz z pochodnymi (9.895 tys. zł), odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych (135 tys. zł), wynagrodzenia wypłacane członkom komisji egzaminacyjnej za udział w postępowaniu kwalifikacyjnym i egzaminach na

uprawnienia budowlane w zakresie projektowania i kierowania robotami budowlanymi z użyciem materiałów wybuchowych (30 tys. zł), składki do organizacji międzynarodowej - Europejskie Konsorcjum Nadzoru Budowlanego (5 tys. zł),

- wojewodów – 70.168 tys. zł, z tego na bieżącą działalność Wojewódzkich Inspektoratów Nadzoru Budowlanego – 19.597 tys. zł (w tym na wynagrodzenia wraz z pochodnymi - 15.203 tys. zł) oraz na dotacje na zadania z zakresu administracji rządowej realizowane przez Powiatowe Inspektoraty Nadzoru Budowlanego – 50.571 tys. zł.

8. Regionalnych zarządów gospodarki wodnej – 152.047 tys. zł, w tym na wynagrodzenia wraz z pochodnymi – 76.408 tys. zł. Jednostki te funkcjonują: w Gdańsku, Gliwicach, Krakowie, Poznaniu, Szczecinie, Warszawie i Wrocławiu i finansowane są z budżetu Ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej. Zakres zadań tych jednostek obejmuje:

- utrzymanie administrowanych wód śródlądowych,
- realizację inwestycji na administrowanych rzekach i potokach górskich,
- ochronę przeciwpowodziową.

Pozostałe wydatki bieżące zaplanowane dla regionalnych zarządów gospodarki wodnej przeznaczone są m. in. na remonty i konserwację budowli i obiektów hydrotechnicznych oraz lodołamania.

9. Państwowej służby hydrologiczno-meteorologicznej – 12.916 tys. zł. Wydatki te będą realizowane w ramach budżetów Ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej i przeznaczone zostaną na prowadzenie działalności związanej ze służbą hydrologiczno-meteorologiczną, która realizuje zadania z zakresu ochrony ludności i gospodarki narodowej przed nadzwyczajnymi zagrożeniami ze strony zjawisk naturalnych oraz zarządzania zasobami wodnymi.

10. Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii – 6.771 tys. zł, z przeznaczeniem na bieżącą działalność Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii, w tym na: wynagrodzenia wraz z pochodnymi (4.058 tys. zł), odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych (52 tys. zł), wynagrodzenia członków Państwowej Rady Geodezyjnej i Kartograficznej oraz Komisji Standaryzacji Nazw Geograficznych poza granicami Polski (28 tys. zł), składki do organizacji międzynarodowych – 63 tys. zł, szkolenia członków korpusu służby cywilnej (80 tys. zł).

11. Fundacji Centrum Badania Opinii Społecznej – 3.080 tys. zł. Dotacja ta została zaplanowana na utrzymanie Fundacji oraz na realizację zadań w zakresie prowadzenia badań opinii społecznej.

12. Agencji Mienia Wojskowego – 1.867 tys. zł. Dotacja ta została zaplanowana na utrzymanie mienia przejętego od Ministra Obrony Narodowej. Mienie to stanowią nieruchomości i grunty oraz inne ruchome składniki majątku i wyposażenia wojskowego zbędne dla potrzeb wojska.

13. Cmentarzy – 5.131 tys. zł; z tego przeznaczono na dotacje celowe na zadania bieżące realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie porozumień z organami administracji rządowej związane z utrzymaniem, remontami, konserwacją kwater i cmentarzy wojennych – 5.093 tys. zł (z tego na zadania realizowane przez gminy – 4.998 tys. zł, a w województwie małopolskim również przez powiaty - 95 tys. zł) oraz na zadania realizowane przez Wojewodę Wielkopolskiego (38 tys. zł).
14. Pozostałej działalności – 13.661 tys. zł. Wydatki te są przeznaczone na zadania realizowane przez:
- Ministra właściwego do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej - 5.415 tys. zł, w tym na pokrycie zobowiązań finansowych likwidowanej jednostki COBRIiUE „Elektromontaż” (4.300 tys. zł), nagrody dla laureatów konkursów za wybitne osiągnięcia twórcze w architekturze, urbanistyce, budownictwie, planowaniu przestrzennym, mieszkalnictwie oraz geodezji i kartografii (230 tys. zł),
 - Ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej – 1.136 tys. zł, z tego na:
 - finansowanie zadań realizowanych przez Biuro Gospodarki Wodnej – 886 tys. zł, w tym na wynagrodzenia wraz z pochodnymi – 728 tys. zł, współpracę z regionalnymi zarządami w opracowywaniu programów i planów gospodarki wodnej w układzie dorzeczy uwzględniających programy regionalne, monitorowanie studiów i badań w zakresie zagospodarowania, ochrony i eksploatacji wód powierzchniowych i podziemnych, wspomaganie regionalnych zarządów w zakresie ochrony przeciwpowodziowej i ochrony środowiska, udział w tworzeniu systemu informacyjnego gospodarki wodnej, udział w opracowywaniu projektów norm i normatywów niezbędnych do realizacji zadań w gospodarce wodnej,
 - techniczną kontrolę zapór (przygotowanie Raportu o stanie technicznym i bezpieczeństwie budowli piętrzących wodę w Polsce) – 250 tys. zł,
 - Ministra właściwego do spraw środowiska – 5.205 tys. zł, z przeznaczeniem na: obsługę Centralnego Archiwum Geologicznego, działalność: Komisji Dokumentacji Hydrogeologicznych, Komisji Zasobów Kopalin, Komisji Dokumentacji Geologiczno-Inżynierskich, Komisji Kartografii Geologicznej, Głównej Komisji Egzaminacyjnej oraz Rady Geologicznej, opracowania i opinie geologiczne, składki z tytułu uczestnictwa Polski we wspólnej organizacji INTEROCEANMETAL za utrzymanie działki eksploatacyjnej na Oceanie Spokojnym oraz z tytułu przynależności Polski do Międzynarodowej Organizacji Dna Morskiego ONZ,
 - wojewodów – 1.905 tys. zł, z tego na:

- dotację podmiotową na dofinansowanie do czasu przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, działalności Polsko-Niemieckiego Towarzystwa Wspierania Gospodarki S.A. – 834 tys. zł (województwo lubuskie),
- dotacje na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego - 410 tys. zł, na wykonywanie praw właścicielskich w stosunku do wód publicznych stanowiących własność Skarbu Państwa przez samorząd województwa dolnośląskiego – 100 tys. zł oraz samorząd województwa łódzkiego - 289 tys. zł, a także dla powiatów województwa świętokrzyskiego – 21 tys. zł, na finansowanie zastępczych rozbiórek nielegalnie wzniesionych obiektów budowlanych,
- zadania realizowane przez wojewodów - 661 tys. zł, w tym przez:
 - Wojewodę Świętokrzyskiego - 266 tys. zł, z przeznaczeniem na opracowanie programu ochrony powietrza oraz prace Komisji ds. Oceny Oddziaływania na Środowisko,
 - Wojewodę Mazowieckiego - 279 tys. zł, z przeznaczeniem na prace związane z rozwojem regionalnym województwa mazowieckiego.

Wydatki bieżące zaplanowane w rezerwach celowych w wysokości 24.646 tys. zł zostaną przeznaczone na:

- dofinansowanie działalności Polsko-Niemieckiego Towarzystwa Wspierania Gospodarki S.A. na 8 m-cy 2004 r. po ewentualnym podpisaniu umowy międzyrządowej pomiędzy RP a RFN – 1.646 tys. zł,
- realizację nowych zadań kontrolnych wynikających z ustawy o zmianie ustawy Prawo budowlane – 23.000 tys. zł.

Wydatki inwestycyjne zaplanowane zostały w kwocie 14.391 tys. zł w budżetach:

- 1) Ministra właściwego do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej – 2.913 tys. zł. W ramach budownictwa inwestycyjnego przewidziano wydatki dla Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii na przebudowę hali naprawczej ciężkiego sprzętu samochodowego na obiekt biurowo-laboratoryjno-magazynowy w Warszawie przy ul. Jana Olbrachta (2.763 tys. zł). Na zakupy sprzętu informatycznego dla Głównego Urzędu Nadzoru Budowlanego oraz Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii przewidziano kwotę 150 tys. zł,
- 2) Ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej – 3.940 tys. zł, z czego 1.470 tys. zł dla Inspektoratu Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gdańsku na budowę siedziby w Tczewie (970 tys. zł) i małej elektrowni wodnej Szonowo na rzece Nogat (500 tys. zł), 200 tys. zł dla Inspektoratu Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie na budowę zaplecza w Porąbce oraz 2.270 tys. zł na zakupy inwestycyjne nie związane z budownictwem, z tego 370 tys. zł przeznaczono na zakup gotowych dóbr inwestycyjnych dla Regionalnych Zarządów

Gospodarki Wodnej w Gdańsku, Gliwicach, Krakowie, Poznaniu, Szczecinie, Warszawie i we Wrocławiu, 1.080 tys. zł na dokumentację przyszłościową dla RZGW we Wrocławiu i w Warszawie, 800 tys. zł na wykup nieruchomości związany z ujemnymi skutkami piętrzenia zbiornika Sulejów dla RZGW w Warszawie oraz 20 tys. zł na zakupy gotowych dóbr inwestycyjnych z zakresu sprzętu techniki biurowej, komputerowego i oprogramowania dla Biura Gospodarki Wodnej,

3) Wojewodów – 7.538 tys. zł, z tego dla:

- Wojewódzkich i Powiatowych Inspektoratów Nadzoru Budowlanego, głównie na zakup sprzętu informatycznego i oprogramowania, sprzętu biurowego, środków transportu – 1.213 tys. zł oraz 743 tys. zł na modernizacje siedzib, przebudowy budynków i adaptacje pomieszczeń biurowych,
- województwa zachodniopomorskiego na budowę cmentarza w Kłominie dla Urzędu Miasta i Gminy w Bornem Sulinowie, realizującego zadanie na podstawie porozumień z organami administracji rządowej – 87 tys. zł,
- województw: dolnośląskiego, kujawsko-pomorskiego, lubuskiego, łódzkiego, małopolskiego, opolskiego, podkarpackiego, podlaskiego, pomorskiego, śląskiego, świętokrzyskiego, warmińsko-mazurskiego, wielkopolskiego i zachodniopomorskiego na modernizacje pomieszczeń Powiatowych Inspektoratów Nadzoru Budowlanego oraz zakupy inwestycyjne, głównie środków transportu, sprzętu informatycznego, specjalistycznego, elektronicznego, biurowego i telefonicznego dla samorządów powiatowych realizujących zadania z zakresu administracji rządowej – 5.495 tys. zł.

12. Informatyka

Wyszczególnienie	2003 r.	Projekt budżetu na 2004 r.			% 3:2
		Ogółem	z tego:		
			wydatki bieżące	majątkowe	
w tysiącach złotych					
1	2	3	4	5	6
Wydatki ogółem	147.002	153.472	139.972	13.500	104,4
z tego:					
Zakłady techniki obliczeniowej	21.261	25.655	22.155	3.500	120,7
Inne jednostki usług informatycznych	99.241	101.323	101.323		102,1
Pozostała działalność	17.785	26.494	16.494	10.000	149,0
Rezerwy celowe	8.715				

Wydatki w dziale informatyka realizowane będą przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, Ministra Nauki - Przewodniczącego Komitetu Badań Naukowych, Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej oraz Wojewodów: Dolnośląskiego i Podkarpackiego.

W projekcie budżetu na 2004 r. zaplanowano wydatki w kwocie 153.472 tys. zł, z tego: wydatki bieżące – 139.972 tys. zł, a wydatki majątkowe – 13.500 tys. zł.

Wydatki bieżące przeznaczone będą na finansowanie kosztów funkcjonowania Centralnego Ośrodka Informatyki Statystycznej w Warszawie i wydziałów informatycznych w urzędach statystycznych, zakładów techniki obliczeniowej w województwach: dolnośląskim i podkarpackim oraz Departamentów: Systemów Informatycznych Administracji Publicznej i Społeczeństwa Informacyjnego w Ministerstwie Nauki i Informatyzacji. Podstawową działalnością wykonywaną przez te jednostki jest przetwarzanie danych statystycznych, prowadzenie i utrzymanie bazy danych, obsługa informatyczna, koordynowanie przedsięwzięć informatycznych na terenie województw, projektowanie systemów aplikacyjnych na zlecenie użytkownika, prowadzenie szkoleń informatycznych oraz budowa rządowego systemu e-Government pn. „Wrota dla Polski” jak również przygotowywanie standardów elektronicznego obiegu dokumentów i danych dla potrzeb administracji publicznej.

W ramach tych środków zostaną sfinansowane:

- świadczenia (m.in. zakup odzieży ochronnej i roboczej oraz wypłaty ekwiwalentu za pranie tej odzieży) - 155 tys. zł,
- wynagrodzenia wraz z pochodnymi – 106.312 tys. zł ,
- zakładowy fundusz świadczeń socjalnych – 3.202 tys. zł,
- koszty utrzymania i działalności tych jednostek – 30.303 tys. zł.

Wydatki inwestycyjne zostały zaplanowane w wysokości 13.500 tys. zł, z tego:

- 1) w budżecie ministra właściwego do spraw informatyzacji – 10.000 tys. zł z przeznaczeniem na budowę lokalnych systemów e-Government oraz rozwój publicznych punktów dostępu do internetu (w ramach zadania promocja społeczeństwa informacyjnego),
- 2) w budżecie Głównego Urzędu Statystycznego – 2.700 tys. zł z przeznaczeniem dla Centralnego Ośrodka Informatyki Statystycznej w siedzibie GUS w Warszawie na przebudowę rozdzielni głównych wewnętrznych linii zasilających w budynku GUS /zadanie 2/ (600 tys. zł) oraz na zakup sprzętu informatycznego i poligraficznego (2.100 tys. zł),
- 3) w budżetach Wojewodów - 800 tys. zł, z tego:
 - Dolnośląskiego - 500 tys. zł dla Ośrodka Informatyki Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego na zakup sprzętu mikrokomputerowego z oprogramowaniem,
 - Podkarpackiego - 300 tys. zł dla Wojewódzkiego Ośrodka Informatyki - Terenowego Banku Danych w Rzeszowie na komputeryzację Ośrodka.

13. Nauka

Wyszczególnienie	2003 r.	Projekt budżetu na 2004 r.			% 3:2
		Ogółem	z tego:		
			wydatki bieżące	majątkowe	
w tysiącach złotych					
1	2	3	4	5	6
Wydatki ogółem	2.729.443	2.791.191	2.503.591	287.600	102,3
z tego:					
Działalność statutowa i inwestycyjna jednostek naukowych oraz badania własne szkół wyższych	1.953.350	2.038.585	1.750.985	287.600	104,4
Projekty badawcze i celowe w dziedzinie nauk przyrodniczych	188.500	188.500	188.500		100,0
Projekty badawcze i celowe w dziedzinie nauk technicznych	444.998	444.998	444.998		100,0
Projekty badawcze i celowe w dziedzinie nauk społecznych, humanistycznych i ścisłych	52.185	52.185	52.185		100,0
Działalność wspomagająca badania	55.927	54.480	54.480		97,4
Współpraca naukowa i naukowo-techniczna z zagranicą	2.328	2.700	2.700		116,0
Pozostała działalność	10.130	9.743	9.743		96,2
Rezerwa celowa	22.025				x

x – wypełnienie pozycji jest niecelowe

W projekcie budżetu na 2004 r. wydatki budżetowe na finansowanie nauki zaplanowano w wysokości 2.791.191 tys. zł, z tego wydatki bieżące wyniosą 2.503.591 tys. zł, a wydatki majątkowe 287.600 tys. zł.

Wydatki bieżące zostaną przeznaczone na:

- 1) finansowanie i dofinansowanie działalności statutowej jednostek naukowych, badania własne szkół wyższych, specjalne programy i urządzenia badawcze - 1.750.985 tys. zł,
- 2) finansowanie projektów badawczych i celowych – 685.683 tys. zł,
- 3) finansowanie lub dofinansowywanie zadań z zakresu działalności wspomagającej badania, w tym ekspertyzy, opinie i oceny naukowe, upowszechnianie lub popularyzację osiągnięć naukowo-technicznych, tworzenie, przetwarzanie i udostępnianie informacji naukowej i naukowo-technicznej – 54.480 tys. zł,
- 4) opłacenie składek członkowskich do organizacji międzynarodowych, w związku z udziałem Polski w pracach tych organizacji - 2.700 tys. zł,
- 5) finansowanie m.in. prac prowadzonych przez zespoły Komitetu, zespoły opiniodawczo-doradcze, sekcje specjalistyczne, recenzentów lub ekspertów oraz wydatków związanych z obsługą

rozliczeń umów zawartych w ramach byłego Centralnego Funduszu Rozwoju Nauki i Techniki - 9.743 tys. zł.

Na wydatki inwestycyjne zaplanowano 287.600 tys. zł w budżecie ministra właściwego do spraw nauki z przeznaczeniem na zadania inwestycyjne z zakresu modernizacji, adaptacji, budowy i rozbudowy obiektów instytutów i centrów naukowych oraz wyższych uczelni (113.186 tys. zł), na zakupy inwestycyjne aparatury naukowo-badawczej i infrastruktury informatycznej dla jednostek naukowych (126.814 tys. zł) oraz na finansowanie Ogólnopolskiej Sieci Optycznej Pionier (47.600 tys. zł).

14. Administracja publiczna

Wyszczególnienie	2003 r.	Projekt budżetu na 2004 r.			% 3:2
		Ogółem	z tego:		
			wydatki bieżące	majątkowe	
w tysiącach złotych					
1	2	3	4	5	6
Wydatki ogółem	6.497.734	7.602.776	7.095.096	507.680	117,0
z tego:					
Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	1.399.606	1.531.063	1.391.192	139.871	109,4
Polski Komitet Normalizacyjny	25.074	27.091	26.124	967	108,0
Kancelaria Polskiej Akademii Nauk	22.989	23.571	23.481	90	102,5
Rządowe Centrum Legislacji	12.579	13.112	12.855	257	104,2
Jednostki terenowe podległe naczelnym i centralnym organom administracji rządowej	153.321	160.043	151.848	8.195	104,4
Izby skarbowe	135.070	204.136	204.136		151,1
Urzędy skarbowe	1.186.699	1.781.248	1.746.977	34.271	150,1
Urzędy kontroli skarbowej	346.502	492.956	489.956	3.000	142,3
Urzędy wojewódzkie	893.351	928.913	873.808	55.105	104,0
Izby celne i urzędy celne	753.530	845.136	817.536	27.600	112,2
Regionalne izby obrachunkowe	78.415	80.242	78.485	1.757	102,3
Samorządowe kolegia odwoławcze	72.169	73.919	71.726	2.193	102,4
Urzędy marszałkowskie	3.169				
Starostwa powiatowe	323				
Urzędy gmin (miast i miast na prawach powiatu)	2.245				
Komisje poborowe	17.899	19.353	19.353		108,1
Komisje egzaminacyjne	3.193	4.107	4.107		128,6
Pobór podatków, opłat i niepodatkowych należności budżetowych	115.566				
Referenda ogólnokrajowe i konstytucyjne	66				
Spis powszechny i inne	46.683	10.362	10.362		22,2
Placówki zagraniczne	645.848	671.745	613.639	58.106	104,0
Działalność informacyjna i kulturalna prowadzona za granicą	22.215	16.235	16.235		73,1
Pomoc zagraniczna	16.131				
Ośrodek Studiów Wschodnich	5.994	6.622	6.422	200	110,5
Polski Instytut Spraw Międzynarodowych	3.606	4.506	4.506		125,0
Polski Komitet do Spraw UNESCO	1.127	1.145	1.145		101,6
Współpraca naukowo-techniczna z zagranicą	148.470	220.586	220.586		148,6
Krajowa Szkoła Administracji Publicznej	6.728	6.900	6.900		102,6

1	2	3	4	5	6
Komitety naukowe Polskiej Akademii Nauk	1.792	1.825	1.825		101,8
Pomocnicze placówki naukowe i inne jednostki organizacyjne Polskiej Akademii Nauk	3.459	3.030	3.030		87,6
Rada do Spraw Uchodźców	730	786	786		107,7
Rządowe Centrum Studiów Strategicznych	11.134	11.507	11.232	275	103,4
Centrum Personalizacji Dokumentów	173.797	180.997	180.255	742	104,1
Urząd do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców	17.564	18.620	15.338	3.282	106,0
Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	1.422				
Pozostała działalność	166.357	262.020	90.251	171.769	157,5
Rezerwy celowe	2.911	1.000	1.000		x

x – wypełnienie pozycji jest niecelowe

Wydatki planowane w tym dziale obejmują głównie:

- wydatki urzędów naczelnych i centralnych organów administracji rządowej, jednostek im podległych oraz placówek zagranicznych,
- wydatki wojewodów, w ramach których zaplanowano środki między innymi na utrzymanie urzędów wojewódzkich, komisji poborowych, komisji egzaminacyjnych oraz dotacje dla jednostek samorządu terytorialnego,
- środki na utrzymanie i działalność regionalnych izb obrachunkowych,
- środki na funkcjonowanie samorządowych kolegiów odwoławczych.

W projekcie ustawy budżetowej na 2004 r. wydatki ogółem zostały zaplanowane w wysokości 7.602.776 tys. zł, z tego wydatki bieżące - 7.095.096 tys. zł, a wydatki majątkowe – 507.680 tys. zł.

Zaplanowane wydatki bieżące zostaną przeznaczone na finansowanie:

- kosztów związanych z utrzymaniem i funkcjonowaniem central ministerstw i urzędów centralnych - 1.391.192 tys. zł, w tym wynagrodzenia i wydatki pochodne – 955.052 tys. zł,
- wydatków Polskiego Komitetu Normalizacyjnego - 26.124 tys. zł, w tym wynagrodzenia i pochodne - 13.600 tys. zł. Do zakresu zadań Komitetu należy organizowanie i prowadzenie normalizacji krajowej. Podstawowym zadaniem Komitetu jest określanie stanu i kierunków rozwoju normalizacji, organizowanie i nadzorowanie działań związanych z opracowywaniem i rozpowszechnianiem Polskich Norm, zatwierdzanie i wycofywanie Polskich Norm oraz innych dokumentów normalizacyjnych, reprezentowanie Rzeczypospolitej Polskiej w międzynarodowych i regionalnych organizacjach normalizacyjnych, uczestnictwo w ich pracach oraz występowanie za granicą w sprawach dotyczących normalizacji,

- kosztów funkcjonowania Kancelarii Polskiej Akademii Nauk zapewniającej obsługę administracyjną Polskiej Akademii Nauk - 23.481 tys. zł, w tym wynagrodzenia i pochodne - 10.443 tys. zł,
- utrzymania i funkcjonowania Rządowego Centrum Legislacji - 12.855 tys. zł, w tym wynagrodzenia i pochodne - 10.370 tys. zł. Centrum zapewnia obsługę prawną Rady Ministrów, a w szczególności: opracowuje stanowiska prawno-legislacyjne do rządowych projektów aktów prawnych, koordynuje przebieg uzgodnień rządowych projektów aktów prawnych, opracowuje pod względem legislacyjnym rządowe projekty aktów prawnych skierowane do rozpatrzenia przez Radę Ministrów oraz opracowuje rządowe projekty aktów prawnych w zakresie ustalonym przez Prezesa Rady Ministrów, redaguje Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej oraz Dziennik Urzędowy Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”,
- kosztów jednostek terenowych podległych naczelnym i centralnym organom administracji rządowej – 151.848tys. zł (w tym wynagrodzenia i pochodne 132.033 tys. zł). Z kwoty tej przypada na:
 - urzędy statystyczne - 64.254 tys. zł. Urzędy statystyczne między innymi przygotowują projekty programów badań statystycznych statystyki publicznej, organizują i prowadzą badania statystyczne oraz ustalają ich metodologię, zbierają, gromadzą i opracowują dane statystyczne oraz dokonują ich analizy, udostępniają i rozpowszechniają wynikowe informacje statystyczne,
 - okręgowe urzędy górnicze i Urząd Górniczy do Badań Kontrolnych Urzędów Energomechanicznych - 31.205 tys. zł. Urzędy te, jako organy nadzoru górniczego, sprawują nadzór i kontrolę nad ruchem zakładów górniczych, szczególnie w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz bezpieczeństwa pożarowego, ratownictwa górniczego, gospodarki złożami kopalin w procesie ich wydobywania,
 - okręgowe i obwodowe urzędy miar i urzędy probiercze – 56.389 tys. zł. Urzędy te prowadzą prace mające na celu utrzymanie w Polsce jednolitości miar i wymaganej dokładności pomiarów wielkości fizycznych, wykonują czynności związane z legalizacją i wzorcowaniem przyrządów pomiarowych oraz sprawdzają i wykonują ich ekspertyzy. Ponadto zatwierdzają typy tych przyrządów, badają i cechują wyroby ze stopów metali szlachetnych, sprawują nadzór w zakresie przestrzegania prawa o miarach oraz prawa probierczego,
- wydatków izb skarbowych - 204.136 tys. zł, w tym wynagrodzenia i pochodne - 184.016 tys. zł. Do zakresu działania izb skarbowych należy nadzór nad urzędami skarbowymi, planowanie i dysponowanie oraz analizowanie prawidłowości wykorzystania dotacji dla jednostek gospodarki społecznej, rozstrzyganie w drugiej instancji w sprawach podatkowych i innych należności budżetowych, karnych skarbowych oraz egzekucji administracyjnej należności pieniężnych i kar majątkowych,

- wydatków urzędów skarbowych - 1.746.977 tys. zł, w tym wynagrodzenia i pochodne – 1.495.273 tys. zł. Do zakresu działania urzędów skarbowych należy ustalanie i pobór podatków oraz niepodatkowych należności budżetowych od jednostek gospodarki uspołecznionej, nieuspołecznionej i osób fizycznych, rejestracja podatkowa jednostek gospodarki uspołecznionej oraz wykonywanie kontroli podatkowej, prowadzenie dochodzeń oraz orzecznictwo w pierwszej instancji w sprawach karnych skarbowych, wykonywanie egzekucji administracyjnej należności pieniężnych i kar majątkowych,
- utrzymania i działalności urzędów kontroli skarbowej - 489.956 tys. zł, w tym wynagrodzenia i pochodne - 462.193 tys. zł. Urzędy kontroli skarbowej przeprowadzają kontrole skarbowe, których celem jest ochrona interesów i praw majątkowych Skarbu Państwa oraz zapewnienie skuteczności wykonywania zobowiązań podatkowych i innych należności stanowiących dochód budżetu państwa lub państwowych funduszy celowych. Celem kontroli skarbowej jest również badanie zgodności z prawem gospodarowania mieniem innych państwowych osób prawnych,
- utrzymania i funkcjonowania urzędów wojewódzkich - 873.808 tys. zł, w tym wynagrodzenia i pochodne - 383.171 tys. zł. Urzędy wojewódzkie jako aparat pomocniczy wojewodów realizują zadania wynikające ze sprawowania przez wojewodów funkcji przedstawicieli rządu na obszarze województw.

Środki zaplanowane dla urzędów wojewódzkich obejmują również dotacje celowe przekazane z budżetu państwa na:

- realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej zleconych gminom (związkom gmin) - 244.184 tys. zł,
- zadania bieżące z zakresu administracji rządowej realizowane przez powiat - 83.042 tys. zł,
- zadania bieżące realizowane przez powiat na podstawie porozumień z organami administracji rządowej – 1.123 tys. zł,
- zadania bieżące realizowane przez gminę na podstawie porozumień z organami administracji rządowej - 518 tys. zł,
- wydatków izb i urzędów celnych - 817.536 tys. zł, w tym wynagrodzenia i pochodne - 729.735 tys. zł. Do podstawowych zadań służby celnej należy sprawowanie kontroli celnej obrotu towarowego z zagranicą, wymiar i pobór należności celnych i podatkowych w części naliczanej na granicy państwa (VAT, akcyza), zwalczanie przemytu i przeciwdziałanie oszustwom celnym,
- kosztów regionalnych izb obrachunkowych - 78.485 tys. zł, w tym wynagrodzenia i pochodne - 62.397 tys. zł. Regionalne izby obrachunkowe sprawują nadzór w zakresie spraw finansowych oraz dokonują kontroli gospodarki finansowej i zamówień publicznych jednostek samorządu terytorialnego, związków międzygminnych, stowarzyszeń gmin oraz stowarzyszeń gmin i

powiatów, związków powiatów, stowarzyszeń powiatów, samorządowych jednostek organizacyjnych, w tym samorządowych osób prawnych, jak również innych podmiotów w zakresie wykorzystywania przez nie dotacji przyznawanych z budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Ponadto opracowują raporty, analizy i opinie w sprawach określonych ustawami oraz prowadzą działalność informacyjną i szkoleniową w zakresie objętym nadzorem i kontrolą,

- kosztów funkcjonowania samorządowych kolegiów odwoławczych - 71.726 tys. zł, w tym wynagrodzenia i pochodne - 55.780 tys. zł. Kolegia orzekają w indywidualnych sprawach z zakresu administracji publicznej należących do właściwości jednostek samorządu terytorialnego. Rozpatrują odwołania od decyzji administracyjnych, zażalenia na postanowienia, żądania wznowienia postępowania lub stwierdzają nieważność decyzji,
- zadań komisji poborowych - 19.353 tys. zł, w tym dotacje celowe na: zadania bieżące z zakresu administracji rządowej realizowane przez powiat - 13.059 tys. zł, zadania bieżące realizowane przez powiat na podstawie porozumień z organami administracji rządowej - 1.510 tys. zł oraz zadania bieżące realizowane przez gminę na podstawie porozumień z organami administracji rządowej - 13 tys. zł.

Zadania wynikające z ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej wykonują wojewódzkie i powiatowe komisje poborowe. Wojewódzkie komisje poborowe sprawują nadzór nad działalnością powiatowych komisji poborowych, rozpatrują odwołania i sprzeciwy od orzeczeń powiatowych komisji poborowych, orzekają w sprawach wniosków o uchylenie skierowania do służby zastępczej. Powiatowe komisje poborowe orzekają o uznaniu poborowych za zdolnych do służby wojskowej, o udzielaniu poborowym odroczeń zasadniczej służby wojskowej oraz o skierowaniu poborowych do służby zastępczej,

- działalności komisji egzaminacyjnych - 4.107 tys. zł. Z kwoty tej przeznaczono na Państwową Komisję Egzaminacyjną ds. Doradztwa Podatkowego – 1.195 tys. zł, na postępowanie kwalifikacyjne oraz na konkursy na wyższe stanowiska w służbie cywilnej - 320 tys. zł, na działalność komisji egzaminacyjnych działających przy urzędach wojewódzkich - 2.592 tys. zł,
- spisów i badań statystycznych występujących cyklicznie, realizowanych głównie przy współudziale osób spoza resortu statystyki (tj. ankieterów, rzeczoznawców, korespondentów statystycznych) - 10.362 tys. zł,
- utrzymania placówek zagranicznych - 613.639 tys. zł, w tym ambasad i innych placówek ministra właściwego do spraw zagranicznych - 504.337 tys. zł, placówek ekonomiczno- handlowych ministra właściwego do spraw gospodarki - 101.387 tys. zł, stacji naukowych Polskiej Akademii Nauk - 5.030 tys. zł,
- działalności informacyjnej i kulturalnej prowadzonej za granicą przez ministra właściwego do spraw zagranicznych - 16.235 tys. zł,

- kosztów funkcjonowania Ośrodka Studiów Wschodnich w Warszawie (jednostka zajmująca się monitorowaniem oraz analizą politycznej, ekonomicznej i społecznej sytuacji w państwach Europy Środkowej i Wschodniej, na Bałkanach oraz na Kaukazie i w Azji Centralnej) - 6.422 tys. zł, w tym wynagrodzenia i pochodne - 3.351 tys. zł,
- dotacji dla Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych - 4.506 tys. zł i dla Polskiego Komitetu ds. UNESCO - 1.145 tys. zł,
- współpracy naukowo-technicznej z zagranicą – 220.586 tys. zł. Wydatki te dotyczą głównie składek do organizacji międzynarodowych oraz podróży służbowych zagranicznych,
- dotacji dla Krajowej Szkoły Administracji Publicznej - 6.900 tys. zł. Zadaniem Krajowej Szkoły Administracji Publicznej jest kształcenie i przygotowanie do służby publicznej kadr wyższych urzędników administracji,
- kosztów realizacji zadań komitetów naukowych PAN działających przy Prezydium Polskiej Akademii Nauk - 1.825 tys. zł. Do zadań komitetów należy między innymi rozważanie istotnych problemów danej dyscypliny naukowej oraz organizowanie w tym celu dyskusji i konferencji naukowych, współdziałanie przy wprowadzaniu w życie i upowszechnianiu wyników badań naukowych oraz inicjowanie i rozwijanie współpracy z zagranicznymi organizacjami i ośrodkami naukowymi, przygotowywanie ekspertyz naukowych,
- wydatków pomocniczych placówek naukowych i innych jednostek organizacyjnych Polskiej Akademii Nauk - 3.030 tys. zł, w tym dotacja dla Międzynarodowego Instytutu Biologii Molekularnej i Komórkowej – 1.180 tys. zł,
- kosztów funkcjonowania Rady do Spraw Uchodźców - 786 tys. zł. Rada rozpatruje głównie odwołania i zażalenia od decyzji i postanowień w sprawach o nadanie lub pozbawienie statusu uchodźcy, gromadzi informacje o krajach pochodzenia cudzoziemców, współpracuje z organami oraz instytucjami krajowymi i zagranicznymi w zakresie problematyki migracji i uchodźstwa,
- wydatków Rządowego Centrum Studiów Strategicznych - 11.232 tys. zł, w tym wynagrodzenia i pochodne - 7.300 tys. zł. Centrum prowadzi prace służące Prezesowi Rady Ministrów, w tym związane z pracami Rady Ministrów, do programowania strategicznego oraz prognozowania rozwoju gospodarczego i społecznego,
- wydatków Centrum Personalizacji Dokumentów - 180.255 tys. zł, w tym wynagrodzenia i pochodne - 7.039 tys. zł. Centrum realizuje zadania Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w zakresie wydawania dowodu osobistego nowego wzoru (karty identyfikacyjnej) oraz książeczki paszportowej nowego wzoru przy pomocy komputerowych technik personalizacji,
- kosztów funkcjonowania Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców - 15.338 tys. zł, w tym wynagrodzenia i pochodne - 9.799 tys. zł. Urząd jest właściwy w sprawach repatriacji, wjazdu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, przejazdu przez to terytorium, pobytu na

nim i wyjazdu z niego, nadawania statusu uchodźcy i udzielania cudzoziemcom azylu, a także w sprawach związanych z obywatelstwem polskim wynikających z zakresu zadań administracji rządowej,

- pozostałej działalności - 90.251 tys. zł, w tym wynagrodzenia i pochodne - 3.152 tys. zł. Znaczące wydatki w tym rozdziale występują w Ministerstwie Finansów - 33.003 tys. zł (szkolenia wewnętrzne pracowników resortu, druk znaków skarbowych, zakup umundurowania celników oraz działalność Głównej Komisji Orzekającej w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych) oraz w Ministerstwie Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej - 31.162 tys. zł (usługi informatyczne Centrum Informatyki Handlu Zagranicznego z tytułu przetwarzania informacji z dokumentów SAD, monitorowanie programu „Kierunki rządu wobec małych i średnich przedsiębiorstw”, koszty realizacji programu wieloletniego pn. „Dostosowanie warunków pracy w Polsce do standardów Unii Europejskiej”).

Ponadto w rezerwie celowej zaplanowano środki w kwocie 1.000 tys. zł na sfinansowanie kosztów ponoszonych przez samorządowe kolegia odwoławcze z tytułu wprowadzonego obowiązku tzw. przymusu adwokackiego w postępowaniu kasacyjnym.

Wydatki inwestycyjne zostały zaplanowane w wysokości 507.680 tys. zł w budżetach:

- 1) Kancelarii Prezesa Rady Ministrów – 10.000 tys. zł. W ramach tej kwoty sfinansowana zostanie kontynuacja modernizacji pomieszczeń obiektów w Al. Ujazdowskich 1/3 i 5 (8.200 tys. zł) oraz zakup urządzeń komputerowych, drukujących, oprogramowania oraz urządzeń technicznej obsługi obiektu Kancelarii (1.800 tys. zł),
- 2) Ministra właściwego do spraw administracji publicznej – 13.397 tys. zł z przeznaczeniem dla Biura Administracyjno-Gospodarczego MSWiA na zakupy inwestycyjne w grupie informatyka: sprzętu informatycznego, oprogramowania i licencji (12.655 tys. zł) oraz na zakup systemów bezpieczeństwa, sprzętu informatycznego i innych środków trwałych dla Centrum Personalizacji Dokumentów MSWiA (742 tys. zł),
- 3) Ministra właściwego do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej – 512 tys. zł na zakup sprzętu informatycznego, maszyn i urządzeń technicznych oraz na zakupy związane z realizacją programu Warszawskiego Centrum ONZ-Habitat dla Centrali Ministerstwa Infrastruktury,
- 4) Ministra właściwego do spraw budżetu, finansów publicznych i instytucji finansowych – 261.953 tys. zł, z czego na inwestycje budowlane przeznaczono kwotę 106.073 tys. zł. Środki te umożliwią sfinansowanie kontynuowanych zadań budownictwa inwestycyjnego: 6 dla potrzeb urzędów skarbowych /I US Gdańsk - adaptacja, DUS Gdańsk – wykup budynku, US Puławy – budowa, US Kraków – Nowa Huta - modernizacja, US Wrocław Stare Miasto - adaptacja, US Nowa Sól – modernizacja/ (34.271 tys. zł) i 4 dla administracji

celnej na modernizację: IC Gdynia, UC Łomża, UC Suwałki, IC Łódź (27.600 tys. zł), kontynuację budowy Centralnego Ośrodka Przetwarzania Danych dla potrzeb istniejących i przewidywanych systemów informatycznych w nowym układzie organizacyjnym resortu finansów (30.000 tys. zł), kontynuację prac modernizacyjnych w gmachu Ministerstwa Finansów i Ośrodka Szkoleniowo-Wypoczynkowym „Bałtyk” w Jastrzębiej Górze (11.202 tys. zł) oraz modernizację budynku na potrzeby bazy operacyjnej Biura Dokumentacji Skarbowej (3.000 tys. zł). Na zakupy inwestycyjne zaplanowano 155.880 tys. zł z przeznaczeniem na informatyzację administracji celnej i skarbowej (81.782 tys. zł), współfinansowanie programów Phare realizowanych przy współudziale środków finansowych z Unii Europejskiej (6.226 tys. zł), współfinansowanie Phare administracji celnej (51.727 tys. zł), kontynuację wdrożenia systemu informatycznego dla potrzeb Generalnego Inspektora Informacji Finansowej (5.145 tys. zł), zakup systemu bezpieczeństwa i monitoring obiektu Ministerstwa Finansów (2.400 tys. zł) oraz doposażenie jednostek resortu finansów w sprzęt organizacyjno-techniczny, program płacowo-kadrowy i środki transportu (8.600 tys. zł),

- 5) Ministra właściwego do spraw gospodarki – 7.724 tys. zł. W ramach budownictwa inwestycyjnego zostało zaplanowane finansowanie: prac modernizacyjno-budowlanych w obiektach Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej (2.700 tys. zł) oraz w obiektach wydziałów ekonomiczno-handlowych (2.460 tys. zł).

Na zakupy inwestycyjne zaplanowano – 2.564 tys. zł,

z tego dla:

- Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej – 2.364 tys. zł na:
 - komputeryzację – 1.464 tys. zł,
 - zakup i wymianę samochodów – 600 tys. zł,
 - zakup sprzętu komputerowego z oprogramowaniem – 300 tys. zł,
 - Ośrodka Studiów Wschodnich - na zakupy z zakresu informatyki - 110 tys. zł i sprzętu biurowego – 90 tys. zł,
- 6) Komitetu Integracji Europejskiej - 671 tys. zł na zakupy sprzętu w zakresie ochrony i bezpieczeństwa sieci informatycznej, serwerowni (133 tys. zł), modernizacji sprzętu w celu dostosowania do nowych parametrów przesyłania danych, programy (376 tys. zł), prac modernizacyjnych i wyposażeniowych tworzonej unijnej kancelarii tajnej (30 tys. zł) oraz sprzętu informatycznego (132 tys. zł),
- 7) Ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego - 1.360 tys. zł dla Ministerstwa Kultury, z tego na inwestycje polegające na budownictwie inwestycyjnym - 410 tys. zł z przeznaczeniem na zakup i montaż systemów bezpieczeństwa /przeciwpożarowego, telewizji przemysłowej, budowa centrum na wypadek kryzysowy,

- zabezpieczenie obiektu, oświetlenie obiektu/, a 950 tys. zł na zakupy uzupełniające sprzętu informatycznego (630 tys. zł), środków transportu (250 tys. zł) i kserokopiarek (70 tys. zł),
- 8) Ministra właściwego do spraw kultury fizycznej i sportu - 558 tys. zł na roboty modernizacyjne w gmachu Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu /wymiana instalacji elektrycznej zasilającej budynek, odtworzenie elewacji budynku od strony Al. Szucha, dostosowanie budynku do wymogów przeciwpożarowych/ (120 tys. zł), na zakup lokali zastępczych dla lokatorów (258 tys. zł) oraz na zakupy sprzętu komputerowego, oprogramowania i samochodów osobowych dla MENiS (180 tys. zł),
 - 9) Ministra właściwego do spraw nauki – 1.250 tys. zł na zakupy dla potrzeb Ministerstwa Nauki i Informatyzacji - sprzętu informatycznego (360 tys. zł), oprogramowania komputerowego (545 tys. zł), środków transportu (150 tys. zł), sprzętu poligraficznego (70 tys. zł) i audiowizualnego (85 tys. zł) oraz klimatyzatorów (40 tys. zł),
 - 10) Ministra właściwego do spraw obrony narodowej – 10.203 tys. zł, z czego 3.866 tys. zł na inwestycje budowlane Departamentu Administracyjnego i 6.337 tys. zł na zakupy sprzętu Urzędu Ministerstwa Obrony Narodowej,
 - 11) Ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania – 1.290 tys. zł, z czego na roboty modernizacyjne w gmachu Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu /wymiana instalacji elektrycznej zasilającej budynek, odtworzenie elewacji budynku od strony Al. Szucha, dostosowanie budynku do wymogów przeciwpożarowych/ - 418 tys. zł, na zakup lokali zastępczych dla lokatorów - 472 tys. zł, a na zakupy sprzętu informatycznego - 250 tys. zł, oprogramowania komputerowego - 50 tys. zł i samochodów osobowych dla MENiS - 100 tys. zł,
 - 12) Ministra właściwego do spraw pracy – 1.625 tys. zł, z czego dla potrzeb Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej przeznaczono 600 tys. zł na modernizację okablowania strukturalnego w budynku Ministerstwa GPiPS przy ul. Nowogrodzkiej 1/3/5, dla Centrum Partnerstwa Społecznego „Dialog” 140 tys. zł na modernizację dachu na dwóch budynkach i ocieplenie stropów ostatniej kondygnacji oraz dla MGPiPS 885 tys. zł na zakup sprzętu komputerowego (w tym 290 tys. zł dla nowych stanowisk pracy), oprogramowania i specjalistycznych systemów informatycznych,
 - 13) Ministra właściwego do spraw rolnictwa – 5.860 tys. zł, z czego 4.340 tys. zł na inwestycje modernizacyjne i budowę studni oligoceńskiej na potrzeby Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi i 1.520 tys. zł na zakupy sprzętu komputerowego, kserokopiarek, samochodów osobowych, komputerowego systemu nadzoru i rejestracji zdarzeń w strefie bezpieczeństwa Kancelarii tajnej oraz aparatu prądotwórczego dla Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi,

- 14) Ministra właściwego do spraw rozwoju wsi – 410 tys. zł na zakup sprzętu komputerowego, oprogramowania, kserokopiarek, projektora multimedialnego i cyfrowego aparatu fotograficznego dla Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi,
- 15) Ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego – 133 tys. zł na zakup sprzętu informatycznego i oprogramowania dla potrzeb Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej,
- 16) Ministra właściwego do spraw rynków rolnych – 792 tys. zł na zakupy inwestycyjne Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi w zakresie sprzętu komputerowego z oprogramowaniem, samochodu osobowego, kserokopiarki i rzutnika multimedialnego,
- 17) Ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa – 648 tys. zł na zakup wyposażenia nowo utworzonego archiwum Ministerstwa Skarbu Państwa (488 tys. zł) oraz samochodów osobowych dla Delegatur MSP (160 tys. zł),
- 18) Ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego – 1.014 tys. zł na potrzeby Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu, z tego: 799 tys. zł z przeznaczeniem na roboty modernizacyjne w gmachu MENiS /wymianę instalacji elektrycznej zasilającej budynek, odtworzenie elewacji budynku od strony Al. Szucha, dostosowanie budynku do wymogów przeciwpożarowych i zakup lokali zastępczych dla lokatorów/, a 215 tys. zł na zakupy inwestycyjne obejmujące zakup sprzętu informatycznego, oprogramowania oraz samochodów osobowych,
- 19) Ministra właściwego do spraw transportu – 5.577 tys. zł na modernizację budynków A,B,C, na modernizację wentylacji budynków A i C oraz na dostosowanie budynku B do wymogów osób niepełnosprawnych (5.077 tys. zł), a także na zakupy sprzętu informatycznego (500 tys. zł) Centrali Ministerstwa Infrastruktury,
- 20) Ministra właściwego do spraw turystyki - 50 tys. zł dla Centrali Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej na zakup sprzętu informatycznego i oprogramowania,
- 21) Ministra właściwego do spraw środowiska - 640 tys. zł na uzupełnienie systemu telewizji dozorowej Ministerstwa Środowiska o cyfrowy zapis obrazu (40 tys. zł) oraz na rozwój systemu informatycznego, w tym m.in. rozbudowę sieci komputerowej, zakup komputerów i serwera (500 tys. zł), zakup kopiarek (80 tys. zł) i klimatyzatorów (20 tys. zł),
- 22) Ministra właściwego do spraw wewnętrznych – 6.030 tys. zł, z czego 1.387 tys. zł przeznaczono na inwestycje z zakresu budownictwa inwestycyjnego dla Biura Administracyjno-Gospodarczego MSWiA na sieć wodociągową i sieć kanalizacyjną wraz z przepompownią w obiekcie Świder ul. Żurawia (950 tys. zł), dla Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców na adaptację obiektu w Linii k/Warszawy dla potrzeb Ośrodka Recepcyjno-Pobyтового i modernizację Centralnego Ośrodka Recepcyjno-Pobyowego w Dębaku (285 tys. zł), budowę „punktu przyjęć wniosków od cudzoziemców ubiegających się o nadanie statusu uchodźcy lub azylu” dla potrzeb Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców oraz Straży Granicznej przy ul. Taborowej w Warszawie (152

- tys. zł) oraz 4.643 tys. zł na zakupy inwestycyjne w grupie informatyka dla Biura Administracyjno-Gospodarczego MSWiA (1.798 tys. zł) i zakup środków trwałych w grupie transport, informatyka i administracja dla Urzędu do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców (2.845 tys. zł),
- 23) Ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego - 323 tys. zł na modernizację okablowania strukturalnego w budynku Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej,
 - 24) Ministra właściwego do spraw zagranicznych – 66.350 tys. zł, z tego 15.000 zł na realizację inwestycji wieloletniej budowy Ambasady RP w Berlinie i 38.050 tys. zł na budownictwo inwestycyjne obejmujące budowę budynku biurowo-garażowego dla Ministerstwa Spraw Zagranicznych, inwestycje placówek zagranicznych oraz inwestycje placówkowe w zakresie Nowej Polityki Wizowej na wschodzie (rozbudowę urzędu Konsulatu Generalnego w Brześciu). Na zakupy inwestycyjne dla MSZ w zakresie odtworzenia i utrzymania w należytym stanie organizacyjno-technicznym krajowej części systemu łączności i informatyki oraz systemów łączności i informatyki, zakup serwerów z przeznaczeniem dla realizacji centralnego rejestru złożonych w polskich urzędach konsularnych aplikacji wizowych (SIS) oraz zakup wyposażenia placówek objętych programem NPW w sprzęt informatyki i łączności przeznaczona została kwota 13.300 tys. zł,
 - 25) Ministra właściwego do spraw zdrowia – 1.500 tys. zł na zakup sprzętu komputerowego wraz oprogramowaniem i rozbudowę sieci teleinformatycznej (1.045 tys. zł) oraz sprzętu biurowego (455 tys. zł) dla Ministerstwa Zdrowia,
 - 26) Rządowego Centrum Studiów Strategicznych - 275 tys. zł na zakupy inwestycyjne środków transportu, nowych stanowisk komputerowych i oprogramowania oraz sprzętu poligraficznego (wysokonakładowej cyfrowej kopiarki),
 - 27) Komisji Nadzoru Ubezpieczeń i Funduszy Emerytalnych – 20.906 tys. zł na rozbudowę siedziby KNUiFE przy ul. Niedźwiedziej 6E (20.000 tys. zł) oraz na zakupy inwestycyjne służące modernizacji istniejącego sprzętu komputerowego, modyfikacji Systemu Nadzoru Pośredniego w związku z planowanymi zmianami obowiązujących aktów prawnych, standaryzacji oprogramowania użytkowanego w KNUiFE i zakupieniu specjalistycznego oprogramowania usprawniającego realizację zadań wynikających z pełnienia przez KNUiFE funkcji nadzoru i kontroli (506 tys. zł). Na współfinansowanie projektu Phare „Wzmocnienie nadzoru ubezpieczeń” z przeznaczeniem na zakup specjalistycznego oprogramowania informatycznego i opracowanie Informatycznego Systemu Nadzoru Ubezpieczeń przewidziano kwotę 400 tys. zł,
 - 28) Urzędu Zamówień Publicznych - 50 tys. zł na zakup komputerów, drukarek, oprogramowania i programu antywirusowego,

- 29) Urzędu Regulacji Energetyki – 100 tys. zł na zakupy sprzętu informatycznego i oprogramowania, w tym na rozbudowę i modernizację infrastruktury informatycznej Urzędu, zakup bazy aktów prawnych Lex oraz oprogramowania antywirusowego,
- 30) Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – 1.080 tys. zł na zakupy sprzętu biurowego, komputerowego i oprogramowania, samochodu osobowego, centralki telefonicznej, zabezpieczeń systemu komputerowego oraz okablowania strukturalnego,
- 31) Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych - 280 tys. zł na zakupy sprzętu komputerowego, drukarek laserowych, kserokopiarki, oprogramowania i samochodu osobowego,
- 32) Głównego Urzędu Statystycznego – 2.050 tys. zł na modernizację holu głównego, wykonanie wentylacji grawitacyjnej (blok D), adaptację pomieszczeń piwnicznych i opracowanie dokumentacji do awaryjnego zasilania budynku GUS przed zakupem agregatu w 2005r. (1.800 tys. zł) oraz na zakupy środków transportu dla Centrali GUS (250 tys. zł),
- 33) Wyższego Urzędu Górniczego – 3.085 tys. zł na adaptację i modernizację budynku Wyższego Urzędu Górniczego w Katowicach (2.200 tys. zł) oraz na zakupy środków transportu, sprzętu komputerowego z oprogramowaniem i biurowego (885 tys. zł),
- 34) Urzędu Patentowego RP – 415 tys. zł na zakupy sprzętu informatycznego i oprogramowania,
- 35) Głównego Urzędu Miar – 17.000 tys. zł z przeznaczeniem na budowę i modernizację stanowisk pomiarowych, na zakup aparatury badawczej i kontrolno-pomiarowej, sprzętu komputerowego i specjalistycznego oprogramowania oraz środków transportu dla Głównego Urzędu Miar, Okręgowych Urzędów Miar i Okręgowych Urzędów Probierczych, a także na współfinansowanie realizacji projektów Phare dla Głównego Urzędu Miar i Okręgowych Urzędów Miar,
- 36) Polskiego Komitetu Normalizacyjnego - 967 tys. zł z przeznaczeniem na zakupy inwestycyjne sprzętu informatycznego (682 tys. zł), dwóch samochodów (180 tys. zł) i kserokopiarek (105 tys. zł),
- 37) Polskiej Akademii Nauk – 115 tys. zł na zakup samochodu osobowego i klimatyzatora pomieszczeń serwera dla Kancelarii PAN (90 tys. zł) oraz sprzętu multimedialnego i komputerowego dla Stacji Naukowej PAN w Wiedniu (25 tys. zł),
- 38) Państwowej Agencji Atomistyki - 185 tys. zł na zakupy inwestycyjne sprzętu informatycznego (82 tys. zł), rozbudowę stacji sieci ASS-500 (75 tys. zł), zakup zestawu akumulatorów zasilania awaryjnego stacji PMS z układem zasilania (16 tys. zł) oraz rozbudowę sieci komputerowej Centrum ds. Zdarzeń Radiacyjnych /zakup przełącznika do szafy krosowniczej/ (12 tys. zł),
- 39) Komisji Papierów Wartościowych i Giełd – 1.740 tys. zł z przeznaczeniem na zakup oprogramowania związany z eksploatacją i niezbędną modernizacją systemów informatycznych (1.300 tys. zł) oraz zakup i instalację systemu wentylacyjnego, wymianę kserokopiarek, sprzętu biurowego i zakup samochodu służbowego (440 tys. zł),

- 40) Urząd Transportu Kolejowego – 250 tys. zł z przeznaczeniem na zakup 8 serwerów, wykonanie sieci i sztywnych łączy (150 tys. zł) oraz zestawów komputerowych wraz z oprogramowaniem (100 tys. zł),
- 41) Rządowego Centrum Legislacji – 257 tys. zł, z czego na adaptację lokalu biurowego w obiekcie przy ul. Chopina 1 - 50 tys. zł, a na zakupy inwestycyjne sprzętu informatycznego, licencji i sprzętu biurowego - 207 tys. zł,
- 42) Regionalnych izb obrachunkowych – 1.757 tys. zł z przeznaczeniem na budownictwo inwestycyjne - 156 tys. zł, w tym modernizację budynków: w Kielcach – 44 tys. zł, we Wrocławiu – 50 tys. zł, w Rzeszowie i w Przemyślu – 12 tys. zł i budowę garażu i parkingu RIO w Zielonej Górze – 50 tys. zł oraz 1.601 tys. zł na zakupy sprzętu informatycznego i oprogramowania - 891 tys. zł, sprzętu biurowego i łączności - 85 tys. zł oraz samochodów służbowych - 625 tys. zł,
- 43) Wojewodów – 55.105 tys. zł głównie z przeznaczeniem na inwestycje modernizacyjne, renowacyjne, termorenowacyjne, adaptacyjne i budowlane w obiektach urzędów wojewódzkich, w tym na potrzeby osób niepełnosprawnych (34.382 tys. zł) oraz zakupy inwestycyjne głównie urządzeń technicznych, środków transportu, sprzętu informatycznego i oprogramowania, sprzętu biurowego i poligraficznego na potrzeby urzędów (20.723 tys. zł),
- 44) Samorządowych Kolegiów Odwoławczych łącznie – 2.193 tys. zł głównie na adaptacje, modernizacje i rozbudowy siedzib oraz na zakupy sprzętu komputerowego, samochodów osobowych, oprogramowania, kserokopiarek, sprzętu biurowego, elektronicznego, zakup lub modernizację serwerów, założenie sieci komputerowej, klimatyzacji pomieszczeń, zakup urządzeń technicznych i innych środków trwałych na potrzeby Kolegiów.

15. Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa

Wyszczególnienie	2003 r.	Projekt budżetu na 2004 r.			% 3:2
		Ogółem	z tego:		
			wydatki bieżące	majątkowe	
w tysiącach złotych					
1	2	3	4	5	6
Wydatki ogółem	1.552.004	1.796.387	1.544.599	251.788	115,7
z tego:					
Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa	1.030.445	1.094.057	987.474	106.583	106,2
Naczelne organy sądownictwa	295.162	398.583	279.689	118.894	135,0
Biuro Bezpieczeństwa Narodowego	7.370	12.745	6.945	5.800	172,9
Rzecznik Interesu Publicznego	4.417	4.815	4.572	243	109,0
Jednostki podległe Instytutowi Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu	41.982	45.053	45.053		107,3
Wybory do Sejmu i Senatu	1.260				
Wybory do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw, wybory wójtów, burmistrzów i prezydentów miast oraz referenda gminne, powiatowe i wojewódzkie	3.323				
Referenda ogólnokrajowe i konstytucyjne	92.439				
Współpraca naukowo-techniczna z zagranicą	2.700	4.271	4.271		158,2
Odznaczenia państwowe	3.130	3.750	3.750		119,8
Pozostała działalność	49.246	53.223	35.223	18.000	108,1
Gospodarstwa pomocnicze	13.812	15.900	15.900		115,1
Rezerwy celowe	6.718	163.990	161.722	2.268	x

x – wypełnienie pozycji jest niecelowe

Dział ten obejmuje wydatki naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądów i trybunałów, których budżety zgodnie z ustawą o finansach publicznych są włączane bez weryfikacji do projektu ustawy budżetowej. Wydatki te są ponoszone przez następujące urzędy: Kancelarię Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Kancelarię Sejmu, Kancelarię Senatu, Sąd Najwyższy, Naczelny Sąd Administracyjny, Trybunał Konstytucyjny, Najwyższą Izbę Kontroli, Rzecznika Praw Obywatelskich, Krajową Radę Radiofonii i Telewizji, Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, Krajowe Biuro Wyborcze, Państwową Inspekcję Pracy, Instytut Pamięci Narodowej - Komisję Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, Rzecznika Praw Dziecka oraz Krajową Radę Sądownictwa.

Zaplanowane na 2004 r. wydatki łącznie z rezerwami wynoszą 1.796.387 tys. zł, w tym bieżące – 1.544.599 tys. zł, a majątkowe – 251.788 tys. zł.

Na wydatki bieżące urzędów naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa zaplanowano 987.474 tys. zł, w tym na wynagrodzenia i pochodne (obejmujące wynagrodzenia pracowników, osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, pracowników orzecznictwa oraz uposażenia parlamentarzystów) – 641.300 tys. zł. Pozostałe wydatki obejmują koszty eksploatacyjne, koszty remontów, podróży służbowych, zadań związanych z realizacją ustawy o ochronie informacji niejawnych oraz różnego rodzaju wydatki związane z wykonywaniem zadań poszczególnych jednostek. Do zadań tych należy między innymi wykonywanie czynności związanych ze sprawowaniem przez Prezydenta RP jego funkcji wynikających z Konstytucji, zapewnienie warunków wykonywania mandatu posła i senatora (diety parlamentarne, utrzymanie biur poselskich i senatorskich) funkcjonowania Państwowej Komisji Wyborczej oraz Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu (bez jednostek podległych). Zaplanowane wydatki obejmują również koszty zadań związanych z integracją z Unią Europejską oraz dotacje celowe:

- na zadania zlecane gminom w zakresie prowadzenia i aktualizacji stałych rejestrów wyborców – 6.095 tys. zł,
- na kontynuację prac dokumentacyjnych dotyczących losów obywateli polskich represjonowanych przez władze ZSRR w latach 1939–1947 przeznaczone dla Fundacji Ośrodka Karta – 260 tys. zł.

Na wydatki bieżące naczelnych organów sądownictwa (Sąd Najwyższy, Naczelny Sąd Administracyjny, Trybunał Konstytucyjny i Krajowa Rada Sądownictwa) zaplanowano 279.689 tys. zł. Środki te przeznaczone są na sfinansowanie kosztów działalności tych jednostek. Obejmują one wynagrodzenia i pochodne (207.122 tys. zł), koszty materiałów i usług, podróży służbowych, obsługi spotkań międzynarodowych, remontów oraz pomocy finansowej na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych sędziów. W wydatkach tych uwzględnione są także koszty związane z wdrażaniem reformy sądownictwa administracyjnego, która przewiduje podjęcie działalności orzeczniczej przez wojewódzkie sądy administracyjne z dniem 1 stycznia 2004 r.

Na wydatki jednostek podległych Instytutowi Pamięci Narodowej zaplanowano 45.053 tys. zł, w tym na wynagrodzenia i pochodne – 38.211 tys. zł.

Na wydatki bieżące Biura Bezpieczeństwa Narodowego zaplanowano 6.945 tys. zł, w tym na wynagrodzenia i pochodne – 4.165 tys. zł. Biuro realizuje zadania związane z kompetencjami Prezydenta w zakresie szeroko pojętego bezpieczeństwa i obronności państwa oraz merytorycznym przygotowaniem i zabezpieczeniem posiedzeń Rady Bezpieczeństwa Narodowego.

Na finansowanie współpracy naukowo-technicznej z zagranicą (podróże służbowe, składki do organizacji międzynarodowych) przewiduje się 4.271 tys. zł.

Na wydatki związane z przyznawaniem przez Prezydenta RP odznaczeń państwowych planuje się 3.750 tys. zł. Środki te przeznaczone są między innymi na koszty obsługi posiedzeń Kapituł Orderów i zakup emblematów odznaczeń państwowych.

Na wydatki bieżące Rzecznika Interesu Publicznego (finansowane z budżetu Sądu Najwyższego) zaplanowano 4.572 tys. zł, w tym na wynagrodzenia i pochodne – 3.600 tys. zł.

Na pozostałą działalność bieżącą planuje się 35.223 tys. zł, w tym na wynagrodzenia i pochodne - 900 tys. zł. Środki te przeznaczone są na sfinansowanie między innymi kosztów realizacji ustawy o uposażeniu byłego Prezydenta RP, działalności Biura Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa, Wspólnej Komisji Orzekającej w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych oraz rzecznika dyscypliny finansów publicznych i działalności informacyjno-popularyzatorskiej w zakresie ochrony pracy. W kwocie tej przewidziano również środki na dotacje na zadania zlecone w zakresie opieki nad Polonią i Polakami za granicą – 32.000 tys. zł. Zadania te są zlecane przez Prezydium Senatu jednostkom nie zaliczonym do sektora finansów publicznych (fundacje, stowarzyszenia, towarzystwa itp.) i dotyczą działalności w zakresie oświaty, nauki i popularyzacji kultury polskiej, wypoczynku, turystyki i sportu, wydawnictw i materiałów programowych.

Na zakup usług realizowanych przez gospodarstwo pomocnicze na rzecz Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zaplanowano 15.900 tys. zł.

W rezerwach celowych zaplanowane zostały środki na wydatki bieżące w kwocie 161.722 tys. zł, z tego: 159.922 tys. zł przeznaczono na sfinansowanie przez Krajowe Biuro Wyborcze ustawowo określonych zadań dotyczących wyborów i referendum oraz 1.800 tys. zł na skutki wdrożenia ustawy o ustanowieniu Krzyża Zesłańców Sybiru.

Wydatki inwestycyjne zostały zaplanowane w kwocie 251.788 tys. zł, z czego 5.532 tys. zł na inwestycję wieloletnią realizowaną przez Naczelną Sąd Administracyjny pn. „Rozbudowa siedziby Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego i Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie”. Kwotę 243.988 tys. zł przewidziano w budżetach:

- Kancelarii Prezydenta RP – 34.100 tys. zł, z tego na:
 - a) realizację inwestycji polegających na budownictwie inwestycyjnym w wysokości 28.400 tys. zł, z przeznaczeniem na modernizację obiektów Kancelarii Prezydenta RP (13.400 tys. zł), modernizację rezydencji Wisła (10.200 tys. zł) oraz przygotowanie siedziby Biura Bezpieczeństwa Narodowego (4.800 tys. zł),
 - b) zakupy inwestycyjne w kwocie 5.700 tys. zł dla potrzeb Kancelarii Prezydenta RP (4.700 tys. zł) oraz Biura Bezpieczeństwa Narodowego (1.000 tys. zł),

- Kancelarii Sejmu – 33.020 tys. zł. Z tej kwoty na inwestycje w zakresie budownictwa inwestycyjnego przeznaczono 15.899 tys. zł, na realizację zadań: modernizacja budynku „K” (8.000 tys. zł), zadania zgłoszone przez Dom Poselski (190 tys. zł), sieć komputerowa w Domu Poselskim (200 tys. zł), adaptacja pomieszczeń pod płytą garażową (1.600 tys. zł), modernizacja maszynowni wentylacyjno-klimatyzacyjnych i instalacji w budynkach „C-D” (2.500 tys. zł), modernizacja rozdzielni elektrycznych w bud. „A” i „B” (858 tys. zł), rozbudowa UPS-u centralnego w bud. C-D stacji ST-2 o nową jednostkę 100 kVA (200 tys. zł), zwody na instalacji odgromowej oraz uziomy szpilkowe na bud. „A”, „B”, „C”, „D” (160 tys. zł), zabezpieczenie przeciwprzestępcze budynków i terenów sejmowych: wejście główne do Sejmu (bud. C) oraz wejście do Dolnej Palarni (bud. K), etap II (1.800 tys. zł), montaż, włączenie do sterowania i uruchomienie klap oddymiających na klatkach schodowych Domu Poselskiego (161 tys. zł) oraz dokumentacja przyszłościowa (230 tys. zł). Wydatki na zakupy inwestycyjne w wysokości 17.121 tys. zł rozdysponowane będą na: zakup urządzeń niezbędnych do modernizacji budynku przy ul. Frascati 2 (1.250 tys. zł), zakup sprzętu komputerowego, urządzeń sieciowych oraz licencji na oprogramowanie (6.261 tys. zł), zakup i montaż urządzeń systemów zabezpieczeń obiektów Kancelarii Sejmu (1.610 tys. zł), zakup środków transportu (760 tys. zł), zakup sprzętu techniki biurowej i pozostałych urządzeń (1.240 tys. zł) oraz zakup sprzętu kserograficznego dla biur poselskich (6.000 tys. zł),
- Kancelarii Senatu – 22.536 tys. zł, z tego:
 - 18.000 tys. zł - na zadania inwestycyjne Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” oraz innych jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych polegające na adaptacjach, modernizacjach, budowach domów i szkół polskich na Wschodzie i w innych skupiskach polonijnych na świecie,
 - 4.536 tys. zł - na zakupy inwestycyjne obejmujące sprzęt informatyczny (920 tys. zł), sprzęt biurowy (447 tys. zł), środki transportu (480 tys. zł), klimatyzację (450 tys. zł), system zabezpieczający (770 tys. zł) oraz urządzenia techniczne (1.469 tys. zł) dla potrzeb Kancelarii Senatu,
- Sądu Najwyższego - w kwocie 4.206 tys. zł, przeznaczone wyłącznie na zakupy inwestycyjne, z tego na zakup sprzętu komputerowego, mieszkań dla sędziów, środków transportu, zakup i modernizację urządzeń technicznych dla Sądu Najwyższego (3.963 tys. zł) oraz zakup sprzętu komputerowego i biurowego dla Rzecznika Interesu Publicznego (243 tys. zł),
- Naczelnego Sądu Administracyjnego – 104.669 tys. zł. Środki te przeznaczone będą na budownictwo inwestycyjne w wysokości 84.193 tys. zł, na modernizację i adaptację budynków Wojewódzkich Sądów Apelacyjnych w Białymstoku (10.000 tys. zł), w Bydgoszczy (8.400 tys. zł), w Poznaniu (15.265 tys. zł), w Szczecinie (3.330 tys. zł), adaptację i rozbudowę budynku WSA Gdańsk (8.030 tys. zł), rozbudowę siedzib WSA Kraków (11.500 tys. zł) i WSA Wrocław (400 tys. zł), parking dla WSA Łódź (620 tys. zł), adaptację i modernizację siedziby WSA Olsztyn (1.905

tys. zł), adaptację, modernizację i rozbudowę siedziby WSA Rzeszów (6.577 tys. zł), adaptację nieruchomości dla WSA w Warszawie (6.201 tys. zł) oraz adaptację i modernizację budynku dla WSA w województwie świętokrzyskim (11.965 tys. zł). Na zakupy inwestycyjne przeznaczone będą środki w wysokości 20.476 tys. zł, z tego na:

- komputeryzację (7.645 tys. zł), urządzenia techniczne (2.021 tys. zł) i środki transportu (460 tys. zł),
- zakupy budynków dla WSA: w Białymstoku (1.150 tys. zł), w Krakowie (5.000 tys. zł), w Opolu (4.200 tys. zł),
- Trybunału Konstytucyjnego – 650 tys. zł wyłącznie na zakupy inwestycyjne w zakresie wstępnych prac studyjnych i koncepcyjnych oraz opracowania założeń programowych do zakładanej na rok 2005 przebudowy systemu informatycznego kompleksowo wspomagającego pracę sędziów Trybunału i Biura Trybunału, a także na kontynuację procesu wymiany najstarszych zespołów komputerowych i oprogramowania oraz wymianę i uzupełnienie pozostałego wyposażenia trwałego,
- Najwyższej Izby Kontroli – 15.460 tys. zł, z tego kwotę 7.460 tys. zł przeznaczono na inwestycje polegające na budownictwie inwestycyjnym: zakup i adaptację budynku na siedzibę Delegatury NIK w Bydgoszczy (2.500 tys. zł), modernizację zakupionych siedzib delegatur NIK w Olsztynie i Poznaniu (2.460 tys. zł), wykonanie wentylacji mechanicznej w budynku „A” Centrali NIK (950 tys. zł), wykonanie drugostronnego zasilania energetycznego w budynku „A” Centrali NIK (500 tys. zł), wymianę dźwigów osobowych w budynku „B” Centrali NIK (450 tys. zł) oraz zagospodarowanie przestrzeni nad garażem podziemnym w Centrali NIK (600 tys. zł). Planowane są również zakupy inwestycyjne w kwocie 8.000 tys. zł, z tego na kontynuację zakupów sprzętu i oprogramowania komputerowego (6.800 tys. zł) oraz na zakup sprzętu biurowego (1.200 tys. zł),
- Rzecznika Praw Obywatelskich – 1.670 tys. zł. W wydatkach tych zostało przewidziane: 320 tys. zł na wymianę dachu Biura Rzecznika Praw Obywatelskich oraz 1.350 tys. zł na zakupy inwestycyjne, z tego sprzętu i oprogramowania dla Biura Rzecznika Praw Obywatelskich (900 tys. zł) oraz sprzętu i samochodów dla jednostek terenowych (450 tys. zł),
- Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji – 1.026 tys. zł. Z tej kwoty 516 tys. zł przeznaczono na budowę nowego obiektu biurowego na działce KRRiT przy ul. Sobieskiego 101. Pozostałe 510 tys. zł zaplanowano na zakupy inwestycyjne: sprzętu informatycznego, środków transportu oraz pozostałych środków trwałych,
- Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych – 150 tys. zł na zakup sprzętu komputerowego i oprogramowania,
- Krajowego Biura Wyborczego - 585 tys. zł przewidzianych na zakup sprzętu komputerowego (245 tys. zł), urządzeń biurowych (250 tys. zł) oraz samochodu osobowego (90 tys. zł),

- Państwowej Inspekcji Pracy – 6.510 tys. zł. W ramach tej kwoty na sfinansowanie inwestycji budowlanych przeznaczono 200 tys. zł na modernizację siedzib OIP w Bydgoszczy, Olsztynie i Szczecinie. Na zakupy inwestycyjne nie związane z budownictwem zaplanowano 6.280 tys. zł, tj. na zakup sprzętu komputerowego i oprogramowania dla jednostek organizacyjnych PIP (3.500 tys. zł), środków transportu (1.600 tys. zł), maszyn biurowych (500 tys. zł), sprzętu kontrolno-pomiarowego (180 tys. zł) oraz komputerów i oprogramowania (500 tys. zł). Kwotę 30 tys. zł przeznaczono w ramach współfinansowania kosztów realizacji programów Phare na zakup oprogramowania,
- Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu – 15.216 tys. zł i przeznaczone następująco:
 - na budownictwo inwestycyjne – 12.200 tys. zł na dokończenie adaptacji budynków biurowych i magazynowych dla potrzeb IPN w oddziałach,
 - na zakupy inwestycyjne – 3.016 tys. zł z przeznaczeniem na zakupy sprzętu i oprogramowania komputerowego (1.265 tys. zł) oraz pozostałego sprzętu technicznego (1.751 tys. zł),
- Rzecznik Praw Dziecka - 110 tys. zł na zakup sprzętu komputerowego (60 tys. zł) oraz serwera (50 tys. zł) dla Biura Rzecznika Praw Dziecka,
- Krajowa Rada Sądownictwa – 4.080 tys. zł, z czego 2.830 tys. zł na przygotowanie siedziby, a 1.250 tys. zł na zakupy inwestycyjne nie związane z budownictwem.

Ponadto w rezerwie celowej ujęto 2.268 tys. zł na finansowanie przez Krajowe Biuro Wyborcze ustawowo określonych zadań dotyczących wyborów i referendów.

16. Obrona narodowa

Wyszczególnienie	2003 r.	Projekt budżetu na 2004 r.			% 3:2
		Ogółem	z tego:		
			wydatki bieżące	majątkowe	
w tysiącach złotych					
1	2	3	4	5	6
Wydatki ogółem	10.087.415	11.328.887	8.647.175	2.681.712	112,3
z tego:					
Wojska Lądowe	4.982.559	5.510.376	4.138.278	1.372.098	110,6
Wojska Lotnicze	2.193.580	2.242.577	1.677.224	565.353	102,2
Marynarka Wojenna	960.227	1.012.078	740.830	271.248	105,4
Centralne wsparcie	473.461	453.236	314.486	138.750	95,7
Zespoły kontaktowe i struktury dowodzenia NATO	119.688	128.093	127.786	307	107,0
Wojskowe Służby Informacyjne	149.495	159.232	152.795	6.437	106,5
Żandarmeria Wojskowa	118.288	126.495	118.252	8.243	106,9
Ordynariat Polowy Wojska Polskiego	11.697	12.035	12.035	-	102,9
Prawosławny Ordynariat Wojska Polskiego	1.658	1.731	1.731	-	104,4
Ewangelickie Duszpasterstwo Wojskowe	1.265	1.295	1.295	-	102,4
Pozostałe jednostki wojskowe	891.503	924.047	832.984	91.063	103,7
Wojskowe Misje Pokojowe	-	391.091	343.674	47.417	-
Pozostałe wydatki obronne	28.443	31.069	28.843	2.226	109,2
Wykonywanie funkcji Państwa Gospodarza (HNS)	526	532	12	520	101,1
Rezerwy celowe	155.025	335.000	156.950	178.050	x
z tego:					
- na utrzymanie mocy produkcyjnych w przemyśle obronnym	5.000	5.000	5.000	-	-
- na realizację programu wyposażenia Sił Zbrojnych RP w samoloty wielozadaniowe	150.025	330.000xx	151.950	178.050	-

x – wypełnienie pozycji jest niecelowe

xx – rezerwa celowa na realizację programu wyposażenia Sił Zbrojnych RP w samoloty wielozadaniowe zaplanowana na 2004 r. w kwocie łącznej 330.000 tys. zł obejmuje również koszty obsługi kredytu, które w 2004 r. będzie ponosił Minister Finansów z części 78 – Obsługa zadłużenia zagranicznego.

Wydatki działu obrona narodowa zaplanowano w wysokości 11.328.887 tys. zł. Stanowi to wzrost o 12,3 % w stosunku do przewidywanego wykonania wydatków w 2003 r.

Wzrost ten wynika przede wszystkim z ujęcia w tym dziale środków w wysokości 308.000 tys. zł z przeznaczeniem sfinansowania operacji naszych wojsk w Iraku oraz z decyzji o przesunięciu do tego działu nakładów planowanych dotychczas w dziale 801 - Oświata i wychowanie, w rozdziale 80142 - Ośrodki szkolenia, dokształcania i doskonalenia kadr, a dotyczących utrzymania i funkcjonowania tych ośrodków. Podstawą dla podjęcia takiej decyzji był fakt, że centra szkolenia specjalistów

wojskowych stanowią organiczną część struktur organizacyjnych poszczególnych rodzajów sił zbrojnych i szkołą specjalistów wyłącznie na ich potrzeby. Na rok 2003 zaplanowane na ten cel wydatki wynosiły 330.184 tys. zł.

W pozostałym zakresie, wzrost wydatków w tym dziale dotyczy głównie zakupów inwestycyjnych, inwestycji budowlanych i remontów nieruchomości. Wiąże się to z decyzją o utworzeniu kilku nowych jednostek organizacyjnych resortu obrony narodowej, tj. wielonarodowego korpusu na bazie 2 Korpusu Zmechanizowanego w Krakowie, Centrum Szkolenia Połączonych Sił, powołanego w związku z potrzebami NATO oraz Dowództwa Operacji Połączonych, które w najbliższej przyszłości przejmie zadania kierowania wszystkimi siłami operującymi poza granicami kraju. Ponadto planuje się utworzyć brygadę logistyczną w Bydgoszczy i szpital polowy we Wrocławiu (z uwagi na potrzeby wojskowych misji pokojowych). Wymagało to zaplanowania na ten cel odpowiednio większych środków.

Wzrosną również nakłady na utrzymanie i eksploatację obiektów, co związane jest z przewidywanym wzrostem cen mediów, jak również z potrzeby zwiększenia środków na eksploatowane obiekty w związku z ww. zadaniami.

Z ogólnej kwoty wydatków działu obrona narodowa, na wydatki bieżące przeznaczonych zostanie 8.647.175 tys. zł, w tym na wynagrodzenia i uposażenia oraz pochodne od wynagrodzeń kwota 4.400.518 tys. zł. Przy planowaniu wydatków uwzględniona została zasadnicza zmiana systemowa, która dotyczy wielkości środków na uposażenia żołnierzy zawodowych. Zgodnie z uchwałą dnia 23 lipca 2003 r. ustawą o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw, od uposażeń żołnierzy zawodowych nie nalicza się składek na ubezpieczenie społeczne, bez względu na datę wstąpienia do służby.

Na wydatki inwestycyjne przewidziano środki w wysokości 2.681.712 tys. zł.

Wojska Lądowe - na potrzeby tego rodzaju wojsk zaplanowano środki w wysokości 5.510.376 tys. zł, tj. o 10,6% więcej niż w 2003 r. Wynika to z faktu, że Wojska Lądowe realizują większość zadań działu obrona narodowa, a ponadto w bieżącym roku są w najwyższym stopniu obciążone sfinansowaniem operacji w Iraku. Koniecznym jest więc odtworzenie w 2004 r. nakładów poniesionych przez te wojska w 2003 r., na niezbędną modernizację techniczną posiadanego sprzętu i uzbrojenia.

Wojska Lotnicze - na utrzymanie i funkcjonowanie jednostek wojskowych zaplanowano kwotę 2.242.577 tys. zł, która przeznaczona będzie m.in. na realizację zadań w ramach zintegrowanego systemu obrony powietrznej (w tym na przygotowanie wydzielonych sił lotniczych do współdziałania z NATO), modernizację sprzętu i infrastruktury lotniskowej, a także na realizację wsparcia lotniczego Wojsk Lądowych i Marynarki Wojennej.

Marynarka Wojenna – z zaplanowanych na 2004 r. środków w wysokości 1.012.078 tys. zł, (tj. więcej o 5,4% niż w 2003 r.), finansowane będzie m.in.: współdziałanie z siłami morskimi NATO (udział w ćwiczeniach i rejsach nawigacyjno-szkoleniowych, modernizacja sprzętu i uzbrojenia oraz

unowocześnienie systemów walki). Przewidziane zostały także wydatki m.in. na obronę obszarów morskich kraju oraz szlaków komunikacyjnych zabezpieczających interesy państwa.

Centralne wsparcie - środki na ten cel w kwocie 453.236 tys. zł (o 4,3% mniej niż w 2003 r.) wykorzystane zostaną na zabezpieczenie funkcjonowania Wojskowego Systemu Dowodzenia oraz zadań realizowanych na rzecz urzędu Ministra Obrony Narodowej i jednostek wojskowych garnizonu stołecznego, w zakresie utrzymania i eksploatacji sprzętu i obiektów, zakupów inwestycyjnych oraz inwestycji budowlanych. Spadek wydatków w tym rozdziale wynika m.in. z faktu ograniczenia struktur osobowych realizujących zadania na rzecz urzędu Ministra Obrony Narodowej (ok. 200 żołnierzy zawodowych), a także związanej z tym faktem racjonalizacji nakładów na pozostałe wydatki rzeczowe. Dotyczy on również zmniejszenia nakładów w obszarze wydatków majątkowych w związku z zakończeniem niektórych zadań inwestycyjnych.

Zespoły kontaktowe i struktury dowodzenia NATO - na realizację zadań w tym zakresie przewidziano środki w łącznej wysokości 128.093 tys. zł, z czego dla resortu obrony narodowej przypada kwota 117.026 tys. zł, a dla resortu spraw zagranicznych - 11.067 tys. zł. W związku z rozszerzeniem udziału naszych przedstawicieli w strukturach dowodzenia NATO, kwota ta pozwoli m.in. na finansowanie 38 przedstawicielstw wojskowych (w tym kosztów utrzymania 400 żołnierzy zawodowych w tych przedstawicielstwach oraz strukturach dowodzenia).

Wojskowe Służby Informacyjne - na funkcjonowanie tych Służb zaplanowano środki finansowe w wysokości 159.232 tys. zł, co stanowi wzrost o 6,5% w stosunku do kwot przyjętych na 2003 r. Środki te przeznaczone zostaną na szeroko rozumiane wydatki osobowe w związku z zakończeniem w przyszłym roku restrukturyzacji zatrudnienia w tej jednostce organizacyjnej oraz realizacji przez WSI Celów Sił Zbrojnych w 2004 r. Powyższy wzrost wynika również z decyzji w sprawie przeprowadzenia modernizacji i remontów obiektów zajmowanych przez tę jednostkę organizacyjną (w tym biura attachatów wojskowych oraz pozostałych obiektów).

Żandarmeria Wojskowa - na potrzeby tej jednostki organizacyjnej zaplanowano środki w wysokości 126.495 tys. zł, tj. o 6,9% więcej niż w 2003 r. Wzrost ten jest związany z koniecznością podniesienia "uzawodowienia" tej jednostki poprzez zwiększenie zatrudnienia żołnierzy zawodowych oraz przygotowaniem oddziału ŻW do wykonywania zadań w misjach pokojowych poza granicami państwa, tj. w Siłach Szybkiego i Natychmiastowego Reagowania w ramach realizacji Celów NATO a także w ramach Sił Pokojowych ONZ. Ponadto w związku z wieloletnim niedofinansowaniem większe kwoty zaplanowano na remonty nieruchomości będące w dyspozycji tej jednostki organizacyjnej.

Na działalność duszpasterską w wojsku zaplanowano środki w łącznej wysokości 15.061 tys. zł, z tego: na potrzeby Ordynariatu Polowego Wojska Polskiego - 12.035 tys. zł, Prawosławnego Ordynariatu Wojska Polskiego - 1.731 tys. zł oraz na Ewangelickie Duszpasterstwo Wojskowe - 1.295 tys. zł. Stanowi to wzrost w stosunku do 2003 r. o 3,0%.

Pozostałe jednostki wojskowe - na finansowanie wydatków tych jednostek przewidziano środki w wysokości 924.047 tys. zł. Przeznaczone są one na finansowanie jednostek nie będących w bezpośrednim podporządkowaniu dysponentów drugiego stopnia, a pozostających na ich zaopatrzeniu

finansowym. Dotyczy to wszystkich tzw. jednostek centralnego podporządkowania pełniących funkcje usługowe na rzecz całych Sił Zbrojnych min. w zakresie ochrony przeciwpożarowej, gospodarki energetycznej, dozoru technicznego, metrologii wojskowej, wojskowych komisji lekarskich itp. Ponadto w ramach tego rozdziału finansowane są wydatki związane z Programem Inwestycyjnym NATO w Dziedzinie Bezpieczeństwa oraz składki do budżetu wojskowego NATO.

Wojskowe Misje Pokojowe – ujęty po raz pierwszy w 2004 r. nowy rozdział w dziale Obrona narodowa, obejmuje wszystkie wydatki związane z udziałem naszych jednostek wojskowych w misjach pokojowych poza granicami kraju. Zaplanowane w tym rozdziale środki w wysokości 391.091 tys. zł zapewnią możliwość finansowania misji kontynuowanych, tj. KFOR (41.000 tys. zł) i SFOR (26.000 tys. zł) oraz misji w Afganistanie (15.000 tys. zł) i Macedonii (1.100 tys. zł), a przede wszystkim misji w Iraku, na którą przeznaczona jest kwota 308.000 tys. zł, z tego w obszarze wydatków majątkowych 47.417 tys. zł.

Pozostałe wydatki obronne - na ten cel zaplanowano kwotę 31.069 tys. zł, w tym głównie na zadania związane z przygotowaniem obronnych struktur państwa na wypadek stanu wojny. W rozdziale tym zaplanowano również, płacone z budżetu Ministerstwa Spraw Zagranicznych, środki w wysokości 12.252 tys. zł, z przeznaczeniem na składki do budżetu cywilnego NATO.

Na zadania związane z wykonywaniem funkcji Państwa Gospodarza (HNS) zaplanowano kwotę w wysokości 532 tys. zł, w tym wydatki inwestycyjne – 520 tys. zł. Wydatki te zaplanowane zostały przez Główny Urząd Statystyczny, Urząd Regulacji Telekomunikacji i Poczty oraz Wojewodę Łódzkiego.

W projekcie budżetu na 2004 r., w dziale obrona narodowa, przewidziano dotacje na łączną kwotę w wysokości 13.741 tys. zł, w tym na dotacje celowe dla stowarzyszeń - 13.124 tys. zł oraz fundacji – 162 tys. zł.

Zaplanowano także kwotę w wysokości 54.851 tys. zł na jednorazowe składki na ubezpieczenie społeczne, które w związku ze zmianą ustawy o powszechnym ubezpieczeniu społecznym należy odprowadzić do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na żołnierzy zawodowych, którzy zostali zwolnieni (lub będą zwolnieni) ze służby przed nabyciem praw do emerytury bądź renty.

Na planowane w tym dziale składki do organizacji międzynarodowych przewidziano kwotę 157.080 tys. zł, z tego: w Ministerstwie Obrony Narodowej – 144.828 tys. zł oraz Ministerstwie Spraw Zagranicznych – 12.252 tys. zł.

W rezerwach celowych zaplanowano łącznie kwotę 335.000 tys. zł, z tego:

- 1) 5.000 tys. zł - dotacja na utrzymanie mocy produkcyjnych w przemyśle obronnym,
- 2) 330.000 tys. zł - realizacja programu wyposażenia Sił Zbrojnych RP w samoloty wielozadaniowe.

Wydatki inwestycyjne zostały zaplanowane w kwocie 2.681.712 tys. zł, w budżetach:

- 1) Ministra Obrony Narodowej – 2.500.916 tys. zł, z przeznaczeniem na budowlane inwestycje ogólnowojskowe: Wojsk Lądowych, Wojsk Lotniczych i Obrony Powietrznej, Marynarki Wojennej, Dowództwa Garnizonu Warszawa, Generalnego Zarządu Dowodzenia i Łączności P-6, Wojskowych Służb Informacyjnych, Żandarmerii Wojskowej, Ordynariatu Polowego WP, Ewangelickiego Duszpasterstwa Wojskowego, Jednostki Wojskowej Nr 2305 oraz zakupy inwestycyjne m.in. dla wymienionych wyżej jednostek, a także środki na udział strony polskiej w realizacji Programu Inwestycji NATO w Dziedzinie Bezpieczeństwa (NSIP). W ramach tej kwoty przewiduje się realizować określone w resorcie ON zadania priorytetowe dotyczące głównie zakupów kołowych transporterów opancerzonych, przeciwpancernych pocisków kierowanych, samolotów transportowych CASA oraz częściowego uzupełnienia uzbrojenia i sprzętu wojskowego skierowanego do Iraku w roku bieżącym.
- 2) Urzędu Regulacji Telekomunikacji i Poczty – 520 tys. zł, z przeznaczeniem na budowę Centrum Kierowania Krajowym Systemem Łączności,
- 3) Wojewodów – 2.226 tys. zł na modernizację obiektów oraz zakupy inwestycyjne m.in. agregatów prądotwórczych, sprzętu komputerowego i sprzętu łączności,
- 4) rezerwach celowych - 178.050 tys. zł na realizację programu wyposażania Sił Zbrojnych RP w samoloty wielozadaniowe, głównie w obszarze inwestycji lotniskowych.

Oprócz omawianego działu obrona narodowa, zadania o charakterze obronnym finansowane są z innych działań ujmowanych w części 29 “Obrona Narodowa” (Gospodarka mieszkaniowa, Działalność usługowa, Administracja Publiczna, Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne, Wymiar Sprawiedliwości, Oświata i wychowanie, Szkolnictwo wyższe, Ochrona zdrowia, Pomoc społeczna, Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego), a także nie wyodrębnione w dziale Obrona Narodowa wydatki Ministerstwa Nauki i Informatyzacji na badania obronne oraz wydatki Ministerstwa Spraw Zagranicznych na utrzymanie żołnierzy w przedstawicielstwach dyplomatycznych i attachatach.

Powiększają one znacząco a jednocześnie obrazują rzeczywisty wysiłek obronny Polski.

17. Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne

Wyszczególnienie	2003 r.	Projekt budżetu na 2004 r.			% 3:2
		Ogółem	z tego:		
			wydatki bieżące	majątkowe	
w tysiącach złotych					
1	2	3	4	5	6
Wydatki ogółem	53.673.120	47.116.003	47.112.854	3.149	87,8
z tego:					
Fundusz Ubezpieczeń Społecznych	27.967.454	20.916.977	20.916.977		74,8
Fundusz Alimentacyjny	1.249.230	1.535.000	1.535.000		122,9
Fundusz Emerytalno-Rentowy	15.013.899	15.065.746	15.065.746		100,3
Fundusz Prewencji i Rehabilitacji	29.300	29.100	29.100		99,3
Składki na ubezpieczenia społeczne	1.043.904	988.181	988.181		94,7
Pozostała działalność	623	616	616		98,9
Renty strukturalne	7.201	9.108	9.108		126,5
Świadczenia pieniężne z zaopatrzenia emerytalnego	8.177.581	8.339.126	8.335.977	3.149	102,0
Uposażenia prokuratorów w stanie spoczynku oraz uposażenia rodzinne	78.995	108.171	108.171		136,9
Uposażenia sędziów w stanie spoczynku oraz uposażenia rodzinne	104.933	123.978	123.978		118,1

Wydatki budżetu na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne w 2004 r. zaplanowano w wysokości 47.116.003 tys. zł, tj. o 6.557.103 tys. zł mniej (o 12,2%) w stosunku przewidywanych wydatków w 2003 r.

Wydatki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne obejmują:

- 1) dotację dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,
- 2) dotację dla Funduszu Alimentacyjnego,
- 3) dotację dla funduszy Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (dla Funduszu Emerytalno-Rentowego i Funduszu Prewencji i Rehabilitacji),
- 4) wydatki na renty strukturalne, wypłacane przez KRUS od 2003 r. na podstawie ustawy z dnia 26 kwietnia 2001 r. o rentach strukturalnych w rolnictwie,
- 5) wydatki na świadczenia z zaopatrzenia emerytalnego tzw. służb mundurowych finansowane z budżetów urzędów ministrów właściwych do spraw obrony narodowej, wewnętrznych oraz sprawiedliwości,
- 6) uposażenia sędziów i prokuratorów w stanie spoczynku oraz uposażenia ich rodzin finansowane z budżetu urzędu ministra właściwego do spraw sprawiedliwości,

- 7) uposażenia sędziów w stanie spoczynku Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego, Trybunału Konstytucyjnego oraz Sądów powszechnych oraz uposażenia ich rodzin finansowane z budżetu tych sądów,
- 8) uposażenia prokuratorów w stanie spoczynku Instytutu Pamięci Narodowej oraz uposażenia ich rodzin,
- 9) uposażenia prokuratorów w stanie spoczynku oraz uposażenia ich rodzin finansowane z budżetu ministra właściwego do spraw obrony narodowej,
- 10) składki na ubezpieczenie społeczne, płacone przez budżet państwa za niektóre grupy ubezpieczonych, finansowane w ramach budżetu części 73 - ZUS (za osoby przebywające na urloпах wychowawczych, osoby pobierające zasiłki macierzyńskie oraz za osoby niepełnosprawne),
- 11) wydatki na renty odszkodowawcze wypłacane przez ZUS dla osób poszkodowanych przez wojska b. ZSSR stacjonujące w Polsce.

Wydatki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne na 2004 r. oszacowane zostały z uwzględnieniem następujących podstawowych założeń:

- 1) w roku 2004 r. waloryzacja emerytur i rent pracowniczych (i pochodnych), rolniczych oraz tzw. służb mundurowych przeprowadzona zostanie od marca. Wskaźnik waloryzacji emerytur i rent zostanie ustalony na podstawie danych ogłoszonych przez GUS za poprzedni rok. Wskaźnik ten wyniesie nie mniej niż średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych w poprzednim roku kalendarzowym powiększony o co najmniej 20% realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w poprzednim roku kalendarzowym. Do kalkulacji wydatków na świadczenia emerytalno-rentowe przyjęto wskaźnik waloryzacji 101,3%. Zgodnie z ustawą emerytalną wskaźnik waloryzacji będzie przedmiotem negocjacji w ramach Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych. Jeżeli Trójstronna Komisja do Spraw Społeczno-Gospodarczych w terminie 2 dni od dnia ogłoszenia przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" danych za rok 2003, uzgodni, w drodze uchwały, wysokość wskaźnika waloryzacji, wskaźnik ten podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej Monitor Polski, w drodze obwieszczenia Prezesa Rady Ministrów,
- 2) Od 2004 r. nastąpi zmiana koncepcji finansowania składek do OFE. Przy kalkulacji dotacji z budżetu dla FUS na 2004 r. oraz przychodów FUS przyjęto zmianę zasad refundacji z tytułu przekazania części składki emerytalnej do OFE. Zakłada się, że w miejsce dotychczasowej dotacji z budżetu Fundusz otrzyma środki na ten cel, ale nie w formie dotacji, lecz po stronie przychodów FUS pojawi się dodatkowa pozycja przychodów, którą stanowić będą przychody rekompensujące kwoty przekazane do OFE. Natomiast w budżecie państwa wydatki dotyczące

składek do OFE będą księgowane po stronie rozchodów budżetu państwa. Kwota refundacji z tytułu przekazania składek do OFE zaplanowana została w wysokości 11.399.056 tys. zł,

- 3) w 2004 r. uszczuplenie dochodów własnych FUS ze składek w związku z obowiązkiem odprowadzenia części składki emerytalnej do Funduszu Rezerwy Demograficznej (FRD) wyniesie na poziomie 0,15% podstawy wymiaru składki emerytalnej.

W roku 2004 wydatki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne, w grupie dotacje i subwencje, ukształtują się na poziomie 37.547.131 tys. zł, z tego przypada na:

- 1) dotację dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych - 20.916.977 tys. zł,
- 2) dotację dla Funduszu Alimentacyjnego - 1.535.000 tys. zł,
- 3) dotację dla Funduszu Emerytalno-Rentowego - 15.065.746 tys. zł,
- 4) dotację dla Funduszu Prewencji i Rehabilitacji - 29.100 tys. zł,
- 5) dotację dla KRUS na koszty obsługi rent strukturalnych w rolnictwie - 308 tys. zł.

Dotacja dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w kwocie 20.916.977 tys. zł przeznaczona jest na:

- sfinansowanie wypłat świadczeń zleconych Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych do realizacji,
- dotację uzupełniającą, wynikającą z ustawowo zapisanej gwarancji państwa wypłaty świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

W porównaniu do przewidzianej dotacji w roku 2003, dotacja dla Funduszu zmniejsza się w 2004 r. o 25,2%. Zmniejszenie dotacji dla FUS wynika ze zmiany zasad finansowania ubytku dochodów FUS z tytułu przekazania części składek emerytalnych do OFE.

W kwocie dotacji dla Funduszu Emerytalno-Rentowego KRUS przewidziano środki w wysokości 1.442.047 tys. zł na składki na ubezpieczenie zdrowotne rolników, które zgodnie z ustawą o ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia pokrywane są z dotacji budżetu państwa.

Szczegółowe omówienie planów finansowych tych funduszy przedstawiono w rozdziale dotyczącym państwowych funduszy celowych. Ponadto w rozdziale dotyczącym państwowych funduszy celowych przedstawiono omówienie planu finansowego Funduszu Administracyjnego, dla którego dotacja w kwocie 356.000 tys. zł jest uwzględniona w wydatkach Funduszu Emerytalno-Rentowego.

Wydatki budżetu związane z ustawowym obowiązkiem opłacenia przez budżet państwa składek na ubezpieczenie społeczne za pewne grupy ubezpieczonych, finansowane w ramach budżetu części 73 - Zakład Ubezpieczeń Społecznych, planuje się w wysokości 988.181 tys. zł. Planowane środki stanowią w 2004 r. dochód Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Wydatki budżetu związane z wypłatą przez KRUS, w 2004 r., rent strukturalnych dla rolników, zaplanowano na kwotę 8.800 tys. zł, zaś łącznie z kosztami ich obsługi w wysokości 308 tys. zł, wydatki na ten cel wyniosą 9.108 tys. zł.

Wydatki na renty odszkodowawcze wypłacane przez ZUS zaplanowano w wysokości 616 tys. zł. Od października 1993 r. z budżetu państwa wypłacane są renty odszkodowawcze dla osób poszkodowanych przez żołnierzy wojsk b. ZSRR, które czasowo stacjonowały w Polsce. W 1993 r. w ramach rozliczeń związanych z wycofywaniem wojsk rosyjskich, Federacja Rosyjska przekazała jednorazowo kwotę 2.130 tys. zł na wypłaty rent odszkodowawczych dla osób poszkodowanych przez żołnierzy wojsk ZSRR, które czasowo stacjonowały w Rzeczypospolitej Polskiej. Na podstawie upoważnienia zawartego w art. 38 ustawy budżetowej na rok 1994 Minister Finansów dokonał lokaty tych środków w Banku Gospodarstwa Krajowego. Od 1995 r. środki te są ulokowane w NBP. Odsetki od tej lokaty w wysokości wypłacanych rent odszkodowawczych stanowią dochody budżetu państwa. Środki przekazywane na ten cel do ZUS nie obciążają zatem budżetu państwa.

Wydatki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne służb mundurowych obejmują wydatki związane z wypłatą:

- 1) świadczeń z tytułu zaopatrzenia emerytalno-rentowego dla byłych żołnierzy i funkcjonariuszy finansowanych z budżetów Ministrów: Obrony Narodowej, Sprawiedliwości oraz Spraw Wewnętrznych i Administracji - 8.339.126 tys. zł,
- 2) uposażeń sędziów i prokuratorów w stanie spoczynku oraz uposażeń rodzinnych finansowanych z budżetu Ministra Obrony Narodowej, Ministra Sprawiedliwości, Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego, Trybunału Konstytucyjnego, Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu oraz Sądów powszechnych – 232.149 tys. zł.

Planowane wydatki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne w 2004 r. dla żołnierzy i funkcjonariuszy oraz sędziów i prokuratorów wyniosą 8.571.275 tys. zł, z tego: wydatki bieżące - 8.568.126 tys. zł oraz wydatki inwestycyjne - 3.149 tys. zł.

Wzrost wydatków na ubezpieczenia społeczne służb mundurowych o 2,5% w stosunku do budżetu po zmianach na 2003 r. spowodowany jest planowaną na 2004 r. waloryzacją świadczeń emerytalno-rentowych oraz zwiększeniem liczby świadczeniobiorców.

Przeciętna liczba świadczeniobiorców w 2004 r. wynosić będzie 334.200 osób i wzrośnie w stosunku do 2003 r. o 5.004 osoby.

Największy przyrost świadczeniobiorców planowany jest przez Zakład Emerytalno-Rentowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji - o 3.220 osób i Wojskowe Biuro Emerytalne Ministra Obrony Narodowej - o 2.200 osób. Natomiast przewiduje się spadek liczby świadczeniobiorców w części 15 - Sądy powszechne - o 502 osoby.

Przeważającą część wydatków z ubezpieczenia społecznego służb mundurowych, tj. 97,1% całości wydatków bieżących, stanowią świadczenia pieniężne z zaopatrzenia emerytalnego oraz uposażenia sędziów i prokuratorów w stanie spoczynku i uposażenia rodzinne - 8.323.901 tys. zł, z czego przypada na wypłatę:

- świadczeń emerytalno-rentowych dla byłych żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy - 8.092.172 tys. zł,
- uposażeń sędziów i prokuratorów w stanie spoczynku oraz uposażeń rodzinnych - 231.156 tys. zł,
- pozostałych świadczeń - 573 tys. zł.

Pozostałe wydatki bieżące wynoszące 244.225 tys. zł przeznaczone są m.in. na: wypłaty 12 miesięcznych uposażeń dla 3.500 żołnierzy zwalnianych ze służby – 135.188 tys. zł, uposażeń dla żołnierzy i funkcjonariuszy oraz wynagrodzeń wraz z pochodnymi dla pracowników i członków korpusu służby cywilnej - 28.713 tys. zł, fundusz świadczeń socjalnych – 40.757 tys. zł oraz na zakup towarów i usług - 36.784 tys. zł.

W 2004 r. planowane zatrudnienie w organach emerytalno-rentowych służb mundurowych wynosić będzie 839 osób, tj. o 26 etatów więcej w stosunku do przewidywanego wykonania 2003 r.

Zakłada się, że średnie świadczenie emerytalno-rentowe służb mundurowych oraz uposażenie dla sędziów i prokuratorów w 2004 r. wyniesie 2.075 zł wobec przewidywanego wykonania w 2003 r. w wysokości 2.027 zł.

Wydatki inwestycyjne zostały zaplanowane w kwocie 3.149 tys. zł w budżetach:

- 1) Ministra właściwego do spraw obrony narodowej – 814 tys. zł z przeznaczeniem na inwestycje budowlane i zakupy sprzętu dla Departamentu Spraw Socjalnych i Rekonwersji – Wojskowych Biur Emerytalnych,
- 2) Ministra właściwego do spraw wewnętrznych – 2.335 tys. zł na rozbudowę i modernizację sieci LAN oraz zakup sprzętu informatycznego i pozostałego dla Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

18. Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa

Wyszczególnienie	2003 r.	Projekt budżetu na 2004 r.			% 3:2
		Ogółem	z tego:		
			wydatki bieżące	majątkowe	
w tysiącach złotych					
1	2	3	4	5	6
Wydatki ogółem	8.366.796	8.419.382	8.190.193	229.189	100,6
z tego:					
Komenda Główna Policji	217.131	194.489	190.511	3.978	90,3
Jednostki terenowe Policji	474.083	473.007	462.110	10.897	100,3
Komendy wojewódzkie Policji	1.431.633	1.465.129	1.380.004	85.125	102,3
Komendy powiatowe Policji	3.372.970	3.369.578	3.369.578		99,8
Straż Graniczna	824.367	767.129	745.968	21.161	93,1
Biuro Ochrony Rządu	150.003	156.090	154.190	1.900	104,0
Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej	191.122	105.716	98.716	7.000	55,3
Komendy wojewódzkie Państwowej Straży Pożarnej	103.044	110.832	99.043	11.789	107,6
Komendy powiatowe Państwowej Straży Pożarnej	1.085.429	1.154.736	1.100.245	54.491	106,4
Ochotnicze straże pożarne	19.427	19.406	10.659	8.747	99,9
Obrona cywilna	14.195	23.871	13.219	10.652	168,5
Zadania ratownictwa górskiego i wodnego	7.096	7.096	5.827	1.269	100,0
Organizacja Traktatu Północnoatlantyckiego	14.289	16.168	16.168		113,1
Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego	351.918	358.272	346.772	11.500	101,8
Agencja Wywiadu	68.579	69.844	69.644	200	101,8
Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	16.050				
Pozostała działalność	25.460	107.629	107.149	480	425,2
Rezerwy celowe		20.390	20.390		

Wydatki w dziale bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa przeznaczone są na:

- bezpieczeństwo i utrzymanie porządku publicznego,
- ochronę i bezpieczeństwo obywateli,
- zredukowanie poziomu przestępczości i poprawę społecznego poczucia bezpieczeństwa,
- ochronę granicy państwowej i kontrolę ruchu granicznego,
- zapewnienie bezpieczeństwa placówkom dyplomatycznym, obiektom państwowym i innym obiektom użyteczności publicznej,
- obronę cywilną,

- ochronę przeciwpożarową, działalność ratowniczo-gaśniczą oraz zapobiegawczą,
- działalność wywiadu i kontrwywiadu,
- integrację z Organizacją Traktatu Północnoatlantyckiego.

Na wydatki zaliczone do działu bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa na 2004 r. zaplanowano środki w wysokości 8.419.382 tys. zł, z tego na wydatki bieżące przypada kwota 8.190.193 tys. zł, a na wydatki inwestycyjne 229.189 tys. zł.

Przy planowaniu wydatków uwzględniona została zasadnicza zmiana systemowa, która dotyczy wielkości środków na uposażenia funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu. Zgodnie z uchwaloną w dniu 23 lipca 2003 r. ustawą o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw od uposażeń funkcjonariuszy nie nalicza się składek na ubezpieczenia społeczne, bez względu na datę wstąpienia do służby.

Wydatki Policji zaplanowano w wysokości 5.502.203 tys. zł. Wydatki te przeznaczone są na finansowanie Komendy Głównej Policji, jednostek terenowych Policji, komend wojewódzkich i powiatowych Policji i stanowią 65,4% całości wydatków zaplanowanych w tym dziale.

Na uposażenia dla 103.309 funkcjonariuszy zaplanowano środki w wysokości 3.341.030 tys. zł, a na wynagrodzenia (wraz z pochodnymi) dla 18.326 pracowników cywilnych – 445.041 tys. zł.

Środki przewidziane na świadczenia na rzecz osób fizycznych wzrastają w 2004 r. o 8,5%, w ramach których są zabezpieczone środki na prowadzenie postępowań przygotowawczych i śledztw, które przejęła Policja na mocy ustawy z dnia 10 stycznia 2003 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego, ustawy – Przepisy wprowadzające Kodeks postępowania karnego, ustawy o świadku koronnym oraz ustawy o ochronie informacji niejawnych, a także na należności pieniężne dla policjantów Jednostki Specjalnej Polskiej Policji pełniących służbę w Siłach Pokojowych ONZ.

W ramach wydatków rzeczowych zaplanowanych w wysokości 725.177 tys. zł, kwotę 106.156 tys. zł przeznaczono na zakup sprzętu w zakresie łącznie, transportu, techniki specjalnej i informatyki. Do najważniejszych zakupów należą: sprzęt do budowy systemów wspomaganie dowodzenia w komendach powiatowych Policji, systemy teletransmisyjne dla rozbudowy sieci POLWAN, lekkie transportery opancerzone, miotacze wody, sprzęt informatyczny dla potrzeb rozbudowy sprzętowej systemu KSIP, wdrożenia systemu Uwierzytelniania i Autoryzacji.

Dotacja w wysokości 1.760 tys. zł zaplanowana została na zadania związane z kulturą fizyczną zlecane klubom zrzeszonym w Polskiej Federacji Sportu GWARDIA.

Wydatki na Straż Graniczną zaplanowano w wysokości 767.129 tys. zł, co stanowi 93,1% w stosunku do przewidywanego wykonania 2003 r. Wynika to z faktu, że w roku 2003 Straż Graniczna otrzymała jednorazowo środki pochodzące z rezerwy celowej – Koszty integracji z Unią Europejską na współfinansowanie programów pomocy przedakcesyjnej Unii Europejskiej.

Na uposażenia dla 13.232 funkcjonariuszy przeznaczono środki w wysokości 434.577 tys. zł, a na wynagrodzenia (wraz z pochodnymi) dla 3.516 pracowników cywilnych – 93.818 tys. zł.

W ramach wydatków rzeczowych zaplanowanych w wysokości 86.623 tys. zł, kwotę 9.212 tys. zł przeznaczono na zakup nowoczesnego sprzętu technicznego w zakresie transportu i łączności. Do najważniejszych zakupów należą ręczne kamery termowizyjne i systemy obserwacji lotniczej na śmigłowce.

Ponadto, przewidziano wzrost zatrudnienia o 1.325 funkcjonariuszy i 253 pracowników cywilnych, wynikający z harmonogramu uzawodowienia formacji i przyjętych zobowiązań wobec Unii Europejskiej. Środki na ten cel zaplanowano w rezerwie celowej – wydatki na integrację z Unią Europejską..

Wydatki Biura Ochrony Rządu zaplanowano w wysokości 156.090 tys. zł. Na uposażenia dla 2.336 funkcjonariuszy zaplanowano środki w wysokości 80.244 tys. zł, a na wynagrodzenia (wraz z pochodnymi) dla 420 pracowników cywilnych – 12.367 tys. zł.

Wydatki Państwowej Straży Pożarnej zaplanowano w wysokości 1.371.284 tys. zł. Wydatki te obejmują wydatki Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej, komend wojewódzkich i powiatowych PSP i stanowią 16,3% całości wydatków zaplanowanych w dziale.

Wydatki przeznaczone dla Komendy Głównej PSP w wysokości 105.716 tys. zł, stanowią 55,3% w stosunku do przewidywanego wykonania 2003 r. Wynika to z faktu, że w roku 2003 zakończona będzie wieloletnia inwestycja Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy na obszarze RP w wysokości 85.203 tys. zł.

W ramach wydatków dla komend powiatowych PSP zaplanowane zostały dodatkowe środki w wysokości 12.000 tys. zł z przeznaczeniem na zwiększenie zatrudnienia o 300 funkcjonariuszy i 50 pracowników cywilnych w związku z koniecznością obsadzenia stanowisk w jednostkach organizacyjnych PSP w 7 nowych powiatach oraz uzupełnienia zatrudnienia w powiatach o najniższym wskaźniku zatrudnienia strażaka na 1.000 mieszkańców.

W ramach wydatków rzeczowych zaplanowanych w Komendzie Głównej PSP w wysokości 25.219 tys. zł, kwotę 7.404 tys. zł przeznaczono na zakup sprzętu w zakresie transportu, techniki specjalnej i informatyki. Do najważniejszych zakupów należą samochody do przewozu grup poszukiwawczo-ratowniczych oraz motopompy i pompy wysokiej wydajności.

Dotacja w wysokości 20.253 tys. zł zaplanowana w Komendzie Głównej PSP przeznaczona jest na częściowe pokrycie kosztów utrzymania w gotowości bojowej jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych włączonych do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego, natomiast dotacja w wysokości 3.004 tys. zł przeznaczona jest dla Centrum Naukowo-Badawczego Ochrony Przeciwpożarowej.

Dotacja dla Ochotniczych Straży Pożarnych w wysokości 19.406 tys. zł przeznaczona jest na finansowanie zadań związanych z ochroną przeciwpożarową zleczonych do realizacji Związkowi Ochotniczych Straży Pożarnych.

Wydatki na zadania związane z obroną cywilną zaplanowano w wysokości 23.871 tys. zł. Środki w wysokości 22.986 tys. zł zaplanowane w budżetach wojewodów przeznaczone są przede wszystkim na utworzenie i funkcjonowanie zespołów reagowania kryzysowego oraz zapewnienia ich gotowości do wykonywania zadań w stanach nadzwyczajnych, środki w wysokości 820 tys. zł przeznaczone są dla Komendy Głównej PSP na organizację wspólnych ćwiczeń formacji obrony cywilnej i podmiotów krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego, a także na szkolenia i warsztaty z zakresu obrony cywilnej, ochrony ludności i zarządzania kryzysowego, natomiast środki w wysokości 65 tys. zł przeznaczone są na szkolenia z zakresu obrony cywilnej w resorcie finansów.

Dotacja celowa w wysokości 1.128 tys. zł zaplanowana została na zadania zlecone gminom ustawami i przeznaczona jest na utrzymanie i konserwację infrastruktury technicznej, urządzeń specjalnych, szkolenie jednostek organizacyjnych w zakresie OC oraz ludności w zakresie powszechnej samoobrony.

Wydatki Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego w wysokości 358.272 tys. zł oraz Agencji Wywiadu w wysokości 69.844 tys. zł przeznaczone są na realizację zadań w zakresie prowadzenia wywiadu, zapobiegania i wykrywania przestępstw szpiegostwa i terroryzmu, przestępstw godzących w podstawy ekonomiczne państwa i ścigania ich sprawców, walki z zorganizowaną przestępczością, zapobiegania i wykrywania przestępstw mających charakter lub zasięg międzynarodowy, w tym nielegalnego posiadania i obrotu bronią.

Wydatki na Pozostałą działalność zaplanowano w wysokości 107.629 tys. zł. W ramach tej kwoty zabezpieczono środki w wysokości 82.150 tys. zł na opłacenie składek od uposażeń wypłaconych po 31 grudnia 1998 r. na ubezpieczenie emerytalne i rentowe za funkcjonariuszy zwolnionych ze służby bez nabycia prawa do emerytury lub renty policyjnej.

Dotacja w wysokości 1.454 tys. zł przeznaczona jest na finansowanie działalności Krajowego Biura Informacji i Poszukiwań PCK.

Ponadto zaplanowane zostały wydatki na realizację zadań Ratownictwa górskiego i wodnego w wysokości 7.096 tys. zł oraz wydatki związane z realizacją zadań wynikających z członkostwa w Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego w wysokości 16.168 tys. zł.

W rezerwach celowych zaplanowano środki na zakup uzbrojenia dla funkcjonariuszy Policji i Straży Granicznej wynikające z Programu Wieloletniego „Modernizacja Uzbrojenia Funkcjonariuszy Policji i Straży Granicznej w latach 2001-2004”, na kwotę – 20.390 tys. zł.

Wydatki inwestycyjne zaplanowano w kwocie 229.189 tys. zł, z tego w budżetach:

- 1) Ministra właściwego do spraw wewnętrznych – 140.557 tys. zł, z czego dla: Biura Logistyki Komendy Głównej Policji na modernizację budynku, budowę biura przepustek i osiedla mieszkaniowego Kabaty-Wschód w Warszawie (4.225 tys. zł), Centrum Szkolenia Policji w

Legionowie na budowę strzelnicy i internatu (2.600 tys. zł), Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie na termorenowacje akademików nr 1 i 2 (1.100 tys. zł), Szkoły Policji w Katowicach na budowę kompleksu sportowego (664 tys. zł), Szkoły Policji w Słupsku na modernizację budynków koszarowych i strzelnicy (2.700 tys. zł), Szkoły Policji w Pile na modernizację sieci c.o. (1.100 tys. zł), ośrodków szkoleniowo-wypoczynkowych w Szklarskiej Porębie i Zakopanem na modernizację i rozbudowę obiektów (2.286 tys. zł), Lotniczego Zakładu Budżetowego „Lotnisko Warszawa-Babice” na modernizację kotłowni obiektu portu lotniczego i wieży (200 tys. zł), Komend Wojewódzkich we Wrocławiu, Bydgoszczy, Lublinie, Gorzowie Wielkopolskim, Łodzi, Krakowie, Radomiu, Warszawie, Opolu, Rzeszowie, Białymstoku, Gdańsku, Katowicach, Kielcach, Olsztynie, Poznaniu, Szczecinie na budowę nowych siedzib oraz rozbudowę i adaptację obiektów Komend Policji (85.125 tys. zł), Oddziałów Straży Granicznej: Podlaskiego, Nadbużańskiego, Bieszczadzkiego, Karpackiego, Warmińsko-Mazurskiego i Morskiego oraz Komendy Głównej Straży Granicznej na budowę, rozbudowę i modernizację strażnic oraz obiektów m.in. z przeznaczeniem na strzeżone ośrodki dla cudzoziemców i areszty, budowę lądowiska i hangaru dla śmigłowców, budowę infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, budowę i modernizację stacji MPS (21.161 tys. zł), Biura Ochrony Rządu na modernizację stacji paliw w obiekcie BOR-u oraz modernizację oczyszczalni ścieków (1.900 tys. zł), Szkoły Aspirantów w Krakowie na budowę hali sportowej (2.600 tys. zł), Centralnego Muzeum Pożarnictwa w Mysłowicach na rozbudowę (1.500 tys. zł), Centralnej Szkoły PSP w Częstochowie na budowę bloku dydaktyczno – hotelowego (2.900 tys. zł), Zarządu Głównego Związku Ochotniczych Straży Pożarnych na zakup i karosację samochodów pożarniczych oraz zakup motopomp (8.747 tys. zł), Departamentu Bezpieczeństwa Powszechnego MSWiA na modernizację dachu Stacji Centralnej TOPR, dokończenie budowy Stacji Ratunkowej GOPR w Zieleńcu, zakupy inwestycyjne dla ratownictwa górskiego i wodnego (1.269 tys. zł), Zarządu Zasobów Mieszkaniowych MSWiA na nadbudowę internatu oficerskiego oraz budowę kotłowni (400 tys. zł), Krajowego Biura Informacji i Poszukiwań PCK na zakup sprzętu informatycznego (80 tys. zł).

- 2) Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego – 11.500 tys. zł na budowę, modernizację i adaptację obiektów delegatur Agencji, budowę przyłącza energetycznego w Delegaturze w Lublinie, modernizację sieci centralnego ogrzewania w COS Emów, opracowanie dokumentacji przyszłościowej, budownictwo mieszkaniowe oraz na zakup sprzętu informatycznego,
- 3) Agencji Wywiadu – 200 tys. zł na modernizację i adaptację obiektów Agencji,
- 4) Wojewodów – 76.932 tys. zł, z tego na inwestycje budowlane i polegające na zakupach dla:
 - Wojewódzkich Komend Państwowej Straży Pożarnej – 11.789 tys. zł,
 - Powiatowych Komend Państwowej Straży Pożarnej – 54.491 tys. zł,
 - Obrony Cywilnej – 10.652 tys. zł.

19. Wymiar sprawiedliwości

Wyszczególnienie	2003 r.	Projekt budżetu na 2004 r.			% 3:2
		Ogółem	z tego:		
			wydatki bieżące	majątkowe	
w tysiącach złotych					
1	2	3	4	5	6
Wydatki ogółem	5.886.806	6.340.906	5.950.582	390.324	107,7
z tego:					
Centralne administracyjne jednostki wymiaru sprawiedliwości i prokuratury	54.732	58.451	47.731	10.720	106,8
Jednostki sądownictwa powszechnego	3.308.240	3.653.344	3.412.114	241.230	110,4
Sądy wojskowe	16.680	18.413	18.283	130	110,4
Izby morskie	2.192	2.272	2.272		103,7
Jednostki powszechne prokuratury	910.100	1.007.136	953.716	53.420	110,7
Wojskowe jednostki organizacyjne prokuratury	26.408	29.971	29.603	368	113,5
Instytuty naukowe resortu sprawiedliwości	10.220	11.125	9.845	1.280	108,9
Więziennictwo	1.450.573	1.485.356	1.413.230	72.126	102,4
Zakłady dla nieletnich	69.001	74.718	63.788	10.930	108,3
Pozostała działalność	38.660	120		120	

Wydatki dla działu wymiar sprawiedliwości zaplanowano w wysokości 6.340.906 tys. zł, tj. o 7,7% więcej od przewidywanego wykonania 2003 r.

Z kwoty tej na wydatki bieżące przeznaczonych zostanie 5.950.582 tys. zł, w tym wynagrodzenia i pochodne - 3.924.294 tys. zł, które stanowią 66,0% wydatków bieżących. Na wydatki inwestycyjne przewidziano środki w wysokości 390.324 tys. zł.

Ponadto w projekcie budżetu na 2004 rok uwzględniono m. in. skutki finansowe:

- wejścia w życie z dniem 1 stycznia 2004 r. drugiej stawki awansowej wynagrodzenia zasadniczego dla sędziów i prokuratorów,
- zwiększenia zatrudnienia ogółem o 3.001 etatów, z tego o:
 - 2.050 etatów w sądownictwie powszechnym (300 sędziów, 900 urzędników, 300 asystentów, 200 referendarzy oraz 350 sądowych kuratorów zawodowych),
 - 745 etatów w jednostkach powszechnych prokuratury (325 prokuratorów oraz 420 urzędników),
 - 200 etatów funkcjonariuszy Służby Więziennej,
 - 6 etatów pracowników obsługi w zakładach dla nieletnich.

Przy planowaniu wydatków uwzględniona została zasadnicza zmiana systemowa, która dotyczy wielkości środków na uposażenia funkcjonariuszy Służby Więziennej.

Zgodnie z uchwaloną dnia 23 lipca br. ustawą o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw od uposażeń funkcjonariuszy nie nalicza się składek na ubezpieczenia społeczne bez względu na datę wstąpienia do służby.

Na wydatki realizowane przez centralne administracyjne jednostki wymiaru sprawiedliwości i prokuratury zaplanowano środki w wysokości – 58.451 tys. zł. Z kwoty tej przypada na wynagrodzenia dla 160 pracowników orzecznictwa - 20.670 tys. zł, bieżącą działalność - 27.061 tys. zł oraz inwestycje – 10.720 tys. zł.

Projekt budżetu dla sądów powszechnych opracowany został na zasadach autonomii budżetowej i włączony przez Ministra Finansów do projektu ustawy budżetowej na 2004 r.

W projekcie budżetu na finansowanie jednostek sądownictwa powszechnego przewidziano kwotę 3.653.344 tys. zł, która jest wyższa od przewidywanego wykonania wydatków w 2003r. o 10,4%.

Zaplanowane w projekcie środki przeznaczone są na pokrycie kosztów działalności 10 sądów apelacyjnych, 41 sądów okręgowych oraz 300 sądów rejonowych w ramach których funkcjonują 343 sądy grodzkie. Wydatki na wynagrodzenia dla 42.553 pracowników zatrudnionych w jednostkach sądownictwa powszechnego wynoszą 2.287.964 tys. zł i stanowią 62,6% wydatków ogółem sądownictwa powszechnego.

Na utrzymanie sądów wojskowych i wojskowych jednostek organizacyjnych prokuratury zaplanowano wydatki w kwocie 48.384 tys. zł. Na wynagrodzenia i pochodne dla 628 pracowników przeznaczono środki w wysokości 37.783 tys. zł.

Dla izb morskich rozpoznających wypadki morskie statków polskich oraz statków obcych, (jeżeli wypadek nastąpił na polskich morskich wodach wewnętrznych), zaplanowano środki w kwocie 2.272 tys. zł.

Dla jednostek powszechnych prokuratury zaplanowano środki w wysokości 1.007.136 tys. zł. W kwocie tej mieszczą się wydatki związane z działalnością 10 prokuratur apelacyjnych, 42 prokuratur okręgowych oraz 325 prokuratur rejonowych. Na wynagrodzenia dla 11.752 pracowników zatrudnionych w prokuraturach przewidziano kwotę 676.325 tys. zł, a na pozostałe wydatki bieżące – 277.391 tys. zł, w tym na koszty prowadzonych postępowań przygotowawczych 59.872 tys. zł. Na wydatki inwestycyjne przewidziano środki w wysokości 53.420 tys. zł.

Wydatki instytutów naukowych resortu sprawiedliwości zaplanowano w kwocie 11.125 tys. zł. Ze środków tych finansowana jest działalność Instytutu Ekspertyz Sądowych im. prof. dr Jana Sehna w Krakowie oraz Instytutu Wymiaru Sprawiedliwości w Warszawie. Na wynagrodzenia dla 138 pracowników zatrudnionych w instytutach przewidziano kwotę 6.704 tys. zł.

Na potrzeby więziennictwa zaplanowano środki w wysokości 1.485.356 tys. zł. Z kwoty tej finansuje się działalność 185 jednostek organizacyjnych więziennictwa, tj. Centralnego Zarządu Służby Więziennej, 15 okręgowych inspektoratów Służby Więziennej, 156 zakładów karnych i aresztów śledczych, 12 ośrodków szkolenia Służby Więziennej oraz Biura Emerytalnego Służby Więziennej. Na wynagrodzenia dla 22.765 funkcjonariuszy SW, 1.031 pracowników cywilnych oraz dla 8.000 zatrudnionych skazanych przeznaczono kwotę 860.368 tys. zł, tj. 57,9% wydatków przeznaczonych na funkcjonowanie Służby Więziennej. Na pozostałe wydatki bieżące przewiduje się kwotę 552.862 tys. zł, w tym na koszty związane z utrzymaniem osadzonych w zakładach karnych – 403.988 tys. zł. Na wydatki inwestycyjne przewidziano kwotę 72.126 tys. zł.

Na funkcjonowanie 34 zakładów dla nieletnich zaplanowano wydatki w wysokości 74.718 tys. zł. Na wynagrodzenia dla 1.060 pracowników cywilnych przeznaczono kwotę 32.392 tys. zł, na wydatki bieżące - 31.396 tys. zł oraz na wydatki inwestycyjne - 10.930 tys. zł.

Wydatki na pozostałą działalność zaplanowano w wysokości 120 tys. zł.

Wydatki inwestycyjne zaplanowano w wysokości 390.324 tys. zł, w tym 10.000 tys. zł przeznaczono na inwestycję wieloletnią pn. „Budowa budynku dla Sądu Rejonowego i Prokuratur Rejonowych w Białymstoku wraz z salą specjalną do spraw karnych zorganizowanych grup przestępczych z terenu północno-wschodniej Polski w Białymstoku u zbiegu ul. Mickiewicza i ul. Borsuczej”, omówioną odrębnie.

Pozostałe wydatki w kwocie 380.324 tys. zł przeznaczono na inwestycje dla:

1) sądów powszechnych w kwocie 231.230 tys. zł w budżetach:

- Ministra właściwego do spraw sprawiedliwości – 29.358 tys. zł, z przeznaczeniem na zakupy inwestycyjne dla MS, tj. na zakupy informatyczne (20.250 tys. zł) na zakup środków transportu (1.000 tys. zł) oraz na pozostałe zakupy (8.108 tys. zł),
- Sądu Apelacyjnego w Warszawie – 63.295 tys. zł. W ramach tej kwoty na sfinansowanie inwestycji budowlanych przeznaczono 28.565 tys. zł. Planowana jest modernizacja budynku Hipoteki w Warszawie (5.565 tys. zł), adaptacja budynku dla potrzeb Sądu Rejonowego Praga Południe i Praga Północ przy ul. Owsianej 2/4 (20.000 tys. zł) oraz zakup dokumentacji przyszłościowej dla Sądów Apelacji Warszawskiej (3.000 tys. zł). Na zakupy inwestycyjne zaplanowano 34.730 tys. zł, w całości dla sądów apelacyjnych. Sfinansowane zostaną zakupy informatyczne (1.000 tys. zł), urządzenia i systemy zabezpieczająco-ochronne (2.500 tys. zł), urządzenia techniki biurowej (1.500 tys. zł), zakup nieruchomości (28.000 tys. zł), urządzeń łączności (800 tys. zł), urządzeń audio-video (90 tys. zł), urządzeń gospodarczo-eksploatacyjnych (40 tys. zł) oraz zakupy pozostałe (800 tys. zł).

- Sądu Apelacyjnego w Katowicach – 16.230 tys. zł, w tym na inwestycje budowlane przeznaczono – 14.300 tys. zł, tj. na rozbudowę i adaptację budynku dla Sądu Rejonowego w Jastrzębiu Zdroju (10.000 tys. zł) oraz na dokumentację przyszłościową dla Sądów Apelacji Katowickiej (4.300 tys. zł). Planowane są również zakupy inwestycyjne dla sądów apelacyjnych 1.930 tys. zł, z tego na sfinansowanie zakupów informatycznych (950 tys. zł), urządzeń i systemów zabezpieczająco-ochronnych (600 tys. zł), urządzeń techniki biurowej (140 tys. zł), urządzeń łączności (120 tys. zł), urządzeń gospodarczo-eksploatacyjnych (20 tys. zł) oraz na pozostałe zakupy (100 tys. zł).
- Sądu Apelacyjnego w Gdańsku – 39.411 tys. zł, w tym na inwestycje budowlane przeznaczono – 11.410 tys. zł. Środki wydatkowane zostaną na rozbudowę i adaptację budynku C wraz z elewacją budynku głównego dla Sądu Apelacyjnego w Gdańsku (1.800 tys. zł), nadbudowę i modernizację budynku dla Sądu Rejonowego w Kołobrzegu (3.500 tys. zł), adaptację budynku dla Sądu Rejonowego w Słupsku (460 tys. zł), rozbudowę i modernizację budynku Sądu Rejonowego i Prokuratury Rejonowej w Nakle (4.050 tys. zł) oraz na dokumentację przyszłościową dla Sądów Apelacji Gdańskiej (1.600 tys. zł). Na zakupy inwestycyjne dla sądów apelacyjnych przeznaczono 28.001 tys. zł, z tego na zakupy informatyczne (950 tys. zł), urządzenia i systemy zabezpieczająco-ochronne (500 tys. zł), urządzenia techniki biurowej (123 tys. zł), zakup nieruchomości (25.460 tys. zł), urządzenia łączności (30 tys. zł), urządzenia gospodarczo-eksploatacyjne (88 tys. zł) oraz zakupy pozostałe (850 tys. zł).
- Sądu Apelacyjnego w Poznaniu – 22.502 tys. zł, w tym na inwestycje budowlane przeznaczono 15.232 tys. zł, z tego na adaptację 2-ch budynków dla Sądu Rejonowego w Gorzowie Wlkp. (6.000 tys. zł), adaptację budynku dla Sądu Okręgowego i Sądu Rejonowego w Szczecinie (1.132 tys. zł), dokumentację przyszłościową dla Sądów Apelacji Poznańskiej (4.100 tys. zł) oraz zakup nieruchomości dla Sądu Okręgowego w Poznaniu (4.000 tys. zł). Na zakupy inwestycyjne przeznaczono 7.270 tys. zł, z tego na zakupy informatyczne (950 tys. zł), urządzenia i systemy zabezpieczająco-ochronne (1.400 tys. zł), urządzenia techniki biurowej (450 tys. zł), zakup nieruchomości (3.500 tys. zł), urządzenia łączności (180 tys. zł), urządzenia audio-video (50 tys. zł), urządzenia gospodarczo-eksploatacyjne (450 tys. zł) oraz zakupy pozostałe (290 tys. zł).
- Sądu Apelacyjnego w Krakowie – 14.090 tys. zł, w tym na sfinansowanie inwestycji budowlanych przeznaczono 7.700 tys. zł, z tego na rozbudowę i adaptację budynku Sądu Rejonowego w Nowym Targu (2.500 tys. zł), rozbudowę, modernizację i adaptację budynku Sądu Rejonowego w Dąbrowie Tarnowskiej (1.500 tys. zł) oraz dokumentację przyszłościową dla Sądów Apelacji Krakowskiej (3.700 tys. zł). Na zakupy inwestycyjne dla sądów apelacyjnych przeznaczono 6.390 tys. zł, z tego na zakupy informatyczne (900 tys. zł), urządzenia i systemy zabezpieczająco-ochronne (700 tys. zł), urządzenia techniki biurowej (120 tys. zł), na zakup nieruchomości (4.050 tys. zł), urządzeń audio-video (70 tys. zł),

urządzeń łączności (50 tys. zł), urządzeń gospodarczo-eksploatacyjnych (300 tys. zł) oraz pozostałe zakupy (200 tys. zł).

- Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu – 14.284 w tym na sfinansowanie inwestycji budowlanych przeznaczono 11.879 tys. zł, z tego na rozbudowę i adaptację budynku dla Sądu Rejonowego i Prokuratury Rejonowej w Zgorzelcu (1.000 tys. zł), na rozbudowę i modernizację budynku dla Sądu Okręgowego w Opolu (6.800 tys. zł), na adaptację poddasza na pomieszczenia biurowe w Sądzie Rejonowym w Kłodzku (1.879 tys. zł) oraz na dokumentację przyszłościową (2.200 tys. zł). Na zakupy inwestycyjne dla sądów apelacyjnych zaplanowano 2.405 tys. zł, z tego na zakupy informatyczne (960 tys. zł), urządzenia i systemy zabezpieczająco-ochronne (507 tys. zł), urządzenia techniki biurowej (326 tys. zł), urządzenia łączności (12 tys. zł), urządzenia gospodarczo-eksploatacyjne (95 tys. zł) i zakupy pozostałe (505 tys. zł).
- Sądu Apelacyjnego w Łodzi – 13.640 tys. zł. Z kwoty tej przeznaczono na sfinansowanie inwestycji budowlanych 11.950 tys. zł, z tego na modernizację i adaptację budynku Sądu Rejonowego w Kaliszu (4.500 tys. zł), na wykonanie zasilania energetycznego i wymianę instalacji elektrycznej w budynku Sądu Rejonowego w Łodzi (3.000 tys. zł), a także dla Sądów Apelacji Łódzkiej na dokumentację przyszłościową (1.500 tys. zł) i zakup nieruchomości dla Sądu Okręgowego w Łodzi (2.950 tys. zł). Na zakupy inwestycyjne dla sądów apelacyjnych przeznaczono 1.690 tys. zł, z tego na zakupy informatyczne (600 tys. zł), urządzenia i systemy zabezpieczająco-ochronne (350 tys. zł), urządzenia techniki biurowej (350 tys. zł), urządzenia łączności (10 tys. zł), urządzenia audio-video (30 tys. zł), urządzenia gospodarczo-eksploatacyjne (100 tys. zł) oraz zakupy pozostałe (250 tys. zł).
- Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie – 3.590 tys. zł. Z kwoty tej na sfinansowanie inwestycji budowlanych przeznaczono 1.580 tys. zł, z tego na dokumentację przyszłościową dla Sądów Apelacji Rzeszowskiej (1.300 tys. zł) oraz zakup nieruchomości dla Sądu Okręgowego w Rzeszowie (280 tys. zł). Na zakupy inwestycyjne dla sądów apelacyjnych przeznaczono 2.010 tys. zł, z tego na zakupy informatyczne (550 tys. zł), urządzenia i systemy zabezpieczająco-ochronne (500 tys. zł), urządzenia techniki biurowej (200 tys. zł), urządzenia łączności (90 tys. zł), urządzenia audio-video (20 tys. zł), urządzenia gospodarczo-eksploatacyjne (150 tys. zł) oraz zakupy pozostałe (500 tys. zł).
- Sądu Apelacyjnego w Białymstoku – 3.290 tys. zł. Z kwoty tej na sfinansowanie inwestycji budowlanych przeznaczono 1.800 tys. zł. Planowane są wydatki na dokumentację przyszłościową dla Sądów Apelacji Białostockiej (1.500 tys. zł) oraz udział w budowie kanalizacji Sądu Apelacyjnego w Białymstoku (300 tys. zł). Na zakupy inwestycyjne dla sądów apelacyjnych przeznaczono 1.490 tys. zł, z tego na zakupy informatyczne (550 tys. zł), urządzenia i systemy zabezpieczająco-ochronne (300 tys. zł), na urządzenia techniki biurowej (150 tys. zł), urządzenia łączności (190 tys. zł) oraz na zakupy pozostałe (300 tys. zł).

- Sądu Apelacyjnego w Lublinie – 11.540 tys. zł. Z kwoty tej na sfinansowanie inwestycji budowlanych przeznaczono 9.900 tys. zł, z tego na modernizację i adaptację budynku dla Sądu Rejonowego w Lublinie (6.500 tys. zł) oraz na dokumentację przyszłościową dla Sądów Apelacji Lubelskiej (3.400 tys. zł). Na zakupy inwestycyjne dla sądów apelacyjnych przeznaczono 1.640 tys. zł, z tego zakupy informatyczne (580 tys. zł), urządzenia i systemy zabezpieczająco-ochronne (460 tys. zł), urządzenia techniki biurowej (200 tys. zł), urządzenia łączności (180 tys. zł) oraz zakupy pozostałe (220 tys. zł).
- 2) Ministra właściwego do spraw obrony narodowej – 498 tys. zł na zakup sprzętu dla prokuratur i sądów wojskowych,
- 3) Ministra właściwego do spraw sprawiedliwości 148.596 tys. zł. Z kwoty tej na inwestycje budowlane przeznaczono 79.016 tys. zł dla:
- jednostek powszechnych prokuratury – 17.170 tys. zł,
 - więziennictwa – 52.126 tys. zł,
 - zakładów dla nieletnich – 9.600 tys. zł,
 - pozostałą działalność – 120 tys. zł.

Na zakupy inwestycyjne przeznaczono 69.580 tys. zł. Kwota ta obejmuje głównie zakup sprzętu informatycznego, środków transportu i łączności, systemów i urządzeń zabezpieczająco-ochronnych, urządzeń medycznych i laboratoryjnych, techniki biurowej, zakup nieruchomości, urządzeń audio-video oraz zakup urządzeń gospodarczo-eksploatacyjnych.

20. Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nie posiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem

Wyszczególnienie	2003 r.	Projekt budżetu na 2004 r.			% 3:2
		Ogółem	z tego:		
			wydatki bieżące	majątkowe	
w tysiącach złotych					
1	2	3	4	5	6
Wydatki ogółem		145.221	145.221		
z tego:					
Środki na sfinansowanie druku i dystrybucję znaków akcyzy, formularzy resortowych i podatkowych i rozliczenia podatku od osób fizycznych		145.221	145.221		

Środki w dziale 756 zostały zabezpieczone na sfinansowanie:

- druku i dystrybucję znaków akcyzy,
- formularzy resortowych i podatkowych,
- rozliczenia podatku od osób fizycznych za 2003 r. przez urzędy skarbowe.

21. Obsługa długu publicznego

tys. zł

Wyszczególnienie	2003 r.	Projekt budżetu na 2004 r.	4:3 %%
1	3	4	5
Obsługa długu publicznego	26.105.041	26.986.000	103,4
Obsługa zadłużenia zagranicznego, należności i innych operacji zagranicznych	4.270.310	5.190.791	121,6
Obsługa krajowych skarbowych papierów wartościowych	20.985.100	19.977.800	95,2
Rozliczenia z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa	849.631	1.817.409	213,9

W ustawie budżetowej na rok 2004 na wydatki w dziale obsługa długu publicznego zaplanowano kwotę 26.986.000 tys. zł, tj. o 3,4% więcej niż przewidywane wykonanie wydatków w 2003 r.

Przyrost w 2004 r. wydatków na obsługę długu publicznego w porównaniu z 2003 r. spowodowany jest przewidywanymi wyższymi kosztami obsługi obligacji zagranicznych oraz wyższymi wypłatami z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa.

Podstawowe parametry zewnętrzne przyjęte do szacunku kosztów obsługi długu w 2004 r. (wielkości prognozowane uwzględniają ryzyko zmian stóp procentowych i kursów walutowych) są następujące:

- 1) stopa redyskonta weksli: spadek z 5,5% w styczniu 2004 r. do 4,5% na koniec 2004 r.,
- 2) średnia rentowność wykupywanych bonów 52-tygodniowych – 4,9%,
- 3) średnioroczny kurs PLN/USD – 4,0291,
- 4) średnioroczny kurs PLN/EUR – 4,6092,
- 5) średnioroczny LIBOR 6-miesięczny dla USD – 1,92%,
- 6) średnioroczny Euribor 6-miesięczny dla EUR – 2,63%.

Obsługa zadłużenia zagranicznego

tys. zł

Wyszczególnienie	2003 r.	Projekt budżetu na 2004 r.	4:3 %%
1	3	4	5
Obsługa zadłużenia zagranicznego	4.577.941	5.946.000	129,9
Obsługa zadłużenia zagranicznego, należności i innych operacji zagranicznych	4.270.310	5.190.791	121,6
Rozliczenia z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa	307.631	755.209	245,5

Wydatki na obsługę zadłużenia zagranicznego zaplanowano w kwocie 5.946.000 tys. zł, tj. o 29,9% więcej od przewidywanego wykonania ustawy budżetowej na 2003 r. ¹

Zaplanowane środki przeznaczone będą na płatności z tytułu: odsetek i opłat od otrzymanych pożyczek i kredytów zagranicznych, odsetek i dyskonta od obligacji skarbowych RP wyemitowanych za granicą, odsetek od obligacji Brady'ego, kosztów emisji zagranicznych spw, innych opłat i prowizji, ewentualnych wypłat dotyczących udzielonych przez Skarb Państwa gwarancji spłaty zagranicznych kredytów bankowych oraz pozostałych poręczeń i gwarancji.

Obsługa zadłużenia zagranicznego, należności i innych operacji zagranicznych obejmuje wydatki w wysokości 5.190.791 tys. zł z tytułu:

- 1) odsetek i opłat od otrzymanych pożyczek i kredytów zagranicznych, odsetek i dyskonta od obligacji skarbowych RP wyemitowanych za granicą oraz odsetek od obligacji Brady'ego – 5.054.155 tys. zł,
- 2) kosztów emisji zagranicznych skarbowych papierów wartościowych, innych kosztów i prowizji – 136.636 tys. zł.

Płatności odsetkowe związane z obsługą umów o redukcji i restrukturyzacji zadłużenia Polski wobec wierzycieli oficjalnych zrzeszonych w Klubie Paryskim wyniosą 1.463.114 tys. zł (220 mln USD i 125 mln EUR). Odsetki zostaną zapłacone 16 krajom wierzycielskim.

Na wypłaty odsetek na rzecz Banku Światowego przewidziano 375.737 tys. zł (66 mln USD i 24 mln EUR). Będą to odsetki od zaciągniętych i przewidywanych w 2004 r. kredytów na: prywatyzację, rozwój instytucji finansowych, infrastrukturę drogową i portową, promocję zatrudnienia, usuwanie skutków powodzi, rozwój służby zdrowia, restrukturyzację sektora węglowego, na redukcję zadłużenia DDSR, jak też od kredytów strukturalnych SAL, EFSAL, ASAL.

¹ Wydatki w kwocie 5.946.000 tys. zł nie obejmują równowartości 40 mln USD z tytułu wydatków związanych z realizacją programu zakupu samolotu wielozadaniowego. Kwota ta została zaplanowana w cz. 83 budżetu państwa – Rezerwy celowe.

Aktualnie Polska realizuje 43 projekty finansowane z kredytów Międzynarodowego Banku Odbudowy i Rozwoju (Bank Światowy).

Wypłaty odsetek na rzecz Europejskiego Banku Inwestycyjnego wyniosą 453.089 tys. zł (0,9 mln USD i 97 mln EUR). Odsetki dotyczą kredytów na usuwanie skutków powodzi i infrastrukturę drogową.

Wypłaty odsetek od kredytów (na usuwanie skutków powodzi i na budownictwo czynszowe) z Banku Rozwoju Rady Europy przyjęto do planu w kwocie 74.041 tys. zł, tj. 16 mln EUR.

Odsetki od innych kredytów otrzymanych od międzynarodowych organizacji i instytucji finansowych (EBOiR) oraz krajów i banków zagranicznych (kredyty: rewolwingowy, japoński, amerykański dla MON i na budownictwo) wyniosą 116.907 tys. zł (10 mln USD i 17 mln EUR).

W wyniku zawarcia umowy o redukcji i restrukturyzacji zadłużenia wobec banków komercyjnych, zrzeszonych w Klubie Londyńskim, Polska wyemitowała tzw. obligacje typu Brady. W 2004 r. zobowiązania wymagalne z tytułu odsetek od tych obligacji wyniosą 316.986 tys. zł (79 mln USD).

Wypłaty odsetek dotyczyć będą: zabezpieczonych obligacji parytetowych, zabezpieczonych obligacji za zadłużenie z tytułu kredytów rewolwingowych, obligacji z tytułu konwersji zadłużenia.

Wydatki z tytułu odsetek od obligacji wyemitowanych przez Skarb Państwa na międzynarodowym rynku finansowym planuje się w wysokości 251 mln USD i 266 mln EUR, co łącznie stanowi równowartość 2.254.281 tys. zł. Płatności odsetkowe w 2004 r. dotyczą obligacji wyemitowanych w roku 1997 i w latach 2000 – 2003 oraz planowanych na rok 2003 i 2004.

Wydatki na sfinansowanie kosztów emisji zagranicznych skarbowych papierów wartościowych oraz innych kosztów i prowizji (na które składają się: prowizje dla BGK i NBP z tytułu zawartych umów agencyjnych, koszty przygotowania emisji obligacji na rynki zagraniczne, koszty ratingu, koszty zamiany obligacji i innych zobowiązań zagranicznych oraz pozostałe koszty operacji na zadłużeniu, koszty audytów i inne, koszty obsługi umowy z Klubem Londyńskim) zaplanowano na 2004 r. w wysokości 136.636 tys. zł.

Rozliczenia z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa wynoszą 755.209 tys. zł.

Zaplanowane wydatki w powyższej kwocie dotyczą przewidywanych spłat kredytów wraz z odsetkami za przedsiębiorstwa, które znajdują się w złej kondycji finansowej i istnieje ryzyko, że nie będą one w stanie samodzielnie regulować swoich zobowiązań kredytowych przypadających do spłaty w 2004 r., objętych gwarancjami SP.

Na 2004 r. zaplanowano wydatki za przedsiębiorstwa o niestabilnej kondycji finansowej należących m.in. do sektora transportowego oraz hurtowe rynki rolno-spożywcze i producentów żywności bezglutenowej.

Plan wydatków budżetowych obejmuje również wydatki na wypłatę odszkodowań za zniszczone, uszkodzone lub skradzione eksponaty wystawowe oraz na spłatę zobowiązań wynikających z gwarancji emisji obligacji PKP S.A.

Obsługa długu krajowego

			tys. zł
Wyszczególnienie	2003 r.	Projekt budżetu na 2004 r.	4:3 %%
1	3	4	5
Obsługa długu krajowego	21.527.100	21.040.000	97,7
Obsługa krajowych skarbowych papierów wartościowych	20.985.100	19.977.800	95,2
Rozliczenia z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa	542.000	1.062.200	196,0

W ustawie budżetowej na 2004 r. na wydatki z tytułu obsługi długu krajowego zaplanowano kwotę 21.040.000 tys. zł, tj. o 2,3% mniej niż przewidywane wykonanie wydatków w 2003 r.

Zaplanowane na 2004 r. wydatki z tytułu obsługi długu krajowego obejmują:

- koszty obsługi krajowych skarbowych papierów wartościowych,
- wydatki z tytułu poręczeń i gwarancji krajowych udzielonych przez Skarb Państwa.

Na Obsługę krajowych skarbowych papierów wartościowych w 2004 r. przewidziano kwotę w łącznej wysokości 19.977.800 tys. zł, z tego:

- na odsetki i dyskonto od krajowych skarbowych papierów wartościowych – 19.895.000 tys. zł, z tego na:
 - 1) dyskonto bonów skarbowych -2.510.895 tys. zł,
 - 2) odsetki i dyskonto od obligacji hurtowych - 16.033.917 tys. zł,
 - 3) odsetki i dyskonto od obligacji detalicznych - 1.106.917 tys. zł,
 - 4) odsetki od obligacji nierynkowych - 243.271 tys. zł,
- na sfinansowanie kosztów emisji krajowych spw oraz innych kosztów i prowizji – 82.800 tys. zł.

Dyskonto bonów skarbowych

Wydatki związane ze sfinansowaniem dyskonta od bonów skarbowych wykupywanych w 2004 r. szacowane są na kwotę 2.510.895 tys. zł.

Zaplanowana kwota wyniku z następujących założeń:

- 1) stan zadłużenia w bonach skarbowych (wg nominału) na koniec 2003 r. wyniesie ok. 44,5 mld zł,
- 2) sprzedaż bonów skarbowych o standardowych terminach zapadalności na regularnych przetargach odbywać się będzie według następującej średniorocznej struktury (w nominale):
 - bony 13 tyg. - 12%,
 - bony 26 tyg. - 12%,
 - bony 39 tyg. - 2%,
 - bony 52 tyg. - 74%,
- 3) dodatkowo przyjęto, że sprzedaż bonów skarbowych o terminie wykupu do 4 tygodni wyniesie 25 mld zł; bony te mogą być wystawione do sprzedaży w celu zarządzania płynnością budżetu państwa,
- 4) średnia rentowność bonów wykupywanych w 2004 r. wyniesie 4,9%,
- 5) wzrost zadłużenia z tytułu sprzedaży bonów skarbowych wg nominału wyniesie w 2004 r. ok. 3,1 mld zł, a wg kapitału 3,3 mld zł,

Planowany poziom sprzedaży bonów skarbowych w 2004 r. (wg kapitału) wynosi ok. 60,0 mld zł a wykup 56,7 mld zł. Oznacza to, że na każdym przetargu wpływy ze sprzedaży bonów powinny wynieść średnio ok. 1,2 mld zł.

Dyskonto i odsetki od obligacji hurtowych

Planowane na 2004 r. wydatki z tytułu dyskonta i odsetek od obligacji hurtowych wynoszą 16.033.917 tys. zł. Wydatki te obejmują obsługę obligacji:

- stałoprocentowych w wysokości 15.169.900 tys. zł,
w tym zerokuponowych – 3.181.149 tys. zł,
- zmiennoprocentowych w wysokości 864.017 tys. zł.

W 2004 roku obsługiwane będą następujące obligacje:

- sprzedawane na przetargach (w tym na przetargach zamiany obligacji skarbowych),
- wyemitowane w ramach konwersji zobowiązań Skarbu Państwa w Narodowym Banku Polskim,

- wyemitowane w ramach spłaty wierzytelności wobec Skarbu Państwa wynikających z nieuregulowanych zobowiązań ochrony zdrowia (następnie asymilowane do obligacji sprzedanych na przetargach),
- wyemitowane w ramach konwersji zobowiązań Skarbu Państwa wobec związków zawodowych i organizacji społecznych (następnie asymilowane do obligacji sprzedanych na przetargach).

Na wydatki z tytułu obsługi obligacji o oprocentowaniu stałym sprzedawanych na przetargach oraz papierów do nich asymilowanych składają się:

- dyskonto związane z wykupem 3 serii dwuletnich obligacji zerokuponowych, sprzedawanych w okresie od kwietnia 2002 r. do marca 2003 r.,
- odsetki od 12 serii oraz dyskonto od 4 serii wykupywanych obligacji pięcioletnich, sprzedawanych w okresie od października 1998 r. do maja 2004 r.,
- odsetki od 4 serii obligacji dziesięcioletnich sprzedawanych w okresie od maja 1999 r. do września 2004 r.,
- odsetki od 1 serii obligacji dwudziestoletnich, sprzedawanej w okresie od kwietnia 2002 r. do lutego 2004 r.,

Na kwotę szacowanych wydatków z tytułu obsługi obligacji o zmiennej stopie procentowej składają się odsetki od 14 serii obligacji dziesięcioletnich sprzedawanych w okresie od grudnia 1995 r. do lutego 2002 r. oraz w planowanych operacjach związanych z konwersją na skarbowe papiery wartościowe zadłużenia Skarbu Państwa wobec Otwartych Funduszy Emerytalnych.

Dyskonto i odsetki od obligacji detalicznych

Zaplanowane na 2004 r. wydatki z tytułu dyskonta i odsetek od obligacji detalicznych szacuje się na 1.106.917 tys. zł. Wydatki te obejmują obligacje stałoprocentowe i zmiennoprocentowe.

Na wydatki z tytułu obsługi obligacji stałoprocentowych w wysokości 592.818 tys. zł złożą się:

- 1) wypłaty z tytułu obsługi obligacji dwuletnich DOS:
 - związane z wypłatą odsetek od wykupywanych obligacji - 430.793 tys. zł,
 - wynikające z przedterminowego wykupu tych obligacji w 2004 r. - 6.600 tys. zł,
- 2) wypłaty z tytułu odsetek od obligacji pięcioletnich SP, które oszacowano na kwotę 155.425 tys. zł.

Na wydatki z tytułu obsługi obligacji zmiennoprocentowych w wysokości 514.099 tys. zł złożą się:

- 1) wypłaty na obsługę obligacji trzyletnich TZ, które szacuje się na kwotę 263.705 tys. zł, w tym dyskonto od serii wykupywanych w 2004 r. 2.713 tys. zł. Dla obligacji, których oprocentowanie

oparte jest na rentowności 13-tygodniowych bonów skarbowych, założono średni poziom stóp procentowych przy współczynniku 1,00 - 4,17%, a przy współczynniku 0,95 - 3,96%. Natomiast dla nowych obligacji o oprocentowaniu opartym o WIBOR 6-miesięczny, założono średni poziom stóp procentowych przy współczynniku 0,90 - 3,94%.

2) wypłaty na obsługę obligacji czteroletnich COI:

- odsetki od wykupywanych obligacji – 246.794 tys. zł,
- wynikające z przedterminowego wykupu tych obligacji w 2004 r. - 3.600 tys. zł.

Odsetki od obligacji nierynkowych

Wydatki na odsetki od obligacji nierynkowych w 2004 roku szacuje się na kwotę 243.271 tys. zł. Wydatki te obejmują odsetki od obligacji dolarowej z 1991 r., obligacji restrukturyzacyjnych oraz obligacji przeznaczonych na zwiększenie funduszy własnych BGŻ S.A.

Odsetki od obligacji nominowanej w dolarach USA wyemitowanej w 1991 r. zaplanowano na 2004 r. w wysokości 13.468 tys. zł. Stopa oprocentowania tej obligacji jest zmienna i zależy od stopy procentowej LIBOR (stopa oprocentowania kredytów na londyńskim rynku międzybankowym) oraz od marży, która wynosi 0,5 punktu procentowego.

Odsetki od obligacji restrukturyzacyjnych (serii B, C, D), wyemitowanych w celu zwiększenia funduszy własnych i rezerw banków zaplanowano na 2004 r. w wysokości 212.379 tys. zł. Odsetki wypłacane są według stałej stopy 5%, liczonej od kapitału pozostającego do spłaty. Różnica pomiędzy kwotą odsetek naliczanych przy użyciu stopy procentowej redyskonta weksli, a kwotą odsetek wypłacanych w oparciu o bazową stopę oprocentowania, powiększa wartość kapitału pozostającego do wykupu i podlegającego oprocentowaniu w kolejnych okresach odsetkowych.

Na odsetki od I transzy obligacji przeznaczonych na zwiększenie funduszy własnych BGŻ S.A. zaplanowano na 2004 r. środki w wysokości 17.424 tys. zł. Stopa odsetek wypłacanych wynosi 0,5 stopy procentowej odsetek naliczanych w oparciu o stopę redyskonta weksli. Różnica pomiędzy kwotą odsetek naliczanych, a kwotą odsetek wypłacanych powiększa wartość kapitału pozostającego do wykupu i podlegającego oprocentowaniu w kolejnych okresach odsetkowych.

Wydatki na sfinansowanie kosztów emisji krajowych skarbowych papierów wartościowych oraz innych kosztów i prowizji

Wydatki na sfinansowanie kosztów emisji krajowych spw dotyczące wynagrodzenia agentów emisji obligacji skarbowych wynikającego z warunków umów zawartych z agentami, opłaty związanej z dopuszczeniem i wprowadzeniem do obrotu wtórnego spw oraz innych kosztów i prowizji szacuje się w 2004 r. na 82.800 tys. zł.

Rozliczenia z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa zaplanowano na 2004 r. w wysokości 1.062.200 tys. zł.

Spłaty wynikające z gwarantowanych i poręczonych przez Skarb Państwa zobowiązań są planowane z uwzględnieniem ryzyka oszacowanego dla poszczególnych przedsięwzięć. Ryzyko to określane jest, m.in., w oparciu o aktualną w fazie planowania wydatków sytuację ekonomiczno-finansową podmiotów, jak również sytuację w sektorze, w którym dany podmiot funkcjonuje. Na tej podstawie na rok 2004 zaplanowano wydatki za podmioty znajdujące się w niestabilnej sytuacji ekonomiczno-finansowej, m.in. za Agencję Rynku Rolnego oraz podmioty należące do sektorów: elektroenergetycznego, transportowego i stoczniowego. Spłata ze środków budżetowych nieuregulowanych płatności wobec banków następuje po uzyskaniu od banków – beneficjentów gwarancji lub poręczeń dokumentów potwierdzających spełnienie warunków określonych każdorazowo w zawartych umowach gwarancji lub poręczeń.

22. Różne rozliczenia

Wyszczególnienie	2003 r.	Projekt budżetu na 2004 r.			% 3:2
		Ogółem	z tego:		
			wydatki bieżące	majątkowe	
w tysiącach złotych					
1	2	3	4	5	6
Wydatki ogółem	34.445.853	44.931.477	43.292.773	1.638.704	130,4
z tego:					
Subwencja ogólna dla jednostek samorządu terytorialnego	31.967.416				
Część oświatowa subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego		25.082.854	25.082.854		
Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla gmin		3.468.555	3.468.555		
Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla powiatów		649.124	649.124		
Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla województw		458.654	458.654		
Część równoważąca subwencji ogólnej dla gmin		342.943	342.943		
Część równoważąca subwencji ogólnej dla powiatów		475.853	475.853		
Część regionalna subwencji ogólnej dla województw		348.069	348.069		
Część rekompensująca subwencji ogólnej dla gmin		237.076	237.076		
Różne rozliczenia finansowe	29.897	21.000	21.000		70,2
Prywatyzacja	1.835	2.323	2.323		126,6
Fundusz Kościelny	78.333	78.333	78.333		100,0
Partie polityczne	57.049	54.551	54.551		95,6
Komitety wyborcze wyborców	4.685				
Ogólna rezerwa budżetowa Rady Ministrów	27.854	62.000	62.000		222,6
Rezerwy celowe	2.278.784	7.817.118	6.178.414	1.638.704	x
Rozliczenia z budżetem ogólnym Unii Europejskiej z tytułu środków własnych		5.833.024	5.833.024		

x – wypełnienie pozycji jest niecelowe

Subwencje ogólne z budżetu państwa otrzymywać będą gminy, powiaty oraz samorządy województw.

W związku z tym, że ustawa z dnia 26 listopada 1998 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego w latach 1999-2003 traci moc obowiązującą z dniem 31 grudnia 2003 r., planowane na 2004 r. subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego zostały ustalone według zasad

określonych w - przyjętym przez Radę Ministrów i przekazanym w dniu 3 lipca 2003 r. do Sejmu RP - projekcie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

Zmiany systemowe zaproponowane w projekcie ustawy wpływają na zmianę konstrukcji subwencji ogólnej. W nie zmienionym kształcie pozostaje jedynie część oświatowa subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego. W związku z tym, nie ma możliwości porównania kwot poszczególnych części subwencji zaplanowanych na rok 2004 z kwotami planowanymi na 2003 r.

Wielkość wydatków planowanych na 2004 r. w części 82 - Subwencje ogólne dla jednostek samorządu terytorialnego, w łącznej wysokości 31.063.128 tys. zł, stanowią 97,2% wydatków zaplanowanych w tej części w ustawie budżetowej na 2003 r. w wysokości 31.967.416 tys. zł.

Zgodnie z projektem ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, subwencja ogólna składa się z części:

- 1) wyrównawczej dla gmin,
- 2) wyrównawczej dla powiatów,
- 3) wyrównawczej dla województw,
- 4) równoważącej dla gmin,
- 5) równoważącej dla powiatów,
- 6) regionalnej dla województw,
- 7) oświatowej dla gmin, powiatów i województw,
- 8) rekompensującej dla gmin.

Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla gmin składa się z kwoty podstawowej i kwoty uzupełniającej.

Kwota przeznaczona na część wyrównawczą subwencji ogólnej dla gmin wynosi 3.468.555 tys. zł.

Wysokość kwoty podstawowej ustalana jest w oparciu o dochody podatkowe (dochody z tytułu udziału w PIT, CIT oraz dochody z podatków i opłat lokalnych, możliwych do uzyskania przez gminy przy zastosowaniu maksymalnych stawek tych podatków, bez uwzględniania udzielanych przez gminy ulg i zwolnień).

Kwotę podstawową otrzymują gminy, w których dochód podatkowy na 1 mieszkańca jest niższy od 92% średniego dochodu podatkowego na 1 mieszkańca kraju.

Stopień wyrównywania dysproporcji dochodów podatkowych w przeliczeniu na 1 mieszkańca gminy jest tym wyższy, im niższe są te dochody.

Wyrównywanie potencjału dochodowego gmin jest uzależnione od relacji między dochodem podatkowym na 1 mieszkańca w gminie a średnim dochodem podatkowym na 1 mieszkańca w kraju:

- dla gmin, w których dochód podatkowy na 1 mieszkańca jest niższy od 40% średniego dochodu podatkowego na 1 mieszkańca kraju – dochód gminy wyrównywany jest w trzech przedziałach:
 - do 40% średniego dochodu podatkowego na 1 mieszkańca kraju – w 90%,
 - od 40% do 75% średniego dochodu podatkowego na 1 mieszkańca kraju - w 80%,
 - od 75% do 92% średniego dochodu podatkowego na 1 mieszkańca kraju - w 75%,
- dla gmin, w których dochód podatkowy na 1 mieszkańca jest wyższy od 40% i niższy od 75% średniego dochodu podatkowego na 1 mieszkańca kraju - dochód gminy wyrównywany jest w dwóch przedziałach:
 - do 75% średniego dochodu podatkowego na 1 mieszkańca kraju – w 80%,
 - od 75% do 92% średniego dochodu podatkowego na 1 mieszkańca kraju - w 75%,
- dla gmin, w których dochód podatkowy na 1 mieszkańca jest wyższy od 75% i niższy od 92% średniego dochodu podatkowego na 1 mieszkańca kraju - wyrównywanie stanowi 75% różnicy między 92% średniego dochodu podatkowego na 1 mieszkańca kraju a dochodem podatkowym na 1 mieszkańca gminy.

Wysokość kwoty uzupełniającej uzależniona jest od gęstości zaludnienia w gminie, w relacji do średniej gęstości zaludnienia w kraju i dochodu gminy na 1 mieszkańca.

Kwotę uzupełniającą otrzymują tylko te gminy, w których gęstość zaludnienia jest niższa od średniej gęstości zaludnienia w kraju i dochód podatkowy na 1 mieszkańca gminy jest nie wyższy niż 150% średniego dochodu podatkowego na 1 mieszkańca kraju.

Wysokość kwoty uzupełniającej należnej danej gminie stanowi iloczyn liczby mieszkańców i 17% średniego dochodu podatkowego wszystkich gmin w przeliczeniu na 1 mieszkańca w kraju.

Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla powiatów składa się z kwoty podstawowej i kwoty uzupełniającej.

Kwota przeznaczona na część wyrównawczą subwencji ogólnej dla powiatów wynosi 649.124 tys. zł.

Kwota podstawowa jest przeznaczona dla tych powiatów, w których wskaźnik dochodów podatkowych (z tytułu PIT i CIT) na 1 mieszkańca jest mniejszy od przeciętnego dochodu podatkowego na 1 mieszkańca w kraju.

Wyrównanie stanowi 88% różnicy między średnim dochodem podatkowym na 1 mieszkańca kraju a dochodem podatkowym na 1 mieszkańca powiatu.

Kwota podstawowa stanowi iloczyn ww. kwoty wyrównania na 1 mieszkańca i liczby mieszkańców danego powiatu.

Kwota uzupełniająca zależy od wskaźnika bezrobocia w danym powiecie i przeznaczona jest dla tych powiatów, w których wskaźnik bezrobocia - liczony jako iloraz stopy bezrobocia w powiecie i stopy bezrobocia w kraju - jest wyższy od 1.10. Im wyższy jest wskaźnik bezrobocia w powiecie, tym wyższa jest ta kwota.

Część wyrównawcza subwencji ogólnej dla województw składa się z kwoty podstawowej i kwoty uzupełniającej.

Kwota przeznaczona na część wyrównawczą subwencji ogólnej dla województw wynosi 458.654 tys. zł.

Kwota podstawowa jest przeznaczona dla tych województw, w których wskaźnik podstawowych dochodów podatkowych na 1 mieszkańca (z tytułu PIT i CIT) jest mniejszy od przeciętnego dochodu na 1 mieszkańca w kraju.

Wyrównanie stanowi 70% różnicy między średnim dochodem podatkowym województw na 1 mieszkańca kraju a dochodem podatkowym na 1 mieszkańca województwa. Kwota podstawowa stanowi iloczyn ww. kwoty wyrównania i liczby mieszkańców w danym województwie.

Kwota uzupełniająca uzależniona jest od liczby mieszkańców w województwie.

Kwotę tę otrzymują województwa, w których liczba mieszkańców nie przekracza 3 milionów. Podstawę do jej wyliczenia stanowi przeliczeniowa liczba mieszkańców województwa ustalana w sposób określony ustawowo.

Wysokość kwoty uzupełniającej należnej danemu województwu stanowi iloczyn przeliczeniowej liczby mieszkańców i 9% średniego dochodu podatkowego województw w przeliczeniu na 1 mieszkańca w kraju.

Część równoważącą subwencji ogólnej otrzymują gminy i powiaty w celu wyrównania ewentualnych różnic w dochodach w związku z wprowadzeniem zmian w systemie finansowania

zadań. Stopień wyrównania różnic w dochodach, wynikających ze zmian systemowych, jest uzależniony od wielkości środków przeznaczonych na ten cel, jednak nie więcej niż w 100%.

W 2004 r. część równoważąca subwencji ogólnej jest przeznaczona dla gmin i powiatów, w których dochody ustalone według zasad określonych w ustawie będą niższe od dochodów uzyskanych na podstawie przepisów obowiązujących do dnia 31 grudnia 2003 r.

Część równoważąca subwencji ogólnej dla gmin na 2004 r. została zaplanowana w wysokości 342.943 tys. zł.

Część równoważąca subwencji ogólnej dla powiatów na 2004 r. została zaplanowana w wysokości 475.853 tys. zł.

Część regionalna subwencji ogólnej dla województw jest rozdzielana z uwzględnieniem czynników makroekonomicznych, takich jak: stopa bezrobocia i PKB. Innym istotnym elementem tej subwencji jest powierzchnia dróg przypadająca na mieszkańca w danym województwie.

Część regionalna subwencji ogólnej dla województw na 2004 r. została zaplanowana w wysokości 348.069 tys. zł.

W 2004 r. łączna kwota części regionalnej subwencji ogólnej dla województw jest rozdzielana w następujący sposób:

- 20% - między województwa, w których stopa bezrobocia jest wyższa od 110% średniej stopy bezrobocia w kraju. Wysokość tej kwoty dla województwa spełniającego warunek jej otrzymania, jest uzależniona od tego, czy przeliczeniowa liczba bezrobotnych, ustalana w przedziałach wiekowych, jest wyższa od udziału procentowego bezrobotnych w kraju w danym przedziale wiekowym w ogólnej liczbie bezrobotnych w kraju,
- 40% - między województwa, w których powierzchnia dróg wojewódzkich w przeliczeniu na 1 mieszkańca województwa jest wyższa od powierzchni dróg wojewódzkich w kraju w przeliczeniu na 1 mieszkańca kraju,
- 10% - między województwa, w których PKB w przeliczeniu na 1 mieszkańca województwa jest niższy od 75% PKB w kraju w przeliczeniu na 1 mieszkańca kraju,
- pozostałe 30% jest rozdzielane między województwa z uwzględnieniem zobiektywizowanych kryteriów. Sposób podziału tej kwoty zostanie określony, w drodze rozporządzenia, po zasięgnięciu opinii reprezentacji jednostek samorządu terytorialnego. W 2004 r. 30% łącznej kwoty części regionalnej subwencji ogólnej dla województw zostanie rozdysponowane między województwa, w których dochody ustalone według zasad określonych w ustawie są niższe od dochodów uzyskanych na podstawie aktualnie obowiązujących przepisów.

Kwota części oświatowej subwencji ogólnej na rok 2004 – zgodnie z projektem ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego – została ustalona w wysokości łącznej kwoty części oświatowej subwencji ogólnej, przyjętej w ustawie budżetowej w roku bazowym (2003), skorygowanej o kwotę innych wydatków z tytułu realizowanych zadań oświatowych.

Część oświatowa subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego w 2004 r. wynosi 25.082.854 tys. zł.

W roku 2004 łączna kwota części oświatowej subwencji ogólnej została skalkulowana z uwzględnieniem środków na: odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych dla nauczycieli – emerytów i rencistów, sfinansowanie dodatków i premii dla opiekunów praktyk zawodowych, wdrożenie obowiązkowego wymiaru zajęć wychowania fizycznego dla uczniów klas V i VI szkół podstawowych oraz na zadania własne związane z przejętymi szkołami artystycznymi, prowadzonymi dotychczas na podstawie porozumienia z Ministrem Kultury.

Część oświatową subwencji ogólnej, po odliczeniu rezerwy (w roku 2004 w wysokości 1% łącznej kwoty), dzieli się między gminy, powiaty i samorządy województw według zasad ustalonych, w drodze rozporządzenia, przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, z uwzględnieniem typów i rodzajów szkół prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego, stopni awansu zawodowego nauczycieli oraz liczby uczniów w tych szkołach.

W 2004 r. część rekompensująca subwencji ogólnej dla gmin zostanie przeznaczona na rozliczenie skutków ulg i zwolnień za 2003 r. w wysokości – 237.076 tys. zł.

Ponadto zaplanowano wydatki:

- 1) na dotacje i subwencje dla partii politycznych - 54.551 tys. zł;

Na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (Dz.U. Z 2001 r. nr 79, poz. 857 ze zmianami), na subwencję roczną dla 10 partii politycznych w kwocie 40.342 tys. zł.

Na podstawie projektu ustawy o wyborze członków Parlamentu Europejskiego na koszty dotacji podmiotowej dla komitetów wyborczych, za uzyskane mandaty – 14.059 tys. zł oraz na koszty oceny sprawozdań komitetów wyborczych - 150 tys. zł,

- 2) na wydatki związane z dystrybucją znaków opłaty skarbowej i urzędowych blankietów wekslowych 21.000 tys. zł z przeznaczeniem na wydatki z tytułu prowizji na rzecz Banku PKO BP. S.A.

Od dnia 1 stycznia 1996 r. funkcję generalnego dystrybutora znaków wartościowych od NBP przejęła Powszechna Kasa Oszczędności - Bank Państwowy. PKO BP, z tytułu prowadzonej dystrybucji znaków wartościowych, tj. znaków opłaty skarbowej i urzędowych blankietów

wekslowych, pobiera prowizję w wysokości 7% od wartości nominalnej znaków rozprowadzanych do instytucji. Prowizja ta jest wypłacana z rachunku Ministerstwa Finansów i stanowi koszty obsługi oraz wynagrodzenia dla prowadzących agencyjne punkty dystrybucyjne.

Dotacja dla Funduszu Kościelnego w wysokości 78.333 tys. zł przeznaczona jest na:

- składki na ubezpieczenie emerytalne, rentowe i wypadkowe duchownych (zgodnie z ustawą z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych – Dz.U. Nr 137, poz. 887 oraz ustawą z dnia 23.12.1999 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw – Dz.U. Nr 110, poz. 1256) w wysokości 59.057 tys. zł,
- składki na ubezpieczenia zdrowotne duchownych (zgodnie z ustawą z dnia 23.01.2003 r. o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia – Dz.U. Nr 45, poz. 391 ze zm.) w wysokości 8.276 tys. zł,
- wspomaganie kościelnej działalności charytatywno–opiekuńczej w wysokości 3.000 tys. zł,
- wspomaganie kościelnej działalności oświatowo–wychowawczej w wysokości 2.000 tys. zł,
- remonty zabytkowych obiektów sakralnych w wysokości 6.000 tys. zł.

W projekcie budżetu na 2004 r. przewidziano rezerwę ogólną w wysokości 62.000 tys. zł, co stanowi 0,03% planowanych wydatków budżetu państwa.

Zgodnie z art. 66 ust. 1 ustawy o finansach publicznych rezerwa ogólna nie może przekroczyć 0,2% wydatków budżetu państwa.

Rezerwy celowe (nie rozdzielone na działy) zaplanowano w wysokości 7.817.118 tys. zł. Z kwoty tej przeznaczono na:

- 1) kredyt na usuwanie skutków klęsk żywiołowych – 506.420 tys. zł,
- 2) rezerwę na usuwanie skutków klęsk żywiołowych – 253.000 tys. zł,
- 3) integrację z Unią Europejską, w tym: dopłaty bezpośrednie dla rolnictwa, współfinansowanie budowy dróg i autostrad, współfinansowanie programu SAPARD oraz innych programów przedakcesyjnych, współfinansowanie PROW, współfinansowanie programów realizowanych z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, uzupełnienie środków na wpłatę do budżetu Unii, a także na pokrycie zobowiązań wobec UE z tytułu realizacji projektów – 3.602.364 tys. zł,
- 4) kontrakty wojewódzkie oraz współfinansowanie programów rozwoju regionalnego – 880.000 tys. zł,
- 5) dofinansowanie zadań w związku z likwidacją ulg i zwolnień w podatku dochodowym od osób fizycznych – 1.576.000 tys. zł,
- 6) rezerwę subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego – 91.527 tys. zł,

- 7) finansowanie inwestycji rozpoczętych przed 1 stycznia 1999 r. na drogach publicznych powiatowych i wojewódzkich oraz na drogach publicznych powiatowych, wojewódzkich i krajowych w miastach na prawach powiatu oraz na dofinansowanie rzecznych przepraw promowych – 285.106 tys. zł,
- 8) zobowiązania wymagalne Skarbu Państwa, w tym opłata: dla Gminy Różan z tytułu lokalizacji na jej terenie Krajowego Składowiska Odpadów Promieniotwórczych, refundacja spółdzielniom mieszkaniowym kosztów uzasadnionych prac związanych z podziałem nieruchomości oraz ewidencją gruntów i budynków – 238.522 tys. zł,
- 9) realizację zadań wynikających z ustawy o finansowym wspieraniu inwestycji – 130.000 tys. zł,
- 10) program dla Odry 2006 – 91.288 tys. zł,
- 11) rezerwę płacową na zmiany organizacyjne i nowe zadania (w tym 756 tys. zł jako skutki przechodzące z roku 2003) – 17.283 tys. zł,
- 12) szkolenia i wynagrodzenia związane z funkcjonowaniem służby cywilnej – 7.673 tys. zł,
- 13) rezerwę na zwiększenie wynagrodzeń przeznaczonych na wypłaty wynagrodzeń dla osób odwołanych z kierowniczych stanowisk państwowych, a także nagród jubileuszowych, odpraw emerytalnych i odpraw w związku z przejściem na rentę z tytułu niezdolności do pracy oraz ekwiwalentów za niewykorzystany urlop wypoczynkowy dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, dla pracowników jednostek organizacyjnych stanowiących wyodrębnioną część budżetową, w których limit zatrudnienia nie przekracza 50 osób, wraz z pochodnymi od wynagrodzeń – 6.200 tys. zł,
- 14) realizację Strategicznego Programu Rządowego dla Oświęcimia – 1.400 tys. zł,
- 15) dopłaty do oprocentowania kredytów eksportowych – 8.000 tys. zł,
- 16) realizację programu „Zagospodarowanie przejętego mienia i rekultywacja terenów zdegradowanych przez wojska Federacji Rosyjskiej” – 27.000 tys. zł,
- 17) dofinansowanie inwestycji określonych w programie współpracy przygranicznej – 5.000 tys. zł,
- 18) wkład Polski w finansowanie inicjatywy na rzecz redukcji zadłużenia najuboższych krajów rozwijających się – 6.000 tys. zł,
- 19) wydatki finansowane ze zwrotów niewykorzystanych środków kredytowych z Międzynarodowych Instytucji Finansowych – 8.000 tys. zł,
- 20) wyposażenie państwowych jednostek budżetowych w sprzęt komputerowy niezbędny do korzystania z systemu bankowości elektronicznej oraz komunikacji z systemem informatycznym

wdrażanym do obsługi rachunku centralnego budżetu państwa
– 25.000 tys. zł,

- 21) pomoc techniczną dla państw w drodze transformacji, w tym dofinansowanie Specjalistycznych Studiów Wschodnich Uniwersytetu Warszawskiego – 1.500 tys. zł,
- 22) realizację zadań przyjętych w Programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski – 2.000 tys. zł,
- 23) wdrożenie systemu nadzoru rynku – ustawa o systemie oceny zgodności – 30.000 tys. zł,
- 24) finansowanie składek do organizacji międzynarodowych oraz na zagraniczną pomoc rozwojową i humanitarną – 4.000 tys. zł,
- 25) leasing specjalnego środka transportu – 8.000 tys. zł,
- 26) rezerwę utworzoną w trybie art. 66 ust. 4 ustawy o finansach publicznych w budżetach wojewodów – 5.835 tys. zł.

23. Oświata i wychowanie

Wyszczególnienie	2003 r.	Projekt budżetu na 2004 r.			% 3:2
		Ogółem	z tego:		
			wydatki bieżące	majątkowe	
w tysiącach złotych					
1	2	3	4	5	6
Wydatki ogółem	1.472.677	970.806	884.240	86.566	65,9
z tego:					
Szkoły podstawowe	15.224				
Przedszkola		14.701	14.701		
Szkoły podstawowe specjalne					
Gimnazja	3.608				
Gimnazja specjalne					
Dowożenie uczniów do szkół					
Licea ogólnokształcące	570				
Licea wojskowe	8.890	7.699	7.699		86,6
Szkoły zawodowe	8.799				
Szkoły artystyczne	444.540	374.179	369.679	4.500	84,2
Szkoły zawodowe specjalne	8				
Szkolnictwo polskie za granicą	29.664	31.029	31.029		104,6
Kuratoria oświaty	115.504	120.902	118.221	2.681	104,7
Centra kształcenia ustawicznego i praktycznego oraz ośrodki kształcenia zawodowego	5.837	2.752	2.752		47,1
Zakłady kształcenia nauczycieli	1				
Ośrodki szkolenia, doskonalenia i doskonalenia kadr	331.149	323		323	0,1
Jednostki pomocnicze szkolnictwa	7.455	7.649	7.579	70	102,6
Inne formy kształcenia osobno nie wymienione	95.642	99.939	99.939		104,5
Komisje egzaminacyjne	42.011	30.055	29.275	780	71,5
Dokształcanie i doskonalenie nauczycieli	31.545	33.601	33.389	212	106,5
Biblioteki pedagogiczne	600				
Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	363				
Pozostała działalność	282.217	71.978	71.978		25,5
Rezerwy celowe	49.050	175.999	97.999	78.000	x

x – wypełnienie pozycji jest niecelowe

Planowane dotychczas wydatki w dziale oświata i wychowanie zostały pomniejszone o:

- dotacje celowe na realizację własnych zadań bieżących jednostek samorządu terytorialnego, przeznaczone na finansowanie odpisów na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych nauczycieli emerytów i rencistów,
- dotacje celowe na zadania bieżące realizowane przez powiat na podstawie porozumień z Ministrem Kultury, przeznaczone na finansowanie funkcjonowania szkół artystycznych,
- dotacje celowe na realizację własnych zadań bieżących jednostek samorządu terytorialnego, przeznaczone na dofinansowanie pracodawcom, u których realizowane są uczniowskie praktyki zawodowe, dodatków i premii oraz opłaconych od nich składek na ubezpieczenie społeczne dla opiekunów tych praktyk.

Środki na sfinansowanie powyższych zadań zostały ujęte w części oświatowej subwencji ogólnej – zgodnie z zapisem art. 71 projektu ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

Ponadto budżet części 30 – Oświata i wychowanie został pomniejszony o środki na finansowanie wkładu strony polskiej z tytułu uczestnictwa w programach wspólnotowych Unii Europejskiej „Młodzież” i „Leonardo da Vinci”. Składka na te programy w roku 2004 będzie opłacana z ogólnego budżetu Wspólnot Europejskich.

Do działu 801 – Oświata i wychowanie zostały włączone wydatki na finansowanie przedszkoli prowadzonych przez Ministra Obrony Narodowej, planowane dotychczas w dziale 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza - zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 25 marca 2003 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów.

W projekcie budżetu na rok 2004 wydatki ogółem na oświatę i wychowanie zostały zaplanowane w kwocie 970.806 tys. zł, z tego na wydatki bieżące – 884.240 tys. zł, a na wydatki inwestycyjne – 86.566 tys. zł.

Wydatki bieżące zaplanowane w budżetach wojewodów i ministrów prowadzących szkoły i placówki oświatowe (z wyjątkiem Ministra Obrony Narodowej), w których zatrudniani są nauczyciele, nie obejmują skutków finansowych uzyskiwanego w roku 2003 i prognozowanego na 2004 r. awansu zawodowego nauczycieli na kolejny stopień. Środki na ten cel ujęte zostały w rezerwie celowej przeznaczonej na dofinansowanie kosztów wdrażania reformy oświaty.

Na utrzymanie szkół i placówek oświatowych prowadzonych przez właściwych ministrów przeznaczono łącznie 490.900 tys. zł, z tego na finansowanie:

- szkolnictwa artystycznego – 369.679 tys. zł,
- szkół przywieziennych i zakładów poprawczych placówek oświatowych oraz rodzinnych ośrodków diagnostyczno-konsultacyjnych – 98.821 tys. zł,

- liceów wojskowych i przedszkoli prowadzonych przez Ministra Obrony Narodowej – 22.400 tys. zł.

Na wydatki 16 kuratoriów oświaty wraz z delegaturami przeznaczono 118.221 tys. zł.

Na utrzymanie szkół i punktów konsultacyjnych prowadzonych za granicą, funkcjonujących przy ambasadach i urzędach konsularnych oraz finansowanie kosztów wyjazdów nauczycieli polskich do środowisk polonijnych w celu nauczania języka polskiego i historii Polski przewidziano 31.029 tys. zł. W kwocie tej ujęto środki na utworzenie Szkolnego Punktu Konsultacyjnego w Bratysławie.

Wydatki na komisje egzaminacyjne w kwocie 29.220 tys. zł przeznaczone są na statutową działalność Centralnej Komisji Egzaminacyjnej w Warszawie oraz ośmiu Komisji Okręgowych.

W celu zapewnienia funkcjonowania czterech placówek doskonalenia nauczycieli o zasięgu ogólnokrajowym podległych Ministrowi Edukacji Narodowej i Sportu oraz na finansowanie ogólnokrajowych i wojewódzkich form doskonalenia nauczycieli przeznaczono 33.389 tys. zł.

Na sfinansowanie kosztów operacyjnych administrowania programami wspólnotowymi Unii Europejskiej oraz opłacenie składek przez stronę polską m.in. do organizacji: Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży „Jugendwerk”, Europejskiego Funduszu Młodzieży, Europy w Szkole przeznaczono 19.141 tys. zł.

Wydatki bieżące jednostek pomocniczych szkolnictwa zaplanowano w kwocie 7.579 tys. zł z przeznaczeniem na funkcjonowanie Centrum Obliczeniowego w Ministerstwie Edukacji Narodowej i Sportu, Zespołu Szkół dla Dzieci Obywateli Polskich Czasowo Przebywających za Granicą oraz Centrum Edukacji Artystycznej w Ministerstwie Kultury.

Na sfinansowanie nagród ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania oraz kuratorów oświaty dla nauczycieli za osiągnięcia dydaktyczno-wychowawcze przewidziano 8.534 tys. zł.

Na pozostałe zadania oświatowe przeznacza się kwotę 48.228 tys. zł, głównie na finansowanie bądź dofinansowanie:

- prac związanych z reformą systemu edukacji,
- programów międzynarodowych: „Nowa Matura” i „Matura Międzynarodowa” oraz programów rządowych,
- organizacji międzynarodowych i ogólnopolskich imprez oświatowo-wychowawczych dla dzieci i młodzieży szkolnej.

W rezerwach celowych zostały zaplanowane środki w kwocie 97.999 tys. zł, z przeznaczeniem na wydatki bieżące:

- dofinansowanie kosztów wdrażania reformy oświaty – 86.999 tys. zł,
- wyprawkę szkolną (część dotycząca zakupu podręczników szkolnych) – 11.000 tys. zł.

Ponadto w rezerwie celowej wyszczególnionej w poz. 14 zaplanowane zostały środki m.in. na:

- dofinansowanie pracodawcom kosztów kształcenia młodocianych w celu przygotowania zawodowego,
- refundację kosztów dojazdu do szkół średnich młodzieży z rodzin ubogich.

Uruchomienie środków na ten cel uzależnione będzie od przyjęcia proponowanych zmian w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Wydatki inwestycyjne zaplanowano w kwocie 86.566 tys. zł w budżetach:

- 1) Ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego – 4.500 tys. zł z przeznaczeniem na inwestycje budowlane szkół artystycznych,
- 2) Ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania – 1.062 tys. zł, z przeznaczeniem dla Centrum Obliczeniowego MENiS na zakup sprzętu komputerowego i oprogramowania, Zespołu Szkół dla Dzieci Obywateli Polskich Czasowo Przebywających za Granicą na zakup sprzętu komputerowego, Centralnej i Okręgowych Komisji Egzaminacyjnych na zakup sprzętu komputerowego z oprogramowaniem, sprzętu poligraficznego oraz czytników, Centrum Metodycznego Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej na wymianę instalacji co i wodnokanalizacyjnych, Centralnego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Warszawie na zakup sprzętu poligraficznego, Krajowego Ośrodka Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej na rozbudowę sieci komputerowej i zakup sprzętu komputerowego,
- 3) Ministra właściwego do spraw środowiska – 50 tys. zł, z przeznaczeniem na zakup klimatyzatorów dla Centralnego Ośrodka Doskonalenia Kadr Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- 4) Ministra właściwego do spraw zagranicznych – 23 tys. zł na zakup wyposażenia dla Akademii Dyplomatycznej,
- 5) Głównego Urzędu Statystycznego – 250 tys. zł dla Ośrodka Szkolenia Kadr Statystyki w Jachrance na przebudowę i adaptację pomieszczeń archiwum oraz pomieszczeń towarzyszących na cele szkoleniowe, dla Ośrodka Szkoleń Informatycznych Statystyki w Radomiu na zakup sprzętu audiowizualnego,
- 6) Wojewodów – 2.681 tys. zł dla Kuratoriów Oświaty głównie na zakupy sprzętu biurowego, komputerowego i samochodów, a ponadto na modernizację pomieszczeń i budynków Kuratoriów Oświaty i ich delegatur,
- 7) w rezerwach celowych:

- 48.000 tys. zł na pracownie internetowe w szkołach,
- 30.000 tys. zł na zakup autobusów szkolnych w ramach rezerwy celowej na dofinansowanie kosztów wdrażania reformy oświaty.

24. Szkolnictwo wyższe

Wyszczególnienie	2003 r.	Projekt budżetu na 2004 r.			% 3:2
		Ogółem	z tego:		
			wydatki bieżące	majątkowe	
w tysiącach złotych					
1	2	3	4	5	6
Wydatki ogółem	7.094.218	8.007.609	7.694.257	313.352	112,9
z tego:					
Działalność dydaktyczna	5.622.660	6.299.277	6.023.666	275.611	112,0
Wyższe szkoły wojskowe	352.941	328.740	318.570	10.170	93,1
Wyższe szkoły pożarnicze	20.416	20.933	20.933		102,5
Jednostki pomocnicze szkolnictwa wyższego	4.287	2.658	2.608	50	62,0
Pomoc materialna dla studentów	809.609	840.636	813.130	27.506	103,8
Fundusz Pożyczek i Kredytów Studenckich	183.243	81.700	81.700		44,6
Pozostała działalność	85.360	60.127	60.112	15	70,4
Rezerwy celowe	15.702	373.538	373.538		x

x – wypełnienie pozycji jest niecelowe

W projekcie budżetu państwa na 2004 r. przyjęto ogólną kwotę wydatków na finansowanie szkolnictwa wyższego w wysokości 8.007.609 tys. zł, z czego na wydatki bieżące przeznaczono 7.694.257 tys. zł, a na wydatki majątkowe 313.352 tys. zł.

Podstawową pozycję w bieżących wydatkach stanowią będą dotacje dla szkół wyższych na finansowanie kosztów działalności dydaktycznej i pomocy materialnej dla studentów. Szkoły wyższe otrzymują również dotacje na działalność statutową i badawczą oraz na badania własne z wydatków pozostających w dyspozycji Komitetu Badań Naukowych, klasyfikowanych w dziale nauka.

Dotacje dla szkół wyższych w wysokości 7.001.839 tys. zł stanowią w projekcie na 2004 r. 90,98% wydatków bieżących budżetu państwa przeznaczonych na finansowanie szkolnictwa wyższego.

W 2004 roku wydatki bieżące na działalność dydaktyczną dla cywilnego szkolnictwa wyższego wyniosą 6.023.666 tys. zł i przeznaczone będą głównie na dotacje dla 115 cywilnych państwowych szkół wyższych oraz Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego i Papieskiej Akademii Teologicznej.

Na działalność dydaktyczną 5 wojskowych szkół wyższych i szkoły pożarnictwa oraz na pomoc materialną dla studentów kształcących się w tych szkołach zaplanowano wydatki w wysokości 339.503 tys. zł.

Wydatki bieżące na pomoc materialną dla studentów cywilnych szkół wyższych wyniosą w 2004 roku 842.522 tys. zł. Na kwotę tę składają się głównie dotacje dla szkół wyższych w wysokości

804.928 tys. zł, przeznaczone na fundusz pomocy materialnej dla studentów - stypendia socjalne, za wyniki w nauce oraz zapomogi, a także na finansowanie dopłat do zakwaterowania i posiłków. W ramach pomocy materialnej dla studentów przewidziano kwotę 29.392 tys. zł na stypendia i świadczenia z nimi związane dla osób nie będących obywatelami polskimi, kształcących się w Polsce na zasadach stypendystów strony polskiej oraz dla osób kierowanych za granicę w celu kształcenia bądź szkolenia, a także na stypendia właściwych ministrów dla wyróżniających się studentów uczelni cywilnych
– 8.202 tys. zł.

Na Fundusz Pożyczek i Kredytów Studenckich zaplanowano dotację w wysokości 81.700 tys. zł.

Na dotacje dla Zakładu Narodowego im. Ossolińskich na realizację zadań państwowych, określonych ustawą o tej fundacji przewidziano kwotę 11.130 tys. zł.

Wydatki bieżące jednostek pomocniczych szkolnictwa wyższego, podległych Ministrowi Edukacji Narodowej i Sportu obejmujące utrzymanie Biura Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej wynosić będą 2.608 tys. zł.

Pozostałe wydatki szkolnictwa wyższego – 19.590 tys. zł przeznacza się przede wszystkim na zadania realizowane przez Radę Główną Szkolnictwa Wyższego, Państwową Komisję Akredytacyjną, Biuro Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów oraz przez jednostki nie zaliczane do sektora finansów publicznych na zlecone im zadania państwowe, a także przez ogólnopolskie przedstawicielstwo samorządów studenckich.

Budżet części 38 – Szkolnictwo Wyższe został pomniejszony o środki na finansowanie wkładu strony polskiej z tytułu uczestnictwa w programie wspólnotowym „Sokrates II”. Składka ta od 2004 r. będzie opłacana z ogólnego budżetu Wspólnot Europejskich.

Wydatki bieżące zaplanowane w budżetach ministrów nadzorujących działalność szkół wyższych uwzględniają skutki wdrożenia II etapu poprawy wynagrodzeń cywilnych pracowników szkolnictwa wyższego, nie obejmują natomiast wzrostu wynagrodzeń dla tej grupy pracowników (z wyjątkiem wyższych szkół wojskowych nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej) związanego z wprowadzeniem III etapu poprawy wynagrodzeń.

W rezerwach celowych zostały zaplanowane środki w kwocie ogółem 373.538 tys. zł z przeznaczeniem na:

- tworzenie i funkcjonowanie wyższych szkół zawodowych – 13.022 tys. zł,
- wdrożenie III etapu poprawy wynagrodzeń pracowników cywilnych szkolnictwa wyższego – 354.825 tys. zł,
- przysposobienie obronne studentów – 5.691 tys. zł.

Ponadto w rezerwie celowej wyszczególnionej w poz. 14 zaplanowane zostały środki m.in. na:

- zwiększenie dotacji dla szkół wyższych na pomoc materialną dla studentów,
- dofinansowanie Funduszu Pożyczek i Kredytów Studenckich.

Uruchomienie środków na ten cel uzależnione będzie od przyjęcia proponowanych zmian w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Wydatki inwestycyjne zaplanowano w wysokości 313.352 tys. zł, w tym 44.726 tys. zł na realizowane w ramach budżetu Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu 3 kontynuowane inwestycje wieloletnie i 46.220 tys. zł na 2 programy wieloletnie (budowa Kampusu 600-lecia Odnowienia UJ, Kwaśny papier) oraz 35.000 tys. zł na inwestycje wieloletnią Ministra Zdrowia (Instytut Stomatologii w Poznaniu).

Pozostała kwota – 187.406 tys. zł przeznaczona zostanie w budżetach:

- 1) Ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego – 2.500 tys. zł na wydatki związane z budową i rozbudową obiektów Akademii Muzycznych w Gdańsku i Poznaniu oraz Państwowej Wyższej Szkoły Filmowej, Telewizyjnej i Teatralnej w Łodzi,
- 2) Ministra właściwego do spraw obrony narodowej – 10.170 tys. zł na budownictwo inwestycyjne wyższych szkół wojskowych,
- 3) Ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego – 148.256 tys. zł, na inwestycje budowlane wyższych uczelni: uniwersytetów, uczelni ekonomicznych, uczelni pedagogicznych, politechnik, uczelni rolniczych i państwowych wyższych szkół zawodowych, służąc dofinansowaniu zamierzeń inwestycyjnych polegających na budowie, rozbudowie, modernizacji i adaptacji obiektów dydaktycznych, domów studenckich i stołówek oraz na zakup sprzętu biurowego i programu komputerowego dla Biura Uznanalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej, a także sprzętu komputerowego dla Biura Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów,
- 4) Ministra właściwego do spraw zdrowia – 26.480 tys. zł - na budownictwo wyższych uczelni medycznych (Akademii Medycznych w Gdańsku, Lublinie i Warszawie).

25. Ochrona zdrowia

Wyszczególnienie	2003 r.	Projekt budżetu na 2004 r.			% 3:2
		Ogółem	z tego:		
			wydatki bieżące	majątkowe	
w tysiącach złotych					
1	2	3	4	5	6
Wydatki ogółem z tego:	3.660.499	3.403.905	2.771.307	632.598	93,0
Szpitala ogólne	355.625	15.500		15.500	4,4
Szpitala kliniczne	173.444	249.853		249.853	144,1
Profilaktyczne domy zdrowia	1.215	2.640		2.640	217,3
Zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze	7.118	6.027	5.767	260	84,7
Lecznictwo psychiatryczne	23.971	24.771	24.526	245	103,3
Lecznictwo ambulatoryjne	120				
Inspekcja Sanitarna	595.090	605.323	591.760	13.563	101,7
Inspekcja Farmaceutyczna	22.184	27.977	25.405	2.572	126,1
Urząd Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych		24.436	23.936	500	
Ratownictwo medyczne	75.400	72.940	22.800	50.140	96,7
Publiczna służba krwi	87.712	85.532	81.319	4.213	97,5
Zespoły metodyczne opieki zdrowotnej	42.598	43.970	43.252	718	103,2
Medycyna pracy	25.785	2.500	2.500		9,7
Programy polityki zdrowotnej	556.756	549.150	270.750	278.400	98,6
Świadczenia zdrowotne, leki i lecznicze środki techniczne	445.883	446.000	446.000		100
Zapobieganie i zwalczanie AIDS	7.241	7.121	6.771	350	98,3
Zwalczanie narkomanii	12.830	11.297	11.237	60	88,1
Przeciwdziałanie alkoholizmowi	7.538	6.964	6.964		92,4
Składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz świadczenia dla osób nie objętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego	580.236	728.161	728.161		125,5
Staże i specjalizacje medyczne	229.944	128.279	128.279		55,8
Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	3.300				
Pozostała działalność	184.222	130.214	116.630	13.584	70,7
Rezerwy celowe	222.287	235.250	235.250		x

x – wypełnienie pozycji jest niecelowe

Wydatki na ochronę zdrowia zaplanowane zostały łącznie z rezerwami celowymi w wysokości 3.403.905 tys. zł, z tego na wydatki bieżące przewidziano 2.771.307 tys. zł oraz na inwestycje – 632.598 tys. zł.

Wydatki bieżące na ochronę zdrowia zostały zaplanowane w budżetach:

- Ministra Obrony Narodowej – 56.653 tys. zł, na składki na ubezpieczenie zdrowotne za żołnierzy odbywających zasadniczą służbę wojskową, przeszkolenie wojskowe, ćwiczenia wojskowe, o ile nie podlegają obowiązkowi ubezpieczenia z innego tytułu, pełniących służbę wojskową w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny, kandydatów na żołnierzy zawodowych i poborowych odbywających służbę zastępczą oraz za inwalidów wojennych i wojskowych, a także na wojskową inspekcję sanitarną, staże medyczne oraz na pozostałą działalność;
- ministra właściwego do spraw sprawiedliwości – 1.232 tys. zł, na składki na ubezpieczenie zdrowotne za inwalidów wojennych i wojskowych oraz za wychowanków domów poprawczych;
- ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego – 6.413 tys. zł, na składki na ubezpieczenie zdrowotne za studentów i uczestników studiów doktoranckich nie podlegających ubezpieczeniu z innego tytułu;
- ministra właściwego do spraw wewnętrznych – 16.087 tys. zł, na inspekcję sanitarną, ratownictwo medyczne, publiczną służbę krwi, programy polityki zdrowotnej, składki na ubezpieczenie zdrowotne za poborowych pełniących służbę w Policji, Straży Granicznej i Biurze Ochrony Rządu oraz na pozostałą działalność;
- ministra właściwego do spraw zdrowia – 1.737.995 tys. zł, na zakłady opiekuńczo-lecznicze, lecznictwo psychiatryczne, inspekcję sanitarną, ratownictwo medyczne, publiczną służbę krwi, medycynę pracy, programy polityki zdrowotnej, świadczenia zdrowotne, leki i lecznicze środki techniczne, zapobieganie i zwalczanie AIDS, zwalczanie narkomanii, przeciwdziałanie alkoholizmowi, świadczenia na rzecz osób nie objętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego, specjalizacje medyczne, zadania zlecone stowarzyszeniom, dotacje dla Izb: Lekarskiej, Pielęgniarek i Położnych oraz Aptekarskiej, współfinansowanie projektów PHARE rozpoczętych przed 2004 r., akcje i zadania zdrowotne, na utrzymanie Inspektoratów: Głównego Inspektora Sanitarnego, Głównego Inspektora Farmaceutycznego, na działalność Inspektora do Spraw Substancji i Preparatów Chemicznych i jego biura, oraz na funkcjonowanie jednostek budżetowych, w tym Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych, jak również na dopłaty do oprocentowania kredytów udzielanych lekarzom, lekarzom stomatologom, pielęgniarkom i położnym (7.760 tys. zł);
- Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych – 13 tys. zł, na składki na ubezpieczenie zdrowotne za kombatantów nie podlegających ubezpieczeniu społecznemu w Rzeczypospolitej Polskiej lub nie pobierających emerytury lub renty;
- Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego – 23.000 tys. zł, na składki na ubezpieczenie zdrowotne za inwalidów wojennych i wojskowych;

- Zakładu Ubezpieczeń Społecznych – 190.600 tys. zł, na składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby korzystające z urlopu wychowawczego niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu;
- wojewodów – 504.064 tys. zł, na inspekcję farmaceutyczną, wojewódzkie zespoły metodyczne opieki zdrowotnej, zapobieganie i zwalczanie AIDS, zwalczanie narkomanii, przeciwdziałanie alkoholizmowi, składki na ubezpieczenie zdrowotne za słuchaczy zakładów kształcenia nauczycieli, uczniów i dzieci przebywających w placówkach pełniących funkcje resocjalizacyjne, wychowawcze lub opiekuńcze oraz za osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku nie podlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu, a także na pozostałą działalność.

Wydatki bieżące w dziale ochrona zdrowia przeznacza się na:

- działalność zakładów opiekuńczo-leczniczych – 5.767 tys. zł. Środki te są przeznaczone dla trzech jednostek budżetowych: Domu Lekarza Seniora, Domu Pracownika Służby Zdrowia oraz Ośrodka Readaptacyjnego Ministerstwa Zdrowia;
- lecznictwo psychiatryczne – 24.526 tys. zł dla 3 regionalnych ośrodków psychiatrii sądowej w Gostyninie, Kocborowie i Branicach, które powołane zostały do przyjmowania osób internowanych, szczególnie niebezpiecznych dla otoczenia, sprawców przestępstw z zaburzeniami psychicznymi, wobec których sąd wydał postanowienie o wykonaniu środka zabezpieczającego oraz dla Krajowego Ośrodka Psychiatrii Sądowej dla Nieletnich w Garwolinie;
- państwową inspekcję sanitarną – 591.760 tys. zł, z przeznaczeniem na finansowanie inspekcji wojewódzkich, powiatowych i granicznych, inspekcji sanitarnej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz wojskowej inspekcji sanitarnej, a także na utrzymanie Urzędu Głównego Inspektora Sanitarnego;
- inspekcję farmaceutyczną – 25.405 tys. zł, z tego: na utrzymanie Urzędu Głównego Inspektora Farmaceutycznego – 6.419 tys. zł oraz na działalność wojewódzkich inspekcji farmaceutycznych – 18.986 tys. zł;
- finansowanie działalności Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych - jednostki budżetowej podległej Ministrowi Zdrowia – 23.936 tys. zł;
- ratownictwo medyczne – 22.800 tys. zł z przeznaczeniem na zakup usług zdrowotnych z zakresu pogotowia ratunkowego 2.800 tys. zł oraz na finansowanie działalności Lotniczego Pogotowia Ratunkowego – 20.000 tys. zł;
- publiczną służbę krwi – 81.319 tys. zł, w tym 80.419 tys. zł na działalność Krajowego i 21 Regionalnych Centrów Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa realizujących zadania w zakresie pobierania, przetwarzania krwi oraz obrotu krwią i preparatami krwiopochodnymi;
- działalność wojewódzkich zespołów metodycznych opieki zdrowotnej - 43.252 tys. zł;

- medycynę pracy – 2.500 tys. zł w budżecie ministra właściwego do spraw zdrowia na finansowanie badań, w tym profilaktycznych pracowników branży azbestowej związanych z chorobami zawodowymi, refundację kosztów leków dla ww. pracowników oraz na finansowanie kosztów kontroli wojewódzkich ośrodków medycyny pracy;
- finansowanie programów zdrowotnych – 270.750 tys. zł z tego na:
 - zakup przez Ministra Zdrowia usług zdrowotnych związanych z realizowanymi programami zdrowotnymi – 267.750 tys. zł. Środki te będą kierowane na realizację Narodowego Programu Zdrowia oraz na realizację innych programów zdrowotnych;
 - dotacje dla samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, dla których organem założycielskim jest Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji – 3.000 tys. zł;
- finansowanie przez Ministra Zdrowia świadczeń zdrowotnych, leków i leczniczych środków technicznych – 446.000 tys. zł;
- zapobieganie i zwalczanie AIDS – 6.771 tys. zł, w tym 6.624 tys. zł z przeznaczeniem na działalność Krajowego Centrum ds. AIDS i na zadania zlecane jednostkom realizującym zadania związane z AIDS;
- zwalczanie narkomanii – 11.237 tys. zł, w tym 11.171 tys. zł z przeznaczeniem na działalność jednostki budżetowej Biura ds. Narkomanii, realizację Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii oraz na zadania zlecane w zakresie usług zdrowotnych i programów dotyczących przeciwdziałania narkomanii;
- przeciwdziałanie alkoholizmowi – 6.964 tys. zł, w tym 6.913 tys. zł z przeznaczeniem na działalność jednostki budżetowej - Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz na zadania wynikające z Narodowego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz świadczenia dla osób nie objętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego – 728.161 tys. zł; z kwoty tej na składki na ubezpieczenie zdrowotne finansowane z budżetu państwa na podstawie art. 28 ustawy o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia przeznaczono – 684.161 tys. zł, a na świadczenia dla osób nie objętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego, wykonywane nieodpłatnie zgodnie z art. 197 tej ustawy – 44.000 tys. zł;
- finansowanie staży i specjalizacji medycznych – 128.279 tys. zł;
- pozostałą działalność – 116.630 tys. zł, z przeznaczeniem na działalność jednostek budżetowych, na finansowanie różnego rodzaju akcji i zadań zdrowotnych oraz zasądzonych rent i odszkodowań na rzecz pacjentów poszkodowanych w trakcie leczenia w byłych jednostkach budżetowych ochrony zdrowia, na finansowanie działalności konsultantów medycznych, a także na dopłaty do

oprocentowania kredytów udzielanych lekarzom, lekarzom stomatologom, pielęgniarkom i położnym.

Jednocześnie w rezerwach celowych ujęto 235.250 tys. zł, z tego na:

- zapewnienie odbycia stażu podyplomowego lekarzy, lekarzy stomatologów, pielęgniarek i położnych oraz dofinansowanie kształcenia podyplomowego pielęgniarek i położnych – 150.000 tys. zł,
- program działań osłonowych i restrukturyzacji w ochronie zdrowia – 80.000 tys. zł,
- dotacje celowe na dofinansowanie funkcjonowania centrów powiadamiania ratunkowego w ramach tworzenia systemu państwowego ratownictwa medycznego – 5.250 tys. zł.

Wydatki inwestycyjne przewidziano w wysokości 632.598 tys. zł, z czego 178.000 tys. zł na inwestycje wieloletnie: Specjalistyczne Centrum Medyczne w Polanicy Zdroju (15.000 tys. zł), Akademickie Centrum Medyczne w Zabrze (1.000 tys. zł), Centrum Kliniczno-Dydaktyczne Uniwersytetu Medycznego w Łodzi (55.000 tys. zł), Centrum Kliniczne Akademii Medycznej we Wrocławiu (77.000 tys. zł) oraz Instytut Hematologii i Transfuzjologii w Warszawie (30.000 tys. zł). Pozostałą kwotę 454.598 tys. zł zaplanowano w budżetach:

- 1) Ministra właściwego do spraw obrony narodowej – 6.043 tys. zł, z czego 933 tys. zł na dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji oraz 5.110 tys. zł na zakupy sprzętu medycznego w Samodzielnych Publicznych Zakładach Opieki Zdrowotnej nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej,
- 2) Ministra właściwego do spraw wewnętrznych – 2.913 tys. zł, z czego 1.913 tys. zł dla Zakładów Opieki Zdrowotnej MSWiA oraz Samodzielnych Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej, głównie na adaptacje, rozbudowy, modernizacje i budowy budynków, pomieszczeń szpitalnych, podjazdów, poddaszy, bloków operacyjnych i instalacji, wykonanie rezerwowego ujęcia wody dla obiektu ZOZ MSWiA w Koszalinie, budowę zbiornika retencyjnego z hydroforem dla SP ZOZ Szpitala Specjalistycznego MSWiA w Jeleniej Górze oraz 1.000 tys. zł na zakupy inwestycyjne w grupie lecznictwa dla Centrali MSWiA,
- 3) Ministra właściwego do spraw zdrowia – 442.552 tys. zł, z czego 67.782 tys. zł na budownictwo inwestycyjne, a 374.770 tys. zł na zakupy inwestycyjne nie związane z budownictwem. W ramach budownictwa inwestycyjnego przewidziano: 46.712 tys. zł na dofinansowanie budowy, modernizacji i rozbudowy głównie sal i bloków operacyjnych, niektórych oddziałów oraz budynków, pomieszczeń i instalacji w szpitalach klinicznych i instytutach medycznych oraz wykup działek pod budowę Zespołu Klinik Zabiegowych Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie i opracowanie dokumentacji dla rozbudowy Instytutu Kardiologii w Warszawie – II etap, 2.606 tys. zł na przeprowadzenie prac modernizacyjnych w Profilaktycznych Domach Zdrowia: w Juracie i w Zakopanem, 8.751 tys. zł na modernizację,

rozbudowę, przebudowę, adaptację budynków i pomieszczeń Powiatowych i Wojewódzkich Stacji Sanitarno-Epidemiologicznych, 3.213 tys. zł na dobudowę, rozbudowę i modernizację pomieszczeń Regionalnych Centrów Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Kielcach i Wrocławiu, 5.500 tys. zł na adaptacje oddziałów psychiatrycznych do warunków wzmocnionego zabezpieczenia w celu właściwego wykonywania postanowień sądów o realizacji środka leczniczego wobec nieletnich oraz obserwacji sądowo-psychicznych dla samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej oraz 1.000 tys. zł na adaptację budynku na potrzeby magazynowe do przechowywania szczepionek dla Centralnej Bazy Rezerw Sanitarno-Przeciwepidemicznych w Porębach. Środki na zakupy inwestycyjne zaplanowano na: zakup aparatury i sprzętu medycznego dla szpitali ogólnych (500 tys. zł), dla szpitali klinicznych i instytutów (28.241 tys. zł) oraz zakupy związane z planowaną restrukturyzacją (11.900 tys. zł), zakup sprzętu dla zaplecza technicznego dla Profilaktycznych Domów Zdrowia (34 tys. zł), zakup sprzętu biurowego i sprzętu dla zaplecza techniczno-gospodarczego dla zakładów opiekuńczo-leczniczych i pielęgnacyjno-opiekuńczych (260 tys. zł), zakup środków dla zaplecza techniczno-gospodarczego dla Regionalnych Ośrodków Psychiatrii Sądowej (245 tys. zł), zakup sprzętu biurowo-komputerowego wraz z oprogramowaniem oraz środka transportu dla Głównego Inspektoratu Sanitarnego (312 tys. zł), zakup aparatury i sprzętu dla Wojewódzkich Stacji Sanitarno-Epidemiologicznych (900 tys. zł), zakup środków transportu i sprzętu biurowo-komputerowego wraz z oprogramowaniem dla Głównego Inspektoratu Farmaceutycznego (200 tys. zł), zakupy dla Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych w Warszawie (500 tys. zł), modernizację śmigłowców i zakup samolotu sanitarnego II rata dla Lotniczego Pogotowia Ratunkowego w Warszawie (12.140 tys. zł), zakup śmigłowca dla Śmigłowcowej Służby Ratownictwa Medycznego (16.000 tys. zł), zakupy w ramach programu „Zintegrowane Ratownictwo Medyczne” (22.000 tys. zł), zakup aparatury medycznej dla Regionalnych Centrów Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa (1.000 tys. zł), zakup aparatury i sprzętu medycznego w ramach realizacji programów polityki zdrowotnej (271.900 tys. zł), zakup lokalu dla Krajowego Centrum ds. AIDS w Warszawie (350 tys. zł), zakup środków transportu dla Krajowego Biura do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii w Warszawie (60 tys. zł), zakupy sprzętu biurowo-komputerowego, aparatury i sprzętu medycznego oraz środków transportu dla pozostałych jednostek ochrony zdrowia (1.928 tys. zł). Na współfinansowanie programów realizowanych ze środków bezzwrotnych pochodzących z Unii Europejskiej realizowanych przez Główny Inspektorat Sanitarny oraz pozostałe jednostki ochrony zdrowia przewidziano 6.300 tys. zł.

- 4) Wojewodów – 3.090 tys. zł przeznaczone głównie na zakupy inwestycyjne sprzętu komputerowego, kserograficznego, biurowego, laboratoryjnego, oprogramowania, sprzętu do szkoleń medycznych oraz samochodów osobowych w:
 - Wojewódzkich Inspektoratach Inspekcji Farmaceutycznej – 932 tys. zł,

- Wojewódzkich zespołach metodycznej opieki zdrowotnej – 618 tys. zł,
oraz 1.400 tys. zł na budowę budynku laboratorium kontroli jakości leków wraz z częścią administracyjną Wojewódzkiego Inspektoratu Farmaceutycznego w Rzeszowie, 40 tys. zł na modernizację obiektu Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Farmaceutycznej w Opolu i 100 tys. zł na modernizację budynku Śląskiego Centrum Zdrowia Publicznego.

26. Pomoc społeczna

Wyszczególnienie	2003 r.	Projekt budżetu na 2004 r.			% 3:2
		Ogółem	z tego:		
			wydatki bieżące	majątkowe	
W tysiącach złotych					
1	2	3	4	5	6
Wydatki ogółem w warunkach porównywalnych z 2004 r. z tego:	9.783.474	9.273.337	9.269.478	3.859	94,8
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	593.234	520.293	520.293		87,7
Domy pomocy społecznej	1.153.205	1.179.180	1.179.180		102,3
Ośrodki wsparcia	103.967	113.603	110.436	3.167	109,3
Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej	103.042	64.637	64.637		62,7
Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia społeczne (bez renty socjalnej)	1.186.394	1.102.185	1.102.185		92,9
Zasiłki rodzinne, pielęgnacyjne i wychowawcze	5.879.110	5.195.215	5.195.215		88,4
Ośrodki pomocy społecznej	449.564	465.346	464.796	550	103,5
Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej	604	700	700		115,9
Ośrodki adopcyjno-opiekuńcze		320	320		
Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	27.149	30.146	30.146		111,0
Pomoc dla uchodźców	20.078	20.201	20.201		100,6
Pozostała działalność	145.092	23.826	23.684	142	16,4
Rezerwy celowe	122.035	557.685	557.685		X
Wydatki ogółem na zadania finansowane od 2004 r. z dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego:	904.657				
Placówka opiekuńczo-wychowawcza: Dom im. J. Korczaka – Zakład Opiekuńczo-leczniczy dla Dzieci w Gdańsku	1.560				
Domy pomocy społecznej – 5% kosztów działalności domów ujęte w projektowanych udziałach gmin w podatku dochodowym od osób fizycznych	60.584				
Rodziny zastępcze	439.913				
Dodatki mieszkaniowe	351.000				
Powiatowe centra pomocy rodzinie	35.889				
Ośrodki adopcyjno-opiekuńcze	11.609				

x – wypełnienie pozycji jest niecelowe

1	2	3	4	5	6
Pozostała działalność	4.102				
z tego:					
- Krajowy Ośrodek Mieszkalno-Rehabilitacyjny dla Osób Chorych na Stwardnienie Rozsiane w Dąbku	2.300				
- zakładowy fundusz świadczeń społecznych dla nauczycieli emerytów i rencistów byłych pracowników placówek opiekuńczo-wychowawczych	1.802				

Od dnia 1 stycznia 2004 r. zgodnie z postulatami Komisji Sejmowych dział 853 – Opieka społeczna został podzielony na dwa działy: 852 – Pomoc społeczna i 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej.

W 2004 r. w dziale pomoc społeczna będą ujmowane zadania wynikające z ustaw: o pomocy społecznej, o zasiłkach rodzinnych, pielęgnacyjnych i wychowawczych oraz o cudzoziemcach.

Zaplanowane na rok 2004 wydatki w dziale pomoc społeczna uwzględniają:

- zmiany przewidziane w rządowym projekcie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Zgodnie z projektem tej ustawy od dnia 1 stycznia 2004 r. będą finansowane z dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego następujące zadania: działalność Domu im. J. Korczaka – Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego dla Dzieci w Gdańsku (w woj. pomorskim), powiatowych centrów pomocy rodzinie, ośrodków adopcyjno-opiekuńczych, Krajowego Ośrodka Mieszkalno-Rehabilitacyjnego dla Osób Chorych na Stwardnienie Rozsiane w Dąbku (w woj. mazowieckim), a także pomoc pieniężna dla rodzin zastępczych oraz wypłaty dodatków mieszkaniowych. Do dnia 31 grudnia 2003 r. na finansowanie tych zadań powiaty i gminy otrzymują dotacje celowe z budżetu państwa,
- postanowienia ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz.U. Nr 135, poz. 1268). Renta socjalna oraz koszty jej obsługi będą finansowane z budżetu państwa z wydatków zaplanowanych w części 73 - Zakład Ubezpieczeń Społecznych, w dziale 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej,
- postanowienia ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 137, poz.1304). Z dniem 1 stycznia 2004 r. młodzieżowe ośrodki wychowawcze i młodzieżowe ośrodki socjoterapii będą wyłączone z systemu pomocy społecznej i włączone do systemu oświaty.

W projekcie ustawy budżetowej na rok 2004 w dziale pomoc społeczna wydatki ogółem (z uwzględnieniem wydatków ujętych w rezerwach celowych dla tego działu) zostały zaplanowane w wysokości 9.273.337 tys. zł, z tego wydatki bieżące - 9.269.478 tys. zł i wydatki majątkowe – 3.859

tys. zł. Zadania tego działu w 2004 r. będą realizowane przez 31 dysponentów części budżetowych, w tym 16 wojewodów.

Zaplanowane wydatki bieżące przeznaczone są:

Na dofinansowanie działalności placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz na pomoc pieniężną na usamodzielnienie dla osób opuszczających niektóre typy placówek opiekuńczo-wychowawczych, schroniska, zakłady poprawcze oraz specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze zostały zaplanowane dotacje na realizację bieżących zadań własnych powiatów w wysokości 520.293 tys. zł.

Dla domów pomocy społecznej oraz na pomoc pieniężną na usamodzielnienie dla osób opuszczających domy pomocy społecznej zostały zaplanowane wydatki w wysokości 1.179.180 tys. zł, z tego w:

- budżetach województw (dotacje na realizację bieżących zadań własnych powiatów) na dofinansowanie działalności całodobowych domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym – 1.176.335 tys. zł, po uwzględnieniu zmniejszenia o 5% w związku ze zmianą sposobu finansowania działalności domów pomocy społecznej wynikającą z art. 88 projektu ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (druk 1732),
- budżecie województwa mazowieckiego (dotacje na realizację bieżących zadań własnych powiatów) - 720 tys. zł na dofinansowanie działalności Domu Artystów Weteranów w Skolimowie,
- budżecie Polskiej Akademii Nauk na finansowanie działalności Domu Rencisty w Konstancinie – 2.125 tys. zł.

Na prowadzenie środowiskowych domów samopomocy i powiatowych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz na pomoc osobom bezdomnym realizowaną przez fundacje, stowarzyszenia oraz pozostałe jednostki nie zaliczane do sektora finansów publicznych zaplanowano dotacje na wydatki bieżące w wysokości 110.436 tys. zł.

Na składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające zasiłek stały, zasiłek stały wyrównawczy, gwarantowany zasiłek okresowy zostały zaplanowane dotacje na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej zleconych gminom w wysokości 64.637 tys. zł.

Na zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia społeczne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz osoby, które zrezygnowały z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania opieki nad ciężko chorym członkiem rodziny zaplanowano w budżetach województw (dotacje na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej zleconych gminom) – 1.100.185 tys. zł oraz w budżecie ministra właściwego do spraw pracy na refundację zasiłków wypłacanych rodzinom poborowych, będących jedynymi żywicielami tych rodzin – 2.000 tys. zł.

Na zasiłki rodzinne, pielęgnacyjne i wychowawcze zaplanowano wydatki w wysokości 5.195.215 tys. zł, z tego na:

- dotacje na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej zleconych gminom – 172.784 tys. zł z przeznaczeniem na wypłatę zasiłków przez ośrodki pomocy społecznej dla osób nie objętych obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym,
- dotacje na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej wykonywane przez powiaty – 8.992 tys. zł z przeznaczeniem na wypłatę zasiłków dla funkcjonariuszy Państwowej Straży Pożarnej pełniących służbę w komendach powiatowych i miejskich,
- świadczenia na rzecz osób fizycznych – 4.954.873 tys. zł, w tym w budżecie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych – 4.413.894 tys. zł oraz w budżecie Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego – 474.400 tys. zł. Środki te przeznacza się na wypłatę zasiłków dla osób objętych obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym oraz dla osób pobierających emerytury i renty,
- pozostałe dotacje – 58.566 tys. zł z przeznaczeniem na wydatki związane z kosztami obsługi zasiłków przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

Na działalność ośrodków pomocy społecznej zostały zaplanowane dotacje na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej zleconych gminom w wysokości 464.796 tys. zł.

Zaplanowane w rozdziale „Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej” dotacje na dofinansowanie zadań zleconych do realizacji fundacjom, stowarzyszeniom lub pozostałym jednostkom nie zaliczanym do sektora finansów publicznych w wysokości 700 tys. zł (w woj. dolnośląskim – 100 tys. zł i w woj. mazowieckim – 600 tys. zł) przeznaczone są głównie na świadczenie specjalistycznych usług psychologicznych i prawnych, usług hotelowych i innej pomocy osobom oraz rodzinom będącym ofiarami przemocy lub znajdującym się w sytuacji kryzysowej.

Na finansowanie współpracy w zakresie adopcji zagranicznej oraz centralnego banku danych o dzieciach oczekujących na przysposobienie, którym nie można zapewnić opieki w rodzinie przysposabiającej w Rzeczypospolitej Polskiej zaplanowano dotacje na realizację zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiaty w wysokości 320 tys. zł. Zadania te są wykonywane przez ośrodki adopcyjno-opiekuńcze w województwie mazowieckim.

Na usługi opiekuńcze zaplanowano wydatki w wysokości 30.146 tys. zł, z tego: dotacje celowe na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej zleconych gminom – 30.047 tys. zł oraz dotacje celowe na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji stowarzyszeniom - 99 tys. zł (w woj. pomorskim) z przeznaczeniem na opiekę nad osobami z zaburzeniami psychicznymi świadczoną w ich domach.

Na pomoc dla uchodźców zaplanowano wydatki w wysokości 20.201 tys. zł, z tego w budżecie ministra właściwego do spraw wewnętrznych i administracji – 18.123 tys. zł oraz w budżetach województw – 2.078 tys. zł, w tym dotacje celowe na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej realizowane przez powiaty - 2.034 tys. zł.

Wydatki bieżące na pozostałą działalność w wysokości 23.684 tys. zł obejmują głównie:

- dotacje na zadania bieżące realizowane przez powiaty i gminy na podstawie porozumień z organami administracji rządowej – 5.047 tys. zł zaplanowane w budżecie ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego z przeznaczeniem na realizację programów „Bezdomność”, „Opieka nad dzieckiem i rodziną” oraz programów realizowanych na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi,
- dotacje na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji fundacjom, stowarzyszeniom oraz pozostałym jednostkom nie zaliczanym do sektora finansów publicznych – 9.674 tys. zł, z tego: w budżecie ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego – 7.568 tys. zł, w budżetach województw – 2.106 tys. zł z przeznaczeniem na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej, w tym na programy „Bezdomność” i „Opieka nad dzieckiem i rodziną”,
- wydatki na utrzymanie i rozwój systemu informatycznego dla pomocy społecznej „Pomost” oraz pochodne od wynagrodzeń wynikające z zawieranych umów zleceń – 8.953 tys. zł (w tych pochodne - 31 tys. zł) zaplanowane w budżecie ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

Zaplanowane w wysokości 3.859 tys. zł wydatki inwestycyjne zostaną wydatkowane:

- 1) 142 tys. zł - w budżecie ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego na zakup oprogramowania wspomagającego system informatyczny POMOST,
- 2) 3.717 tys. zł - w budżetach Wojewodów: Lubelskiego, Łódzkiego, Pomorskiego, Śląskiego, Wielkopolskiego i Zachodniopomorskiego na rozbudowę, modernizację i adaptację obiektów środowiskowych domów samopomocy i ośrodków wsparcia oraz na zakup sprzętu komputerowego i środków transportu dla tych jednostek, a ponadto na zakup kserokopiarek i sprzętu komputerowego dla miejskich i gminnych ośrodków pomocy społecznej.

W rezerwach celowych zaplanowano środki w wysokości 557.685 tys. zł z przeznaczeniem na:

- zasiłki z pomocy społecznej oraz dożywianie uczniów – 375.590 tys. zł,
- zasiłki rodzinne, pielęgnacyjne i wychowawcze – 132.300 tys. zł,

- dotacje celowe na dofinansowanie nowouruchomionych miejsc w domach pomocy społecznej oraz na finansowanie nowouruchomionych miejsc w ośrodkach wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi – 19.383 tys. zł,
- dotacje dla placówek opiekuńczo-wychowawczych na sfinansowanie uzyskanego w 2004 r. wyższego stopnia awansu zawodowego nauczycieli – 10.000 tys. zł,
- wyprawkę szkolną – 10.000 tys. zł,
- pomoc dla cudzoziemców posiadających status uchodźcy, którzy wymagają wsparcia w związku z ich integracją na terenie Polski oraz dla cudzoziemców ubiegających się o status uchodźcy - 5.412 tys. zł,
- pomoc dla społeczności romskiej – 5.000 tys. zł.

27. Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej

Wyszczególnienie	2003 r.	Projekt budżetu na 2004 r.			% 3:2
		Ogółem	z tego:		
			wydatki bieżące	majątkowe	
w tysiącach złotych					
1	2	3	4	5	6
Wydatki ogółem w warunkach porównywalnych z 2004 r. z tego:	5.067.420	5.146.500	5.146.335	165	101,6
Zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności	43.453	46.863	46.698	165	107,8
Fundusz Pracy	3.944.000	3.144.000	3.144.000		79,7
Państwowy Fundusz Kombatanów	8.000	62.000	62.000		775,0
Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych		750.000	750.000		
Opieka i pomoc dla Polonii i Polaków za granicą	2.766	2.825	2.825		102,1
Pomoc dla repatriantów	9.404				
Refundacja ulg dla inwalidów wojennych i wojskowych z tytułu ubezpieczenia OC i AC	3.752	3.609	3.609		96,2
Renta socjalna	1.014.447	1.122.203	1.122.203		110,6
Rezerwy celowe	41.598	15.000	15.000		x
Wydatki ogółem na zadania finansowane od 2004 r. z dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego:					
Wojewódzkie urzędy pracy	47.750				
Powiatowe urzędy pracy	331.286				

x – wypełnienie pozycji jest niecelowe

Od dnia 1 stycznia 2004 r. zadania wymienione w powyższej tabeli będą finansowane w ramach działu pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej.

Zaplanowane na rok 2004 wydatki w tym dziale uwzględniają zmiany przewidziane w rządowym projekcie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Zgodnie z projektem tej ustawy od dnia 1 stycznia 2004 r. działalność wojewódzkich i powiatowych urzędów pracy będzie finansowana z dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego. Do dnia 31 grudnia 2003 r. na finansowanie działalności urzędów pracy, powiaty i samorządy województw otrzymują dotacje celowe z budżetu państwa.

W projekcie ustawy budżetowej na rok 2004 w dziale pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej wydatki ogółem (z uwzględnieniem środków ujętych w rezerwach celowych dla tego działu) zostały zaplanowane w wysokości 5.146.500 tys. zł, z tego wydatki bieżące – 5.146.335 tys. zł

i wydatki majątkowe – 165 tys. zł. Zadania tego działu w 2004 r. będą realizowane przez 21 dysponentów części budżetowych, w tym 16 wojewodów.

Dla zespołów do spraw orzekania o niepełnosprawności zaplanowano 46.698 tys. zł, z tego: dla wojewódzkich zespołów, które funkcjonują jako jednostki budżetowe – 5.962 tys. zł, w tym wynagrodzenia wraz z pochodnymi – 2.305 tys. zł oraz dla powiatowych zespołów (dotacje na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej wykonywane przez powiaty) – 40.736 tys. zł.

Dotację dla Funduszu Pracy zaplanowano w wysokości 3.144.000 tys. zł (szczegółowy opis Funduszu Pracy zamieszczono w części dotyczącej funduszy celowych).

Dotację dla Państwowego Funduszu Kombatantów założono w kwocie 62.000 tys. zł (szczegółowy opis Państwowego Funduszu Kombatantów zamieszczono w części dotyczącej funduszy celowych).

Dotację dla Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych zaplanowano w wysokości 750.000 tys. zł (szczegółowy opis Państwowego Funduszu Osób Niepełnosprawnych zamieszczono w części dotyczącej funduszy celowych).

Zaplanowane wydatki na opiekę i pomoc dla Polonii i Polaków za granicą w wysokości 2.500 tys. zł przeznaczone są na: zapomogi okresowe i losowe dla obywateli polskich i kombatantów przebywających za granicą, pomoc w wypadkach losowych oraz opiekę nad cmentarzami i miejscami pamięci narodowej za granicą.

Na refundację ulg dla inwalidów wojennych i wojskowych z tytułu ubezpieczenia OC i AC zostały zaplanowane wydatki w wysokości 3.609 tys. zł, z tego: w budżecie Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego – 600 tys. zł i w budżecie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych – 3.009 tys. zł.

Na realizację renty socjalnej zaplanowano dla Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wydatki w wysokości 1.122.203 tys. zł, z tego: na wypłatę świadczenia - 1.093.358 tys. zł oraz na koszty obsługi - 28.845 tys. zł.

Zaplanowane w tym dziale wydatki inwestycyjne w kwocie 165 tys. zł są przeznaczone na zakupy inwestycyjne sprzętu biurowego i informatycznego dla wojewódzkich i powiatowych Zespołów ds. orzekania o stopniu niepełnosprawności.

W rezerwach celowych zaplanowano wydatki w wysokości 15.000 tys. zł z przeznaczeniem na:
- pomoc dla repatriantów – 15.000 tys. zł.

28. Edukacyjna opieka wychowawcza

Wyszczególnienie	2003 r.	Projekt budżetu na 2004 r.			% 3:2
		Ogółem	z tego:		
			wydatki bieżące	majątkowe	
w tysiącach złotych					
1	2	3	4	5	6
Wydatki ogółem	270.096	251.731	248.404	3.327	93,20
z tego:					
Świetlice szkolne	338				
Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze	904				
Przedszkola	19 350				
Placówki wychowania pozaszkolnego	15				
Internaty i bursy szkolne	20.868	18.745	18.045	700	89,83
Kolonie i obozy oraz inne formy wypoczynku dzieci i młodzieży szkolnej a także szkolenia młodzieży	22.428	22.211	22.211		99,03
Kolonie i obozy dla młodzieży polonijnej w kraju	2.614	2.670	2.670		102,14
Pomoc materialna dla uczniów	40.392	1.032	1.032		2,55
Ochotnicze Hufce Pracy	100.612	106.222	103.595	2 627	105,58
Pozostała działalność	15.979	151	151		0,94
Rezerwy celowe	46.596	100.700	100.700		x

x – wypełnienie pozycji jest niecelowe

Planowane wydatki w dziale edukacyjna opieka wychowawcza zostały pomniejszone o:

- dotacje celowe na realizację własnych zadań bieżących jednostek samorządu terytorialnego, przeznaczone na finansowanie odpisów na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych nauczycieli emerytów i rencistów,
- dotacje celowe na zadania bieżące realizowane przez powiat na podstawie porozumień z Ministrem Kultury, przeznaczone na finansowanie funkcjonowania internatów przy szkołach artystycznych.

Środki na sfinansowanie powyższych zadań zostały ujęte w części oświatowej subwencji ogólnej – zgodnie z zapisem art. 71 projektu ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

Ponadto, planowane w tym dziale wydatki na finansowanie przedszkoli prowadzonych przez Ministra Obrony Narodowej zostały przeniesione do działu 801 – Oświata i wychowanie - zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 25 marca 2003 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów.

W projekcie budżetu na rok 2004 wydatki ogółem na edukacyjną opiekę wychowawczą zostały zaplanowane w kwocie 251.731 tys. zł, z tego na wydatki bieżące – 248.404 tys. zł, a na wydatki inwestycyjne – 3.327 tys. zł.

Na funkcjonowanie Ochotniczych Hufców Pracy, umożliwiających młodzieży w wieku powyżej 15 lat zdobycie kwalifikacji zawodowych oraz uzupełnienie wykształcenia podstawowego lub gimnazjalnego, zaplanowane zostały środki w kwocie 103.595 tys. zł.

Na finansowanie bądź dofinansowanie kolonii i obozów oraz innych form wypoczynku dzieci i młodzieży, a także szkoleń młodzieży przeznaczone zostały środki w łącznej kwocie 24.881 tys. zł, w tym na dofinansowanie kolonii polonijnych organizowanych głównie przez Stowarzyszenie "Wspólnota Polska" dla dzieci pochodzenia polskiego zamieszkałych poza granicami Polski – 2.670 tys. zł.

Na utrzymanie internatów i burs szkolnych zaplanowano środki w wysokości 18.045 tys. zł.

Na pozostałe wydatki bieżące w zakresie edukacyjnej opieki wychowawczej przewidziane zostały środki w wysokości 1.183 tys. zł, w tym na stypendia Ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania dla uczniów wybitnie uzdolnionych oraz na stypendia dla uczniów (cudzoziemców) – stypendystów Rządu Polskiego – 1.032 tys. zł.

Ponadto w rezerwach celowych zaplanowane zostały środki w kwocie 100.700 tys. zł z przeznaczeniem na:

- stypendia i pomoc materialną dla młodzieży wiejskiej – 70.700 tys. zł,
- Program bilet do przyszłości, w tym stypendia Prezesa Rady Ministrów – 30.000 tys. zł.

Na wydatki inwestycyjne zaplanowano kwotę 3.327 tys. zł w budżetach:

- Ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego – 700 tys. zł na budowę bursy dla Państwowej Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej w Bielsku Białej oraz rozbudowę internatu dla Ogólnokształcącej Szkoły Sztuk Pięknych w Bydgoszczy ,
- Ministra właściwego do spraw pracy – 2.627 tys. zł na realizację inwestycji budowlanych Ochotniczych Hufców Pracy. Środki te przewiduje się przeznaczyć na modernizację obiektów w OSiW Iwonicz Zdrój, budowę obiektu hotelowo-szkoleniowego w ECKiW w Roskoszy oraz budowę obiektu internatowo-szkoleniowego w CKiW Szczawnica.

29. Gospodarka komunalna i ochrona środowiska

Wyszczególnienie	2003 r.	Projekt budżetu na 2004 r.			% 3:2
		Ogółem	z tego:		
			wydatki bieżące	majątkowe	
w tysiącach złotych					
1	2	3	4	5	6
Wydatki ogółem	516.436	138.908	106.847	32.061	26,9
z tego:					
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	36.786	20	20		0,1
Gospodarka odpadami	4.850				
Oczyszczanie miast i wsi	931				
Utrzymanie zieleni w miastach i gminach	263				
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	299	21	21		7,0
Ochrona gleby i wód podziemnych	650				
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	178	239	199	40	134,3
Inspekcja Ochrony Środowiska	103.814	108.753	102.738	6.015	104,8
Oświetlenie ulic, placów i dróg	335.155				
Ochrona brzegów morskich		26.000		26.000	
Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	358				
Pozostała działalność	33.152	3.875	3.869	6	11,7

Wydatki w dziale gospodarka komunalna i ochrona środowiska zostały zaplanowane z uwzględnieniem zmian wynikających z rządowego projektu ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Zgodnie z regulacjami ww. projektu ustawy koszty oświetlenia dróg publicznych, dla których gmina nie jest zarządcą oraz dróg publicznych krajowych, wojewódzkich i powiatowych w granicach miast na prawach powiatu od 1 stycznia 2004 r. finansowane będą z dochodów własnych gminy.

W 2004 r. wydatki w tym dziale realizowane będą przez Ministra Środowiska, Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej, Ministra Infrastruktury oraz wojewodów. Wydatki zaplanowano w wysokości 138.908 tys. zł, przeznaczając na wydatki bieżące kwotę 106.847 tys. zł, a na wydatki majątkowe – 32.061 tys. zł.

Wydatki bieżące z zakresu gospodarki ściekowej i ochrony wód zaplanowano w województwie łódzkim w wysokości 20 tys. zł z przeznaczeniem na wykonanie ekspertyz związanych z szacowaniem szkód będących następstwem udzielonych pozwoleń wodnoprawnych z zakresu gospodarki wodnej i ściekowej.

Wydatki bieżące na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu zaplanowano w województwie podkarpackim w wysokości 21 tys. zł. Środki przeznaczone są na opracowanie programów ochrony powietrza dla stref, w których przekroczone są dopuszczalne poziomy substancji w powietrzu.

Wydatki bieżące na ochronę różnorodności biologicznej i krajobrazu zaplanowano w wysokości 199 tys. zł, z tego w:

- budżecie Ministra Środowiska z przeznaczeniem na działalność Komisji do spraw GMO (wynagrodzenia członków komisji za udział w posiedzeniach oraz za przygotowywane recenzje, koszty delegacji członków komisji) oraz na opracowanie ekspertyz wynikających z implementacji nowotworzonych przepisów Unii Europejskiej w zakresie organizmów genetycznie zmodyfikowanych (GMO) - 69 tys. zł,
- budżetach wojewodów (opolskiego i zachodniopomorskiego) z przeznaczeniem na finansowanie zadań związanych z ochroną stanowisk ginących i chronionych roślin i zwierząt - 130 tys. zł.

Wydatki bieżące związane z działalnością Inspekcji Ochrony Środowiska zaplanowano w kwocie 102.738 tys. zł.

Środki te przeznaczone zostaną na:

- świadczenia na rzecz osób fizycznych (przede wszystkim ekwiwalenty za odzież ochronną i roboczą, odszkodowania za wypadki przy pracy) - 262 tys. zł,
- wynagrodzenia wraz z pochodnymi – 85.810 tys. zł,
- odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych – 1.793 tys. zł,
- pozostałe wydatki bieżące związane z funkcjonowaniem i działalnością inspektoratów ochrony środowiska (koszty podróży służbowych, zakup materiałów biurowych, odczynników laboratoryjnych, energia, czynsze, opłaty pocztowe itp.) – 14.873 tys. zł.

Inspekcja Ochrony Środowiska została powołana do kontroli przestrzegania przepisów o ochronie środowiska oraz badania stanu środowiska. Do zadań Inspekcji Ochrony Środowiska należy m.in.:

- kontrola przestrzegania przepisów o ochronie środowiska i racjonalnym użytkowaniu zasobów przyrody, organizmach genetycznie zmodyfikowanych, opakowaniach i odpadach opakowaniowych, obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej,
- kontrola przestrzegania decyzji ustalających warunki użytkowania środowiska oraz eksploatacji urządzeń chroniących środowisko przed zanieczyszczeniem,
- podejmowanie decyzji wstrzymujących działalność prowadzoną z naruszeniem wymagań związanych z ochroną środowiska lub naruszeniem warunków korzystania ze środowiska,

- organizowanie i koordynowanie państwowego monitoringu środowiska oraz prowadzenie badań jakości środowiska, obserwacji i oceny jego stanu i zachodzących w nim zmian a także opracowywanie i wdrażanie metod analityczno-badawczych i kontrolno-pomiarowych.

Zadania Inspekcji Ochrony Środowiska wykonują Główny Inspektorat Inspekcji Ochrony Środowiska finansowany z budżetu Ministra Środowiska oraz 16 wojewódzkich inspektoratów.

Wydatki bieżące na pozostałą działalność zaplanowano w wysokości 3.869 tys. zł, z tego w:

- budżecie Ministra Środowiska - 483 tys. zł, z tego:
 - wynagrodzenia (wraz z pochodnymi) pracowników Centrum Informacji o Środowisku - 316 tys. zł,
 - pozostałe wydatki bieżące związane z działalnością ww. Centrum, Krajowej Komisji do spraw Ocen Oddziaływania na Środowisko i Krajowego Centrum Najlepszych Dostępnych Technik oraz finansowaniem ekspertyz z zakresu ochrony środowiska - 167 tys. zł,
- budżecie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej – 731 tys. zł z przeznaczeniem na zadania związane z realizacją Krajowego Systemu Zbiórki i utylizacji wycofanych z eksploatacji urządzeń elektrycznych i elektronicznych,
- województwie dolnośląskim na wydatki związane z działalnością Wojewódzkiej Komisji do spraw Ocen Oddziaływania na Środowisko (koszty opinii, ekspertyz itp.) - 8 tys. zł,
- województwie śląskim – 2.647 tys. zł, z tego:
 - dotacje dla Zakładów Chemicznych „Tarnowskie Góry” na dofinansowanie działań ekologicznych w likwidowanych zakładach, gdzie prowadzone są prace związane z realizacją przedsięwzięcia pod nazwą Ochrona Głównego Zbiornika Wód Podziemnych „330 Gliwice” mające na celu kompleksowe unieszkodliwienie odpadów wraz z rekultywacją terenów skażonych – 2.627 tys. zł,
 - wydatki związane z działalnością Wojewódzkiej Komisji do spraw Ocen Oddziaływania na Środowisko (podróże służbowe oraz koszty ekspertyz) – 20 tys. zł.

Wydatki inwestycyjne zostały zaplanowane w wysokości 32.061 tys. zł, z czego:

- 1) w budżecie Ministra właściwego do spraw gospodarki morskiej – 26.000 tys. zł na Program ochrony brzegów morskich obejmujący inwestycje budowlane z przeznaczeniem dla Urzędów Morskich w Gdyni, Słupsku i Szczecinie,
- 2) w budżecie Ministra właściwego do spraw środowiska – 306 tys. zł z przeznaczeniem na inwestycje zakupowe: oprogramowania, klimatyzatorów, kserokopiarek i samochodu dla

Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska i sprzętu komputerowego dla Centrum Informacji o Środowisku,

- 3) w budżetach wojewodów w kwocie 5.755 tys. zł z przeznaczeniem na inwestycje: budowlane i zakupowe Wojewódzkich Inspektoratów Ochrony Środowiska w kwocie 5.715 tys. zł oraz na zakupy inwestycyjne dla Oddziału Ochrony Przyrody w kwocie 40 tys. zł.

30. Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego

Wyszczególnienie	2003 r.	Projekt budżetu na 2004 r.			% 3:2
		Ogółem	z tego:		
			wydatki bieżące	majątkowe	
w tysiącach złotych					
1	2	3	4	5	6
Wydatki ogółem	891.454	931.501	843.234	88.267	104,5
z tego:					
Produkcja i opracowywanie filmów	17.455	17.265	17.265		98,9
Zadania w zakresie kinematografii	5.256	1.694	1.694		32,2
Działalność radiowa i telewizyjna	9.843	6.435	6.435		65,4
Pozostałe zadania w zakresie kultury	13.629	12.400	12.400		91,0
Teatry dramatyczne i lalkowe	60.102	36.579	34.079	2.500	60,9
Teatry muzyczne, opery, operetki	83.488	58.242	54.142	4.100	69,8
Filharmonie, orkiestry, chóry i kapele	101.442	60.389	59.289	1.100	59,5
Domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby	51.611	40.331	40.331		78,1
Galerie i biura wystaw artystycznych	7.475	6.220	6.220		83,2
Centra kultury i sztuki	35.720	37.650	31.350	6.300	105,4
Pozostałe instytucje kultury	12.005	10.185	8.685	1.500	84,8
Biblioteki	90.956	80.241	74.705	5.536	88,2
Archiwa	73.818	75.849	66.259	9.590	102,8
Muzea	188.935	218.749	168.753	49.996	115,8
Ośrodki ochrony i dokumentacji zabytków	12.436	15.285	14.985	300	122,9
Ochrona i konserwacja zabytków	36.679	37.978	37.978		103,5
Służba Ochrony Zabytków	24.965	27.877	25.632	2.245	111,7
Rada Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa	13.110	12.854	12.854		98,0
Narodowy Fundusz Rewaloryzacji Zabytków Krakowa	29.900	30.500	30.500		102,0
Zarząd Rewaloryzacji Zespołów Zabytkowych Miasta Krakowa	2.599	2.661	2.561	100	102,4
Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	380				
Pozostała działalność	6.532	4.752	4.752		72,7
Rezerwy celowe	13.118	137.365	132.365	5.000	x

x – wypełnienie pozycji jest niecelowe

W projekcie ustawy budżetowej na rok 2004 wydatki działu kultura i ochrona dziedzictwa narodowego zaplanowane zostały w wysokości 931.501 tys. zł, z tego na wydatki bieżące przypada 843.234 tys. zł, a na wydatki majątkowe 88.267 tys. zł.

Wydatki bieżące działu kultura i ochrona dziedzictwa narodowego przeznaczone zostaną na:

- a) dofinansowanie działalności 35 państwowych instytucji kultury (14 muzeów, 6 centrów kultury i sztuki, 3 teatry, 3 biblioteki, 3 instytucje ochrony zabytków i 6 innych instytucji kultury) oraz 4 państwowych instytucji filmowych – 411.509 tys. zł,
- b) finansowanie działalności jednostek budżetowych funkcjonujących w sferze kultury - 178.072 tys. zł, z tego:
 - orkiestr wojskowych, domów kultury, bibliotek, archiwów i muzeów, prowadzonych przez Ministerstwo Obrony Narodowej – 95.660 tys. zł,
 - archiwów państwowych - 59.450 tys. zł,
 - Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa - 12.854 tys. zł,
 - pozostałych jednostek (muzeum, biblioteki, archiwa) prowadzonych przez Polską Akademię Nauk oraz Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej – 10.108 tys. zł,
- c) konserwację zabytków - 96.671 tys. zł, z tego na:
 - realizację zadań z zakresu ochrony i konserwacji zabytków, tj. dofinansowanie prac remontowo-konserwatorskich ruchomych i nieruchomych obiektów zabytkowych, a także prac polegających m.in. na opracowywaniu dokumentacji konserwatorskiej, sporządzeniu ekspertyz i opinii, ratowniczych badaniach archeologicznych - 37.978 tys. zł,
 - finansowanie działalności wojewódzkich oddziałów Służby Ochrony Zabytków - 25.632 tys. zł,
 - dotację dla Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa - 30.500 tys. zł,
 - finansowanie działalności Zarządu Rewaloryzacji Zespołów Zabytkowych Miasta Krakowa - 2.561 tys. zł,
- d) realizację zadań z różnych dziedzin kultury - 24.617 tys. zł, w tym m.in. z zakresu promocji i upowszechniania kultury, działalności radiowej i telewizyjnej, działalności kulturalnej związków i stowarzyszeń kombatanckich oraz służące podtrzymywaniu tożsamości mniejszości narodowych. Zadania te realizowane będą głównie poprzez organizację festiwalu, konkursów, przeglądów, wystaw artystycznych, imprez kulturalnych, wspieranie czytelnictwa, dofinansowanie wydań książek i czasopism, popularyzację i promocję twórczości w kraju i za granicą, tworzenie programów radiowych i telewizyjnych dla odbiorców za granicą, nadawanych przez Program V Polskiego Radia i TV Polonia.

Ponadto w rezerwie celowej zaplanowano środki w wysokości 132.365 tys. zł na dofinansowanie bieżących zadań własnych samorządów związanych z prowadzeniem instytucji kultury, przejętych z dniem 1 stycznia 1999 r.

Wydatki inwestycyjne zaplanowano w kwocie 88.267 tys. zł, z tego 40.931 tys. zł na 2 programy wieloletnie: „Odbudowa i renowacja najbardziej zagrożonych obiektów Zamku Królewskiego w Warszawie – 4 lata” – 37.031 tys. zł oraz „Kwaśny papier. Ratowanie w skali masowej zagrożonych polskich zasobów bibliotecznych i archiwalnych” – 3.900 tys. zł. Kwotę 42.336 tys. zł zaplanowano w budżetach:

- 1) Ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego – 37.280 tys. zł,
z tego na:
 - budownictwo inwestycyjne – 33.660 tys. zł z przeznaczeniem na modernizację Narodowego Starego Teatru w Krakowie, w tym Sceny Kameralnej (2.500 tys. zł), modernizację Teatru Wielkiego – Gmachu Opery Narodowej w Warszawie (3.750 tys. zł), modernizację Filharmonii Narodowej, w tym Sali Kameralnej (1.100 tys. zł), odbudowę Zamku Ujazdowskiego i rewaloryzację Arsenału dla Centrum Sztuki Współczesnej (5.100 tys. zł), adaptację i modernizację Międzynarodowego Centrum Kultury w Krakowie (1.000 tys. zł), modernizację budynku Filmoteki Narodowej w Warszawie (1.000 tys. zł) oraz budynku w Łodzi na potrzeby Filmoteki Narodowej (500 tys. zł), modernizację, rozbudowę i adaptację budynków dla 6 Archiwów Państwowych, Archiwum Państwowego Dokumentacji Osobowej i Płacowej oraz Archiwum Akt Nowych (6.590 tys. zł), modernizację: Muzeum Narodowego w Warszawie, w tym Gmachu Głównego (4.080 tys. zł), Muzeum Narodowego w Poznaniu (1.430 tys. zł), Muzeum Narodowego w Krakowie (4.270 tys. zł), Zamku Królewskiego na Wawelu (900 tys. zł), Państwowego Muzeum na Majdanku (150 tys. zł), Muzeum Żup Krakowskich w Wieliczce (310 tys. zł), Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu (150 tys. zł), Muzeum Łowiectwa i Jeździectwa (100 tys. zł) oraz Muzeum Pałac w Wilanowie (730 tys. zł),
 - zakupy inwestycyjne w kwocie 3.620 tys. zł zaplanowano m.in. na zakup aparatury oświetleniowej i elektroakustycznej, sprzętu komputerowego z oprogramowaniem, biurowego, urządzeń technicznych, regałów kompaktowych i sprzętu do konserwacji dla Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych w Warszawie,
- 2) Ministra właściwego do spraw rolnictwa – 248 tys. zł dla Centralnej Biblioteki Rolniczej na instalację wentylacji i klimatyzacji w magazynie księgozbioru oraz zakup sprzętu komputerowego,
- 3) Ministra właściwego do spraw zdrowia – 40 tys. zł na zakup sprzętu komputerowego dla Głównej Biblioteki Lekarskiej w Warszawie,

- 4) Polskiej Akademii Nauk – 2.423 tys. zł na inwestycje budowlane w budynku bibliotecznym Biblioteki Gdańskiej oraz na zakupy inwestycyjne dla Muzeum Ziemi PAN,
- 5) Wojewodów – 2.345 tys. zł, na zakupy inwestycyjne głównie sprzętu komputerowego z oprogramowaniem, kserokopiarek, samochodów i aparatów fotograficznych dla Wojewódzkich Oddziałów Służby Ochrony Zabytków oraz na modernizację obiektów Wojewódzkich Oddziałów Służby Ochrony Zabytków i klimatyzację w pomieszczeniach archiwum zakładowego Zarządu Rewaloryzacji Zespołów Zabytkowych Miasta Krakowa.

Ponadto w rezerwie celowej ujęto 5.000 tys. zł na dofinansowanie budowy Muzeum Historii Żydów Polskich.

31. Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody

Wyszczególnienie	2003 r.	Projekt budżetu na 2004 r.			% 3:2
		Ogółem	z tego:		
			wydatki bieżące	majątkowe	
w tysiącach złotych					
1	2	3	4	5	6
Wydatki ogółem	82.946	83.702	75.751	7.951	100,9
z tego:					
Parki narodowe	53.029	53.894	49.063	4.831	101,6
Parki krajobrazowe	21.374	23.509	20.409	3.100	110,0
Rezerwy i pomniki przyrody	994	1.176	1.176		118,3
Pozostała działalność	5.131	2.705	2.685	20	52,7
Gospodarstwa pomocnicze	2.418	2.418	2.418		100,0

Wydatki w dziale Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody w 2004 r. realizowane będą przez Ministra właściwego ds. środowiska oraz wojewodów.

W ramach wydatków tego działu finansowane są:

- 1) koszty utrzymania i działalności parków narodowych i krajobrazowych,
- 2) zadania wynikające z ustawy o ochronie przyrody takie jak: tworzenie nowych form ochrony przyrody, ochrona i konserwacja pomników przyrody, działalność Państwowej Rady Ochrony Przyrody oraz wojewódzkich komisji ochrony przyrody.

W projekcie ustawy budżetowej na 2004 rok wydatki ogółem zostały zaplanowane w wysokości 83.702 tys. zł. Na powyższą kwotę składają się wydatki bieżące w wysokości 75.751 tys. zł oraz wydatki inwestycyjne w kwocie 7.951 tys. zł.

Na wydatki bieżące związane z utrzymaniem i działalnością Krajowego Zarządu Parków Narodowych oraz 23 parków narodowych zaplanowano 49.063 tys. zł, z tego na:

- świadczenia na rzecz osób fizycznych – 1.908 tys. zł, z tego na:
 - zakup umundurowania i odzieży ochronnej dla pracowników służby parków, pranie odzieży ochronnej oraz ekwiwalenty za przedłużenie jej używalności, wypłaty odszkodowań za wypadki przy pracy, posiłki regeneracyjne, wydatki związane z BHP oraz ekwiwalenty za brak mieszkań służbowych - 1.899 tys. zł,
 - stypendia doktoranckie - 9 tys. zł,
- wynagrodzenia wraz z pochodnymi – 40.746 tys. zł,

- odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych - 830 tys. zł,
- pozostałe wydatki bieżące związane z funkcjonowaniem jednostek i wykonywaniem przez nie zadań z zakresu ochrony przyrody - 5.579 tys. zł.

Podstawową funkcją parków narodowych jest zapewnienie ochrony środowiska przyrodniczego przed degradacją poprzez stworzenie warunków chroniących żyjące na ich terenach unikalne gatunki flory i fauny, a także ograniczenie do minimum presji ze strony cywilizacji na środowisko przyrodnicze. Wszelka działalność na obszarze parków winna być podporządkowana ochronie przyrody. Nadrzędnym celem parków narodowych jest poznanie i zachowanie całości systemów przyrodniczych danego terenu wraz z warunkami ich funkcjonowania oraz odtwarzania odkształconych i zanikłych form ogniw rodzimej przyrody.

Zaplanowane na działalność parków krajobrazowych wydatki bieżące w kwocie 20.409 tys. zł. przeznaczone są na finansowanie:

- świadczeń na rzecz osób fizycznych (przede wszystkim wynagrodzenia za udział w posiedzeniach rad parków, wydatki na zakup umundurowania dla pracowników służby parków krajobrazowych, ekwiwalenty za odzież ochronną oraz świadczenia rzeczowe wynikające z przepisów BHP) – 205 tys. zł,
- wynagrodzeń wraz z pochodnymi – 14.953 tys. zł,
- odpisów na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych - 424 tys. zł,
- pozostałych wydatków bieżących związanych z działalnością i funkcjonowaniem jednostek oraz z ochroną przyrody w parkach m.in. opracowanie planów ochrony parków, nadzór nad istniejącymi obiektami chronionymi, prowadzenie działalności edukacyjnej i informacyjnej - 4.827 tys. zł.

Wydatki bieżące zaplanowane na finansowanie rezerwatów i pomników przyrody wynoszą 1.176 tys. zł i przeznaczone będą na wykonywanie prac naukowo-badawczych i konserwatorskich na terenach rezerwatów, zabiegów pielęgnacyjnych pomników przyrody, sporządzanie planów ochrony dla istniejących rezerwatów przyrody oraz dokumentacji przyrodniczej i legislacyjnej celem utworzenia nowych rezerwatów i ustanowienia nowych pomników przyrody.

Parki krajobrazowe wraz z parkami narodowymi, rezerwatami przyrody i obszarami chronionego krajobrazu tworzą system obszarów chronionych, jako układ przestrzenny wzajemnie uzupełniających się form ochrony przyrody. Ochrona terenów włączonych w obszar parków krajobrazowych polega na zapobieganiu degradacji obszarów cennych pod względem przyrodniczym jak i krajobrazowym.

Wydatki bieżące na pozostałą działalność zaplanowane w wysokości 2.685 tys. zł obejmują finansowanie zadań z zakresu ochrony przyrody, z tego:

- z budżetu Ministra właściwego ds. środowiska z przeznaczeniem m.in. na: sfinansowanie kosztów działalności Państwowej Rady Ochrony Przyrody (zakup materiałów, delegacje krajowe) oraz ekspertyz i opracowań z zakresu programów ochrony gatunkowej roślin i zwierząt oraz ich siedlisk - 356 tys. zł,
- z budżetów wojewodów – 2.329 tys. zł, w ramach których finansowane będą:
 - dotacje na zadania z zakresu administracji rządowej realizowane przez powiaty w województwie zachodniopomorskim w zakresie ochrony przyrody (sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem przepisów o ochronie przyrody)- 2 tys. zł,
 - świadczenia na rzecz osób fizycznych (przede wszystkim wynagrodzenia za udział w posiedzeniach wojewódzkich komisji ochrony przyrody) - 257 tys. zł,
 - pozostała działalność z zakresu ochrony przyrody – 2.070 tys. zł, z tego:
 - odszkodowania za szkody wyrządzone przez chronione gatunki zwierząt (w województwach: lubelskim, podkarpackim, podlaskim, śląskim, warmińsko-mazurskim i wielkopolskim) – 973 tys. zł,
 - dokumentowanie stanu przyrody, aktywna ochrona gatunków roślin i zwierząt zagrożonych wyginięciem w tym: ptaków drapieżnych, bociana białego, cietrzewia i głuszca w województwie małopolskim, programy ochrony: susła perełkowego i głuszca oraz prace związane z zabezpieczaniem gniazd bocianów białych w województwie lubelskim, wykonywanie prac naukowo-badawczych i ekspertyz na terenach chronionych i planowanych pod ochronę, promocja edukacji ekologicznej –1097 tys. zł.

Dotacje przedmiotowe dla gospodarstw pomocniczych zaplanowano w kwocie 2.418 tys. zł. Gospodarstwa te działają przy wszystkich parkach narodowych. Prowadzą gospodarkę leśną, rezerwatową oraz związaną z ochroną przyrody w parkach. Gospodarstwa te realizować będą również zadania z zakresu dydaktyki, turystyki, wydawnictw propagujących ochronę przyrody, gospodarki użytkami rolnymi i wodnymi, transportu i remontów.

Wydatki inwestycyjne w kwocie 7.951 tys. zł zaplanowane zostały w:

- budżecie Ministra właściwego do spraw środowiska – 4.831 tys. zł,
- budżetach Wojewodów – 3.120 tys. zł.

Kwota 4.831 tys. zł jest zaplanowana w budżecie Ministra właściwego do spraw środowiska na inwestycje budowlane (3.649 tys. zł) następujących Parków Narodowych: Białowieskiego – 1.100 tys. zł na modernizację hotelu „Iwa” (633 tys. zł) oraz pierwsze wyposażenie zaplecza noclegowego (467 tys. zł), Biebrzańskiego – 90 tys. zł na modernizację i rozbudowę garaży przy Centrum Edukacji i Zarządzania,

- 150 tys. zł na termorenowację osiedla mieszkaniowego Ustrzyki Górne, Bory Tucholskie

- 270 tys. zł na dokumentację projektową budowy ośrodka muzealnego (200 tys. zł) oraz modernizację studni i instalacji wody w 3 osadach (70 tys. zł), Drawieńskiego – 200 tys. zł na budowę Centrum Edukacji Ekologicznej i siedziby Parku, Gorczańskiego – 100 tys. zł na modernizację leśniczówki Turbacz, Góry Stołowe – 46 tys. zł na podłączenie gazu do 4 osad (16 tys. zł) oraz adaptację poddasza na pracownię GIS (30 tys. zł), Kampinoskiego – 150 tys. zł na budowę Centrum Edukacji i Zarządzania, Karkonoskiego – 20 tys. zł na wykup gruntu Myśliwska 5a (osady służbowej), Magurskiego – 320 tys. zł na budowę Centrum Edukacji Ekologicznej, Narwiańskiego – 50 tys. zł, z tego na budowę wieży widokowej (40 tys. zł) oraz budowę podjazdów do lądowania i wodowania sprzętu pływającego (10 tys. zł), Ojcowskiego – 109 tys. zł na inwestycję odtworzeniową zabytków „Pod Koroną”, Poleskiego – 120 tys. zł na modernizację 18 rodzinnego budynku z termorenowacją, Słowińskiego – 150 tys. zł na adaptację budynków po jednostce wojskowej w Czołpinie na Centrum Zarządzania, Edukacji i Badań Naukowych Parku, Świętokrzyskiego – 139 tys. zł na modernizację Muzeum na Świętym Krzyżu (99 tys. zł) oraz adaptację pomieszczeń biurowych starej dyrekcji na mieszkania (40 tys. zł), Tatrzańskiego – 95 tys. zł na budowę zaplecza socjalnego – zespołu sanitariatów i pomieszczeń gospodarczych związanych z obsługą muzeum i alpinarium, Wigierskiego – 30 tys. zł na budowę kolektora ściekowego od pola namiotowego Jastrzęby do miejscowości Bryzgiel, Wolińskiego – 160 tys. zł na adaptację budynków po jednostce wojskowej na potrzeby Parku, Ujście Warty – 350 tys. zł na budowę osady dwurodzinnej; ponadto na zakupy inwestycyjne (1.182 tys. zł) polegające głównie na wykupie gruntów, zakupie samochodów, sprzętu komputerowego i oprogramowania oraz kserokopiarek dla potrzeb Parków Narodowych.

Kwota 3.120 tys. zł jest zaplanowana w budżetach Wojewodów na inwestycje budowlane, modernizacyjne, adaptacyjne, renowacyjne i polegające na rozbudowie siedzib parków krajobrazowych oraz na zakupy inwestycyjne, głównie: środków transportu, sprzętu informatycznego z oprogramowaniem, sprzętu technicznego i kserokopiarek dla potrzeb Parków.

32. Kultura fizyczna i sport

Wyszczególnienie	2003 r.	Projekt budżetu na 2004 r.			% 3:2
		Ogółem	z tego:		
			wydatki bieżące	majątkowe	
w tysiącach złotych					
1	2	3	4	5	6
Wydatki ogółem	148.975	136.153	133.008	3.145	91,4
z tego:					
Obiekty sportowe	12.510				
Komisja do Zwalczania Dopingu w Sporcie	2.520	2.519	2.513	6	100,0
Instytucje kultury fizycznej	100.161	14.474	11.640	2.834	14,5
Zadania w zakresie kultury fizycznej i sportu	18.587	18.587	18.587		100,0
Polska Konfederacja Sportu		84.512	84.207	305	
Pozostała działalność	15.197	16.061	16.061		105,7

Plan wydatków budżetowych na 2004 rok przyjęto w wysokości 136.153 tys. zł. Wydatki bieżące zaplanowano w kwocie 133.008 tys. zł, a wydatki majątkowe w wysokości 3.145 tys. zł.

Struktura wydatków tego działu uległa zmianie w stosunku do roku poprzedniego w związku ze zmianą klasyfikacji budżetowej i przeniesieniem wydatków Polskiej Konfederacji Sportu, ujmowanych dotychczas w rozdziale „Instytucje kultury fizycznej” do utworzonego odrębnego rozdziału budżetowego.

Przeważająca część wydatków bieżących, tj. 84.207 tys. zł realizowana będzie przez Polską Konfederację Sportu (państwową osobę prawną). Dotacja podmiotowa dla Konfederacji przeznaczona będzie na dofinansowanie zadań programowych sportu wyczynowego oraz na działalność bieżącą.

Na dotację przedmiotową stanowiącą dopłatę do usług szkolenia sportowego, świadczonych przez instytucję kultury fizycznej - Centralny Ośrodek Sportu (państwowy zakład budżetowy) przeznaczono kwotę 11.640 tys. zł.

Wydatki bieżące na finansowanie Komisji do Zwalczania Dopingu w Sporcie zajmującej się opracowywaniem przepisów i programów walki z dopingiem w sporcie oraz kontrolą ich przestrzegania, organizowaniem kontrolnych badań antydopingowych i prowadzeniem edukacji profilaktycznej zaplanowano 2.513 tys. zł.

Na sport powszechny w ramach zadań zleczanych stowarzyszeniom kultury fizycznej m.in. w zakresie sportu w środowisku wiejskim, akademickim oraz programu kultury fizycznej na rzecz rodziny, programu kultury fizycznej w wojsku i policji ustalono wydatki w wysokości 18.587 tys. zł.

Pozostałe środki w kwocie 16.061 tys. zł przeznaczone zostaną m.in. na: świadczenia pieniężne dla byłych olimpijczyków, nagrody dla zawodników za osiągnięcie wysokich wyników sportowych we współzawodnictwie sportowym oraz nagrody dla trenerów za wybitne osiągnięcia szkoleniowe, składki do organizacji międzynarodowych.

Na wydatki inwestycyjne zaplanowano 3.145 tys. zł w budżecie ministra właściwego do spraw kultury fizycznej i sportu na zadania:

- 1) Komisji do Zwalczania Dopingu w Sporcie - 6 tys. zł z przeznaczeniem na zakup oprogramowania,
- 2) zadania realizowane przez instytucję kultury fizycznej, tj. Centralny Ośrodek Sportu w wysokości 2.834 tys. zł, polegające na: położeniu igielitu na Wielkiej Krokwi w Zakopanem (46 tys. zł), II etapie modernizacji budynku głównego w OPO we Władysławowie (400 tys. zł), budowie Centrum Rehabilitacji z zapleczem w OPO w Spale (40 tys. zł), budowie internatu sportowego dla OPO w Wałczu (50 tys. zł), I etapie budowy Domu Sportu w Warszawie (120 tys. zł), opracowaniu dokumentacji Domu Sportu w Warszawie (2.000 tys. zł) oraz zakupach sprzętu sportowego o charakterze środków trwałych dla obiektów sportowych (178 tys. zł),
- 3) Polskiej Konfederacji Sportu – 305 tys. zł na zakupy inwestycyjne o charakterze środków trwałych.

5. Środki bezzwrotne pochodzące z zagranicy i wydatki nimi finansowane

Środki bezzwrotne pochodzące ze źródeł zagranicznych, tj. uzyskane na podstawie dwustronnych umów międzyrządowych, Memorandum of Understanding z 21.08.1997 r. zawartym ze Wspólnotami Europejskimi (następnie z Komisją Europejską, tj. funduszy: PHARE, SAPARD, ISPA), a także Międzynarodowych Instytucji Finansowych, są wydatkowane na cele i zgodnie z procedurami przewidzianymi przez dawcę.

Do pomocy bezzwrotnej z innych źródeł zagranicznych zaliczane są tzw. Counterpart Funds (CPF). Źródłem tych środków była sprzedaż na rynku krajowym towarów ze Wspólnoty Europejskiej, płatności za usługi ze Wspólnoty Europejskiej lub zwrot kredytów udzielonych z linii kredytowych finansowanych z kapitału pochodzącego ze Wspólnoty Europejskiej.

Zestawienie środków bezzwrotnych pochodzących ze źródeł zagranicznych znajduje się w projekcie ustawy budżetowej w załączniku nr 7 i 8.

6. Wynagrodzenia w państwowej sferze budżetowej

Stosownie do postanowień art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej (Dz. U. Nr 110, poz. 1255, z 2000 r. Nr 19, poz. 239, z 2001 r. Nr 85, poz. 924, Nr 100, poz. 1080 i Nr 154, poz. 1784 i 1799 oraz z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 152, poz. 1267, Nr 213, poz. 1802 i Nr 214, poz. 1805 oraz z 2003 r. Nr 149, poz. 1454 i Nr , poz.) - Rada Ministrów przedłożyła Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych propozycję średniorocznego wskaźnika wzrostu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej na 2004 r. w wysokości 103,0% tj. o 0,8 punktu procentowego powyżej wskaźnika wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych, prognozowane zatrudnienie ogółem w państwowej sferze budżetowej na 2004 r. oraz przewidywane wykonanie wynagrodzeń z roku 2003 dla pozostałych pracowników państwowej sfery budżetowej nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń z podziałem na formy organizacyjno - prawne oraz działy. Wraz z tą propozycją przedłożyła także informacje dotyczące wstępnych prognoz na rok 2004 o:

- dynamice realnej PKB - 105,0%,
- średniorocznym wskaźniku wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych - 102,2%,
- nominalnym wzroście przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej - 103,7%,
- nominalnym wzroście przeciętnego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw - 103,6%,
- przeciętnym zatrudnieniu w gospodarce narodowej - 8.828 tys. osób,
- stopie bezrobocia - 17,2%,
- zatrudnieniu ogółem w państwowej sferze budżetowej - 679.925 osób.

Do projektu ustawy budżetowej Rada Ministrów przyjęła średnioroczny wskaźnik wzrostu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej na rok 2004, w wysokości 103,0%.

W projekcie ustawy budżetowej na rok 2004, przy przyjęciu powyższego wskaźnika wzrostu ustalono wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych zarówno dla osób objętych jak i nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń. Natomiast dla osób objętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń w państwowych jednostkach budżetowych ustalono także limity zatrudnienia.

W projekcie ustawy budżetowej na 2004 r. zostały ujęte następujące podstawowe wielkości charakteryzujące wynagrodzenia w państwowej sferze budżetowej:

- 1) wynagrodzenia osób nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń (bez osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe, członków korpusu służby cywilnej, etatowych członków samorządowych kolegiów odwoławczych i kolegiów regionalnych izb obrachunkowych,

pracowników Rządowego Centrum Legislacji, ekspertów Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej, asesorów i aplikantów prokuratorskich, funkcjonariuszy Służby Celnej, sędziów delegowanych do Ministerstwa Sprawiedliwości lub innej jednostki organizacyjnej podległej Ministrowi Sprawiedliwości albo przez niego nadzorowanej, prokuratorów oraz żołnierzy i funkcjonariuszy) wzrosną w porównaniu z rokiem 2003 o 3,0 %,

- 2) dla osób nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń przyjęto we wszystkich działach równy wzrost wynagrodzeń,
- 3) kwoty bazowe stanowiące podstawę do określenia wynagrodzeń wynoszą dla:
 - osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe - 1.651,67 zł,
 - członków korpusu służby cywilnej, etatowych członków samorządowych kolegiów odwoławczych i kolegiów regionalnych izb obrachunkowych, pracowników Rządowego Centrum Legislacji, ekspertów Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej, asesorów i aplikantów prokuratorskich, funkcjonariuszy Służby Celnej - 1.717,73 zł,
 - sędziów delegowanych do Ministerstwa Sprawiedliwości lub innej jednostki organizacyjnej podległej Ministrowi Sprawiedliwości albo przez niego nadzorowanej i prokuratorów - 1.396,38 zł,
 - żołnierzy i funkcjonariuszy - 1.396,38 zł,

Wyżej wymienione kwoty bazowe wynikają ze zwaloryzowania kwot bazowych przyjętych na 2003 r. średniorocznym wskaźnikiem wzrostu wynagrodzeń w wysokości 103,0 %,

- 4) przewiduje podwyżkę wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej od 1 stycznia 2004 r.

Środki na podwyżki wynagrodzeń zostały zaplanowane w budżetach właściwych dysponentów części budżetowych.

Wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych wynoszą łącznie z rezerwami celowymi 15.687.940 tys. zł (bez składek na ubezpieczenia społeczne i na Fundusz Pracy).

Limit zatrudnienia w państwowych jednostkach budżetowych wynosi 395.758 osób. Limit ten, zgodnie z art. 86 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz.U. Nr 155, poz. 1014 z późniejszymi zmianami) obejmuje również osoby nieobjęte przepisami ww. ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r.

Dane odnośnie państwowych jednostek budżetowych objętych przepisami ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r., dotyczące:

- kwot wynagrodzeń i limitów zatrudnienia dla osób objętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń,

- kwoty wynagrodzeń dla osób nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń

zawarte są w załączniku nr 12 do projektu ustawy budżetowej. Prezentowane są one w podziale na poszczególne grupy pracownicze, części i działy klasyfikacji dochodów i wydatków. Przy czym limity zatrudnienia ustala się łącznie dla sędziów delegowanych do Ministerstwa Sprawiedliwości lub innej jednostki organizacyjnej podległej Ministrowi Sprawiedliwości albo przez niego nadzorowanej, prokuratorów, asesorów i aplikantów prokuratorskich.

Limity zatrudnienia dla osób objętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń, zatrudnionych w urzędach organów władzy państwowej, kontroli, ochrony prawa, sądach i trybunałach, wymienionych w art. 83 ust. 2 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych oraz w placówkach zagranicznych - określa załącznik nr 13.

7. Państwowe fundusze celowe

W rozdziale tym przedstawione zostało omówienie planów finansowych funduszy celowych prezentowanych w załączniku nr 6 do projektu ustawy budżetowej.

Przewiduje się, że w 2003 r. przychody omawianych funduszy wyniosą 129.828.395 tys. zł. Na 2004 r. przychody funduszy zaplanowano w wysokości 137.147.645 tys. zł, co stanowi wzrost w stosunku do 2003 r. o 5,6% a realnie o 3,6%.

Dotacja z budżetu państwa dla funduszy planowana w wysokości 41.502.823 tys. zł stanowi 30,3% przychodów ogółem.

Najwyższą dotację otrzyma Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, a jej udział w przychodach tego funduszu wyniesie 19,6%. Udział dotacji na uzupełnienie dochodów Funduszu Emerytalno-Rentowego wyniesie 93,5% jego przychodów.

Dotacja z budżetu państwa dla tych dwóch funduszy stanowi 86,7% dotacji zaplanowanej dla wszystkich funduszy celowych. Planowane na 2004 r. wydatki funduszy celowych w wysokości 140.457.269 tys. zł stanowią 16,3% w relacji do prognozowanego produktu krajowego brutto na 2004 r.

Plan przychodów i rozchodów na 2004 r. poszczególnych funduszy przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Przychody	w tys. zł	
		w tym: Dotacja z budżetu	Wydatki
1	2	3	4
Fundusz Ubezpieczeń Społecznych	106.598.798	20.916.977	107.260.587
Fundusz Emerytalno-Rentowy KRUS	16.119.313	15.065.746	16.270.573
Fundusz Prewencji i Rehabilitacji	34.798	29.100	35.255
Fundusz Administracyjny	471.475		484.732
Fundusz Pracy	8.964.000	3.144.000	11.128.900
Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych	502.289		49.415
Państwowy Fundusz Kombatantów	62.000	62.000	16.000
Fundusz Alimentacyjny	1.723.506	1.535.000	1.728.918
Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	2.108.960	750.000	2.979.903
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej			
	742.000		658.827
Centralny Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych	17.200		17.200
Państwowy Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym	158.506		182.159
Fundusz Promocji Twórczości	800		800
Razem ¹	137.147.645	41.502.823	140.457.269

¹ Po wyeliminowaniu przepływów między funduszami

7.1. Fundusz Ubezpieczeń Społecznych

Fundusz Ubezpieczeń Społecznych został utworzony na podstawie ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

Dysponentem FUS jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych będący państwową jednostką organizacyjną posiadającą osobowość prawną.

Przy konstrukcji projektu planu finansowego Funduszu Ubezpieczeń Społecznych na rok 2004 przyjęto, że:

- 1) od 2004 r. nastąpi zmiana koncepcji finansowania składek do OFE. Przy kalkulacji dotacji z budżetu dla FUS na 2004 r. oraz przychodów FUS przyjęto zmianę zasad refundacji z tytułu przekazania części składki emerytalnej do OFE. Zakłada się, że w miejsce dotychczasowej dotacji z budżetu Fundusz otrzyma środki na ten cel, ale nie w formie dotacji, lecz po stronie przychodów FUS pojawi się dodatkowa pozycja przychodów, którą stanowią będą przychody stanowiące refundację z tytułu przekazania składek do OFE. Natomiast w budżecie państwa wydatki dotyczące składek do OFE będą księgowane po stronie rozchodów budżetu państwa. Kwota refundacji z tytułu przekazania składek do OFE zaplanowana została w wysokości 11.399.056 tys. zł,
- 2) w 2004 r. waloryzacja emerytur i rent pracowniczych (oraz pochodnych) przeprowadzona zostanie od miesiąca marca. Wskaźnik waloryzacji emerytur i rent zostanie ustalony na podstawie danych ogłoszonych przez GUS za 2003 r. W 2004 r. wskaźnik waloryzacji wyniesie nie mniej niż średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych w poprzednim roku kalendarzowym powiększony o co najmniej 20% realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w poprzednim roku kalendarzowym. Do kalkulacji wydatków na świadczenia emerytalno-rentowe przyjęto wskaźnik waloryzacji 101,3%. Zgodnie z ustawą emerytalną wskaźnik waloryzacji będzie przedmiotem negocjacji w ramach Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych,
- 3) na Fundusz Rezerwy Demograficznej zostanie przekazana w roku 2004 część składki emerytalnej wynosząca 0,15% podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie emerytalne,
- 4) wskaźnik ściągłości składek ukształtuje się na poziomie 97,5%,
- 5) odpis na działalność Zakładu wyniesie 2.900.000 tys. zł.

Przy tych założeniach wydatki FUS w 2004 r. oszacowano na 107.260.587 tys. zł.

Podstawową pozycję wydatków w kwocie 95.268.730 tys. zł (tj. 88,8% wszystkich wydatków) stanowią wypłaty emerytur i rent.

Wypłaty zasiłków i pozostałych świadczeń obejmujących: zasiłki chorobowe, opiekuńcze, macierzyńskie, pogrzebowe itp. szacuje się na 8.623.928 tys. zł.

Zgodnie z ustawą o systemie ubezpieczeń społecznych ze środków FUS finansowane są odpisy stanowiące przychody Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Odpis z funduszy FUS ustala się na kwotę 2.900.000 tys. zł. Zakład z uzyskiwanych przychodów pokrywa - zgodnie z ustawą - m.in koszty działalności bieżącej ZUS (wydatki na wynagrodzenia, zakup towarów i usług) i wydatki inwestycyjne.

Koszty obsługi kredytów bankowych planuje się na kwotę 317.319 tys. zł.

Przychody własne (wpływy) Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ze składek na ubezpieczenie społeczne oszacowano na 71.622.493 tys. zł.

Przychody stanowiące refundację z tytułu przekazania składek do OFE zaplanowano w wysokości 11.399.056 tys. zł, a pozostałe przychody własne Funduszu planuje się na kwotę 137.301 tys. zł.

Biorąc pod uwagę planowane w 2004 r. łączne przychody własne FUS w wysokości 83.158.850 tys. zł oraz uwzględniając przewidywane wydatki na świadczenia, kwotę odpisu na działalność ZUS - niezbędną dotację z budżetu do Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oszacowano na 20.916.977 tys. zł.

Dotacja dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w kwocie 20.916.977 tys. zł przeznaczona jest na:

- sfinansowanie wypłat świadczeń zleconych Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych do realizacji,
- dotację uzupełniającą, wynikającą z ustawowo zapisanej gwarancji państwa wypłaty świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

Zaplanowane przychody własne oraz planowana kwota dotacji w wysokości 20.916.977 tys. zł nie zapewnią pełnego pokrycia wydatków FUS w 2004 r. W celu zapewnienia w 2004 r. płynności wypłat świadczeń emerytalno-rentowych niezbędne będzie zaciąganie przez FUS dodatkowych kredytów bankowych.

7.2. Fundusz Emerytalno-Rentowy

Ubezpieczenia społeczne dla rolników reguluje ustawa z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników. Ustawa powołała następujące fundusze: emerytalno-rentowy, administracyjny, prewencji i rehabilitacji, składkowy oraz rezerwowy. Funduszami dysponuje Prezes Kasy Rolniczego

Ubezpieczenia Społeczne będący centralnym organem administracji państwowej, podległym Ministrowi Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej.

Fundusz Prewencji i Rehabilitacji oraz Fundusz Administracyjny omówiono w dalszej części rozdziału.

Podstawowym funduszem powołanym ww. ustawą jest Fundusz Emerytalno-Rentowy, z którego pokrywa się wydatki na:

- świadczenia pieniężne z ubezpieczenia emerytalno-rentowego (emerytury, renty, zasiłki pogrzebowe, dodatki do emerytur i rent),
- świadczenia zlecone KRUS-owi do wypłaty (np. renty kombatanckie, dodatki kombatanckie, ryczałty energetyczne itp.),
- odpis na koszty działalności KRUS,
- składki na ubezpieczenie zdrowotne rolników i domowników.

Dochodami tego funduszu są przede wszystkim:

- składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe,
- dotacje celowe z budżetu państwa przeznaczone na:
 - a) wypłatę świadczeń zleczanych do wypłaty Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego; w ramach dotacji celowej z budżetu państwa finansowane są dodatki dla żołnierzy - górników, świadczenia dla osób deportowanych do pracy przymusowej oraz osadzonych w obozach pracy przez III Rzeszę i ZSRR oraz świadczenia dla kombatantów (renty kombatanckie, dodatki kombatanckie, dodatki kompensacyjne ryczałty energetyczne, zasiłki pogrzebowe po kombatantach, odsetki za opóźnienie w wypłacie świadczeń),
 - b) opłacenie składek na ubezpieczenie zdrowotne dla rolników i emerytów oraz rencistów nie będących podatnikami podatku dochodowego od osób fizycznych - zgodnie z ustawą o ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia,
- dotacja uzupełniająca z budżetu państwa, wynikająca z ustawowo zapisanej gwarancji państwa na wypłatę świadczeń finansowanych z Funduszu Emerytalno-Rentowego.

Przychody własne Funduszu Emerytalno-Rentowego według wpływów szacuje się w 2004 r. w wysokości 1.034.811 tys. zł, w tym 997.790 tys. zł stanowią wpływy ze składek od rolników (96,4%).

Wydatki Funduszu Emerytalno-Rentowego w 2004 r. ukształtują się na poziomie 16.270.573 tys. zł.

Podstawową pozycję w planie wydatków Funduszu stanowią emerytury i renty. Wydatki na ten cel wyniosą 13.643.791 tys. zł, tj. 83,9 % wydatków Funduszu.

Przy kalkulacji wydatków na emerytury i renty przyjęto następujące założenia:

- 1) przeciętna miesięczna liczba emerytur i rent wyniesie w 2004 r. 1.713,0 tys., co oznacza spadek liczby świadczeń o 42,5 tys. (o 2,4%) w porównaniu z 2003 r.,
- 2) waloryzacja świadczeń zostanie przeprowadzona od marca 2004 r. wskaźnikiem waloryzacji wynoszącym 101,3%.

Przeciętne rolne świadczenie emerytalno-rentowe finansowane z FER (bez kombatantów) wyniesie 632,25 zł.

Na pozostałe świadczenia (dodatki kombatanckie, dodatki kompensacyjne, ryczałty energetyczne, zasiłki pogrzebowe, dodatki dla żołnierzy zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnionych w kopalniach, dodatki dla osób deportowanych do pracy przymusowej na teren III Rzeszy i ZSRR) planuje się wydatki w kwocie 809.348 tys. zł, co stanowi 5,0 % wydatków ogółem Funduszu.

Na wydatki bieżące (odpis na fundusz administracyjny Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, koszty obsługi świadczeń dla kombatantów oraz koszty obsługi dodatków górniczych i za pracę przymusową) przeznaczono kwotę 375.387 tys. zł, tj. 2,3 % wydatków ogółem Funduszu.

W wydatkach Funduszu przewidziano ponadto kwotę 1.442.047 tys. zł na opłacenie, podlegających finansowaniu z budżetu państwa, składek do Narodowego Funduszu Zdrowia na ubezpieczenie zdrowotne rolników.

Uwzględniając przychody własne Funduszu oraz planowane na 2004 r. wydatki, niezbędną dotację z budżetu państwa oszacowano na 15.065.746 tys. zł.

7.3. Fundusz Prewencji i Rehabilitacji

Zgodnie z ustawą z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników Fundusz Prewencji i Rehabilitacji jest przeznaczony na finansowanie bezpośrednich kosztów osobowych i rzeczowych realizacji zadań Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w zakresie zapobiegania wypadkom przy pracy rolniczej i rolniczym chorobom zawodowym oraz finansowaniu działań na rzecz pomocy ubezpieczonym i osobom uprawnionym do świadczeń z ubezpieczenia, wykazującym długotrwałą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym albo zagrożonym taką niezdolnością, w korzystaniu z różnych form rehabilitacji oraz przyuczenia do innego zawodu lub przekwalifikowania.

Fundusz ten tworzy się z odpisów od Funduszu Składowego w wysokości 1% planowanych wydatków oraz z dotacji budżetowej.

Przychody Funduszu Prewencji i Rehabilitacji wyniosą w 2004 r. 34.798 tys. zł, w tym 29.100 tys. zł (83,6% przychodów) stanowi dotacja budżetowa, a 5.698 tys. zł odpis z Funduszu Składkowego (16,4% przychodów).

Wydatki Funduszu w 2004 r. ukształtują się na poziomie 35.255 tys. zł, z tego wydatki bieżące wyniosą 34.155 tys. zł i przeznaczone będą na sfinansowanie wydatków na świadczenia rehabilitacyjne i prewencję wypadkową dla rolników oraz wypłaty wynagrodzeń wraz z pochodnymi dla pracowników KRUS zatrudnionych do realizacji zadań w tym obszarze.

Wydatki inwestycyjne Funduszu planuje się w wysokości 1.100 tys. zł.

7.4. Fundusz Administracyjny

Zgodnie z ustawą o ubezpieczeniu społecznym rolników Fundusz Administracyjny KRUS przeznaczony jest na finansowanie kosztów obsługi ubezpieczenia społecznego rolników, z wyjątkiem kosztów pokrywanych ze środków Funduszu Składkowego lub Funduszu Prewencji i Rehabilitacji.

Fundusz Administracyjny tworzy się z odpisów od Funduszu Emerytalno-Rentowego oraz od Funduszu Składkowego, w wysokości do 4,5% planowanych wydatków Funduszu Składkowego i do 3,5% planowanych wydatków Funduszu Emerytalno-Rentowego.

Przychody Funduszu Administracyjnego planuje się w wysokości 471.475 tys. zł. Podstawową pozycją przychodów (75,5%) jest odpis od Funduszu Emerytalno-Rentowego wynoszący 356.000 tys. zł. Odpis ten jest wydatkiem Funduszu Emerytalno-Rentowego, a więc uwzględniając bardzo niski stopień samofinansowania tego funduszu praktycznie stanowi dotację z budżetu państwa.

Odpis od Funduszu Składkowego zaplanowano w wysokości 25.641 tys. zł. Pozostałe przychody obejmujące refundację przez ZUS kosztów obsługi tzw. świadczeń zbiegowych oraz refundację kosztów obsługi zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych i świadczeń dla kombatantów, a także koszty zwracane przez Narodowy Fundusz Zdrowia (za obsługę ubezpieczeń zdrowotnych rolników), wynosić będą 89.834 tys. zł.

Wydatki Funduszu Administracyjnego planuje się na poziomie 484.732 tys. zł.

Wydatki Funduszu przeznaczone są na:

- 1) wydatki bieżące – 459.107 tys. zł,
- 2) wydatki inwestycyjne – 25.625 tys. zł.

Wydatki bieżące stanowią 94,7% planowanych wydatków i przeznaczone będą głównie na sfinansowanie kosztów przekazywania świadczeń oraz wypłaty wynagrodzeń (z pochodnymi) dla zatrudnionych przez Kasę.

Wydatki inwestycyjne, na które zaplanowano kwotę 25.625 tys. zł stanowią 5,3% wszystkich wydatków Funduszu Administracyjnego.

7.5. Fundusz Pracy

Fundusz Pracy działa na podstawie ustawy z dnia 14 grudnia 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu.

Przychody Funduszu Pracy zaplanowano w wysokości 8.964.000 tys. zł. Przychody Funduszu pochodzą ze składek płaconych przez pracodawców oraz osoby prowadzące pozarolniczą działalność – 5.640.000 tys. zł, z dotacji budżetowej - 3.144.000 tys. zł oraz z innych tytułów – 180.000 tys. zł.

Wydatki Funduszu Pracy zaplanowano w wysokości 11.128.900 tys. zł.

Z Funduszu Pracy finansowane będą:

- 1) zasiłki dla bezrobotnych - 4.014.900 tys. zł, z tego:
 - wypłaty zasiłków dla bezrobotnych - 3.029.700 tys. zł; przyjęto, że wypłaconych zostanie średniorocznie 495 tys. zasiłków, a przeciętna wysokość podstawowego zasiłku wyniesie 510,00 zł,
 - składki na ubezpieczenie społeczne od zasiłków dla bezrobotnych - 985.200 tys. zł,
- 2) zasiłki przedemerytalne - 2.505.000 tys. zł, dla 300 tys. osób średniorocznie,
- 3) świadczenia przedemerytalne – 2.709.000 tys. zł, dla 215 tys. osób średniorocznie,
- 4) aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu - 1.500.000 tys. zł z tego:
 - a) wydatki na szkolenie bezrobotnych i innych uprawnionych osób - 175.000 tys. zł (dodatki szkoleniowe - 70.000 tys. zł; koszty szkolenia - 105.000 tys. zł),
 - b) prace interwencyjne - 250.000 tys. zł (wynagrodzenia - 212.100 tys. zł, składki na ubezpieczenie społeczne – 37.900 tys. zł),
 - c) roboty publiczne – 150.000 tys. zł (wynagrodzenia – 126.850 tys. zł, składki na ubezpieczenie społeczne – 22.650 tys. zł, koszty rzeczowe – 500 tys. zł),
 - d) wynagrodzenia młodocianych pracowników - 350.000 tys. zł (wynagrodzenia – 296.900 tys. zł, składki na ubezpieczenie społeczne – 53.100 tys. zł),

- e) aktywizacja zawodowa absolwentów - 500.000 tys. zł (wynagrodzenia - 237.500 tys. zł, składki na ubezpieczenia społeczne - 42.500 tys. zł, stypendia - 112.370 tys. zł, składki na ubezpieczenie społeczne - 37.630 tys. zł, refundacja składek rentowych i wypadkowych za absolwentów zatrudnianych oraz podejmujących po raz pierwszy działalność gospodarczą - 70.000 tys. zł),
 - f) programy specjalne - 40.000 tys. zł (wynagrodzenia bezrobotnych - 31.400 tys. zł, składki na ubezpieczenie społeczne - 5.600 tys. zł oraz inne wydatki - 3.000 tys. zł),
 - g) umorzenia pożyczek udzielonych osobom bezrobotnym i pracodawcom - 35.000 tys. zł,
- 5) opłaty z tytułu dokonywania wypłat zasiłków i świadczeń przez banki, koszty wysyłki wezwań i zawiadomień, koszty rozwoju i eksploatacji systemu informatycznego urzędów pracy, koszty poboru składek przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, składki na ubezpieczenie społeczne rolników, koszty biletów kredytowych i inne – 185.000 tys. zł,
- 6) koszty obsługi bankowej i odsetki od zaciągniętych kredytów – 200.000 tys. zł,
- 7) wydatki inwestycyjne związane z rozwojem systemu informatycznego oraz zakupem wyposażenia niezbędnego dla prowadzenia orientacji i poradnictwa zawodowego - 15.000 tys. zł.

Plan Funduszu Pracy na 2004 r. został ustalony przy założeniu, że:

- wysokość obowiązkowych składek na Fundusz Pracy nie ulegnie zmianie i wyniesie 2,45%,
- zostaną udzielone pożyczki ze środków Funduszu Pracy w łącznej wysokości 125.000 tys. zł dla pracodawców na utworzenie nowych miejsc pracy oraz dla bezrobotnych podejmujących działalność gospodarczą lub rolniczą,
- spłacony zostanie kredyt zaciągnięty przez Fundusz Pracy w 2002 r. (400.000 tys. zł) i zaciągnięte zostaną nowe kredyty, które będą spłacane w następnych latach.

Na koniec 2004 r. stan zobowiązań wyniesie 5.317.943 tys. zł i będzie o 2.214.900 tys. zł wyższy niż na początek roku.

W związku z prognozowanym przyspieszonym wzrostem gospodarczym, a w konsekwencji zmniejszeniem liczby bezrobotnych pobierających zasiłek dla bezrobotnych, dotacja dla Funduszu Pracy została pomniejszona.

Od 2004 r. finansowanie programów na rzecz aktywnego przeciwdziałania bezrobociu odbywać się będzie również ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

7.6. Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych

Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych utworzony został ustawą z dnia 29 grudnia 1993 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz.U. z 2002 r. Nr 9, poz. 85 z późn. zm.).

Stan Funduszu na początek 2004 r. zaplanowano w wysokości 1.665.748 tys. zł.

Przychody Funduszu planuje się w wysokości 502.289 tys. zł, z tego:

- 1) składka od pracodawców (0,15% podstawy) – 200.000 tys. zł,
- 2) pozostałe przychody – 302.289 tys. zł, z tego:
 - odsetki bankowe (bieżące i z lokat) – 620 tys. zł,
 - pozostałe odsetki – 6.645 tys. zł,
 - pozostałe przychody z innych tytułów – 1.260 tys. zł,
 - przychody przyszłych okresów – 293.764 tys. zł.

Wydatki Funduszu planuje się w wysokości 49.415 tys. zł, z tego:

- 1) niektóre świadczenia należne emerytom i rencistom (nie podlegają zwrotowi) – nie planuje się,
- 2) wydatki bieżące (własne) – 48.865 tys. zł, z tego:
 - wynagrodzenia – 12.675 tys. zł,
 - pochodne od wynagrodzeń – 2.535 tys. zł,
 - pozostałe – 33.655 tys. zł, w tym:
 - koszty poboru składki od pracodawców – 1.000 tys. zł,
 - umorzenia – 15.000 tys. zł,
 - odsetki od kredytu – 10.000 tys. zł,
- 3) wydatki inwestycyjne – 550 tys. zł.

Wydatki Funduszu (pożyczki) na świadczenia pracownicze (transfery na rzecz ludności), podlegające umorzeniu w szczególnych sytuacjach, planuje się w kwocie 284.000 tys. zł i obejmują:

- 1) jednorazowe odszkodowania z tytułu wypadków i chorób zawodowych – 60 tys. zł,
- 2) gwarantowane wynagrodzenia za pracę – 133.900 tys. zł,
- 3) składki na ubezpieczenia społeczne należne od pracodawcy i pracownika – 69.010 tys. zł,
- 4) ekwiwalenty pieniężne za urlop wypoczynkowy – nie przewiduje się,
- 5) odszkodowania za skrócony okres wypowiedzenia (art. 36¹ Kodeksu pracy) – nie przewiduje się,

- 6) odprawy pracownicze z tytułu rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących pracodawcy – 81.000 tys. zł,
- 7) odszkodowania za okres wypowiedzenia (art. 7a ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy oraz o zmianie niektórych ustaw) – nie przewiduje się,
- 8) pozostałe tytuły – 30 tys. zł.

Stan Funduszu na koniec 2004 r. zaplanowano w wysokości 2.118.622 tys. zł.

Należne Funduszowi wpływy z tytułu wypłaconych świadczeń, uzyskiwane w wyniku spłaty należności przez pracodawców i windykacji, zaplanowano w wysokości 195.000 tys. zł.

7.7. Państwowy Fundusz Kombatantów

Państwowy Fundusz Kombatantów działa na podstawie ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego.

Przychody Funduszu zaplanowane w wysokości 62.000 tys. zł pochodzą w całości z dotacji z budżetu państwa.

Wydatki Funduszu zaplanowane w kwocie 16.000 tys. zł przeznaczone są na:

- pomoc społeczną – 1.960 tys. zł
- odsetki od niezapłaconych zobowiązań z 2002 r. – 14.000 tys. zł,
- sfinansowanie kosztów opłat bankowych i pocztowych – 40 tys. zł.

Pozostała kwota dotacji (46.000 tys. zł) zostanie przeznaczona na spłatę części zaległych zobowiązań Funduszu wobec Telekomunikacji Polskiej S.A. oraz innych firm telekomunikacyjnych (50% zniżka w opłatach za abonament telefoniczny oraz zwolnienie z opłat za 20 telefonicznych jednostek licznikowych miesięcznie), dyrekcji okręgowych Poczty Polskiej (zwolnienie z abonamentowych opłat radiowych i telewizyjnych), firm ubezpieczeniowych (50% zniżka w opłacaniu składki na ubezpieczenie obowiązkowe pojazdów samochodowych).

Ustawą z dnia 11 października 2002 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin, ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego, ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o zasiłkach rodzinnych, pielęgnacyjnych i wychowawczych (Dz.U. Nr 181, poz. 1515) – ww. ulgi i zwolnienia zostały zastąpione z dniem 1 stycznia 2003 r. dodatkiem kompensacyjnym wypłacanym przez organy rentowe.

Fundusz Kombatantów obciążają zobowiązania z poprzednich lat (przed 2003 r.).

Przewiduje się w stanie Funduszu na koniec 2004 r. zobowiązania w wysokości 68.693 tys. zł, tj. o 46.000 tys. zł niższe niż na początek roku.

7.8. Fundusz Alimentacyjny

Ustawą z dnia 18 lipca 1974 r. o funduszu alimentacyjnym został utworzony Fundusz Alimentacyjny. Fundusz ten jest przeznaczony na wypłatę świadczeń pieniężnych dla dzieci i innych osób w przypadku niemożności wyegzekwowania świadczeń alimentacyjnych od osób zobowiązanych do ich płacenia. Funduszem dysponuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Świadczenia z Funduszu przysługują, jeżeli przeciętny miesięczny dochód na osobę w rodzinie uprawnionego nie przekracza kwoty odpowiadającej 60% przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego przez GUS do celów emerytalnych. Świadczenia z Funduszu przyznaje się na okres 12 miesięcy, od czerwca każdego roku do końca maja następnego roku.

W okresie od 1 czerwca 2002 r. do 31 grudnia 2003 r. zaostrzono kryterium dochodowe uprawniające do świadczeń alimentacyjnych, a mianowicie ustalono, że świadczenie alimentacyjne z Funduszu przysługuje, jeżeli przeciętny miesięczny dochód netto na osobę w rodzinie uprawnionego uzyskany w roku 2001 nie przekroczy kwoty 612 zł.

Świadczenie przysługuje w wysokości bieżąco ustalanych alimentów, jednak w kwocie nie wyższej niż 30% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w poprzednim roku, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego dla celów emerytalnych.

Na przychody Funduszu składają się należności ściągnięte od osób zobowiązanych do alimentacji, dotacje z budżetu państwa, wpłaty dobrowolne i inne wpływy, z tym, że dotacja z budżetu stanowi główne źródło przychodów.

Rząd przekazał do Sejmu w kwietniu 2003 r. projekt ustawy o świadczeniach rodzinnych, w którym przewiduje się reformę świadczeń rodzinnych, w tym likwidację Funduszu Alimentacyjnego. W miejsce świadczeń alimentacyjnych wypłacanych przez ZUS przewiduje się przyznanie osobom samotnie wychowującym dzieci specjalnego dodatku.

Plan finansowy Funduszu Alimentacyjnego na rok 2004 został sporządzony przy aktualnie obowiązującym stanie prawnym. Po przyjęciu przez Sejm ostatecznych rozwiązań w zakresie świadczeń rodzinnych dokonane zostaną odpowiednie przeniesienia wydatków na mocy zawartego w projekcie ustawy upoważnienia dla ministra właściwego ds. finansów publicznych.

Przychody Funduszu Alimentacyjnego stanowiące wpłaty ściągnięte od osób zobowiązanych szacuje się w 2004 r. na 188.506 tys. zł, co stanowi 11,2% planowanych wydatków na świadczenia

alimentacyjne. Dotacja z budżetu państwa została zaplanowana w wysokości 1.535.000 tys. zł, tj. o 22,9% więcej w stosunku do kwoty dotacji planowanej w budżecie na 2003 r.

Wydatki Funduszu zaplanowano w kwocie 1.728.918 tys. zł.

Z ogólnej kwoty wydatków Funduszu w 2004 r. przypada na:

- 1) wypłaty świadczeń alimentacyjnych - 1.683.059 tys. zł,
- 2) koszty obsługi świadczeń alimentacyjnych - 45.859 tys. zł.

7.9. Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych działa na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Przewiduje się, że stan Funduszu na początek 2004 roku wyniesie 1.302.963 tys. zł, w tym: środki pieniężne (z lokatami) - 55.625 tys. zł, papiery wartościowe Skarbu Państwa - 100.000 tys. zł, należności -1.734.859 tys. zł, w tym z tytułu udzielonych pożyczek - 245.180 tys. zł, zobowiązania - 177.452 tys. zł.

Przychody Funduszu zaplanowano w wysokości 2.108.960 tys. zł, z tego:

- dotacja z budżetu państwa – 750.000 tys. zł. Dotacja ta przeznaczona zostanie na dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych przysługujące pracodawcom zatrudniającym osoby niepełnosprawne, z wyłączeniem pracodawców zatrudniających co najmniej 25 osób w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy, nieosiągających 6% wskaźnika zatrudnienia osób niepełnosprawnych oraz na zrekompensowanie gminom dochodów utraconych z tytułu zastosowania zwolnień dla prowadzących zakłady pracy chronionej lub zakłady aktywności zawodowej z podatku od nieruchomości, rolnego, leśnego i od czynności cywilnoprawnych w wysokości 50% utraconych dochodów,
- wpłaty zakładów pracy - 1.654.838 tys. zł,
- przelewy redystrybucyjne (zwrot środków przekazanych w 2003 r. samorządom powiatowym, na realizację zadań i pokrycie kosztów ich obsługi, niewykorzystanych do dnia 31 grudnia 2003 r.) – 10.000 tys. zł,
- pozostałe przychody – (minus) 305.878 tys. zł. Kwota ta uwzględnia:

- wpływy z różnych tytułów – (minus) 364.028 tys. zł stanowiące różnicę pomiędzy planowanymi wpływami w wysokości 44.972 tys. zł (m.in. odpisanie uprzednio dokonanych odpisów aktualizujących wartość należności z tytułu pożyczek, odsetek od pożyczek, wpłat zakładów pracy na PFRON, przychody z tytułu sprzedaży i likwidacji środków trwałych pomniejszone o koszty sprzedaży i likwidacji środków trwałych, spisane zobowiązania PFRON wobec pracodawców, spłaty pożyczek zaciągniętych na rozpoczęcie działalności gospodarczej lub rolniczej przez osoby niepełnosprawne) – a planowanymi umorzeniami należności z tytułu wpłat pracodawców na PFRON w wysokości 409.000 tys. zł, w tym umorzenia na podstawie ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o restrukturyzacji niektórych należności publicznoprawnych od przedsiębiorców – 350.000 tys. zł,
- inne przychody – 58.150 tys. zł, w tym: odsetki od nieterminowych wpłat zakładów pracy – 40.000 tys. zł, pozostałe odsetki – 17.500 tys. zł oraz wpływy ze zwrotów dotacji – 500 tys. zł.

Wydatki Funduszu zaplanowano w wysokości 2.979.903 tys. zł.

1. Na dotacje na realizację zadań bieżących przeznaczono – 2.128.270 tys. zł, z tego:

- dla jednostek sektora finansów publicznych – 641.246 tys. zł, m.in. na: dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych – 387.246 tys. zł, zrekompensowanie gminom utraconych dochodów z tytułu zwolnień przysługujących prowadzącemu zakład pracy chronionej lub zakład aktywności zawodowej z podatku od nieruchomości, rolnego, leśnego oraz z podatku od czynności cywilnoprawnych – 128.000 tys. zł, działania o charakterze ogólnokrajowym, w tym na realizację programów wspieranych ze środków pomocowych Unii Europejskiej na rzecz osób niepełnosprawnych – 69.750 tys. zł, realizację działań wyrównujących różnice między regionami, w szczególności w jednostkach samorządu terytorialnego, na terenie których stopa bezrobocia jest wyższa niż 110% średniej stopy bezrobocia w kraju lub nie utworzono warsztatu terapii zajęciowej lub zakładu aktywności zawodowej – 25.500 tys. zł, realizację programów zatwierdzonych przez Radę Nadzorczą – 23.200 tys. zł,
- dla jednostek nie zaliczanych do sektora finansów publicznych – 1.487.024 tys. zł, w tym na: dofinansowanie do wynagrodzeń pracowników niepełnosprawnych – 840.938 tys. zł, finansowanie części składki na ubezpieczenia społeczne osób niepełnosprawnych zatrudnionych: w zakładach pracy chronionej i zakładach aktywności zawodowej, w zakładach pracy zatrudniających poniżej 25 osób w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy, u pracodawcy zatrudniającego co najmniej 25 osób w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy i osiągającego wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych w wysokości co najmniej 6% oraz podejmujących po raz pierwszy działalność gospodarczą – 365.160 tys. zł, refundacje zwiększonych kosztów zatrudnienia osób niepełnosprawnych, u

których stwierdzono chorobę psychiczną, upośledzenie umysłowe, epilepsję lub niewidomych zatrudnionych w zakładach pracy chronionej – 125.000 tys. zł, dofinansowanie do oprocentowania kredytów bankowych zaciągniętych przez zakłady pracy chronionej – 60.000 tys. zł, realizację programów zatwierdzonych przez Radę Nadzorczą – 50.616 tys. zł.

2. W transferach na rzecz ludności zaplanowano – 70.802 tys. zł, w tym na: realizację programów zatwierdzonych przez Radę Nadzorczą – 47.171 tys. zł, nagrody i wydatki osobowe nie zaliczone do wynagrodzeń (m.in. wynagrodzenia radców prawnych, zasądzone odszkodowania w sprawach ze stosunku pracy, szkolenia) – 1.600 tys. zł, umorzenia pożyczek udzielonych osobom fizycznym w ramach programów zatwierdzonych przez Radę Nadzorczą – 21.991 tys. zł.
3. W wydatkach bieżących zaplanowano – 123.754 tys. zł, z tego na: wynagrodzenia dla osób zatrudnionych na 794,75 etatach – 40.222 tys. zł (przeciętne wynagrodzenie 4.217,47 zł), pochodne od wynagrodzeń – 8.023 tys. zł, pozostałe wydatki – 75.509 tys. zł, w tym odpis aktualizujący wartość należności z tytułu wpłat na PFRON, pożyczek, odsetek od pożyczek oraz innych należności – 60.000 tys. zł.
4. Na wydatki inwestycyjne zaplanowano – 83.077 tys. zł, z tego:
 - wydatki inwestycyjne własne - 180 tys. zł, z przeznaczeniem na planowane roboty budowlane w Biurze i Oddziałach PFRON,
 - zakupy inwestycyjne własne – 16.192 tys. zł z przeznaczeniem na uzupełnienie środków trwałych i wyposażenia w sprzęty biurowe w Biurze i Oddziałach PFRON oraz zakupy sprzętu komputerowego i wartości niematerialnych i prawnych z zakresu informatyzacji PFRON,
 - dotacje inwestycyjne – 66.705 tys. zł. Z tej kwoty przeznacza się:
 - dla jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych – 61.730 tys. zł, w tym głównie na: realizację działań wyrównujących różnice między regionami, w szczególności w jednostkach samorządu terytorialnego, na terenie których stopa bezrobocia jest wyższa niż 110% średniej stopy bezrobocia w kraju lub nie utworzono warsztatu terapii zajęciowej albo zakładu aktywności zawodowej – 34.500 tys. zł, programy rządowe – 15.000 tys. zł,
 - dla jednostek nie zaliczanych do sektora finansów publicznych – 4.975 tys. zł, z tego na: dofinansowanie zakładów aktywności zawodowej – 2.500 tys. zł, uruchomienie produkcji i usług rehabilitacyjnych – 1.000 tys. zł, realizację programów zatwierdzonych przez

Radę Nadzorczą – 975 tys. zł, utrzymanie zagrożonych likwidacją miejsc pracy – 500 tys. zł.

5. Przelewy redystrybucyjne w wysokości 574.000 tys. zł przeznacza się na: zadania realizowane przez samorządy województw – 60.000 tys. zł, zadania realizowane przez powiaty – 500.000 tys. zł, koszty obsługi zadań realizowanych przez samorządy województw i powiaty – 14.000 tys. zł.

Do zadań samorządów wojewódzkich należy m.in.: udzielanie pomocy zakładom pracy chronionej (zwrot kosztów za szkolenie zatrudnionych osób niepełnosprawnych, w związku z koniecznością zmiany profilu produkcji oraz udzielenie jednorazowej pożyczki w celu ochrony istniejących w zakładzie miejsc pracy osób niepełnosprawnych), dofinansowanie kosztów tworzenia i działania zakładów aktywności zawodowej, dofinansowanie budowy i rozbudowy obiektów służących rehabilitacji.

Do zadań powiatów należy m.in.: udzielanie osobom niepełnosprawnym pożyczek na rozpoczęcie działalności gospodarczej albo rolniczej, dofinansowanie do 50% oprocentowania kredytów bankowych zaciągniętych na kontynuację działalności gospodarczej lub rolniczej, zwrot kosztów poniesionych w związku z przystosowaniem tworzonych lub istniejących stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych, dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej, uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych, likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych, zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym.

Środki Funduszu są przekazywane samorządom wojewódzkim i powiatowym na realizację określonych zadań lub rodzajów zadań, na wyodrębniony rachunek bankowy przez Prezesa Zarządu PFRON według algorytmu w jednej kwocie. Sejmik województwa i rada powiatu w formie uchwały określają zadania, na jakie przeznaczają środki otrzymane z Funduszu.

Stan Funduszu na koniec 2004 roku będzie wynosił 438.023 tys. zł, w tym: środki pieniężne (z lokatami) – 32.032 tys. zł, papiery wartościowe Skarbu Państwa - 10.000 tys. zł, należności - 1.316.706 tys. zł (w tym należności z tytułu udzielonych pożyczek – 177.027 tys. zł), zobowiązania – 494.063 tys. zł.

7.10. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w 2004 r. będzie działał na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska.

Przychody Narodowego Funduszu na 2004 r. zaplanowano w wysokości 742.000 tys. zł. Z kwoty tej przypada na:

- wpływy z tytułu opłat i kar za korzystanie ze środowiska - 386.000 tys. zł.
- wpłaty z tytułu opłat i kar naliczanych przez organy koncesyjne na podstawie prawa geologicznego i górniczego - 165.000 tys. zł,
- wpływy z tytułu opłaty produktowej – 10.000 tys. zł,
- pozostałe przychody - 181.000 tys. zł, w tym z tytułu odsetek od pożyczek i kredytów - 160.000 tys. zł.

Wydatki NFOŚiGW na 2004 r. zaplanowano w kwocie 658.827 tys. zł. Zostaną one przeznaczone na:

- dotacje na realizację zadań bieżących - 85.000 tys. zł, tj. 12,9% planowanych wydatków ogółem, w tym dla jednostek sektora finansów publicznych 72.250 tys. zł,
- wydatki bieżące (własne) - 120.930 tys. zł, co stanowi 18,4% planowanych wydatków ogółem,
- wydatki inwestycyjne – 452.897 tys. zł, tj. 68,7% planowanych wydatków ogółem, w tym na dotacje dla jednostek sektora finansów publicznych 161.310 tys. zł, tj. 35,6% wydatków inwestycyjnych ogółem oraz 17.380 tys. zł na wydatki i zakupy inwestycyjne własne.

Działalność Narodowego Funduszu zostanie ukierunkowana na zadania wynikające z zawartych umów i decyzji podjętych przez Zarząd Narodowego Funduszu skutkujących wypłatami w 2004 r. oraz na dotowanie przedsięwzięć dofinansowywanych z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej kierowanych przede wszystkim do przedsiębiorców spoza sektora finansów publicznych.

Dotacje dla jednostek nie zaliczanych do sektora finansów publicznych przyjęto w wysokości 286.957 tys. zł, co stanowi 43,6% wydatków ogółem. Dotacje te zostaną przeznaczone na realizację zadań bieżących w wysokości 12.750 tys. zł, tj. ok. 2,0% wydatków ogółem oraz inwestycyjnych w wysokości 274.207 tys. zł, tj. 41,6% wydatków ogółem.

Na dofinansowanie jednostek sektora finansów publicznych oraz wydatki własne Narodowego Funduszu przyjęto 371.870 tys. zł, tj. 56,4% wydatków ogółem, w tym:

- na realizację zadań bieżących – 193.180 tys. zł, tj. ok. 29,3% wydatków ogółem; z tego: wydatki własne 120.930 tys. zł, tj. ok. 18,4% wydatków ogółem;
- inwestycyjnych 178.690 tys. zł, tj. 27,1% wydatków ogółem z tego: wydatki własne 17.380 tys. zł, tj. ok. 2,6% wydatków ogółem.

Wydatki własne Narodowego Funduszu przyjęte w wysokości 138.310 tys. zł, stanowiące 21,0% wydatków ogółem, wynikają m.in. z założonego wzrostu zatrudnienia o 50 etatów (z 290 etatów w 2003 r. do 340 w 2004 r.) przy wzroście średniego wynagrodzenia nominalnego o 2,2% oraz zaplanowanego zakupu budynku biurowego, celem pozyskania dodatkowych pomieszczeń

technicznych związanych z obsługą przedsięwzięć dofinansowywanych z Funduszu ISPA oraz w przyszłości z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności.

7.11. Centralny Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych

Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych funkcjonuje na podstawie przepisów art. 23 ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U. Nr 16, poz. 78, z późniejszymi zmianami).

Podstawowym źródłem przychodów Funduszu są:

- 1) należności - stanowiące jednorazowe opłaty wnoszone przez inwestorów z tytułu wyłączenia gruntów z produkcji rolniczej, których wysokość jest uzależniona od klasy bonitacyjnej użytku rolnego,
- 2) opłaty roczne - stanowiące stałe opłaty roczne z tytułu użytkowania na cele nierolnicze gruntów wyłączonych z produkcji rolniczej, uiszczane przez inwestorów przez okres 10 lat od chwili wyłączenia; wysokość opłaty rocznej wynosi 10% należności,
- 3) opłaty z tytułu niewykonania obowiązku zdjęcia i wykorzystania próchnicznej warstwy gleby,
- 4) opłaty roczne podwyższone,
- 5) darowizny i inne dochody,
- 6) inne opłaty, wymierzone w razie niewykonania w terminie obowiązków ustawowych.

Wymienione należności i opłaty roczne związane są z wyłączeniem z produkcji użytków rolnych wytworzonych z gleb pochodzenia mineralnego i organicznego, zaliczonych do klas I, II, IIIa, IIIb, oraz użytków rolnych klas IV, IVa, IVb, V i VI wytworzonych z gleb pochodzenia organicznego a także gruntów, o których mowa w art.2 ust.1 pkt 2-10 ustawy z dnia 3 lutego 1995 roku o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Suma należności i opłat rocznych stanowi różnicę pomiędzy stratą społeczną powstającą w wyniku zmniejszania obszaru produkcyjnego rolnictwa jakim jest powierzchnia użytków rolnych, a ceną stosowaną przy nabywaniu tych gruntów na cele nierolnicze.

W celu ograniczenia wpływu inflacji na wielkość przychodów Funduszu, wysokość należności i opłat jest określona w tonach ziarna żyta i przeliczana na złote (w zależności od ceny żyta stosowanej do obliczania podatku rolnego) w dniu wydawania decyzji o wyłączeniu gruntów z produkcji.

Zgodnie z przepisami art. 25 ww. ustawy, środki Funduszu przeznacza się na ochronę, rekultywację i poprawę jakości gruntów rolnych oraz na wypłatę odszkodowań przewidzianych ustawą, a w szczególności na:

- 1) rekultywację na cele rolnicze gruntów, które utraciły lub zmniejszyły wartość użytkową wskutek działalności nieustalonych osób,
- 2) rolnicze zagospodarowanie gruntów zrekultywowanych,
- 3) użyźnianie gleb o niskiej rolniczej przydatności produkcyjnej, ulepszanie rzeźby terenu i struktury przestrzennej gleb, usuwanie kamieni i odkrzaczanie,
- 4) przeciwdziałanie erozji gleb na gruntach rolnych,
- 5) budowę i renowację zbiorników wodnych służących małej retencji,
- 6) budowę i modernizację dróg dojazdowych do gruntów rolnych,
- 7) wdrażanie i upowszechnianie wyników prac naukowo-badawczych związanych z ochroną gruntów rolnych,
- 8) wykonywanie badań pól rolnych oraz niezbędnych dokumentacji i ekspertyz z zakresu ochrony gruntów rolnych,
- 9) wypłatę odszkodowań przewidzianych ustawą (np. z tytułu zmniejszenia produkcji roślinnej w wyniku wykonania urządzeń ochrony gleb przed erozją),
- 10) rekultywację nieużytków i użyźnianie gleb na potrzeby nowo zakładanych pracowniczych ogrodów działkowych,
- 11) zakup sprzętu pomiarowego i informatycznego oraz oprogramowania, niezbędnego do zakładania i aktualizowania operatów ewidencji gruntów oraz prowadzenia spraw ochrony gruntów rolnych, do wysokości 5% rocznych dochodów Funduszu.

Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych dzieli się na terenowy i centralny. Środkami Funduszu centralnego dysponuje Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi (art. 24 ust. 3 ww. ustawy), natomiast środkami Funduszu terenowego dysponuje samorząd województwa (art. 24 ust. 4 omawianej ustawy).

Fundusz centralny jest tworzony z 20% przychodów Funduszu terenowego.

Przychody Centralnego Funduszu Ochrony Gruntów Rolnych w 2004 roku zaplanowano w kwocie 17.200 tys. zł, w tym dotacje z terenowych FOGR w kwocie 17.000 tys. zł.

Wydatki z centralnego FOGR w 2004 roku zaplanowano w wysokości 17.200 tys. zł, z czego 17.159 tys. zł proponuje się przeznaczyć na zasilenie Funduszy terenowych.

Z wymienionej kwoty 17.159 tys. zł - kwotę w wysokości 16.301 tys. zł proponuje się przeznaczyć na dotacje związane głównie z budową i modernizacją dróg dojazdowych do gruntów rolnych i kwotę w wysokości 858 tys. zł, stanowiącą około 5% planowanych rocznych dochodów centralnego FOGR w 2004 r. jako dotacje dla samorządów województw, z przeznaczeniem na zakup sprzętu pomiarowego i informatycznego oraz oprogramowania, niezbędnego do zakładania i aktualizowania operatów ewidencji gruntów oraz prowadzenia spraw ochrony gruntów rolnych.

7.12. Państwowy Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym

Państwowy Fundusz Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym działa na podstawie ustawy z dnia 17 maja 1989 r. - Prawo geodezyjne i kartograficzne.

Od 2002 r. plan finansowy Państwowego Funduszu Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym ujmuje plany finansowe funduszu centralnego, funduszy wojewódzkich i powiatowych.

Środkami Funduszu dysponują: Główny Geodeta Kraju (w zakresie funduszu centralnego), marszałkowie województw (w zakresie funduszy wojewódzkich) i starostowie (w zakresie funduszy powiatowych).

Stan Funduszu na początek roku 2004 wyniesie 46.297 tys. zł, z tego:

- środki pieniężne 41.842 tys. zł,
- należności 14.622 tys. zł,
- zobowiązania 10.167 tys. zł.

Przychody Funduszu zaplanowano w wysokości 158.506 tys. zł, pochodzą one m.in. z wpływów:

- ze sprzedaży map i innych materiałów i informacji z zasobu geodezyjnego i kartograficznego centralnego, wojewódzkiego i powiatowego,
- z opłat za czynności związane z prowadzeniem zasobu centralnego oraz zasobów powiatowych i wojewódzkich oraz uzgadnianiem usytuowania projektowanych sieci uzbrojenia terenu,
- ze sprzedaży danych z ewidencji gruntów i budynków,
- z różnych dochodów i opłat oraz odsetek.

Stosownie do postanowień art. 41 ustawy - Prawo geodezyjne i kartograficzne planowane jest dokonywanie kwartalnych wpłat w wysokości stanowiącej 10% wpływów z:

- funduszy powiatowych do funduszu centralnego w wysokości 15.322 tys. zł,
- funduszy powiatowych do funduszy wojewódzkich w wysokości 15.322 tys. zł,
- funduszy wojewódzkich do funduszu centralnego w wysokości 326 tys. zł.

Wydatki Funduszu zaplanowano w kwocie 182.159 tys. zł, z tego wydatki bieżące 150.725 tys. zł, wydatki inwestycyjne 31.434 tys. zł.

Wydatki Funduszu przeznacza się m.in. na:

- usługi związane z gromadzeniem, utrzymywaniem, aktualizacją, uzupełnianiem, udostępnianiem oraz zabezpieczaniem zasobu, a także wyłączeniem materiałów z zasobu,
- informatyzację zasobu,
- zakładanie, aktualizację i modernizację krajowego systemu informacji o terenie, map topograficznych i tematycznych, osnów geodezyjnych, sporządzanie mapy zasadniczej, geodezyjnej ewidencji sieci uzbrojenia terenu, ewidencji gruntów, budynków i lokali (katastru), a także działalność wydawniczą Służby Geodezyjnej i Kartograficznej,
- modernizację i adaptację oraz wyposażenie i utrzymywanie w należyтым stanie technicznym lokali przeznaczonych do prowadzenia zasobu,
- kontrolę opracowań przyjmowanych do zasobu, a także gospodarowanie środkami Funduszu,
- szkolenia pracowników Służby Geodezyjnej i Kartograficznej w zakresie aktualizacji i prowadzenia państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego.

Wydatki inwestycyjne przeznaczone są na:

- zakup urządzeń, oprzyrządowania i sprzętu informatycznego, oprogramowania oraz sprzętu poligraficznego do zarządzania zasobem geodezyjnym i kartograficznym oraz prowadzenie baz danych państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego oraz krajowego systemu informacji o terenie, a także prac aplikacyjnych związanych z nowymi technologiami zakładania i prowadzenia baz danych oraz tworzenie infrastruktury telekomunikacyjnej niezbędnej do udostępniania i wymiany danych, a w szczególności baz ewidencji gruntów i budynków, topograficznej bazy danych oraz państwowego rejestru granic,
- modernizację i adaptację lokali przeznaczonych do prowadzenia zasobu.

Środki Funduszu są uzupełnieniem środków budżetowych przeznaczonych na realizację ww. zadań.

Zgodnie z postanowieniami art. 41 ustawy - Prawo geodezyjne i kartograficzne fundusz centralny może wspierać dotacjami fundusze wojewódzkie i powiatowe, a fundusze wojewódzkie mogą wspierać dotacjami fundusze powiatowe. W 2004 r. planowane są dotacje z funduszy wojewódzkich w wysokości 1.950 tys. zł dla funduszy powiatowych. Nie są natomiast planowane dotacje z funduszu centralnego dla funduszy powiatowych i wojewódzkich.

Stan Funduszu na koniec roku 2004 będzie wynosił 22.644 tys. zł, z tego:

- środki pieniężne - 19.257 tys. zł,
- należności – 13.489 tys. zł,
- zobowiązania – 10.102 tys. zł.

7.13. Fundusz Promocji Twórczości

Fundusz Promocji Twórczości został utworzony na mocy ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz.U. z 2000 r. Nr 80, poz. 904 z późn. zm.).

Stan Funduszu na początek 2004 r. wyniesie 337 tys. zł.

Przychodami Funduszu Promocji Twórczości są wpływy od producentów egzemplarzy nie chronionych prawem autorskim utworów literackich, plastycznych, fotograficznych i kartograficznych. Przychody zaplanowane zostały w kwocie 800 tys. zł.

Planowane na 2004 r. wydatki Funduszu wyniosą 800 tys. zł, z tego na dofinansowanie wydawnictw książkowych przypada 100 tys. zł, na stypendia twórcze 538 tys. zł, zapomogi socjalne 150 tys. zł oraz na opłaty za usługi materialne i niematerialne 12 tys. zł.

Stan Funduszu na koniec 2004 r. wyniesie 337 tys. zł.

8. Zakłady budżetowe, gospodarstwa pomocnicze i środki specjalne

Planowane na 2004 r. kwoty przychodów i wydatków zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych i środków specjalnych, z uwzględnieniem dotacji budżetowych, wpłaty nadwyżek i zysku do budżetu, przedstawiają się następująco:

w tys. zł

Wyszczególnienie	Przychody		Wydatki	Wpłata do budżetu
	ogółem	w tym: dotacje z budżetu		
1	2	3	4	5
Ogółem	6.114.222	60.498	6.400.875	3.548
Zakłady budżetowe	455.847	55.950	458.045	
Gospodarstwa pomocnicze	1.331.371	4.548	1.308.723	3.548
Środki specjalne	4.327.004		4.634.107	

Zaplanowane na 2004 r. przychody omawianych jednostek organizacyjnych wynoszą 6.114.222 tys. zł, a wydatki 6.400.875 tys. zł i stanowią 0,74% prognozowanego na 2004 r. produktu krajowego brutto.

Dotacja z budżetu państwa przeznaczona na dofinansowanie zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych wyniesie 60.498 tys. zł, co stanowi 0,99% przychodów ogółem zaplanowanych na 2004 r.

Udział wydatków poszczególnych form organizacyjnych w ich łącznych wydatkach przedstawia się następująco:

- zakłady budżetowe – 7,2%,
- gospodarstwa pomocnicze – 20,4%,
- środki specjalne – 72,4%.

Omawiane jednostki organizacyjne wpłacą do budżetu państwa z wygospodarowanych nadwyżek i zysków 3.548 tys. zł.

Przychody, wydatki i rozliczenia z budżetem państwa zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych i środków specjalnych według części budżetowych prezentowane są w załączniku nr 4 do projektu ustawy budżetowej na 2004 r. Natomiast w niniejszym rozdziale przedstawiono je w układzie działowym.

Zakłady budżetowe

Zaplanowane na 2004 r. przychody i wydatki zakładów budżetowych w poszczególnych działach budżetu przedstawiają się następująco:

w tys. zł

Działy	Przychody		Wydatki	w tym: wplata do budżetu
	Ogółem	w tym: dotacja z budżetu		
1	2	3	4	5
Rolnictwo i łowiectwo	122.347	33.650	121.341	
Rybołówstwo i rybactwo	13.025		13.025	
Przetwórstwo przemysłowe	5.200		5.200	
Hotele i restauracje	515		503	
Działalność usługowa	1.020		1.362	
Informatyka	2.000		2.000	
Administracja publiczna	24.844	140	24.656	
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	5.450	500	5.420	
Obrona narodowa	98.249	1.617	98.523	
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	17.674	2.486	17.340	
Wymiar sprawiedliwości	15.541	120	15.497	
Oświata i wychowanie	44.753	323	44.391	
Szkolnictwo wyższe	10.241		10.605	
Ochrona zdrowia	7.563	2.640	8.038	
Kultura fizyczna i sport	87.425	14.474	90.144	
Razem	455.847	55.950	458.045	

W ogólnej kwocie przychodów zaplanowanych dla zakładów budżetowych największy udział stanowią przychody w działach:

- rolnictwo i łowiectwo - 26,8%,
- obrona narodowa – 21,6%,
- kultura fizyczna i sport – 19,2%,
- oświata i wychowanie – 9,8%.

W dziale **rolnictwo i łowiectwo** działa zakład budżetowy Krajowe Centrum Hodowli Zwierząt.

Zakład ten został powołany ustawą z dnia 20 sierpnia 1997 r. o organizacji, hodowli i rozrodzie zwierząt i prowadzi działalność w zakresie oceny wartości użytkowej i hodowlanej zwierząt

gospodarskich, oceny wartości użytkowej mleka, ksiąg zwierząt hodowlanych oraz ochrony zasobów genetycznych zwierząt gospodarskich. Przychody uzyskane z tych usług są przeznaczane na sfinansowanie kosztów ich realizacji.

W **obronie narodowej** w 2004 roku funkcjonować będą w formie zakładów budżetowych:

- Centrala Wojskowe Misje Pokojowe, prowadząca obsługę finansową kontyngentów w misjach pokojowych ONZ,
- Zakład Systemów Jakości i Zarządzania, zajmujący się oceną jakości i wydawaniem certyfikatów zgodności,
- Zakład Inwestycji Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego do zarządzania pakietami inwestycyjnymi,
- wojskowe zakłady i domy wczasowe.

W dziale **kultura fizyczna i sport** prowadzi działalność w formie dotowanego zakładu budżetowego Centralny Ośrodek Sportu, którego podstawowym celem działalności jest zapewnienie warunków materialno-technicznych i organizacyjnych dla potrzeb centralnego szkolenia sportowego.

Udzielona dotacja z budżetu państwa, w odniesieniu do wydatków bieżących, będzie stanowiła dopłatę do świadczonych przez Ośrodek usług w zakresie szkolenia sportowego.

W dziale **oświata i wychowanie** w formie zakładów budżetowych działają jednostki zajmujące się kształceniem i doskonaleniem zawodowym.

Gospodarstwa pomocnicze

Planowane na 2004 r. przychody i wydatki gospodarstw pomocniczych w poszczególnych działach gospodarki przedstawiają się następująco:

Działy	Przychody		Wydatki	Wpłata do budżetu
	Ogółem	w tym: dotacja z budżetu		
1	2	3	4	5
Rolnictwo i łowiectwo	106.576	1.239	106.391	
Przetwórstwo przemysłowe	81.711	666	79.768	220
Transport i łączność	77.675		78.891	9
Gospodarka mieszkaniowa	1.450		1.450	

1	2	3	4	5
Działalność usługowa	78.275		76.561	261
Informatyka	29.357		29.377	

Administracja publiczna	453.506	225	436.376	2.059
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	29.295		29.289	2
Obrona narodowa	293.461		292.316	449
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	78.750		78.694	20
Wymiar sprawiedliwości	257		257	
Oświata i wychowanie	9.046		9.099	
Ochrona zdrowia	12.431		11.948	64
Edukacyjna opieka wychowawcza	29.438		29.438	
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	2.950		2.946	
Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	47.193	2.418	45.922	464
Razem	1.331.371	4.548	1.308.723	3.548

W zaplanowanej na 2004 r. kwocie przychodów gospodarstw pomocniczych największy jest udział przychodów w działach:

- administracja publiczna – 34,1%,
- obrona narodowa – 22,0%,
- rolnictwo i łowiectwo – 8%,
- przetwórstwo przemysłowe – 6,1%,
- działalność usługowa – 5,9%,
- bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa - 5,9%,
- transport i łączność – 5,8%.

W dziale **administracja publiczna** działają przede wszystkim gospodarstwa pomocnicze zajmujące się obsługą ministerstw i urzędów administracji rządowej.

Ponadto w dziale tym funkcjonują gospodarstwa przy:

- Kancelarii Prezesa Rady Ministrów świadczące usługi inwestycyjno-remontowe, techniczne, biurowe, gospodarcze, czasowo-rekreacyjne i recepcyjne niezbędne do realizacji zadań Kancelarii.

Podstawowym źródłem przychodów gospodarstwa są wpływy ze sprzedaży wyrobów i usług, w tym z wydawania i rozpowszechniania Dziennika Ustaw i Monitora Polskiego,

- Polskiej Akademii Nauk:
 - Gospodarstwo Pomocnicze Kancelarii Akademii Nauk świadczące usługi na rzecz Kancelarii i innych jednostek organizacyjnych PAN w zakresie działalności transportowej,

- Gospodarstwa pomocnicze przy Stacjach Naukowych PAN w Paryżu, Wiedniu, Berlinie.

Z dniem 1 stycznia 2004 r. Komisja Papierów Wartościowych i Giełd zamierza powołać gospodarstwo pomocnicze, którego źródłem przychodów będzie zarządzanie systemem Emitent, upowszechnianie informacji publicznej z zakresu rynku kapitałowego, świadczenie usług eksperckich z zakresu instalacji i konfiguracji oprogramowania systemu Emitent oraz organizacja szkoleń i wydawanie publikacji.

W dziale **obrona narodowa** w 2004 r. będzie funkcjonować 160 gospodarstw pomocniczych. Są to kasyna wojskowe, pralnie, piekarnie, zakłady remontowo-budowlane, nieetatowe wojskowe domy wypoczynkowe, zakłady produkcyjno-usługowe, zakład lotniczy itp.

W **rolnictwie i łowiectwie** będą funkcjonowały w roku przyszłym:

- gospodarstwa pomocnicze przy Centralnym Ośrodku Badania i Ochrony Roślin Uprawnych oraz Krajowym Centrum Doradztwa, Rozwoju Rolnictwa i Obszarów Wiejskich realizujące odpłatnie różne zadania w zakresie oceny wartości odmian roślin uprawnych oraz wdrażania zunifikowanego systemu rachunkowości do gospodarstw rolnych i w zakresie doradztwa ekonomiczno-rolniczego,
- gospodarstwo pomocnicze przy Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, realizujące odpłatnie zadania z zakresu kontroli jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych oraz warunków składowania i transportu tych artykułów w celu sprawdzenia wymogów jakości handlowej,
- gospodarstwo pomocnicze zatrudniające skazanych uzyskujące przychody ze sprzedaży produkcji rolnej oraz z usług tartacznych, ślusarskich, sprzedaży opału na zasadzie pośrednictwa, różnych robót budowlano-remontowych i sprzedaży paliw płynnych,
- Zakłady Doświadczalne Polskiej Akademii Nauk uzyskujące przychody ze sprzedaży produkcji roślinnej (w tym szkółkarskiej), zwierzęcej, usług na rzecz działalności naukowo-badawczej placówek naukowych PAN działających w obszarze nauk biologicznych, rolnych i leśnych,
- gospodarstwa pomocnicze przy ośrodkach doradztwa rolniczego, Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych oraz przy Powiatowym Inspektoracie Weterynarii w Skierniewicach, których przychody są uzyskiwane przede wszystkim ze świadczonych odpłatnie usług w zakresie upowszechniania i wdrażania postępu w rolnictwie, badania jakości produktów gospodarki żywnościowej, badań plantacji nasiennych i sadzeniakowych, szkolenia laborantów, pobierania prób zbóż, wykonywania dezynfekcji epizootycznych oraz usługowe badanie mleka surowego, pełna analiza artykułów spożywczych kontroli jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych oraz warunków składowania i transportu tych artykułów itp.

W dziale **działalność usługowa** funkcjonują następujące gospodarstwa pomocnicze:

- Centralny Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej działający przy Głównym Urzędzie Geodezji i Kartografii, którego przedmiotem działania jest prowadzenie i gromadzenie oraz udostępnianie materiałów z centralnego zasobu geodezyjnego i kartograficznego, a także kontrola opracowań przyjmowanych do zasobu,
- gospodarstwa przy regionalnych zarządach gospodarki wodnej w Gdańsku, Krakowie, Poznaniu, Warszawie i Wrocławiu wykonujące głównie roboty konserwacyjno-remontowe urządzeń hydrotechnicznych, mniejsze roboty z zakresu zabezpieczania i regulacji rzek, eksploatujące elektrownie wodne i prowadzące sprzedaż energii elektrycznej i kruszywa wydobytego w trakcie prowadzenia robót,
- zakłady remontowo-budowlane funkcjonujące przy jednostkach organizacyjnych więziennictwa,
- Wojewódzkie Biuro Techniki i Nadzoru Geodezyjno-Kartograficznego w Warszawie, którego przedmiotem działalności jest wykonywanie czynności materialno-technicznych z zakresu geodezji i kartografii oraz gospodarki nieruchomościami na rzecz organów administracji publicznej i innych jednostek organizacyjnych.

W dziale **przetwórstwo przemysłowe** działalność w formie gospodarstw pomocniczych prowadzą:

- zakłady produkcyjne (branży metalowej, meblarskiej i samochodowej) przy zakładach karnych uzyskujące przychody ze sprzedaży wyrobów,
- warsztaty szkolne przy zakładach i schroniskach dla nieletnich przygotowujące młodzież do zawodu; głównym źródłem przychodów są wpływy ze sprzedaży wyrobów wykonanych w procesie nauczania,
- Zakład Wydawniczo-Poligraficzny, którego podstawowym źródłem przychodów będą środki uzyskane z kolportażu wydawnictw „Służby Pracowniczej” i „Polityki Społecznej”, wpływy ze sprzedaży reklam oraz druku kart plastikowych i innej działalności poligraficznej.

W dziale **bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa** działają gospodarstwa pomocnicze realizujące świadczenia związane z potrzebami jednostek podstawowych obejmujące prowadzenie kasyn i bufetów, ośrodków sportowo-rekreacyjnych, szkoleniowych, gastronomicznych, usług remontowo-budowlanych, usług parkingowych, hoteli.

Źródłem przychodów są głównie wpływy ze sprzedaży wyrobów i usług oraz opłaty od osób korzystających z ośrodków wypoczynkowo-szkoleniowych.

W dziale **transport i łączność** gospodarstwa pomocnicze działają przy:

- urzędach morskich w Gdyni i Szczecinie i zajmują się obsługą administracyjną, gospodarczą i techniczną budynków biurowych i Kapitanatów Portu w Szczecinie i Świnoujściu,

- jednostkach dróg publicznych – 22 gospodarstwa, z tego 6 ośrodków wypoczynkowo-szkoleniowych i 16 laboratoriów drogowych,
- Ministerstwie Infrastruktury – Biuro Obsługi Transportu Międzynarodowego (udzielanie licencji i wydawanie zezwoleń oraz kart opłat drogowych na wykonywanie międzynarodowego transportu drogowego),
- Urzędzie Regulacji Telekomunikacji i Poczty – administrowanie Centralnym Laboratorium Badań Technicznych, prowadzenie badań technicznych, organizowanie kursów i szkoleń w zakresie zadań pocztowych i telekomunikacyjnych (m.in. szkolenia dla osób ubiegających się o uprawnienia budowlane w telekomunikacji), a także działalność wydawnicza,
- niektórych urzędach wojewódzkich i zajmują się obsługą drogowych przejść granicznych.

Środki specjalne

Przychody i wydatki oraz wpłaty nadwyżek do budżetu w poszczególnych działach gospodarki przedstawia poniższe zestawienie:

Działy	Przychody	Wydatki	w tym wpłata do budżetu
1	2	3	4
Rolnictwo i łowiectwo	203.064	203.072	
Rybołówstwo i rybactwo	262	262	
Przetwórstwo przemysłowe	510	552	
Handel	7	7	
Transport i łączność	155.560	159.682	
Gospodarka mieszkaniowa	850	500	
Działalność usługowa	8.186	9.354	

1	2	3	4
Informatyka	1.620	1.654	
Nauka	176.691	176.691	
Administracja publiczna	1.155.342	1.176.473	
Obrona narodowa	126.141	126.351	
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	3.469	4.900	
Wymiar sprawiedliwości	99.438	99.796	
Różne rozliczenia	1.671.843	1.948.062	
Oświata i wychowanie	5.349	5.379	
Ochrona zdrowia	103.237	103.150	
Pomoc społeczna	1	10	
Edukacyjna opieka wychowawcza	505	535	
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	11.689	11.837	
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	122.327	122.327	
Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i			

obiekty chronionej przyrody	13	13
Kultura fizyczna i sport	480.900	483.500
Razem	4.327.004	4.634.107

Omówienie środków specjalnych w poszczególnych działach gospodarki prezentowane jest poniżej.

W ogólnej kwocie przychodów zaplanowanych dla środków specjalnych największy udział stanowią przychody w działach:

- różne rozliczenia – 38,6%,
- administracja publiczna – 26,7%,
- kultura fizyczna i sport – 11,1%,
- rolnictwo i łowiectwo – 4,7%.

W dziale **różne rozliczenia** zgodnie z przepisami art. 56 ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji w 2004 r. funkcjonować będą następujące środki specjalne, dla których źródłem przychodów będą procentowe odpisy przychodów z prywatyzacji, a mianowicie:

- Fundusz Reprywatyzacji tworzony z odpisu w wysokości 5% akcji należących do Skarbu Państwa w każdej ze spółek powstałych w wyniku prywatyzacji lub wpływów uzyskanych ze sprzedaży tych akcji; uzyskane środki przeznaczy się na cele związane z zaspokojeniem roszczeń byłych właścicieli mienia przejętego przez Skarb Państwa,
- Fundusz Restrukturyzacji Przedsiębiorców tworzony z odpisu w wysokości 15% przychodów z prywatyzacji przeznaczy się na pomoc restrukturyzacyjną w rozumieniu przepisów o warunkach dopuszczalności i nadzorowaniu pomocy publicznej oraz na finansowanie zadań określonych w przepisach ustawy o pomocy publicznej dla przedsiębiorców o szczególnym znaczeniu dla rynku pracy,
- Fundusz Skarbu Państwa tworzony w wysokości 2% przychodów z prywatyzacji, które przeznaczy się na pokrycie kosztów prywatyzacji, gospodarowania mieniem Skarbu Państwa oraz na wykonywanie przez ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa ustawowo określonych zadań, w tym reprezentacji Skarbu Państwa, na które nie przeznaczono w budżecie państwa środków.

Wpływy te zatrzymuje Minister właściwy ds. Skarbu Państwa.

W dziale **administracja publiczna** największe planowane przychody środków specjalnych funkcjonują w resorcie Ministra właściwego do spraw budżetu, finansów publicznych i instytucji finansowych. Są to następujące środki specjalne:

- gry losowe; źródłem przychodów środków są odpisy w wysokości 10% opłat za udzielone zezwolenia, złożone egzaminy oraz za wydawane świadectwa zawodowe; wydatki związane są z zakupem sprzętu specjalistycznego i wyposażenia, prowadzeniem szkoleń oraz weryfikacją podmiotów prowadzących gry losowe i zakłady wzajemne zlecane wyspecjalizowanym instytucjom,
- na podstawie ustawy z dnia 21 czerwca 1996 r. o urządach i izbach skarbowych (Dz.U. Nr 106, poz. 489 z późniejszymi zmianami):
 - odpis w wysokości 8% dodatkowych wpływów podatkowych i niepodatkowych należności budżetowych, uzyskanych w wyniku bezpośredniego działania izb i urzędów skarbowych oraz urzędów kontroli skarbowej; środki przeznacza się na usprawnienie funkcjonowania jednostek organizacyjnych podległych ministrowi właściwemu ds. finansów publicznych,
 - wpływy pochodzące z pobieranej od wierzycieli opłaty komorniczej oraz opłat za czynności egzekucyjne urzędów skarbowych i opłat manipulacyjnych; wydatki związane są z prowadzeniem egzekucji administracyjnej oraz wynagrodzeniami prowizyjnymi wypłacanymi pracownikom wykonującym egzekucję administracyjną należności pieniężnych,
- na podstawie ustawy z dnia 9 stycznia 1997 r. Kodeks celny (Dz.U. z 2001 r. Nr 75, poz. 802 z późniejszymi zmianami) – źródłem przychodów są opłaty za wydawanie pozwoleń, opłaty za przechowywanie towarów oraz opłaty manipulacyjne; środki te przeznacza się na usprawnienie funkcjonowania organów celnych i premie dla funkcjonariuszy celnych,
- na podstawie ustawy z dnia 24 lipca 1999 r. o Służbie Celnej (Dz.U. Nr 72, poz. 802 z późniejszymi zmianami) – źródłem przychodów są środki w wysokości 20% dodatkowych wpływów należności budżetowych uzyskanych w wyniku przeprowadzonych kontroli oraz 20% wpływów uzyskanych przez Skarb Państwa tytułem przepadku rzeczy pochodzących z ujawnionych przez funkcjonariuszy celnych przestępstw; środki te przeznaczone są na usprawnienie funkcjonowania organów celnych i nagrody dla funkcjonariuszy, którzy przyczynili się bezpośrednio do ujawnienia przestępstw.

Ponadto w dziale administracja publiczna funkcjonują środki specjalne przy:

- Kancelarii Prezesa Rady Ministrów - przychodami jest 30% dochodów uzyskiwanych z wydawania i rozpowszechniania Dziennika Ustaw i Monitora Polskiego oraz wpływy z dopłat gier liczbowych; wydatki są przeznaczone na usprawnienie procesu redagowania, wydawania i rozpowszechniania Dziennika Ustaw i Monitora Polskiego, usprawnienie rządowego procesu legislacyjnego oraz usuwanie skutków powodzi,
- resorcie Ministra właściwego do spraw administracji publicznej – z dniem 1 stycznia 2004 r. zostaną utworzone środki specjalne w celu finansowania kosztów Centralnej Ewidencji Pojazdów i Centralnej Ewidencji Kierowców; źródłem przychodów będą opłaty za udostępnianie danych oraz

- opłata ewidencyjna; wydatki ponoszone będą na usługi związane z budową oraz utrzymaniem i funkcjonowaniem systemu CEPiK,
- resorcie Ministra właściwego do spraw gospodarki morskiej - źródłem przychodów są kary pieniężne wymierzone na podstawie ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (Dz.U. Nr 32, poz. 131 z późniejszymi zmianami); wydatki przeznacza się na ochronę środowiska morskiego,
 - resorcie Ministra właściwego do spraw zagranicznych – przychodami są głównie opłaty z tytułu zryczałtowanych kosztów rzeczywistych za wykonane czynności konsularne, wpływy ze sprzedaży składników majątkowych placówek zagranicznych, najmu pokoi gościnnych, mieszkań i lokali służbowych w placówkach zagranicznych oraz zwroty w państwie przyjmującym - placówkom zagranicznym - kwoty podatku od towarów i usług; wydatki przeznacza się na utrzymanie placówek zagranicznych,
 - Urzędzie Zamówień Publicznych - przedmiotem działalności środków specjalnych jest obsługa finansowa postępowań przy rozpatrywaniu odwołań w sprawach o udzielanie zamówień publicznych; źródłem przychodów ww. środków są wpłaty dokonywane przez uczestników postępowania odwoławczego a wydatki stanowią wynagrodzenia arbitrów, którzy nie są pracownikami Urzędu, koszty poniesione przez arbitrów przy rozpatrywaniu odwołań oraz koszty administracyjno- techniczne postępowania,
 - Głównym Urzędzie Statystycznym - sprzedaż wydawnictw statystycznych poza planem wydawniczym, interpretacja standardowych klasyfikacji i nomenklatur, prowadzenie na indywidualne zamówienia badań statystycznych nie objętych programem badań statystyki publicznej oraz wykonywanie na zlecenie dodatkowych opracowań i analiz,
 - resorcie Ministra właściwego do spraw pracy – przychody ze sprzedaży należących do Skarbu Państwa akcji i udziałów, stanowiących rezerwę na cele uwłaszczenia, przeznacza się na wspieranie rządowych programów służących aktywizacji zawodowej,
 - Polskim Komitecie Normalizacyjnym; prace normalizacyjne na zamówienie, sprzedaż norm i innych produktów normalizacyjnych, dobrowolne wpłaty na dofinansowanie działalności normalizacyjnej, szkolenie normalizacyjne,
 - Komisji Papierów Wartościowych i Giełd; źródłami przychodów środków specjalnych są opłaty egzaminacyjne wnoszone przez kandydatów na maklerów papierów wartościowych, maklerów giełd towarowych i doradców inwestycyjnych, odsetki bankowe oraz dobrowolne wpłaty i darowizny; środki wydatkowane są na upowszechnianie wiedzy o zasadach funkcjonowania rynku papierów wartościowych, organizowanie egzaminów na maklerów papierów wartościowych, maklerów giełd towarowych i doradców inwestycyjnych,
 - Regionalnych Izbach Obrachunkowych; prowadzenie działalności szkoleniowej oraz informacyjnej,

- w budżetach wojewodów; przychodami środków są opłaty za sprawdzenie kwalifikacji osób ubiegających się o uprawnienia przewodnika turystycznego i pilota wycieczek, opłaty za sprawdzenie znajomości języka obcego przez przewodnika turystycznego i pilota wycieczek, dokonanie oceny spełnienia przez obiekt hotelarski wymagań niezbędnych do zaliczenia obiektu do określonego rodzaju kategorii. Wydatki przeznaczone są na wynagrodzenia członków komisji egzaminacyjnych na przewodników turystycznych i pilotów wycieczek oraz komisji egzaminacyjnych języków obcych, a także członków zespołów oceniających obiekty hotelarskie, a również wydatki materiałowe związane z wydawaniem legitymacji dla przewodników turystycznych i pilotów wycieczek.

W dziale **kultura fizyczna i sport** funkcjonują środki specjalne przy ministrze właściwym do spraw kultury fizycznej i sportu gromadzone na podstawie:

- ustawy z dnia 29 lipca 1992 r. o grach i zakładach wzajemnych – źródłem przychodów jest 80% wpływów z dopłat do stawek w grach stanowiących monopol Państwa, prowadzonych przez Spółkę z o.o. „Totalizator Sportowy”; środki te przeznaczane są wyłącznie na modernizację, remonty i dofinansowanie inwestycji obiektów sportowych oraz rozwijanie sportu wśród dzieci, młodzieży i osób niepełnosprawnych,
- ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi – przychody tych środków pochodzą z wpływów z opłat wnoszonych przez podmioty świadczące usługi, których przedmiotem jest reklama napojów alkoholowych; środki przeznaczane są wyłącznie na dofinansowanie sportowych zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży.

W dziale **kultura i ochrona dziedzictwa narodowego** środki specjalne funkcjonują przy:

- urzędzie Ministra Kultury – przychody tych środków, zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 1992 r. o grach i zakładach wzajemnych, stanowi 20% wpływów z dopłat do stawek w grach stanowiących monopol państwa; wydatki są przeznaczane wyłącznie na wspieranie i promowanie określonych w ustawie zadań z dziedziny kultury;
- archiwach państwowych – źródłem przychodów tych środków są, zgodnie z ustawą z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach, opłaty za świadczenie usług w zakresie wyszukiwania, kopiowania i konserwacji materiałów archiwalnych, przechowywania dokumentacji o czasowym okresie przechowywania, głównie dokumentacji osobowej i płacowej pracodawców, sporządzania jej odpisów i kopii, a także wykonywania kwerend genealogicznych; ze środków specjalnych finansowane są wydatki związane z wykonywaniem ww. usług,
- Radzie Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa, Archiwum Polskiej Akademii Nauk, podlaskim oddziale Służby Ochrony Zabytków – przychody ww. środków pochodzą z dobrowolnych wpłat i darowizn, a przeznaczane są na cele wskazane przez darczyńców.

W dziale **rolnictwo i łowiectwo** funkcjonują środki specjalne przy:

- Ośrodkach Doradztwa Rolniczego w oparciu o art. 21 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz.U. Nr 155, poz. 1014 z późniejszymi zmianami); przychody pochodzą z darowizn (np. od przedsiębiorstw agroturystycznych),
- Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa w oparciu o art. 47a ustawy z dnia 12 lipca 1995 r. o ochronie roślin uprawnych (Dz.U. Nr 22, poz. 248 z późniejszymi zmianami); wpływy Inspekcji pochodzą ze świadczonych usług w zakresie pobierania prób, badań laboratoryjnych oraz oceny stanu fitosanitarnego roślin, produktów roślinnych, szkoleń itp. i przeznaczane są przede wszystkim na zakup sprzętu i wyposażenia laboratoryjnego oraz dofinansowanie badań i upowszechnianie wiedzy z zakresu ochrony roślin oraz na podstawie art. 52a ustawy z dnia 24 listopada 1995 r. o nasiennictwie (Dz.U. Nr 149, poz. 724 z późniejszymi zmianami); wpływy uzyskiwane są ze świadczenia usług sprzedaży produkcji ogrodniczej i etykiet urzędowych; ze środków tych finansuje się szkolenie i doskonalenie zawodowe pracowników,
- Centralnym Ośrodkiem Badań Odmian Roślin Uprawnych w oparciu o art. 14 ustawy z dnia 24 listopada 1995r. o nasiennictwie (Dz.U. Nr 53, poz. 563 z 2001 r. z późniejszymi zmianami). Przychody przechodzą ze świadczenia usług badawczych, doświadczalnych, szkoleniowych i informatycznych i są przeznaczone na pokrycie kosztów świadczonych usług,
- wojewódzkich i powiatowych inspektoratów weterynarii w oparciu o art. 45 i 49a ustawy z dnia 24 kwietnia 1997 r. o zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, badaniu zwierząt rzeźnych i mięsa oraz o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz.U. Nr 66, poz. 752 z późniejszymi zmianami); przychody pochodzą z opłat za czynności usługowe, w tym za badania laboratoryjne. Środki te przeznaczane są na pokrycie kosztów wykonywanych usług oraz na usprawnienie funkcjonowania tej jednostki.

9. Finansowanie rozwoju regionalnego i kontraktów wojewódzkich

Zgodnie z art. 80 ust. 3 pkt 6 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz.U. Nr 98, poz. 155 z późn. zm.) oraz art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2000 r. o zasadach wspierania rozwoju regionalnego (Dz.U. Nr 48, poz. 550, Nr 95, poz. 1041 i Nr 109, poz. 1158 oraz z 2001 r. Nr 45, poz. 497 i Nr 100, poz. 1085) ustawa budżetowa zawiera limity wydatków na finansowanie zadań objętych Programem wsparcia uchwalonym w roku poprzedzającym rok budżetowy, a w razie obejmowania przez program okresu dłuższego niż rok, ustawa budżetowa określa limit wydatków na dany rok będący kolejnym rokiem jego realizacji.

Obecnie, tj. w 2003 r. realizowany jest Program wsparcia przyjęty rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2000 r. w sprawie przyjęcia Programu wsparcia na lata 2001-2003 (Dz.U. Nr 122 poz. 1326 z późn. zm.). Zgodnie z postanowieniami art. 13 ust. 2 ustawy o zasadach wspierania rozwoju regionalnego minister do spraw rozwoju regionalnego przedkłada Radzie Ministrów projekt programu wsparcia do dnia 31 października roku poprzedzającego pierwszy rok obowiązywania programu.

Na realizację Kontraktów Wojewódzkich w 2004 r. oraz współfinansowanie programów rozwoju regionalnego przewiduje się z części 83 rezerwy celowej budżetu państwa kwotę 1.000.000 tys. zł.

Rozdział VI

Rozliczenia z Unią Europejską

Przystąpienie Polski do Unii Europejskiej powoduje istotne zmiany dla finansów publicznych, które znajdują odzwierciedlenie w projekcie ustawy budżetowej na 2004 r. Polska gospodarka z jednej strony otrzyma z Unii Europejskiej środki w ramach rekompensat dla budżetu, projektów PHARE, ISPA, SAPARD oraz innych programów realizowanych z udziałem funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności oraz zadań wynikających ze Wspólnej Polityki Rolnej. Z drugiej strony w ustawie budżetowej ujęto płatności na rzecz Unii Europejskiej (środki własne Unii Europejskiej).

Bilans środków, które napłyną do Polski z UE oraz wydatkowanych z budżetu państwa przedstawia poniższe zestawienie.

w tys. zł

Treść	Kwota
I. ŚRODKI PRZEKAZANE PRZEZ UNIĘ EUROPEJSKĄ	13.727.955
1. Specjalne ryczałtowe kwoty na poprawę płynności budżetowej (dochody budżetu państwa)	2.107.000
2. Instrument finansowy Schengen (dochody budżetu państwa)	439.153
3. Programy przedakcesyjne	6.337.864
- PHARE	2.374.021
- SAPARD	1.536.515
- ISPA	2.427.328
4. Programy realizowane z udziałem funduszy strukturalnych	3.676.888
5. Projekty realizowane z udziałem środków z Funduszu Spójności	613.700
6. Zadania wynikające ze Wspólnej Polityki Rolnej	553.350
II. ŚRODKI WYDATKOWANE Z BUDŻETU PAŃSTWA	10.328.408
1. Środki własne Unii Europejskiej (składka do budżetu UE)	5.833.024
2. Prefinansowanie zadań przewidzianych do finansowania ze środków UE (saldo)	4.495.384
III. RÓŻNICA (I-II)	3.399.547

Środki przekazane przez UE będą o 3.399.547 tys. zł wyższe od wydatkowanych z budżetu państwa na rzecz UE. Należy przy tym zwrócić uwagę, że środki przekazane z budżetu państwa na prefinansowanie projektów powrócą do polskiego budżetu w roku 2005 i latach następnych. Dotyczy to szczególnie zadań z zakresu Wspólnej Polityki Rolnej.

Środki własne Unii Europejskiej

Od 2004 r. Polska, podobnie jak i inne Państwa Członkowskie, odprowadzać będzie do budżetu ogólnego Unii Europejskiej, w ramach tzw. „systemu środków własnych UE”, składkę obliczoną zgodnie z metodologią Unii Europejskiej. Pierwsza polska wpłata na konto środków własnych UE nastąpi pierwszego roboczego dnia maja 2004 r. Ze względu na fakt, iż członkostwo Polski w Unii Europejskiej w 2004 r. nie obejmuje pełnego roku budżetowego, polska składka została proporcjonalnie pomniejszona w stosunku do wpłat obecnych państw członkowskich.

Zgodnie z przyjętym podziałem środki własne UE wpłaca się w ujęciu wg typów poszczególnych środków, tj.:

- wpłata obliczona, zgodnie z metodologią Unii Europejskiej, na podstawie podatku od towarów i usług, uwzględniająca finansowanie rabatu brytyjskiego,
- wpłata z tytułu udziału w opłatach celnych i rolnych (tzw. Tradycyjnych Środków Własnych UE) - Państwa Członkowskie odprowadzają do budżetu ogólnego UE 75% pobranych opłat, natomiast pozostałe 25% zatrzymują jako tzw. „koszty poboru”;
- wpłata z tytułu udziału w opłatach cukrowych (z uwagi na fakt, iż akcesja Polski do UE nastąpi w czasie trwania cukrowego roku obrachunkowego w UE, w 2004 r. Polska nie będzie wpłacać środka własnego UE pochodzącego z opłat cukrowych)
- wpłata obliczona na podstawie Produktu Narodowego Brutto, jako tzw. środek własny o charakterze „uzupełniającym”.

Całkowita wysokość składki Polski (i pozostałych Państw Członkowskich) do budżetu ogólnego UE jest ustalana w trakcie procedury budżetowej UE, w której biorą udział Komisja Europejska (jako autor projektu budżetu UE), Rada Ministrów UE oraz Parlament Europejski. Wartość ta jest w dużym stopniu uzależniona od poziomu rozwoju gospodarczego danego państwa członkowskiego, o czym świadczy znacząca waga środka własnego opartego na PNB.

Ostateczna wielkość składek poszczególnych Państw Członkowskich jest znana dopiero w momencie zamknięcia procedury budżetowej, czyli po uchwaleniu budżetu przez Parlament Europejski. Na ogół ma to miejsce w połowie grudnia. Poziom wydatków budżetu ogólnego UE może

zostać zmieniony w trakcie roku budżetowego poprzez uchwalenie budżetu uzupełniającego, co pociąga za sobą zmianę wysokości wpłat poszczególnych Państw Członkowskich.

Specjalne ryczałtowe kwoty na poprawę płynności budżetowej

Wysokość realnej wpłaty do budżetu ogólnego UE zostanie zredukowana dzięki uzyskanemu podczas negocjacji w Kopenhadze instrumentowi finansowemu (tzw. *special cash-flow facility*) polegającemu na przekazywaniu bezpośrednio do budżetu państwa *specjalnych ryczałtowych kwot na poprawę płynności budżetowej* ustalonych w stałej wielkości w Traktacie Akcesyjnym. Instrument ma na celu zmniejszenie negatywnych skutków dla budżetu państwa wynikających z faktu, że składka do budżetu ogólnego UE wpłacana będzie już od pierwszego dnia po akcesji (01.05.2004) a transfery z budżetu UE będą się stopniowo zwiększać wraz ze zwiększającym się stopniem zaawansowania poszczególnych programów unijnych. Kwoty te będą wpłacane do budżetu państwa w trakcie roku budżetowego w równych miesięcznych ratach.

Polska będzie otrzymywać ww. środki w latach 2004-2006.

Instrument finansowy Schengen

Zgodnie z wynikami negocjacji akcesyjnych Polska otrzyma w latach 2004-2006 dodatkowe środki w ramach instrumentu finansowego Schengen, jako tymczasowy instrument pomocy dla Państw Członkowskich beneficjentów, w celu finansowania działań wprowadzających w życie dorobek Schengen oraz kontrolę na zewnętrznych granicach Unii Europejskiej.

Do finansowania w ramach środków Schengen kwalifikują się następujące rodzaje działań:

- inwestycje w budowę, odnowienie lub polepszenie stanu infrastruktury na przejściach granicznych oraz powiązanych z nimi budynków;
- inwestycje we wszelkiego rodzaju sprzęt operacyjny (np. sprzęt laboratoryjny, narzędzia wykrywające, sprzęt komputerowy oraz oprogramowanie dla Systemu Informacyjnego Schengen - SIS2, środki transportu);
- szkolenia straży granicznych;
- wsparcie dla kosztów logistyki oraz operacji.

Środki na finansowanie programów i projektów

1. Szacunek napływu środków z Unii Europejskiej i wydatków nimi finansowanych w roku 2004 zawarto w załączniku nr 8 do projektu ustawy budżetowej. Przewiduje się, że w 2004 roku napłyną do Polski z Unii Europejskiej środki w wysokości 11.181.802 tys. zł.

Na kwotę tę składają się:

- a) napływ środków z tytułu realizacji programów pomocy przedakcesyjnej (Phare, ISPA, SAPARD) w wysokości 6.337.864 tys. zł,
- b) napływ środków z tytułu realizacji programów realizowanych z udziałem funduszy strukturalnych w wysokości 3.676.888 tys. zł,
- c) napływ środków z tytułu realizacji projektów z udziałem Funduszu Spójności w wysokości 613.700 tys. zł ,
- d) napływ środków z tytułu zwrotu wydatkowanych przez Polskę środków w ramach Wspólnej Polityki Rolnej w wysokości 553.350 tys. zł.

W osobnych szczegółowych zestawieniach będących częściami załącznika nr 8, przedstawiono:

- a) wykaz realizowanych programów przedakcesyjnych w podziale na program Phare, ISPA, SAPARD,
 - b) wykaz programów, które będą realizowane z funduszy strukturalnych i wykorzystanie środków z Funduszu Spójności w podziale na sektor środowiska i transportu.
2. Przewidywany napływ środków z tytułu realizacji programów przedakcesyjnych (Phare, ISPA, SAPARD) w roku 2004 wyszacowano w wysokości 6.337.864 tys. zł. Na kwotę tę składają się:
- a) napływ środków z tytułu realizacji programów Phare 2000-2003 w wysokości 2.374.021 tys. zł,
 - b) napływ środków z tytułu realizacji programu ISPA w wysokości 2.427.328 tys. zł,
 - c) napływ środków z tytułu realizacji programu SAPARD w wysokości 1.536.515 tys. zł.

Programy Phare z lat 2000-2003

Przewidywane wydatki w roku 2004 w ramach programów Phare 2000-2002 podano w oparciu o dane zawarte w harmonogramach płatności do końca trwania projektów opracowanych przez jednostki realizujące programy w powiązaniu z harmonogramami zawartymi w memorandach finansowych.

Dane o programie Phare 2003, dla części których nie podpisano jeszcze memorandum finansowego, podano w oparciu o informacje przekazane z Urzędu Komitetu Integracji Europejskiej. Można przyjąć, że całość kwot dotyczących polskiego udziału w programach wspólnotowych (w części pokrywanej przez UE) napłyne jeszcze w 2003 r., natomiast w 2004 roku prawdopodobnie napłyne nie więcej niż 10% całości prognozowanych kwot.

Programy ISPA (2000-2002) – napływ (i wydatkowanie) środków związanych z projektami w dziedzinie środowiska i transportu jest ciągle słabo zaawansowany, ze względu na długotrwałe dwustronne uzgodnienia formalne, w tym dotyczące przeprowadzania przetargów.

Program SAPARD – w ramach programu SAPARD podpisane zostały 4 Roczne Umowy Finansowe na lata 2000 – 2003. Zobowiązania w ramach tego programu mogą być zaciągane jedynie do momentu zaciągnięcia pierwszego zobowiązania w ramach Wspólnej Polityki Rolnej. Można więc przewidywać, że zaciąganie zobowiązań może zakończyć się w 2004 r.

3. Przewidywany napływ środków z tytułu realizacji programów z udziałem funduszy strukturalnych oszacowano w wysokości 3 676 888 tys. zł. Na kwotę tę składają się szacunki dotyczące napływu środków z tytułu realizacji następujących programów:
 - Programów Operacyjnych: Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw, Rozwój zasobów ludzkich, Transport i Gospodarka Morska, Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich, Rybołówstwo i przetwórstwo ryb, Zintegrowany program operacyjny rozwoju regionalnego, Pomoc techniczna,;
 - Inicjatyw wspólnotowych: Equal i Interreg.
4. Przewidywany napływ środków z tytułu realizacji projektów z udziałem Funduszu Spójności oszacowano w wysokości 613.700 tys. zł. Obejmuje on napływ środków dla sektora transportu i środowiska.

Programy operacyjne – Przewidywany napływ środków z poszczególnych programów operacyjnych oszacowano na podstawie ustaleń ze Szczytu w Kopenhadze. Zgodnie z nimi, Polska otrzyma w roku 2004 z tytułu realizacji poszczególnych programów 10% zaliczkę.

Inicjatywy Wspólnotowe - Dane dotyczące napływu środków dla programów EQUAL i INTERREG podano w oparciu o informacje dotyczące wykorzystania środków z tych programów, przekazane przez Ministerstwo Gospodarki i Polityki Społecznej

Przewidywane wydatki w roku 2004 w ramach poszczególnych programów operacyjnych, inicjatyw wspólnotowych i Funduszu Spójności podano w oparciu o dane przekazane przez Ministerstwo Gospodarki i Polityki Społecznej. Zgodnie z informacjami przekazanymi przez MGPIPS dane wyjściowe pochodzą od ministerstw i departamentów MGPIPS pełniących rolę instytucji zarządzających.

Przeliczenia kwot euro na złote polskie dla kolejnych okresów realizacji dokonano na podstawie prognozy dla roku 2004 (4,25) przyjętej w średniorocznej prognozie kursu walutowego ustalonego dla opracowania projektu ustawy budżetowej.

Zadania w zakresie Wspólnej Polityki Rolnej

Zadania w zakresie Wspólnej Polityki Rolnej (WPR), zgodnie z obowiązującym w Unii Europejskiej prawem, są prefinansowane przez budżety krajowe Państw Członkowskich. Udokumentowane wydatki są zwracane ze środków budżetu unijnego po ich weryfikacji, w terminach ustalonych przez UE. Środki wydatkowane z budżetu krajowego na prefinansowanie zadań WPR w 2004 r. zostaną zwrócone w roku 2005, poza wydatkami na interwencję rynkową. Przewiduje się, że

zwrot części wydatków na interwencję rynkową poniesionych w 2004 r., nastąpi już w 2004 r., a pozostała część zostanie zwrócona w latach następnych.

W projekcie budżetu założono, że prefinansowanie zadań WPR będzie dokonywane w ciężar rozchodów budżetu państwa.

Na uzupełnienie płatności obszarowych (I filar WPR), zgodnie z zapisami Traktatu Akcesyjnego, Polska uzyskała możliwość przesunięcia 20% środków przewidzianych na finansowanie Planu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW - II filar WPR) w latach 2004-2006, z możliwością zróżnicowania tej wielkości na poszczególne lata. Założono, że kwoty te powiększą kwoty płatności obszarowych w następujący sposób: 25% za 2004 r., 20% za 2005 r. i 15% za 2006 r.

W artykule 9 projektu rozporządzenia Komisji WE ustanawiającego środki przejściowe stosowania Rozporządzenia Rady WE Nr 1259/1999 w odniesieniu do systemu płatności obszarowych dla nowych Państw Członkowskich, przewidziano, że płatności obszarowe, należne rolnikom za 2004 r., będą dokonywane od 1 grudnia 2004 r. do 30 kwietnia 2005 r.

Z uwagi na konieczność dokonania wielkiej liczby (ponad 3 mln) operacji bankowych, dotyczących przelewów środków na konta rolników w budżecie na rok 2004 r. zaplanowano realizację prefinansowania należnego za 2004 r. w wysokości 50%. Pozostała kwota należnych rolnikom środków z tytułu dopłat obszarowych, zostanie wypłacona w pierwszych miesiącach roku 2005, jednak nie później niż do dnia 30 kwietnia 2005 r. – zgodnie z ww. projektem rozporządzenia.

Przewiduje się również, iż wykorzystanie środków należnych na PROW w 2004 r., nastąpi w ok. 50%, z uwagi na to, że część zadań PROW będzie związana z dopłatami do powierzchni gruntów, np. dopłaty do gruntów o gorszych warunkach gospodarowania. Inne działania w ramach PROW będą wymagały czasu dla ich realizacji i nie przewiduje się angażowania środków w pełnej wysokości w 2004 r.

Niezależnie od środków angażowanych na prefinansowanie zadań, które zostaną zwrócone z budżetu UE, budżet krajowy będzie finansował zadania WPR z wydatków budżetowych: na współfinansowanie PROW (również w część przesuniętej na I filar) oraz na uzupełnienie płatności bezpośrednich. Łącznie za 2004 r. producentom rolnym zostaną wypłacone dopłaty bezpośrednio w pełnym wynegocjowanym zakresie, tj. do poziomu 55% dopłat przysługujących w Unii Europejskiej.

Rozdział VII

Finansowanie deficytu budżetu państwa

1. Finansowanie deficytu budżetowego w 2003 r.

Deficyt budżetu państwa w 2003 r. w wysokości 38.734,0 mln zł (4,8% PKB) zostanie sfinansowany następująco:

- a) finansowanie krajowe deficytu jest szacowane w wysokości 34.662,0 mln zł (4,3% PKB), w tym przychody z prywatyzacji w kwocie 4.500,0 mln zł,
- b) finansowanie zagraniczne jest szacowane na poziomie 4.072,0 mln zł (0,5% PKB).

Finansowanie deficytu w 2003 r. w podziale na źródła pozyskania środków przedstawia się następująco:

Wyszczególnienie	2003 PW	Struktura 2003 PW
	mln zł	%
1	2	3
Finansowanie deficytu	38.734,0	100,0
1. Krajowe	34.662,0	89,5
1.1. Bankowe	10.350,6	26,7
1.2. Pozabankowe	19.400,0	50,1
1.3. Inwestorzy zagraniczni	3.700,0	9,6
1.4. Przychody z prywatyzacji	4.500,0	11,6
1.5 Saldo środków przechodzących	-3.288,5	-8,5
2. Zagraniczne	4.072,0	10,5

1.1 Finansowanie krajowe

Finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa na rynku krajowym w pierwszych trzech kwartałach przebiegało w sytuacji niewielkich wpływów z prywatyzacji. Głównym źródłem finansowania potrzeb pożyczkowych budżetu państwa były skarbowe papiery wartościowe (SPW). W pierwszym półroczu przeważała tendencja spadkowa rentowności sprzedawanych SPW. W lipcu miał miejsce wzrost rentowności, szczególnie instrumentów średnio i długoterminowych. Był spowodowany przede wszystkim niepewnością rynku co do sytuacji finansów publicznych, zwłaszcza wysokiego poziomu pożyczkowych potrzeb budżetu państwa w 2004 r. oraz wzrostem stóp na

rynkach zagranicznych. We wrześniu odnotowano dalszy wzrost rentowności obligacji połączony ze zmniejszeniem popytu.

W okresie styczeń-wrzesień deficyt był finansowany głównie przez obligacje sprzedawane na przetargach. W zarządzaniu długiem i płynnością budżetu wykorzystywano również przetargi zamiany obligacji. W ostatnich miesiącach roku sprzedaż poszczególnych instrumentów będzie głównie uzależniona od poziomu średnioterminowych stóp procentowych oraz zainteresowania inwestorów.

W układzie sektorowym na kwotę salda finansowania krajowego składa się:

- a) finansowanie w systemie bankowym w wysokości 10.350,6 mln zł (1,3% PKB),
- b) finansowanie w sektorze pozabankowym w kwocie 19.400,0 mln zł (2,4% PKB),
- c) finansowanie wynikające ze skarbowych papierów wartościowych zakupionych przez inwestorów zagranicznych w wysokości 3.700,0 mln zł (0,5% PKB),
- d) przychody z prywatyzacji majątku Skarbu Państwa w wysokości 4.500,0 mln zł (0,6% PKB),
- e) ujemne saldo środków przechodzących z 2002 na 2003 r. i z 2003 na 2004 r. w kwocie 3.288,5 mln zł (0,4% PKB).

Szacowane saldo finansowania krajowego w kwocie 34.662,0 mln zł będzie wynikiem przychodów w wysokości 132.140,7 mln zł oraz rozchodów w wysokości 97.478,7 mln zł. Przewiduje się, że na saldo finansowania krajowego złożą się następujące pozycje:

- a) przychody z prywatyzacji majątku Skarbu Państwa w wysokości 4.500,0 mln zł,
- b) dodatnie saldo z tytułu sprzedaży i wykupu skarbowych papierów wartościowych w wysokości 36.524,8 mln zł,
- c) ujemne saldo w wysokości 66,9 mln zł z tytułu udzielonych przez budżet państwa pożyczek. Składają się na to przychody ze spłaty pożyczki przez Orbis S.A. (6,3 mln zł) oraz rozchody z tytułu uruchomienia pożyczek dla Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A. (63,2 mln zł) i jednostek samorządu terytorialnego (10,0 mln zł),
- d) wypłaty rekompensat z tytułu niepodwyższania płac oraz rent i emerytur w okresie od 1 lipca 1991 r. do 28 czerwca 1992 r. w wysokości 3.150,0 mln zł,
- e) przychody uzyskane w wyniku spłaty przez Agencję Własności Rolnej Skarbu Państwa zobowiązań w wysokości 142,6 mln zł,
- f) zerowe saldo pozostałych przychodów i rozchodów. W pozycji tej znajdują się równe co do wartości potencjalne rozchody i przychody. Na etapie planu rozchody obejmują m.in. przedterminowy wykup obligacji i niektórych innych składników długu krajowego. Źródłem finansowania wymienionych rozchodów może być głównie sprzedaż SPW,

- g) ujemne saldo środków pozostających na rachunku budżetu państwa na koniec 2002 r. i 2003 r. w wysokości 3.288,5 mln zł. Saldo stanowi różnicę między środkami przechodzącymi z roku 2002 a środkami przechodzącymi na rok 2004. W omawianej pozycji są zawarte środki na rachunku walutowym pochodzące z wpływów z prywatyzacji. Operacje na rachunku walutowym związane ze środkami pochodzącymi ze źródeł innych niż prywatyzacja są prezentowane w finansowaniu zagranicznym.

Najważniejszą pozycją w krajowym finansowaniu potrzeb pożyczkowych są skarbowe papiery wartościowe. Na saldo przychodów i rozchodów z tego tytułu w kwocie 36.524,8 mln zł złożą się:

- a) saldo sprzedaży i wykupu bonów skarbowych w wysokości 3.473,2 mln zł jako wynik:
- przychodów ze sprzedaży w wysokości 48.478,8 mln zł,
 - rozchodów w wysokości 45.005,6 mln zł,
- b) saldo sprzedaży i wykupu obligacji rynkowych w wysokości 37.543,0 mln zł, będące wynikiem:
- przychodów w wysokości 69.122,0 mln zł ze sprzedaży obligacji, z czego: stałoprocentowych na kwotę 67.591,1 mln zł, zmiennoprocentowych na kwotę 1.530,9 mln zł,
 - rozchodów z tytułu wykupu obligacji rynkowych (w tym pochodzących z konwersji zobowiązań zaciągniętych przez jednostki służby zdrowia i z konwersji zobowiązań wobec NBP) w wysokości 31.578,9 mln zł, na które złożą się wykupy obligacji stałoprocentowych na kwotę 25.602,5 mln zł, zmiennoprocentowych na kwotę 1.766,0 mln zł oraz obligacji nominowanej w USD wyemitowanej w związku z przedterminowym wykupem długu wobec Brazylii na kwotę 4.210,5 mln zł,
- c) ujemne saldo sprzedaży i wykupu (w tym przedterminowego) obligacji oszczędnościowych w wysokości 1.519,0 mln zł będące wynikiem:
- przychodów ze sprzedaży obligacji w wysokości 2.790,5 mln zł,
 - rozchodów w kwocie 4.309,5 mln zł (w tym przedterminowego wykupu obligacji w kwocie 192,1 mln zł),
- d) ujemne saldo w obligacjach nierynkowych w wysokości 2.972,4 mln zł, będące wynikiem spłaty rat kapitałowych od następujących obligacji:
- dolarowej – 1.770,1 mln zł,
 - restrukturyzacyjnych – 1.116,4 mln zł (w tym przedterminowy wykup na kwotę 308,0 mln zł),
 - na zwiększenie funduszy własnych BGŻ – 85,9 mln zł.

1.2 Finansowanie zagraniczne

Przewiduje się, że w 2003 r. saldo finansowania zagranicznego będzie dodatnie i wyniesie 4.072,0 mln zł wobec przyjętego w ustawie budżetowej dodatniego salda w wysokości 5.101,2 mln zł.

Przychody ze źródeł zagranicznych w 2003 r. szacowane są na poziomie 47.067,5 mln zł. Na kwotę tę złożą się:

- a) kredyty zaciągnięte za granicą w kwocie 1.796,6 mln zł, z tego:
 - w Banku Światowym w wysokości 252,0 mln zł, (na aktywizację terenów wiejskich - 137,1 mln zł; na usuwanie skutków powodzi - 71,3 mln zł; na infrastrukturę portową - 43,6 mln zł),
 - w Europejskim Banku Inwestycyjnym w wysokości 1.440,7 mln zł (na usuwanie skutków powodzi i osuwiska - 401,9 mln zł; na infrastrukturę drogową - 1.038,8 mln zł),
 - w Banku Rozwoju Rady Europy w wysokości 103,9 mln zł na projekt "pierwsza praca".
- b) przychody z tytułu instrumentów płynnościowych - kredyt rewolwingowy w kwocie 6.495,0 mln zł,
- c) przychody z tytułu spłat udzielonych kredytów zagranicznych w kwocie 15,4 mln zł,
- d) wpływy z tytułu emisji obligacji skarbowych na międzynarodowym rynku finansowym w kwocie 18.623,7 mln zł,
- e) wpływy od podmiotów gospodarczych na spłatę udostępnionych im kredytów zagranicznych w wysokości 29,1 mln zł,
- f) zwrot środków w złotych z rachunku walutowego, nie związanych z prywatyzacją w wysokości 20.107,8 mln zł (zwrot ten wystąpił w związku z wykorzystywaniem środków na rachunku walutowym Ministerstwa Finansów na obsługę zadłużenia zagranicznego i krajowego związanego ze spłatą kapitału i odsetek od obligacji krajowej wyemitowanej na wykup długu brazylijskiego).

Na kwotę rozchodów w przewidywanej wysokości 42.995,6 mln zł złożą się następujące tytuły:

- a) spłaty kredytów zaciągniętych w wysokości 7.125,7 mln zł. Spłaty te dotyczą Klubu Paryskiego (6.048,7 mln zł), Banku Światowego (816,4 mln zł), Europejskiego Banku Inwestycyjnego (113,6 mln zł), Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju (18,4 mln zł), Libii (62,5 mln zł), kredytu japońskiego (38,1 mln zł), kredytu MON (28,0 mln zł),
- b) rozchody z tytułu instrumentów płynnościowych (kredyt rewolwingowy) w kwocie 7.639,0 mln zł,
- c) wykup obligacji Brady'ego w wysokości 89,3 mln zł,

- d) ekokonwersja i Ekofundusz w kwocie 169,1 mln zł,
- e) refundacje i rekompensaty w wysokości 8,1 mln zł. Spłaty te dotyczą zobowiązań wobec RFN z tytułu porozumienia między Rządami Polski, b. NRD i b. ZSRR w sprawie Wspólnej Organizacji "Petrobaltic" z dnia 12.07.1990 r. w kwocie 4,7 mln zł oraz zobowiązań wobec Polimex-Cekopu z tytułu przejętych przez Skarb Państwa należności,
- f) wypłaty z tytułu udziałów w międzynarodowych organizacjach i instytucjach finansowych w wysokości 35,1 mln zł,
- g) rozchody z tytułu udzielenia kredytów zagranicznych w wysokości 147,9 mln zł,
- h) rozchody z tytułu środków przekazanych na zasilenie rachunku walutowego w wysokości 21.612,7 mln zł; obejmują one równowartość w złotych wyemitowanych za granicą obligacji skarbowych i instrumentów płynnościowych przeznaczonych na obsługę zadłużenia zagranicznego i krajowego,
- i) rozchody z tytułu przedterminowej spłaty zobowiązań zagranicznych i innych operacji zagranicznych w wysokości 6.168,6 mln zł.

Na odmienne ukształtowanie się salda finansowania zagranicznego w 2003 r. w stosunku do ustawy budżetowej wpłynęły przede wszystkim:

- mniejsze od przyjętego w planie wykorzystanie kredytów zagranicznych - łącznie o ok. 1.019,8 mln zł,
- wyższa od zaplanowanej kwota emisji obligacji skarbowych na międzynarodowym rynku finansowym o 6.988,0 mln zł,
- niewykonanie rozchodów z tytułu konwersji długu zagranicznego na złote zaplanowanych w wysokości 417,6 mln zł oraz rozchodów związanych z zarządzaniem długiem w kwocie 207,9 mln zł,
- niższe od zaplanowanych rozchody z tytułu udzielenia kredytów zagranicznych o 889,4 mln zł,
- ujemne saldo z tytułu instrumentów płynnościowych (kredyt rewolwingowy) w wysokości 1.144,0 mln zł,
- przewidywane ujemne saldo z tytułu przedterminowej spłaty zobowiązań zagranicznych i innych operacji w wysokości 6.168,6 mln zł wobec założonego w ustawie budżetowej zerowego salda.

2. Finansowanie deficytu budżetowego, ujemnego salda przychodów z prywatyzacji i ich rozdysponowania oraz prefinansowania w 2004 r.

Deficyt budżetowy na 2004 r. jest przewidywany na poziomie 45.500,0 mln zł (5,3% PKB). Dodatkowo w 2004 r. na rynku krajowym i zagranicznym należy pozyskać środki na sfinansowanie:

- a) ujemnego salda przychodów z prywatyzacji i ich rozdysponowania w kwocie 5.987,1 mln zł (0,7% PKB),
- b) ujemnego salda prefinansowania zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej w kwocie 4.495,4 mln zł (0,5% PKB).

Na sfinansowanie deficytu budżetowego, ujemnego salda przychodów z prywatyzacji i ich rozdysponowania oraz ujemnego salda prefinansowania (czyli potrzeb pożyczkowych budżetu państwa netto w kwocie 55.982,4 mln zł) złożą się:

- a) dodatnie saldo finansowania ze źródeł krajowych bez przychodów z prywatyzacji w kwocie 53.723,1 mln zł (6,2% PKB),
- b) dodatnie saldo finansowania zagranicznego w kwocie 2.259,3 mln zł (0,3% PKB).

Zaprezentowany układ został zmieniony i poszerzony w stosunku do 2003 r. Zmiany dotyczą:

- 1) Przedstawienia całej kwoty planowanych wpływów ze sprzedaży majątku Skarbu Państwa (kwota brutto) i wielkości rozchodów, które powinny zostać sfinansowane przychodami z prywatyzacji zgodnie z zapisami odpowiednich ustaw. Planuje się, że przychody z prywatyzacji w 2004 r. wyniosą 8.834,6 mln zł, przy zapotrzebowaniu w wysokości 14.821,6 mln zł. Będzie to oznaczać ujemne saldo w omawianej pozycji w wysokości 5.987,1 mln zł. Saldo to zostanie sfinansowane ze źródeł krajowych środkami uzyskanymi z emisji skarbowych papierów wartościowych. Szczegółowe informacje o przychodach z tytułu prywatyzacji i ich rozdysponowaniu zawarte zostały w rozdziale „Kierunki prywatyzacji majątku Skarbu Państwa”.
- 2) Utworzenia nowej kategorii przychodów i rozchodów związanych z prefinansowaniem zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej (część 97).

Szacuje się, że w układzie sektorowym (w podziale na źródła pozyskania środków) finansowanie deficytu budżetowego, ujemnego salda przychodów z prywatyzacji i ich rozdysponowania oraz prefinansowania w 2004 r. wyniesie:

- a) 13.386,9 mln zł (1,6% PKB) w krajowym sektorze bankowym, obejmującym Narodowy Bank Polski i krajowe banki komercyjne,
- b) 27.600,0 mln zł (3,2% PKB) w krajowym sektorze pozabankowym. Prognozę wzrostu udziału tego sektora oparto na założeniu dalszego przyrostu aktywów funduszy emerytalnych z tytułu składek, wzrostu potencjału funduszy inwestycyjnych i instytucji ubezpieczeniowych oraz zwiększenia sprzedaży obligacji osobom fizycznym,
- c) 7.600,0 mln zł (0,9% PKB) w sektorze inwestorów zagranicznych nabywających spw na rynku krajowym. Przyjęto utrzymanie się zainteresowania inwestorów zagranicznych polskimi obligacjami o oprocentowaniu stałym w związku z występującą różnicą w poziomie stóp

procentowych na polskim rynku finansowym i rynkach zagranicznych oraz spadającym ryzykiem inwestycyjnym (efekt wstąpienia Polski do Unii Europejskiej),

- d) 5.136,2 mln zł (0,6% PKB) z salda środków przechodzących z 2003 na 2004 r. i z 2004 na 2005 r.,
- e) 2.259,3 mln zł (0,3% PKB) z finansowania zagranicznego.

Wyszczególnienie	2003 PW	2004	Struktura 2004
	mln zł	mln zł	%
1	2	3	4
Finansowanie deficytu, ujemnego salda przychodów z prywatyzacji i ich rozdysponowania oraz prefinansowania	38.734,0	55.982,4	100,0
1. Bankowe	10.350,6	13.386,9	23,9
2. Pozabankowe	19.400,0	27.600,0	49,3
3. Inwestorzy zagraniczni	3.700,0	7.600,0	13,6
4. Przychody z prywatyzacji	4.500,0		
5. Saldo środków przechodzących	-3.288,5	5.136,2	9,2
6. Finansowanie zagraniczne	4.072,0	2.259,3	4,0

2.1 Finansowanie krajowe

Finansowanie potrzeb pożyczkowych w 2004 r. na rynku krajowym będzie się odbywać w warunkach spodziewanego wzrostu gospodarczego i spadku realnych stóp procentowych. Podstawowym dla rynku finansowego czynnikiem będzie ocena programu reformy finansów publicznych i perspektywa przystąpienia Polski do Unii Gospodarczej i Monetarnej.

Dobór instrumentów finansowania będzie dokonywany zgodnie ze *Strategią zarządzania długiem*, której jednym z podstawowych celów jest minimalizacja kosztów obsługi długu przy ograniczeniach na dopuszczalny poziom ryzyka związanego ze strukturą długu. Założono poprawę obecnego stanu parametrów długu, której skala będzie uzależniona od bieżącej i prognozowanej sytuacji rynkowej.

Przewiduje się, że na saldo finansowania ze źródeł krajowych złożą się następujące pozycje:

- a) saldo sprzedaży i wykupu skarbowych papierów wartościowych w wysokości 48.725,6 mln zł,
- b) ujemne saldo udzielonych pożyczek w wysokości 138,7 mln zł, jako wynik:
- przychodów z tytułu spłaty pożyczek przez:
 - Orbis S.A. (2,7 mln zł),
 - Narodowy Fundusz Ochrony Zdrowia (189,6 mln zł),

- i rozchodów z tytułu:
 - udzielenia pożyczki dla Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A. na wypłatę gwarantowanych przez Skarb Państwa odszkodowań z tytułu ubezpieczenia kontraktów eksportowych (301,0 mln zł),
 - udzielenia pożyczki jednostkom samorządu terytorialnego w ramach postępowania naprawczego (30,0 mln zł),
- c) zerowe saldo pozostałych przychodów i rozchodów. Przepływy finansowe zawarte w tej pozycji mają charakter fakultatywny ze względu na niepewność ich wystąpienia. Decyzje o realizacji pozostałych rozchodów, ich skali oraz źródeł finansowania będą uzależnione od sytuacji budżetu państwa oraz sytuacji na rynku finansowym. Strona przychodów zawiera potencjalne wpływy z uzupełniającej sprzedaży bonów skarbowych oraz ze sprzedaży obligacji (głównie na przetargach zamiany) i innych operacji. Po stronie rozchodów znalazły się natomiast m.in. potencjalne rozchody z tytułu:
 - wykupu bonów skarbowych sprzedawanych w ramach sprzedaży uzupełniającej,
 - wykupu w drodze przetargów zamiany obligacji zapadających poza 2004 r.,
 - wyższego niż założono przedterminowego wykupu obligacji oszczędnościowych. Konieczność utworzenia takiej rezerwy wynika z konstrukcji instrumentów, umożliwiającej inwestorom przedstawienie obligacji do wcześniejszego wykupu,
 - przedterminowego wykupu obligacji restrukturyzacyjnych,
- d) dodatnie saldo środków pozostających na rachunkach budżetu państwa na koniec roku 2003 i 2004 w wysokości 5.136,2 mln zł. Na jego wysokość złożą się środki przechodzące z roku 2003 w kwocie 10.389,1 mln zł, pomniejszone o środki przechodzące na rok 2005 w wysokości 5.252,8 mln zł. Powyższe kwoty zawierają środki na rachunku walutowym z prywatyzacji w walutach obcych. Operacje związane ze środkami walutowymi pochodzącymi ze źródeł innych niż prywatyzacja są zawarte w finansowaniu zagranicznym.

Planuje się, że podobnie, jak w ostatnich 3 latach, najważniejszym składnikiem finansowania będą skarbowe papiery wartościowe. Na szacowane w tej pozycji saldo w wysokości 48.725,6 mln zł złożą się następujące składniki:

- a) saldo sprzedaży i wykupu bonów skarbowych w wysokości 3.302,0 mln zł, jako wynik:
 - przychodów ze sprzedaży w wysokości 60.047,0 mln zł,
 - rozchodów z tytułu wykupu w wysokości 56.745,0 mln zł,
- b) saldo sprzedaży i wykupu obligacji rynkowych w wysokości 44.959,0 mln zł będące wynikiem:

- przychodów w kwocie 81.071,1 mln zł, pochodzących ze sprzedaży obligacji stałoprocentowych na kwotę 76.489,1 mln zł i zmiennoprocentowych na kwotę 4.582,0 mln zł,
 - rozchodów z tytułu wykupu obligacji rynkowych w wysokości 36.112,1 mln zł, na które złożyły się wykupy obligacji stałoprocentowych na kwotę 33.449,5 mln zł i zmiennoprocentowych na kwotę 2.662,6 mln zł,
- c) saldo sprzedaży i wykupu obligacji oszczędnościowych w wysokości 2.223,0 mln zł, na które złożą się:
- przychody ze sprzedaży w wysokości 5.400,0 mln zł,
 - rozchody z tytułu wykupu (w tym przedterminowego) w kwocie 3.177,0 mln zł,
- b) ujemne saldo w pozycji obligacje nierynkowe w kwocie 1.758,5 mln zł, na które złożą się spłaty rat kapitałowych od następujących obligacji:
- dolarowej – 874,5 mln zł,
 - restrukturyzacyjnych – 795,0 mln zł,
 - na zwiększenie funduszy własnych BGŻ – 88,9 mln zł.

Syntetyczne informacje o finansowaniu deficytu budżetu państwa ze źródeł krajowych w latach 2003 i 2004 przedstawia poniższe zestawienie. Ze względu na fakt, że w 2003 r. do finansowania krajowego zaliczano przychody z prywatyzacji oraz wypłaty rekompensat (obecnie znajdujące się w kategorii „przychody z prywatyzacji i ich rozdysponowanie”) prezentowane łączne saldo finansowania krajowego dla tych lat nie jest porównywalne.

Wyszczególnienie	2003 PW	2004	3:2
	mln zł	mln zł	%
1	2	3	4
Finansowanie krajowe	34.662,0	53.723,1	
1. Przychody z prywatyzacji *	4.500,0		
2. Skarbowe papiery wartościowe	36.524,8	48.725,6	133,4
2.1. SPW (rynkowe)	41.016,2	48.261,1	117,7
2.1.1. Bony skarbowe	3.473,2	3.302,0	95,1
2.1.2. Obligacje rynkowe	37.543,0	44.959,0	119,8
2.1.2.1. o zmiennym oprocentowaniu	-235,1	1.919,4	-
2.1.2.2. o stałym oprocentowaniu	41.988,6	43.039,6	102,5
2.1.2.3. nominowana w USD	-4.210,5	-	-
2.2. Obligacje oszczędnościowe	-1.519,0	2.223,0	-
2.3. Obligacje nierynkowe	-2.972,4	-1.758,5	59,2
2.3.1. dolarowa	-1.770,1	-874,5	49,4
2.3.2. restrukturyzacyjna	-1.116,4	-795,0	71,2
2.3.3. dla BGŻ	-85,9	-88,9	103,4
3. Pożyczki udzielone	-66,9	-138,7	207,3
4. Rekompensaty *	-3.150,0		
5. Spłata zobowiązań A.W.R.S.P.	142,6	-	-
6. Pozostałe przychody i rozchody	0,0	0,0	-
7. Saldo środków przechodzących na rok następny i depozyty	-3.288,5	5.136,2	-
* w 2004 r. pozycja ujęta w części „Przychody z prywatyzacji i ich rozdysponowanie”			

2.2 Finansowanie zagraniczne

Planuje się, że w 2004 r. saldo finansowania zagranicznego będzie dodatnie i wyniesie 2.259,3 mln zł.

Na przychody ze źródeł zagranicznych szacowanych na kwotę 108.644,4 mln zł złożą się wpływy z tytułu:

- a) kredytów zagranicznych zaciągniętych w międzynarodowych instytucjach finansowych oraz w Natexis Banku (Francja) w wysokości 5.228,5 mln zł (337,3 mln USD i 931,1 mln EUR), w tym:
- w Banku Światowym w wysokości 1.864,6 mln zł (337,3 mln USD i 138,8 mln EUR) - na restrukturyzację sektora węglowego, aktywizację terenów wiejskich, usuwanie skutków powodzi, porty II, drogi III,
 - w Europejskim Banku Inwestycyjnym w wysokości 3.195,2 mln zł (752,5 mln EUR) - na prefinansowanie środków unijnych, usuwanie skutków powodzi i osuwiska, infrastrukturę drogową,

- w Banku Rozwoju Rady Europy w wysokości 103,8 mln zł (24,4 mln EUR) - na restrukturyzację sektora węglowego,
 - w Natexis Banku (Francja) w wysokości 65,0 mln zł (15,3 mln EUR),
- b) instrumentów płynnościowych; zakłada się zaciągnięcie kredytu rewolwingowego w kwocie 8.491,6 mln zł (2.000,0 mln EUR),
- c) planowanej emisji obligacji skarbowych na międzynarodowym rynku finansowym w wysokości 10.149,8 mln zł (1.000,0 mln USD i 1.500,0 mln EUR),
- d) spłat kapitału przez podmioty gospodarcze udostępnionych im kredytów zagranicznych ze środków pochodzących z kredytów zaciągniętych przez Skarb Państwa w Banku Światowym w kwocie 29,0 mln zł (7,7 mln USD),
- e) spłaty kredytów udzielonych Algierii, Jemenowi i Chinom w latach ubiegłych przez rząd polski w wysokości 30,1 mln zł (7,96 mln USD),
- f) przychodów przeznaczonych na sfinansowanie przedterminowej spłaty zobowiązań zagranicznych i innych operacji zagranicznych w wysokości 33.037,0 mln zł (2.000,0 mln USD i 6.000,0 mln EUR),
- g) przychodów związanych ze zwrotem środków w złotych z rachunku walutowego (zwrot lokaty) w wysokości 51.678,4 mln zł (3.000,0 mln USD i 9.500,0 mln EUR), w związku z przeznaczeniem walut na obsługę zadłużenia zagranicznego.

Planowane na 2004 r. rozchody zagraniczne wyniosą 106.385,0 mln zł. Na kwotę tę złożą się m.in.:

- a) spłaty kapitału od zaciągniętych kredytów - 9.464,5 mln zł (1.158,2 mln USD i 1.041,3 mln EUR); spłaty kapitału dotyczą:
- wierzycieli zrzeszonych w Klubie Paryskim - 8.040,1 mln zł (904,2 mln USD i 953,8 mln EUR),
 - Banku Światowego - 931,6 mln zł (197,1 mln USD i 29,9 mln EUR),
 - kredytów na rzecz EBI i EBOiR - łącznie 270,0 mln zł (1,3 mln USD i 57,6 mln EUR),
 - pozostałych kredytów na rzecz Centralnego Banku Libii w wysokości 119,9 mln zł (30,0 mln USD) z tytułu spłaty kredytu eksportem towarów i usług, kredytu japońskiego w wysokości 47,2 mln zł (11,8 mln USD), amerykańskiego kredytu towarowego, wykorzystanego przez MON, w kwocie 53,6 mln zł (13,3 mln USD) oraz kredytu USA RIGGS w wysokości 2,0 mln zł (0,5 mln USD),
- b) rozchody wynikające z zaciągniętych instrumentów płynnościowych (kredyt rewolwingowy) – 8.491,6 mln zł (2.000,0 mln EUR),
- c) rozchody z tytułu wykupu obligacji skarbowych RP wyemitowanych za granicą - 1.207,7 mln zł (300,0 mln USD),

- d) rozchody z tytułu udzielenia kredytów zagranicznych w wysokości 1.029,3 mln zł (255,0 mln USD). Środki te będą przeznaczone dla przedsiębiorstw eksportujących towary i usługi w ramach kontraktów zawartych na podstawie umów kredytowych (Chiny, Serbia i Czarnogóra, Wietnam, Indonezja, Uzbekistan, Iran, Malezja),
- e) konwersja długu zagranicznego na złote 403,3 mln zł. Na konwersję długu zagranicznego na zasadach komercyjnych, podobnie jak w latach poprzednich, przeznaczona się równowartość 100,0 mln USD. Przewidują to postanowienia umów zawartych między Polską a Klubami Londyńskim i Paryskim,
- f) ekokonwersja/Ekofundusz 171,8 mln zł (37,2 mln USD i 4,8 mln EUR); rozchody z tego tytułu wynikają z realizacji zawartych umów o ekokonwersji polskiego długu i przeznaczeniu spłat kredytów lub odsetek wobec krajów wierzycielskich Klubu Paryskiego na wspieranie przedsięwzięć związanych z ochroną środowiska w Polsce. W 2004 r. wypłacane kwoty będą wynikały z realizacji umów zawartych z takimi krajami jak: Szwajcaria, USA, Francja, Włochy i Norwegia,
- g) rozchody z tytułu udziału w międzynarodowych organizacjach finansowych (EBI, Bank Światowy, EBOiR, IDA - Międzynarodowe Stowarzyszenie Rozwoju); planuje się przeznaczyć kwotę 404,1 mln zł (5,0 mln USD i 83,7 mln EUR),
- h) rozchody z tytułu refundacji i rekompensat 7,9 mln zł (2,0 mln USD); kwota ta przewidziana jest na spłatę zobowiązań wobec Polimexu-Cekopu z tytułu przejętych przez Skarb Państwa należności od Maroka jak również na spłatę zobowiązań wobec RFN i Rosji z tytułu porozumienia między Rządami Polski, b. NRD i b. ZSRR w sprawie Wspólnej Organizacji "Petrobaltic" z dnia 12.07.1990 r.,
- i) rozchody związane z udostępnieniem bankom środków z pożyczki Natexis Banku (Francja) oraz pożyczki z Europejskiego Banku Inwestycyjnego na prefinansowanie środków unijnych 489,6 mln zł (115,3 mln EUR),
- j) rozchody związane z przedterminową spłatą zobowiązań zagranicznych i inne operacje zagraniczne 33.037,0 mln zł (2.000,0 mln USD i 6.000,0 mln EUR); kwota ta przewidziana jest na ewentualną przedterminową spłatę zobowiązań zagranicznych Skarbu Państwa oraz tworzenie aktywów związanych z zarządzaniem i obsługą długu zagranicznego,
- k) rozchody związane z przekazaniem środków na zasilenie rachunku walutowego Ministerstwa Finansów w Narodowym Banku Polskim (lokaty) w wysokości 51.678,4 mln zł (3.000,0 mln USD i 9.500,0 mln EUR).

Rozdział VIII

Państwowy dług publiczny, potencjalne zobowiązania Skarbu Państwa z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń oraz należności Skarbu Państwa

1. Państwowy dług publiczny oraz dług Skarbu Państwa

Działania podejmowane w zakresie państwowego długu publicznego, w tym zwłaszcza długu Skarbu Państwa, w danym roku budżetowym są ukierunkowane na realizację celów „Strategii zarządzania długiem sektora finansów publicznych”, przedkładanej wraz z uzasadnieniem do ustawy budżetowej. Pozostają one pod znacznym wpływem sytuacji gospodarczej oraz prowadzonej w danym okresie polityki fiskalnej i monetarnej. W okresie objętym ustawą znaczny wpływ na kwestie związane z państwowym długiem publicznym będzie miało uzyskanie przez Polskę członkostwa w Unii Europejskiej.

1.1. Państwowy dług publiczny¹

Przewidywany na koniec 2003 r. państwowy dług publiczny wyniesie ok. 400.661,3 mln zł, wobec 352.615,5 mln zł w grudniu 2002 r. W konsekwencji tak znacznego przyrostu zadłużenia planowana relacja państwowego długu publicznego powiększonego o przewidywane wypłaty z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez podmioty sektora finansów publicznych do PKB przekroczy 50%.

Zgodnie z art. 45 ustawy o finansach publicznych, przekroczenie w 2003 r. pułapu 50% będzie miało następujące konsekwencje:

- 1) relacja deficytu budżetu państwa do dochodów budżetu państwa zawarta w uchwalanym przez Radę Ministrów projekcie ustawy budżetowej na 2005 r. nie będzie mogła być wyższa niż analogiczna relacja z roku 2004,
- 2) relacja o której mowa w pkt. 1) będzie stanowiła górne ograniczenie relacji deficytu każdej jednostki samorządu terytorialnego do jej dochodów, jaka może zostać uchwalona w budżecie jednostki samorządu terytorialnego.

¹ Dług po wyeliminowaniu przepływów finansowych pomiędzy podmiotami sektora finansów publicznych (tj. po tzw. konsolidacji).

Przewidywany na 2004 r. przyrost długu, z uwagi przede wszystkim na rosnące potrzeby pożyczkowe budżetu państwa, będzie wyższy niż w 2003 r. Na koniec 2004 r. państwowy dług publiczny wyniesie ok. 456.541,5 mln zł. Tym samym relacja państwowego długu publicznego powiększonego o przewidywane wypłaty z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez podmioty sektora finansów publicznych do PKB znacznie zbliży się do 55%. W przypadku wystąpienia zjawisk niekorzystnych wpływających na relację długu do PKB (przede wszystkim niższego od prognozowanego wzrostu PKB, niższych od założonych wpływów z prywatyzacji, osłabienia PLN, zmiany kursów krzyżowych, pogorszenia sytuacji na rynkach finansowych) istnieje duże ryzyko przekroczenia tego pułapu.

Wyszczególnienie	2002		2003		2004	
	kwota (mln zł)	relacja do PKB (%)	kwota (mln zł)	relacja do PKB (%)	kwota (mln zł)	relacja do PKB (%)
1	2	3	4	5	6	7
Państwowy dług publiczny	352.615,5	45,7%	400.661,3	49,8%	456.541,5	53,0%
Państwowy dług publiczny powiększony o przewidywane wypłaty z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez podmioty sektora finansów publicznych	364.747,9	47,2%	414.688,1	51,5%	472.527,3	54,8%

Dane dotyczące struktury państwowego długu publicznego na koniec 2002 r. oraz prognozy na lata 2003 r. i 2004 r. zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Wyszczególnienie	XII 2002	XII 2003	XII 2004	zmiana XII'03 - XII'02		zmiana XII'04 - XII'03	
	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	%	mln zł	%
1	2	3	4	5	6	7	8
Państwowy dług publiczny	352.615,5	400.661,3	456.541,5	48.045,8	13,6%	55.880,1	13,9%
1. Dług sektora rządowego, w tym:	338.557,1	382.975,7	435.939,1	44.418,6	13,1%	52.963,5	13,8%
- dług Skarbu Państwa*	326.755,1	369.188,0	423.264,9	42.432,8	13,0%	54.076,9	14,6%
2. Dług sektora samorządowego	14.058,5	17.685,7	20.602,3	3.627,2	25,8%	2.916,7	16,5%

*dług po konsolidacji w ramach sektora finansów publicznych

Zarówno w 2003 r., jak i w 2004 r. podstawowym źródłem wzrostu państwowego długu publicznego będzie przyrost zadłużenia Skarbu Państwa (przede wszystkim w następstwie rosnących potrzeb pożyczkowych budżetu państwa).

Utrzymane zostanie wysokie tempo wzrostu zadłużenia jednostek samorządu terytorialnego (w związku z finansowaniem deficytów tych jednostek). W 2004 r. dodatkowym czynnikiem wpływającym na wzrost długu będzie konieczność częściowego finansowania z budżetów JST zadań (głównie inwestycyjnych) realizowanych przy współudziale środków z UE (przede wszystkim na zasadach współfinansowania).

Spośród pozostałych podmiotów sektora finansów publicznych na wzrost państwowego długu publicznego w 2003 r. i 2004 r. największy wpływ może mieć wzrost zobowiązań sektora służby zdrowia (zwłaszcza samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej).

1.2. Dług Skarbu Państwa

Przewidywane wysokie tempo wzrostu długu Skarbu Państwa jest zdeterminowane przede wszystkim potrzebami pożyczkowymi budżetu państwa, zwłaszcza poziomem deficytów budżetowych. Dodatkowo w 2004 r. po stronie rozchodów budżetu państwa wystąpią nowe pozycje, z których najważniejszymi są:

- dotacja dla FUS na pokrycie ubytku składki do OFE oraz
- prefinansowanie.

Konsekwencją prognozowanego przyrostu długu Skarbu Państwa w latach 2003-2004 będzie skokowy wzrost relacji tego długu do PKB.

Wyszczególnienie	2002		2003		2004	
	kwota (mln zł)	relacja do PKB (%)	kwota (mln zł)	relacja do PKB (%)	kwota (mln zł)	relacja do PKB (%)
1	2	3	4	5	6	7
Dług Skarbu Państwa	327.909,1	42,5%	371.388,0	46,1%	425.664,9	49,4%
Dług Skarbu Państwa powiększony o przewidywane wypłaty z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa	339.973,4	44,0%	385.304,1	47,9%	441.540,0	51,3%

W strukturze długu Skarbu Państwa nadal dominować będzie dług krajowy (zarówno wg kryterium miejsca emisji, jak i rezydenta). Przewidywana jest tendencja spadkowa udziału długu zagranicznego.

Wyszczególnienie	XII 2002	XII 2003	XII 2004	zmiana XII'03 - XII'02		Zmiana XII'04 - XII'03	
	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	%	mln zł	%
1	2	3	4	5	6	7	8
Dług Skarbu Państwa	327.909,1	371.388,0	425.664,9	43.478,9	13,3%	54.276,9	14,6%
<i>wg kryterium miejsca emisji</i>							
1. Dług krajowy Skarbu Państwa	219.351,9	253.972,5	302.486,9	34.620,6	15,8%	48.514,4	19,1%
2. Dług zagraniczny Skarbu Państwa	108.557,2	117.415,5	123.178,0	8.858,3	8,2%	5.762,5	4,9%
<i>wg kryterium rezydenta</i>							
1. Dług krajowy Skarbu Państwa	190.333,1	221.371,1	262.689,3	31.038,1	16,3%	41.318,1	18,7%
2. Dług zagraniczny Skarbu Państwa	137.576,0	150.016,8	162.975,6	12.440,8	9,0%	12.958,7	8,6%

Dług krajowy Skarbu Państwa wg kryterium miejsca emisji

W 2003 r. i w 2004 r. nastąpi znaczny wzrost długu w instrumentach rynkowych, przy równoczesnym spadku zadłużenia nierynkowego (tj. długu z tytułu obligacji nierynkowych i tzw. pozostałego zadłużenia). Po nieznacznym spadku długu w instrumentach oszczędnościowych w 2003 r. przewidywany jest jego wzrost w 2004 r.

Przewidywany jest wzrost długu zarówno w obligacjach rynkowych, jaki i w bonach skarbowych (wzrost zadłużenia w bonach założono na poziomie zapewniającym spadek udziału tych instrumentów w zadłużeniu krajowym Skarbu Państwa). Utrzymana zostanie tendencja wzrostowa udziału zadłużenia w instrumentach rynkowych o oprocentowaniu stałym w długu rynkowym ogółem. Po spadku w 2003 r. długu z tytułu obligacji rynkowych o oprocentowaniu zmiennym, w 2004 r. planowany jest jego wzrost (przede wszystkim w następstwie konwersji części przejętych przez Skarb Państwa zobowiązań z tytułu nie przekazanych przez ZUS składek do otwartych funduszy emerytalnych; rozpoczęcie konwersji planowane jest w 2003 r.). W latach 2003 – 2004 nastąpi dalszy spadek udziału obligacji nierynkowych i pozostałego długu w zadłużeniu SP ogółem.

Zgodnie z przewidywaniami w 2003 r. i 2004 r. utrzymany zostanie trend spadkowy udziału długu wobec sektora bankowego w długu krajowym Skarbu Państwa ogółem. Planowany jest natomiast wzrost udziału długu Skarbu Państwa wobec krajowego sektora pozabankowego. Szacowany udział inwestorów zagranicznych ukształtuje się na poziomie ok. 14%.

Wyszczególnienie	XII 2002	struktura	XII 2003	struktura	XII 2004	struktura	zmiana XII'03 - XII'02		zmiana XII'04 - XII'03	
	mln zł	%	mln zł	%	mln zł	%	mln zł	%	mln zł	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Dług krajowy Skarbu Państwa	219.351,9	100,0%	253.972,5	100,0%	302.486,9	100,0%	34.620,6	15,8%	48.514,4	19,1%
1. Sektor bankowy	78.562,3	35,8%	88.874,4	35,0%	102.191,4	33,8%	10.312,2	13,1%	13.317,0	15,0%
1.1. NBP	6.520,0	3,0%	381,4	0,2%	0,0	0,0%	-6.138,7	-94,2%	-381,4	-100,0%
1.2. Krajowe banki komercyjne	72.042,2	32,8%	88.493,0	34,8%	102.191,4	33,8%	16.450,8	22,8%	13.698,4	15,5%
2. Krajowy sektor pozabankowy, w tym:	109.396,5	49,9%	130.066,3	51,2%	158.016,0	52,2%	20.669,8	18,9%	27.949,7	21,5%
z tytułu SPW	104.216,1	47,5%	127.993,9	50,4%	157.616,3	52,1%	23.777,7	22,8%	29.622,4	23,1%
3. SPW u inwestorów zagranicznych	31.393,2	14,3%	35.031,7	13,8%	42.279,4	14,0%	3.638,6	11,6%	7.247,7	20,7%

Dług zagraniczny Skarbu Państwa wg kryterium miejsca emisji

Przewidywany wzrost zadłużenia zagranicznego Skarbu Państwa w 2003 r. i 2004 r. będzie wypadkową:

- 1) spłaty przypadających na te lata rat kapitałowych od zaciągniętych kredytów (przede wszystkim od kredytów zaciągniętych wobec członków Klubu Paryskiego i w międzynarodowych instytucjach finansowych),
- 2) zaciągnięcia nowych kredytów (przede wszystkim w międzynarodowych instytucjach finansowych),
- 3) wykupu oraz emisji obligacji zagranicznych,
- 4) zmian kursu USD w stosunku do innych walut, w których nominowana jest część zadłużenia zagranicznego.

Wyszczególnienie	XII 2002	XII 2003	XII 2004	Zmiana XII'03 - XII'02		zmiana XII'04 - XII'03	
	mln USD	mln USD	mln USD	mln USD	%	mln USD	%
1	2	3	4	5	6	7	8
Dług zagraniczny Skarbu Państwa	28.278,9	31.402,1	32.260,8	3.123,1	11,0%	858,7	2,7%
1. Dług z tytułu SPW	7.603,4	10.779,2	12.871,7	3.175,8	41,8%	2.092,4	19,4%
2. Kredyty, w tym:	20.675,6	20.622,9	19.389,1	-52,7	-0,3%	-1.233,8	-6,0%
2.1. Klub Paryski	17.182,6	16.715,3	14.364,8	-467,3	-2,7%	-2.350,5	-14,1%
2.2. Międzynarodowe instytucje finansowe *	3.005,7	3.590,0	4.611,7	584,3	19,4%	1.021,7	28,5%
2.3. Pozostali wierzyciele	487,3	317,5	412,6	-169,8	-34,8%	95,0	29,9%

*tj.: Bank Światowy, Europejski Bank Inwestycyjny, Bank Rozwoju Rady Europy, Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju.

Planowany w omawianym okresie wzrost zadłużenia zagranicznego z tytułu skarbowych papierów wartościowych będzie przede wszystkim rezultatem:

- 1) nowych emisji obligacji na rynki zagraniczne:
 - w 2003 r. w lutym zostały wyemitowane obligacje o wartości nominalnej 2.300 mln EUR (wraz z operacją doemitowania w maju), w lipcu wyemitowano obligacje o wartości nominalnej 25 mld JPY, we wrześniu obligacje o zmiennym oprocentowaniu, o wartości nominalnej 500 mln EUR. Założono wyemitowanie do końca roku 2003 kolejnych obligacji o równowartości 1 000 mln USD.
 - w 2004 r. planowana kwota emisji wyniesie ok. 2.725,0 mln USD,
- 2) przedterminowego wykupu obligacji Brady'ego typu PDI w kwietniu 2003 r. w kwocie (łącznie z terminową spłatą raty kapitałowej) 1.112,1 mln USD,
- 3) wykupu w lipcu 2004 r. obligacji o wartości nominalnej 300 mln USD.

Na zmianę długu z tytułu zaciągniętych kredytów wpłynie głównie:

- 1) spłata rat kapitałowych od obsługiwanych kredytów,
- 2) ciągnięcie nowych kredytów od międzynarodowych instytucji finansowych z przeznaczeniem w szczególności na infrastrukturę, likwidację skutków powodzi, aktywizację terenów wiejskich oraz restrukturyzację sektora węgla kamiennego.
- 3) realizacja programu finansowania samolotu wielozadaniowego.

1.3. Konsekwencje wysokiego tempa wzrostu państwowego długu publicznego

W przypadku wystąpienia zjawisk niekorzystnych wpływających na relację długu do PKB istnieje duże ryzyko przekroczenia w 2004 r. pułapu 55% relacji państwowego długu publicznego powiększonego o przewidywane wypłaty z tytułu poręczeń i gwarancji do PKB.

W konsekwencji, zgodnie z ustawą o finansach publicznych:

- 1) w projekcie ustawy budżetowej na 2006 r. przyjęty poziom deficytu będzie musiał zapewniać spadek relacji długu Skarbu Państwa powiększonego o kwotę przewidywanych wypłat z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa do PKB poniżej poziomu z 2004 r.,
- 2) ograniczone zostaną możliwe do uchwalenia kwoty deficytów jednostek samorządu terytorialnego,
- 3) Rada Ministrów będzie zobowiązana do przedstawienia programu sanacyjnego mającego zapewnić spadek relacji państwowego długu publicznego powiększonego o przewidywane wypłaty z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez podmioty sektora finansów publicznych do PKB.

Do czynników wpływających na wzrost ryzyka związanego z gwałtownym wzrostem relacji dług/PKB należy zaliczyć:

- a) wysoki poziom deficytów budżetowych,
- b) niższe od założonych wpływy z prywatyzacji,
- c) niskie tempo wzrostu PKB,
- d) gwałtowny wzrost zadłużenia innych niż Skarb Państwa podmiotów sektora finansów publicznych,
- e) znaczny wzrost kwoty poręczeń i gwarancji udzielanych przez podmioty sektora finansów publicznych (zwłaszcza Skarb Państwa) i związany z tym wzrost długu potencjalnego,
- f) osłabienie PLN, zmiany kursów krzyżowych,
- g) pogorszenie sytuacji na rynkach finansowych.

2. Potencjalne zobowiązania Skarbu Państwa z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń

Potencjalne zobowiązania Skarbu Państwa z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń są to zobowiązania, które mogą, ale nie muszą, obciążyć w przyszłości budżet państwa.

Na koniec 2003 r. stan potencjalnych zobowiązań z tytułu gwarancji zagranicznych oraz poręczeń i gwarancji krajowych może wynieść 29.956,2 mln zł, co oznaczać będzie spadek o 7,8% (tj. o 2.530,6 mln zł) w stosunku do stanu na koniec 2002 r.

Szacowany stan potencjalnych zobowiązań z tytułu udzielonych przez Skarb Państwa poręczeń i gwarancji na koniec 2003 r. obejmuje:

- stan potencjalnych zobowiązań z tytułu poręczeń i gwarancji krajowych w łącznej kwocie 15.299,5 mln zł, co oznaczać będzie wzrost o 377,9 mln zł (tj. o 2,5%) w porównaniu do stanu na koniec 2002 r. Wzrost ten jest wynikiem udzielenia nowych poręczeń oraz przewidywanego udzielenia do końca br. kolejnych poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa. Na jego zmniejszenie wpływa spłata poręczonych zobowiązań przez kredytobiorców i budżet państwa,
- stan potencjalnych zobowiązań z tytułu gwarancji zagranicznych w łącznej kwocie 14.656,7 mln zł, co oznaczać będzie spadek o 2.908,5 mln zł (tj. o 16,6%) w porównaniu do stanu na koniec 2002 r. Spadek ten jest wynikiem spłaty gwarantowanych kredytów przez kredytobiorców i budżet państwa oraz wygaśnięcia zobowiązania Skarbu Państwa z tytułu udzielonej gwarancji ubezpieczeniowej obejmującej odpowiedzialność przewoźników lotniczych za szkody powstałe w wyniku wojny lub aktów terroru. Na jego wzrost wpływa udzielenie nowych gwarancji zagranicznych.

W ustawie budżetowej na 2004 r., uwzględniając m.in. zapisy „Średniookresowej strategii udzielania gwarancji i poręczeń Skarbu Państwa do 2010 roku”, przyjętej przez Radę Ministrów w dniu 10 czerwca 2003 roku, zaplanowano udzielenie przez Skarb Państwa gwarancji i poręczeń na łączną kwotę 17.000,0 mln zł. Przewiduje się możliwość udzielenia w 2004 roku poręczeń i gwarancji wspierających m.in. realizację strategicznych programów rządowych, takich jak: budowa autostrad, restrukturyzacja PKP S.A. oraz wspieranie rozwoju infrastruktury i ochrony środowiska. Uwzględniono również zapotrzebowanie określone przez Ministra Kultury dotyczące udzielania poręczeń za zniszczone, uszkodzone lub skradzione eksponaty wystawowe oraz ewentualną realizację koncepcji udzielania poręczeń mających na celu restrukturyzację finansową zobowiązań cywilnoprawnych samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej (SPZOZ) oraz związanych z działalnością KUKI S.A. Jednocześnie zakłada się zaostrzenie polityki w zakresie udzielania nowych poręczeń i gwarancji Skarbu Państwu poprzez stosowanie bardziej rygorystycznych kryteriów oceny ryzyka obciążającego Skarb Państwa jako poręczyciela lub gwaranta.

Biorąc pod uwagę powyższe, stan potencjalnych zobowiązań z tytułu udzielonych przez Skarb Państwa gwarancji i poręczeń na koniec 2004 r. wynieść może 42.852,3 mln zł, co oznacza wzrost o 12.896,1 mln zł (tj. o 43,0%) w porównaniu do prognozowanego stanu na koniec 2003 r. Wzrost zobowiązań będzie wynikiem udzielenia przez Skarb Państwa nowych gwarancji i poręczeń. Na jego ograniczenie wpływ mają spłaty dokonywane przez kredytobiorców i przez Skarb Państwa.

Dane dotyczące zobowiązań Skarbu Państwa z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń według stanu na koniec 2002 r. oraz przewidywane kwoty tych zobowiązań na koniec 2003 r. i 2004 r. zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Wyszczególnienie	XII 2002	XII 2003	XII 2004
	mln zł	mln zł	mln zł
1	2	3	4
Zobowiązania Skarbu Państwa z tytułu gwarancji i poręczeń	32.486,8	29.956,2	42.852,3
z tytułu gwarancji zagranicznych	17.565,2	14.656,7	24.954,6
z tytułu poręczeń i gwarancji krajowych	14.921,6	15.299,5	17.897,7

3. Należności Skarbu Państwa

Przewiduje się, że w końcu 2003 r. łączny stan należności Skarbu Państwa będzie niższy o 20,2% od poziomu osiągniętego na koniec 2002 r., zaś w 2004 r. szacuje się wzrost o 9,2%.

Syntetyczne zestawienie należności Skarbu Państwa przedstawia poniższa tablica.

Wyszczególnienie	w mln zł				
	Stan w dniu 31 grudnia			Zmiana w	
	2002 r.	2003 r. pw	2004 r. plan	2003 r.	2004 r.
1	2	3	4	5	6
Należności Skarbu Państwa	38.267,6	30.550,8	33.353,1	-7.716,8	2.802,3
1. Zaległości podatkowe i niepodatkowe ^{a)}	14.800,6	12.440,9	13.724,1	-2.359,7	1.283,2
2. Należności z tytułu przejściowego wykupienia odsetek od kredytów mieszkaniowych	7.786,1	7.846,3	7.699,3	60,2	-147,0
3. Należności z tytułu gwarancji i poręczeń Skarbu Państwa	1.642,0	2.449,9	4.230,7	807,9	1.780,8
4. Należności z tytułu udzielonych kredytów zagranicznych	4.526,5	4.515,2	4.635,0	-11,3	119,8
5. Należności z tytułu "collaterali"	1.561,7	1.456,8	1.583,4	-104,9	126,6
6. Należności z tytułu udostępnienia środków z kredytów zagranicznych podmiotom krajowym	766,4	737,7	711,6	-28,7	-26,1
7. Należności z tytułu pożyczki udzielonej ze środków budżetu państwa kasom chorych	821,5	821,5	190,7	0,0	-630,8
8. Należności z tytułu pożyczek udzielonych ze środków budżetu państwa FUS	6.000,0 ^{b)}	0,0	0,0	-6.000,0	0,0
9. Należności od MBI w Moskwie	117,2	125,3	122,4	8,1	-2,9
10. Inne należności	245,6	157,2	455,9	-88,4	298,7

a) Dane dotyczące zaległości podatkowych na koniec 2003 r. (przewidywane wykonanie) oraz prognozy na koniec 2004 r. są nieporównywalne z danymi z wykonania za 2002 r.

b) Prezentowana kwota należności nie obejmuje odsetek naliczonych memoriałowo, które podlegają spłacie razem z kwotą główną pożyczki (wg stanu na 31.12.2002 r. wyniosły 2.142,1 mln zł).

Struktura należności Skarbu Państwa przedstawia się następująco:

Wyszczególnienie	w %		
	Stan w dniu 31 grudnia		
	2002 r.	2003 r. pw	2004 r. plan
1	2	3	4

Należności Skarbu Państwa	100,0	100,0	100,0
1. Zaległości podatkowe i niepodatkowe*	38,7	40,7	41,1
2. Należności z tytułu przejściowego wykupienia odsetek od kredytów mieszkaniowych	20,3	25,7	23,1
3. Należności z tytułu gwarancji i poręczeń Skarbu Państwa	4,3	8,0	12,7
4. Należności z tytułu udzielonych kredytów zagranicznych	11,8	14,8	13,9
5. Należności z tytułu "collaterali"	4,1	4,8	4,7
6. Należności z tytułu udostępnienia środków z kredytów zagranicznych podmiotom krajowym	2,0	2,4	2,1
7. Należności z tytułu pożyczki udzielonej ze środków budżetu państwa kasom chorych	2,2	2,7	0,6
8. Należności z tytułu pożyczek udzielonych ze środków budżetu państwa FUS	15,7	0,0	0,0
9. Należności od MBI w Moskwie	0,3	0,4	0,4
10. Inne należności	0,6	0,5	1,4

* Dane na koniec 2002 r. są nieporównywalne z danymi na koniec 2003 i 2004 r.

3.1. Zaległości podatkowe i niepodatkowe

Spadek o 15,9% zaległości w płatnościach podatków i innych dochodów budżetu państwa na koniec 2003 r. w porównaniu z końcem 2002 r. jest wypadkową zmniejszenia zaległości na kwotę 2.674,2 mln zł w:

- podatkach pośrednich (2.355,0 mln zł),
 - podatku dochodowym od osób prawnych (16,2 mln zł),
 - podatku dochodowym od osób fizycznych (242,5 mln zł),
 - cła (41,5 mln zł),
 - podatkach zniesionych (16,1 mln zł),
 - wpłatach z zysku przedsiębiorstw państwowych oraz spółek Skarbu Państwa (2,9 mln zł)
- oraz wzrostu zaległości na kwotę 314,5 mln zł w pozostałych dochodach.

Oszacowano, że zaległości podatkowe i niepodatkowe na koniec 2004 r. zwiększą się w porównaniu z końcem 2003 r. o 10,3%. Wzrost ten jest wypadkową zwiększenia zaległości na kwotę 1.343,7 mln zł w:

- podatkach pośrednich (654,3 mln zł),
- podatku dochodowym od osób fizycznych (167,9 mln zł),
- podatku dochodowym od osób prawnych (143,7 mln zł),
- z tytułu pozostałych dochodów (377,8 mln zł)

oraz spadku zaległości na kwotę 60,5 mln zł w:

- wpłatach z zysku przedsiębiorstw państwowych oraz spółek Skarbu Państwa (8,0 mln zł),

- podatkach zniesionych (19,7 mln zł),
- cła (32,8 mln zł).

Przewidywany stan należności budżetu państwa z tytułu zaległych podatków², cła i innych zaległości wobec budżetu państwa ilustruje poniższa tablica.

w mln zł

Wyszczególnienie	Stan w dniu 31 grudnia		
	2002 r.*	2003 r. pw*	2004 r. plan*
1	2	3	4
Razem	14.800,6	12.440,9	13.724,1
1. Podatki pośrednie	8.655,4	6.300,4	6.954,7
2. Podatek dochodowy od osób prawnych	1.065,2	1.049,0	1.192,7
3. Podatek dochodowy od osób fizycznych	2.108,3	1.865,8	2.033,7
4. Podatki zniesione	230,4	214,3	194,6
5. Cło	611,5	570,0	537,2
6. Wpłaty z zysku przedsiębiorstw państwowych oraz spółek SP	20,9	18,0	10,0
7. Pozostałe dochody **	2.108,9	2.423,4	2.801,2

* Dane dotyczące zaległości podatkowych na koniec 2002 r. są nieporównywalne z danymi na koniec 2003 i 2004 r.

** Obejmują zaległości z tytułu różnych opłat, grzywien i kar oraz innych dochodów.

Przy szacowaniu zaległości podatkowych na lata 2003-2004 uwzględniono sytuację gospodarczą kraju, podejmowane czynności zwiększające efektywność ściągłości podatków oraz dane dotyczące zaległości objętych ustawami restrukturyzacyjnymi, które w zdecydowanej części zostaną umorzone w grudniu 2003 r.

Na tak wysoki stan zaległości podatkowych wpływ mają następujące czynniki:

- kontynuacja istniejących postępowań restrukturyzacyjnych zagrożonych sektorów gospodarki narodowej takich jak: górnictwo węgla kamiennego, przemysł obronny, hutnictwo i przemysł lekki. Znaczącym elementem wpływającym na stan zaległości podatkowych jest również trudna sytuacja Polskich Kolei Państwowych,
- utrzymująca się nadal znaczna część zaległości płatnych w ratach i odroczonej traktowana jako forma pomocy publicznej dla przedsiębiorców znajdujących się w przejściowo trudnej sytuacji ekonomicznej,
- wstrzymanie wykonania decyzji w związku z wniesionym przez podatnika odwołaniem lub skargą do Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz wstrzymanie podejmowania czynności egzekucyjnych w celu ściągnięcia zobowiązań szkół i placówek oświatowych z tytułu podatku

² Szacunku dokonano na podstawie analizy miesięcznych sprawozdań izb skarbowych „Informacja o wpływach oraz kształtowaniu się zaległości podatkowych”.

dochodowego od osób fizycznych powstałych do 31.12.1998 r. przejętych z dniem 01.01.1999 r. przez jednostki samorządu terytorialnego,

- stale utrzymujący się wysoki stan zaległości będących w postępowaniu ugodowym i układowym.

Podatki w żadnym systemie podatkowym nie są realizowane w 100%. Dlatego należy założyć, że nadal będą powstawały zaległości bieżące szeregu podmiotów, również tych, które dotychczas nie posiadały zadłużenia z tytułu podatków.

W celu zapobieżenia dalszemu wzrostowi zaległości podatkowych podejmowane są wielokierunkowe działania. Minister Finansów corocznie określa w formie decyzji urzędów i izbom skarbowym zadania oraz kierunki działań w zakresie realizacji polityki finansowej państwa. Na mocy postanowień tej decyzji zostały ustalone również zasady oceny pracy podległych Ministerstwu Finansów jednostek skarbowych. W celu zintensyfikowania działań aparatu skarbowego dla każdej izby skarbowej wyznaczono procentowe operatywne wskaźniki:

- wskaźnik realizacji przypisu bieżącego,
- wskaźnik realizacji zaległości z lat ubiegłych,
- wskaźnik kształtowania się zaległości brutto w stosunku do wpływów

dotyczące realizacji poszczególnych czterech podstawowych podatków (CIT, PIT, VAT, akcyza).

Stopień realizacji nałożonych wskaźników jest jednym z elementów oceny pracy kierownictwa izb skarbowych. W każdym przypadku niezrealizowania wyznaczonych mierników dyrektorzy izb skarbowych są zobowiązani do przedłożenia pisemnych wyjaśnień uzasadniających przyczyny odchyleń.

Ocenie podlegają również działania mające na celu likwidację zaległości podatkowych objęte prowadzonym przez Ministerstwo Finansów podmiotowym monitoringiem zaległości.

Corocznie w wytycznych do działania izb i urzędów skarbowych wskazuje się działania, jakie winny być podjęte w celu poprawy poboru i egzekucji podatków. Działania te to w szczególności: niezwłoczne, po upływie terminu płatności, wysyłanie upomnień w przypadku istnienia takiego obowiązku oraz wystawianie tytułów wykonawczych, bezzwłoczne nadawanie biegu tytułom wykonawczym oraz konsekwentne dążenie do ich realizacji w celu doprowadzenia do wygaśnięcia zobowiązań zgodnie z art.59 Ordynacji podatkowej, zabezpieczanie wykonania zobowiązań na majątku podatnika oraz na prawach majątkowych i wierzytelnościach.

W Dzienniku Urzędowym Ministra Finansów podawane są do publicznej wiadomości informacje o podmiotach, którym umorzono znaczące kwoty zaległości podatkowych.

W związku z wchodzącą od dnia 1.10.2003 r. ustawą Prawo upadłościowe i naprawcze, Ministerstwo Finansów zobligowało podległe jednostki do stosowania w szerszym niż dotychczas

zakresie instytucji hipoteki przymusowej i zastawu skarbowego, zwłaszcza w przypadku podatników systematycznie zalegających z zapłatą zobowiązań podatkowych.

Kolejnym działaniem zwiększającym egzekucję jest upowszechnienie zgłaszania przez urzędy skarbowe do Krajowego Rejestru Sądowego podmiotów o bardzo dużych zaległościach nieściągalnych – zgodnie z zapisami ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym. Respektowanie art. 55a ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji w zakresie występowania z wnioskami do Krajowego Rejestru Sądowego będzie miało charakter prewencyjny, ponieważ z uwagi na jawność Krajowego Rejestru Sądowego każdy przedsiębiorca będzie mógł sprawdzić wiarygodność swoich kontrahentów.

Informatyzacja działów egzekucyjnych urzędów skarbowych, pełna eksploatacja jednolitego programu informatycznego EGAPOLTAX, obsługującego pracę działów egzekucyjnych umożliwi pełną współpracę między poszczególnymi urzędami skarbowymi, a dostęp do zawartych w nim danych przyspieszy uzyskiwanie informacji o dłużnikach i usprawni wystawianie tytułów wykonawczych na zaległości podatkowe. Pozwoli to na zwiększenie udziału zaległości podatkowych objętych egzekucją do około 65% ogólnej kwoty zaległości podatkowych.

Z dniem akcesji do Unii Europejskiej w celu usprawnienia poboru zobowiązań podatkowych oraz uszczelnienia systemu podatkowego Polska będzie mogła korzystać z pomocy państw członkowskich w dochodzeniu należności podatkowych powstałych na terytorium Polski, jak również będzie zobligowana do udzielania analogicznej pomocy tym państwom.

Należy zauważyć, że wprawdzie od 1.10.1997 r. Polska jest stroną Konwencji o wzajemnej pomocy administracyjnej w sprawach podatkowych, sporządzonej w Strasburgu dnia 25.01.1988 r, która przewiduje również pomoc w egzekucji należności podatkowych, jednak pomoc w tym zakresie nie była dotychczas świadczona ze względu na złożone przez Polskę zastrzeżenie w tym zakresie. Z uwagi na brak uzasadnienia do dalszego utrzymywania tego zastrzeżenia, podjęte zostały działania zmierzające do jego wycofania ze skutkiem od dnia 1.01.2004 r. Otworzy to możliwość współpracy w zakresie udzielania pomocy w egzekucji roszczeń podatkowych z państwami będącymi stronami Konwencji, nie będącymi państwami członkowskimi Unii Europejskiej.

Przystąpienie przez Polskę do współpracy międzynarodowej w zakresie wzajemnej pomocy przy dochodzeniu należności pieniężnych powinno spowodować z jednej strony wzrost ściągłości zaległości podatkowych, z drugiej zaś – poprzez uświadomienie podatnikom nieuchronności egzekucji, powinno spowodować wzrost wpływów z tytułu podatków płaconych przez nich dobrowolnie.

Prognozowane zmniejszenie zaległości z tytułu wpłat z zysku przedsiębiorstw państwowych oraz jednoosobowych spółek Skarbu Państwa w 2004 r. jest spowodowane przewidywanym od 2004 r. wejściem w życie znowelizowanej ustawy o restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w latach

2003-2006, w myśl której (zgodnie z aktualnym rządowym projektem) z dniem jej wejścia w życie umorzone byłyby zaległe wpłaty z zysku spółek węgla kamiennego powstałe do 30.06.2003 r. Stanowią one około 40% dotychczasowych zaległości ogółem.

Przy obliczaniu prognozowanych kwot zaległości z tytułu ceł za podstawę przyjęto ich udział w osiągniętych dochodach w 2002 r. i prawdopodobieństwo wystąpienia analogicznej tendencji w latach 2003 i 2004.

3.2. Należności z tytułu przejściowego wykupienia odsetek od kredytów mieszkaniowych³

Szacuje się, iż należności Skarbu Państwa z tytułu przejściowo wykupionych odsetek od kredytów mieszkaniowych ukształtują się na koniec 2003 r. na poziomie 7.846,3 mln zł - co oznacza zwiększenie w stosunku do stanu na koniec 2002 r. o 60,2 mln zł, tj. 0,8%. Wzrost ten będzie wynikał z przewidywanej kwoty odsetek przejściowo wykupionych w 2003 r. w wysokości 248,8 mln zł i korekty na poziomie 91,4 mln zł, pomniejszonych o przewidywane: umorzenia tych należności – 175,0 mln zł, spłaty dokonywane przez kredytobiorców – 105,0 mln zł.

Prognozowany na koniec 2004 r. stan należności Skarbu Państwa z tytułu przejściowo wykupionych odsetek od kredytów mieszkaniowych wyniesie 7.699,3 mln zł - co oznacza zmniejszenie w stosunku do stanu na koniec 2003 r. o 147,0 mln zł, tj. 1,9%. Szacowany spadek będzie wynikał z przewidywanej kwoty odsetek przejściowo wykupionych w 2004 r. w wysokości 120,0 mln zł, pomniejszonej o przewidywane: umorzenia tych należności - 167,0 mln zł, spłaty dokonywane przez kredytobiorców - 100,0 mln zł.

3.3. Należności Skarbu Państwa z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń Skarbu Państwa

Szacowane należności Skarbu Państwa z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń na koniec 2003 r. prognozuje się na kwotę 2.449,9 mln zł, co oznacza wzrost o 49,2%, tj. o 807,9 mln zł niż w 2002 r.

Na koniec 2004 r. należności Skarbu Państwa z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń prognozuje się w wysokości 4.230,7 mln zł, co oznacza wzrost o 72,7% (tj. o kwotę 1.780,8 mln zł) w stosunku do prognozowanego stanu na koniec 2003 r.

³ Zasady funkcjonowania systemu przejściowego wykupu odsetek ze środków budżetu państwa reguluje ustawa z dnia 30.11.1995 r. o pomocy państwa w spłacie niektórych kredytów mieszkaniowych, udzielaniu premii gwarancyjnych oraz refundacji bankom wypłaconych premii gwarancyjnych.

Wzrost ten wynikać będzie głównie ze zwiększenia należności Skarbu Państwa w wyniku podejmowania przez Skarb Państwa ryzyka spłaty ze środków budżetowych zobowiązań wynikających z udzielonych gwarancji i poręczeń tj. spłaty rat kapitałowych i odsetek bieżących od gwarantowanych i poręczonych spłat krajowych i zagranicznych kredytów bankowych oraz z tytułu spłaty odsetek od gwarantowanej emisji obligacji.

Należności Skarbu Państwa z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń przedstawia poniższa tablica.

w mln zł

Wyszczególnienie	Stan w dniu 31 grudnia		
	2002 r.	2003 r. pw	2004 r. plan
1	2	3	4
Należności Skarbu Państwa z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń	1.642,0	2.449,9	4.230,7
- z tytułu udzielonych poręczeń	1.483,6	1.983,8	3.009,4
- z tytułu udzielonych gwarancji	158,4	466,1	1.221,3

3.4. Należności z tytułu udzielonych kredytów zagranicznych

Należności Skarbu Państwa z tytułu udzielonych kredytów zagranicznych przedstawiają się następująco:

w mln zł

Wyszczególnienie	Stan w dniu 31 grudnia		
	2002 r.	2003 r. pw	2004 r. plan
1	2	3	4
Należności ogółem	4.526,5	4.515,2	4.635,0
- w walutach wymiennalnych	4.520,3	4.509,6	4.629,3
- w walutach niewymiennalnych	6,2	5,6	5,7

Na zmianę wartości poszczególnych pozycji wpłynął: przyrost odsetek za zwłokę (dot. należności zaległych) oraz przewidywane spłaty (dot. należności bieżących).

3.5. Należności z tytułu "collaterali"

Na koniec 2002 r. wartość nominalna posiadanych przez Skarb Państwa „collaterali” wynosiła 1.193,2 mln USD. Stanowią one zabezpieczenie nie wykupionych obligacji Brady’ego typu Par i RSTA. Przewiduje się, przy założeniu, że obligacje te nie zostaną sprzedane w ciągu 2003 r. i 2004 r., iż wartość nominalna „collaterali” na koniec tych lat pozostanie na poziomie 1.193,2 mln USD. Ich wartość rynkowa prognozowana jest odpowiednio na 389,6 mln USD na koniec 2003 r. i 414,7 mln USD na koniec 2004 r. Oszacowana zmiana wartości rynkowej jest wynikiem wzrostu ceny, która wynika z charakteru należności z tytułu “collaterali”, będących zerokuponowymi

obligacjami Stanów Zjednoczonych (założono stałą, równą obecnej – wrzesień 2003 r.- rentowność obligacji zerokuponowych).

Należy zaznaczyć, że chociaż formalnie “collaterale” stanowią własność Skarbu Państwa, to jednak umowa powiernicza zawarta z Federal Reserve Bank of New York nie pozwala na swobodne dysponowanie nimi przez Polskę. “Collaterale” stanowią bowiem zabezpieczenie spłat naszych zobowiązań wynikających z obligacji wyemitowanych w wykonaniu porozumienia z Klubem Londyńskim - tzw. “Brady Bonds”.

3.6. Należności z tytułu udostępnienia środków z kredytów zagranicznych podmiotom krajowym

Prognozuje się, w 2003 r. stan należności z tytułu udostępnienia środków z kredytów zagranicznych podmiotom krajowym zmniejszy się o 28,7 mln zł, a w 2004 r. o 26,1 mln zł. Operacje odpożyczenia środków dotyczą kredytów przeznaczonych na finansowanie rozwoju sektora rolnego (ADP), leśnictwa, budownictwa, instytucji finansowych (FIDL).

3.7. Należności z tytułu pożyczek udzielonych ze środków budżetu państwa kasom chorych⁴

Spłata pożyczek udzielonych w 2000 r. kasom chorych z budżetu państwa została zawieszona za rok 2003 w wyniku podpisania aneksu nr 1 z dnia 20.08.2003 r. do Porozumienia w sprawie odroczenia płatności rat pożyczek, udzielonych w 2000 r. z budżetu państwa przez Ministra Finansów kasom chorych z dnia 14.05.2003 r.

Ustawa o spłacie pożyczek udzielonych w 2000 r. kasom chorych z budżetu państwa wprowadza wydłużony okres spłaty pożyczek do 31.03.2007 r. Szczegółowy tryb spłaty pożyczek zostanie ustalony w umowie. Z dniem 1.04.2003 r. wszelkie zobowiązania kas chorych przejął Narodowy Fundusz Zdrowia.

3.8. Należności z tytułu pożyczek udzielonych ze środków budżetu państwa Funduszowi Ubezpieczeń Społecznych

Na mocy art. 15 ustawy o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw „Pożyczki udzielone Funduszowi Ubezpieczeń Społecznych z budżetu państwa w latach 1999-2000 i odsetki od tych pożyczek podlegają umorzeniu”. Tym samym Fundusz

⁴ Zgodnie z art. 169i ustawy o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym w marcu 2000 r. zostały zawarte umowy pomiędzy Ministerstwem Finansów a kasami chorych na łączną kwotę 1.000,0 mln zł. Umowy ustalają oprocentowanie pożyczki w wysokości 0,1% w skali roku.

do dnia 31.12.2002 r. nie dokonał spłaty żadnej transzy pożyczki ani odsetek od tej pożyczki. Zgodnie z postanowieniami wspomnianej wyżej ustawy od daty wejścia jej w życie, tj. od dnia 1.01.2003 r. FUS nie jest zobowiązany do uiszczenia budżetowi państwa stosownych należności, tym samym należności Skarbu Państwa uległy umorzeniu.

3.9. Należności Skarbu Państwa od Międzynarodowego Banku Inwestycyjnego w Moskwie w związku z wystąpieniem RP z tego Banku

W odniesieniu do tytułu należności Skarbu Państwa od MBI w Moskwie w związku z wystąpieniem RP z tego Banku (w kwocie 29,1 mln EUR) nie przewiduje się wpływu z ww. tytułu w roku bieżącym. Na dzień dzisiejszy trudno określić datę uregulowania przez ww. Bank należnych Polsce należności. Trwają negocjacje w powyższym temacie.

Szacuje się, że stan należności Skarbu Państwa od Międzynarodowego Banku Inwestycyjnego w Moskwie, w związku z wystąpieniem RP z tego Banku, wyniesie 125,3 mln zł na koniec 2003 r. i 122,4 mln zł na koniec 2004 r.

3.10. Inne należności

Szacuje się, że stan innych należności Skarbu Państwa na koniec 2003 r. wyniesie 157,2 mln zł, a na koniec 2004 r. ukształtuje się na poziomie 455,9 mln zł. Pozycja „Inne należności” obejmuje:

- należności Skarbu Państwa z tytułu sald na rachunkach clearingowych, barterowych oraz specjalnych w jednostkach rozrachunkowych (na koniec 2003 r. wyniosą 26,9 mln zł, a na koniec 2004 r. będą na poziomie 27,2 mln zł),
- należności z tytułu pożyczek udzielonych bezpośrednio w ciężar środków budżetu państwa na podstawie upoważnień zawartych w ustawach budżetowych w latach 1994 i 1995 dla przedsiębiorstwa "Orbis S.A." (na koniec 2003 r. wyniosą 5,3 mln zł, a na koniec 2004 r. będą na poziomie 2,7 mln zł). Zmniejszenie stanu omawianych należności na koniec 2004 r. o 2,6 mln zł w porównaniu z końcem 2003 r. nastąpi w wyniku spłat rat kapitałowych w ww. wysokości od pożyczki udzielonej ze środków budżetu państwa na finansowanie rat leasingowych hoteli Holiday Inn w Warszawie i Jeleniej Górze przedsiębiorstwu "Orbis S.A.",
- należności Skarbu Państwa z tytułu spłaty kredytów uzyskanych z Międzynarodowego Banku Inwestycyjnego, Porozumienia Generalnego z Rosją oraz Funduszu Rozwoju Eksportu (na koniec 2003 r. wyniosą 27,3 mln zł, a na koniec 2004 r. będą na poziomie 27,3 mln zł),

- należności budżetu państwa z tytułu regulowania zobowiązań przez Agencję Własności Rolnej Skarbu Państwa⁵ na koniec 2003 r. już nie wystąpią, gdyż w roku bieżącym Agencja Nieruchomości Rolnych, zgodnie z § 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie wysokości zobowiązania Agencji Nieruchomości Rolnych wobec budżetu państwa, terminów wpłat oraz organu właściwego do ich poboru dokonała ostatniej spłaty zobowiązania wobec budżetu państwa w łącznej kwocie 149,1 mln zł,
- należności z tytułu pożyczek dla Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A. (na koniec 2003 r. wyniosą 97,7 mln zł, a na koniec 2004 r. będą się kształtować na poziomie 398,7 mln zł). Minister Finansów udziela pożyczek KUKKE S.A. w oparciu o przepisy rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie warunków i trybu udzielania przez Ministra Finansów, w imieniu Skarbu Państwa, poręczeń kredytów bankowych zaciągniętych przez Korporację Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych Spółka Akcyjna oraz udzielania i umarzania pożyczek ze środków budżetu państwa. Wysokość oprocentowania pożyczki ustalona została na minimalnym poziomie w wysokości 1%. Umowa pożyczki przewiduje 3-letnią karencję w dokonywaniu spłat udzielonych pożyczek, a rozporządzenie Rady Ministrów, o którym mowa wyżej, przewiduje możliwość ich umorzenia, w sytuacji, gdy środki zgromadzone na wyodrębnionym rachunku bankowym „Interes Narodowy” będą niewystarczające do pokrycia przez KUKKE S.A. wypłat odszkodowań z tytułu zawartych wcześniej umów ubezpieczeń eksportowych, gwarantowanych przez Skarb Państwa.

⁵ Wysokość zobowiązania Agencji wobec budżetu państwa stanowi wielkość umorzonego zadłużenia Agencji wobec banku BGŻ S.A., które zostało pokryte obligacjami wyemitowanymi w 1996 r. w celu zwiększenia funduszy własnych i rezerw banku BGŻ S.A. z przeznaczeniem na restrukturyzację zadłużenia Agencji.

Rozdział IX

Kierunki prywatyzacji majątku Skarbu Państwa w 2004 r.

1. Podstawy prawne

Obowiązek opracowywania Kierunków prywatyzacji wynika z zapisów dwóch aktów prawnych:

- ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa (Dz.U. Nr 106 poz. 493, z późn. zm.), na podstawie której (art. 2, pkt 2) Minister właściwy do spraw Skarbu Państwa ma obowiązek przygotowania i przedkładania Radzie Ministrów rocznych kierunków prywatyzacji majątku państwowego;
- ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2003 r. Nr 45, poz. 148, tekst jednolity z późn. zm.), zgodnie z którą (art. 87, pkt 3) do projektu ustawy budżetowej załącza się uzasadnienie zawierające m.in. kierunki prywatyzacji majątku Skarbu Państwa.

Realizacja *Kierunków prywatyzacji* jako elementu corocznie uchwalanej ustawy budżetowej podlega przepisowi art. 146, ust. 4, pkt 1 *Konstytucji RP z dnia 2 kwietnia 1997 r.* (Dz.U. Nr 78, poz. 483, z późn. zm.), który zobowiązuje członków Rady Ministrów do zapewnienia wykonania ustaw.

Przedstawiony dokument określa kierunkowe zamierzenia Rządu w zakresie prywatyzacji majątku państwowego, warunki i środki realizacji tych zamierzeń oraz przychody z tytułu prywatyzacji i ich rozdysponowanie.

2. Cele prywatyzacji

Realizacja polityki prywatyzacyjnej państwa ma doprowadzić do zakończenia, w perspektywie do 2006 roku, zasadniczych procesów przekształceń własnościowych polskiej gospodarki, dzięki czemu Polska powinna osiągnąć strukturę własności zbliżoną do realiów Unii Europejskiej, w której udział własności państwowej w gospodarce wynosi od 10 do 20%.

Podstawowym celem polityki prywatyzacyjnej w 2004 r., będzie korzystna sprzedaż wybranych spółek i składników majątku Skarbu Państwa, która powinna zapewnić osiągnięcie zaplanowanych w ustawie budżetowej na 2004 rok przychodów z prywatyzacji, zwiększyć dynamikę przekształceń własnościowych w polskiej gospodarce oraz konkurencyjność spółek i sektorów.

Program działania Ministra Skarbu Państwa w 2004 roku w zakresie przekształceń własnościowych zakłada również kontynuację procesów i projektów prywatyzacyjnych rozpoczętych w latach poprzednich oraz zintensyfikowanie prac związanych z przygotowaniem spółek i sektorów przeznaczonych do prywatyzacji w 2005 roku. Ważną częścią programu będą także działania związane z monitorowaniem i egzekwowaniem zobowiązań inwestorów, wynikających z umów prywatyzacyjnych oraz poprawą efektywności zarządzania majątkiem Skarbu Państwa, której służyć będzie wdrażanie nowych zasad nadzoru właścicielskiego.

Realizacja zadań szczegółowych, wynikających z celów polityki prywatyzacyjnej w 2004 roku, służyć będzie przede wszystkim:

- prowadzeniu procesów prywatyzacji w dziedzinach o charakterze strategicznym i infrastrukturalnym, zgodnie z harmonogramami restrukturyzacji i prywatyzacji dla poszczególnych branż gospodarki;
- wspomaganie procesów restrukturyzacji tzw. „wrażliwych” sektorów gospodarki, zwłaszcza w aspekcie ich dostosowania do konkurencyjnych warunków funkcjonowania „wspólnego rynku” Unii Europejskiej;
- przyspieszeniu prywatyzacji bezpośredniej;
- wspieraniu rozwoju rynku kapitałowego.

Z uwagi na to, że procesy prywatyzacji koncentrować się będą w sektorach o charakterze strategicznym i infrastrukturalnym, z których większość stoi przed koniecznością poprawy swojej pozycji konkurencyjnej w perspektywie akcesji Polski do Unii Europejskiej, a także biorąc pod uwagę spadek koniunktury w kraju i na świecie, rząd w latach 2001 – 2003 przyjął szereg programów restrukturyzacji i prywatyzacji obejmujących najważniejsze branże polskiej gospodarki, w tym mających kluczowe znaczenie m.in. dla bezpieczeństwa finansowego czy energetycznego państwa.

Oznacza to, że przyjęte i realizowane programy restrukturyzacji i prywatyzacji poszczególnych sektorów gospodarki, skorelowane z celami polityki gospodarczej rządu, wyznaczać będą w 2004 roku i latach następnych zakres i tempo prywatyzacji majątku Skarbu Państwa.

3. Zasoby majątku państwowego do prywatyzacji

Według stanu na 31 grudnia 2002 roku, spośród 1387 zarejestrowanych przedsiębiorstw państwowych i 1657 spółek z udziałem Skarbu Państwa, czynnych było tylko 605 (ok. 44%) przedsiębiorstw i 1312 spółek (ok. 80%).

Potencjalne zasoby majątku państwowego do prywatyzacji znajdują się przede wszystkim w sektorze elektroenergetycznym (49% wartości księgowej jednoosobowych spółek Skarbu Państwa i 28% wartości spółek z częściowym udziałem Skarbu Państwa), gazowniczym (13% wartości jssp), bankowym (8% wartości jssp, 16% spółek z częściowym udziałem Skarbu Państwa). Pozostałe zasoby możliwe do sprywatyzowania znajdują się w następujących sektorach: paliwowo-naftowym, farmaceutycznym, hutniczym, przemysłu obronnego, górnictwa węgla kamiennego, chemii ciężkiej, transportu, wydawnictw i poligrafii, uzdrowisk, a także jednostek badawczo-rozwojowych.

Stan zasobów majątkowych Skarbu Państwa możliwych do sprywatyzowania jest zróżnicowany. Znaczna ich część wymaga gruntownej restrukturyzacji i modernizacji. Oznacza to konieczność wcześniejszego dokapitalizowania podmiotów przed ich planowaną prywatyzacją, ewentualnie obciążenia potencjalnych inwestorów kosztami oddłużenia, czy niezbędnych modernizacji i dostosowań rynkowych. Tylko niewielką część zasobów można sprywatyzować bez ponoszenia nakładów restrukturyzacyjnych.

Warunkiem realizacji przedsięwzięć prywatyzacyjnych jest możliwość dysponowania potencjałem zasobów majątkowych, które mogą stanowić przedmiot przekształceń własnościowych. Zasób majątkowy Skarbu Państwa jest niejednokrotnie obciążony lub posiada ograniczenia w dysponowaniu. Obciążenia akcji/ udziałów Skarbu Państwa wynikają m.in. z tytułu:

- konieczności ich nieodpłatnego udostępnienia pracownikom i pozostałym grupom uprawnionych,
- tworzenia rezerwy na cele reprivatyzacji,
- tworzenia rezerwy na cele związane z rozwojem nauki i technologii,
- zaspokojenia roszczeń z tytułu poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa.

Natomiast ograniczenia w dysponowaniu akcjami/ udziałami wynikają zazwyczaj z zapisów statutów i umów spółek, umów prywatyzacyjnych, aktów prawnych lub innych dokumentów. Nominalna wartość obciążeń wynosi ok. 6 mld zł.

Wolny od obciążeń majątek Skarbu Państwa, wg danych na dzień 31 lipca 2003 r., szacowany jest (łącznie z wartością gruntów w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa i wartością netto innych składników majątku Agencji Nieruchomości Rolnych oraz wkładem majątkowym Skarbu Państwa w jednostkach badawczo-rozwojowych) na ok. 93,8 mld zł.

Procesy przekształceń własnościowych obejmą część zasobu majątkowego, z wyłączeniem niektórych podmiotów w sektorach infrastrukturalnych, użyteczności publicznej i innych sektorach, w których nie jest możliwe wdrożenie pełnej regulacji rynku. Docelowy kształt sektora państwowego przedstawiony zostanie po przyjęciu przez Radę Ministrów *Programu prywatyzacji majątku Skarbu Państwa na lata 2003-2006*.

4. Metody realizacji celów – programy prywatyzacji

4.1 Prywatyzacja pośrednia

Realizacja zadań wynikających z *Kierunków prywatyzacji majątku Skarbu Państwa na 2004 rok* odbywać się będzie przy wykorzystaniu dotychczasowych metod prywatyzacji z uwzględnieniem prywatyzacji realizowanej przez podwyższenie kapitału w jednoosobowych spółkach Skarbu Państwa (zgodnie ze znowelizowaną w dniu 5 grudnia 2002 r. ustawą o komercjalizacji i prywatyzacji).

Zakłada się, że proces prywatyzacji pośredniej obejmie w 2004 roku ok. 100 spółek z udziałem Skarbu Państwa. Stan prac poprzedzających procesy przekształceń własnościowych (np. przyjęcie przez rząd programu prywatyzacji, analizy prywatyzacyjne, procedury wyłaniania doradcy) wpływa na zróżnicowany stopień szczegółowości planów prywatyzacyjnych w podanych poniżej sektorach:

Sektor bankowy i ubezpieczeniowy

Skarb Państwa sprawuje obecnie bezpośredni nadzór nad trzema bankami, w których posiada większościowy udział: Bankiem Gospodarstwa Krajowego (BGK), Powszechną Kasą Oszczędności Bank Polski S.A. (PKO BP S.A.), Bankiem Gospodarki Żywnościowej S.A. (BGŻ S.A.). Ponadto Skarb Państwa pośrednio kontroluje trzy banki: Bank Ochrony Środowiska S.A. (BOŚ S.A.), Bank Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych S.A. (BISE S.A.) i Bank Pocztowy S.A.

4 czerwca 2002 roku rząd przyjął *Zarys strategii wobec banków z bezpośrednim i pośrednim udziałem Skarbu Państwa na tle sektora bankowego w Polsce*. Zgodnie z tym dokumentem, intencją Skarbu Państwa jest zachowanie kontroli w bankach z większościowym udziałem Skarbu Państwa poprzez utrzymanie większościowego pakietu akcji, bądź wprowadzenie odpowiednich zapisów statutowych, zapewniających tę kontrolę.

PKO BP S.A. pozostanie bankiem uniwersalnym wyspecjalizowanym w obsłudze ludności, pełniącym również wiodącą rolę m.in. w obsłudze małych i średnich przedsiębiorstw oraz kredytów mieszkaniowych. *Zarys strategii...* przewiduje utrzymanie przez Skarb Państwa większościowego pakietu akcji banku. W 2003 roku zakończony zostanie program naprawczy PKO BP S.A. W 2004 roku planuje się wprowadzenie akcji banku do obrotu publicznego oraz sprzedaż na GPW do 30% akcji należących do Skarbu Państwa.

Bank Gospodarki Żywnościowej S.A., zgodnie z *Zarysem strategii...*, stanie się uniwersalnym bankiem komercyjnym, pozostając jednocześnie bankiem dla wsi i rolnictwa, skoncentrowanym na maksymalizacji zwrotu z kapitału dla akcjonariuszy, z jednoczesnym dokonaniem procesu prywatyzacji banku poprzez wprowadzenie akcji do obrotu publicznego. W 2003 roku prowadzony był program naprawczy i restrukturyzacyjny, który kontynuowany będzie również w 2004 roku.

Komisja Nadzoru Bankowego określiła kwotę niezbędnego, minimalnego dokapitalizowania banku na 1 mld zł, w tym 0,5 mld zł w okresie do 30 czerwca 2004 roku.

2 kwietnia 2002 roku Rada Ministrów zdecydowała o potrzebie zachowania przez Skarb Państwa kontroli nad Powszechnym Zakładem Ubezpieczeń S.A. oraz wyraziła zgodę na zmianę strategii prywatyzacji PZU S.A. poprzez zbycie 21% akcji tej spółki, stanowiących własność Skarbu Państwa na rzecz Eureko B.V. w trybie oferty publicznej, po wprowadzeniu akcji PZU S.A. do obrotu publicznego. 23 października 2002 roku Eureko B.V. wszczęło procedurę arbitrażową w sprawie PZU S.A. w trybie przewidzianym w umowie pomiędzy Rzeczypospolitą Polską i Królestwem Holandii o popieraniu i wzajemnej ochronie inwestycji z dnia 7 września 1992 roku. Rozstrzygnięcie sprawy przez trybunał arbitrażowy planowane jest w IV kwartale 2004 roku. Niezależnie od postępowania arbitrażowego, Ministerstwo Skarbu Państwa kontynuuje przygotowania do wprowadzenia akcji PZU S.A. do obrotu publicznego.

Rynek kapitałowy

Kierunki rozwoju polskiego rynku kapitałowego zostały określone w przyjętym w marcu 2002 r. przez Radę Ministrów *Zarysie strategii rozwoju rynku kapitałowego*. Zgodnie z jej zapisami, główne instytucje polskiego rynku kapitałowego, Giełda Papierów Wartościowych S.A. i Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A., powinny być włączone w struktury europejskie, co pozwoli na zajęcie przez te instytucje odpowiedniej pozycji konkurencyjnej w regionie, przy zachowaniu interesów krajowych emitentów i inwestorów.

Do końca 2003 roku Minister Skarbu Państwa w porozumieniu z Ministrem Finansów przedstawi Radzie Ministrów rozwiniętą strategię dla instytucji polskiego rynku kapitałowego. Minister Skarbu Państwa zakłada, że w perspektywie 2005 roku powinien zostać osiągnięty jej zasadniczy cel, tj. funkcjonowanie Giełdy Papierów Wartościowych S.A. i Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych S.A. w ramach regionalnych, europejskich struktur rynku kapitałowego.

Ważnym elementem realizacji tej strategii będzie wzmocnienie przez Skarb Państwa w 2004 roku polskiego rynku kapitałowego poprzez przeprowadzenie znaczących ofert publicznych, m.in.: PKO BP S.A., Południowego Koncernu Energetycznego S.A., Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa S.A., Wydawnictw Szkolnych i Pedagogicznych S.A.

Sektor elektroenergetyczny

2 kwietnia 2002 roku Rada Ministrów zaakceptowała dokument *Ocena realizacji i korekta założeń polityki energetycznej Polski do 2020 roku*. Na podstawie zawartych w nim ustaleń Minister Skarbu Państwa, w porozumieniu z Ministrem Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej oraz Prezesem Urzędu Regulacji Energetyki opracował *Program realizacji polityki właścicielskiej MSP w stosunku do sektora elektroenergetycznego*, który został przyjęty przez Radę Ministrów 28 stycznia 2003 roku.

Zgodnie z założeniami i celami *Programu...*, którego realizacja rozpoczęła się w 2003 roku, Ministerstwo Skarbu Państwa kontynuować będzie w 2004 roku równoczesne procesy restrukturyzacji, konsolidacji i prywatyzacji w trzech podstawowych obszarach sektora elektroenergetycznego: wytwarzania energii elektrycznej, jej dystrybucji i przesyłu.

W sektorze wytwarzania energii elektrycznej w 2004 roku kontynuowane będą procesy konsolidacji i prywatyzacji oraz wewnętrznej restrukturyzacji spółek. Konsolidacja zostanie skoncentrowana wokół dwóch grup:

- Południowego Koncernu Energetycznego S.A (PKE S.A.), do którego, w celu zwiększenia jego potencjału wytwórczego, wniesione zostaną akcje następujących spółek: Elektrowni Stalowa Wola S.A., Zespołu Elektrociepłowni Bytom S.A., Elektrociepłowni Zabrze S.A., Elektrociepłowni Tychy S.A.,
- Grupy BOT (Elektrownia Bełchatów S.A., Elektrownia Opole S.A., Elektrownia Turów S.A. oraz KWB Bełchatów S.A. i KWB Turów S.A.), która zgodnie z *Programem* utworzona zostanie jako strategiczny zasób energetyczny Skarbu Państwa, będący gwarantem bezpieczeństwa energetycznego i prawidłowego funkcjonowania rynku energii. Zakłada się, iż termin utworzenia Grupy BOT, której prywatyzacja planowana jest w 2005 roku, będzie skorelowany z przyjęciem programu rozwiązania kontraktów długoterminowych (KDT).

Minister Skarbu Państwa planuje, że w IV kwartale 2004 roku rozpocznie się I etap prywatyzacji Południowego Koncernu Energetycznego w drodze zaoferowania inwestorom do 30% akcji spółki na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie.

W 2004 roku w sektorze wytwarzania energii elektrycznej planuje się zarówno kontynuowanie, jak i rozpoczęcie, prywatyzacji pozostałych elektrowni i elektrociepłowni, w tym także zbycie mniejszościowych pakietów akcji Skarbu Państwa w sprywatyzowanych już spółkach sektora.

W sektorze dystrybucji energii elektrycznej działania Ministra Skarbu Państwa, wynikające z *Programu...*, koncentrować się będą wokół konsolidacji i równoczesnej restrukturyzacji spółek dystrybucyjnych, które w 2004 roku powinny funkcjonować jako skonsolidowane podmioty zorganizowane w następujących grupach:

- Grupa L-6 (6 zakładów energetycznych z terenu wschodniej i południowo-wschodniej Polski),
- Grupa K-7 (7 zakładów energetycznych z terenu środkowej i południowej Polski),
- Grupa W-5 (5 zakładów energetycznych z terenu południowo-zachodniej Polski).

W procesie konsolidacji tych grup wykorzystane zostaną doświadczenia pilotażowej konsolidacji Grupy Energetycznej ENEA S.A z siedzibą w Poznaniu, która została zarejestrowana 2 stycznia 2003 r., a powstała w wyniku połączenia 5 zakładów energetycznych: Energetyki Poznańskiej S.A.,

Energetyki Szczecińskiej S.A., Zakładu Energetycznego Bydgoszcz S.A., Zakładu Energetycznego Gorzów S.A. oraz Zielonogórskich Zakładów Energetycznych S.A. Prywatyzacja Grupy w trybie oferty publicznej planowana jest w IV kwartale 2004 lub I kwartale 2005 roku.

Konsolidacja i restrukturyzacja grup spółek dystrybucyjnych ma służyć przygotowaniu nowych, skonsolidowanych podmiotów do prywatyzacji w 2005 roku, po zakończeniu prywatyzacji w sektorze wytwarzania energii elektrycznej.

Minister Skarbu Państwa zakłada, że w 2003 roku zakończyć powinien się proces prywatyzacji Grupy G-8 (8 zakładów energetycznych z terenu północnej i środkowej Polski). Prace nad prywatyzacją Grupy G-8 rozpoczęto w 2001 roku, przed przyjęciem *Programu...* W przypadku nie zakończenia procesu prywatyzacji Grupy G-8 podpisaniem umowy sprzedaży akcji należących do Skarbu Państwa, Ministerstwo Skarbu Państwa zamierza włączyć tworzące ją spółki do procesów konsolidacji w sektorze dystrybucji energii elektrycznej i przeprowadzić prywatyzację grupy, zgodnie z założeniami *Programu...*

W sektorze przesyłu energii elektrycznej działania Ministra Skarbu Państwa w 2004 roku koncentrować się będą wokół programu restrukturyzacji Polskich Sieci Elektroenergetycznych S.A., której celem – zgodnie z założeniami *Programu...* – jest wyodrębnienie funkcji i majątku Operatora Systemu Przesyłowego, jako podmiotu należącego do systemu bezpieczeństwa energetycznego państwa. PSE S.A. jako Operator Systemu Przesyłowego pozostanie docelowo w obszarze własności państwowej i nie będzie sprywatyzowany. Minister Skarbu Państwa zakłada aktywny udział w procesie restrukturyzacji PSE S.A., m.in. poprzez wniesienie akcji innych podmiotów z sektora elektroenergetycznego, co umożliwi optymalizację funkcjonowania i podwyższenie standardów bezpieczeństwa całego systemu przesyłu energii.

Sektor górnictwa węgla kamiennego

20 listopada 2002 r. Rada Ministrów przyjęła *Program restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w Polsce w latach 2003-2006, z wykorzystaniem ustaw antykryzysowych i zainicjowaniem prywatyzacji niektórych kopalń*, skorygowany 28 stycznia 2003 r. Celem ekonomicznym restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego jest doprowadzenie do rentowności całego sektora (systematyczne zmniejszanie się zobowiązań oraz zapewnienie regularnej płatności świadczeń, w tym docelowo opłat ekologicznych).

W 2004 roku przewiduje się rozpoczęcie prywatyzacji Katowickiego Holdingu Węglowego S.A. oraz „Węglokoksu” S.A. w Katowicach. Prowadzone są działania restrukturyzacyjne w dwóch koksowniach będących jednoosobowymi spółkami Skarbu Państwa, tj. Zakładach Koksowniczych „Wałbrzych” S.A. w Wałbrzychu oraz Kombinacie Koksochemicznym „Zabrze” S.A. w Zabrzu.

W 2003 roku w finalną fazę wszedł proces prywatyzacji bezpośredniej Zakładów Koksowniczych „Przyjaźń” w Dąbrowie Górniczej. Jego zakończenie będzie stanowiło pierwszy etap projektu tworzenia koncernu węglowo-koksowego, w skład którego planowane jest włączenie koksowni kontrolowanych przez Polskie Huty Stali S.A.

Prowadzona będzie restrukturyzacja i konsolidacja podmiotów z otoczenia górnictwa.

Sektor gazowniczy

W 2003 roku Minister Skarbu Państwa realizował zadania wynikające z przyjętego przez Radę Ministrów 13 sierpnia 2002 roku *Programu restrukturyzacji i prywatyzacji Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa S.A.* Obejmowały one:

- wydzielenie i rozpoczęcie działalności od stycznia 2003 r. przez sześć spółek dystrybucyjnych,
 - przygotowanie do podjęcia z dniem 1 stycznia 2004 roku działalności przez spółkę poszukiwawczo-wydobywczą, utworzoną w 2003 roku z jednostek wchodzących w skład Oddziału Górnictwa Naftowego. Spółka prowadzi będzie działalność samodzielnie oraz angażując się we wspólne przedsięwzięcia z inwestorami w obszarze poszukiwań i eksploatacji złóż,
- kontynuowanie procesów restrukturyzacji wewnętrznej.

Zakończenie tych działań w 2003 roku, w tym rozpoczęcie w 2004 roku działalności przez spółkę wydobywczą – poszukiwawczą, zamyka prace nad funkcjonalnym i prawnym rozdzieleniem podstawowych obszarów działalności PGNiG S.A.

W 2004 roku będą kontynuowane procesy dostosowujące sektor do funkcjonowania w warunkach liberalizacji rynku, wynikającej z akcesji Polski do Unii Europejskiej. Elementem tej strategii będzie udostępnienie w IV kwartale 2004 roku mniejszościowego pakietu akcji spółki PGNiG S.A. w drodze oferty publicznej inwestorom finansowym na Warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych i/lub na zagranicznych rynkach kapitałowych przez zaoferowanie akcji spółki i/lub podwyższenie kapitału, co oznacza realizację I etapu prywatyzacji spółki.

Zgodnie z *Programem ...* PGNiG S.A. będzie podmiotem prowadzącym działalność w obszarach przesyłu, magazynowania i obrotu hurtowego gazem odpowiedzialnym za obsługę kontraktów długoterminowych.

Pozostałe działania właścicielskie wobec sektora gazowego będą koncentrowały się na prowadzeniu restrukturyzacji Grupy Kapitałowej PGNiG S.A. poprzez prywatyzację spółek zależnych z obszaru poszukiwań, badań geofizycznych, prac wiertniczych oraz tzw. spółek zaplecza technicznego. Zgodnie z *Programem...* Skarb Państwa zachowa kontrolę nad strategicznymi elementami infrastruktury sektora (sieci wysokiego ciśnienia, podziemne magazyny gazu, wydobywie krajowe).

Sektor paliwowo-naftowy

W 2003 roku Minister Skarbu Państwa realizował przyjęty przez Radę Ministrów 24 września 2002 roku *Program restrukturyzacji i prywatyzacji sektora naftowego*.

Wynikająca z *Programu...* polityka właścicielska Ministra Skarbu Państwa i Nafty Polskiej S.A. podporządkowana jest realizacji strategii wzrostu posiadanych przez Skarb Państwa aktywów w spółkach należących do sektora paliwowo – naftowego. Wymaga to zmian w strukturze właścicielskiej, zbudowania nowoczesnego systemu logistycznego i zapewnienia warunków bezpiecznego funkcjonowania całego sektora, ze względu na jego infrastrukturalny, strategiczny charakter. W tym względzie konieczne jest współdziałanie Skarbu Państwa z innymi uczestnikami rynku.

Strategicznym celem przyjętego w 2003 roku przez Ministra Skarbu Państwa i Naftę Polską S.A. planu działań jest przygotowanie polskiego sektora naftowego do funkcjonowania na konkurencyjnym, europejskim rynku. Dla osiągnięcia tego celu Minister Skarbu Państwa podjął w 2003 roku następujące decyzje:

- zaakceptował decyzję Nafty Polskiej S.A. o nie przyjęciu oferty konsorcjum Rotch Energy Ltd – PKN Orlen S.A. na zakup 75% akcji Rafinerii Gdańskiej S.A.,
- zaakceptował wniosek Nafty Polskiej S.A. i wyraził zgodę na wniesienie do Grupy Lotos S.A. akcji Rafinerii Czechowice S.A., Rafinerii Jasło S.A. i Rafinerii Nafty Glimar S.A.,
- wyraził zgodę na przeprowadzenie due diligence spółki Petrobalic Sp. z o.o., z zamiarem włączenia jej do Grupy Lotos S.A.,
- uznał, że polskie firmy sektora naftowego powinny uczestniczyć w procesach konsolidacji branży paliwowo – naftowej, co wiąże się z ideą budowy środkowoeuropejskiego koncernu paliwowego; o przedstawienie założeń takiej koncepcji Minister Skarbu Państwa – jako jeden z instytucjonalnych akcjonariuszy PKN Orlen S.A. – zwrócił się do zarządu spółki.

W 2003 roku – zgodnie z przyjętym planem działań – zainicjowane zostały także procesy restrukturyzacji, przekształceń własnościowych i prywatyzacji spółek o charakterze logistycznym i infrastrukturalnym w sektorze naftowym. W tym zakresie Minister Skarbu Państwa podjął w 2003 roku następujące działania:

- rozpoczęta została prywatyzacja Naftobaz Sp. z o.o., dla której został wybrany potencjalny inwestor – Vopak B.V. Minister Skarbu Państwa – w porozumieniu z innymi uczestnikami rynku – zamierza doprowadzić do powstania niezależnego od operatorów rynkowych systemu logistyki paliw w Polsce – Zintegrowanego Operatora Logistycznego, który powstałby przy zaangażowaniu części majątku PKN Orlen S.A. i Naftobaz Sp. z o.o.,

- rozpoczęte zostały prace nad przejściem kontroli przez Skarb Państwa nad spółką Naftoport Sp. z o.o., czego wymaga – ze względu na bezpieczeństwo funkcjonowania rynku paliwowego w Polsce – *Program restrukturyzacji i prywatyzacji sektora naftowego*. Większość udziałów w Naftoporcie przejąć ma – w porozumieniu z PKN Orlen S.A. – Przedsiębiorstwo Eksploatacji Rurociągów Naftowych PERN S.A., 100% spółka Skarbu Państwa, która ze względu na swój infrastrukturalny charakter nie będzie prywatyzowana.

Plan działania Ministra Skarbu Państwa i Nafty Polskiej w sektorze naftowym w 2004 roku zakłada kontynuację rozpoczętych działań, w tym:

- realizację programu konsolidacji i restrukturyzacji Grupy Lotos S.A.,
- osiągnięcie założonych celów związanych z budowaniem nowoczesnego zaplecza logistycznego w sektorze paliwowym, m.in. poprzez zakończenie procesu prywatyzacji Naftobaz Sp. z o.o.,
- pracę nad koncepcją środkowoeuropejskiego koncernu paliwowego i udziału w nim polskich firm.

Sektor chemii ciężkiej

Program *Strategia restrukturyzacji i prywatyzacji Sektora Wielkiej Syntezy Chemicznej*, będący integralną częścią przyjętej 4 czerwca 2002 roku przez Radę Ministrów *Strategii dla przemysłu chemicznego w Polsce do 2010 roku*, zakłada realizację następujących celów strategicznych:

- przywrócenie podmiotom sektora długookresowej zdolności do konkurencyjności na rynku europejskim,
- kreowanie podmiotów gospodarczych o stabilnych perspektywach wzrostu,
- wdrażanie w podmiotach sektora nowoczesnych i efektywnych technologii produkcyjnych i zarządczych,
- zapewnienie warunków dla równoważenia bilansu handlowego z zagranicą,
- odwrócenie tendencji redukcji miejsc pracy w podmiotach sektora,
- tworzenie warunków dla ożywienia lokalnych rynków pracy poprzez kreowanie popytu na produkty i usługi oferowane przez małe i średnie przedsiębiorstwa.

Restrukturyzacją podmiotów sektora chemicznego na mocy odpowiednich pełnomocnictw zajmuje się Nafta Polska S.A. W celu realizacji założeń Strategii przewiduje się wniesienie w formie aportu do Nafty Polskiej S.A. akcji podmiotów sektora chemicznego: Zakładów Azotowych w Puławach, Kędzierzynie, Tarnowie – Mościskach a także Zakładów Chemicznych Police S.A., Zakładów Chemicznych Organika – Sarzyna S.A. oraz Zakładów Chemicznych Zachem S.A. w Bydgoszczy.

Minister Skarbu Państwa w IV kwartale 2003 roku przedłożył Radzie Ministrów do akceptacji *Strategię restrukturyzacji i prywatyzacji sektora WSCH*, zawierającą program restrukturyzacji spółek

sektora, w tym ich restrukturyzacji finansowej, oraz założenia ich prywatyzacji na lata 2005 – 2006. W 2004 roku Minister Skarbu Państwa i Nafta Polska S.A. realizować będą powyższy program.

Sektor hutniczy

10 stycznia 2003 roku został przyjęty przez Radę Ministrów dokument *Restrukturyzacja i rozwój hutnictwa żelaza i stali w Polsce do roku 2006*, (zaktualizowany w dniu 25 marca 2003 r.). Podstawowym elementem programu jest zapewnienie stabilnego i ekonomicznie efektywnego (w warunkach konkurencyjnych) funkcjonowania spółki „Polskie Huty Stali” S.A. i jej prywatyzacja oraz konsolidacja i restrukturyzacja sektora.

Program... określił warunki prywatyzacji spółki „Polskie Huty Stali” S.A., dzięki której osiągnięte powinny być następujące podstawowe cele:

- wykupienie przez inwestora wierzytelności wobec „Polskich Hut Stali” S.A. z możliwością zamiany ich na akcje „PHS” S.A.,
- dokapitalizowanie „PHS” S.A. przez inwestora,
- zakup przez inwestora akcji „PHS” S.A., należących do Skarbu Państwa,
- osiągnięcie przez inwestora i pracowników Spółki porozumienia w sprawach socjalnych.

W 2003 roku Minister Skarbu Państwa realizował proces prywatyzacji PHS S.A., który ze względu na treść umowy akcesyjnej Polski z Unią Europejską w części dotyczącej hutnictwa żelaza i stali oraz zasad udzielania pomocy publicznej, musi być zakończony w IV kwartale 2003 roku.

Minister Skarbu Państwa zakłada, że po wyłonieniu inwestora dla PHS S.A., zadaniem ministerstwa w 2004 roku będzie aktywne monitorowanie jego zobowiązań, wynikających z umowy prywatyzacyjnej.

Działania te, zgodnie z założeniami programu *Restrukturyzacji..*, mają zapewnić zdolność konkurowania hut w warunkach rynkowych. W 2004 r. będą kontynuowane indywidualne programy restrukturyzacji hut. Biorąc pod uwagę stopień zaawansowania programów restrukturyzacyjnych, możliwość spełnienia przez huty kryteriów gwarantujących stabilne funkcjonowanie po zakończeniu restrukturyzacji, ograniczone zasoby finansowe oraz przebieg procesów upadłościowych, przewidziane są różne ścieżki dalszej restrukturyzacji dla hut: objętych pomocą publiczną na restrukturyzację, nieobjętych pomocą publiczną na restrukturyzację oraz hut, w stosunku do których zastosowano procedury upadłościowe.

Jednym z warunków skutecznego zrealizowania programów restrukturyzacji w sektorze hutnictwa jest poprawa struktury kapitałowej oraz płynności finansowej hut. Ministerstwo Skarbu Państwa zakłada, że służyć temu będą dostępne metody restrukturyzacji zobowiązań:

- konwersji wierzytelności na akcje,
- umorzenie zobowiązań w drodze dwustronnych porozumień z wierzycielami,
- wykorzystanie majątku finansowego hut z przeznaczeniem na jego spieniężenie i spłatę zobowiązań, bądź wykorzystanie w rozliczeniach kompensacyjnych z innymi podmiotami,
- jednorazowa spłata całości lub części zobowiązań wobec niektórych wierzycieli handlowych, przy wspólnie uzgodnionym poziomie umorzenia,
- realizacja sądowych postępowań ugodowych.

Zgodnie z programem *Restrukturyzacja i rozwój hutnictwa żelaza i stali w Polsce do roku 2006*, celem polityki właścicielskiej Ministra Skarbu Państwa w 2004 roku będzie wsparcie procesów konsolidacji produktowej innych hut żelaza i stali, poza spółką PHS S.A., m.in. producentów rur i wyrobów ze stali jakościowej.

Ważnym zadaniem będzie również udział Skarbu Państwa w restrukturyzacji polskiego sektora hutnictwa metali nieżelaznych, polegającej m.in. na skonsolidowaniu aktywności związanej z przetwórstwem aluminium i miedzi wokół dwóch spółek giełdowych, w których znaczącym akcjonariuszem jest Skarb Państwa – KGHM „Polska Miedź” S.A. i Impexmetal S.A.,

Sektor farmaceutyczny

Na wniosek Ministra Skarbu Państwa 23 lipca 2002 roku Rada Ministrów przyjęła *Kierunkowe założenia programu restrukturyzacji i prywatyzacji sektora farmaceutycznego w Polsce*. W przyjętym dokumencie zakłada się konsolidację podmiotów sektora farmaceutycznego z wyłącznym udziałem Skarbu Państwa poprzez utworzenie holdingu farmaceutycznego, z szerokim portfelem produktowym oraz wspólną polityką handlową.

Minister Skarbu Państwa zakłada, że pełna koncepcja restrukturyzacji i prywatyzacji sektora farmaceutycznego przedłożona zostanie do akceptacji Radzie Ministrów do końca 2003 roku.

Wg jej wstępnych założeń, do końca 2004 roku, przewiduje się:

- przeprowadzenie procesu konsolidacji spółek: POLFA Warszawa S.A., POLFA Tarchomin S.A., POLFA Pabianice S.A. poprzez wniesienie ich akcji do nowo tworzonego podmiotu, w którym 100% udziałów obejmie Skarb Państwa,
- restrukturyzację w obrębie powstałej grupy, w szczególności restrukturyzację sfery produktowej,
- realizację I etapu prywatyzacji skonsolidowanego podmiotu, poprzez emisję jego akcji i sprzedaż pierwszego pakietu akcji Skarbu Państwa w trybie oferty publicznej poprzez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie (IV kw. 2004 r.)

Ponadto w 2004 roku przewiduje się kontynuację procesu prywatyzacji Grodziskich Zakładów Farmaceutycznych POLFA Sp. z o.o. w Grodzisku Mazowieckim, prywatyzowanych bezpośrednio w trybie art. 39 ust. 1 pkt. 2 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji.

Sektor przemysłu obronnego

W 2004 roku w sektorze przemysłu obronnego kontynuowane będą działania konsolidacyjne i prywatyzacyjne zgodnie z generalną koncepcją przyjętą 14 maja 2002 roku przez Radę Ministrów w *Strategii przekształceń strukturalnych przemysłowego potencjału obronnego w latach 2002 - 2005*. W związku z dokonaną oceną dotychczasowego stanu realizacji zamierzeń wynikających ze *Strategii...* Minister Skarbu Państwa planuje dokonać aktualizacji jej zapisów w celu osiągnięcia zamierzonego celu, jakim jest m.in. stworzenie efektywnych mechanizmów ekonomiczno-finansowych, które pozwolą na rewitalizację i rozwój przemysłowego potencjału obronnego, szczególnie w kontekście udziału polskiego przemysłu w procesie unowocześnienia Sił Zbrojnych RP.

Zgodnie ze *Strategią...* utworzono grupę lotniczo-radioelektroniczną poprzez podwyższenie kapitału zakładowego Agencji Rozwoju Przemysłu S.A. akcjami i udziałami 5 spółek sektora w zamian za objęcie przez Skarb Państwa akcji w podwyższonym kapitale zakładowym ARP S.A. oraz grupę amunicyjno-rakietowo-pancerną poprzez wniesienie na podwyższenie kapitału zakładowego PHZ „Bumar” Sp. z o.o. akcji i udziałów 7 spółek sektora w zamian za objęcie udziałów przez Skarb Państwa w podwyższonym kapitale zakładowym Przedsiębiorstwa Handlu Zagranicznego „Bumar” Sp. z o.o.

W IV kwartale 2003 r. Minister Skarbu Państwa wniesie pozostałe „resztkowe” akcje Skarbu Państwa w spółkach grup kapitałowych na podwyższenie kapitału zakładowego Agencji Rozwoju Przemysłu S.A. i PHZ „Bumar” Sp. z o.o.

Strategia... zakłada ponadto w następnym etapie wniesienie do PHZ „Bumar” Sp. z o.o. - po przeprowadzeniu ich restrukturyzacji - akcji 5 spółek sektora. Wniesienie akcji spółek na podwyższenie kapitału zakładowego PHZ „Bumar” Sp. z o.o. planowane jest nie później niż w pierwszym półroczu 2004 roku.

W celu wzmocnienia pozycji grup kapitałowych planuje się również podjęcie działań, zmierzających do przeorganizowania zaplecza badawczo-rozwojowego przemysłu obronnego poprzez stworzenie, wchodzących w skład grup kapitałowych, ośrodków badawczych wyspecjalizowanych w poszczególnych obszarach działania grup (sprzęt pancerny, rakietowy, elektroniczny, optoelektroniczny, amunicja).

W odniesieniu do spółek, które nie wejdą do grup kapitałowych, uruchomione zostaną procedury prywatyzacyjne, które w przypadku niektórych podmiotów będą połączone z ich wcześniejszą restrukturyzacją.

Minister Skarbu Państwa w 2004 roku planuje się kontynuację prywatyzacji Zakładów Tworzyw Sztucznych „Gamrat” S.A., Zakładów Elektronicznych „Warel” S.A., Zakładów Sprzętu Precyzyjnego „Niewiadów” S.A., Zakładów Tworzyw Sztucznych „Nitron” S.A., Zakładów Tworzyw Sztucznych „Erg-Bieruń” S.A., oraz rozpoczęcie prywatyzacji spółek: Stomil-Poznań S.A. i Fabryki Łożysk Tocznych-Kraśnik S.A.

Ponadto planuje się kontynuowanie prywatyzacji spółki EADS-PZL „Warszawa-Okęcie” S.A. (w przypadku jej nie zakończenia w roku 2003).

Natomiast spółki: Huta Stalowa Wola S.A., Bydgoskie Zakłady Elektromechaniczne „Belma” S.A., Wytwórnia Sprzętu Komunikacyjnego „PZL-Kalisz” S.A., Stocznia Remontowa „Nauta” S.A., Szczecińska Stocznia Remontowa „Gryfia” S.A., Morska Stocznia Remontowa S.A., przewidziane w *Strategii...* do prywatyzacji, przed jej rozpoczęciem wymagają restrukturyzacji; ich prywatyzacja rozpocznie się po 2004 roku.

Sektor uzdrowisk

W latach wcześniejszych zostały rozpoczęte procesy prywatyzacji w sektorze uzdrowisk. Decyzje o kontynuowaniu lub rozpoczęciu procesów prywatyzacji spółek uzdrowiskowych podjęte zostaną po przyjęciu programu restrukturyzacji i prywatyzacji sektora.

Minister Skarbu Państwa, w uzgodnieniu z Ministrem Zdrowia, przyjmie na początku IV kwartału 2003 roku rozwiniętą strategię restrukturyzacji, przekształceń własnościowych i prywatyzacji sektora polskich uzdrowisk, która będzie realizowana w latach 2004 – 2006.

Zakłada się, procesy prywatyzacji w sektorze prowadzone będą indywidualnie w odniesieniu do każdej spółki, w oparciu o wyniki analizy ich sytuacji ekonomiczno-finansowej, wpływu na sytuację ekonomiczno-finansową spółek polityki Narodowego Funduszu Zdrowia w zakresie kontraktowania usług lecznictwa uzdrowiskowego oraz innych czynników, w tym zapisów ustawy o uzdrowiskach, obszarach ochrony uzdrowiskowej, lecznictwie uzdrowiskowym i gminach uzdrowiskowych oraz zmianie niektórych ustaw, której projekt został przyjęty w dniu 15 lipca 2003 roku przez Radę Ministrów.

W procesach prywatyzacji spółek uzdrowiskowych istotne znaczenie będzie miało dokapitalizowanie spółek oraz zachowanie działalności lecznictwa uzdrowiskowego z uwzględnieniem specyfiki działalności prowadzonej na obszarze gminy uzdrowiskowej.

Przewiduje się, że w 2004 roku możliwe będzie rozpoczęcie procesu prywatyzacji 5 spółek uzdrowiskowych.

Sektor cukrowniczy

W 2004 r. będzie kontynuowany proces restrukturyzacji w podmiotach sektora cukrowniczego, zgodnie ze strategią restrukturyzacji Krajowej Spółki Cukrowej „Polski Cukier” S.A.

Pierwszy etap kształtowania docelowej struktury Krajowej Spółki Cukrowej S.A., w ramach którego następuje inkorporacja jej 27 spółek zależnych, powinien zostać zakończony do 30 września 2003 roku.

W 2004 roku - ramach drugiego etapu restrukturyzacji - Krajowa Spółka Cukrowa S.A. zrealizuje te jego elementy, które mają na celu stworzenie koncernu produkcyjnego.

Trzecim etapem będzie prywatyzacja Krajowej Spółki Cukrowej S.A. Zgodnie z ustawą o regulacji rynku cukru w procesie jej prywatyzacji wezmą udział wyłącznie plantatorzy buraków cukrowych związani umowami kontraktacji z Krajową Spółką Cukrową i pracownicy Krajowej Spółki Cukrowej SA.

Intencją Ministra Skarbu Państwa jest maksymalne przyspieszenie procesu restrukturyzacji Krajowej Spółki Cukrowej „Polski Cukier” S.A. tak, aby jeszcze w 2004 roku rozpocząć jej prywatyzację.

Sektor spirytusowy

W 2004 roku kontynuowane będą, uruchomione w latach 2002 - 2003 procedury prywatyzacyjne w spółkach sektora spirytusowego. W lipcu 2003 r. został ogłoszony przetarg na wybór doradcy prywatyzacyjnego Przedsiębiorstwa „POLMOS” Białystok S.A. Przewiduje się, że prywatyzacja spółki poprzez wprowadzenie akcji na Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie będzie możliwa w 2004 roku. Ponadto w 2004 roku planuje się także prywatyzację Polmosów: w Józefowie, Bielsku Białej i Toruniu. Intencją Ministra Skarbu Państwa jest zakończenie przekształceń własnościowych we wszystkich podmiotach sektora do końca 2004 roku.

Sektor wydawnictw, poligrafii i kolportażu

W 2004 roku kontynuowane będą procesy przekształceń własnościowych w spółkach branży wydawnictw i poligrafii. Po uzyskaniu zgody Rady Ministrów została przeprowadzona komercjalizacja PP Drukarnia Skarbowa. Na przełomie 2003/2004 roku zakończony powinien zostać II etap procesu połączenia spółek: Polskiej Wytwórni Papierów Wartościowych S.A. i Drukarni Skarbowej S.A.

Prywatyzacja Wydawnictw Szkolnych i Pedagogicznych S.A. realizowana będzie poprzez zbycie akcji częściowo w trybie oferty publicznej oraz w trybie zaproszenia do rokowań. Minister Skarbu Państwa planuje, że giełdowy debiut akcji Wydawnictw Szkolnych i Pedagogicznych S.A. nastąpi w I kwartale 2004 roku.

Planuje się także prywatyzację Wydawnictwa Poznańskiego Sp. z o. o. oraz wznowienie prywatyzacji Polskiego Wydawnictwa Muzycznego S.A. z siedzibą w Krakowie.

Realizowane będą także procesy prywatyzacji spółek z sektora poligrafii. Program prywatyzacji przewiduje kontynuację i uruchomienie prywatyzacji w następujących spółkach: Drukarni Narodowej S.A., Drukarni Poznańskiej S.A., Olsztyńskich Zakładach Graficznych OZGraf S.A. oraz Białostockich Zakładach Graficznych S.A.

Minister Skarbu Państwa zakłada również, że w 2004 roku rozpoczęty zostanie proces prywatyzacji Polskiej Agencji Prasowej S.A., w której potencjalnym inwestorom – zgodnie z ustawą o PAP S.A. – może być zaoferowanych maksymalnie 49% akcji spółki.

Na przełomie lat 2004/2005, po wyjaśnieniu sytuacji prawnej spółki, rozważana jest sprzedaż w ofercie publicznej (do 85%) akcji spółki Ruch S.A.

Sektor transportu

28 marca 2003 roku Sejm RP przyjął *ustawę o zmianie ustawy o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego „Polskie Koleje Państwowe” oraz o zmianie ustawy o gospodarce nieruchomościami*. Ustawa ta zawiera m.in. nowe uregulowania w zakresie:

- restrukturyzacji finansowej zobowiązań publicznoprawnych, polegającej na ich umorzeniu na warunkach określonych w ustawie,
- restrukturyzacji finansowej zobowiązań cywilnoprawnych na warunkach określonych w ugodzie restrukturyzacyjnej,
- wnoszenia w formie aportu, przez PKP S.A. do PLK S.A., w pierwszej kolejności infrastruktury technicznej linii kolejowych,
- przyspieszonej procedury regulacji stanu prawnego gruntów będących częścią składową linii kolejowych, w celu wniesienia ich aportem do PLK S.A.

Jednocześnie w Ministerstwie Infrastruktury przygotowywany jest *Program dalszej restrukturyzacji oraz prywatyzacji spółek PKP do 2006 roku*, który zawiera strategię prywatyzacyjną spółek grupy PKP. Najbardziej zaawansowane procesy prywatyzacyjne dotyczą 2 spółek: Warszawskiej Kolei Dojazdowej oraz Trójmiejskiej Szybkiej Kolei Dojazdowej.

Minister Skarbu Państwa wykonuje funkcje właścicielskie wobec 47 spółek powstałych w wyniku komercjalizacji Przedsiębiorstw Komunikacji Samochodowej (PKS). W roku 2004 planowana jest indywidualna prywatyzacja spółek komunikacji samochodowej (m.in. PKS Oświęcim, PKS Krosno, PKS Stalowa Wola, PKS Rzeszów, PKS Jarosław, PKS Dębica). Ponadto, dla ok. 110 przedsiębiorstw PKS organem założycielskim są wojewodowie. W ponad ¼ tych przedsiębiorstw

zostały uruchomione procesy przekształceń własnościowych. W pozostałych podmiotach przewiduje się rozpoczęcie lub kontynuację tych procesów w latach 2004 – 2005.

Głównym celem polityki w zakresie gospodarki morskiej jest powstrzymanie regresu krajowej żeglugi morskiej i stworzenie warunków działania, jakie panują w Unii Europejskiej. Trwają m.in. prace nad przygotowaniem ustawy o restrukturyzacji sektora żeglugi morskiej w latach 2003-2006. W oparciu o nią, sformułowane zostaną założenia programu prywatyzacji sektora żeglugi morskiej, w tym największego przedsiębiorstwa w tym sektorze – Polskiej Żeglugi Morskiej (PŻM) z siedzibą w Szczecinie.

Ponadto, przepisy znowelizowanej w dniu 27 kwietnia 2002 r. ustawy o Polskim Rejestrze Statków, umożliwią sprzedaż 51% akcji spółki Polski Rejestr Statków S.A.

Ze względu na konieczność: zmiany *ustawy o przekształceniach własnościowych PLL LOT S.A.*, z zachowaniem rozwiązań utrzymujących dla LOT-u przywileje narodowego przewoźnika, ustabilizowania sytuacji w strukturze właścicielskiej spółki po ogłoszeniu upadłości inwestora strategicznego, zakończenia procedur jej przyjęcia do sojuszu przewoźników lotniczych oraz sytuację na światowym rynku przewozów lotniczych, nie istnieją przesłanki do przeprowadzenia kolejnego etapu prywatyzacji PLL LOT S.A. w 2004 roku.

4.2. Prywatyzacja bezpośrednia

Prywatyzacja bezpośrednia jest procesem zdecentralizowanym realizowanym przez organy założycielskie – głównie wojewodów. Jej efektywność zależy od ich sprawności działania, ale także w dużej mierze od poziomu rozwoju gospodarczego regionu oraz kondycji ekonomiczno-finansowej samych przedsiębiorstw.

Według stanu na 31.03.2003 roku (zgodnie z danymi MSP) funkcjonowały 583 czynne przedsiębiorstwa państwowe, w tej liczbie dla 507 rolę organu założycielskiego pełnili wojewodowie.

W ostatnich latach liczba wniosków o prywatyzację bezpośrednią, zaakceptowanych przez Ministra Skarbu Państwa, a w konsekwencji wpływy z prywatyzacji bezpośredniej, systematycznie malały.

Przyspieszenie prywatyzacji bezpośredniej jest jednym z priorytetów Ministra Skarbu Państwa zapisanym w *Kierunkach prywatyzacji na 2004 rok*.

Minister Skarbu Państwa zakłada podjęcie w 2004 roku aktywnych działań, wspomagających wojewodów w poszukiwaniu inwestorów dla prywatyzowanych przedsiębiorstw państwowych. W 2004 roku zakończy się realizacja dwóch kolejnych projektów w ramach programu Wspomaganie

Inicjatyw Prywatyzacyjnych (WIP), obejmujących 40 małych i średnich przedsiębiorstw państwowych z 6 wytypowanych województw. Ponadto przewiduje się uruchomienie kolejnego projektu w ramach programu WIP. Kontynuowane będzie zamieszczanie informacji o możliwościach i warunkach prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych na stronach internetowych MSP i w ogłoszeniach prasowych.

Minister Skarbu Państwa zakłada, że procesami prywatyzacji bezpośredniej w 2004 roku objętych zostanie ok. 60 przedsiębiorstw, zaś w ok. 30 kolejnych powinny zostać rozpoczęte procedury prywatyzacyjne. Według szacunków Ministerstwa Skarbu Państwa w 2004 r. wpływy z prywatyzacji bezpośredniej nie przekroczą 250 mln zł.

Minister Skarbu Państwa może również inicjować politykę państwa w zakresie przekształceń własnościowych mienia komunalnego. Jednym z działań służących temu celowi w 2004 roku będzie projekt prywatyzacji 150 podmiotów komunalnych (PL0101.07), finansowany ze środków Phare 2001. Obejmuje on przygotowanie oraz wdrożenie prywatyzacji, w tym doradztwo organom wykonawczym gmin i podmiotom komunalnym w zakresie prywatyzacji i restrukturyzacji, opracowanie niezbędnej dokumentacji, pozyskanie inwestorów i przygotowanie transakcji prywatyzacyjnych.

4.3. Narodowe Fundusze Inwestycyjne (NFI)

Udział Skarbu Państwa w poszczególnych Narodowych Funduszach Inwestycyjnych S.A. systematycznie maleje. Według stanu na koniec czerwca 2003 r. wynosił od 4,71% do 15%. W 2004 r. przewiduje się kontynuowanie działań zmierzających do zmniejszenia zaangażowania kapitałowego Skarbu Państwa w poszczególnych NFI, jak i w spółkach uczestniczących w programie, który zgodnie z jego założeniami powinien zostać zakończony w 2005 roku.

Zarówno tempo, jak i wielkość przychodów z dokonywanych przez Skarb Państwa transakcji, uzależnione są w dużym stopniu od działań NFI, które przeprowadzają wycenę spółek swojego portfela i dokonują wyboru inwestorów, gotowych nabyć akcje spółek portfelowych od funduszu wiodącego i funduszy posiadających pakiety mniejszościowe.

Jednak podstawowym celem pozostaje nadal dokończenie przez Skarb Państwa całkowitej prywatyzacji zarówno samych NFI jak i spółek wniesionych do ich portfeli. W chwili obecnej, w posiadaniu Skarbu Państwa znajdują się nadal pakiety mniejszościowe 330 spółek z ogólnej liczby 512 wniesionych do Programu. Z tej liczby (330) wobec 91 podmiotów prowadzone są postępowania upadłościowe natomiast kolejne 4 spółki postawione są w stan likwidacji.

Ministerstwo Skarbu Państwa szacuje, że w 2004 roku przychody ze sprzedaży akcji Skarbu Państwa w spółkach portfelowych wyniosą około 55 mln zł, natomiast dochody do budżetu państwa z tytułu dywidend w spółkach portfelowych osiągną poziom 3,5 mln zł.

W wyniku prowadzonego przez NFI skupu własnych akcji w celu ich umorzenia Skarb Państwa może w 2004 r. zrealizować dodatkowy przychód do budżetu z tej części zarezerwowanych akcji, które należne są Skarbowi Państwa w związku z przejściowym okresem braku świadczenia usług na rzecz funduszy przez niektóre firmy zarządzające lub w wyniku zawierania aneksów do umów posiadających korzystniejsze uregulowania dotyczące pozostałych pakietów akcji przeznaczonych na wynagrodzenia dla firm zarządzających. Zależy to jednak od decyzji podejmowanych przez Walne Zgromadzenia poszczególnych funduszy, w których Skarb Państwa, jako akcjonariusz mniejszościowy, ma bardzo ograniczone możliwości wpływania na podejmowane decyzje.

Zgodnie z umowami o wynagrodzenie za wyniki finansowe, rok 2004 będzie ostatnim rokiem, za który firmom zarządzającym majątkiem NFI przysługiwać będzie wypłacane przez Skarb Państwa wynagrodzenie, stanowiące ekwiwalent pieniężny ustalonego proporcjonalnie pakietu akcji zarezerwowanego na ten cel. Oznacza to, że całkowite rozliczenie wypłaty wynagrodzeń nastąpi faktycznie w 2005 roku.

W 2004 roku Minister Skarbu Państwa będzie kontynuował wykonywanie praw z akcji i udziałów w spółkach NFI kierując się kryterium ochrony interesów Skarbu Państwa oraz akcjonariuszy mniejszościowych. Ponadto będzie prowadził monitorowanie NFI i sprawowanie bezpośredniego nadzoru nad spółkami z udziałem Skarbu Państwa uczestniczącymi w programie NFI.

4.4. Prywatyzacja jednostek badawczo-rozwojowych

Minister Skarbu Państwa planuje w 2004 roku rozpoczęcie procesu przekształceń własnościowych jednostek badawczo-rozwojowych. Proces prywatyzacji tych jednostek będzie przebiegał w trybie *ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji*, z uwzględnieniem postanowień określonych w art. 10 *ustawy z dnia 25 lipca 1985 r. o jednostkach badawczo-rozwojowych* (Dz. U. z 2001 r. Nr 33, poz. 388 z późn. zm.). Z danych GUS wynika, że w Polsce funkcjonują 232 jednostki badawczo-rozwojowe (JBR), w których zatrudnionych jest prawie 22 tys. pracowników. Najwięcej tego typu jednostek (113) pozostaje w nadzorze Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej, który w 2002 roku powołał zespół międzyresortowy, przygotowujący *Program przekształceń strukturalnych jednostek badawczo-rozwojowych*. Celem *Programu...* jest konsolidacja i prywatyzacja JBR zorientowana na stworzenie silnego zaplecza badawczo-rozwojowego gospodarki.

Program przekształceń strukturalnych jednostek badawczo – rozwojowych, którego przyjęcie przez Radę Ministrów zaplanowano w IV kwartale 2003 roku, realizowany będzie przez Ministra Skarbu Państwa w latach 2004 – 2006.

4.5. Prywatyzacja mienia rolnego Skarbu Państwa

Agencja Nieruchomości Rolnych (do 16.07.2003 r. Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa), jako państwowa osoba prawna, wykonująca prawa majątkowe na rzecz Skarbu Państwa w stosunku do powierzonego jej mienia rolnego, będzie w 2004 roku kontynuować procesy:

- przejmowania do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa gruntów rolnych w trybie ustawy z dnia 26 kwietnia 2001 r. o rentach strukturalnych w rolnictwie (Dz.U. Nr 52, poz. 539 z późn. zm.) oraz nabywania do *Zasobu...* nieruchomości rolnych na podstawie przepisów ustawy z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego (Dz.U. Nr 64, poz. 592), w szczególności zaś w trybie prawa pierwokupu przysługującego Agencji z mocy tej ustawy,
- restrukturyzacji i rozdysponowywania, a głównie prywatyzacji przejętych i nabytych do *Zasobu...* nieruchomości rolnych na zasadach ustalonych w ustawie z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o zmianie niektórych ustaw (tekst jednolity Dz.U. z 2001 r. Nr 57, poz. 603 z późn. zm.) i w ustawie o kształtowaniu ustroju rolnego.

Przewiduje się, że na dzień 1 stycznia 2004 r. w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa znajdować się będą nieruchomości rolne w postaci gruntów (około 3,0 mln ha) i majątku trwałego (około 32,6 tys. mieszkań, zespołów dworskich i pałacowo-parkowych oraz obiektów przemysłu rolno - spożywczego, handlowych i usługowych).

Działania prywatyzacyjne Agencji koncentrować się będą w szczególności na sprzedaży i wydzierżawianiu mienia *Zasobu...*, w tym:

- przewiduje się, że w ciągu 2004 roku w procesie prywatyzacji sprzedanych zostanie 140 – 160 tys. ha gruntów, około 4,5 tys. mieszkań oraz obiektów przemysłu rolno-spożywczego. Szacuje się, że w ramach trwałego rozdysponowania części gruntów *Zasobu...* (około 25 tys. ha) przekazanych zostanie na rzecz Lasów Państwowych, jednostek samorządu terytorialnego oraz innych prawem przewidzianych jednostek. Skalę prywatyzacji gruntów Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa wyznacza ograniczony popyt zgłaszany ze strony rolników z uwagi na trudną sytuację ekonomiczną rolnictwa, niekorzystne rozmieszczenie przestrzenne mienia, a także znaczący odsetek nieruchomości, do których roszczenia zgłaszają byli właściciele i ich spadkobiercy.
- szacuje się, że średnio w dzierżawie będzie znajdowało się 2,2 mln ha gruntów *Zasobu...* oraz około 2,3 tys. zespołów dworskich i pałacowych, a także obiektów rolno-przemysłowych. Transfer gruntów między Agencją a dzierżawcami będzie kształtował się na poziomie 250 – 350 tys. ha. Prywatyzacja mienia wydzierżawionego będzie dokonywana poprzez: sprzedaż dzierżawcom części lub całości dzierżawionych przez nich nieruchomości na zasadach pierwszeństwa nabycia, wyłączenia, na podstawie klauzul, z trwających umów dzierżawy części gruntów do odrębnego

zagospodarowania, powtórna restrukturyzacja nieruchomości powracających z dzierżawy w związku z wygaśnięciem (lub rozwiązaniem) umów.

Szacuje się, że w 2004 r. łączne wpływy z zagospodarowania mienia *Zasobu...* wyniosą około 955,0 mln zł, w tym wpływy ze sprzedaży mienia 645,0 mln zł.

Podkreślić przy tym należy, że Agencja Nieruchomości Rolnych prowadzi samodzielnie, odrębną gospodarkę finansową Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa. W praktyce oznacza to, że zarówno koszty prywatyzacji, jak i koszty wiążące się z wykonaniem innych zadań Agencji, wynikające z polityki państwa i określone w art. 6 ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa, pokrywane są z przychodów uzyskiwanych z rozdysponowania mienia i gospodarowania nim. Dotyczy to w szczególności takich zadań jak: tworzenie warunków sprzyjających racjonalnemu wykorzystaniu potencjału produkcyjnego *Zasobu...*, restrukturyzacja i prywatyzacja, tworzenie miejsc pracy, czy udzielanie pomocy byłym pracownikom państwowych przedsiębiorstw gospodarki rolnej i członkom ich rodzin.

W związku z nałożeniem na Agencję Nieruchomości Rolnych nowych zadań w zakresie kształtowania ustroju rolnego i przewidywanym wykorzystaniem części mienia Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa na pokrycie kosztów realizacji ustawy o rekompensatach z tytułu przejęcia przez państwo nieruchomości, konieczne będzie ograniczenie wykonywania przez Agencję niektórych z dotychczasowych zadań określonych w art. 6 ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa. Ustawa o kształtowaniu ustroju rolnego nałożyła na Agencję obowiązek realizacji nowego zadania w zakresie wykonywania prawa pierwokupu gruntów rolnych, co wiąże się z koniecznością przeznaczania przez nią na ten cel dodatkowych środków finansowych uzyskiwanych z gospodarowania *Zasobem...* Ponadto wprowadzone przepisami tejże ustawy ograniczenia podmiotowe i obszarowe w nabywaniu gruntów rolnych wpłyną na obniżenie przychodów Agencji Nieruchomości Rolnych, uzyskiwanych z gospodarowania mieniem Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa.

4.6 Prywatyzacja mienia wojskowego Skarbu Państwa

Prywatyzację mienia Skarbu Państwa, powierzonego instytucjom wojskowym, prowadzić będzie Agencja Mienia Wojskowego, działająca na podstawie ustawy z dnia 30 maja 1996 roku o gospodarowaniu niektórymi składnikami mienia Skarbu Państwa oraz o Agencji Mienia Wojskowego (Dz.U. Nr 90, poz. 405 z późn. zm.) oraz Wojskowa Agencja Mieszkaniowa działająca na podstawie ustawy z dnia 22 czerwca 1995 r. o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. Nr 86, poz. 433 z późn. zm.).

Agencja Mienia Wojskowego będzie kontynuować procesy prywatyzacyjne w ramach wykonywania prawa własności i innych praw rzeczowych na rzecz Skarbu Państwa w stosunku do:

- mienia będącego w zarządzie lub użytkowaniu jednostek organizacyjnych podporządkowanych lub nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej, nie wykorzystanego przez te jednostki do realizacji ich zadań,
- mienia pozostałego po likwidacji państwowych osób prawnych, dla których organem założycielskim lub organem nadzoru był Minister Obrony Narodowej.

Zagospodarowanie oraz prywatyzacja przekazanych Agencji Mienia Wojskowego zasobów polegać będzie w szczególności na:

- sprzedaży, głównie w formie przetargu publicznego,
- oddawania mienia w dzierżawę i najem oraz w użyczenie, trwały zarząd i użytkowanie wieczyste.

Szacuje się, że Agencja z zagospodarowania dotychczas przejętego i planowanego do przejęcia w 2004 r. mienia wojskowego osiągnie przychody wynoszące 203,0 mln zł, w tym 153,9 mln zł ze sprzedaży nieruchomości w postaci gruntów i zabudowań oraz 31,1 mln zł ze sprzedaży mienia ruchomego. Przewiduje się, że koszty związane z zagospodarowaniem i prywatyzacją tego mienia będą kształtowały się na poziomie 89,0 mln zł. Kwotę 111,5 mln zł z uzyskanych przychodów Agencja przekaze do MON na inwestycje Sił Zbrojnych RP.

Wojskowa Agencja Mieszkaniowa prowadzić będzie prywatyzację w ramach wykonywania prawa własności i innych praw rzeczowych na rzecz Skarbu Państwa w stosunku do:

- gruntów, budynków i lokali mieszkalnych, stanowiących własność Skarbu Państwa, a wykorzystywanych na zakwaterowanie stałe i tymczasowe żołnierzy zawodowych zajętych pod urządzenia i obiekty mieszkaniowej infrastruktury technicznej i społecznej,
- innych nieruchomości uznanych za zbędne na cele obronności i bezpieczeństwa państwa, jeżeli są lub mogą być przeznaczone pod budownictwo mieszkaniowe.

Planuje się, że w 2004 roku ze sprzedaży 12 tys. kwater i lokali mieszkalnych osiągnięte zostaną przychody w wysokości 104,4 mln zł, a koszty związane z prywatyzacją wyniosą około 9,0 mln zł.

Ponadto, w oparciu o przepisy ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2000 r. Nr 46, poz. 543 z późn. zm.), przewiduje się dokonanie sprzedaży nieruchomości gruntowych (niezabudowanych i zabudowanych) oraz lokali użytkowych. Przychody z tego tytułu w 2004 roku zaplanowano w wysokości 30,1 mln zł, zaś koszty związane z ich osiągnięciem w wysokości 2,5 mln zł.

Przychody zostaną przeznaczone, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, na finansowanie zadań statutowych Agencji.

* * *

W konsekwencji orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego z 20 grudnia 2002 roku planowane wpływy pieniężne z gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa powierzonymi Agencji Nieruchomości Rolnych, Wojskowej Agencji Mieszkaniowej i Agencji Mienia Wojskowego mogą w 2004 roku zmniejszyć się z uwagi na realizację tzw. uprawnień zabużańskich.

5. Regulacje prawne

W celu skutecznej realizacji zadań, wynikających z kompetencji Ministra Skarbu Państwa, zakłada się kontynuowanie i podjęcie w 2004 roku następujących prac i inicjatyw legislacyjnych:

1. Przygotowanie projektów ustaw:

- **ustawa o rekompensatach z tytułu przejęcia przez państwo nieruchomości**

W roku 2004 kontynuowane będą prace nad projektem ustawy „o rekompensatach z tytułu przejęcia przez państwo nieruchomości”. Przedmiotowy projekt reguluje problematykę reprivatyzacji stosownie do istniejących realiów gospodarczych.

Zakres zgłaszanych roszczeń i ograniczone możliwości płatnicze państwa, wynikające ze zobowiązań wewnętrznych i zewnętrznych, stwarzają możliwość jedynie częściowego naprawienia skutków nacjonalizacji w formach i na zasadach zawartych w projektowanej regulacji prawnej poprzez przyznanie uprawnionym rekompensat reprivatyzacyjnych. Zaproponowana forma rekompensaty nie jest ekwiwalentna do wartości znacjonalizowanych nieruchomości, stanowi więc odmienną konstrukcję prawną niż odszkodowanie cywilne, posiadające cechy ekwiwalentności.

Do czasu przyjęcia przez Parlament ustawy, zgodnie z *art. 56 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 roku o komercjalizacji i prywatyzacji (Dz.U. z 2002 r. Nr.171, poz.1397 z późn. zm.)*, na zaspokojenie roszczeń byłych właścicieli mienia przejętego przez Skarb Państwa przeznaczać się będzie (jak dotychczas) 5% akcji należących do Skarbu Państwa w każdej ze spółek powstałych w wyniku komercjalizacji lub wpływów uzyskanych ze sprzedaży akcji.

Wpływy ze sprzedaży tych akcji lub udziałów są przekazywane na rachunek środka specjalnego pn. Fundusz Reprivatyzacji. Ponadto wpływami Funduszu są środki finansowe uzyskane ze sprzedaży akcji i udziałów zgromadzonych w rezerwie utworzonej na podstawie *Uchwały Nr 86 Rady Ministrów z dnia 4 października 1993 roku w sprawie utworzenia rezerw mienia Skarbu Państwa na cele reprivatyzacji (M.P. Nr 94, poz. 482 oraz z 1994 roku Nr 33,*

poz. 269) oraz odsetki od środków zgromadzonych na wydzielonym rachunku bankowym Funduszu.

Szacuje się, że planowana wartość ze sprzedaży 5% akcji i udziałów tworzących rezerwę reprivatyzacyjną w 2004 roku wyniesie około 90 mln PLN. Natomiast wartość wydatków związanych z wypłatą odszkodowań dla byłych właścicieli mienia przejętego przez Skarb Państwa oraz osób, których mienie przejęto w wyniku przepadku lub konfiskaty, wyniesie w roku 2004 około 400,0 mln zł.

2. Przygotowanie aktów wykonawczych:

a) do ustawy o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa:

- Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zakresu, trybu oraz terminu składania sprawozdań z wykonywania zadań w zakresie wynikającym ze spraw związanych z reprezentowaniem Skarbu Państwa.
- Rozporządzenie Rady Ministrów zmieniające rozporządzenie w sprawie szkoleń i egzaminów dla kandydatów na członków rad nadzorczych spółek, w których Skarb Państwa jest jedynym akcjonariuszem oraz wynagrodzenia członków rad nadzorczych tych spółek,

b) do ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji:

- Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie określenia właściwości ministrów ze względu na przedmiot działania spółek o szczególnym znaczeniu dla gospodarki państwa – *podkreślić przy tym należy, że aktualnie obowiązujące w tym zakresie rozporządzenie nie jest sprzeczne z uregulowaniami znowelizowanej ww. ustawy, wydanie tego aktu nie jest pilnym zadaniem.*
- Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zasad ustalania spłaty, zwalniania ze spłaty i restrukturyzacji należności za korzystanie z przedsiębiorstwa, a także sposobu zabezpieczenia niespłaconej części należności, jeżeli własność przedsiębiorstwa przeniesiono przed uiszczeniem pełnej należności za przedsiębiorstwo, ustalonej w umowie, oraz warunki oprocentowania niespłaconej należności.

c) do ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielonych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne:

Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie wyodrębnienia akcji i udziałów stanowiących własność Skarbu Państwa do zasobu majątkowego przeznaczonego na zaspokojenie roszczeń z tytułu poręczeń i gwarancji udzielanych przez Skarb Państwa.

3. Podjęcie inicjatyw legislacyjnych dotyczących:

- udziału samorządów w procesach prywatyzacji części majątku Skarbu Państwa (m.in. rynki hurtowe, uzdrowiska, PKS-y),
- wykorzystania części majątku Skarbu Państwa do instytucjonalnego współdziałania Skarbu Państwa i samorządu terytorialnego przy przygotowywaniu i realizacji przedsięwzięć dofinansowywanych ze środków Unii Europejskiej,
- zmiany rozwiązań zawartych ustawie o pomocy publicznej dla przedsiębiorców o szczególnym znaczeniu dla rynku pracy,
- zachowania kontroli państwa w poszczególnych dziedzinach gospodarki narodowej (przedstawienie założeń),
- nowelizacji Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 marca 2003 r. w sprawie przeprowadzenia postępowania kwalifikacyjnego na stanowisko członka zarządu w niektórych spółkach handlowych (Dz.U. Nr 56, poz.476).

6. Przewidywane przychody z prywatyzacji ich rozdysponowanie

Szacuje się, że przychody z prywatyzacji w 2004 r. wyniosą **8,83 mld zł**.

Budżet państwa zostanie zasilony kwotą 7,0 mld zł, z czego:

- **1,5 mld zł na realizację rekompensat** na podstawie ustawy z dnia 6 marca 1997 r. o zrekompensowaniu okresowego niepodwyższania płac w sferze budżetowej oraz utraty niektórych wzrostów lub dodatków do emerytur i rent (Dz.U. Nr 30, poz. 164, z późn. zm.);
- **5,477 mld zł na reformę systemu ubezpieczeń społecznych**, zgodnie z zasadą określoną w **art. 56 ust. 1** znowelizowanej ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji (Dz.U. Nr 118, poz. 561, z późn. zm.);
- **0,023 mld zł na restrukturyzację i modernizację techniczną sił zbrojnych RP** m.in. w oparciu o przepisy ustawy z dnia 7 października 1999 r. o wspieraniu restrukturyzacji przemysłu obronnego i modernizacji technicznej Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. Nr 83 poz.932, z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 23 sierpnia 2001 r. o organizowaniu zadań na rzecz obronności państwa realizowanych przez przedsiębiorców (Dz.U. Nr 122, poz. 1320).

Z ogólnej kwoty przychodów uzyskanych z prywatyzacji w gestii Ministra Skarbu Państwa pozostaną środki z przeznaczeniem na:

- koszty restrukturyzacji mającej na celu doprowadzenie do rentowności wybranych branż czy podmiotów przed ich prywatyzacją - 15% uzyskanych przychodów z prywatyzacji (*art.56 ust.1 pkt. 2 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji*),
- kontynuację tworzenia rezerwy na zaspokojenie roszczeń byłych właścicieli mienia przejętego przez Skarb Państwa - 5% uzyskanych przychodów z prywatyzacji (*art. 56 ust.1 pkt. 1 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji*),
- koszty prywatyzacji, gospodarowania mieniem SP oraz inne zadania ustawowe, nałożone na Ministra Skarbu Państwa - 2% uzyskanych przychodów z prywatyzacji (*art.56 ust.1 pkt 3 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji*).

Ponadto, w 2004 r. planuje się przekazać:

- 2% przychodów uzyskanych z prywatyzacji na pokrycie wydatków mających na celu rozwój nauki i technologii polskiej (*art. 56 ust.1, pkt 4 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji*),
- część przychodów ze sprzedaży akcji i udziałów na podwyższenie kapitału Agencji Rozwoju Przemysłu S.A. oraz na wniesienie do majątku Fundacji na rzecz Nauki Polskiej, *na podstawie art. 75 ust. 1 ustawy z dnia 1 marca 2002 r. o zmianach w organizacji i funkcjonowaniu centralnych organów administracji rządowej i jednostek im podporządkowanych oraz o zmianie niektórych ustaw* (Dz.U. Nr 25, poz.253, z późn. zm.),
- przychody ze sprzedaży należących do Skarbu Państwa akcji i udziałów, stanowiących do dnia wejścia w życie ustawy z dnia 1 marca 2002 r. o zmianach w organizacji i funkcjonowaniu centralnych organów administracji rządowej i jednostek im podporządkowanych oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 25, poz. 253, Nr 93, poz. 820, Nr 200, poz. 1689 i Nr 230, poz. 1923) rezerwę na cele uwłaszczenia, na wspieranie rządowych programów służących aktywizacji zawodowej (*art. 56 ust. 1 pkt. 5 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji*).

7. Promocja prywatyzacji

W 2004 roku Minister Skarbu Państwa planuje następujące działania promujące procesy przekształceń własnościowych:

- przygotowanie i przeprowadzenie seminariów dla dziennikarzy mediów centralnych i regionalnych na temat przekształceń własnościowych w poszczególnych sektorach gospodarki,
- przygotowanie promocji prywatyzacji w ramach uczestnictwa MSP w międzynarodowych i krajowych sympozjach i konferencjach gospodarczych,

- edycja kolejnego folderu promującego spółki Skarbu Państwa, przeznaczonego dla potencjalnych inwestorów polskich i zagranicznych (wydanie w języku polskim i angielskim),
- rozbudowa i aktualizacja strony internetowej MSP.

8. Uwarunkowania procesów prywatyzacji

Prywatyzacja majątku Skarbu Państwa w ostatnich kilku latach przebiegała w złożonych i na ogół niekorzystnych warunkach makroekonomicznych. Wynikały one głównie z osłabienia dynamiki wzrostu gospodarczego, spadku popytu inwestycyjnego oraz konieczności poddania tego majątku działaniom restrukturyzacyjnym. Także czynniki zewnętrzne, a przede wszystkim znaczne osłabienie koniunktury na światowych rynkach i osłabienie zainteresowania inwestorów zagranicznych polską gospodarką sprawiły, że realizacja projektów prywatyzacyjnych jest obecnie znacznie trudniejsza niż w latach poprzednich.

Zgodnie z obecnym stanem wiedzy, prywatyzacja majątku Skarbu Państwa może zostać poddana w 2004 r. Następującym uwarunkowaniom:

- utrzymującym się w niektórych branżach i sektorach złym stanem finansowym podmiotów,
- malejącym zainteresowaniem inwestorów bądź ich wycofywaniem się z udziału w prywatyzacji na różnych etapach przygotowywanych już projektów,
- konkurencyjnymi warunkami dla pozyskiwania kapitału zagranicznego stworzonymi w makroregionie, a zwłaszcza w krajach Europy Środkowowschodniej.

Respektowana będzie zasada, aby w każdej transakcji prywatyzacyjnej obok jak najlepszej ceny uzyskać także korzystne, zarówno dla spółki jak i pracowników, pozacenowe zobowiązania inwestorów. Kontrolę podlegać będzie realizacja zobowiązań inwestycyjnych oraz należących do tzw. pakietu socjalnego, w ramach którego szczególną uwagę Minister Skarbu Państwa zwracać będzie na kwestie zachowania dotychczasowych oraz tworzenie nowych miejsc pracy.

Ważne będzie odzyskanie społecznego poparcia dla prywatyzacji służyć będzie przede wszystkim wzmocnienie nadzoru właścicielskiego Skarbu Państwa nad spółkami i przedsiębiorstwami, których SP jest właścicielem i współwłaścicielem oraz wzmocnienie kontroli właścicielskiej SP nad procesami przekształceń własnościowych. Polityka informacyjna Ministra Skarbu Państwa będzie maksymalnie otwarta i ukierunkowana na wyjaśnianie społeczeństwu celów, warunków i procedur prywatyzacji oraz popularyzację w różnych formach wiedzy o realiach gospodarki rynkowej. Procesy prywatyzacji będą prowadzone zgodnie z jasnymi, czytelnymi dla opinii społecznej procedurami prawnymi, eliminującymi możliwości decyzji i działań niezgodnych z ekonomicznymi i społecznymi interesami Skarbu Państwa.

Rozdział X

Sektor finansów publicznych

1. Kształt sektora finansów publicznych

Finanse publiczne, ich struktura, stopień zrównowżenia – a w efekcie zdolność do sfinansowania podstawowych funkcji państwa oraz współfinansowania modernizacji gospodarki – są jednym z kluczowych elementów, które decydują o wykorzystaniu szans rozwojowych gospodarki i poziomie życia społeczeństwa.

Obserwowane w ostatnich latach cykliczne zmiany dynamiki wzrostu gospodarczego, a przede wszystkim zmiana jego struktury (ograniczenie popytu krajowego) ponadproporcjonalnie wpłynęły na kształt oraz sytuację dochodową finansów publicznych. Obecnie przed polityką fiskalną stoją nowe, trudne do realizacji zadania, które są następstwem niekorzystnej sytuacji, w jakiej znalazły się finanse publiczne w latach 2001-2003. Konieczne jest stopniowe dążenie do obniżenia poziomu deficytu, a w dalszej perspektywie zbilansowanie dochodów i wydatków sektora finansów publicznych. Planowane działania będą dotyczyły zarówno strony dochodowej, jak i wydatkowej sektora. Ich struktura i zakres powinny być tak kształtowane, by z jednej strony nie stanowiły bariery ograniczającej rozwój przedsiębiorstw, z drugiej zaś zapewniać na tyle wysoki poziom dochodów sektora finansów publicznych, by stworzyć możliwość sfinansowania dziedzin prorozwojowych. Redystrybucja na optymalnym poziomie będzie miała duże znaczenie dla faktycznego i formalnego dostosowania do wymogów UE oraz poprawy konkurencyjności polskiej gospodarki.

Rok 2004 będzie rokiem, w którym Polska zostanie członkiem Unii Europejskiej. Z jednej strony Polska zobowiązana będzie do opłacania składki na rzecz Unii Europejskiej. Z drugiej zaś, do dyspozycji Polski staną znaczne środki pomocowe, które będą wykorzystane na wyrównywanie dysproporcji rozwojowych, tworzenie miejsc pracy, restrukturyzację i infrastrukturę. Wykorzystanie szansy jaką daje Polsce członkostwo w strukturach unijnych zależeć będzie między innymi także od sytuacji w sektorze finansów publicznych.

Strukturę finansów publicznych ze środkami z bezzwrotnej pomocy z UE (według polskiej metodologii) w latach 2000-2006 w relacji do PKB przedstawia poniższa tabela.

Potrzeby pożyczkowe sektora finansów publicznych w relacji do PKB

		2001	2002*	2003 PW	2004 ustawa	2005 prognoza	2006 prognoza
1	Dochody bieżące	38,3	37,9	39,6	39,0	39,7	39,0
2	Wydatki bieżące	38,3	38,3	39,8	39,1	38,3	36,9
3	Wynik bieżący (1-2)	0,0	-0,4	-0,2	-0,2	1,4	2,0
4	Dochody kapitałowe	0,5	0,5	1,0	1,3	1,5	1,9
5	Wydatki kapitałowe	2,8	2,9	3,6	4,1	4,4	4,6
6	Wynik w części kapitałowej (4-5)	-2,2	-2,4	-2,7	-2,8	-2,9	-2,8
7	Wynik pierwotny (3+6)	-2,2	-2,7	-2,9	-3,0	-1,5	-0,7
8	Obsługa długu publicznego	2,9	3,3	3,3	3,3	3,2	3,0
9	Przyrost zobowiązań wymagalnych jednostek sektora finansów publicznych	0,4	0,1	0,1	0,0	0,2	0,1
10	Prefinansowanie środków z EU netto	-	-	-	0,5	0,2	0,1
11	Rekompensaty	0,3	0,3	0,4	0,2	-	-
12	Transfer środków z budżetu państwa do FUS w związku z ubytkiem składki	-	-	-	1,3	1,3	1,3
13	Przychody z prywatyzacji	0,9	0,3	0,6	0,8	0,8	0,7
14	Pozostałe	-0,3	0,0	0,4	-0,6	0,6	-0,3
15	Potrzeby pożyczkowe (8+9+10+11+12-13+14-7)	4,6	6,1	6,6	6,9	6,3	4,3

* W porównaniu ze „Sprawozdaniem z wykonania ustawy budżetowej na rok 2002” dane zostały skorygowane o ostateczne wykonanie części jednostek sektora finansów publicznych.

2. Dochody, wydatki oraz wynik sektora finansów publicznych

Dochody oraz wydatki sektora finansów publicznych prezentowane są po wyeliminowaniu transferów wewnątrz sektora, co oznacza, że za dochody sektora uważa się tylko te wpływy, które pochodzą spoza sektora, a za wydatki – wpływy poza sektor finansów publicznych.

Dochody sektora finansów publicznych uzależnione są od kształtowania się sytuacji makroekonomicznej oraz od przyjętych rozwiązań systemowych. Szacuje się, że dochody sektora finansów publicznych łącznie ze środkami z bezzwrotnej pomocy z UE w relacji do PKB (według polskiej metodologii) w latach 2004-06 kształtować się będą odpowiednio na poziomie 40,3%, 41,2% oraz 40,8% wobec 38,4% PKB w 2002 r. i 40,5% w roku 2003. Jednocześnie reforma finansów publicznych pozwoli na racjonalizację wydatków publicznych. Relacja wydatków sektora finansów publicznych ze środkami z bezzwrotnej pomocy z UE do PKB (wg polskiej metodologii) wyniesie w latach 2004-06 odpowiednio 46,6%, 45,9% oraz 44,6%.

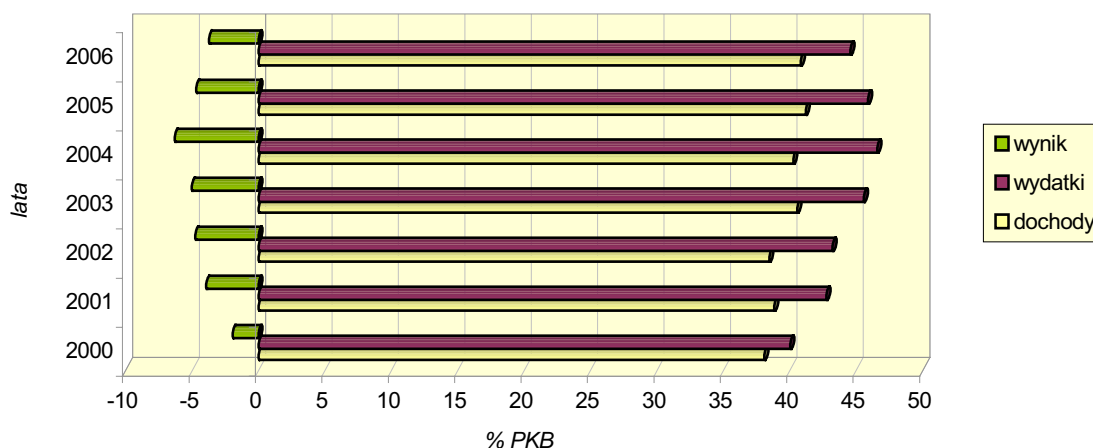
W roku 2004 źródłem wyższych relacji dochodów i wydatków sektora finansów publicznych do PKB jest wzrastająca wartość napływających do Polski środków z bezzwrotnej pomocy z Unii Europejskiej (o ok. 0,5 punktu procentowego).

Od czasu wprowadzenia reformy emerytalnej w 1999 r. składki płacone przez ubezpieczonych objętych reformą przekazywane są, jak poprzednio, do FUS oraz do otwartych funduszy emerytalnych (OFE). Transfer przekazywany OFE był dotychczas ewidencjonowany jako dotacja budżetowa. Zapisy ustawowe pozwalają na sfinansowanie transferu przekazywanego OFE wpływami z prywatyzacji, tj. „spod kreski”. W związku z powyższym, począwszy od 2004 r., kwota transferu do OFE zostanie zaksięgowana po stronie rozchodów budżetu państwa. Odpowiednio o tę kwotę (rocznie ok. 1,3% PKB) ulegnie zmniejszeniu dotacja z budżetu państwa do FUS. Wpływie to bezpośrednio na poziom wydatków budżetu państwa liczonych zgodnie z metodologią polską, a więc i poziom deficytu budżetu państwa. Jednocześnie po stronie przychodów FUS pojawi się dodatkowa pozycja przychodów, którą stanowić będą przychody rekompensujące kwoty przekazane do OFE. Zmiany te są neutralne dla deficytu sektora finansów publicznych liczonego zgodnie z metodologią europejską.

Poniższa tabela przedstawia dochody, wydatki oraz wynik kasowy sektora finansów publicznych w latach 2003-2004 w układzie porównywalnym oraz nieporównywalnym.

Wyszczególnienie	2003 PW dotychczasowa metodologia	2003 PW nowa metodologia	2004 ustawa	4:3
	mld zł			%%
1	2	3	4	5
Dochody sektora finansów publicznych, w tym:	326,5	326,5	346,9	106,2
a) podatkowe	161,5	161,5	167,8	103,9
b) niepodatkowe	165,0	165,0	179,1	108,5
Wydatki sektora finansów publicznych	377,1	366,9	401,4	109,4
Wynik kasowy sektora finansów publicznych	-50,6	-40,4	-54,5	134,7

Poniższy wykres prezentuje dochody, wydatki oraz wynik kasowy sektora finansów publicznych w latach 2000-2006 w relacji do PKB (w układzie porównywalnym według nowej metodologii).

Szacuje się, że deficyt ekonomiczny¹ sektora finansów publicznych wyniesie w 2003 r. 5,2% PKB, a w 2004 r. 6,3% PKB. Jednak w perspektywie wejścia Polski do Unii Europejskiej, a następnie do Unii Gospodarczej i Walutowej (UGW), a także ze względu na możliwość dokonywania porównań międzynarodowych istotniejszą kategorią niż deficyt ekonomiczny jest deficyt liczony zgodnie z zasadami obowiązującymi w Unii Europejskiej (tzw. zasady ESA'95). Szacuje się, że tak liczony deficyt w relacji do PKB wyniesie w latach 2004-06 odpowiednio 5,7%, 3,9%, 2,8% (szerzej na ten temat w rozdziale „Kryteria zbieżności”). Umożliwi to spełnienie przez Polskę, w momencie przyjęcia naszego kraju do UGW, kryterium konwergencji w zakresie wyniku sektora instytucji rządowych i samorządowych.

¹ Wskaźnik mierzący wpływ sektora finansów publicznych na poziom oszczędności krajowych.

Rozdział XI

Polska a kryteria zbieżności

1 maja 2004 r. Polska przystąpi do Unii Europejskiej. Historyczna decyzja podjęta przez społeczeństwo stawia przed sektorem publicznym nowe wyzwania, którym sprostanie, szczególnie w pierwszych kilku latach, będzie miało wpływ na kształt gospodarki i społeczeństwa przez wiele lat. Ważne jest zatem wykorzystanie w jak najlepszym stopniu potencjału finansowego i organizacyjnego, jakie niesie ze sobą integracja w ramach wspólnego rynku, ponieważ daje szansę również polskiemu sektorowi publicznemu na zmiany strukturalne i organizacyjne.

Wyznacznikami kondycji gospodarczej państw kandydujących i członkowskich Unii Europejskiej są kryteria zbieżności (konwergencji). Kryteria te zawarte są w Traktacie z Maastricht i załączonych do niego protokołach. Dotyczą one wysokości wskaźników inflacji, stóp procentowych, kursu walutowego, deficytu oraz długu sektora instytucji rządowych i samorządowych. Ograniczenie wysokości powyższych wskaźników jest podstawą do aspirowania przez państwa członkowskie Unii Europejskiej do Unii Gospodarczej i Walutowej (UGW). Podlegają one okresowej analizie i ocenie Komisji Europejskiej, a ich spełnienie daje gwarancję udziału członka UGW w budowaniu jednolitego i stabilnego rynku unijnego. Polska po przystąpieniu do Unii Europejskiej będzie się starała utrzymać wszystkie wskaźniki na wymaganym poziomie w celu możliwie najszybszego wejścia do UGW.

Poniżej przedstawiono prognozowaną tendencję kształtowania się wszystkich kryteriów zbieżności.

1. Kryterium stabilności cen

Kryterium konwergencji w zakresie inflacji zapisane w Traktacie z Maastricht przewiduje, iż średnia roczna stopa inflacji w danym państwie odnotowana w ciągu jednego roku nie może przekraczać o więcej niż 1,5 pp. średniego wskaźnika inflacji z trzech krajów członkowskich o najbardziej stabilnych cenach. Przy ocenie spełniania kryterium inflacyjnego bierze się pod uwagę średni poziom rocznych zharmonizowanych wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych z ostatnich 12 miesięcy.

Od sierpnia 2002 r. Polska spełnia inflacyjne kryterium konwergencji.

Wśród krajów Unii Europejskiej w sierpniu 2003 r. wskaźnik cen konsumpcyjnych obliczony zgodnie z wymogami kryterium był najniższy w Niemczech (1,0%) oraz w Belgii, Wielkiej Brytanii i Austrii (po 1,4%), a więc średnio w trzech krajach o najniższej inflacji wyniósł 1,3%. Analogiczny wskaźnik odnotowany w Polsce wynosił w tym okresie 0,7%, co oznacza, że kształtował się on nawet poniżej najniższego poziomu notowanego w Unii Europejskiej.

Spełnienie przez Polskę inflacyjnego kryterium konwergencji w najbliższych latach będzie zależęć od siły oddziaływania czynników inflacyjnych (w tym przyspieszenia rozwoju gospodarczego) zarówno w Polsce, jak i w poszczególnych krajach UE. Na podstawie danych historycznych można szacować, że dynamika inflacji w Polsce na poziomie ok. 2,5% powinna zapewnić spełnienie kryterium inflacyjnego. Osiągnięcie takiego poziomu inflacji (zgodnego ze średniookresowym celem inflacyjnym Rady Polityki Pieniężnej) w okresie poprzedzającym przystąpienie Polski do UGW wydaje się bardzo prawdopodobne.

2. Kryterium stóp procentowych

Protokół do Traktatu z Maastricht, dotyczący kryteriów konwergencji stanowi, że długoterminowa stopa procentowa (z okresu jednego roku przed badaniem wypełniania tych kryteriów) nie może być wyższa o więcej niż 2 pp. od średniej z analogicznych stóp procentowych w trzech krajach Unii Europejskiej o najniższej inflacji. Oceny konwergencji długookresowej nominalnej stopy procentowej dokonuje się w oparciu o rentowność długoterminowych obligacji skarbowych lub porównywalnych papierów wartościowych, o zbliżonym do dziesięcioletniego terminie wykupu, których rynek jest wystarczająco płynny.

W 2002 r. oprocentowanie 10-letnich obligacji skarbowych wyniosło w Polsce 7,4%, podczas gdy wskaźnik służący do oceny spełnienia kryterium stóp procentowych 6,9%. W sierpniu 2003 r. oprocentowanie 10-letnich polskich obligacji skarbowych wyniosło 5,6%, podczas gdy oprocentowanie analogicznych obligacji w trzech krajach UE o najniższej inflacji wyniosło odpowiednio: 4,2% dla obligacji belgijskich i niemieckich oraz 4,5% dla obligacji brytyjskich. W związku z powyższym, wskaźnik służący do oceny spełnienia kryterium stóp procentowych ukształtował się na poziomie 6,3%, co oznacza, że w sierpniu 2003 r. Polska spełniała kryterium stopy procentowej. Oczekuje się, że przewidywana stabilizacja oczekiwań inflacyjnych oraz wynikające z członkostwa w UE zmniejszenie ryzyka inwestycyjnego kraju będą sprzyjały wypełnieniu przez Polskę kryterium stopy procentowej również w kolejnych latach.

3. Kryterium kursu walutowego

Kryterium kursu walutowego stanowi, że przez okres co najmniej 2 lat wahania kursu waluty kraju - pretendenta do UGW wobec euro muszą mieścić się w normalnym (relatywnie szerokim) przedziale wahań wokół kursu centralnego, wyznaczonym przez Europejski Mechanizm Kursowy II (ERM II). Kurs waluty krajowej nie może, w okresie tych 2 lat, podlegać silnym napięciom, a także nie może być dewaluowany w stosunku do żadnej waluty krajów UE na własny wniosek kraju pretendującego do członkostwa w UGW. W „Uchwale Rady Europejskiej o ustanowieniu Europejskiego Mechanizmu Kursowego w trzecim etapie UGW” z 16 czerwca 1997 r. podkreślono, że oczekuje się, iż kraje członkowskie z derogacją przyłączą się do mechanizmu kursowego, toteż wypełnienie kryterium kursowego będzie wiązało się z koniecznością włączenia złotego do ERM II.

W związku z faktem, że złoty nie został jeszcze objęty mechanizmem ERM II, trudno jest jednoznacznie stwierdzić, czy Polska spełnia kryterium kursu walutowego. Jednak przyjmując, że w warunkach niskiego poziomu inflacji, stabilizacja poziomu cen wiąże się z koniecznością ograniczania zmienności kursu walutowego, można uznać, że w latach 2005-2006 kurs euro do złotego będzie się kształtował w sposób zapewniający spełnienie kursowego kryterium konwergencji (z szerokim pasmem dopuszczalnych odchyleń kursu rynkowego od parytetu).

4. Kryteria fiskalne

Kryteria konwergencji dotyczące sytuacji fiskalnej określone zostały w Traktacie z Maastricht oraz w Protokole w sprawie procedury nadmiernego deficytu (załącznik do Traktatu). Ustalony został maksymalny pułap długu i deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych. Obliczając te wskaźniki stosuje się zasady przewidziane w Europejskim Systemie Rachunków Narodowych i Regionalnych 1995 (ESA'95).

System ESA'95 zawiera jednolite dla wszystkich państw członkowskich zasady rejestracji przepływów i stanów oraz wyznacza granice sektora instytucji rządowych i samorządowych. W zasadzie zakres sektora wg ESA'95 jest zgodny z ramami ustawy o finansach publicznych z pewnymi wyjątkami, wynikającymi z charakteru operacji ekonomicznych przeprowadzanych przez jednostki. Wyjątkami tymi są:

- otwarte fundusze emerytalne, które są elementem należącym do sektora instytucji rządowych i samorządowych¹, podczas gdy według metodologii krajowej są klasyfikowane poza sektorem,

¹ Definicje zawarte w regulacjach UE mające charakter funkcjonalny opracowane zostały w pierwszej połowie lat 90-tych, gdy nie działały kapitałowe systemy ubezpieczeń emerytalnych będące odpowiednikiem OFE. W związku z powyższym istotne znaczenie ma tu interpretacja zasad

- Agencja Rynku Rolnego, która nie wchodzi w skład sektora instytucji rządowych i samorządowych, podczas gdy według ustawy o finansach publicznych jest elementem sektora finansów publicznych,
- jednostki badawczo-rozwojowe, które nie są w większości finansowane ze środków budżetu państwa oraz mają dużą autonomię w podejmowaniu decyzji gospodarczych nie są zaliczone do sektora według zasad ESA'95, natomiast są do niego włączone zgodnie z metodologią krajową.

Kryterium zbieżności w zakresie deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych stanowi, że poziom deficytu nie może przekroczyć 3% PKB, chyba, że deficyt spada w sposób ciągły i nieprzerwany do wymaganego poziomu albo przekroczenie wymaganego poziomu deficytu ma charakter wyjątkowy i krótkotrwały, a jego wartość nieznacznie wykracza poza wymagany poziom.

W przypadku szacowania deficytu stosuje się odmienne zasady niż w metodologii polskiej. Główna różnica w obliczaniu deficytu według metodologii Unii Europejskiej oraz metodologii krajowej dotyczy odmiennej koncepcji rachunkowej. Według metodologii europejskiej wszystkie transakcje są prezentowane memoriałowo (w momencie ich powstania), zaś w Polsce obowiązuje baza kasowa, tzn. transakcje są rejestrowane w momencie faktycznego przepływu środków pieniężnych. Ponadto ewentualne zaległości z tytułu podatków i składek na ubezpieczenia społeczne są wykazywane w wysokości możliwej do ściągnięcia.

W poniższej tabeli przedstawiono kształtowanie się deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych.

Wyszczególnienie	2002	2003	2004	2005	2006
	wykonanie	PW	ustawa	prognoza	prognoza
1	2	3	4	5	6
Kasowy wynik budżetu państwa	-5,1	-4,8	-5,3	-4,2	-3,3
Kasowy wynik jednostek samorządu terytorialnego	-0,4	-0,4	-0,4	-0,5	-0,5
Skorygowany memoriałowy wynik jednostek	0,0	-0,6	-0,3	0,1	0,1

obowiązujących w UE. Komisja Europejska oraz Eurostat nie podjęły jeszcze ostatecznej decyzji odnośnie klasyfikacji OFE.

pozabudżetowych budżetu państwa					
Skorygowany memoriałowy wynik jednostek pozabudżetowych jst	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skorygowany memoriałowy wynik pozostałych elementów (bez ARR oraz jB-r)	-0,5	-0,4	-0,4	-0,1	-0,1
Dostosowania zakresu sektora					
<i>wynik OFE</i>	<i>1,8</i>	<i>1,4</i>	<i>1,5</i>	<i>1,5</i>	<i>1,5</i>
Dostosowania metodologiczne					
<i>zmiana stanu zobowiązań</i>	<i>0,1</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>
<i>zmiana stanu należności</i>	<i>0,1</i>	<i>0,1</i>	<i>0,2</i>	<i>0,3</i>	<i>0,2</i>
<i>koszty obsługi długu Skarbu Państwa netto</i>	<i>0,2</i>	<i>0,5</i>	<i>0,4</i>	<i>0,5</i>	<i>0,6</i>
<i>pozostałe korekty</i>	<i>-0,1</i>	<i>-0,1</i>	<i>-1,4</i>	<i>-1,4</i>	<i>-1,4</i>
Wynik wg metodologii UE	-3,9	-4,2	-5,7	-3,9	-2,8

Skorygowany memoriałowy wynik uwzględnia głównie korekty z tytułu przeklasyfikowania przychodów z prywatyzacji (jednostki pozabudżetowe budżetu państwa i samorządu terytorialnego) oraz korekty przychodów ze składek na ubezpieczenia społeczne w oparciu o historyczny poziom ściągalności (w zakresie funduszy ubezpieczeń społecznych).

Skorygowany memoriałowy wynik pozostałych elementów sektora obejmuje wynik agencji państwowych, Polskiej Akademii Nauk, Narodowego Funduszu Zdrowia (Kas Chorych) oraz państwowych: szkół wyższych, instytucji kultury i zakładów opieki zdrowotnej. Wyłączone zostały jednostki badawczo-rozwojowe oraz Agencja Rynku Rolnego.

W dostosowaniach zakresu sektora ujęto wynik otwartych funduszy emerytalnych.

Dostosowania metodologiczne obejmują:

- a) zmianę stanu zobowiązań (wartość narosłych w danym roku zobowiązań wymagalnych jednostek sektora),
- b) zmianę stanu należności (głównie wartość narosłych w danym roku należności podatkowych i niepodatkowych, należności z tytułu poręczonych i spłaconych kredytów, z tytułu collateral, z tytułu wykupu odsetek od kredytów mieszkaniowych),
- c) koszty obsługi długu Skarbu Państwa netto (różnica między kosztami narosłymi w danym roku a zapłaconymi w danym roku),
- d) pozostałe korekty (głównie korekta wpłat z zysku NBP związana z wyłączeniem z dochodów budżetu kwot wynikających z przeszacowania rezerw oraz z tytułu różnic kursowych, przeklasyfikowanie od 2004 r. transferów z budżetu państwa do FUS z tytułu ubytku składki²).

² Od czasu wprowadzenia reformy emerytalnej składki płacone przez ubezpieczonych objętych reformą przekazywane są do FUS oraz do otwartych funduszy emerytalnych (OFE). Ubytek składki w FUS, będący kosztem reformy, finansowany jest aktualnie w formie dotacji budżetowej. Jednak

Niekorzystna struktura w wydatkach sektora (duży udział wydatków zdeterminowanych) oraz wysokie obciążenie związane z potrzebą współfinansowania programów unijnych i składka do budżetu unijnego spowodują w 2004 r. znaczny wzrost deficytu według kryteriów z Maastricht. W kolejnych latach spodziewany jest wysoki wzrost gospodarczy, dodatkowo utrwalony przez przystąpienie do Unii Europejskiej, co przełoży się na obniżenie poziomu deficytu.

Przewiduje się, że w 2004 r. deficyt według kryteriów z Maastricht wyniesie -5,7% PKB. Prognozy deficytu na kolejne lata uwzględniają utrzymanie się wysokiego tempa wzrostu gospodarczego oraz systematyczną redukcję wydatków budżetowych. Spełnienie tych dwóch warunków stwarza możliwość wypełnienia kryterium deficytu w 2006 r.

Kryterium zadłużenia stanowi, że wielkość zadłużenia publicznego nie może przekraczać 60% PKB, chyba, że stosunek ten maleje w wystarczającym stopniu i zbliża się w zadowalającym tempie do powyższego wskaźnika.

Dług sektora instytucji rządowych i samorządowych liczony według nominału, zgodnie z zasadami UE, nie uwzględnia potencjalnych wypłat z tytułu udzielonych przez jednostki sektora gwarancji i poręczeń oraz zobowiązań wymagalnych jednostek sektora, które według metodologii UE stanowią wydatek na bazie memoriałowej.

Prognozowana relacja długu sektora instytucji rządowych i samorządowych do PKB wyniesie w 2004 r. 47,6% PKB. W 2005 r. ma wynieść 51,4% PKB, a w 2006 51,3% PKB. Wzrost zadłużenia jest głównie odzwierciedleniem rosnących potrzeb pożyczkowych budżetu państwa.

W poniższej tabeli zaprezentowano dane w zakresie długu sektora instytucji rządowych i samorządowych.

Wyszczególnienie	2002	2003	2004	2005	2006
	wykonanie*	PW	ustawa	prognoza	prognoza
1	2	3	4	5	6
Państwowy dług publiczny (bez przewidywanych wypłat z tytułu poręczeń i gwarancji)	45,6	49,8	53,0	57,2	57,4
Dostosowania zakresu sektora	2,7	3,8	4,5	4,9	5,3
Dostosowania metodologiczne	1,3	1,2	0,9	0,9	0,8
Dług wg metodologii UE	41,6	44,8	47,6	51,4	51,3

* Dane zmienione w stosunku do publikowanych w „Sprawozdaniu z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia

zapisy ustawowe pozwalają na sfinansowanie kosztów reformy wpływami z prywatyzacji, tj. „spod kreski”. W związku z powyższym, począwszy od 2004 r., kwota rekompensująca ubytek składki zaksięgowana zostanie po stronie rozchodów budżetu państwa. Odpowiednio o tę kwotę ulegnie zmniejszeniu dotacja z budżetu państwa do FUS. Zgodnie z metodologią ESA'95 kwoty rekompensujące ubytek składek w FUS klasyfikowane są jako wydatki budżetu państwa.

do 31 grudnia 2002 r.” - aktualne są danymi ostatecznymi.

Rozdział XII

Omówienie artykułów ustawy budżetowej na rok 2004

Art. 1 stosownie do art. 86 ust. 1 pkt 1-3 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148 z późn. zm.) ustala kwoty dochodów i wydatków budżetu państwa, a także wielkość deficytu budżetu państwa; dochody i wydatki budżetu państwa prezentowane są w załącznikach nr 1 i 2.

Art. 2 stosownie do art. 86 ust. 1 pkt 5 ustawy o finansach publicznych ustala przychody i rozchody budżetu państwa, których tytuły zostały wymienione w załączniku nr 3.

Art. 3 ustala źródła finansowania pożyczkowych potrzeb budżetu państwa, w tym deficytu budżetu państwa, zgodnie z art. 86 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych zobowiązującym do określenia źródeł pokrycia deficytu.

Art. 4 określa, zgodnie z art. 43 ust. 4 ustawy o finansach publicznych, limity przyrostu zadłużenia w 2004 r. z tytułu zaciągniętych kredytów i uzyskanych pożyczek oraz - zgodnie z art. 53 ust. 2 wymienionej ustawy - z tytułu emisji i spłaty skarbowych papierów wartościowych, przy czym przez spłatę skarbowych papierów wartościowych na rynku krajowym należy rozumieć w szczególności ich wykup, przedterminowy wykup, wcześniejszy wykup, odkup oraz zamianę. Uwzględniając art. 41 ust. 1 i 3 ustawy o finansach publicznych proponowane postanowienia ust. 2 omawianego artykułu umożliwią dokonywanie operacji finansowych i działań na rynkach finansowych, które wpłyną na zmianę struktury zadłużenia Skarbu Państwa.

Art. 5 upoważnia ministra właściwego do spraw finansów do sprzedaży aktywów finansowych zwolnionych w wyniku operacji przedterminowego wykupu zadłużenia zagranicznego.

Art. 6 określa kwotę zobowiązań Skarbu Państwa, które mogą być objęte poręczeniem lub gwarancją spłaty ze środków budżetu państwa, zgodnie z dyspozycją wynikającą z art. 31 ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz.U. Nr 79, poz. 484 z późn. zm.). Ustawowy limit poręczeń i gwarancji w proponowanej wysokości uwzględnia zapisy „Średniookresowej strategii udzielania gwarancji i poręczeń Skarbu Państwa do 2010 roku”, przyjętej przez Radę Ministrów w dniu 10 czerwca 2003 r. Przewiduje się możliwość udzielenia w 2004 roku poręczeń i gwarancji wspierających, m.in., realizację strategicznych programów rządowych, takich jak: budowa autostrad, restrukturyzacja PKP S.A., oraz wspieranie rozwoju infrastruktury i ochrony środowiska. Uwzględniono także zapotrzebowanie określone przez Ministra Kultury dotyczące udzielania poręczeń za zniszczone,

uszkodzone lub skradzione eksponaty wystawowe. Prognozowana kwota limitu uwzględnia również ewentualną realizację koncepcji udzielania poręczeń mających na celu umożliwienie restrukturyzacji finansowej zobowiązań cywilnoprawnych samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej oraz udzielania poręczeń, związanych z działalnością KUKE S.A. Jednocześnie zakłada się zaostrenie kryteriów, jakim powinny odpowiadać projekty przewidziane do objęcia poręczeniem lub gwarancją Skarbu Państwa, w celu dążenia do minimalizacji ryzyka obciążającego budżet państwa z tytułu poręczeń i gwarancji i poprzez eliminowanie tych poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa, które stanowią ukrytą dotację budżetową.

Art. 7 jest wykonaniem przepisu art. 5a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeniach eksportowych (Dz.U. z 2001 r. Nr 59, poz. 609), zobowiązującej do określenia w ustawie budżetowej wysokości limitu, którego nie mogą przekroczyć łączne zobowiązania KUKE S.A. z tytułu gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeń eksportowych i gwarancji ubezpieczeniowych. W roku 2003 wymieniony limit wynosi - 6.500,0 mln zł.

Art. 8 upoważnia ministra właściwego do spraw finansów do udzielania ze środków budżetu państwa pożyczek dla:

- Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A - zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 1994 r. o gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeniach eksportowych (Dz.U. z 2001 r. Nr 59, poz. 609) ustawa budżetowa określa kwotę, do wysokości której mogą być udzielone pożyczki dla KUKE S.A. z tytułu gwarantowania przez Skarb Państwa wypłat odszkodowań z tytułu ubezpieczonych w Korporacji kredytów i kontraktów eksportowych;
- banków funkcjonujących w Polsce - zgodnie z umową „Protokół finansowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Francuskiej w sprawie współpracy”;
- jednostek samorządu terytorialnego w ramach postępowania naprawczego; możliwość taka wynika z art. 65 ust. 1 pkt 1 ustawy o finansach publicznych.

Ponadto upoważnia ministra właściwego do spraw finansów do udzielania kredytów i pożyczek rządów innych krajów na sfinansowanie importu z Polski towarów i usług.

Art. 9 wypełnia dyspozycję art. 86 ust. 1 pkt 6 ustawy o finansach publicznych, zobowiązującą do ustalenia przychodów i wydatków państwowych zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych i środków specjalnych.

Art. 10 wypełnia dyspozycję art. 86 ust. 1 pkt 7 ustawy o finansach publicznych, zobowiązującą do ustalenia planów finansowych państwowych funduszy celowych.

Art. 11 wypełnia dyspozycję art. 78 ust. 1 ustawy o finansach publicznych zobowiązującą do ujmowania w wykazie, stanowiącym załącznik do ustawy budżetowej, inwestycji wieloletnich; wykaz inwestycji wieloletnich określa załącznik nr 6.

Art. 12 jest wykonaniem przepisu art. 86 ust. 2 ustawy o finansach publicznych, który w wyniku nowelizacji dokonanej ustawą z dnia 17 lipca 2002 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych (Dz.U. Nr 156, poz. 1300), zobowiązuje aby ustawa budżetowa zawierała zestawienie programów, realizowanych ze źródeł zagranicznych niepodlegających zwrotowi.

Art. 13 stosownie do art. 86 ust. 9 ustawy o finansach publicznych ustala kwoty dotacji celowych dla jednostek samorządu terytorialnego, na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami; załącznik nr 9 przedstawia podział dotacji na poszczególne stopnie jednostek samorządu terytorialnego i części budżetowe, z których przekazywane są dotacje oraz działy klasyfikacji budżetowej.

Art. 14 wypełnia dyspozycję art. 73 ust. 2 ustawy o finansach publicznych zobowiązującą do określenia wykazu jednostek, dla których zaplanowane zostały dotacje podmiotowe; wykaz jednostek i kwoty dotacji zawiera załącznik nr 10.

Art. 15 wypełnia postanowienie art. 61 ust. 4 pkt 3 ustawy o finansach publicznych, zobowiązujące do zamieszczenia w ustawie budżetowej zestawienia zaplanowanych dotacji dla państwowych agencji i fundacji z udziałem Skarbu Państwa; zestawienie dotacji zawiera załącznik nr 11.

Art. 16 wypełnia postanowienia ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 110, poz. 1255 z późn. zm.).

Art. 17 wypełnia postanowienia art. 86 ust. 1 pkt 4 ustawy o finansach publicznych i ustala - w załączniku nr 13 - limity zatrudnienia osób objętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń zatrudnionych w państwowych jednostkach budżetowych - limity te obejmują osoby zatrudnione w urzędach organów władzy państwowej, kontroli, ochrony prawa, sądach i trybunałach (wymienionych w art. 83 ust. 2 ustawy o finansach publicznych) oraz w placówkach zagranicznych.

Art. 18 określa - zgodnie z art. 72 ust. 2 ustawy o finansach publicznych - kwotę dotacji przedmiotowych oraz wyroby i usługi objęte dotowaniem.

Art. 19 określa - zgodnie z art. 72 ust. 2 ustawy o finansach publicznych - kwotę dotacji przedmiotowych dla państwowych zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych państwowych jednostek budżetowych.

Art. 20 określa - zgodnie z art. 72 ust. 2 ustawy o finansach publicznych - kwotę dotacji przedmiotowych i dotowane zadania budżetowe rolnictwa.

Art. 21 stosownie do dyspozycji art. 21 ust. 4 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o transporcie kolejowym (Dz.U. Nr 96, poz. 591 z późn. zm.) określa kwotę dotacji na sfinansowanie nakładów inwestycyjnych, dotyczących linii kolejowych o państwowym znaczeniu.

Art. 22 określa kwotę rezerwy budżetowej, która - zgodnie z art. 66 ust. 1 ustawy o finansach publicznych - może być tworzona w wysokości do 0,2% wydatków budżetu.

Art. 23 określa - zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o służbie cywilnej (Dz.U. z 1999 r. Nr 49, poz. 483 z późn. zm.) - limit mianowań, wielkość środków finansowych przeznaczonych na wynagrodzenia i szkolenia członków korpusu służby cywilnej.

Art. 24 określa prognozowany średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych; potrzeba tego zapisu wynika z faktu, że wskaźnik powyższy jest powszechnie wykorzystywany w planowaniu wydatków i dochodów oraz indeksowaniu różnego typu opłat.

Art. 25 określa wysokość odpisu z wyodrębnionych w ramach FUS funduszy, ustalanego na podstawie planu finansowego FUS i stanowiącego przychód Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Art. 26 stosownie do art. 57 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. Nr 137, poz. 887 z późn. zm.) określa kwotę wydatków na prewencję rentową.

Art. 27 określa wysokość należności z tytułu poniesionych kosztów poboru i dochodzenia przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych składek na otwarte fundusze emerytalne. Ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych (art. 76 ust. 1 pkt 3) stanowi, że maksymalna wysokość należności dla ZUS za obsługę składek należnych OFE wynosi nie więcej niż 0,8% przypisu składek, a w ustawie budżetowej corocznie ustala się wysokość tej należności. W roku 2003 omawiany wskaźnik wynosi 0,8%.

Art. 28 ustala wysokość odpisu od funduszu emerytalno-rentowego na fundusz administracyjny Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego; ustawa z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz.U. z 1998 r. Nr 7, poz. 25 z późn. zm.) stanowi, iż odpis może wynosić do 3,5% planowanych wydatków funduszu emerytalno-rentowego; w roku 2003 omawiana kwota wynosi 355.225 tys. zł.

Art. 29 stosownie do art. 37 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz.U. Nr 199, poz. 1673, z późn. zm.), w ustawie budżetowej corocznie określa się kwotę wydatków na prewencję wypadkową. Kwotę wydatków ustala się w wysokości do 1 % należnych składek na ubezpieczenie wypadkowe,

przewidzianych w planie finansowym Funduszu Ubezpieczeń Społecznych na dany rok budżetowy; w roku 2003 omawiana kwota wynosi 5.000 tys. zł.

Art. 30 wypełnia dyspozycję art. 21 ust. 2 ustawy z dnia 26 kwietnia 2001 r. o rentach strukturalnych w rolnictwie (Dz.U. Nr 52, poz. 539), który zobowiązuje do określenia w ustawie budżetowej kwoty środków przeznaczanych na finansowanie rent strukturalnych; w roku 2003 omawiana kwota wynosi 7.201 tys. zł.

Art. 31 określa prognozowane przeciętne wynagrodzenie miesięczne w gospodarce narodowej na 2004 r., które stanowi podstawę do określenia rocznej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób objętych systemem ubezpieczeń społecznych; obowiązek określenia w ustawie budżetowej wysokości omawianego wynagrodzenia wynika z art. 19 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. Nr 137, poz. 887 z późn. zm.).

Art. 32 wypełnia dyspozycję art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz.U. z 2002 r. Nr 7, poz. 58 z późn. zm.) - obligującą do określenia w ustawie budżetowej etatów Policji; w roku 2003 liczba etatów wynosi 103.309.

Art. 33 określa szczegółowe przeznaczenie wydatków budżetowych, ujętych w budżecie państwa w części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw gospodarki, przeznaczonych na realizację programów reformy górnictwa węgla kamiennego oraz restrukturyzacji przemysłu hutnictwa żelaza i stali.

Art. 34 ustala wysokość limitu wydatków na finansowanie zadań objętych programem wsparcia, o którym mowa w art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 12 maja 2000 r. o zasadach wspierania rozwoju regionalnego (Dz.U. Nr 48, poz. 550 z późn. zm.).

Art. 35 zgodnie z dyspozycją wynikającą z art. 19 projektu ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego określa kwotę wpłat jednostek samorządu terytorialnego o których mowa w art. 7 ust. 2 ustawy z dnia o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. Nr ..., poz. ...), w podziale na gminy, powiaty i województwa.

Art. 36 ustala wysokość wydatków związanych z budową, modernizacją, ochroną i zarządzaniem drogami krajowymi zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o finansowaniu dróg publicznych (Dz.U. Nr 123, poz. 780 z późn. zm.). W ustawie budżetowej ustala się kwotę tych wydatków w wysokości nie mniejszej niż 12% planowanych na dany rok wpływów z podatku akcyzowego od paliw silnikowych (zgodnie ze zmianą zaproponowaną w art. 64 pkt 1 ustawy z dnia ... o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. Nr ..., poz. ...).

Art. 37 określa wysokość składki na Fundusz Pracy zgodnie z art. 53 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (Dz.U. z 2001 r. Nr 6, poz. 56 z późn. zm.); w roku 2003 wielkość ta wynosi 2,45%.

Art. 38 określa wysokość składki na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych zgodnie z art. 18 ustawy z dnia 29 grudnia 1993 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz.U. z 2002 r. Nr 9, poz. 85); w roku 2003 wielkość ta wynosi 0,15% podstawy wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe.

Art. 39 zobowiązuje ministra właściwego do spraw gospodarki do określenia szczegółowych zasad udzielania i wykorzystania dotacji przeznaczonej dla górnictwa soli, rud cynku i ołowiu oraz zasad przyznawania osłon socjalnych dla zatrudnionych pod ziemią pracowników górnictwa soli, rud cynku i ołowiu a także dla byłych pracowników zlikwidowanej Kopalni Barytu „Boguszów”.

Art. 40 upoważnia ministra właściwego do spraw finansów do dokonywania wzajemnych przeniesień środków przeznaczonych na finansowanie wydatków na obsługę długu publicznego Skarbu Państwa pomiędzy częściami przeznaczonymi na obsługę długu zagranicznego oraz obsługę długu krajowego oraz związanych z tym przenoszeń pomiędzy częściami; proponowane upoważnienia mają na celu umożliwienie płynnej obsługi długu zagranicznego i długu krajowego, gdyż oba rodzaje zadłużenia składają się na całość długu Skarbu Państwa. Upoważnienie zawarte w ustawie budżetowej zezwala i nie wnosi ograniczeń w zakresie przenoszenia pomiędzy częściami, czyli podstawową podziałką klasyfikacyjną wydatków w budżecie.

Ust. 2 i 3 dotyczy pochodnych instrumentów finansowych, w szczególności typu swap (wymiany płatności). Swap-y są to uzgodnienia kontraktowe pomiędzy stronami, które zgadzają się wymienić – w określonym czasie na wcześniej określonych zasadach – strumienie płatności od tej samej kwoty zadłużenia (kwoty bazowej). Najbardziej powszechne odmiany tego typu instrumentów to swapy dotyczące oprocentowania (płatności odsetkowych) i walutowe. Istnieją różnego rodzaju wymiany płatności odsetkowych np. oprocentowania stałego na zmienne, dwóch różnych zmiennych stóp procentowych etc. Wymiany walutowe dotyczą wymiany określonych kwot dwóch różnych walut z wynikającymi z nich spłatami, które obejmują zarówno przepływy odsetek, jak i spłat rat kapitałowych.

Art. 41 stosownie do art. 80 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, ustawa budżetowa może określać limity wydatków na programy wieloletnie, ujmowane w wykazie stanowiącym załącznik do ustawy budżetowej; wykaz programów wieloletnich stanowi załącznik nr 14.

Art. 42 zgodnie z postanowieniami art. 61 ust. 5 pkt 2 ustawy o finansach publicznych ustawa budżetowa może zawierać plany przychodów i wydatków innych jednostek sektora rządowego; w związku z powyższym w ustawie budżetowej na rok 2004 zawarte zostaną plany finansowe wymienionych agencji realizujących zadania rządowe.

Art. 43 ustala, że prefinansowanie zadań przewidzianych do finansowania ze środków Unii Europejskiej określa załącznik nr 16.

Art. 44 upoważnia ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania do przeprowadzenia ze środków ujętych w odpowiednich rezerwach celowych budżetu państwa – centralnych zakupów autobusów szkolnych przeznaczonych na dowożenie dzieci do szkół oraz wyposażenia pracowni internetowych w szkołach w sprzęt komputerowy i oprogramowanie.

Art. 45 upoważnia ministra właściwego do spraw finansów do uzupełnienia dotacji dla Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w celu zapewnienia płynności wypłat świadczeń gwarantowanych przez państwo. Ustalona w planie finansowym Funduszu kwota dotacji z budżetu oraz dochody własne Funduszu nie zapewniają pełnego sfinansowania planowanych na 2004 r. wydatków tego Funduszu w przypadku, gdy faktyczny przyrost liczby emerytur i rent ukształtuje się na prognozowanym poziomie. W ostatnich latach następował spadek liczby wypłacanych świadczeń emerytalno-rentowych (w 2000 r. spadek – o 14 tys., w 2001 r. – o 61 tys., w 2002 r. – o 34 tys.), natomiast w latach 2003-2004 spodziewany jest wzrost liczby wypłat.

SPIS TABLIC

1. Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne w latach 2000-2004
2. Dochody budżetu państwa
3. Zestawienie dochodów i wydatków sektora finansów publicznych w roku 2004

Tablica 1. Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne w latach 2000 - 2004

Wyszczególnienie	jedn.	2000	2001	2002	2003 PW	2004 Prognoza
Procesy realne						
PKB	%	104,0	101,0	101,4	103,5	105,0
Eksport netto						
Eksport	%	123,2	103,1	104,8	108,5	108,7
Import	%	115,6	94,7	102,6	106,4	108,5
Popyt krajowy	%	102,8	98,3	100,9	102,9	105,0
Spożycie	%	102,5	101,7	102,8	102,7	103,3
- prywatne	%	102,7	102,0	103,3	103,0	103,8
- zbiorowe	%	101,5	100,6	101,3	101,8	101,6
Akumulacja	%	103,9	87,4	93,1	104,1	112,0
- nakłady brutto na środki trwałe	%	102,7	91,2	93,2	102,5	112,2
PKB w cenach bieżących	mld zł	713,4	750,8	772,2	805,1	861,5
Ceny						
Dynamika cen towarów i usług konsumpcyjnych - średnioroczna	%	110,1	105,5	101,9	100,7	102,0
Dynamika cen produkcji sprzedanej przemysłu - średnioroczna	%	107,8	101,6	101,0	102,0	101,7
Wynagrodzenia						
Przeciętne wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej w tym:	zł	1 894	2 045	2 133	2 201	2 290
- w sektorze przedsiębiorstw	zł	2 057	2 203	2 277	2 331	2 416
Przeciętna emerytura i renta						
- z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych	zł	875	972	1 039	1 091	1 126
- rolników indywidualnych	zł	602	664	700	726	740
Rynek pracy						
Przeciętne zatrudnienie w gospodarce narodowej w tym:	tys.	9 354	9 050	8 778	8 643	8 733
- w sektorze przedsiębiorstw	tys.	5 312	5 138	4 912	4 750	4 776
Przeciętna liczba emerytów i rencistów	tys.	9 412	9 311	9 237	9 205	9 163
- z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych	tys.	7 525	7 469	7 439	7 450	7 449
- rolników indywidualnych	tys.	1 887	1 842	1 798	1 755	1 714
Stopa bezrobocia	%	15,1	17,5	18,1	18,4	17,8
Kurs walutowy						
- PLN/USD (średnio w okresie)	PLN	4,35	4,09	4,08	3,84	3,78
- PLN/EUR (średnio w okresie)	PLN	4,01	3,67	3,86	4,31	4,25
- USD/EUR (średnio w okresie)	USD	0,92	0,90	0,95	1,12	1,12
Stopy procentowe						
Stopy procentowe w ujęciu nominalnym - operacji otwartego rynku (średnio w okresie)	%	17,9	15,9	8,8	5,6	3,7
Bilans płatniczy						
Rachunek obrotów bieżących	mIn USD	-9 952	-7 166	-6 700	-6 500	-8 400
- obroty towarowe: saldo	mIn USD	-13 168	-11 675	-10 352	-11 400	-11 900
- wpływy z eksportu	mIn USD	28 255	30 275	32 945	40 100	43 900
- wypłaty za import	mIn USD	41 423	41 950	43 297	51 500	55 800
- nie sklasyfikowane obroty bieżące: saldo	mIn USD	3 980	4 395	4 065	5 500	4 700
Rachunek obrotów kapitałowych i finansowych	mIn USD	7 660	2 980	6 622	7 500	8 900
- inwestycje bezpośrednie	mIn USD	8 169	6 928	3 789	4 300	5 150

Tablica 2. Dochody budżetu państwa (tys. zł)

	2002		2003		2004	
	1	2	Ustawa 3	PW 4	Proгноza 5	
DOCHODY OGÓŁEM		143 519 844	155 697 654	152 009 937	152 750 084	
1. Dochody podatkowe		128 750 913	138 611 589	134 730 000	135 011 620	
1.1. Podatki pośrednie		89 603 910	96 861 189	94 930 000	103 176 718	
a) podatek od towarów i usług		57 441 660	61 588 189	60 200 000	67 639 906	
b) podatek akcyzowy		31 489 765	34 413 000	34 000 000	34 614 712	
c) od gier		672 485	860 000	730 000	922 100	
1.2. Podatek dochodowy od osób prawnych		15 008 405	14 394 700	13 800 000	10 293 621	
1.3. Podatek dochodowy od osób fizycznych		24 139 015	27 355 700	26 000 000	21 541 281	
2. Dochody niepodatkowe		14 271 207	16 908 891	17 141 267	15 123 672	
2.1. Dywidenda		637 056	670 000	800 000	700 000	
2.2. Wpłaty z zysku NBP		2 582 184	4 685 600	4 680 863	4 212 700	
2.3. Cło		3 805 803	3 850 000	3 700 000	1 924 000	
2.4. Dochody jednostek budżetowych		6 637 701	6 205 844	7 095 000	6 293 919	
2.5. Pozostałe dochody niepodatkowe		361 755	598 200	305 000	826 188	
2.6. Wpłaty gmin		246 708	275 404	275 404	1 166 865	
2.7. Opłata restrykcyjna		-	623 843	285 000	-	
3. Dochody zagraniczne		497 724	177 174	138 670	68 639	
4. Kompensaty do budżetu państwa z Unii Europejskiej		-	-	-	2 546 153	

Tablica 3. ZESTAWIENIE DOCHODÓW I WYDATKÓW SEKTORA FINANSÓW PUBLICZNYCH W ROKU 2004

2004

Wyszczególnienie	Państwowe fundusze celowe																
	Sektor 1) Finansów Publicznych	Budżet 2) Państwa	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
			Fundusze 3) razem	Fundusz Ubezpieczeń Społecznych	Fundusz Rezerwy Demograficznej	Fundusz Emerytalno- Rentowy	Fundusz Składowy	Fundusz Motywacyjny	Fundusz Administracyj- ny	Fundusz Prewencji i Rehabilitacji	Fundusz Pracy	Fundusz Alimentacyjny	Fundusz Kombatantów	Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gosp. Wodnej	Fundusz Gospodarowania Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym	Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnospr.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
I. DOCHODY OGÓLEM I ŚRODKI POCHODZĄCE Z BEZZWROTNEJ POMOCY ZAGRANICZNEJ	346 905,3	161 926,3	135 268,9	104 075,8	375,3	16 100,6	392,0	14,4	471,5	34,8	8 964,0	1 723,5	62,0	17,2	1 752,5	158,5	2 109,0
1. Dochody bieżące	333 787,6	152 734,1	134 258,4	104 075,8	375,3	16 100,6	392,0	14,4	471,5	34,8	8 964,0	1 723,5	62,0	17,2	742,0	158,5	2 109,0
A. Dochody podatkowe	167 815,9	136 926,5															
- podatki pośrednie	103 167,8	103 167,8															
- podatek dochodowy od osób prawnych	12 614,7	10 293,6															
- podatek dochodowy od osób fizycznych	37 264,7	21 541,3															
- cło	1 924,0	1 924,0															
- inne podatki	12 844,7	-0,2															
- podatek od nieruchomości	10 221,2																
- pozostałe podatki	2 623,5	-0,2															
B. Dochody niepodatkowe	165 971,7	13 882,1	81 647,1	72 432,2	375,3	1 034,9	392,0		89,9	0,0	4 398,0	188,5	0,0	0,2	742,0	158,5	1 332,5
- dywidenda	830,4	700,0															
- wpłaty z zysku NBP	4 212,7	4 212,7															
- dochody własne sektora publicznego poza budżetem państwa	151 959,2	68,6	81 647,1	72 432,2	375,3	1 034,9	392,0	0,0	89,9	0,0	4 398,0	188,5	0,0	0,2	742,0	158,5	1 332,5
- dochody zagraniczne	68,6	68,6															
- pozostałe dochody	6 354,6	6 354,6															
- kompensaty dla budżetu państwa z Unii Europejskiej	2 546,2	2 546,2															
C. Transfery wewnątrz sektora publicznego od:		1 925,5	52 611,3	31 643,6	0,0	15 065,7		14,4	381,6	34,8	4 566,0	1 535,0	62,0	17,0	0,0	0,0	776,5
- budżetu państwa			44 478,6	23 625,6		15 065,7			0,0	29,1	3 384,7	1 535,0	62,0				
- budżetów samorządowych		1 167,3	5 861,1	5 080,4				14,4	381,6	5,7	780,7	0,3					
- państwowych funduszy celowych			17,0	196,1													
- woj.pow. i gminnych funduszy celowych		8,2	227,8	0,0													
- jednostek pozabudżetowych budżetu			0,0	0,0													
- jednostek pozabudżetowych sam. terytorial.																	
- NFZ																	
- agencji rządowych		750,0	230,9	95,4							135,5						
- pozostałych jednostek sektora		0,0	1 795,9	1 559,4							236,5						
2. Dochody kapitałowe	3 925,5																
3. Bezwrotna pomoc z Unii Europejskiej	9 192,2	9 192,2	1 010,5												1 010,5		
A. Wpływy bez transferów wewnątrz sektora	9 192,2	9 192,2	0,0												1 010,5		
B. Transfery wewnątrz sektora publicznego od:			1 010,5												1 010,5		
- budżetu państwa			1 010,5												1 010,5		
- państwowych funduszy celowych			0,0														

1) Po wyeliminowaniu transferów wewnątrz sektora między jego elementami.

2) Po wyeliminowaniu transferów wewnątrz budżetu państwa.

3) Po wyeliminowaniu transferów między funduszami.

4) Po wyeliminowaniu transferów wewnątrz jednostek samorządu terytorialnego.

Tablica 3. ZESTAWIENIE DOCHODÓW I WYDATK

Wyszczególnienie	min. zł											
	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
	Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych	Fundusz Promocji Twórczości	Jednostki poza-budżetowe budżetu państwa	Narodowy Fundusz Zdrowia	Agencje państwowe	Budżety samorządowe 4)	Fundusze razem	Fundusze Gruntów Rolnych i Gosp. Wodnej	Fundusze Ochrony Środowiska i Gosp. Wodnej	Fundusze Gospodarowania Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym	Jednostki poza-budżetowe samorządu terytorialnego	Pozostałe jednostki sektora
I. DOCHODY OGÓLNE I ŚRODKI POCHODZĄCE Z BEZWRÓTNEJ POMOCY ZAGRANICZNEJ	502,3	0,8	6 071,1	30 176,0	6 256,9	86 385,0	1 309,7	126,1	972,8	210,8	12 422,6	25 469,0
1. Dochody bieżące	502,3	0,8	6 071,1	30 176,0	6 256,9	79 269,6	1 309,7	126,1	972,8	210,8	12 422,6	25 469,0
A. Dochody podatkowe					0,0	30 889,4						
- podatki pośrednie						2 321,1						
- podatek dochodowy od osób prawnych						15 723,4						
- do						12 844,9						
- inne podatki						10 221,2						
- podatek od nieruchomości						2 623,7						
- pozostałe podatki												
B. Dochody niepodatkowe	502,3	0,8	5 897,0	28 482,9	3 564,8	8 165,8	1 292,5	108,9	972,8	210,8	10 438,1	12 601,4
- dywidenda						130,4						
- wpłaty z zysku NBP												
- dochody własne sektora publicznego												
- dochody budżetu państwa	502,3	0,8	5 897,0	28 482,9	3 564,8	8 035,4	1 292,5	108,9	972,8	210,8	10 438,1	12 601,4
- dochody zagraniczne												
- pozostałe dochody												
- Kompensaty dla budżetu państwa z Unii Europejskiej												
C. Transfery wewnątrz sektora publicznego od:	0,0	0,0	174,1	1 693,1	2 692,1	40 214,4	17,2	17,2	0,0	0,0	1 984,5	12 867,6
- budżetu państwa			62,6	251,1	2 692,1	40 165,1	0,0	0,0	0,0	0,0	1 984,5	9 963,0
- budżetów samorządowych				0,0		0,2	0,0	0,0	0,0	0,0		
- państwowych funduszy celowych				1 442,0		0,0	17,2	17,2				
- woj.pow. i gminnych funduszy celowych						0,0	0,0	0,0				
- jednostek pozabudżetowych budżetu				0,0		0,0	0,0	0,0				
- jednostek pozabudżetowych sam. terytorial.						49,1	0,0	0,0				
- NFZ							0,0	0,0				
- agencji rządowych	0,0		111,5									
- pozostałych jednostek sektora	0,0		0,0									
2. Dochody kapitałowe						3 925,5						
3. Bezwrotna pomoc z Unii Europejskiej					0,0	3 192,9						
A. Wpływy bez transferów wewnątrz sektora						0,0						
B. Transfery wewnątrz sektora publicznego od:						0,0						
- budżetu państwa						2 258,8						
- państwowych funduszy celowych						834,1						

1) Po wyeliminowaniu transferów wewnątrz sektora między jego elementami

2) Po wyeliminowaniu transferów wewnątrz budżetu państwa.

3) Po wyeliminowaniu transferów między funduszami.

4) Po wyeliminowaniu transferów wewnątrz jednostek samorządu terytorialnego.

Tablica 3. ZESTAWIENIE DOCHODÓW I WYDATKÓW SEKTORA FINANSÓW PUBLICZNYCH W ROKU 2004

2004

Wyszczególnienie	Państwowe fundusze celowe																
	Sektor 1) Finansów Publicznych	Budżet 2) Państwa	Fundusze 3) razem	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
II. WYDATKI OGÓLNE	401 359,5	207 426,3	140 368,1	107 260,6	6,6	16 270,6	422,3	14,4	484,7	35,3	11 128,9	1 728,9	16,0	17,2	1 669,3	182,2	2 499,5
1. Wydatki bieżące	363 989,2	190 087,6	139 171,9	107 260,6	6,6	16 270,6	422,3	14,4	459,1	34,2	11 113,9	1 728,9	16,0	17,2	641,4	150,8	2 404,9
A. Wydatki na rzecz sektora niepublicznego	363 989,2	92 475,1	134 808,0	104 360,6	6,6	14 472,6	391,0	12,3	444,7	34,2	10 010,1	1 728,9	16,0	0,0	636,9	150,8	2 404,7
- dotacje do zadań gospodarczych	3 106,2	2 805,5															
- wydatki socjalne bez transferów wewnątrz sektora publicznego	149 380,7	14 966,4	128 939,7	103 892,7		14 453,1	304,6				8 426,1	1 683,1	2,0				88,4
- wydatki bieżące sfery budżetowej	95 109,8	40 646,8									200,0						
- rozliczenia z bankami	1 431,6	1 237,4	517,3	317,3							200,0						
- obsługa długu publicznego	28 808,0	28 986,0									200,0						
- zagranicznego	5 190,8	5 190,8	517,3	317,3													
- krajowego	23 617,2	21 795,2															
- wydatki własne sektora publicznego poza budżetem państwa i jedn. sam. terytorialnego	80 319,9		5 351,0	150,6	6,6	19,5	86,4	12,3	444,7	34,2	1 384,0	45,8	14,0	0,0	636,9	150,8	2 316,3
- środki własne Unii Europejskiej	5 833,0	5 833,0															
B. Transfery wewnątrz sektora publicznego do:	97 612,5	4 363,9	4 363,9	2 900,0	0,0	1 798,0	31,3	2,1	14,4	0,0	1 103,8	0,0	0,0	17,2	4,5	0,0	0,2
- budżetu państwa	40 165,1		0,2														
- budżetów samorządowych	40 001,2		0,0												0,0	0,0	0,2
- dotacje i subwencje	163,9		0,2														
- podatki, opłaty i inne	44 478,6					356,0	31,3	2,1	14,4	0,0	1 103,8						0,2
- państwowych funduszy celowych	23 625,6							1,8	0,0	0,0	1 103,8						0,0
- F. Ubezpieczeń Społecznych	20 917,0							1,8			1 103,8						0,0
- dotacja	2 708,6																
- składka na FUS	15 065,7																
- F. Emerytalno-Rentowy Rolników	1 535,0																
- F. Alimencyjny	62,0																
- F. Kombatantów	3 384,7							0,3	0,0	0,0					0,0		0,0
- F. Pracy	3 144,0							0,3									
- dotacja	240,7																
- składka na F. Pracy	805,6		17,2			356,0	31,3		14,4					17,2			
- F. Ochrony Środ. i Gospodarki Wodnej	251,1		1 442,0			1 442,0											
- innych funduszy	62,6																
- NFZ	2 692,1																
- agencji rządowych	9 963,0		2 904,5	2 900,0					25,6	1,1	15,0				4,5		94,6
- jednostek pozabudżetowych budżetu	8 146,5		185,7												17,4	31,4	
- jednostek pozabudżetowych sam. terytorial.	9 192,2		1 010,5												1 010,5		
- pozostałych jednostek sektora	9 192,2		934,1												76,4		
2. Wydatki kapitałowe	28 178,1		8 146,5												934,1		
3. Bezwrotna pomoc z Unii Europejskiej	9 192,2		9 192,2														
A. Wydatki bez transferów wewnątrz sektora	9 192,2		9 192,2														
B. Transfery wewnątrz sektora publicznego do:	3 269,3		934,1														
- budżetów samorządowych	2 258,8		934,1														
- państwowych funduszy celowych	1 010,5		0,0														
- agencji państwowych	0,0		0,0														
III. DEFICYT / NADWYŻKA (I-II.)	-54 454,2	-45 500,0	-5 099,2	-3 184,8	388,7	-170,0	-30,3	0,0	-13,2	-0,5	-2 164,9	-5,4	46,0	0,0	83,2	-23,7	-390,5
IV. FINANSOWANIE WYNIKU	54 454,2	45 500,0	5 099,2	3 184,8	-388,7	170,0	30,3	0,0	13,2	0,5	2 164,9	5,4	-46,0	0,0	-83,2	23,7	390,5
A. Krajowe	62 542,9	53 723,2	5 099,2	3 184,8	-388,7	170,0	30,3	0,0	13,2	0,5	2 164,9	5,4	-46,0	0,0	-83,2	23,7	390,5
- środki przechodzące	19 091,7	15 136,2	1 974,2	0,0	0,0	170,0	30,3	0,0	13,2	0,5	2 214,9	5,4	-46,0	0,0	-417,7	23,7	0,4
- bankowe	30 725,0	27 600,0	3 125,0	3 184,8	-388,7						-50,0				334,5		390,1
- pozabankowe	7 600,0	7 600,0	0,0	0,0	0,0						0,0				0,0		0,0
- inwestorzy zagraniczni na rynku krajowym	2 259,3	2 259,3	0,0	0,0	0,0						0,0				0,0		0,0
B. Finansowanie zagraniczne	-5 852,6	-4 985,4	-876,0	-876,0	0,0						0,0				0,0		0,0
C. Saldo przychodów z prywatyzacji i ich rozdyponowanie	-4 495,4	-4 495,4	0,0	0,0	0,0						0,0				0,0		0,0
D. Saldo prefinansowania											0,0				0,0		0,0

1) Po wyeliminowaniu transferów wewnątrz sektora między jego elementami.
 2) Po wyeliminowaniu transferów wewnątrz budżetu państwa.
 3) Po wyeliminowaniu transferów między funduszami.
 4) Po wyeliminowaniu transferów wewnątrz jednostek samorządu terytorialnego.

Tablica 3. ZESTAWIENIE DOCHODÓW I WYDATKI

Wyszczególnienie	min zł																							
	19		20		21		22		23		24		25		26		27		28		29		30	
	Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych	Fundusz Promocji Twórczości	Jednostki poza-budżetowe budżetu państwa	Narodowy Fundusz Zdrowia	Agencje państwowe	Budżety samorządowe 4)	Fundusze razem	Fundusze Ochrony Środowiska i Gosp. Wodnej	Fundusze Ochrony Środowiska i Gosp. Wodnej	Fundusze Gospodarowania Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym	Jednostki poza-budżetowe samorządu terytorialnego	Pozostałe jednostki sektora												
II. WYDATKI OGÓLNE	138,4	0,8	6 366,3	30 176,0	7 727,9	89 868,2	1 131,1	117,3	800,4	213,4	12 327,5	24 631,3												
1. Wydatki bieżące	137,8	0,8	5 488,3	30 176,0	7 359,7	70 732,7	1 131,1	117,3	800,4	213,4	12 327,5	21 695,2												
A. Wydatki na rzecz sektora niepublicznego	137,8	0,8	5 252,3	30 176,0	6 266,3	61 719,8	1 114,0	100,3	800,3	213,4	12 278,4	19 899,3												
- dotacje do zadań gospodarczych			0,0		0,0	300,7																		
- wydatki socjalne bez transferów wewnątrz sektora publicznego	89,0	0,7	0,0		0,0	5 474,6	0,0					0,0												
- wydatki bieżące sfery budżetowej			54 463,0			194,2						17,4												
- rozliczenia z bankami			1 287,3			0,0						0,0												
- obsługa długu publicznego			1 287,3			0,0						17,4												
- zagranicznego																								
- krajowego																								
- wydatki własne sektora publicznego poza budżetem państwa i jedn.sam.terytorialnego	48,8	0,1	5 252,3	30 176,0	6 266,3		1 114,0	100,3	800,3	213,4	12 278,4	19 881,9												
- środki własne Unii Europejskiej																								
B. Transfery wewnątrz sektora publicznego do:	0,0	0,0	236,0	0,0	1 092,4	9 012,9	17,1	17,0	0,1	0,0	49,1	1 795,9												
- budżetu państwa			8,2		750,0	1 167,3	0,0				49,1	0,0												
- budżetów samorządowych			0,0		0,0	0,0						0,0												
- dotacje i subwencje			0,0		0,0	0,0						0,0												
- podatki, opłaty i inne			227,8		230,9	5 861,1	17,0	17,0	0,0	0,0	49,1	1 795,9												
- państwowych funduszy celowych	0,0	0,0	196,1		95,4	5 080,4	17,0	17,0	0,0	0,0	0,0	1 559,4												
- F. Ubezpieczeń Społecznych												0,0												
- dotacja			196,1		95,4	5 080,4	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	1 559,4												
- składka na FUS																								
- F. Emerytalno-Rentowy Replików																								
- F. Alimentacyjny																								
- F. Kombatantów																								
- F. Pracy			31,7		135,5	780,7						236,5												
- dotacja	0,0		0,0		120,0	780,7						236,5												
- składka na F. Pracy			31,7		15,5																			
- F. Ochrony Środ. i Gospodarki Wodnej			0,0		0,0	0,0	17,0	17,0	0,0	0,0	0,0	0,0												
- innych funduszy			0,0		0,0	0,0																		
- woj.pow.i gminnych funduszy celowych			0,0		0,0	0,0																		
- NIFZ			0,0		111,5	1 984,5						0,0												
- agencji rządowych			0,0		0,0	0,0																		
- jednostek pozabudżetowych budżetu			878,0		369,2	15 662,6						2 936,1												
- jednostek pozabudżetowych sam.terytorial.																								
- pozostałych jednostek sektora	0,6																							
2. Wydatki kapitałowe																								
3. Bezwrotna pomoc z Unii Europejskiej																								
A. Wydatki bez transferów wewnątrz sektora																								
B. Transfery wewnątrz sektora publicznego do:																								
- budżetów samorządowych																								
- państwowych funduszy celowych																								
- agencji państwowych																								
III. DEFICYT / NADWYŻKA (I-II)	363,9	0,0	-295,2	0,0	-1 471,0	-3 200,2	178,6	8,8	172,4	-2,6	95,1	837,7												
IV. FINANSOWANIE WYNIKU	-363,9	0,0	295,2	0,0	1 471,0	3 200,2	-178,6	-8,8	-172,4	2,6	-95,1	-837,7												
A. Krajowe	-363,9	0,0	295,2	0,0	1 336,5	3 200,2	-178,6	-8,8	-172,4	2,6	-95,1	-837,7												
- środki przebudzące			0,0		0,0	0,0						0,0												
- bankowe	1,8	0,0	295,2	0,0	1 336,5	3 200,2	-178,6	-8,8	-172,4	2,6	-95,1	-837,7												
- pozabankowe	-365,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0												
- inwestorzy zagraniczni na rynku krajowym	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0												
B. Finansowanie zagraniczne	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0												
C. Skąd przychodów z prywatyzacji i ich rozdyponowanie	0,0	0,0	0,0	0,0	134,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0												
D. Skąd prefinansowania	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0												

1) Po wyeliminowaniu transferów wewnątrz sektora między jego elementami
2) Po wyeliminowaniu transferów wewnątrz budżetu państwa.
3) Po wyeliminowaniu transferów między funduszami.
4) Po wyeliminowaniu transferów wewnątrz jednostek samorządu terytorialnego